تيسير الكريم الرحمن
في تفسير كلام المنّان

تفسير السعدي

TAFSĪR AS-SAʿDĪ

EDIȚIE ROMÂNĂ

Juz' 1–3

Al-Fātiḥah 1:1 – Āl ʿImrān 3:91

Vol. 1

Comentariu al Coranului de

ʿABD AR-RAḤMĀN IBN NĀṢIR
AS-SAʿDĪ

INSTITUTUL TAWHID

ABD AR RAHMAN IBN NASIR AS SADI

Tafseer As Sa'di

Explicarea sensurilor Coranului

Volumul 1

JUZURILE 1 LA 3

Al Fatihah 1:1 pana la Al Imran 3:91

Traducere din limba araba in limba romana

Institutul Tawhid din Romania

Text coranic arab: Tanzil Quran Text, versiunea 1.1, Uthmani. Copyright © 2007–2026 Tanzil Project. Licenta Creative Commons Attribution 3.0. Reproducerea si distribuirea identica sunt permise; modificarea textului nu este permisa. Acest aviz si atribuirea Tanzil Project se pastreaza in copii si in lucrarile care contin parti substantiale ale textului.
https://tanzil.net · Actualizari: https://tanzil.net/updates/
Caractere arabe Amiri si Amiri Quran, Khaled Hosny si colaboratorii. Licenta SIL Open Font License.

Ghid de lectura

Cum este organizat volumul

Volumul cuprinde introducerea autorului, principii de interpretare, explicarea unor notiuni coranice si a Numelor lui Allah, apoi comentariul juzurilor 1–3: Sura al Fatihah, Sura al Baqarah si Sura Al Imran pana la versetul 91.

Textul arab si traducerea sensurilor

Pasajele Coranului sunt asezate pe mijlocul paginii, in limba araba. Traducerea sensurilor in limba romana este tiparita cu litere aldine, iar comentariul lui as Sadi cu litere obisnuite. Traducerea reda sensurile textului coranic si nu inlocuieste originalul arab.

Referintele si notele

O trimitere precum 2:255 indica Sura al Baqarah, versetul 255. Notele de subsol ofera referinte pentru relatari, lamuriri de sens sau variante de traducere utile intelegerii pasajului. Menţiunile „manuscrisul A”, „manuscrisul B” sau „cele două manuscrise” din unele note se referă la exemplarele manuscrise ale comentariului lui as-Saʿdī, comparate la pregătirea ediţiei arabe. Ele nu desemnează versiuni diferite ale Coranului. Un juz este una dintre cele treizeci de parti ale Coranului.

Orientarea in volum

Cuprinsul indica sectiunile principale si impartirea pe juzuri. Repertoarul de la sfarsit permite gasirea unui pasaj coranic, iar indicele notiunilor si al Numelor trimite la explicatiile din partea introductiva. Trimiterile sunt active in documentul electronic si indica paginile pentru exemplarul tiparit.

Cuprins

Ghid de lectura.....ii

Introducerea autorului.....1

Principii si reguli generale ale tafsirului.....16

Notiuni cuprinzatoare ale Coranului.....19

Sensurile Numelor lui Allah.....27

Juzul 1.....39

Sura al Fatihah 1–7.....39

Sura al Baqarah 1–141.....43

Juzul 2.....138

Sura al Baqarah 142–252.....138

Juzul 3.....254

Sura al Baqarah 253–286.....254

Sura Al Imran 1–91.....287

Repertoarul pasajelor comentate.....329

Indicele notiunilor si al Numelor.....332

Introducerea autorului

Metoda autorului

Sa se stie ca metoda mea in acest tafsir este urmatoarea: la fiecare verset mentionez sensurile care imi vin in minte si nu socotesc ca explicarea unui sens intr-un pasaj anterior ma scuteste de a arata sensurile pasajelor urmatoare. Aceasta deoarece Allah a descris aceasta Carte ca fiind „mathani" - o Carte in care relatarile, istorisirile, hotararile si toate subiectele folositoare sunt reluate - din ratiuni pline de intelepciune. El a poruncit sa cugetam asupra ei in intregime, deoarece aceasta sporeste stiinta si cunoasterea, indreapta exteriorul si interiorul omului si pune in buna randuiala toate lucrurile.

Cuvantul introductiv

In numele lui Allah, Cel Milostiv, Indurator.

Lauda Ii apartine lui Allah, Care i-a pogorat robului Sau al-Furqan, Criteriul care deosebeste ceea ce este permis de ceea ce este interzis, pe cei fericiti de cei nenorociti si adevarul de falsitate. Prin mila Sa, El a facut din aceasta Carte o calauzire pentru oameni in general si pentru cei evlaviosi in mod deosebit, care ii scoate din ratacirea necredintei, a pacatelor si a ignorantei si ii conduce catre lumina credintei, a evlaviei si a stiintei.

El a pogorat-o ca vindecare a bolilor din piepturi: indoielile si poftele. Prin ea se dobandesc certitudinea si cunoasterea in cele mai inalte chestiuni. Totodata, a facut-o vindecare pentru trupuri, de bolile, suferintele, durerile si neputintele lor.

El a vestit ca in ea nu exista nicio indoiala si niciun fel de nesiguranta, deoarece relatarile, poruncile si interdictiile sale cuprind adevarul deplin.

El a pogorat-o binecuvantata, cu mult bine, stiinta imbelsugata, taine minunate si invataturi inalte. Orice binecuvantare si fericire dobandita in aceasta lume ori in Viata de Apoi isi are cauza in calauzirea prin ea si in urmarea ei.

El a vestit ca ea confirma Scripturile anterioare si vegheaza asupra lor: ceea ce ea confirma este adevarat, iar ceea ce respinge trebuie respins, deoarece le cuprinde si adauga la ele. Allah Preainaltul spune despre ea: „Prin ea, Allah ii calauzeste pe cei care cauta multumirea Lui pe caile pacii." Astfel, ea calauzeste catre Casa Pacii, arata limpede drumul care duce la ea si indeamna la urmarea lui; totodata, dezvaluie drumul care duce la casa durerilor si avertizeaza impotriva lui.

Allah Preainaltul spune despre ea: „Aceasta este o Carte ale carei versete au fost desavarsit intocmite, apoi talcuite in amanunt, de la un Intelept, Atotstiutor." El a facut versetele ei pe deplin limpezi si le-a intocmit cu cea mai mare desavarsire. Le-a explicat amanuntit, deosebind adevarul de falsitate si calea dreapta de ratacire, intr-un chip care inlatura orice nelamurire, fiindca ele vin de la un Intelept, Atotstiutor. El nu vesteste decat adevarul, dreptatea si certitudinea; nu porunceste decat dreptatea, binefacerea si virtutea; si nu interzice decat ceea ce aduce vatamare religiei si vietii lumesti.

Allah Preainaltul a jurat pe Coran si l-a descris drept „glorios". Gloria inseamna amploarea si maretia insusirilor, iar aceasta se datoreaza vastitatii si maretiei sensurilor Coranului. El l-a descris si drept „purtator al Aducerii-aminte", adica prin el sunt reamintite cunostintele despre Allah, moravurile frumoase si faptele bune, iar cel care se teme de Allah primeste prin el povata.

Allah Preainaltul spune: „Noi l-am pogorat drept Coran in limba araba, pentru ca voi sa intelegeti." El l-a pogorat in aceasta limba pentru ca noi sa-l intelegem si sa-i pricepem sensurile. Ne-a poruncit sa cugetam asupra lui, sa reflectam la el si sa desprindem stiintele sale. Aceasta se datoreaza faptului ca meditarea asupra lui este cheia oricarui bine si mijlocul prin care se dobandesc cunostintele si tainele.

Asadar, lui Allah Ii apartin lauda, multumirea si preamarirea, fiindca a facut Cartea Sa calauzire, vindecare si mila; lumina, limpezire si aducere-aminte; invatatura, binecuvantare, indrumare si veste buna pentru musulmani.

Odata cunoscut acest lucru, se intelege cat de mult are nevoie fiecare om responsabil de faptele sale sa cunoasca sensurile Coranului si sa se lase calauzit de ele. Se cuvine, deci, ca robul sa depuna toate stradaniile si sa-si foloseasca toate puterile pentru a-l invata si a-l intelege pe caile cele mai directe catre aceasta tinta.

Imamii - Allah sa aiba mila de ei - au scris numeroase exegeze ale Cartii lui Allah. Unele sunt foarte ample si, in multe dintre cercetarile lor, se indeparteaza de scopul urmarit; altele sunt prea scurte si se marginesc la explicarea unor cuvinte din punct de vedere lingvistic, fara sa urmareasca sensul intentionat.

Metoda potrivita este ca sensul sa fie tinta, iar cuvintele sa fie mijlocul prin care se ajunge la el. Trebuie cercetate contextul discursului si scopul pentru care acesta a fost rostit, iar pasajul trebuie comparat cu cele asemanatoare din alte locuri. De asemenea, trebuie stiut ca el a fost revelat pentru calauzirea tuturor oamenilor: a celui invatat si a celui neinvatat, a locuitorului orasului si a beduinului.

Cercetarea atenta a contextului versetelor, impreuna cu cunoasterea vietii Mesagerului, a imprejurarilor ei si a felului in care s-a purtat cu companionii si cu dusmanii sai la vremea revelarii, reprezinta unul dintre cele mai importante

ajutoare pentru cunoasterea si intelegerea sensului urmarit. Acest lucru este cu atat mai adevarat atunci cand i se adauga cunoasterea diferitelor ramuri ale limbii arabe.

Cel caruia Allah ii daruieste aceasta reusita nu mai are de facut decat sa se dedice meditarii asupra Coranului si intelegerii lui, sa cugete mult la cuvintele sale, la sensurile si implicatiile lor si la ceea ce ele arata explicit, precum si la sensurile lor implicite.

Daca omul depune toate stradaniile in aceasta privinta, Domnul este mai darnic decat robul Sau. El ii va deschide, fara indoiala, porti catre cunostinte pe care omul nu le-ar putea dobandi numai prin propria putere.

Deoarece Creatorul ne-a daruit, mie si fratilor mei, preocuparea pentru nobila Sa Carte, potrivit starii si puterii noastre, am dorit sa astern in scris ceea ce mi-a fost inlesnit din talcuirea Cartii lui Allah si ceea ce Allah ne-a daruit din intelegerea ei. Am scris aceasta lucrare pentru a le fi aducere-aminte celor care studiaza, lamurire celor care cauta o intelegere limpede si ajutor celor care merg pe cale. Am dorit, totodata, sa consemnez aceasta cunoastere, de teama sa nu se piarda.

Singurul meu scop a fost ca sensul sa ramana tinta principala. Nu m-am ocupat de analizarea separata a cuvintelor si de dezlegarea constructiilor dificile, din motivul pe care l-am aratat. In plus, exegetii de dinainte i-au scutit de aceasta munca pe cei veniti dupa ei. Allah sa-i rasplateasca cu bine pentru ceea ce au facut in folosul musulmanilor.

Nadajduiesc ca Allah va inlesni ceea ce mi-am propus si va netezi drumul catre ceea ce doresc; pe El ma bizui. Daca Allah nu inlesneste un lucru, nu exista nicio cale de a-l dobandi; iar daca El nu ofera ajutor, robul nu poate ajunge la ceea ce nadajduieste.

Il rog pe Allah Preainaltul sa faca aceasta lucrare inchinata cu sinceritate numai Fetei Sale celei nobile si sa aduca prin ea un folos larg raspandit. Cu adevarat, El este Darnic si Generos.

O, Allah, trimite binecuvantarile Tale asupra lui Muhammad, asupra familiei si a companionilor sai si daruieste-le pace din belsug.

Foloase importante legate de interpretarea Coranului

DIN „BADA'I AL-FAWA'ID" DE IBN AL-QAYYIM - ALLAH SA AIBA MILA DE EL

Formulele care exprima generalitatea

Un substantiv nehotarat, atunci cand apare intr-un context negativ, are sens general. Acest principiu se desprinde din cuvintele lui Allah Preainaltul:

„Domnul tau nu nedreptateste pe nimeni” si: „Niciun suflet nu stie ce bucurie a ochilor i-a fost ascunsa.”

El are acelasi sens general intr-o intrebare, precum in cuvintele: „Cunosti pe cineva care sa-I fie asemenea?”; intr-o conditie, precum: „Iar daca vei vedea vreun om” si: „Daca vreunul dintre politeisti iti cere ocrotire”; si intr-o interdictie, precum: „Niciunul dintre voi sa nu se uite inapoi.”

Intr-un context afirmativ, generalitatea se poate intelege din caracterul general al cauzei si al implicatiei, precum in cuvintele: „Fiecare suflet va sti ce a adus”, mai ales atunci cand substantivului i se adauga cuvantul „fiecare”, ca in: „Fiecare suflet va veni insotit de un manator si de un martor.” Un alt exemplu in care generalitatea rezulta din caracterul general al implicatiei este: „Si pe suflet si pe Cel care l-a intocmit.”

Generalitatea substantivului la singular, articulat hotarat, se desprinde din cuvintele: „Cu adevarat, omul se afla in pierdere” si: „Necredinciosul va spune.”

Generalitatea substantivului la singular aflat intr-o constructie de anexare (idafah) se desprinde din cuvintele: „Ea a crezut in cuvintele Domnului ei si in Cartile Lui.” Oamenii din Basra si Hafs au citit la plural, „Cartile Lui”, iar ceilalti au citit la singular, „Cartea Lui”. Un alt exemplu este: „Aceasta este Cartea Noastra, care vorbeste despre voi cu adevar”, adica toate cartile in care au fost consemnate faptele lor.

Generalitatea pluralului articulat hotarat se desprinde din cuvintele: „Cand Mesagerilor li se va stabili timpul”; „Cand am luat legamantul de la profeti”; si din cuvintele lui Allah Preainaltul: „Cu adevarat, musulmanii si musulmanele...”, pana la sfarsitul versetului.

Generalitatea pluralului aflat intr-o constructie de anexare se desprinde din cuvintele: „Toti au crezut in Allah, in ingerii Sai, in Cartile Sale si in Mesagerii Sai.”

Generalitatea instrumentelor conditionale se desprinde din cuvintele lui Allah Preainaltul: „Cine savarseste fapte bune si este credincios nu se va teme nici de nedreptate, nici de micsorarea rasplatii”; „Cine face bine cat greutatea unui fir de praf il va vedea”; „Orice bine ati face, Allah il stie”; „Oriunde v-ati afla, moartea va va ajunge”; „Oriunde v-ati afla, intoarceti-va fetele in directia ei”; „Cand ii vezi pe cei care se cufunda in discutii necuviincioase despre semnele Noastre, indeparteaza-te de ei”; si: „Cand vin la tine cei care cred in semnele Noastre, spune: Pace voua! Domnul vostru Si-a prescris mila.”

Aceasta este valabil atunci cand raspunsul conditiei exprima o cerere sau o porunca, asa cum se intampla in ultimele doua versete. Daca raspunsul este o relatare despre trecut, sensul general nu se impune, ca in: „Cand au vazut vreun negot sau vreo distractie, s-au imprastiat catre ea” si: „Cand vin la tine ipocritii, spun: Marturisim ca tu esti Mesagerul lui Allah.”

Daca raspunsul priveste viitorul, cele mai multe asemenea locuri au sens general, ca in: „Cand le masoara sau le cantaresc altora, le dau mai putin”; „Cand trec pe langa ei, isi fac semne unii altora”; si: „Cand li se spunea: Nu exista alta divinitate demna de adorare in afara de Allah, se aratau trufasi.” Totusi, uneori formularea poate sa nu exprime generalitatea, precum in: „Cand ii vezi, trupurile lor iti plac.”

Cum se recunosc obligatia, interdictia si permisiunea

Caracterul obligatoriu al unei porunci formulate fara restrictii se intelege din aceea ca Allah il mustra pe cel care i se opune, il numeste neascultator si randuieste pentru aceasta o pedeapsa in aceasta lume sau in Viata de Apoi.

Caracterul prohibitiv al unei interdictii se intelege din aceea ca Allah il mustra pe cel care o incalca, il numeste neascultator si randuieste o pedeapsa pentru savarsirea faptei.

Obligatia se poate intelege uneori dintr-o porunca, iar alteori din afirmarea expresa a obligativitatii, a datoriei ori a prescrierii; din expresia „ii revine”; sau din expresii precum „este un drept asupra robilor” si „este un drept asupra credinciosilor”.

Interzicerea se poate intelege dintr-o oprire expresa; din declararea explicita a unui lucru drept interzis sau oprit; din amenintarea cu pedeapsa pentru savarsirea lui; din mustrarea faptasului; din impunerea unei ispasiri pentru acea fapta; ori din expresia „nu se cuvine”, care, in limbajul Coranului si al Mesagerului, arata imposibilitatea sau nepermisiunea, fie din punct de vedere rational, fie din punct de vedere religios.

Ea se mai intelege din expresii precum „nu li se cuvenea sa...” ori „nu le era ingaduit sa...”; din stabilirea unei pedepse legale pentru fapta; din expresiile „nu este permis” si „nu este potrivit”; din descrierea faptei drept stricaciune, drept ceva impodobit de Satana ori drept lucrarea sa; din faptul ca Allah nu iubeste acea fapta si nu este multumit de ea pentru robii Sai, nu-l curateste pe cel care o face, nu-i vorbeste si nu-l priveste, precum si din alte formulari asemanatoare.

Permisiunea se poate intelege din acordarea ingaduintei si a alegerii; dintr-o porunca venita dupa o interdictie; din negarea vinei, a dificultatii, a pacatului ori a tragerii la raspundere; din vestirea faptului ca Allah trece cu vederea fapta; din aprobarea ei tacita in vremea revelatiei; din mustrarea celui care declara un lucru interzis; din vestirea faptului ca Allah a creat acel lucru pentru noi, ni l-a pus la dispozitie si ni l-a daruit ca binefacere; ori din relatarea unei fapte savarsite de cei de dinaintea noastra, fara ca ei sa fie mustrati pentru ea. Daca relatarea este insotita si de lauda, aceasta arata ca fapta este de preferat, fie ca recomandare, fie ca obligatie.

Semnele prin care se recunoaste caracterul prescris al unei fapte

Orice fapta pe care Allah si Mesagerul Sau o preamaresc sau o lauda; ori pentru care il lauda pe faptas; de care se bucura, pe care o iubesc sau pentru care il iubesc pe faptas; orice fapta de care Allah este multumit sau pentru care este multumit de faptas; pe care o descrie drept buna, binecuvantata ori frumoasa; pe care o randuieste drept cauza a iubirii Sale ori a unei rasplati in aceasta lume sau in Viata de Apoi; drept cauza pentru ca El sa-l pomeneasca pe rob, sa-i multumeasca, sa-l calauzeasca sau sa-l multumeasca; orice fapta al carei savarsitor este descris drept bun sau care este recunoscuta drept buna; orice fapta pentru al carei savarsitor sunt negate tristetea si teama, caruia i se promite siguranta sau prin care dobandeste apropierea si ocrotirea lui Allah; orice lucru pentru dobandirea caruia Mesagerii s-au rugat, care este descris ca apropiere de Allah sau pe care Allah jura, fie prin fapta, fie prin faptas - precum juramantul pe caii luptatorilor pe calea lui Allah si pe goana lor -; orice fapta pentru al carei savarsitor Domnul, Maret si Preainalt, rade ori de care Se minuneaza: toate acestea arata ca fapta este prescrisa de religie, iar aceasta cuprinde atat obligatia, cat si recomandarea.

Semnele prin care se recunoaste caracterul oprit al unei fapte

Orice fapta pe care Legiuitorul cere sa o parasim; pe al carei savarsitor il mustra, il condamna, il uraste ori il blestema; despre care neaga ca o iubeste sau ca-l iubeste pe cel care o face; de care nu este multumit sau pentru care nu este multumit de faptas; orice fapta al carei savarsitor este asemuit cu animalele ori cu diavolii; care este facuta piedica in calea calauzirii; care este descrisa drept rea ori vrednica de ura; de care profetii au cerut ocrotire sau pe care au urat-o; orice fapta randuita drept cauza a lipsei izbavirii, a unei pedepse in aceasta lume sau in Viata de Apoi, a mustrarii, a invinuirii, a ratacirii sau a neascultarii; care este descrisa drept murdara, intinata ori necurata; drept nesupunere sau pacat; ori drept cauza a pacatului, a intinarii, a blestemului, a maniei, a disparitiei unei binecuvantari, a coborarii unei nenorociri, a unei pedepse legale, a impietririi inimii, a umilirii ori a tinerii sufletului zaloguit; orice fapta care atrage dusmania lui Allah fata de faptas, lupta Lui impotriva acestuia sau faptul ca Allah il ia in deradere si il batjocoreste; ori cauza pentru ca Allah sa-l lase uitarii pe faptas; orice fapta in legatura cu care Allah pomeneste rabdarea Sa fata de faptas, blandetea sau iertarea Sa; pentru care cheama la cainta; orice fapta al carei

savarsitor este descris drept rau sau dispretuit; care este pusa pe seama Satanei, a impodobirii sale ori a faptului ca Satana il ia in stapanire pe faptas; care este descrisa printr-o insusire de ocara, precum nedreptatea, asuprirea, agresiunea sau pacatul; orice fapta de care profetii s-au declarat nevinovati, fie de ea, fie de cel care o face; de al carei faptas s-au plans lui Allah ori fata de care si-au declarat pe fata dusmania; orice fapta facuta cauza a eseculi faptasului in aceasta lume ori in Viata de Apoi; pentru care i se refuza Paradisul; al carei savarsitor este descris drept dusman al lui Allah sau fata de care Allah este dusman; ori caruia i se vesteste razboi din partea lui Allah si a Mesagerului Sau; orice fapta prin care omul poarta si pacatul altuia; despre care se spune „nu se cuvine" ori „nu este potrivit"; in privinta careia este poruncita evlavia atunci cand se intreaba despre ea; al carei opus este poruncit; al carei faptas trebuie parasit; din cauza careia oamenii se blestema reciproc in Viata de Apoi ori se leapada unii de altii; al carei savarsitor este descris prin ratacire, prin aceea ca nu are nicio legatura cu Allah sau ca nu apartine caii Mesagerului si a companionilor sai; orice fapta alaturata, in aceeasi hotarare sau relatare, unui lucru a carui interzicere este vadita; a carei evitare este facuta cauza a izbavirii; care starneste dusmanie si ura intre musulmani; ori in privinta careia faptasului i se spune: „Oare nu te vei opri?"; orice fapta pentru al carei savarsitor profetilor li se interzice sa se roage; in urma careia vine indepartarea sau izgonirea; despre al carei savarsitor se spune „ucis sa fie" ori „Allah sa-l nimiceasca"; orice fapta despre al carei savarsitor se vesteste ca Allah nu-i va vorbi in Ziua Invierii, nu-l va privi si nu-l va curati; ca Allah nu-i indreapta lucrarea si nu-i calauzeste uneltirea; ca faptasul nu izbandeste si ca, in Ziua Invierii, nu va fi dintre martori ori dintre mijlocitori; orice fapta despre care se spune ca starneste gelozia lui Allah ori a carei stricaciune este aratata; pentru al carei savarsitor nu se primeste nicio fapta obligatorie si niciuna facultativa; prin care omului ii este randuit un diavol care ii devine insotitor; care devine cauza pentru ca Allah sa-i abata inima ori sa-l indeparteze de semnele Sale si de intelegerea binefacerilor Sale; precum si faptele asupra carora Allah intreaba de ce au fost savarsite: „De ce ii abateti de la calea lui Allah pe cei care cred?", „De ce amestecati adevarul cu falsitatea?", „Ce te-a impiedicat sa te prosterni?" si „De ce spuneti ceea ce nu faceti?" - atata vreme cat intrebarea nu este insotita de un raspuns. Daca raspunsul este dat, hotararea se intelege potrivit acelui raspuns.

Toate acestea si cele asemanatoare arata ca fapta este oprita. Aceste formulari indica interzicerea mai constant decat ar indica o simpla nerecomandare.

Expresiile „Allah si Mesagerul Sau urasc aceasta" sau „este un lucru urat" sunt folosite cel mai adesea pentru ceea ce este interzis, desi uneori pot indica doar o nerecomandare care nu ajunge la interzicere.

Cat despre expresia „Eu, unul, nu fac aceasta”, ceea ce se poate afirma cu siguranta este ca fapta este nerecomandata. Un exemplu sunt cuvintele Profetului (Pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa): „Eu, unul, nu mananc rezemat.”[1]

Expresiile „nu ti se cuvine” si „nu ni se cuvine” sunt folosite in mod constant pentru ceea ce este interzis, precum in: „Nu ti se cuvine sa te arati trufas aici”, „Nu ni se cuvine sa ne intoarcem la ea” si „Nu mi se cuvine sa spun ceea ce nu am dreptul sa spun.”

Semnele permisiunii

Permisiunea se intelege din declararea unui lucru drept ingaduit; din ridicarea vinei; din acordarea permisiunii; din trecerea cu vederea; din expresia „daca vrei, fa, iar daca vrei, nu face”; din amintirea binefacerilor aflate in lucrurile create si in actiunile legate de ele, precum: „Din lana, blana si parul lor aveti lucruri pentru casa si folosinta pana la un timp” si: „Dupa stele se calauzesc”; din tacerea cu privire la interzicere; si din aprobarea tacita a unei fapte in timpul revelatiei.

Ce arata exprimarea mirarii

Asa cum exprimarea minunarii poate arata iubirea lui Allah Preainaltul pentru o fapta - precum in cuvintele: „Domnul tau Se minuneaza de un tanar care nu are porniri nestapanite” si in alte relatari asemanatoare -, ea poate arata si ura fata de o fapta, precum in cuvintele: „Daca te minunezi, cu adevarat de mirare este vorba lor” si: „Ba tu te minunezi, iar ei isi bat joc”; sau in: „Cum puteti sa nu credeti, cand vi se recita versetele lui Allah si Mesagerul Sau se afla printre voi?”[2]

Uneori, ea poate arata imposibilitatea unei hotarari si nepotrivirea ei, precum in: „Cum sa aiba politeistii un legamant la Allah?” Alteori arata cat de potrivita este impiedicarea unui lucru prin hotararea divina si ca savarsirea lui nu I se potriveste lui Allah, precum in cuvintele Preainaltului: „Cum sa-i calauzeasca Allah pe niste oameni care au tagaduit dupa ce au crezut?”

Folosul negarii egalitatii

In Cartea lui Allah, negarea egalitatii poate privi doua fapte, ca in cuvintele Preainaltului: „Oare puneti adaparea pelerinilor si ingrijirea Moscheii Sfinte pe

[1] Relatat de al-Bukhari, nr. 5398, de la Abu Juhaifah.

[2] Relatarea „Domnul tau Se minuneaza de un tanar care nu are porniri nestapanite” este consemnata de Ahmad (4/151) si Abu Ya'la (nr. 1749). Al-Haythami a mentionat-o in „Majma' az-Zawa'id” (10/270), impreuna cu o cale de transmitere la at-Tabarani, si a apreciat lantul de transmitere ca fiind bun.

aceeasi treapta cu credinta celui care crede in Allah si in Ziua de Apoi?" Poate privi doua categorii de faptuitori, ca in: „Nu sunt egali credinciosii care raman in urma - in afara celor impiedicati de o vatamare - si cei care se straduiesc pe calea lui Allah"; sau doua rasplati, ca in: „Nu sunt egali locuitorii Focului si locuitorii Paradisului." Allah le-a reunit pe toate trei intr-un singur pasaj: „Nu sunt egali orbul si cel care vede, nici intunericurile si lumina..."

Folosul pildelor si al contextului

Din pildele Coranului se desprind aducerea-aminte, povatuirea, indemnul, avertizarea, luarea de invatatura si confirmarea adevarului. Prin ele, sensul urmarit este apropiat de ratiune si infatisat sub forma unui lucru perceptibil, astfel incat raportul sau cu ratiunea sa fie asemenea raportului lucrului perceptibil cu simturile.

Pildele Coranului pot arata deosebirea dintre rasplati, pot cuprinde lauda si mustrare sau vestirea rasplatii, pot scoate in evidenta maretia ori lipsa de insemnatate a unui lucru si pot confirma un adevar sau nimici o falsitate.

Contextul indruma la explicarea unui lucru exprimat pe scurt, stabileste care dintre sensurile posibile este cel urmarit, inlatura posibilitatea altui sens decat cel intentionat, particularizeaza o exprimare generala, limiteaza una absoluta si arata varietatea semnificatiilor. Contextul este unul dintre cele mai puternice indicii ale intentiei vorbitorului. Cine il neglijeaza greseste in rationamentul sau si se insala in discutia sa.

Priveste, de pilda, cuvintele lui Allah Preainaltul: „Gusta! Tu esti, intr-adevar, cel puternic, cel nobil!" Contextul arata ca acestea sunt rostite spre umilire si batjocura, nu ca o lauda.

Folosul relatarilor despre realitatile observabile

Faptul ca Domnul relateaza despre realitati perceptibile si observabile are mai multe foloase. Uneori, acestea servesc drept pregatire si introducere pentru respingerea a ceea ce urmeaza; alteori sunt o povata si o aducere-aminte; alteori sunt o marturie pentru adevarul celor vestite de El despre unicitatea Sa, sinceritatea Mesagerului Sau si invierea mortilor; alteori sunt pomenite pentru a aminti o binefacere; pentru a mustra si a dojeni; pentru a lauda si a mustra; ori pentru a vesti cunoasterea deplina pe care Domnul o are asupra acelui lucru. Exista si alte asemenea foloase.

Aici se incheie cuvintele lui Ibn al-Qayyim - Allah sa aiba mila de el. Ele sunt deosebit de folositoare si cuprind multe dintre regulile si principiile legate de interpretarea Coranului. Allah sa-l rasplateasca cu bine.[3]

Continuarea autorului

Eu spun: Coranul cuprinde numeroase ramuri ale cunoasterii, ale caror teme sunt reluate in cuprinsul sau.

Printre ele se numara pildele. Ibn al-Qayyim a amintit mai sus folosul lor.

Printre ele se numara descrierea celor fericiti si a celor nefericiti, iar in aceasta se afla numeroase foloase.

Insusirile prin care Allah ii descrie pe oamenii binelui arata ca El ii iubeste, este multumit de ei si ca acele insusiri sunt vrednice de lauda. Insusirile prin care ii descrie pe oamenii raului arata ca Allah uraste acele insusiri si ca ele sunt vrednice de mustrare.

Printre aceste foloase se afla faptul ca Allah ii cinsteste pe apropiatii Sai prin frumoasa lauda pe care le-o daruieste intre robii Sai, iar aceasta este o rasplata primita inca din aceasta lume. Pe dusmanii Sai ii umileste prin insusirile rusinoase pe care le arata despre ei, iar aceasta este o pedeapsa primita inca din aceasta lume.

Tot aici se afla o incurajare a sufletelor de a-i urma pe oamenii binelui si de a se intrece cu ei, o insufletire pentru savarsirea faptelor pe care le-au facut apropiatii lui Allah, precum si o avertizare impotriva faptelor oamenilor raului si a pacatelor ale caror urmari s-au abatut asupra celor care le-au savarsit.

Un alt folos este acela de a lua invatatura din insusirile oamenilor binelui si ale oamenilor raului: cine face fapte asemanatoare cu ale lor va primi ceea ce au primit si ei.

Allah Preainaltul a indemnat la luarea de invatatura in mai multe locuri ale Cartii Sale. Adevarata ei natura este trecerea de la un lucru la altul care ii seamana si judecarea unui lucru prin analogie cu cel asemanator lui.

Un alt folos este ca, atunci cand robul priveste la faptele oamenilor binelui si vede cat de neputincios este sa le implineasca asa cum se cuvine, ajunge sa-si recunoasca slabiciunea si sa se smereasca. Tocmai aceasta este indreptarea lui. In schimb, atunci cand se priveste pe sine cu admiratie si trufie, aceasta devine izvorul stricarii sale. Mai exista si alte foloase.

[3] Ibn al-Qayyim, „Bada'i al-Fawa'id", vol. 4, p. 2-10. Pasajul a fost redat cu unele adaptari facute de as-Sa'di.

Printre stiintele Coranului se afla pomenirea insusirilor lui Allah, a numelor si a faptelor Sale, precum si afirmarea faptului ca El este sfant si mai presus de orice lipsa. In aceasta se afla foloase uriase.

Aceasta cunoastere - cunoasterea care Il priveste pe Allah Preainaltul - este cea mai nobila si mai inalta dintre toate stiintele. A te ocupa de intelegerea si cercetarea temeinica a ei inseamna a te ocupa de cea mai inalta tinta, iar dobandirea ei este unul dintre cele mai nobile daruri acordate robului.

Cunoasterea lui Allah Preainaltul conduce la iubirea Lui, la teama de El, la frica plina de respect, la nadejdea in El si la sinceritatea faptelor pentru El. Aceasta este insasi fericirea robului. Nu exista nicio cale de a-L cunoaste pe Allah decat prin cunoasterea numelor si insusirilor Sale si prin intelegerea sensurilor lor.

Coranul cuprinde, in aceasta privinta, detalii si explicatii care nu se gasesc in nicio alta carte. Prin ele, Allah li Se face cunoscut robilor Sai, pentru ca ei sa-L cunoasca.

Allah a creat fapturile pentru ca ele sa-L cunoasca si sa-L adore, iar acesta este scopul pe care ele trebuie sa-l urmareasca. Preocuparea pentru cunoasterea si adorarea Lui inseamna urmarirea scopului pentru care robul a fost creat, iar parasirea si neglijarea lor inseamna neglijarea acelui scop. In pofida binecuvantarilor neincetate ale lui Allah si a favorii Sale uriase din toate punctele de vedere, este deosebit de urat ca omul sa ramana nestiutor cu privire la Domnul sau si sa se indeparteze de cunoasterea Lui.

Credinta in Allah este unul dintre stalpii credintei; mai mult, este cel mai inalt si temelia tuturor. Credinta nu inseamna doar a rosti: „Cred in Allah", fara a-L cunoaste pe Domnul tau. Realitatea credintei este ca omul sa-L cunoasca pe Domnul in Care crede si sa depuna toate stradaniile pentru a-I cunoaste numele si insusirile, pana cand ajunge la treapta certitudinii. Credinta lui este pe masura cunoasterii Domnului sau: cu cat aceasta cunoastere sporeste, cu atat sporeste si credinta; iar cu cat ea scade, cu atat credinta scade. Calea cea mai directa catre aceasta este meditarea asupra numelor si insusirilor Sale din Coran.

Metoda corecta este ca, atunci cand intalneste unul dintre numele lui Allah, omul sa afirme sensul pe care acesta il arata, desavarsirea si cuprinderea lui generala si sa-L declare pe Allah mai presus de tot ceea ce contrazice acel sens.

Cunoasterea lui Allah Preainaltul este temelia tuturor cunostintelor. Cel care Il cunoaste cu adevarat foloseste ceea ce stie despre insusirile si faptele Sale drept dovada pentru ceea ce El face si pentru hotararile pe care le prescrie, deoarece Allah nu face decat ceea ce decurge din numele si insusirile Sale. Toate faptele Lui tin de dreptate, har si intelepciune.

In acelasi fel, El nu prescrie nicio hotarare decat potrivit cu ceea ce cer lauda, intelepciunea, harul si dreptatea Sa. Toate relatarile Lui sunt adevar si sinceritate,

iar poruncile si interdictiile Sale sunt dreptate si intelepciune. Acest adevar este atat de maret si de vadit, incat limpezimea sa nu mai are nevoie de lamurire:

„Cum poate mintea sa recunoasca adevarul vreunui lucru, daca pana si lumina zilei are nevoie de dovada?"

Printre stiintele Coranului se afla pomenirea profetilor si a Mesagerilor, a mesajelor cu care au fost trimisi si a celor petrecute intre ei si popoarele lor. In aceasta se afla mai multe foloase.

Desavarsirea credintei in ei cere cunoasterea insusirilor, a vietii si a imprejurarilor lor. Cu cat credinciosul le cunoaste mai bine, cu atat credinta sa in ei este mai puternica, iubirea pentru ei mai mare, iar pretuirea si respectul fata de ei sunt mai adanci.

Printre drepturile pe care profetii le au asupra noastra - indeosebi Profetul Muhammad (Pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa) - se numara cunoasterea lor si iubirea sincera pentru ei. Nu exista alta cale catre aceasta decat cunoasterea imprejurarilor vietii lor.

Cunoasterea profetilor cere sa-I multumim lui Allah Preainaltul pentru binefacerea pe care le-a daruit-o credinciosilor: a trimis intre ei un Mesager dintre ei, care sa-i curete si sa-i invete Cartea si intelepciunea, dupa ce se aflasera intr-o ratacire vadita.

Mesagerii sunt educatorii credinciosilor. Orice bine, fie si cat greutatea unui fir de praf, le-a ajuns credinciosilor prin intermediul lor si datorita lor; tot prin ei au fost feriti de orice rau, fie si cat greutatea unui fir de praf. Cat de urat este ca un credincios sa nu cunoasca starea educatorului, indrumatorului si invatatorului sau! Daca este respingator ca un om sa nu cunoasca starea parintilor sai si sa ramana strain de ea, atunci cu atat mai mult trebuie cunoscuta starea Mesagerului, care este mai indreptatit asupra credinciosilor decat sunt ei asupra propriilor persoane. El le este, in privinta calauzirii, un adevarat parinte, al carui drept vine inaintea tuturor celorlalte drepturi ale fapturilor, dupa dreptul lui Allah Preainaltul.

Cunoasterea incercarilor prin care au trecut Mesagerii si a celor petrecute cu ei le ofera credinciosilor modelul si pilda de urmat si le usureaza multe dintre nelinisti si suferinte. Oricat de grele ar deveni incercarile si suferintele lor, ele nu ajung la masura unora dintre incercarile prin care au trecut profetii.

Allah Preainaltul spune: „Aveti in Mesagerul lui Allah o pilda frumoasa." Una dintre cele mai importante modalitati de a-i urma este aceea de a urma invatatura lor, felul in care au transmis stiinta potrivit nivelului de intelegere al oamenilor, rabdarea cu care i-au invatat pe oameni, chemarea lor la Allah prin intelepciune si indemn frumos si felul cel mai bun de a purta discutii. Prin acestea si prin alte insusiri asemanatoare, invatatii au devenit mostenitorii profetilor.

Printre foloasele cunoasterii Mesagerului (Pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa) se afla intelegerea versetelor coranice care i-au fost revelate si priceperea sensului si a scopului lor. Acest lucru depinde de cunoasterea imprejurarilor vietii Mesagerului, a vietii sale impreuna cu poporul, cu companionii si cu ceilalti oameni. Vremurile, locurile si persoanele se deosebesc foarte mult. Daca omul si-ar indrepta toata preocuparea catre intelegerea sensurilor Coranului fara aceasta cunoastere, ar ajunge la multe greseli cu privire la Allah, la Mesagerul Sau si la ceea ce Allah a intentionat prin Cuvantul Sau. Acest lucru il cunoaste cel care stie cat de des a fost interpretat sensul intentionat de Allah si de Mesagerul Sau prin prisma obiceiurilor aparute mai tarziu, ajungandu-se astfel la greseli grave.

Toate acestea cuprind foloase pretioase si concluzii temeinice.

Printre stiintele Coranului se afla poruncile si interdictiile adresate acestei comunitati si altor comunitati. Respectarea lor este ceea ce se cere de la aceste comunitati, iar cunoasterea lor are mai multe foloase.

Allah Preainaltul a indemnat la cunoasterea limitelor celor pogorate Mesagerului Sau si i-a mustrat pe cei care nu le cunosc. Printre lucrurile cele mai importante ale caror limite trebuie cunoscute se numara poruncile si interdictiile pe care avem datoria sa le respectam. Ni s-a cerut sa le respectam, sa le invatam si sa-i invatam si pe altii. Nu putem implini ceea ce ni s-a poruncit si nu ne putem feri de ceea ce ni s-a interzis fara a cunoaste aceste randuieli, astfel incat savarsirea sau parasirea faptei sa corespunda celor cerute de Allah.

Cand omul responsabil primeste o porunca, el trebuie mai intai sa cunoasca lucrul care i-a fost poruncit, ce intra in cuprinsul sau si ce nu intra. Dupa ce cunoaste aceasta, cere ajutorul lui Allah si se straduieste sa o implineasca pe masura puterii si a posibilitatii sale. La fel, atunci cand i se interzice un lucru, trebuie sa cunoasca lucrul interzis si realitatea lui, apoi sa depuna toate stradaniile pentru a-l parasi, cautand ajutorul Domnului sau, ascultand porunca lui Allah si ferindu-se de ceea ce El a oprit.

Atat implinirea poruncii, cat si ferirea de ceea ce este interzis sunt obligatorii. Iar ceea ce este necesar pentru indeplinirea unei obligatii devine, la randul sau, obligatoriu. Astfel se cunoaste ca stiinta trebuie sa vina inaintea faptei si ca ea are intaietate asupra acesteia.

Un alt folos este ca chemarea la bine, poruncirea a ceea ce este cunoscut drept bun si oprirea de la ceea ce este respingator nu pot fi indeplinite in mod corect decat dupa cunoasterea binelui catre care se cheama, a binelui care trebuie poruncit si a raului de la care trebuie oprit. Coranul cuprinde aceste lucruri in cel mai larg si mai deplin chip.

Printre stiintele Coranului se afla starile Zilei de Apoi, adica ceea ce va avea loc dupa moarte si despre care Allah a vestit in Cartea Sa ori prin Mesagerul Sau:

starile mortii si ale mormantului, locul Marii Adunari, Paradisul si Focul. Cunoasterea acestora are numeroase foloase.

Credinta in Ziua de Apoi este unul dintre cei sase stalpi ai credintei, fara de care credinta nu este valida. Cu cat omul cunoaste mai amanuntit aceasta Zi, cu atat credinta lui in ea sporeste.

Cunoasterea realitatii ei deschide omului poarta fricii si a nadejdii, iar daca inima este lipsita de amandoua, ea este cu totul ruinata. Cand ele umplu inima, frica il determina pe om sa se abtina de la pacate, iar nadejdea ii inlesneste ascultarea si i-o face usoara. Aceasta nu se implineste decat prin cunoasterea amanuntita a lucrurilor de care omul trebuie sa se teama si impotriva carora trebuie sa se pazeasca: starea mormantului si grozavia lui, imprejurarile infricosatoare ale Marii Adunari si insusirile Focului. Tot astfel, se implineste prin cunoasterea detaliilor Paradisului si a fericirii statornice, a bucuriei si a desfatarilor lui, precum si a bucuriei inimii, a sufletului si a trupului. Prin aceasta se naste dorul care il indeamna pe om sa se straduiasca pentru ceea ce iubeste si cauta, cu tot ceea ce ii sta in putere.

Un alt folos este acela ca omul cunoaste prin aceasta harul lui Allah si dreptatea Sa in rasplatirea faptelor bune si rele. Aceasta cunoastere cere ca El sa fie laudat si preamarit pe deplin, asa cum merita. Pe masura ce robul cunoaste amanuntele rasplatii si ale pedepsei, el cunoaste harul, dreptatea si intelepciunea lui Allah.

Printre stiintele Coranului se numara dezbaterea cu cei care sustin falsitatea, respingerea indoielilor celor nedrepti si aducerea dovezilor rationale care se potrivesc cu dovezile transmise prin Revelatie. Aceasta ramura a stiintelor Coranului le apartine in mod deosebit invatatilor evlaviosi, savantilor bine intemeiati si oamenilor inzestrati cu minte patrunzatoare.

Coranul cuprinde atat de multe dovezi rationale si argumente decisive, incat tot adevarul pe care l-au adunat teologii rationalisti este, in comparatie cu el, precum apa pe care o vrabie o ia cu ciocul din mare. Aceasta se datoreaza faptului ca adevarul se afla in Coran.

El cuprinde adevarul, sinceritatea, dreptatea, balanta dreapta, echitatea, indreptarea si izbavirea. Pomenirea monoteismului si a politeismului, poruncirea celui dintai si interzicerea celui de-al doilea aduc cele mai hotaratoare dovezi despre temeinicia si frumusetea monoteismului, despre faptul ca el este calea mantuirii, precum si despre uratenia si lipsa de temei a politeismului si despre faptul ca el este drumul pieirii. Prin aceste dovezi, toate acestea devin limpezi pentru intelegere, asemenea soarelui la amiaza.

Coranul porunceste randuielile Legii si indeamna la bunele purtari si la moravurile nobile. Mintea luminata recunoaste in ele binele indispensabil de care oamenii au nevoie in viata lor pamanteasca si in cea de apoi. Ea afirma cu

certitudine ca nu exista nimic mai bun decat acestea si ca intelepciunea cere poruncirea lor in cel mai deplin chip.

Coranul interzice lucrurile oprite, faptele josnice si rautatile, aratand stricaciunea, vatamarea si raul care decurg din ele. Faptul ca Allah le-a interzis este o binefacere daruita robilor. Prin aceasta, El ii cinsteste si le inalta rangul, ferindu-i de intinarea lor, iar aceasta este o binecuvantare mai presus de orice alta binecuvantare. Poruncile cuprind indreptarea, iar lucrurile interzise cuprind stricaciunea.

Coranul ii confrunta pe cei care sustin falsitatea, inlatura indoielile celor care le raspandesc si zadarniceste caile celor rataciti. Vezi in el cum adevarul este confirmat, falsitatea este nimicita, cel ratacit este calauzit, iar celui incapatanat i se aduce dovada. El arata ca falsitatea nu poate sta impotriva adevarului, ci se sprijina numai pe nume fara realitate, prin care oamenii numesc falsitatea. Cand aceste nume sunt dezbracate de podoaba lor, raman numai praf imprastiat.

Coranul aduce dovezile rationale in cuvintele cele mai limpezi si mai concise, ferite de obiectii, contradictii si neclaritati. Intr-o singura exprimare, el reuneste dovada rationala si dovada transmisa, cu o concizie care nu afecteaza sensul urmarit; alteori, le dezvolta si infatiseaza pe rand atatea dovezi, incat chiar si unele dintre ele sunt de ajuns pentru lamurire. Lui Allah Ii apartin lauda si multumirea.

Aceasta este, cu voia lui Allah, o introducere folositoare. Ea trebuie avuta in vedere in toate locurile in care se aplica si fiecare dintre aceste teme trebuie observata atunci cand versetele o trateaza in amanunt. Cine o foloseste in toate pasajele la care se refera va dobandi prin ea un folos urias. Acesta este harul lui Allah, pe care El il daruieste cui voieste, iar Allah este Stapanul harului nemarginit.

Principii si reguli generale ale tafsirului

Reguli privind generalitatea expresiilor

Un substantiv nehotarat aflat intr-un context de negatie, de interdictie, de intrebare sau de conditie are sens general. Tot astfel, un substantiv la singular aflat intr-o constructie de anexare (idafah) are sens general. Exemplele acestui principiu sunt numeroase.

Ori de cate ori intalnesti un substantiv nehotarat dupa una dintre formularile amintite sau un substantiv la singular anexat unui termen hotarat, include in inteles toate lucrurile cuprinse de acea expresie si nu lua in considerare numai cauza revelarii, deoarece criteriul il constituie generalitatea formularii, nu particularitatea cauzei.

Toate intamplarile si faptele care au avut loc si cele care continua sa apara trebuie raportate la formularile generale ale Coranului. Astfel se cunoaste ca el este o lamurire pentru toate lucrurile si ca nu se petrece niciun eveniment si nu apare nicio chestiune noua fara ca in Coran sa se afle explicarea si clarificarea ei.

Un alt principiu este ca articolul hotarat alaturat insusirilor si substantivelor care denumesc o categorie cuprinde toate sensurile la care se refera.

Marile teme prin care Coranul stabileste adevarul

Printre regulile generale ale Coranului se numara chemarea la unicitatea lui Allah si la cunoasterea Lui, prin mentionarea Numelor, insusirilor si faptelor Sale, care arata ca El este Unicul, ca numai Lui Ii apartin unicitatea si insusirile desavarsirii, ca El este Adevarul, ca adorarea Lui este adevarul si ca tot ceea ce este chemat in afara Lui este falsitate. Coranul arata, sub toate aspectele, neputinta oricarui lucru adorat in afara lui Allah.

Coranul cheama la recunoasterea autenticitatii si adevarului celor aduse de Mesagerul Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - prin limpezimea si desavarsirea mesajului sau, prin adevarul tuturor relatarilor lui si prin frumusetea hotararilor sale. El arata desavarsirea omeneasca a Mesagerului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, la care nimeni dintre cei dintai si cei de pe urma nu poate ajunge, si ii provoaca pe oameni sa aduca ceva asemenea celor aduse de el, daca sunt sinceri.

Allah confirma aceasta prin marturia Sa, exprimata prin cuvintele si faptele Sale si prin aprobarea data Mesagerului Sau; prin faptul ca i-a adeverit mesajul cu dovezi si argumente; prin ajutorul si biruinta pe care i le-a daruit; si prin

marturia invatatilor care judeca drept. Coranul pune fata in fata adevarul adus de Mesager in relatarile si hotararile sale cu minciuna relatarilor si falsitatea hotararilor dusmanilor lui si ale celor care l-au socotit mincinos. De asemenea, confirma toate acestea prin feluritele minuni.

Allah stabileste realitatea Invierii mentionand desavarsirea puterii Sale si crearea cerurilor si a pamantului, mai mareata decat crearea oamenilor. Cel care a inceput creatia este, cu atat mai mult, in stare sa o refaca, iar Cel care da viata pamantului dupa moartea lui este in stare sa-i readuca la viata pe cei morti. El aminteste si felul in care a procedat cu popoarele din trecut si pedepsele pilduitoare pe care oamenii le-au vazut in aceasta lume, acestea fiind o imagine a rasplatirii din Viata de Apoi.

Coranul le aduce dovezi tuturor celor care urmeaza falsitatea - necredinciosi, politeisti si atei - infatisand frumusetile religiei si faptul ca ea calauzeste spre calea cea mai dreapta in credinte, moravuri si fapte. El arata maretia lui Allah, stapanirea si ingrijirea Sa deplina, precum si binefacerile Sale uriase. Cel caruia Ii apartin in mod unic desavarsirea absoluta si toate binefacerile este Singurul vrednic de adorare. Daca invataturile celor aflati in falsitate sunt cercetate cu discernamant si in mod temeinic, se dovedeste ca ele sunt rele si false, iar urmarile lor sunt cumplite.

Implicatiile sensului si armonia versetelor

Unul dintre principiile tafsirului este urmatorul: dupa ce ai inteles sensurile exprimate direct sau cuprinse implicit in versetele nobile, sa stii ca tot ceea ce decurge in mod necesar din acele sensuri, lucrurile fara de care ele nu pot fi implinite, conditiile si urmarile lor depind de sensul respectiv. Ceea ce este indispensabil adevarului unei relatari tine de acea relatare, iar ceea ce este indispensabil aplicarii unei hotarari tine de acea hotarare.

Versetele intre care cineva ar putea presupune o opozitie sau o contradictie nu se contrazic si nu se opun in realitate. Fiecare verset trebuie inteles potrivit situatiei la care se refera si careia i se aplica.

Omiterea elementelor de care depinde un verb sau o expresie - precum complementele si altele asemenea - indica generalitatea sensului, aceasta fiind una dintre cele mai importante functii ale omisiunii. Nu este insa ingaduit sa fie socotit omis ceva ce nu este indicat nici de contextul verbal, nici de imprejurarile situatiei. Tot astfel, hotararile legate de anumite conditii sau insusiri arata ca acele restrictii sunt necesare pentru ca hotararea sa se aplice.

Atunci cand Allah porunceste un lucru, El interzice opusul lui; iar atunci cand interzice un lucru, El porunceste opusul lui. Cand Se lauda pe Sine negand o

nedesavarsire, aceasta inseamna afirmarea desavarsirii opuse acelei nedesavarsiri. Tot astfel, cand ii lauda pe Mesagerii si apropiatii Sai si ii declara lipsiti de o nedesavarsire, aceasta este o lauda prin insusirea opusa ei. In acelasi fel, negarea nedesavarsirilor din Casa Fericirii vesnice dovedeste existenta contrariilor lor desavarsite.

Adevarul si inlaturarea indoielilor

O regula generala este ca, atunci cand adevarul a devenit limpede si s-a aratat in chip vadit, nu mai ramane loc pentru controverse intelectuale si impotriviri in fapta; obiectiile sunt zadarnicite, iar disputele se risipesc.

Tot ceea ce Coranul neaga fie nu exista, fie exista, dar este lipsit de folos si de utilitate.

Ceea ce este doar inchipuit nu poate inlatura ceea ce este cunoscut; ceea ce este necunoscut nu se poate opune unui lucru stabilit cu certitudine; iar dupa adevar nu mai exista decat ratacirea.

Notiuni cuprinzatoare ale Coranului

Credinta si fapta buna

Allah mentioneaza in multe locuri din Coran credinta si fapta buna si le leaga de numeroase rasplati in aceasta lume si in Viata de Apoi, precum si de urmari vrednice de lauda.

Credinta este convingerea ferma in tot ceea ce Allah si Mesagerul Sau au poruncit sa fie crezut, convingere care cuprinde si faptele savarsite cu trupul.

Fapta buna inseamna implinirea drepturilor lui Allah si a drepturilor robilor Sai.

Taqwa si binefacerea

Allah a poruncit taqwa, i-a laudat pe cei care o au si a legat de ea dobandirea lucrurilor bune si indepartarea celor neplacute. Taqwa desavarsita inseamna implinirea poruncii lui Allah si a poruncii Mesagerului Sau, ferirea de ceea ce au interzis si credinta in adevarul relatarilor lor.

Atunci cand Allah mentioneaza impreuna taqwa si binefacerea, sau un termen asemanator, taqwa inseamna ferirea de toate pacatele, iar binefacerea inseamna savarsirea faptelor bune. Cand unul dintre acesti termeni este mentionat singur, el il cuprinde si pe celalalt.

Calauzirea

Allah mentioneaza in multe locuri calauzirea care trebuie cautata, ii lauda pe cei calauziti, vesteste ca ea se afla in Mana Sa si ne porunceste sa I-o cerem si sa urmarim toate mijloacele prin care poate fi dobandita. Aceasta cuprinde atat calauzirea prin cunoastere, cat si calauzirea prin fapta.

Cel calauzit este acela care cunoaste adevarul si lucreaza potrivit lui. Opusul calauzirii este abaterea si ratacirea: cel care cunoaste adevarul, dar nu lucreaza potrivit lui, s-a abatut de la el, iar cel care nu cunoaste adevarul este ratacit.

Ihsan

Allah a poruncit ihsan, i-a laudat pe cei care il implinesc si a mentionat in multe versete rasplatirile lor felurite. Adevarata natura a ihsanului este sa-L adori pe Allah ca si cum L-ai vedea; iar daca tu nu-L vezi, El te vede. Ihsan inseamna,

de asemenea, sa le oferi creaturilor tot binele pe care il poti face, prin avere, prin efort fizic si prin cuvant.

Indreptarea si stricaciunea

Allah a poruncit indreptarea, i-a laudat pe cei care indreapta si a vestit ca nu lasa sa se piarda rasplata si plata lor.

Indreptarea inseamna sa urmaresti imbunatatirea credintelor, moravurilor si tuturor starilor oamenilor, astfel incat acestea sa ajunga la cea mai buna stare cu putinta. Ea cuprinde indreptarea lucrurilor religioase si lumesti, precum si indreptarea persoanelor si a comunitatilor. Opusul ei este stricaciunea.

Allah a interzis producerea stricaciunii, i-a mustrat pe cei care o raspandesc, a mentionat numeroasele lor pedepse si a vestit ca nu le indreapta faptele, nici pe cele religioase, nici pe cele lumesti.

Certitudinea

Allah a laudat certitudinea si pe oamenii certitudinii si a aratat ca ei sunt cei care trag folos din semnele Coranului si din semnele Sale raspandite in lumea creata.

Certitudinea este mai specifica decat simpla cunoastere: ea este cunoasterea adanc inradacinata, care da nastere faptei si linistii inimii.

Rabdarea

Allah a poruncit rabdarea, i-a laudat pe cei rabdatori si a mentionat rasplata lor in aceasta lume si in Viata de Apoi in numeroase versete, in aproape nouazeci de locuri.

Rabdarea este de trei feluri: rabdarea in ascultarea de Allah, pana cand robul o implineste pe deplin sub toate aspectele; rabdarea in ferirea de lucrurile interzise de Allah, pana cand omul isi tine departe de ele sufletul care il indeamna la rau; si rabdarea in fata hotararilor dureroase ale lui Allah, primindu-le cu rabdare si supunere, fara a simti nemultumire in inima si fara a o manifesta prin fapte sau cuvinte.

Multumirea

Allah a laudat multumirea, a mentionat rasplata celor multumitori si a vestit ca ei se afla printre creaturile cu cel mai inalt rang in aceasta lume si in Viata de Apoi.

Adevarata multumire inseamna recunoasterea tuturor binefacerilor lui Allah, laudarea Lui pentru ele si folosirea lor pentru ascultarea de Cel care le-a daruit.

Teama si teama plina de veneratie

Allah mentioneaza in multe locuri teama si teama plina de veneratie. El le-a poruncit, i-a laudat pe cei care le au si a mentionat rasplata lor, aratand ca ei sunt cei care trag folos din semne si parasesc lucrurile interzise.

Adevarata teama si veneratie inseamna ca robul sa se teama de infatisarea sa inaintea lui Allah si de faptul ca Allah vegheaza asupra lui, iar prin aceasta teama sa-si opreasca sufletul de la tot ceea ce Allah a interzis.

Speranta

Speranta inseamna ca robul sa nadajduiasca in mila generala a lui Allah si in mila Sa deosebita fata de el. El nadajduieste ca Allah va primi actele de ascultare pe care, prin harul Sau, i le-a inlesnit si ca ii va ierta abaterile de care s-a cait; in fiecare stare, isi leaga speranta de Domnul sau.

Inabah intoarcerea catre Allah

Allah mentioneaza in multe locuri inabah, ii lauda pe cei care se intorc astfel catre El si le porunceste oamenilor sa se intoarca la El.

Adevarata inabah este indreptarea inimii catre Allah in orice stare. La vremea binefacerilor, omul se intoarce catre Domnul sau multumindu-I; la vremea nenorocirilor, se intoarce rugandu-L cu smerenie; iar in fata numeroaselor nevoi ale sufletului se intoarce la El sporindu-si rugaciunile in toate treburile sale. El se intoarce la Domnul sau pomenindu-L cu staruinta in orice vreme.

Inabah mai inseamna intoarcerea la Allah prin cainta pentru toate pacatele si intoarcerea la El in toate faptele si cuvintele. Omul le raporteaza la Cartea lui Allah si la Sunnah Mesagerului Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, astfel incat faptele si cuvintele sale sa fie cantarite cu balanta Legii revelate.

Sinceritatea in adorare

Allah a poruncit sinceritatea, i-a laudat pe cei sinceri in adorare si a vestit ca nu primeste decat fapta savarsita cu sinceritate.

Adevarata sinceritate este ca omul sa urmareasca prin fapta sa numai Fata lui Allah si rasplata Sa. Opusul ei este dorinta de a fi vazut de oameni si savarsirea faptelor pentru scopurile propriului suflet.

Trufia si smerenia

Allah a interzis trufia, a condamnat-o pe ea si pe cei trufasi si a vestit pedepsele lor in aceasta lume si in Viata de Apoi.

Trufia inseamna respingerea adevarului si dispretuirea oamenilor. Opusul ei este smerenia. Allah a poruncit-o, i-a laudat pe cei smeriti si a mentionat rasplata lor. Smerenia inseamna sa primesti adevarul, indiferent cine il rosteste, si sa nu-i dispretuiesti pe oameni, ci sa le recunosti meritele si sa le doresti ceea ce iti doresti tie insuti.

Dreptatea si nedreptatea

Dreptatea inseamna implinirea drepturilor lui Allah si a drepturilor robilor.

Nedreptatea este opusul ei. Ea cuprinde nedreptatea omului fata de propriul suflet prin pacate si politeism, precum si nedreptatea fata de ceilalti in privinta sangelui, averilor si onoarei lor.

Sinceritatea si minciuna

Sinceritatea inseamna ca exteriorul si interiorul sa fie deopotriva statornice pe calea cea dreapta. Minciuna este contrariul ei.

Limitele lui Allah

Limitele lui Allah pot insemna lucrurile interzise de El. Despre acestea El spune: „Acestea sunt limitele lui Allah, asadar nu va apropiati de ele."

Ele pot insemna si ceea ce Allah a ingaduit, a declarat permis, a randuit si a facut obligatoriu. Despre acestea El spune: „Acestea sunt limitele lui Allah, asadar nu le incalcati."

Lucrurile incredintate spre pastrare

Lucrurile incredintate spre pastrare cuprind tot ceea ce robul primeste in grija sa. Ele includ implinirea drepturilor lui Allah, mai ales a celor ascunse, precum si implinirea drepturilor creaturilor Sale.

Legamintele si contractele

Legamintele si contractele cuprind ceea ce exista intre rob si Allah - adica adorarea lui Allah cu sinceritate, inchinand religia numai Lui - si ceea ce exista intre rob si ceilalti oameni, precum tranzactiile si celelalte relatii asemanatoare.

Intelepciunea si dreapta masura

Intelepciunea si dreapta masura inseamna sa faci ceea ce se cuvine, in felul in care se cuvine.

Risipirea si cheltuirea nechibzuita inseamna depasirea masurii in cheltuieli. Zgarcenia si strangerea peste masura sunt contrariile lor: neimplinirea cheltuielilor obligatorii.

Binele recunoscut si raul condamnat

Binele recunoscut este o denumire cuprinzatoare pentru tot ceea ce Legea revelata si ratiunea sanatoasa recunosc drept bun si folositor. Raul condamnat este contrariul lui.

Statornicia

Statornicia inseamna ramanerea neincetata in ascultarea de Allah si de Mesagerul Sau.

Bolile inimii

Boala inimii este tulburarea ei si este de doua feluri: boala indoielilor cu privire la adevar si boala poftei dupa lucrurile interzise.

Ipocrizia

Ipocrizia inseamna aratarea binelui si ascunderea raului. Ea cuprinde atat ipocrizia in credinta, cat si ipocrizia in fapte.

Sensurile termenilor muhkam si mutashabih

Intregul Coran este muhkam, adica versetele sale sunt desavarsit intocmite, fiind in deplin acord cu intelepciunea, relatarile sale se afla la cea mai inalta treapta a adevarului, iar hotararile sale la cea mai inalta treapta a frumusetii.

Intregul Coran este si mutashabih, in sensul ca partile sale se aseamana intre ele prin elocventa si frumusete, se confirma unele pe altele si se afla intr-o armonie desavarsita.

Dintr-un alt punct de vedere, in Coran exista versete muhkam si versete mutashabih. Mutashabih este ceea ce contine o formulare al carei sens nu este detaliat ori poate purta mai multe sensuri, iar muhkam este ceea ce este limpede, explicat si explicit in sensul sau. Cand ceea ce este mutashabih este raportat la ceea ce este muhkam, toate versetele se armonizeaza, iar sensurile lor devin drepte si coerente.

Ma'iyyah lui Allah

Ma'iyyah lui Allah - adica faptul ca El este cu robii Sai - mentionata in Cartea Sa este de doua feluri.

Prima este ma'iyyah generala, prin stiinta si cuprindere, caci El este cu robii Sai oriunde s-ar afla.

A doua este ma'iyyah deosebita. Prin aceasta, El este alaturi de alesii creatiei Sale, cu ajutorul, blandetea si sprijinul Sau.

Du'a si chemarea

Termenii du'a si chemare cuprind rugaciunea de adorare si rugaciunea de cerere.

Rugaciunea de adorare cuprinde orice act de adorare pe care l-au poruncit Allah si Mesagerul Sau. Rugaciunea de cerere inseamna ca robul Ii cere Domnului sau ceea ce ii aduce folos si indeparteaza de la el vatamarea.

Lucrurile bune si lucrurile rele

Lucrurile bune cuprind tot ceea ce este curat si folositor: credinte bune, moravuri frumoase, fapte bune, alimente, bauturi si castiguri permise. Lucrurile rele sunt contrariul lor.

Uneori, termenul rau poate insemna ceea ce este de calitate slaba, iar termenul bun poate insemna ceea ce este ales si de cea mai buna calitate, asa cum arata

cuvintele lui Allah: „O, voi cei care credeti, cheltuiti din lucrurile bune pe care le-ati castigat si din ceea ce am scos pentru voi din pamant.”

Cheltuirea

Cheltuirea este de doua feluri: obligatorie si recomandata.

Cheltuirea obligatorie cuprinde zakah, ispasirile, intretinerea propriei persoane, a familiei si a celor aflati in stapanirea sa. Cheltuirea recomandata cuprinde tot ceea ce este daruit pe caile binelui.

Bizuirea pe Allah

Allah a poruncit bizuirea pe El si cererea ajutorului Sau si i-a laudat pe cei care se bizuie pe El in numeroase versete. Bizuirea pe Allah inseamna sprijinirea puternica a inimii pe Allah pentru dobandirea lucrurilor folositoare si indepartarea celor vatamatoare, atat in treburile religiei, cat si in cele lumesti, insotita de increderea deplina in El.

Ratiunea

Allah lauda ratiunea si pe cei inzestrati cu ea, aratand ca ei sunt cei care trag folos din semne. Aceasta ratiune este facultatea prin care omul intelege adevarurile folositoare, lucreaza potrivit lor si se fereste de lucrurile vatamatoare. De aceea, in limba araba, ea mai este numita hajr, lubb si nuha, deoarece il infraneaza pe cel care o poseda si il opreste de la ceea ce ii dauneaza.

Stiinta

Stiinta inseamna cunoasterea calauzirii impreuna cu dovezile ei, precum si cunoasterea lucrurilor folositoare, a dovezilor care le sustin si a cailor care duc la ele.

Stiinta folositoare cuprinde cunoasterea adevarului si lucrarea potrivit lui. Opusul ei este ignoranta.

Sensurile termenului ummah

Termenul ummah este folosit in Coran cu patru sensuri: comunitate sau grup - acesta fiind sensul cel mai frecvent -, perioada de timp, religie sau cale religioasa si conducator sau pilda in bine.

Sensurile verbului istawa

Verbul istawa apare in Coran in trei feluri.

Cand este urmat de prepozitia ala, are sensul de inaltare si ridicare, ca in cuvintele: „Apoi S-a inaltat deasupra Tronului."

Cand este urmat de prepozitia ila, are sensul de a Se indrepta catre ceva cu intentie, ca in cuvintele: „Apoi S-a indreptat catre cer si l-a intocmit in sapte ceruri."

Cand nu este urmat de nicio prepozitie, are sensul de a ajunge la deplinatate, ca in cuvintele Preainaltului: „Iar cand a ajuns la puterea deplina si la maturitate."

Cainta

In multe versete se afla porunca de a ne cai, lauda celor care se caiesc si rasplata lor. Cainta inseamna intoarcerea de la tot ceea ce Allah uraste, in exterior si in interior, catre tot ceea ce Allah iubeste, in exterior si in interior.

Calea cea dreapta

Calea cea dreapta este drumul drept si echilibrat care duce la multumirea si rasplata lui Allah. El a poruncit sa ramanem pe aceasta cale si i-a laudat pe cei care o urmeaza. Ea inseamna urmarea Profetului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - in cuvintele, faptele si toate starile sale.

Pomenirea lui Allah

Pomenirea lui Allah, atunci cand termenul este folosit fara restrictie, cuprinde tot ceea ce apropie de Allah: o credinta dreapta, un gand folositor, un caracter frumos, o fapta a inimii sau a trupului, laudarea lui Allah, preamarirea Lui si alte rostiri asemanatoare, invatarea principiilor si a ramurilor hotararilor Legii revelate si tot ceea ce ajuta la acestea. Toate acestea intra in pomenirea lui Allah. El a poruncit-o, i-a laudat pe cei care Il pomenesc si a mentionat rasplata lor in aceasta lume si in Viata de Apoi.

Sensurile Numelor lui Allah

Multe dintre Numele frumoase ale lui Allah se repeta in Coran potrivit contextului. De aceea este necesar sa fie aratate sensurile lor cuprinzatoare.

Rabb

Numele Rabb se repeta in numeroase versete. Rabb este Cel care ii carmuieste si ii ingrijeste pe toti robii Sai, daruindu-le feluritele binefaceri.

O ingrijire deosebita este cea acordata alesilor Sai, prin indreptarea inimilor, sufletelor si moravurilor lor. De aceea, ei Il cheama adesea prin acest Nume maret, fiindca Ii cer aceasta ingrijire deosebita.

Allah

Allah este Cel adorat, Singurul vrednic de adorare. Intregii creatii ii revine sa-L adore numai pe El, datorita insusirilor divinitatii Sale, care sunt insusiri desavarsite.

Al-Malik si al-Maalik

El este Stapanul si Suveranul caruia Ii apartine intreaga stapanire. El are insusirile maretiei, grandorii, puterii de a supune si carmuirii. Lui Ii apartine dreptul absolut de a hotari in creatie, in porunca si in rasplatire.

Lui Ii apartine intreaga lume de sus si de jos. Toti sunt robii Sai, Ii apartin si au nevoie deplina de El.

Al-Wahid si al-Ahad

El este Unicul, fara partas in niciuna dintre desavarsirile Sale. Robii trebuie sa-I recunoasca unicitatea prin convingere, cuvant si fapta: sa recunoasca desavarsirea Sa absoluta si unicitatea Sa si sa-I inchine numai Lui toate felurile de adorare.

As-Samad

El este Cel catre care se indreapta toate creaturile in toate nevoile, trebuintele si starile lor, datorita desavarsirii absolute a Esentei, Numelor, insusirilor si faptelor Sale.

Al-Alim si al-Khabir

El este Atotstiutorul si Cunoscatorul deplin, a carui stiinta cuprinde ceea ce este vazut si ceea ce este ascuns, tainele si lucrurile rostite pe fata, lucrurile necesare, imposibile si posibile, lumea de sus si lumea de jos, trecutul, prezentul si viitorul. Nimic nu-I este ascuns.

Al-Hakim

El este Inteleptul caruia Ii apartine intelepciunea cea mai inalta in creatia si porunca Sa. El a creat fiecare lucru in chip desavarsit. „Si cine este mai bun decat Allah in judecata, pentru oamenii care au certitudine?”

El nu creeaza nimic fara rost si nu randuieste nimic in zadar. Lui Ii apartine judecata in aceasta lume si in Viata de Apoi. Lui Ii apartin cele trei feluri de hotarare, in care nimeni nu-I este partas: El judeca intre robii Sai prin Legea revelata, prin hotararea destinului si prin rasplatire.

Intelepciunea inseamna asezarea lucrurilor la locurile lor si atribuirea pozitiei cuvenite fiecarui lucru.

Ar-Rahman, ar-Rahim, al-Barr, al-Karim, al-Jawad, ar-Ra'uf si al-Wahhab

Sensurile acestor Nume sunt apropiate. Toate arata ca Domnul are mila, bunatate, darnicie si generozitate si ca mila si darurile Sale sunt vaste. Prin ele, El cuprinde toate cele existente potrivit cerintelor intelepciunii Sale, iar credinciosilor le daruieste partea cea mai imbelsugata si deplina. Preainaltul spune: „Mila Mea cuprinde toate lucrurile, iar Eu o voi randui pentru cei care au taqwa.”

Toate binefacerile si tot binele facut sunt urmari ale milei, darniciei si generozitatii Sale. Toate bunatatile acestei lumi si ale Vietii de Apoi sunt urmari ale milei Sale.

As-Sami

El aude toate glasurile, desi limbile sunt diferite si nevoile sunt felurite.

Al-Basir

El vede orice lucru, oricat de fin si de mic ar fi. Vede mersul furnicii negre, intr-o noapte intunecata, pe o stanca tare. Vede ceea ce se afla sub cele sapte pamanturi asa cum vede ceea ce se afla deasupra celor sapte ceruri.

De asemenea, El aude si vede cine este vrednic de rasplatire, potrivit intelepciunii Sale. Acest ultim sens tine de intelepciune.

Al-Hamid

El este Vrednicul de toata lauda in Esenta, Numele, insusirile si faptele Sale. Lui Ii apartin cele mai frumoase Nume, cele mai desavarsite insusiri si cele mai complete si frumoase fapte, caci toate faptele Preainaltului izvorasc din harul si dreptatea Sa.

Al-Majid, al-Kabir, al-Azim si al-Jalil

El are insusirile gloriei, grandorii, maretiei si maiestatii. El este mai mare, mai maret, mai maiestuos si mai inalt decat orice lucru.

In inimile apropiatilor si alesilor Sai, Lui Ii apartin preamarirea si venerarea. Inimile lor sunt pline de preamarirea si venerarea Lui, de supunere inaintea Lui si de smerenie fata de maretia Sa.

Al-Afuww, al-Ghafur si al-Ghaffar

El a fost dintotdeauna si va ramane cunoscut prin iertare; El ii iarta si le sterge greselile robilor Sai. Fiecare om are nevoie deplina de iertarea Sa, asa cum are nevoie deplina de mila si generozitatea Sa.

El a fagaduit iertare celui care urmeaza caile ce duc la ea. Preainaltul spune: „Cu adevarat, Eu sunt Mult-Iertator cu cel care se caieste, crede, savarseste fapte bune si apoi ramane calauzit.”

At-Tawwab

El nu inceteaza sa primeasca cainta celor care se caiesc si sa ierte pacatele celor care se intorc catre El. Oricine se caieste inaintea lui Allah cu o cainta sincera va fi primit de Allah.

El Se intoarce mai intai catre cei care se caiesc, inlesnindu-le cainta si indreptarea inimilor catre El; apoi Se intoarce catre ei dupa cainta lor, primind-o si iertandu-le greselile.

Al-Quddus si as-Salam

El este Cel preamarit si mai presus de toate insusirile nedesavarsirii si de orice asemanare cu vreuna dintre creaturi. Este mai presus de toate defectele si de faptul ca cineva s-ar apropia de desavarsirea Sa ori I-ar fi asemenea in vreuna dintre insusirile desavarsite.

„Nimic nu este asemenea Lui." „Si nimeni nu-I este deopotriva." „Cunosti pe cineva care sa-I fie asemenea?" „Asadar, nu-I faceti lui Allah semeni."

Al-Quddus si as-Salam neaga orice nedesavarsire sub toate aspectele si cuprind desavarsirea absoluta sub toate aspectele, deoarece, atunci cand nedesavarsirea este negata, intreaga desavarsire este afirmata.

Al-Ali si al-Ala

Lui Ii apartine inaltimea absoluta sub toate aspectele: inaltimea Esentei, inaltimea rangului si a insusirilor si inaltimea puterii de a supune. El S-a inaltat deasupra Tronului si cuprinde intreaga stapanire. Lui Ii apartin, in cel mai desavarsit chip, toate insusirile maretiei, grandorii, maiestatii, frumusetii si desavarsirii supreme.

Al-Aziz

Lui Ii apartine intreaga putere: puterea tariei, puterea biruintei si puterea inaccesibilitatii. Nicio creatura nu poate ajunge la El pentru a-I face vreun rau. El a supus toate fapturile, iar creatia I s-a supus si s-a smerit inaintea maretiei Sale.

Al-Qawiyy si al-Matin

Aceste doua Nume au un sens apropiat de cel al Numelui al-Aziz.

Al-Jabbar

Acest Nume poarta sensul Celui Preainalt, al Celui care supune totul si al Celui care alina: El vindeca inimile frante si il ajuta pe cel slab si neputincios, precum si pe cel care cauta adapost la El si se indreapta catre El.

Al-Mutakabbir

El este mai presus de orice rau, nedesavarsire si defect, datorita maretiei si grandorii Sale.

Al-Khaliq, al-Bari si al-Musawwir

El a creat toate fapturile, le-a adus la fiinta si le-a intocmit potrivit intelepciunii Sale. Le-a dat forme intr-un mod vrednic de lauda si potrivit intelepciunii Sale. El a avut dintotdeauna si va avea neincetat aceasta insusire mareata.

Al-Mu'min

El S-a laudat pe Sine prin insusirile desavarsirii si prin deplinatatea maiestatii si frumusetii. El Si-a trimis Mesagerii si Si-a pogorat Cartile, insotindu-le de semne si dovezi, si a confirmat veridicitatea Mesagerilor Sai prin toate semnele si dovezile care arata ca ei spun adevarul si ca mesajul adus de ei este adevarat.

Al-Muhaymin

El cunoaste lucrurile ascunse si tainele piepturilor si cuprinde toate lucrurile prin stiinta Sa.

Al-Qadir

El are putere desavarsita. Prin puterea Sa a adus fapturile la fiinta, le carmuieste, le-a intocmit si le-a desavarsit. Prin puterea Sa da viata si da moarte, ii invie pe robi pentru rasplatire si il rasplateste pe binefacator pentru binele sau, iar pe raufacator pentru raul sau.

Cand voieste un lucru, ii spune: „Fii!”, iar el este. Prin puterea Sa intoarce inimile si le indreapta dupa cum voieste si doreste.

Al-Latif

Stiinta Sa cuprinde tainele si lucrurile ascunse, patrunde in cele launtrice si in lucrurile cele mai fine. El este bland cu robii Sai credinciosi si le aduce cele folositoare prin blandetea si binefacerea Sa, pe cai pe care ei nici nu le percep. Astfel, acest Nume poarta sensul lui al-Khabir si sensul lui ar-Ra'uf.

Al-Hasib

El ii cunoaste pe robii Sai, le este de ajuns celor care se bizuie pe El si le da robilor Sai rasplata cuvenita pentru binele si raul lor, potrivit intelepciunii Sale si cunoasterii faptelor lor marunte si mari.

Ar-Raqib

El cunoaste ceea ce ascund piepturile si vegheaza asupra fiecarui suflet pentru ceea ce a agonisit. El pazeste creaturile si le conduce potrivit celei mai bune randuieli si celei mai desavarsite carmuiri.

Al-Hafiz

El pazeste ceea ce a creat, iar stiinta Sa cuprinde ceea ce a adus la fiinta. Ii pazeste pe apropiatii Sai de caderea in pacate si pieire si ii ocroteste cu blandete in miscarile si starile lor de repaus. El tine socoteala faptelor robilor si a rasplatirii lor.

Al-Muhit

El cuprinde toate lucrurile prin stiinta, putere, mila si puterea de a supune.

Al-Qahhar

El supune toate lucrurile. Creaturile se pleaca inaintea Lui si se smeresc inaintea maretiei, tariei si puterii Sale desavarsite.

Al-Muqit

El ii daruieste fiecarei fapturi hrana care o sustine, ii asigura mijloacele de trai si le randuieste dupa cum voieste, prin intelepciunea Sa vrednica de lauda.

Al-Wakil

El ia asupra Sa carmuirea creatiei prin stiinta Sa, desavarsirea puterii Sale si cuprinderea intelepciunii Sale. El ii ocroteste in mod deosebit pe apropiatii Sai, le inlesneste calea binelui, ii fereste de greutate si le este de ajuns in toate treburile. Celui care Il ia drept Ocrotitor, El ii este de ajuns. „Allah este Ocrotitorul celor care cred; El ii scoate din intunericuri la lumina."

Dhu al-Jalal wa al-Ikram

El este Stapanul maretiei si grandorii, Stapanul milei, darniciei si binefacerii generale si deosebite. El ii cinsteste pe apropiatii si alesii Sai, care Il venereaza, Il preamaresc si Il iubesc.

Al-Wadud

El ii iubeste pe Profetii si Mesagerii Sai si pe cei care ii urmeaza, iar ei Il iubesc. El le este mai iubit decat orice lucru. Inimile lor sunt pline de iubirea Sa, limbile lor Il lauda neincetat, iar inimile lor sunt atrase catre El prin iubire, sinceritate si intoarcere staruitoare, sub toate aspectele.

Al-Fattah

El judeca intre robii Sai prin hotararile Legii revelate, hotararile destinului si hotararile rasplatirii. Prin blandetea Sa, le deschide celor sinceri vederea launtrica si le deschide inimile catre cunoasterea si iubirea Lui si catre intoarcerea la El.

El le deschide robilor Sai portile milei si ale mijloacelor felurite de trai si randuieste pentru ei cauzele prin care dobandesc binele acestei lumi si al Vietii de Apoi. „Ceea ce Allah deschide oamenilor din mila, nimeni nu poate opri; iar ceea ce El opreste, nimeni nu poate trimite dupa El."

Ar-Razzaq

El le daruieste mijloace de trai tuturor robilor Sai: nu exista nicio vietate pe pamant a carei hrana sa nu fie in grija lui Allah.

Mijloacele de trai pe care El le daruieste robilor sunt de doua feluri. Primul este general si ii cuprinde pe cei drepti si pe cei pacatosi, pe cei dintai si pe cei de pe urma; aceasta este hrana trupurilor.

Al doilea este deosebit: hranirea inimilor cu stiinta si credinta si mijloacele de trai permise care ajuta la indreptarea religiei. Acesta le este daruit in mod deosebit credinciosilor, pe trepte diferite, potrivit intelepciunii si milei Sale.

Al-Hakam si al-Adl

El judeca intre robii Sai, in aceasta lume si in Viata de Apoi, prin dreptatea si echitatea Sa. Nu nedreptateste nici macar cu greutatea unui fir de praf; nimeni nu poarta povara altuia; robului nu i se da pentru pacat o pedeapsa mai mare decat merita fapta sa; iar drepturile ajung la cei carora le apartin, fara ca vreun indreptatit sa ramana fara dreptul sau.

El este drept in carmuirea si hotararea Sa: „Cu adevarat, Domnul meu este pe o cale dreapta."

Jami' an-nas

El ii va aduna pe oameni pentru Ziua in privinta careia nu exista nicio indoiala. Va strange laolalta faptele si mijloacele lor de trai, fara sa lase nimic mic sau mare nenumerat, si va reuni ceea ce a fost risipit si prefacut in pulbere din trupurile celor dintai si ale celor de pe urma, prin desavarsirea puterii si vastitatea stiintei Sale.

Al-Hayy si al-Qayyum

El are viata desavarsita si exista prin Sine. El sustine locuitorii cerurilor si ai pamantului, carmuindu-i, daruindu-le mijloacele de trai si randuind toate starile lor.

Al-Hayy cuprinde insusirile Esentei, iar al-Qayyum cuprinde insusirile faptelor.

An-Nur

El este Lumina cerurilor si a pamantului. El lumineaza inimile cunoscatorilor prin cunoasterea Lui si prin credinta in El si le lumineaza piepturile prin calauzirea Sa. El a luminat cerurile si pamantul prin luminile pe care le-a asezat in ele.

Valul Sau este lumina; daca l-ar inlatura, stralucirea Fetei Sale ar arde tot ceea ce cuprinde privirea Sa din creatie.

Badi' as-samawati wa al-ard

El este Creatorul fara model al cerurilor si al pamantului, adica le-a creat si le-a adus la fiinta intr-un chip de o frumusete neintrecuta, printr-o creatie minunata si o randuiala uimitoare si desavarsita.

Al-Qabid si al-Basit

El restrange mijloacele de trai si ia sufletele si largeste mijloacele de trai si inimile. El face toate acestea potrivit intelepciunii si milei Sale.

Al-Mu'ti si al-Mani

Nimeni nu poate opri ceea ce El daruieste si nimeni nu poate darui ceea ce El opreste. Toate lucrurile folositoare si toate foloasele sunt cerute de la El si nadajduite de la El. El daruieste cui voieste si opreste de la cine voieste, potrivit intelepciunii si milei Sale.

Ash-Shahid

El vede toate lucrurile, aude toate glasurile, pe cele ascunse si pe cele rostite, si vede tot ceea ce exista, lucrurile marunte si cele insemnate, cele mici si cele mari. Stiinta Sa cuprinde toate lucrurile. El depune marturie pentru robii Sai si impotriva lor prin ceea ce au savarsit.

Al-Mubdi si al-Mu'id

Preainaltul spune: „El este Cel care incepe creatia, apoi o reface." El a inceput crearea oamenilor pentru a-i pune la incercare, ca sa se arate care dintre ei savarseste cele mai bune fapte; apoi ii va readuce pentru a-i rasplati pe cei care au facut bine pentru binele lor si pe cei care au facut rau pentru raul lor.

Tot astfel, El este Cel care incepe aducerea creaturilor la fiinta, una dupa alta, si le readuce neincetat.

Al-Fa'al lima yurid

El infaptuieste tot ceea ce voieste. Aceasta tine de puterea Sa desavarsita si de vointa Sa care se implineste: orice lucru pe care il voieste il infaptuieste fara impotrivire si fara obstacol. Nu are sprijinitor si nici ajutor in niciuna dintre treburile Sale. Cand voieste un lucru, ii spune: „Fii!", iar el este.

Desi El infaptuieste tot ceea ce voieste, vointa Sa urmeaza intelepciunii si este vrednica de lauda. El este descris prin puterea desavarsita, prin vointa care se implineste si prin intelepciunea cuprinzatoare in tot ceea ce infaptuieste.

Al-Ghani si al-Mughni

El nu are nevoie de nimeni si de nimic. Independenta Sa este absoluta si deplina sub toate aspectele, datorita desavarsirii Sale si desavarsirii insusirilor Sale. Nicio lipsa nu-L poate atinge sub vreun aspect, iar independenta Sa tine in mod necesar de Esenta Lui.

Tot astfel, El nu poate fi decat Creator, Puternic, Daruitor de mijloace de trai si Binefacator. El este Cel care nu are nevoie de nimeni, iar in Mana Sa se afla vistieriile cerurilor si ale pamantului si vistieriile acestei lumi si ale Vietii de Apoi.

El imbogateste intreaga creatie in sens general si ii imbogateste in mod deosebit pe alesii Sai prin cunostintele divine si adevarurile credintei pe care le revarsa asupra inimilor lor.

Al-Halim

El revarsa asupra fapturilor Sale binefacerile vazute si ascunse, in pofida pacatelor si a numeroaselor lor abateri. Este bland si nu-i pedepseste pe cei neascultatori de indata pentru neascultarea lor, ci le da ragaz sa se caiasca si sa se intoarca.

Ash-Shakir si ash-Shakur

El rasplateste cu mult chiar si faptele putine si iarta numeroase abateri. El inmulteste fara masura rasplata faptelor celor sinceri, ii rasplateste pe cei recunoscatori si ii pomeneste pe cei care Il pomenesc.

Allah Se apropie si mai mult de cel care se apropie de El printr-o fapta buna.

Al-Qarib si al-Mujib

Preainaltul este aproape de fiecare om. Apropierea Sa este de doua feluri.

Prima este apropierea generala fata de orice om prin stiinta, cunoasterea deplina, supravegherea, vederea si cuprinderea Sa.

A doua este apropierea deosebita fata de cei care Il adora, Ii cer si Il iubesc. Adevarata natura a acestei apropieri nu poate fi inteleasa pe deplin; sunt

cunoscute doar urmarile ei: blandetea Sa fata de rob, grija Sa pentru el, succesul si calauzirea pe care i le daruieste.

Printre urmarile acestei apropieri se afla raspunsul dat celor care Il cheama si rasplatirea celor care Il adora. El raspunde in mod general tuturor celor care Il cheama, oricine ar fi, oriunde s-ar afla si in orice stare s-ar afla, asa cum le-a fagaduit printr-o promisiune fara restrictii.

El raspunde in mod deosebit celor care raspund chemarii Sale si implinesc Legea Sa. De asemenea, ii raspunde celui aflat in nevoie, celui care nu mai nadajduieste in ajutorul fapturilor si care isi indreapta cu putere spre El dorinta, speranta si teama.

Al-Kafi

El le este de ajuns robilor Sai in toate nevoile si imprejurarile care ii apasa. In mod deosebit, le este pe deplin de ajuns celor care cred in El, se bizuie pe El si Ii cer implinirea nevoilor lor religioase si lumesti.

Al-Awwal, al-Akhir, az-Zahir si al-Batin

Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a explicat aceste Nume intr-un mod limpede si cuprinzator:

„Tu esti Cel Dintai (al-Awwal), iar inaintea Ta nu este nimic; Tu esti Cel de pe Urma (al-Akhir), iar dupa Tine nu este nimic; Tu esti Cel Mai Presus (az-Zahir), iar deasupra Ta nu este nimic; si Tu esti Cel Ascuns (al-Batin), iar nimic nu este mai aproape decat Tine.”[4]

Al-Wasi

Insusirile si atributele Sale, precum si tot ceea ce tine de ele, sunt atat de vaste, incat nimeni nu poate cuprinde lauda care I se cuvine. El este asa cum S-a laudat pe Sine.

El are maretie, autoritate si stapanire nemarginite, har si binefacere cuprinzatoare si o darnicie fara margini.

[4] Hadithul care explica Numele al-Awwal, al-Akhir, az-Zahir si al-Batin a fost relatat de Muslim, nr. 2713, de la Abu Hurayrah - Allah sa fie multumit de el.

Al-Hadi si ar-Rashid

El ii calauzeste si ii indruma pe robii Sai catre toate lucrurile folositoare si ii indeparteaza de cele vatamatoare. Ii invata ceea ce nu cunosc, le daruieste reusita si ii indreapta, le inspira taqwa si le face inimile sa se intoarca spre El, ascultatoare poruncii Sale.

Ar-Rashid are un sens apropiat de cel al Numelui al-Hakim. Cuvintele si faptele Sale sunt pe deplin drepte si intelepte; toate legiuirile Sale sunt bune, drepte si intelepte, iar creatia Sa poarta dreapta randuiala si intelepciune.

Al-Haqq

El este Adevarul in Esenta si insusirile Sale, iar existenta Sa este necesara prin Sine. El are toate insusirile si atributele desavarsirii si nimic nu exista decat prin El.

El nu a incetat si nu va inceta sa fie descris prin maiestate, frumusete si desavarsire si nu a incetat si nu va inceta sa fie cunoscut prin binefacere.

Cuvintele si faptele Lui sunt adevar; intalnirea cu El este adevar, Mesagerii Lui sunt adevar, Cartile Lui sunt adevar, religia Lui este adevar, adorarea numai a Lui, fara niciun partas, este adevar, iar tot ceea ce Ii apartine cu adevarat este adevar.

„Aceasta pentru ca Allah este Adevarul, iar ceea ce ei cheama in afara Lui este falsitatea si pentru ca Allah este Cel Preainalt, Cel Mare."

„Spune: Adevarul este de la Domnul vostru; cine voieste sa creada, iar cine voieste sa nu creada."

„Ce se afla dupa adevar, daca nu ratacirea?"

„Spune: A venit adevarul si falsitatea a pierit. Cu adevarat, falsitatea este sortita pieirii."

Lauda Ii apartine lui Allah, prin a carui binefacere se desavarsesc faptele bune. Allah sa trimita binecuvantare si pace asupra lui Muhammad, asupra familiei si companionilor sai si asupra celor care ii urmeaza pana in Ziua Judecatii.

Aceasta a fost spusa si scrisa de robul sarac inaintea Domnului sau, Abd ar-Rahman ibn Nasir ibn Abd Allah ibn Nasir as-Sa'di. Allah sa-l ierte pe el, pe parintii sai, pe invatatorii sai, pe cei pe care ii iubeste si pe toti musulmanii. Amin.

Juzul 1

Sura al Fatihah

Sura 1 · Versetele 1 la 7

Revelata la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾
ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٢﴾ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٣﴾ مَـٰلِكِ يَوْمِ
ٱلدِّينِ ﴿٤﴾
إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ ٱهْدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾
صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ ٱلْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ﴿٧﴾

1. In numele lui Allah, Cel Milostiv, Indurator.

2. Toata lauda Ii apartine lui Allah, Domnul tuturor lumilor,

3. Cel Milostiv, Indurator,

4. Stapanul Zilei Judecatii.

5. Numai pe Tine Te adoram si numai de la Tine cerem ajutor.

6. Calauzeste-ne pe calea cea dreapta,

7. calea celor pe care i-ai binecuvantat, nu a celor care au atras mania Ta si nici a celor rataciti.

Versetele 1 la 5

„In numele lui Allah, Cel Milostiv, Indurator”, adica: incep cu fiecare Nume al lui Allah Preainaltul. Cuvantul „nume” este la singular si se afla intr-o constructie de anexare (idafah), astfel incat cuprinde toate Numele frumoase ale lui Allah.

„Allah” este Cel adorat, Singurul vrednic de adorare, datorita insusirilor desavarsite ale divinitatii Sale.

„Ar-Rahman (Cel Milostiv) si Ar-Rahim (Induratorul)" sunt doua Nume care arata ca Preainaltul are o mila vasta si mareata, care cuprinde toate lucrurile si orice fiinta vie. El a randuit-o pentru cei care au taqwa si ii urmeaza pe Profetii si Mesagerii Sai. Acestora le apartine mila deplina, iar ceilalti au o parte din ea.

Sa se stie ca unul dintre principiile asupra carora primele generatii ale comunitatii si imamii ei sunt de acord este credinta in Numele lui Allah, in insusirile Sale si in consecintele acelor insusiri.

Ei cred, de pilda, ca El este Ar-Rahman si Ar-Rahim, ca are cu adevarat mila, iar urmarile acestei mile ajung la cei de care El Se milostiveste. Toate binefacerile sunt urmari ale milei Sale. Acelasi lucru se spune despre toate celelalte Nume.

Despre Atotstiutorul se spune ca are stiinta prin care cunoaste toate lucrurile; iar despre Atotputernicul se spune ca are putere asupra tuturor lucrurilor.

„Toata lauda Ii apartine lui Allah" inseamna laudarea lui Allah pentru insusirile desavarsirii si pentru toate faptele Sale, care izvorasc din harul si dreptatea Sa. De aceea, Lui Ii apartine lauda desavarsita sub toate aspectele.

„Domnul tuturor lumilor": Rabb este Cel care creeaza, carmuieste si ingrijeste toate lumile - adica tot ceea ce exista in afara lui Allah - si le pregateste mijloacele de care au nevoie.

El le-a daruit binefaceri marete, fara de care nu ar fi putut dainui. Orice binefacere de care se bucura vine de la El, Preainaltul.

Ingrijirea pe care Preainaltul le-o acorda creaturilor Sale este de doua feluri: generala si deosebita.

Ingrijirea generala consta in faptul ca El a creat toate fapturile, le daruieste mijloacele de trai si le calauzeste catre ceea ce le este de folos si le asigura dainuirea in aceasta lume.

Ingrijirea deosebita este cea pe care le-o acorda alesilor Sai: le sadeste credinta in inimi, le daruieste izbanda in ea, le-o desavarseste si indeparteaza de la ei toate piedicile si obstacolele care se asaza intre ei si credinta. In esenta, aceasta inseamna ca El ii calauzeste si le daruieste izbanda in tot binele si ii fereste de orice rau. Poate ca acesta este motivul pentru care cele mai multe rugaciuni ale Profetilor folosesc Numele Rabb, caci toate cererile lor intra sub aceasta ingrijire deosebita.

Astfel, cuvintele „Domnul tuturor lumilor" arata ca numai El creeaza si carmuieste, ca numai El daruieste binefacerile, ca El este pe deplin independent de orice, iar toate lumile au nevoie deplina de El, sub orice aspect.

„Stapanul Zilei Judecatii": Stapanul este Cel care are insusirea stapanirii, manifestata prin aceea ca porunceste si interzice, rasplateste si pedepseste si dispune in toate felurile de cei aflati in stapanirea Sa.

Stapanirea este legata aici de Ziua Judecatii, adica Ziua Invierii, in care oamenii vor fi rasplatiti pentru faptele lor, bune sau rele. In acea Zi, desavarsirea stapanirii, dreptatii si intelepciunii Sale se va arata pe deplin creaturilor, iar stapanirile fapturilor vor inceta. Regii si supusii, robii si oamenii liberi vor fi deopotriva: toti se vor supune maretiei Sale, se vor smeri inaintea puterii Sale, vor astepta judecata Lui, vor nadajdui in rasplata Sa si se vor teme de pedeapsa Sa.

De aceea, aceasta Zi a fost mentionata in mod deosebit; altminteri, El este Stapanul Zilei Judecatii si al tuturor celorlalte zile.

„Numai pe Tine Te adoram si numai de la Tine cerem ajutor" inseamna: numai pe Tine Te alegem pentru adorare si numai Tie Iti cerem ajutorul. Asezarea complementului inaintea verbului exprima exclusivitatea: Te adoram pe Tine si nu adoram pe nimeni in afara Ta; Iti cerem ajutorul Tie si nu cerem ajutor nimanui in afara Ta.

Adorarea este mentionata inaintea cererii de ajutor fiindca generalul este asezat inaintea particularului si fiindca dreptul lui Allah Preainaltul primeste intaietate fata de dreptul robului Sau.

Adorarea este o denumire cuprinzatoare pentru toate faptele si cuvintele, vazute si ascunse, pe care Allah le iubeste si de care este multumit. Cererea de ajutor inseamna sprijinirea pe Allah Preainaltul pentru dobandirea lucrurilor folositoare si indepartarea celor vatamatoare, impreuna cu increderea ca El va face aceasta sa se implineasca.

Implinirea adorarii lui Allah si cererea ajutorului Sau sunt mijlocul de a dobandi fericirea vesnica si de a fi izbavit de toate relele. Nu exista cale de izbavire in afara implinirii acestor doua lucruri.

O fapta nu este cu adevarat adorare decat atunci cand este invatata de la Mesagerul lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si este savarsita numai pentru Fata lui Allah. Prin aceste doua conditii ea devine adorare.

Cererea de ajutor este mentionata dupa adorare, desi face parte din ea, deoarece robul are nevoie de ajutorul lui Allah Preainaltul in fiecare act de adorare. Daca Allah nu il ajuta, el nu va putea implini ceea ce doreste dintre porunci si nu se va putea feri de lucrurile interzise.

Versetele 6 si 7

„Calauzeste-ne pe calea cea dreapta" inseamna: arata-ne calea, indruma-ne si daruieste-ne reusita in urmarea ei. Calea cea dreapta este drumul limpede care duce la Allah si la Paradisul Sau, iar aceasta inseamna cunoasterea adevarului si lucrarea potrivit lui.

Asadar, calauzeste-ne catre cale si calauzeste-ne pe cale. Calauzirea catre cale inseamna ramanerea in religia Islamului si parasirea tuturor celorlalte religii.

Calauzirea pe cale cuprinde indrumarea in toate amanuntele religiei, atat in cunoastere, cat si in fapta.

Aceasta rugaciune se numara printre cele mai cuprinzatoare si mai folositoare pentru rob. De aceea, omul trebuie sa I-o adreseze lui Allah in fiecare rak'ah a rugaciunii sale, fiindca are neaparata nevoie de aceasta calauzire.

Aceasta cale dreapta este „calea celor pe care i-ai binecuvantat”: Profetii, cei deplin sinceri si statornici in adevar, martirii si dreptcredinciosii.

Ea nu este calea „celor care au atras mania Ta”, adica a celor care au cunoscut adevarul, dar l-au parasit, precum iudeii si cei asemenea lor; si nici calea „celor rataciti”, adica a celor care au parasit adevarul din nestiinta si ratacire, precum crestinii si cei asemenea lor.

Invataturile cuprinzatoare ale Surei al-Fatihah

Desi este scurta, aceasta sura cuprinde ceea ce nicio alta sura din Coran nu cuprinde. Ea contine cele trei feluri de tawhid.

Tawhid ar-rububiyyah - afirmarea unicitatii lui Allah in stapanire, creare si carmuire - se desprinde din cuvintele „Domnul tuturor lumilor”.

Tawhid al-uluhiyyah - adorarea numai a lui Allah - se desprinde din Numele „Allah” si din cuvintele „Numai pe Tine Te adoram”.

Tawhid al-asma wa as-sifat - afirmarea unicitatii lui Allah in Numele si insusirile Sale - inseamna afirmarea insusirilor desavarsite pe care Allah Preainaltul Si le-a afirmat si pe care Mesagerul Sau I le-a afirmat, fara negarea lor, fara asemanarea Lui cu fapturile si fara compararea insusirilor Sale cu ale acestora. Cuvantul „lauda”, asa cum s-a aratat mai sus, dovedeste acest lucru.

Sura afirma profetia prin cuvintele „Calauzeste-ne pe calea cea dreapta”, deoarece aceasta calauzire nu poate fi dobandita fara trimiterea Mesagerilor.

Ea afirma rasplatirea faptelor prin cuvintele „Stapanul Zilei Judecatii” si arata ca rasplatirea se va face cu dreptate, deoarece judecata inseamna aici rasplatire dreapta.

Ea afirma hotararea divina si faptul ca robul isi savarseste cu adevarat faptele, spre deosebire de ceea ce sustin qadaritii si jabritii. Mai mult, cuvintele „Calauzeste-ne pe calea cea dreapta” resping invatatura tuturor adeptilor inovatiilor si ratacirii, deoarece calea cea dreapta inseamna cunoasterea adevarului si lucrarea potrivit lui, iar orice adept al inovatiei si ratacirii se impotriveste acestui lucru.

Ea cuprinde inchinarea sincera a religiei lui Allah Preainaltul, atat in adorare, cat si in cererea de ajutor, prin cuvintele „Numai pe Tine Te adoram si numai de la Tine cerem ajutor”.

Asadar, toata lauda Ii apartine lui Allah, Domnul tuturor lumilor.

Sura al Baqarah

Sura 2 · Juzul 1 · Versetele 1 la 141

Revelata la Medina

Versetele 1 la 5

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

In numele lui Allah, Cel Milostiv, Indurator.

الٓمٓ ﴿١﴾ ذَٰلِكَ ٱلْكِتَـٰبُ لَا رَيْبَ ۛ فِيهِ ۛ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾

1. Alif. Lam. Mim.

2. Aceasta este Cartea, fara nicio indoiala in ea, o calauzire pentru cei care au taqwa,

ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱلْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقْنَـٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣﴾

3. cei care cred in nevazut, implinesc rugaciunea si daruiesc din ceea ce le-am oferit,

وَٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِٱلْـَٔاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾

4. cei care cred in ceea ce ti-a fost pogorat tie si in ceea ce a fost pogorat inaintea ta si care au certitudine in privinta Vietii de Apoi.

أُو۟لَـٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

5. Acestia urmeaza o calauzire de la Domnul lor si acestia sunt cei care izbutesc.

Explicatia formulei basmalah a fost prezentata mai sus.

In privinta literelor izolate care apar la inceputul unor sure, calea cea mai sigura este sa nu discutam sensul lor fara un temei din Legea revelata, fiind

totodata convinsi ca Allah Preainaltul nu le-a revelat fara rost, ci dintr-o intelepciune pe care noi nu o cunoastem.

„Aceasta este Cartea", adica aceasta Carte mareata este Cartea in adevaratul sens al cuvantului. Ea cuprinde stiinta inalta si adevarul limpede pe care nu le-au cuprins cartile celor dintai si ale celor de pe urma.

„In care nu este nicio indoiala": in ea nu exista indoiala sub niciun aspect. Negarea indoielii presupune afirmarea opusului ei, caci opusul indoielii este certitudinea. Astfel, aceasta Carte cuprinde cunoasterea sigura, care inlatura indoiala si nesiguranta.

De aici se desprinde un principiu folositor: atunci cand o negare are scop de lauda, ea trebuie sa cuprinda afirmarea opusului, adica a unei desavarsiri. Simpla negare indica o absenta, iar absenta pura nu cuprinde in sine nicio lauda.

Intrucat aceasta Carte cuprinde certitudinea, iar calauzirea nu poate fi dobandita decat prin certitudine, Allah a spus: „o calauzire pentru cei care au taqwa".

Calauzirea este aceea prin care omul este scos din ratacire si din indoieli si indrumat sa urmeze caile folositoare. Allah a spus numai „o calauzire", fara sa precizeze catre ce anume, pentru a exprima generalitatea sensului. El nu a spus ca este o calauzire catre un anumit folos sau catre un anumit lucru, deoarece ea calauzeste catre toate lucrurile care aduc binele in aceasta lume si in Viata de Apoi.

Ea ii indruma pe robi in chestiunile de temelie si in cele de amanunt, deosebeste adevarul de falsitate si ceea ce este corect de ceea ce este gresit si le explica felul in care sa urmeze caile folositoare in aceasta lume si in Viata de Apoi.

Intr-un alt loc, Allah spune ca este „o calauzire pentru oameni" (al-Baqarah, 2:185), folosind o expresie generala. Aici si in alte locuri spune „o calauzire pentru cei care au taqwa", fiindca ea este, prin ea insasi, o calauzire pentru intreaga creatie. Insa cei sortiti nefericirii nu i-au acordat nicio atentie si nu au primit calauzirea lui Allah. Prin ea, dovada a fost stabilita impotriva lor, dar, din cauza nefericirii lor, nu au tras folos.

In schimb, cei care au taqwa au implinit cel mai important mijloc prin care se dobandeste calauzirea: taqwa. Adevarata ei natura este ca omul sa ia masurile care il feresc de mania si pedeapsa lui Allah, implinind poruncile Sale si ferindu-se de lucrurile interzise. De aceea, ei au fost calauziti prin Coran si au tras din el cel mai mare folos.

Allah Preainaltul spune: „O, voi cei care credeti, daca aveti taqwa fata de Allah, El va va darui un criteriu prin care sa deosebiti adevarul de falsitate" (al-

Anfal, 8:29). Cei care au taqwa sunt, asadar, cei care trag folos din semnele Coranului si din semnele aflate in creatie.

Calauzirea este de doua feluri: calauzirea prin explicarea si aratarea adevarului si calauzirea prin daruirea reusitei de a-l urma. Cei care au taqwa le-au dobandit pe amandoua, in timp ce ceilalti nu au primit aceasta reusita. Simpla cunoastere a adevarului, fara reusita de a lucra potrivit lui, nu este o calauzire adevarata si deplina.

Apoi Allah ii descrie pe cei care au taqwa prin credintele lor, prin faptele launtrice si prin faptele vazute, deoarece taqwa le cuprinde pe toate: „cei care cred in nevazut".

Adevarata natura a credintei este confirmarea deplina a celor vestite de Mesageri, confirmare care cuprinde si supunerea madularelor. Esentialul nu este credinta in lucrurile vazute si cunoscute prin simturi, caci in aceasta privinta musulmanul nu se deosebeste de necredincios. Esentiala este credinta in nevazut, pe care nu il vedem si nu il percepem prin simturi, ci in care credem pentru ca Allah si Mesagerul Sau ne-au vestit despre el.

Aceasta credinta il deosebeste pe musulman de necredincios, fiind o confirmare sincera a spuselor lui Allah si ale Mesagerilor Sai. Credinciosul crede tot ceea ce Allah sau Mesagerul Sau au vestit, fie ca vede acel lucru, fie ca nu, si indiferent daca mintea si intelegerea lui il pot cuprinde.

Altfel stau lucrurile cu ereticii si cu cei care tagaduiesc realitatile nevazute. Fiindca mintile lor marginite si neglijente nu au ajuns sa le inteleaga, ei au tagaduit ceea ce stiinta lor nu putea cuprinde. Astfel, ratiunea lor s-a stricat si gandirea lor s-a tulburat, in timp ce mintile credinciosilor care confirma adevarul si se lasa calauziti de calauzirea lui Allah s-au curatit si s-au indreptat.

Credinta in nevazut cuprinde tot ceea ce Allah a vestit despre lucrurile nevazute din trecut si din viitor, despre starile Vietii de Apoi, despre realitatile insusirilor lui Allah si despre modul in care sunt acestea. Credinciosii afirma cu adevarat existenta insusirilor lui Allah si au certitudine in privinta lor, chiar daca nu inteleg cum sunt ele.

„Implinesc rugaciunea": Allah nu a spus doar ca ei „fac rugaciunea" sau ca „o aduc la indeplinire", deoarece nu este suficienta simpla implinire a formei ei vazute.

Implinirea rugaciunii inseamna savarsirea ei deplina in exterior, prin implinirea stalpilor, obligatiilor si conditiilor sale, si in interior, prin statornicirea a ceea ce ii da viata: prezenta inimii in timpul rugaciunii si cugetarea la sensul cuvintelor si faptelor ei.

Aceasta este rugaciunea despre care Allah spune: „Cu adevarat, rugaciunea opreste de la faptele rusinoase si de la ceea ce este condamnat” (al-'Ankabut, 29:45) si aceasta este rugaciunea pentru care exista rasplata. Omul nu primeste din rasplata rugaciunii sale decat pentru partea pe care a implinit-o cu intelegere si prezenta a inimii. Aici sunt cuprinse atat rugaciunile obligatorii, cat si cele voluntare.

„Si daruiesc din ceea ce le-am oferit” cuprinde cheltuielile obligatorii, precum zakah, intretinerea sotiilor, a rudelor, a celor aflati in stapanirea lor si alte cheltuieli asemanatoare, precum si cheltuielile recomandate pe toate caile binelui.

Cei carora li se daruieste nu sunt mentionati, deoarece motivele cheltuirii sunt numeroase, iar categoriile beneficiarilor sunt felurite, si deoarece cheltuirea este, prin ea insasi, o apropiere de Allah. Prepozitia araba min, care arata o parte dintr-un intreg, ii instiinteaza ca Allah nu le cere decat o parte mica din averile lor: o parte care nu le dauneaza si nu ii impovareaza, ci le aduce folos atat lor, cat si fratilor lor.

Cuvintele „din ceea ce le-am oferit” arata ca averile din mainile oamenilor nu au fost dobandite numai prin puterea lor si nu le apartin in mod independent. Ele sunt daruite de Allah, Care li le-a incredintat si i-a binecuvantat cu ele. Asa cum Allah i-a binecuvantat si i-a favorizat fata de multi dintre robii Sai, ei trebuie sa-I multumeasca daruind o parte din ceea ce le-a oferit si venind in ajutorul fratilor lor lipsiti.

Allah Preainaltul alatura adesea rugaciunea si zakah in Coran, deoarece rugaciunea cuprinde sinceritatea fata de Cel adorat, iar zakah si cheltuirea cuprind binefacerea fata de robii Sai. Semnul fericirii robului este sinceritatea sa fata de Cel adorat si stradania lui de a le fi de folos fapturilor. Semnul nefericirii sale este lipsa acestor doua lucruri: nici sinceritate, nici binefacere.

„Cei care cred in ceea ce ti-a fost pogorat tie”: aceasta cuprinde Coranul si Sunnah. Allah Preainaltul spune: „Allah a pogorat asupra ta Cartea si Intelepciunea” (an-Nisa, 4:113).

Cei care au taqwa cred in tot ceea ce a adus Mesagerul si nu fac deosebire intre partile revelatiei pogorate asupra lui, astfel incat sa creada in unele si sa le respinga pe altele, fie prin tagaduirea lor, fie prin interpretarea lor intr-un sens pe care Allah si Mesagerul Sau nu l-au voit. Asa procedeaza unii adepti ai inovatiilor: ei interpreteaza textele care se impotrivesc spuselor lor intr-un fel care, in realitate, inseamna ca nu confirma sensul acelor texte, chiar daca le recunosc formularea. Prin urmare, ei nu cred cu adevarat in ele.

„Si in ceea ce a fost pogorat inaintea ta” cuprinde credinta in cartile anterioare. Credinta in Carti cuprinde credinta in Mesageri si in tot ceea ce contin acele

Carti, indeosebi Tora, Evanghelia si Psalmii. Aceasta este una dintre insusirile credinciosilor: ei cred in toate Cartile ceresti si in toti Mesagerii, fara sa faca deosebire intre ei.

„Si care au certitudine in privinta Vietii de Apoi”: Viata de Apoi este numele dat tuturor celor ce vor avea loc dupa moarte. Ea este mentionata in mod deosebit dupa formularea generala, deoarece credinta in Ziua de Apoi este unul dintre stalpii credintei si cel mai puternic indemn catre dorinta binelui, teama de rau si savarsirea faptelor. Certitudinea este cunoasterea deplina, lipsita de cea mai mica indoiala si care da nastere faptei.

„Acestia”, adica cei descrisi prin aceste insusiri vrednice de lauda, „urmeaza o calauzire de la Domnul lor”, adica se afla pe o calauzire mareata, caci forma nehotarata arata aici maretia ei. Ce calauzire ar putea fi mai mare decat aceste insusiri, care cuprind credinta dreapta si faptele corecte? Exista oare o calauzire adevarata in afara calauzirii lor? Tot ceea ce i se impotriveste este ratacire.

Prepozitia araba 'ala, care indica aflarea deasupra, este folosita aici pentru calauzire, in timp ce pentru ratacire este folosita prepozitia fi, care inseamna „in”, ca in cuvintele: „Fie noi, fie voi ne aflam pe o calauzire sau intr-o ratacire vadita” (Saba, 34:24). Aceasta deoarece cel calauzit se afla deasupra prin calauzire si este inaltat de ea, pe cand cel ratacit este cufundat in ratacire si injosit.

„Si acestia sunt cei care izbutesc”: izbanda inseamna dobandirea lucrului dorit si izbavirea de lucrul temut. Izbanda le este rezervata lor, pentru ca nu exista nicio cale catre ea in afara urmarii caii lor. Toate celelalte cai sunt cai ale nefericirii, pieirii si pierderii, care il duc la nimicire pe cel care le urmeaza.

De aceea, dupa ce a mentionat insusirile celor cu adevarat credinciosi, Allah a mentionat insusirile necredinciosilor care isi arata necredinta si se impotrivesc Mesagerului.

Versetele 6 si 7

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ ءَأَنذَرۡتَهُمۡ أَمۡ لَمۡ تُنذِرۡهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٦﴾

6. Cu adevarat, celor care nu cred le este totuna daca ii avertizezi sau nu ii avertizezi; ei nu vor crede.

خَتَمَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ ۖ وَعَلَىٰٓ أَبْصَٰرِهِمْ غِشَٰوَةٌ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾

7. Allah a pecetluit inimile si auzul lor, iar peste privirile lor este un val. Ei vor avea o pedeapsa cumplita.

Allah Preainaltul vesteste ca aceia care nu cred - adica aceia pe care necredinta i-a cuprins si a ajuns sa-i caracterizeze statornic - nu sunt indepartati de la ea de nimic si nu trag folos din nicio povatuire. Ei staruie in necredinta lor, astfel incat le este totuna daca ii avertizezi sau nu ii avertizezi: ei nu vor crede.

Adevarata natura a necredintei este tagaduirea celor aduse de Mesager sau tagaduirea unei parti dintre ele. Chemarea nu le aduce acestor necredinciosi alt folos decat stabilirea dovezii impotriva lor. Aceste cuvinte pun capat sperantei Mesagerului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - ca ei vor crede, pentru ca el sa nu se intristeze pentru ei si sa nu se mistuie de mahnire din pricina lor.

Apoi Allah a mentionat piedicile care ii opresc de la credinta: „Allah a pecetluit inimile si auzul lor", adica le-a pus o pecete prin care credinta nu poate patrunde si nu poate ajunge inauntru. De aceea, ei nu inteleg ceea ce le-ar fi de folos si nu aud ceea ce i-ar ajuta.

„Iar peste privirile lor este un val", adica o acoperire si invelisuri care ii impiedica sa priveasca in felul care le-ar aduce folos. Caile cunoasterii si ale binelui le-au fost inchise. Nu se mai nadajduieste nimic de la ei si nu se asteapta niciun bine din partea lor.

Ei au fost lipsiti de acestea, iar portile credintei le-au fost inchise din cauza necredintei, tagaduirii si impotrivirii lor incapatanate dupa ce adevarul le devenise limpede. Allah Preainaltul spune: „Le vom intoarce inimile si privirile, asa cum nu au crezut in el prima data" (al-An'am, 6:110). Aceasta este pedeapsa grabnica, din aceasta lume.

Apoi Allah a mentionat pedeapsa viitoare: „Ei vor avea o pedeapsa cumplita", adica pedeapsa Focului si mania neintrerupta si vesnica a Celui Atotputernic.

Dupa aceea, Preainaltul i-a descris pe ipocriti, care arata in exterior Islamul, dar ascund in launtrul lor necredinta.

Versetele 8 la 10

وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَمَا هُم بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

8. Printre oameni sunt unii care spun: „Credem in Allah si in Ziua de Apoi", dar ei nu sunt credinciosi.

يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾

9. Ei incearca sa-L insele pe Allah si pe cei care cred, insa nu fac decat sa se insele pe ei insisi, fara sa-si dea seama.

فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ ٱللَّهُ مَرَضًا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُواْ يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾

10. In inimile lor este o boala, iar Allah le-a sporit boala. Ei vor avea o pedeapsa dureroasa pentru ca au mintit.

Sa se stie ca ipocrizia inseamna aratarea binelui si ascunderea raului. In aceasta definitie intra atat ipocrizia in credinta, cat si ipocrizia in fapte, precum cea mentionata de Profet - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - in cuvintele: „Semnele ipocritului sunt trei: cand vorbeste, minte; cand promite, nu-si tine promisiunea; iar cand i se incredinteaza ceva, tradeaza." Intr-o alta relatare se adauga: „Iar cand se cearta, se poarta nelegiuit."[5]

Ipocrizia in credinta, care il scoate pe om din Islam, este aceea prin care Allah ii descrie pe ipocriti in aceasta sura si in alte locuri.

Ipocrizia nu exista inainte ca Mesagerul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - sa emigreze de la Mecca la Medina. Dupa emigrarea sa, cand a avut loc batalia de la Badr si Allah i-a facut pe credinciosi biruitori si i-a intarit, cei din Medina care nu intrasera in Islam au fost umiliti. Unii dintre ei au inceput sa se arate musulmani din teama si pentru a-i insela pe ceilalti, astfel incat sangele lor sa fie crutat si averile lor sa ramana in siguranta. In aparenta, traiau printre musulmani ca si cum ar fi fost dintre ei, dar in realitate nu erau dintre ei.

Din blandetea lui Allah fata de credinciosi face parte faptul ca El a dezvaluit starile ipocritilor si i-a descris prin insusiri dupa care pot fi deosebiti, astfel incat

[5] Hadithul despre semnele ipocritului a fost relatat de al-Bukhari, nr. 33, si Muslim, nr. 59, de la Abu Hurayrah - Allah sa fie multumit de el. Formularea despre purtarea nedreapta in cearta a fost relatata de al-Bukhari, nr. 34, si Muslim, nr. 58, de la Abd Allah ibn Amr - Allah sa fie multumit de amandoi.

credinciosii sa nu fie inselati de ei, iar ipocritii sa fie impiedicati sa savarseasca multe dintre nelegiuirile lor. Allah Preainaltul spune: „Ipocritii se tem ca impotriva lor ar putea fi pogorata o sura care sa le vesteasca ceea ce se afla in inimile lor" (at-Tawbah, 9:64).

Allah a aratat ceea ce sta la temelia ipocriziei lor: „Printre oameni sunt unii care spun: «Credem in Allah si in Ziua de Apoi», dar ei nu sunt credinciosi." Ei rostesc cu limbile ceea ce nu se afla in inimile lor, iar Allah le-a aratat minciuna prin cuvintele „dar ei nu sunt credinciosi". Credinta adevarata este aceea asupra careia inima si limba se afla in acord; ceea ce fac ei nu este decat o incercare de a-L insela pe Allah si de a-i insela pe robii Sai credinciosi.

Inselatoria inseamna ca acela care vrea sa insele ii arata celui vizat un lucru, dar ascunde contrariul lui, pentru a-si putea atinge scopul fata de el.

Ipocritii au urmat aceasta cale fata de Allah si fata de robii Sai, dar inselatoria lor s-a intors impotriva lor insisi. Acesta este un lucru uimitor: de obicei, cel care inseala fie isi duce inselatoria la capat si obtine ceea ce doreste, fie cel putin ramane fara castig si fara pierdere. Inselatoria acestor oameni s-a intors insa asupra lor, ca si cum toate uneltirile lor ar fi fost indreptate spre propria nimicire, vatamare si ruinare.

Inselatoria lor nu Ii dauneaza cu nimic lui Allah Preainaltul, iar uneltirea lor nu le aduce nicio vatamare robilor Sai credinciosi. Credinciosii nu sunt vatamati de faptul ca ipocritii isi afiseaza credinta si, prin aceasta, isi pun averile la adapost si obtin crutarea vietilor lor.

Uneltirea lor se intoarce chiar impotriva lor: in aceasta lume au parte de umilire si rusine, precum si o mahnire neintrerupta din pricina puterii si biruintei daruite credinciosilor. Apoi, in Viata de Apoi, vor avea pedeapsa dureroasa, chinuitoare si inspaimantatoare din cauza minciunii, necredintei si nelegiuirii lor. Cu toate acestea, din pricina nestiintei si nechibzuintei lor, ei nu-si dau seama.

„In inimile lor este o boala": boala avuta aici in vedere este boala indoielii, a ideilor inselatoare si a ipocriziei. Inima este expusa la doua boli care o scot din starea ei sanatoasa si echilibrata: boala indoielilor false si boala dorintelor nimicitoare.

Necredinta, ipocrizia, indoielile si inovatiile tin toate de boala indoielilor. Desfranarea, iubirea faptelor rusinoase si a pacatelor si savarsirea lor tin de boala dorintelor, asa cum spune Allah Preainaltul: „pentru ca acela in a carui inima este o boala sa nu fie cuprins de dorinta" (al-Ahzab, 33:32), adica dorinta desfranarii.

Cu adevarat sanatos este cel pe care Allah il fereste de aceste doua boli, astfel incat dobandeste certitudinea si credinta si ramane rabdator, ferindu-se de orice pacat. Un asemenea om se bucura de o sanatate deplina a inimii.

Cuvintele despre ipocriti - „In inimile lor este o boala, iar Allah le-a sporit boala” - arata intelepciunea Preainaltului in randuirea pacatelor asupra celor neascultatori. Din cauza pacatelor lor anterioare, El ii incearca prin alte pacate, care atrag dupa ele pedepsele cuvenite.

Allah Preainaltul spune: „Le vom intoarce inimile si privirile, asa cum nu au crezut in el prima data” (al-An'am, 6:110); „Cand s-au abatut, Allah le-a abatut inimile” (as-Saff, 61:5); si: „Cat despre cei in ale caror inimi este o boala, ea le-a adaugat murdarie peste murdaria lor” (at-Tawbah, 9:125).

Pedeapsa unui pacat este savarsirea unui alt pacat dupa el, asa cum una dintre rasplatile unei fapte bune este savarsirea unei alte fapte bune dupa ea. Allah Preainaltul spune: „Allah le sporeste calauzirea celor care se lasa calauziti” (Maryam, 19:76).

Versetele 11 si 12

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُواْ فِى ٱلْأَرْضِ قَالُوٓاْ إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾

11. Cand li se spune: „Nu raspanditi stricaciunea pe pamant”, ei spun: „Noi nu facem decat sa indreptam lucrurile.”

أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ ٱلْمُفْسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾

12. Cu adevarat, ei sunt cei care raspandesc stricaciunea, dar nu-si dau seama.

Cand acestor ipocriti li se interzice sa raspandeasca stricaciunea pe pamant - adica sa savarseasca fapte de necredinta si pacate, printre care se numara dezvaluirea catre dusmanii lor a tainelor credinciosilor si alianta cu necredinciosii -, ei spun: „Noi nu facem decat sa indreptam lucrurile.”

Astfel, ei unesc raspandirea stricaciunii pe pamant cu pretentia ca fapta lor nu este stricaciune, ci indreptare. Ei rastoarna realitatile: actioneaza potrivit falsitatii, fiind convinsi ca aceasta este adevarul. Aceasta este o vina mai grava decat a celui care savarseste un pacat stiind ca este pacat, deoarece acesta din urma este mai aproape de izbavire si exista mai multa speranta ca se va intoarce.

Prin cuvintele „Noi nu facem decat sa indreptam lucrurile”, ei pretind ca numai ei indreapta lucrurile, lasand sa se inteleaga ca dreptcredinciosii nu se numara printre cei care indreapta. Allah le-a intors pretentia impotriva lor, spunand: „Cu adevarat, ei sunt cei care raspandesc stricaciunea.”

Nu exista stricaciune mai mare decat necredinta in semnele lui Allah, oprirea oamenilor de la calea Lui, incercarea de a-L insela pe Allah si de a-i insela pe

alesii Sai, alianta cu cei care se razboiesc cu Allah si cu Mesagerul Sau si pretentia, in pofida tuturor acestora, ca asemenea fapte ar fi indreptare. Mai poate exista vreo stricaciune dupa aceasta?

„Dar nu-si dau seama", adica nu poseda o cunoastere care sa le fie de folos, chiar daca stiu despre aceasta atat cat este de ajuns pentru ca dovada lui Allah sa fie stabilita impotriva lor.

Savarsirea pacatelor pe pamant este numita stricaciune deoarece ea aduce stricarea cerealelor, fructelor, copacilor si plantelor prin urgiile care le lovesc din cauza pacatelor.

Indreptarea pamantului inseamna ca el sa fie locuit si cultivat prin ascultarea de Allah si credinta in El. Pentru aceasta a creat Allah fapturile, le-a asezat pe pamant si le-a daruit necontenit mijloace de trai: ca ele sa se foloseasca de acestea pentru ascultarea si adorarea Lui. Savarsirea pe pamant a unor fapte potrivnice acestui scop inseamna straduinta de a raspandi stricaciunea si de a-i aduce ruinarea, abatandu-l de la rostul pentru care a fost creat.

Versetul 13

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُواْ كَمَآ ءَامَنَ ٱلنَّاسُ قَالُوٓاْ أَنُؤْمِنُ كَمَآ ءَامَنَ ٱلسُّفَهَآءُ ۗ أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ ٱلسُّفَهَآءُ وَلَٰكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

13. Cand li se spune: „Credeti asa cum au crezut oamenii", ei spun: „Sa credem precum au crezut cei nechibzuiti?" Cu adevarat, ei sunt cei nechibzuiti, dar nu stiu.

Cand li se spune ipocritilor: „Credeti asa cum au crezut oamenii", adica asa cum au crezut companionii - Allah sa fie multumit de ei -, cu inima si cu limba, ei raspund potrivit pretentiei lor false: „Sa credem precum au crezut cei nechibzuiti?"

Prin „cei nechibzuiti" ii au in vedere - Allah sa-i dezonoreze pe ipocriti - pe companionii Mesagerului. Ei pretind ca nechibzuinta companionilor i-ar fi impins sa creada, sa-si paraseasca tinuturile si sa se ridice impotriva necredinciosilor, in timp ce ratiunea ar cere contrariul. Astfel, ii invinuiesc pe companioni de nechibzuinta, lasand sa se inteleaga ca ei insisi ar fi oamenii intelepti, stapani ai chibzuintei si discernamantului.

Allah le-a respins aceasta afirmatie si a vestit ca ei sunt, in realitate, cei nechibzuiti.

Adevarata nechibzuinta consta in faptul ca omul nu cunoaste ceea ce ii este de folos si se straduieste pentru ceea ce ii face rau. Aceasta descriere li se potriveste pe deplin si este adevarata in privinta lor. In schimb, ratiunea si chibzuinta inseamna ca omul sa cunoasca ceea ce ii este de folos si sa se straduiasca sa dobandeasca acel folos si sa indeparteze ceea ce ii face rau. Aceasta descriere li se potriveste companionilor si credinciosilor si este adevarata in privinta lor. Asadar, ceea ce conteaza sunt insusirile reale si dovada, nu simplele pretentii si vorbele goale.

Versetele 14 si 15

وَإِذَا لَقُوا۟ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا۟ إِلَىٰ شَيَـٰطِينِهِمْ قَالُوٓا۟ إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ﴿١٤﴾

14. Cand ii intalnesc pe cei care cred, spun: „Credem." Dar cand raman singuri cu diavolii lor, spun: „Noi suntem, de fapt, cu voi; doar ne batem joc."

ٱللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِى طُغْيَـٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾

15. Allah Isi bate joc de ei si ii lasa sa staruie in razvratirea lor, ratacind orbeste.

Aceste cuvinte se numara printre cele pe care le rostesc cu limba, fara sa le creada in inima. Cand se intalnesc cu credinciosii, arata ca urmeaza aceeasi cale si ca sunt alaturi de ei. Dar cand raman singuri cu diavolii lor - adica mai-marii si capeteniile lor in rau - spun: „Noi suntem, de fapt, cu voi; doar ne batem joc de credinciosi atunci cand le aratam ca urmam calea lor." Aceasta este starea lor launtrica si cea vazuta, iar uneltirea rea nu se intoarce decat impotriva celui care o urzeste.

Allah Preainaltul spune: „Allah Isi bate joc de ei si ii lasa sa staruie in razvratirea lor, ratacind orbeste." Aceasta este rasplata pentru faptul ca si-au batut joc de robii Sai. O forma prin care Allah Isi bate joc de ei este aceea ca le face sa para atragatoare nenorocirea si starea rea in care se afla, pana cand isi inchipuie ca sunt impreuna cu credinciosii, deoarece Allah nu le-a dat credinciosilor putere asupra lor.

O alta forma prin care Isi va bate joc de ei, in Ziua Invierii, este aceea ca le va da, impreuna cu credinciosii, o lumina vazuta. Cand credinciosii vor porni in lumina lor, lumina ipocritilor se va stinge, iar ei vor ramane nedumeriti in intuneric, dupa ce avusesera lumina. Cat de cumplita va fi deznadejdea de dupa speranta! „Ei ii vor striga: «Oare nu am fost impreuna cu voi?» Acestia vor

spune: «Ba da, insa v-ati ispitit pe voi insiva, ati asteptat, v-ati indoit...»" (al-Hadid, 57:14).

„Ii lasa sa staruie" inseamna ca le sporeste razvratirea; „in razvratirea lor" inseamna in nelegiuirea si necredinta lor; iar „ratacind orbeste" inseamna ca sunt nedumeriti si sovaitori. Aceasta face parte din felul in care Allah Isi bate joc de ei.

Apoi Allah Preainaltul le dezvaluie adevarata stare.

Versetul 16

أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُاْ ٱلضَّلَٰلَةَ بِٱلْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَٰرَتُهُمْ وَمَا كَانُواْ مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

16. Acestia sunt cei care au cumparat ratacirea in schimbul calauzirii. Negotul lor nu a adus niciun castig si ei nu au fost calauziti.

„Acestia", adica ipocritii descrisi prin insusirile de mai sus, sunt „cei care au cumparat ratacirea in schimbul calauzirii". Ei au dorit ratacirea asa cum un cumparator doreste o marfa pentru care este gata sa dea bunuri de mare pret.

Aceasta este una dintre cele mai graitoare pilde. Ratacirea, care este raul deplin, este infatisata ca o marfa, iar calauzirea, care este binele deplin, este asezata in locul pretului. Ei au dat calauzirea, lepadandu-se de ea, in schimbul ratacirii pe care au dorit-o. Acesta este negotul lor. Ce rau negot si ce pagubos targ!

Daca acela care da un dinar in schimbul unui dirham iese in pierdere, ce se poate spune despre cel care da o nestemata si primeste pentru ea un dirham? Dar despre cel care da calauzirea in schimbul ratacirii, alege nenorocirea in locul fericirii si doreste lucrurile cele mai josnice, parasindu-le pe cele inalte? Negotul sau nu i-a adus castig, ci cea mai mare pierdere. „Spune: Cu adevarat, cei pierduti sunt aceia care se vor pierde pe ei insisi si pe familiile lor in Ziua Invierii. Aceasta este pierderea vadita" (az-Zumar, 39:15).

Cuvintele „si ei nu au fost calauziti" confirma ratacirea lor si faptul ca nu au dobandit nimic din calauzire. Acestea sunt insusirile lor urate.

Apoi Allah a dat o pilda despre ei, care le dezvaluie starea in modul cel mai limpede.

Versetele 17 la 20

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ ٱلَّذِى ٱسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّآ أَضَآءَتْ مَا حَوْلَهُۥ ذَهَبَ ٱللَّهُ بِنُورِهِمْ
وَتَرَكَهُمْ فِى ظُلُمَٰتٍ لَّا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾

17. Pilda lor este asemenea pildei celui care a aprins un foc. Cand acesta a luminat tot ce se afla in jurul lui, Allah le-a luat lumina si i-a lasat in intunericuri, fara sa vada.

صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾

18. Surzi, muti si orbi, ei nu se vor intoarce.

أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فِيهِ ظُلُمَٰتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصَٰبِعَهُمْ فِىٓ ءَاذَانِهِم
مِّنَ ٱلصَّوَٰعِقِ حَذَرَ ٱلْمَوْتِ ۚ وَٱللَّهُ مُحِيطٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٩﴾

19. Sau asemenea celor prinsi intr-o ploaie naprasnica din cer, insotita de intunericuri, tunet si fulger. Ei isi pun degetele in urechi din pricina trasnetelor, de teama mortii. Allah ii cuprinde pe necredinciosi.

يَكَادُ ٱلْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَٰرَهُمْ ۖ كُلَّمَآ أَضَآءَ لَهُم مَّشَوْا۟ فِيهِ وَإِذَآ أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ
قَامُوا۟ ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَٰرِهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

20. Fulgerul aproape ca le rapeste vederea. Ori de cate ori le lumineaza, merg prin lumina lui, iar cand se intuneca peste ei, se opresc. Daca Allah ar fi voit, le-ar fi luat auzul si vederea. Cu adevarat, Allah are putere asupra tuturor lucrurilor.

Pilda care se potriveste intocmai starii lor este aceea a unui om care a aprins un foc. Se afla intr-un intuneric adanc si avea mare nevoie de foc, asa ca l-a aprins de la altcineva; nu avea un foc pregatit, ci il luase din alta parte. Cand focul a luminat tot ce se afla in jur, omul a vazut locul in care se gasea si primejdiile din el, s-a simtit in siguranta fata de ele, s-a folosit de foc, s-a bucurat de el si a crezut ca il stapaneste.

Pe cand se afla in aceasta stare, Allah i-a luat lumina. Lumina si bucuria au disparut impreuna, iar el a ramas in intunericul adanc, alaturi de focul mistuitor. Focul si-a pierdut puterea de a lumina, dar si-a pastrat puterea de a arde. Astfel, omul a ramas in mai multe intunericuri: intunericul noptii, intunericul norilor, intunericul ploii si intunericul care vine dupa lumina. In ce stare se va afla un asemenea om?

La fel sunt si acesti ipocriti. Ei au imprumutat focul credintei de la credinciosi, desi credinta nu era o insusire a lor. S-au folosit de el pentru o vreme; prin aceasta, sangele le-a fost crutat, averile le-au ramas in siguranta si au dobandit un anumit fel de siguranta in aceasta lume. In timp ce se aflau astfel, moartea a venit pe neasteptate si le-a luat folosul acelei lumini. Peste ei s-au abatut toate grijile, mahnirile si chinurile: intunericul mormantului, intunericul necredintei, intunericul ipocriziei si intunericurile feluritelor pacate. Dupa toate acestea urmeaza intunericul Focului. Ce rau loc de sedere!

De aceea, Allah Preainaltul spune despre ei: „Surzi", adica nu aud binele; „muti", adica nu il rostesc; „orbi", adica nu vad adevarul. „Ei nu se vor intoarce", pentru ca au parasit adevarul dupa ce l-au cunoscut si nu se mai intorc la el. Altfel este cel care a parasit adevarul din nestiinta si ratacire: el nu intelege si este mai aproape decat ei de a se intoarce.

Apoi Allah Preainaltul spune: „Sau asemenea celor prinsi intr-o ploaie naprasnica din cer", adica pilda lor este si aceea a unui om prins intr-o ploaie care coboara din cer din belsug. „Insotita de intunericuri": intunericul noptii, intunericul norilor si intunericul ploii; „tunet": sunetul auzit din nori; „si fulger": lumina stralucitoare vazuta odata cu norii.

„Ori de cate ori le lumineaza" fulgerul in acele intunericuri, „merg prin lumina lui, iar cand se intuneca peste ei, se opresc", adica raman pe loc.

Aceasta este starea ipocritilor. Cand aud Coranul, poruncile si interdictiile lui, fagaduintele si avertismentele lui, isi pun degetele in urechi si se indeparteaza de poruncile, interdictiile, fagaduintele si avertismentele sale. Avertismentele ii inspaimanta, iar fagaduintele ii tulbura. De aceea se indeparteaza de ele cat pot de mult si le urasc asa cum omul prins in ploaia naprasnica uraste acea ploaie: cand aude tunetul, isi pune degetele in urechi de teama mortii. Acest om poate reusi sa scape; dar cum ar putea ipocritii sa scape, cand Allah ii cuprinde prin puterea si stiinta Sa? Ei nu-I pot scapa si nu-L pot face neputincios. El le pastreaza toate faptele si ii va rasplati pentru ele pe deplin.

Intrucat ei sunt loviti de surzenie, mutenie si orbire launtrica, iar caile credintei le sunt inchise, Allah Preainaltul spune: „Daca Allah ar fi voit, le-ar fi luat auzul si vederea", adica auzul si vederea trupeasca. Acesta este un avertisment si o amenintare cu pedeapsa din aceasta lume, pentru ca ei sa fie precauti si sa se

opreasca de la o parte din raul si ipocrizia lor. „Cu adevarat, Allah are putere asupra tuturor lucrurilor”: nimic nu-L face neputincios. Puterea Sa se arata si prin faptul ca, atunci cand voieste un lucru, il savarseste fara ca cineva sa-L poata impiedica sau infrunta.

In acest verset si in altele asemanatoare se afla un raspuns dat qadaritilor, care sustin ca faptele lor nu intra sub puterea lui Allah Preainaltul. Faptele lor fac parte dintre lucrurile cuprinse in cuvintele: „Cu adevarat, Allah are putere asupra tuturor lucrurilor.”

Versetele 21 si 22

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعْبُدُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾

21. O, oameni! Adorati-L pe Domnul vostru, Care v-a creat pe voi si pe cei de dinaintea voastra, pentru ca voi sa aveti taqwa.

ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ فِرَٰشًا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجَ بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُواْ لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

22. Cel Care v-a facut pamantul asternut si cerul zidire, a coborat apa din cer si, prin ea, a scos roade ca inzestrare pentru voi. Asadar, nu-I faceti lui Allah semeni, in vreme ce stiti.

Aceasta este o porunca generala, adresata tuturor oamenilor, si priveste adorarea in sensul ei cuprinzator: implinirea poruncilor lui Allah, ferirea de ceea ce El a interzis si credinta in cele vestite de El. Preainaltul le porunceste lucrul pentru care i-a creat. El spune: „Nu i-am creat pe djinni si pe oameni decat pentru a Ma adora” (adh-Dhariyat, 51:56).

Apoi Allah aduce dovada ca numai El trebuie adorat: El este Domnul vostru, Care v-a crescut prin toate felurile de binefaceri. V-a adus la existenta din nefiinta, i-a creat pe cei de dinaintea voastra si v-a daruit binefaceri vazute si ascunse. El v-a facut pamantul un asternut pe care va asezati si de care va folositi prin cladiri, agricultura, arat, deplasarea dintr-un loc in altul si multe alte foloase. El a facut cerul o zidire deasupra locuintei voastre si a asezat in el lucrurile de care aveti neaparata nevoie, precum soarele, luna si stelele.

„A coborat apa din cer.” In limba araba, sama' desemneaza tot ceea ce se afla deasupra ta. De aceea, talcuitorii au spus ca prin „cer”, aici, se au in vedere norii.

Din ei, Allah Preainaltul a coborat apa. „Si, prin ea, a scos roade", precum cerealele, curmalele, fructele si alte culturi; „ca inzestrare pentru voi", prin care va hraniti, va intretineti, traiti si va bucurati.

„Nu-I faceti lui Allah semeni", adica egali si semeni dintre fapturile Sale, pe care sa-i adorati asa cum Il adorati pe Allah si sa-i iubiti asa cum Il iubiti pe Allah. Acestia sunt fapturi asemenea voua: creati, inzestrati si carmuiti. Nu stapanesc nici macar greutatea unui fir de praf in ceruri sau pe pamant si nu va pot nici folosi, nici vatama.

„In vreme ce stiti" ca Allah nu are nici asociat, nici egal in creare, inzestrare si carmuire si nici in dumnezeire si desavarsire. Cum puteti, stiind aceasta, sa adorati alaturi de El alte divinitati? Acesta este un lucru nespus de uimitor si culmea nechibzuintei.

Acest verset reuneste porunca de a-L adora numai pe Allah, interdictia de a adora orice altceva si dovada limpede a obligatiei de a-L adora pe El si a zadarniciei adorarii altcuiva. Aceasta este afirmarea tawhid ar-rububiyyah: faptul ca numai El creeaza, inzestreaza si carmuieste. Daca fiecare om recunoaste ca Allah nu are niciun asociat in acestea, trebuie, in acelasi fel, sa recunoasca faptul ca El nu are niciun asociat in adorare. Aceasta este cea mai limpede dovada rationala a unicitatii Creatorului si a zadarniciei asocierii altora cu El.

Cuvintele „pentru ca voi sa aveti taqwa" pot insemna ca, daca Il adorati numai pe Allah, va feriti prin aceasta de mania si pedeapsa Lui, fiindca ati implinit mijlocul care le indeparteaza. Ele pot insemna si ca, daca Il adorati pe Allah, va numarati printre cei care au taqwa si se caracterizeaza prin ea. Ambele sensuri sunt corecte si se presupun reciproc. Cel care implineste adorarea pe deplin se numara printre cei care au taqwa, iar cel care are taqwa este izbavit de pedeapsa si mania lui Allah.

Versetele 23 si 24

وَإِن كُنتُمْ فِى رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا۟ بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِۦ وَٱدْعُوا۟ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٣﴾

23. Daca va aflati la indoiala cu privire la ceea ce i-am pogorat robului Nostru, aduceti o sura asemenea lui si chemati-va martorii in afara de Allah, daca sunteti sinceri.

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُواْ وَلَن تَفْعَلُواْ فَٱتَّقُواْ ٱلنَّارَ ٱلَّتِى وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلْحِجَارَةُ ۖ أُعِدَّتْ لِلْكَـٰفِرِينَ ﴿٢٤﴾

24. Iar daca nu o faceti - si nu o veti face nicicand - atunci feriti-va de Focul al carui combustibil sunt oamenii si pietrele, pregatit pentru necredinciosi.

Aceasta este o dovada rationala a sinceritatii Mesagerului lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si a adevarului celor aduse de el.

„Daca va aflati", voi, cei care va impotriviti Mesagerului, ii respingeti chemarea si pretindeti ca minte, „la indoiala" si nesiguranta cu privire la ceea ce i-am pogorat robului Nostru - daca este adevarat sau nu -, iata o proba dreapta, care va hotari intre voi si el. El este un om asemenea voua, nu o fiinta de alta natura. Il cunoasteti, caci a crescut printre voi. Nu scrie si nu citeste, dar v-a adus o Carte despre care spune ca vine de la Allah, in vreme ce voi spuneti ca a nascocit-o si a pus-o pe seama Lui.

Daca lucrurile stau asa cum sustineti, aduceti o sura asemenea lui si cereti ajutorul oricui puteti dintre sprijinitorii si martorii vostri. Acest lucru ar trebui sa va fie usor, mai ales pentru ca sunteti oameni ai elocintei si ai oratoriei si nutriti o dusmanie puternica fata de Mesager. Daca aduceti o asemenea sura, atunci lucrurile stau asa cum sustineti. Daca insa nu aduceti una, sunteti cu totul neputinciosi si nu veti putea aduce niciodata o sura asemenea lui. Aceasta provocare va este adresata cu echitate, facandu-vi-se, de dragul argumentului, concesia cuprinsa in propria voastra pretentie. Ea este un semn maret si o dovada limpede a sinceritatii sale si a adevarului celor aduse de el.

Prin urmare, sunteti datori sa-l urmati si sa va feriti de Focul atat de fierbinte si de puternic, incat oamenii si pietrele ii sunt combustibil. El nu este asemenea focului din aceasta lume, care se aprinde cu lemne. Acest Foc este pregatit si randuit pentru cei care nu cred in Allah si in Mesagerii Sai. Feriti-va, asadar, sa nu credeti in Mesagerul Sau dupa ce vi s-a aratat limpede ca el este Mesagerul lui Allah.

Acest verset si cele asemenea lui sunt numite versetele provocarii, deoarece arata neputinta fapturilor de a aduce ceva asemenea acestui Coran. Allah Preainaltul spune: „Spune: Daca oamenii si djinnii s-ar aduna ca sa aduca ceva asemenea acestui Coran, nu ar putea aduce ceva asemenea lui, chiar daca s-ar sprijini unii pe altii" (al-Isra', 17:88).

Cum ar putea o faptura creata din tarana sa rosteasca vorbe asemenea cuvintelor Domnului domnilor? Cum ar putea cel lipsit si nevoias din toate punctele de vedere sa aduca vorbe asemenea cuvintelor Celui Desavarsit, Care

are desavarsirea absoluta si este pe deplin independent de orice? Aceasta nu este cu putinta si depaseste puterea omului. Oricine are chiar si cea mai mica pricepere si cunoastere a felurilor de exprimare va vedea diferenta uriasa atunci cand cantareste acest Coran maret in raport cu vorbele oamenilor elocventi.

Cuvintele „Daca va aflati la indoiala" arata ca acela pentru care exista speranta de a fi calauzit din ratacire este omul cuprins de indoiala si nedumerire, care nu deosebeste adevarul de falsitate. Daca adevarul ii este explicat, este de asteptat sa-l urmeze, cu conditia sa-l caute cu sinceritate.

Cat despre cel incapatanat, care cunoaste adevarul, dar il paraseste, el nu se mai poate intoarce, pentru ca a parasit adevarul dupa ce i s-a aratat limpede si nu din nestiinta. Pentru el nu mai exista niciun mijloc de indreptare. La fel, celui care se indoieste, dar nu este sincer in cautarea adevarului, ci se indeparteaza si nu se straduieste sa-l caute, de cele mai multe ori nu i se daruieste izbanda.

Descrierea Mesagerului drept „rob" in acest context maret arata ca cea mai inalta dintre insusirile sale este implinirea robiei fata de Allah, intr-un chip pe care nimeni dintre cei dintai sau cei de pe urma nu l-a egalat.

El este descris drept rob si in contextul calatoriei de noapte: „Slava Celui Care l-a purtat noaptea pe robul Sau..." (al-Isra', 17:1), precum si in contextul pogorarii revelatiei: „Binecuvantat este Cel Care a pogorat Indreptarul asupra robului Sau, pentru ca el sa fie un prevenitor pentru lumi" (al-Furqan, 25:1).

Cuvintele „pregatit pentru necredinciosi" si versetele asemanatoare sunt o dovada pentru invatatura Ahl as-Sunnah wa al-Jama'ah, potrivit careia Paradisul si Focul sunt deja create, spre deosebire de ceea ce sustin mu'tazilitii.

Ele arata, de asemenea, ca aceia care afirma unicitatea lui Allah, chiar daca savarsesc unele pacate mari, nu vor ramane vesnic in Foc. Allah spune ca el este „pregatit pentru necredinciosi". Daca pacatosii dintre cei care afirma unicitatea lui Allah ar ramane vesnic acolo, Focul nu ar fi descris ca fiind pregatit numai pentru necredinciosi. Aceasta se deosebeste de invatatura kharijitilor si a mu'tazilitilor.

Versetele mai arata ca pedeapsa este meritata din pricina necredintei si a feluritelor pacate.

Versetul 25

وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ كُلَّمَا رُزِقُواْ مِنْهَا مِن ثَمَرَةٍ رِّزْقًا ۙ قَالُواْ هَٰذَا ٱلَّذِى رُزِقْنَا مِن قَبْلُ ۖ وَأُتُواْ بِهِۦ مُتَشَٰبِهًا ۖ وَلَهُمْ فِيهَآ أَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۖ وَهُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٥﴾

25. Da vestea buna celor care cred si savarsesc fapte bune ca vor avea Gradini pe sub care curg rauri. De fiecare data cand li se va darui de acolo un rod ca hrana, vor spune: „Acesta este ceea ce ni s-a daruit mai inainte", caci li se vor da roade asemanatoare. Acolo vor avea sotii curatite si in ele vor ramane vesnic.

Dupa ce a mentionat rasplata necredinciosilor, Allah mentioneaza rasplata credinciosilor care savarsesc fapte bune. Aceasta este calea urmata de Preainaltul in Coran: El alatura indemnul si avertismentul, astfel incat robul sa doreasca binele si sa se teama de rau, avand deopotriva teama si speranta.

„Da vestea buna", adica tu, Mesagerule, si oricine ii tine locul in transmiterea mesajului, „celor care cred" cu inimile lor „si savarsesc fapte bune" cu madularele lor. Prin faptele bune, ei confirma credinta din inimile lor.

Faptele bune sunt numite salihat, adica fapte indreptatoare, deoarece prin ele se indreapta starea robului, treburile religiei si ale vietii sale lumesti, precum si viata lui in aceasta lume si in Viata de Apoi. Prin ele sunt indepartate starile stricate, iar omul ajunge sa se numere printre cei dreptcredinciosi, vrednici sa locuiasca aproape de Cel Milostiv in Paradisul Sau.

Vesteste-le, asadar, ca „vor avea Gradini", adica livezi care cuprind copaci minunati, roade placute, ramuri bogate si umbra indelungata. Ele sunt gradini care il acopera pe cel ce intra in ele, iar locuitorul lor se bucura de desfatare.

„Pe sub care curg rauri", adica rauri de apa, lapte, miere si vin. Locuitorii lor le fac sa izvorasca asa cum doresc si le indreapta incotro voiesc. Copacii sunt udati din ele si dau toate felurile de roade.

„De fiecare data cand li se va darui de acolo un rod ca hrana, vor spune: «Acesta este ceea ce ni s-a daruit mai inainte»", adica este de acelasi fel si are aceleasi insusiri. Toate roadele se aseamana in frumusete si gust placut; nu se afla printre ele niciun rod neplacut si nu exista vreun timp in care locuitorii sa fie lipsiti de desfatare. Ei se vor bucura necontenit mancand din ele.

Despre cuvintele „li se vor da roade asemanatoare" s-a spus ca roadele se aseamana la nume, dar au gusturi diferite; s-a spus ca se aseamana la culoare, dar

au nume diferite; si s-a spus ca se aseamana unele cu altele prin frumusete, gust placut si desfatare. Poate ca acest din urma sens este cel mai bun.

Dupa ce a mentionat locuintele lor, hrana, bautura si roadele lor, Allah mentioneaza sotiile lor si le descrie in modul cel mai deplin, mai concis si mai limpede: „Acolo vor avea sotii curatite." El nu spune ca sunt curatite de un anumit neajuns, iar aceasta arata ca sunt curatite sub toate aspectele. Firea, trupurile, limbile si privirile lor sunt curate.

In ceea ce priveste firea lor, ele sunt iubitoare si se fac placute sotilor prin purtare frumoasa, buna convietuire si buna-cuviinta in cuvinte si fapte. Trupurile lor sunt curatite de menstruatie, sangerarea de dupa nastere, sperma, urina, excremente, mucus, saliva si miros neplacut. Ele sunt curatite si prin frumusetea lor desavarsita: nu au niciun defect si nicio uratenie trupeasca, ci sunt bune si frumoase. Limbile si privirile lor sunt curate: isi pastreaza privirile numai pentru sotii lor si isi feresc limbile de orice cuvant urat.

Acest verset mentioneaza vestitorul, pe cei carora li se da vestea, lucrul vestit si mijlocul prin care se ajunge la el. Cei care dau vestea sunt Mesagerul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si aceia din comunitatea sa care ii transmit mesajul. Cei carora li se da vestea sunt credinciosii care savarsesc fapte bune. Lucrul vestit sunt Gradinile descrise prin aceste insusiri, iar mijlocul prin care se ajunge la ele este credinta insotita de fapte bune. Nu exista alta cale catre aceasta veste buna. Aceasta este cea mai mare veste buna, adusa prin cea mai buna dintre fapturile lui Allah si dobandita prin cele mai bune mijloace.

Versetul arata si ca este recomandat sa li se dea credinciosilor vesti bune si sa fie incurajati sa savarseasca fapte, mentionandu-li-se rasplata si roadele acelor fapte. Astfel, faptele devin mai usoare. Cea mai mare veste buna pe care o poate primi omul este ca Allah ii daruieste izbanda de a crede si de a savarsi fapte bune. Aceasta este prima veste buna si temelia tuturor celorlalte. Dupa ea urmeaza vestea buna adusa la moarte, iar apoi ajungerea la desfatarea vesnica. Ii cerem lui Allah sa ne daruiasca din harul Sau.

Versetele 26 si 27

ج
* إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَسْتَحْيِۦٓ أَن يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَيَقُولُونَ مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ
بِهَٰذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِۦ كَثِيرًا وَيَهْدِى بِهِۦ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِۦٓ إِلَّا
ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٢٦﴾

26. Cu adevarat, Allah nu Se sfieste sa dea drept pilda un tantar sau ceva mai presus de el. Cei care cred stiu ca ea este adevarul de la Domnul lor. Cei care nu cred spun: „Ce a voit Allah prin aceasta pilda?" Prin ea, El ii lasa pe multi sa rataceasca si ii calauzeste pe multi, dar nu ii lasa sa rataceasca prin ea decat pe cei nelegiuiti,

ٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مِيثَٰقِهِۦ وَيَقْطَعُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ
وَيُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٢٧﴾

27. cei care incalca legamantul lui Allah dupa intarirea lui, rup ceea ce Allah a poruncit sa fie unit si raspandesc stricaciunea pe pamant. Acestia sunt cei aflati in pierdere.

Allah Preainaltul spune: „Allah nu Se sfieste sa dea drept pilda" orice pilda ar fi, chiar „un tantar sau ceva mai presus de el", pentru ca pildele cuprind intelepciune si fac adevarul limpede, iar Allah nu Se sfieste de adevar.

Aceste cuvinte par sa raspunda celor care au respins folosirea drept pilda a unor lucruri neinsemnate si au obiectat fata de Allah din aceasta pricina. Nu exista insa niciun temei pentru o asemenea obiectie. Pildele fac parte din felul in care Allah ii invata pe robii Sai si din mila Sa fata de ei, de aceea trebuie primite cu acceptare si multumire.

Allah spune: „Cei care cred stiu ca ea este adevarul de la Domnul lor." Ei ii inteleg sensul si cugeta asupra ei. Daca inteleg in amanunt ceea ce cuprinde, stiinta si credinta lor sporesc. Daca nu inteleg toate amanuntele, ei stiu totusi ca pilda este adevarata si ca ceea ce cuprinde este adevarat, chiar daca felul in care adevarul se afla in ea le ramane ascuns. Ei stiu ca Allah nu a dat-o in zadar, ci dintr-o intelepciune deplina si ca binefacere cuprinzatoare.

„Cei care nu cred spun: «Ce a voit Allah prin aceasta pilda?»" Ei obiecteaza si raman nedumeriti, iar aceasta le sporeste necredinta, asa cum credinciosilor le

sporeste credinta. De aceea Allah spune: „Prin ea, El ii lasa pe multi sa rataceasca si ii calauzeste pe multi." Aceasta este starea credinciosilor si a necredinciosilor atunci cand sunt pogorate versetele Coranului.

Allah Preainaltul spune: „Ori de cate ori este pogorata o sura, unii dintre ei spun: «Caruia dintre voi i-a sporit aceasta credinta?» Celor care cred le sporeste credinta si ei se bucura. Cat despre cei in ale caror inimi este o boala, ea le adauga murdarie la murdaria lor si ei mor necredinciosi" (at-Tawbah, 9:124-125).

Nu exista binefacere mai mare pentru robi decat pogorarea versetelor Coranului. Cu toate acestea, pentru unii ea devine incercare, nedumerire si ratacire si le adauga rau peste raul lor, iar pentru altii este dar si mila si le adauga bine peste binele lor. Slava Celui Care a facut o asemenea deosebire intre robii Sai si Care este singurul ce calauzeste si lasa sa rataceasca.

Apoi Allah mentioneaza intelepciunea si dreptatea Sa atunci cand ii lasa sa rataceasca pe cei ce ratacesc: „Dar nu ii lasa sa rataceasca prin ea decat pe cei nelegiuiti", adica pe cei care ies din ascultarea lui Allah, li se impotrivesc cu incapatanare Mesagerilor lui Allah si pentru care nelegiuirea a devenit o insusire statornica, fara ca ei sa doreasca sa o schimbe. Intelepciunea Sa cere ca acestia sa fie lasati in ratacire, deoarece nu sunt vrednici de calauzire, tot asa cum intelepciunea si harul Sau cer calauzirea celor care sunt caracterizati prin credinta si impodobiti cu fapte bune.

Fisq, adica nelegiuirea si iesirea din ascultare, este de doua feluri. Primul il scoate pe om din religie si este acea nelegiuire care inseamna iesirea din credinta, precum cea mentionata in acest verset si in altele asemanatoare. Al doilea nu il scoate pe om din credinta, asa cum se arata in cuvintele lui Allah Preainaltul: „O, voi cei care credeti! Daca un nelegiuit va aduce o veste, cercetati-o..." (al-Hujurat, 49:6).

Apoi Allah ii descrie pe cei nelegiuiti: „cei care incalca legamantul lui Allah dupa intarirea lui". Aceasta cuprinde legamantul dintre ei si Domnul lor, precum si legamintele dintre ei si ceilalti oameni, a caror respectare Allah le-a impus-o prin angajamente solemne si obligatii. Ei nu tin seama de aceste legaminte, ci le incalca, parasesc poruncile Sale, savarsesc ceea ce El a interzis si rup legamintele incheiate cu oamenii.

„Rup ceea ce Allah a poruncit sa fie unit." Aici intra multe lucruri. Allah ne-a poruncit sa pastram legatura dintre noi si El prin credinta in El si implinirea robiei fata de El; legatura dintre noi si Mesagerul Sau prin credinta in el, iubirea si cinstirea lui si implinirea drepturilor sale; precum si legaturile dintre noi si parinti, rude, prieteni si toti ceilalti oameni, implinind drepturile pe care Allah ne-a poruncit sa le pastram.

Credinciosii pastreaza legaturile pe care Allah a poruncit sa le pastreze si implinesc pe deplin drepturile legate de ele. Nelegiuitii le rup si le arunca in urma lor, inlocuindu-le cu nelegiuirea, ruperea legaturilor si savarsirea pacatelor. Aceasta inseamna raspandirea stricaciunii pe pamant.

„Acestia", adica oamenii descrisi astfel, „sunt cei aflati in pierdere" in aceasta lume si in Viata de Apoi. Pierderea deplina le este atribuita numai lor, fiindca ii cuprinde in toate starile lor si nu dobandesc niciun fel de castig. Credinta este o conditie pentru primirea oricarei fapte bune; celui lipsit de credinta nu-i este primita nicio fapta buna. Aceasta este pierderea produsa de necredinta.

Exista insa si o pierdere care poate veni din necredinta, din pacat sau din neglijarea unei fapte recomandate. Ea este mentionata in cuvintele lui Allah Preainaltul: „Cu adevarat, omul se afla in pierdere" (al-'Asr, 103:2). Aceste cuvinte se aplica in general tuturor oamenilor, in afara celor caracterizati prin credinta si fapte bune, care se indeamna unii pe altii la adevar si se indeamna unii pe altii la rabdare. Adevarata pierdere inseamna ratarea unui bine pe care robul era pe cale sa-l dobandeasca si pe care il putea dobandi.

Versetul 28

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِٱللَّهِ وَكُنتُمْ أَمْوَٰتًا فَأَحْيَٰكُمْ ۖ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾

28. Cum puteti sa nu credeti in Allah, cand erati lipsiti de viata, iar El v-a dat viata? Apoi va va face sa muriti, apoi va va readuce la viata, apoi la El veti fi intorsi.

Aceasta intrebare exprima uimirea, mustrarea si dezaprobarea. Cum puteti sa nu credeti in Allah, Care v-a creat din nimic si v-a daruit toate felurile de binefaceri, apoi va va face sa muriti la implinirea termenelor voastre, va va rasplati in morminte, va va readuce la viata la inviere, iar apoi veti fi intorsi la El si va va da rasplata deplina?

Va aflati sub stapanirea, carmuirea si bunatatea Sa si sub poruncile Sale religioase, iar dupa aceea veti fi supusi judecatii prin care El rasplateste. Vi se cuvine oare sa nu credeti in El? Este aceasta altceva decat o mare nestiinta si o profunda nechibzuinta? Ceea ce vi se cuvine este sa aveti taqwa fata de El, sa-I multumiti, sa credeti in El, sa va temeti de pedeapsa Sa si sa nadajduiti in rasplata Sa.

Versetul 29

هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ لَكُم مَّا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ ٱسْتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ فَسَوَّىٰهُنَّ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

29. El este Cel Care a creat pentru voi tot ceea ce se afla pe pamant, apoi S-a indreptat spre cer si l-a randuit in sapte ceruri. El este Atotstiutorul.

„El este Cel Care a creat pentru voi tot ceea ce se afla pe pamant”, adica, din bunatate si mila fata de voi, a creat tot ce se afla pe pamant, pentru ca voi sa va folositi de acele lucruri, sa va bucurati de ele si sa trageti invataminte.

Acest verset nobil arata ca regula de baza privitoare la lucruri este ingaduinta si puritatea, deoarece versetul este rostit pentru a aminti o binefacere. Sunt exceptate lucrurile rele si necurate. Interzicerea lor se intelege tot din sensul versetului si din cunoasterea scopului sau: Allah a creat lucrurile spre folosul nostru, iar ceea ce ne vatama nu intra aici. Din desavarsirea binefacerii Sale face parte si faptul ca ne-a oprit de la lucrurile necurate, pentru a ne pazi de ele.

„Apoi S-a indreptat spre cer si l-a randuit in sapte ceruri. El este Atotstiutorul.”

Verbul arab istawa apare in Coran cu trei sensuri. Cand nu este urmat de nicio prepozitie, inseamna ajungerea la deplinatate si desavarsire, ca in cuvintele despre Musa: „Cand a ajuns la deplina sa putere si maturitate...” (al-Qasas, 28:14).

Cand este urmat de prepozitia 'ala, inseamna inaltare si ridicare, ca in cuvintele: „Cel Milostiv S-a inaltat deasupra Tronului” (Ta-Ha, 20:5) si „ca sa va asezati pe spinarea lor” (az-Zukhruf, 43:13).

Cand este urmat de prepozitia ila, inseamna indreptare si hotarare, ca in acest verset. Dupa ce Allah Preainaltul a creat pamantul, S-a indreptat catre crearea cerurilor. „L-a randuit in sapte ceruri”, adica le-a creat, le-a randuit desavarsit si le-a intocmit cu precizie.

„El este Atotstiutorul”: „El stie ceea ce intra in pamant si ceea ce iese din el, ceea ce coboara din cer si ceea ce urca la el” (Saba', 34:2); si: „Allah stie ceea ce ascundeti si ceea ce dezvaluiti” (an-Nahl, 16:19). El cunoaste taina si ceea ce este si mai ascuns.

Allah alatura adesea mentionarea creatiei Sale afirmarii stiintei Sale, asa cum face in acest verset si in cuvintele: „Oare Cel Care a creat sa nu stie, cand El este Cunoscatorul celor mai subtile lucruri, Atotstiutorul?” (al-Mulk, 67:14). Crearea fapturilor este cea mai limpede dovada a stiintei, intelepciunii si puterii Sale.

Versetele 30 la 34

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّى جَاعِلٌ فِى ٱلْأَرْضِ خَلِيفَةً ۖ قَالُوٓا۟ أَتَجْعَلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ ٱلدِّمَآءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۖ قَالَ إِنِّىٓ أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾

30. Cand Domnul tau le-a spus ingerilor: „Voi aseza pe pamant un khalifah", ei au spus: „Vei aseza acolo pe cineva care va raspandi stricaciunea si va varsa sange, in vreme ce noi Te preamarim cu laude si Te sfintim?" El a spus: „Eu stiu ceea ce voi nu stiti."

وَعَلَّمَ ءَادَمَ ٱلْأَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ فَقَالَ أَنۢبِـُٔونِى بِأَسْمَآءِ هَٰٓؤُلَآءِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣١﴾

31. El l-a invatat pe Adam toate numele, apoi le-a aratat ingerilor si a spus: „Spuneti-Mi numele acestora, daca sunteti sinceri."

قَالُوا۟ سُبْحَٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾

32. Ei au spus: „Slava Tie! Nu avem nicio cunoastere in afara de ceea ce ne-ai invatat. Cu adevarat, Tu esti Atotstiutorul, Preainteleptul."

قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ أَنۢبِئْهُم بِأَسْمَآئِهِمْ ۖ فَلَمَّآ أَنۢبَأَهُم بِأَسْمَآئِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّىٓ أَعْلَمُ غَيْبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾

33. El a spus: „O, Adam! Spune-le numele lor." Dupa ce Adam le-a spus numele lor, El a zis: „Nu v-am spus ca Eu cunosc nevazutul cerurilor si al pamantului si cunosc ceea ce dezvaluiti si ceea ce ascundeati?"

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِـَٔادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٤﴾

34. Si cand le-am spus ingerilor: „Prosternati-va inaintea lui Adam", ei s-au prosternat, in afara de Iblis. El a refuzat, s-a semetit si s-a numarat printre necredinciosi.

Aici incepe relatarea despre crearea si virtutea lui Adam - pacea fie asupra sa -, parintele omenirii. Cand Allah Preainaltul a voit sa-l creeze, i-a instiintat pe ingeri si le-a spus ca il va aseza pe pamant drept khalifah, urmat de generatii care se vor succeda.

Ingerii - pacea fie asupra lor - au spus: „Vei aseza acolo pe cineva care va raspandi stricaciunea" prin pacate „si va varsa sange"? Varsarea sangelui este mentionata in mod deosebit dupa afirmatia generala despre stricaciune, pentru a arata gravitatea uciderii. Ei au spus aceasta potrivit presupunerii lor ca acel khalifah asezat pe pamant va savarsi asemenea fapte.

Ingerii L-au declarat pe Creator mai presus de aceasta si L-au preamarit. Ei au aratat ca staruie in adorarea lui Allah intr-un chip lipsit de stricaciune: „in vreme ce noi Te preamarim cu laude", adica Te declaram mai presus de orice neajuns, laudandu-Te asa cum se cuvine maretiei Tale.

Cuvintele „Te sfintim" pot insemna: Te declaram numai pe Tine sfant; in acest caz, constructia araba arata exclusivitatea si sinceritatea. Ele pot insemna si: ne curatim pentru Tine, adica ne curatim prin dobandirea insusirilor frumoase, precum iubirea, teama si preamarirea lui Allah, si prin indepartarea insusirilor urate.

Allah Preainaltul le-a spus ingerilor: „Eu stiu", cu privire la acest khalifah, „ceea ce voi nu stiti." Voi vorbiti potrivit celor pe care le presupuneti, insa Eu cunosc cele vazute si cele ascunse. Eu stiu ca binele rezultat din crearea acestui khalifah este de multe ori mai mare decat raul cuprins in aceasta creare.

Allah a voit sa-i aleaga dintre urmasii sai pe Profeti, pe cei deplin sinceri si statornici in adevar, pe martiri si pe dreptcredinciosi; sa le arate fapturilor semnele Sale; sa se implineasca acte de adorare care nu s-ar putea implini fara crearea acestor generatii, precum jihadul si altele; sa scoata la iveala, prin incercare, binele si raul ascunse in firile celor supusi responsabilitatii religioase; sa-l deosebeasca pe dusmanul Sau de aliatul Sau si pe sustinatorul Sau de potrivnicul Sau; si sa dezvaluie raul ascuns in sufletul lui Iblis, inradacinat in el si caracteristic lui. Toate acestea sunt intelepciuni marete, dintre care chiar si numai una ar fi fost indeajuns.

Intrucat cuvintele ingerilor - pacea fie asupra lor - lasau sa se inteleaga ca ei se considerau superiori acelui khalifah pe care Allah urma sa-l aseze pe pamant, Allah Preainaltul a voit sa le arate virtutea lui Adam, pentru ca ei sa-i recunoasca rangul si sa vada desavarsirea intelepciunii si stiintei lui Allah.

„El l-a invatat pe Adam toate numele", adica numele lucrurilor si lucrurile pe care acestea le denumesc. L-a invatat atat numele, cat si obiectul numit, adica atat cuvintele, cat si sensurile, inclusiv formele obisnuite ale numelor si diminutivele lor, precum „castron" si „castronel".

„Apoi le-a aratat", adica a aratat lucrurile denumite, „ingerilor", pentru a-i incerca si a se vedea daca le cunosc sau nu. „Spuneti-Mi numele acestora, daca sunteti sinceri" in afirmatia si presupunerea voastra ca sunteti mai buni decat acest khalifah.

Ei au spus: „Slava Tie!", adica Te declaram mai presus de orice obiectie din partea noastra si de orice impotrivire fata de porunca Ta. „Nu avem nicio cunoastere" sub niciun aspect, „in afara de ceea ce ne-ai invatat", prin harul si darnicia Ta. „Cu adevarat, Tu esti Atotstiutorul, Preainteleptul."

Atotstiutorul este Cel a Carui stiinta cuprinde totul. Nimic nu-I ramane ascuns si nu se pierde din stiinta Sa nici macar greutatea unui fir de praf in ceruri sau pe pamant, nici ceva mai mic sau mai mare decat acesta.

Preainteleptul este Cel Caruia Ii apartine intelepciunea desavarsita; nicio faptura nu se afla in afara ei si nicio porunca nu se abate de la ea. El nu a creat nimic fara intelepciune si nu a poruncit nimic fara intelepciune. Intelepciunea inseamna asezarea fiecarui lucru in locul care i se potriveste.

Ingerii au recunoscut stiinta si intelepciunea lui Allah, precum si neputinta lor de a cunoaste pana si cel mai mic lucru. Ei au recunoscut harul lui Allah asupra lor si faptul ca El i-a invatat ceea ce nu stiau.

Atunci Allah a spus: „O, Adam! Spune-le numele lor", adica numele lucrurilor pe care Allah li le aratase ingerilor si pe care ei nu putusera sa le numeasca. „Dupa ce Adam le-a spus numele lor", ingerilor li s-a aratat limpede superioritatea lui Adam fata de ei si au vazut intelepciunea si stiinta Creatorului in asezarea acestui khalifah.

„Nu v-am spus ca Eu cunosc nevazutul cerurilor si al pamantului?" Nevazutul este ceea ce ne este ascuns si nu putem vedea. Daca El cunoaste nevazutul, este cu atat mai firesc sa cunoasca ceea ce se vede. „Cunosc ceea ce dezvaluiti", adica aratati, „si ceea ce ascundeati."

Apoi Allah Preainaltul le-a poruncit ingerilor sa se prosterneze inaintea lui Adam, pentru a-l cinsti si a-i arata rangul, iar prin aceasta sa implineasca adorarea fata de Allah Preainaltul. Ei au ascultat porunca lui Allah si cu totii s-au grabit sa se prosterneze, „in afara de Iblis". El a refuzat sa se prosterneze, s-a semetit fata de porunca lui Allah si l-a dispretuit pe Adam. El a spus: „Sa ma prosternez inaintea unuia pe care l-ai creat din lut?" (al-Isra', 17:61).

Refuzul si semetia lui au fost urmarea necredintei ascunse in el. Atunci au iesit la iveala dusmania sa fata de Allah si Adam, necredinta si semetia lui.

Din aceste versete se desprind numeroase semne si invataminte. Ele afirma vorbirea lui Allah Preainaltul si faptul ca El nu a incetat sa vorbeasca, rostind ceea ce voieste. Ele afirma ca El este Atotstiutor si Preaintelept.

Ele mai arata ca, atunci cand intelepciunea lui Allah privitoare la unele fapturi sau porunci ne ramane ascunsa, robul trebuie sa se supuna, sa recunoasca limitele propriei intelegeri si sa recunoasca intelepciunea lui Allah. Ele arata grija lui Allah fata de ingeri si bunatatea Sa fata de ei, deoarece i-a invatat ceea ce nu cunosteau si le-a atras atentia asupra lucrurilor de care nu erau constienti.

Aceste versete arata virtutea cunoasterii din mai multe puncte de vedere:

Allah S-a facut cunoscut ingerilor prin stiinta si intelepciunea Sa. Le-a aratat virtutea lui Adam prin cunoastere si faptul ca aceasta este cea mai buna insusire pe care o poate avea un rob. Le-a poruncit sa se prosterneze inaintea lui Adam pentru a-l cinsti dupa ce superioritatea cunoasterii sale devenise limpede.

Ele arata si ca incercarea altora prin intrebari, atunci cand acestia nu pot raspunde, urmata de explicatia data de cel inzestrat cu o cunoastere mai mare, dovedeste superioritatea lui mai deplin decat daca le-ar fi spus raspunsul de la inceput.

Ele ne indeamna sa comparam starea parintelui omenirii cu aceea a parintelui djinnilor, sa recunoastem virtutea lui Adam si binefacerile lui Allah asupra lui, precum si dusmania lui Iblis fata de el. Din ele se desprind si multe alte invataminte.

Versetele 35 si 36

وَقُلْنَا يَٰٓـَٔادَمُ ٱسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ ٱلْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣٥﴾

35. Noi am spus: „O, Adam! Locuieste tu si sotia ta in Paradis si mancati din el din belsug, oriunde doriti, dar nu va apropiati de acest pom, caci atunci veti fi dintre cei nedrepti."

فَأَزَلَّهُمَا ٱلشَّيْطَٰنُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ ۖ وَقُلْنَا ٱهْبِطُوا۟ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ وَلَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾

36. Shaytan i-a facut sa alunece din el si i-a scos din starea in care se aflau. Noi am spus: „Coborati! Veti fi dusmani unii altora. Pe pamant veti avea un loc de sedere si mijloace de trai pentru un timp."

Dupa ce Allah l-a creat pe Adam si i-a aratat virtutea, Si-a desavarsit binefacerea asupra lui, creand din el o sotie langa care sa-si gaseasca linistea si de a carei companie sa se bucure. Le-a poruncit sa locuiasca in Paradis si sa

manance de acolo din belsug si cu placere, „oriunde doriti”, adica din toate felurile de roade si fructe.

Allah i-a spus: „Aici nu vei flamanzi si nu vei fi gol; nu vei inseta si nu vei suferi de arsita soarelui” (Ta-Ha, 20:118-119).

„Nu va apropiati de acest pom”, unul dintre soiurile de pomi ai Paradisului; Allah stie cel mai bine care era. El le-a interzis sa se apropie de el ca incercare si proba sau dintr-o intelepciune pe care noi nu o cunoastem. „Caci atunci veti fi dintre cei nedrepti.” Aceasta arata ca oprirea exprima o interdictie (haram), deoarece savarsirea faptei atragea nedreptatea.

Dusmanul lor a continuat sa le sopteasca si sa le infatiseze drept atragatoare ideea de a manca din ceea ce le fusese interzis, pana cand i-a facut sa alunece, adica i-a impins la greseala facand-o sa para atragatoare. „El le-a jurat amandurora pe Allah: «Eu sunt pentru voi un sfatuitor sincer»” (al-A'raf, 7:21).

Ei au fost inselati de el si l-au ascultat. Astfel, i-a scos din desfatarea si belsugul in care se aflau si au fost coborati in salasul oboselii, al greutatilor si al luptei.

„Veti fi dusmani unii altora”, adica Adam si urmasii sai vor fi dusmanii lui Iblis si ai urmasilor lui. Se stie ca un dusman se straduieste din rasputeri sa-i faca rau dusmanului sau, sa-i aduca raul pe orice cale si sa-l lipseasca de bine pe orice cale.

In aceste cuvinte se afla un avertisment pentru fiii lui Adam impotriva lui Shaytan. Allah Preainaltul spune: „Cu adevarat, Shaytan este un dusman pentru voi, asa ca luati-l drept dusman. El isi cheama adeptii numai pentru ca ei sa fie dintre locuitorii Focului mistuitor” (Fatir, 35:6); si: „Il luati pe el si pe urmasii lui drept aliati in locul Meu, desi va sunt dusmani? Ce rau schimb pentru cei nedrepti!” (al-Kahf, 18:50).

Apoi Allah mentioneaza locul in care au fost coborati: „Pe pamant veti avea un loc de sedere”, adica o locuinta si un salas, „si mijloace de trai pentru un timp”, pana la implinirea termenelor voastre. Dupa aceea veti pleca de acolo catre salasul pentru care ati fost creati si care a fost creat pentru voi.

Versetul arata ca durata acestei vieti este vremelnica si trecatoare. Lumea aceasta nu este o locuinta adevarata, ci doar un loc de trecere din care omul isi ia merinde pentru salasul celalalt; ea nu trebuie cladita ca loc de sedere vesnica.

Versetul 37

فَتَلَقَّىٰٓ ءَادَمُ مِن رَّبِّهِۦ كَلِمَٰتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

37. Apoi Adam a primit de la Domnul sau niste cuvinte, iar El i-a primit cainta. Cu adevarat, El este Primitorul caintei, Induratorul.

„Apoi Adam a primit", adica a deprins si a invatat „de la Domnul sau niste cuvinte", pe care Allah i le-a insuflat. Acestea sunt: „Doamne al nostru, ne-am nedreptatit pe noi insine..." pana la sfarsitul versetului. Prin aceste cuvinte, Adam si-a recunoscut pacatul si I-a cerut lui Allah iertare. Atunci Allah i-a primit cainta si S-a indurat de el. Cu adevarat, El este Primitorul caintei celui care se caieste inaintea Lui si se intoarce la El.

Primirea caintei de catre Allah este de doua feluri: mai intai, El ii daruieste robului izbanda de a se cai; apoi, ii primeste cainta atunci cand sunt intrunite conditiile ei. El este Induratorul cu robii Sai, iar din indurarea Sa fata de ei face parte faptul ca le daruieste izbanda de a se cai, ii iarta si trece cu vederea greselile lor.

Versetele 38 si 39

قُلْنَا ٱهْبِطُوا۟ مِنْهَا جَمِيعًا ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّى هُدًى فَمَن تَبِعَ هُدَاىَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾

38. Am spus: „Coborati cu totii de acolo! Iar cand va va veni de la Mine calauzire, cei care vor urma calauzirea Mea nu vor avea a se teme si nici nu vor fi mahniti."

وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٣٩﴾

39. Iar cei care nu cred si tagaduiesc semnele Noastre, aceia sunt oamenii Focului si vor ramane in el vesnic.

Porunca de a cobori este repetata pentru ca de ea sa fie legat ceea ce urmeaza: „Iar cand va va veni de la Mine calauzire". Aceasta inseamna: oricand va va veni de la Mine, voua, oamenilor si djinnilor, o calauzire - un Mesager si o Carte care va indruma spre ceea ce va apropie de Mine si de multumirea Mea -, atunci oricine dintre voi va urma calauzirea Mea, crezand in Mesagerii si Cartile Mele

si lasandu-se calauzit de ele, adica dand crezare tuturor vestilor aduse de Mesageri si de Carti, implinind poruncile si ferindu-se de interdictii, „nu va avea a se teme si nici nu va fi mahnit”.

Intr-un alt verset, Allah spune: „Iar cel care va urma calauzirea Mea nu se va rataci si nu va fi nefericit” (Ta-Ha, 20:123).

Allah a randuit, asadar, patru roade ale urmarii calauzirii Sale. Primul este lipsa fricii, iar al doilea, lipsa mahnirii. Deosebirea dintre ele este aceasta: daca lucrul neplacut a trecut deja, el naste mahnire; iar daca este asteptat, naste frica. Allah le-a inlaturat pe amandoua de la cel care urmeaza calauzirea. Cand ele lipsesc, se dobandeste opusul lor: siguranta deplina.

De asemenea, Allah a inlaturat ratacirea si nefericirea de la cel care urmeaza calauzirea Sa. Cand acestea lipsesc, se statornicesc opusurile lor: calauzirea si fericirea. Prin urmare, cel care urmeaza calauzirea lui Allah dobandeste siguranta, fericirea si calauzirea in aceasta lume si in Viata de Apoi, iar de la el este indepartat orice rau: frica, mahnirea, ratacirea si nefericirea. El dobandeste ceea ce doreste si este ferit de ceea ce se teme.

Starea lui este opusa starii celui care nu urmeaza calauzirea lui Allah, ci nu crede in ea si tagaduieste semnele Sale. Acestia sunt „oamenii Focului”, adica raman legati de el asa cum insotitorul ramane alaturi de insotitorul sau si datornicul de creditorul sau. „Vor ramane in el vesnic”: nu vor iesi din el, chinul nu le va fi usurat si nu vor fi ajutati.

Aceste versete si cele asemanatoare lor arata ca fapturile dintre oameni si djinni se impart in doua categorii: oamenii fericirii si oamenii nefericirii. Ele descriu cele doua categorii si faptele care duc la fiecare dintre ele. In privinta rasplatii si a pedepsei, djinnii sunt asemenea oamenilor, asa cum le sunt asemenea si in privinta poruncilor si a interdictiilor.

Apoi Allah Preainaltul a inceput sa le aminteasca fiilor lui Israel binefacerile si bunatatea Sa fata de ei.

Versetele 40 la 43

يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتِيَ ٱلَّتِيٓ أَنۡعَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ وَأَوۡفُواْ بِعَهۡدِيٓ أُوفِ بِعَهۡدِكُمۡ وَإِيَّٰيَ فَٱرۡهَبُونِ ﴿٤٠﴾

40. O, fii ai lui Israel! Amintiti-va de binefacerea Mea pe care v-am daruit-o, tineti-va legamantul fata de Mine, iar Eu Imi voi tine legamantul fata de voi, si numai de Mine sa va temeti.

وَءَامِنُواْ بِمَآ أَنزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوٓاْ أَوَّلَ كَافِرٍۭ بِهِۦ ۖ وَلَا تَشْتَرُواْ بِـَٔايَـٰتِى ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّـٰىَ فَٱتَّقُونِ ﴿٤١﴾

41. Credeti in ceea ce am pogorat, care confirma ceea ce aveti deja, si nu fiti primii care nu cred in el. Nu vindeti semnele Mele pentru un pret neinsemnat si numai fata de Mine sa aveti taqwa.

وَلَا تَلْبِسُواْ ٱلْحَقَّ بِٱلْبَـٰطِلِ وَتَكْتُمُواْ ٱلْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾

42. Nu amestecati adevarul cu falsitatea si nu ascundeti adevarul, desi il cunoasteti.

وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱرْكَعُواْ مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾

43. Impliniti rugaciunea, dati zakah si plecati-va impreuna cu cei care se pleaca.

Prin Israel se intelege Ya'qub - pacea fie asupra sa. Cuvintele le sunt adresate grupurilor fiilor lui Israel care se aflau in Medina si in imprejurimile ei, dar ii cuprind si pe cei veniti dupa ei. Allah le-a dat o porunca generala: „Amintiti-va de binefacerea Mea pe care v-am daruit-o". Aceasta cuprinde toate binefacerile, dintre care unele vor fi amintite in aceasta sura. A le aminti inseamna a le recunoaste cu inima, a-L lauda pentru ele cu limba si a folosi madularele si binefacerile primite in ceea ce El iubeste si Ii este placut.

„Tineti-va legamantul fata de Mine" se refera la legamantul prin care li s-a cerut sa creada in Allah si in Mesagerii Sai si sa statorniceasca Legea Sa. „Iar Eu Imi voi tine legamantul fata de voi" inseamna ca El ii va rasplati pentru aceasta. Aici este avut in vedere legamantul mentionat de Allah in cuvintele: „Allah a incheiat legamant cu fiii lui Israel si am ridicat dintre ei douasprezece capetenii. Allah a spus: «Eu sunt cu voi. Daca impliniti rugaciunea, dati zakah si credeti in Mesagerii Mei...»", pana la cuvintele: „...s-a ratacit de la calea cea dreapta" (al-Ma'idah, 5:12).

Apoi Allah le-a poruncit ceea ce trebuia sa-i indemne la implinirea legamantului: teama de El si numai de El. Cel care se teme de Allah este indemnat prin aceasta teama sa-I implineasca poruncile si sa se fereasca de interdictiile Sale.

Allah le-a dat apoi porunca deosebita fara de care credinta lor nu poate fi nici deplina, nici valabila: „Credeti in ceea ce am pogorat", adica in Coranul pe care l-a pogorat robului si Mesagerului Sau, Muhammad - pacea si binecuvantarea lui

Allah fie asupra sa. El le-a poruncit sa creada in Coran si sa-l urmeze, iar aceasta presupune credinta in cel caruia i-a fost pogorat.

Allah a aratat si motivul care trebuia sa-i indemne la credinta: Coranul „confirma ceea ce aveti deja", adica este in acord cu Scripturile lor, nu le contrazice si nu li se opune. De vreme ce Coranul este in acord cu ele si aduce acelasi mesaj pe care l-au adus Mesagerii, nimic nu-i impiedica sa creada in el. Dimpotriva, ei ar trebui sa fie cei dintai care cred si il confirma, pentru ca sunt oamenii Scripturilor si ai cunoasterii.

Cuvintele „confirma ceea ce aveti deja" arata si ca, daca nu cred in Coran, necredinta lor se intoarce impotriva lor prin tagaduirea propriilor Scripturi. Mesajul adus de Muhammad este acelasi pe care l-au adus Musa, 'Isa si ceilalti Profeti. A-l tagadui inseamna a tagadui si ceea ce se afla la ei.

Mai mult, Scripturile pe care le au cuprind descrierea Profetului care a adus acest Coran si vestea venirii sale. Daca nu cred in el, tagaduiesc o parte din ceea ce le-a fost pogorat. Cine tagaduieste o parte din revelatie o tagaduieste pe toata, asa cum cel care nu crede intr-un singur Mesager ii tagaduieste pe toti Mesagerii.

Dupa ce le-a poruncit sa creada in el, Allah le-a interzis opusul si i-a avertizat impotriva necredintei: „Nu fiti primii care nu cred in el", adica in Mesager si in Coran. Aceasta formulare este mai puternica decat simpla porunca de a nu-l tagadui. Daca ar fi primii care nu cred in el, s-ar grabi spre necredinta, desi de la ei se cuvenea contrariul, si ar purta atat pacatul lor, cat si pacatul celor care le-ar urma pilda.

Apoi Allah a aratat ce ii impiedica sa creada: preferinta lor pentru castigul lumesc neinsemnat in locul fericirii vesnice. „Nu vindeti semnele Mele pentru un pret neinsemnat" se refera la functiile, veniturile si bunurile despre care isi inchipuiau ca le-ar pierde daca ar crede in Allah si in Mesagerul Sau. Ei au dat semnele lui Allah in schimbul acestor lucruri, alegand aceste castiguri si punandu-le mai presus de semnele Sale.

„Si numai fata de Mine sa aveti taqwa", nu fata de altcineva. Daca au taqwa numai fata de Allah, aceasta ii face sa puna credinta in semnele Sale mai presus de castigul neinsemnat. Alegerea acelui castig arata, dimpotriva, ca taqwa a parasit inimile lor.

„Nu amestecati adevarul cu falsitatea si nu ascundeti adevarul." Allah le-a interzis doua lucruri: amestecarea adevarului cu falsitatea si ascunderea adevarului. De la oamenii Scripturilor si ai cunoasterii se asteapta sa deosebeasca adevarul de falsitate si sa faca adevarul cunoscut, pentru ca cei care cauta calauzirea sa fie calauziti, cei rataciti sa se intoarca si dovada sa fie statornicita impotriva celor incapatanati. Allah a lamurit semnele si dovezile Sale, pentru ca

adevarul sa se deosebeasca de falsitate, iar calea celor calauziti sa se deosebeasca de calea nelegiuitilor.

Invatatul care face aceasta este unul dintre urmasii Mesagerilor si dintre calauzitorii comunitatilor. Cel care amesteca adevarul cu falsitatea, desi stie deosebirea dintre ele, si ascunde adevarul pe care il cunoaste si pe care i s-a poruncit sa-l arate este unul dintre cei care cheama spre Foc. Oamenii nu urmeaza in treburile religiei decat invatatii lor. Sa-si aleaga, asadar, fiecare una dintre aceste doua stari.

„Impliniti rugaciunea", atat in chip vazut, cat si launtric, „dati zakah" celor indreptatiti sa primeasca zakah „si plecati-va impreuna cu cei care se pleaca", adica rugati-va impreuna cu cei care se roaga. Daca fac acestea si, totodata, cred in Mesagerii si in semnele lui Allah, ei reunesc faptele vazute cu cele launtrice, sinceritatea fata de Cel adorat cu binefacerea fata de robii Sai si actele de adorare ale inimii cu cele ale trupului si ale averii.

Cuvintele „plecati-va impreuna cu cei care se pleaca" sunt o porunca de a implini rugaciunea in congregatie si arata obligativitatea ei. Ele arata, de asemenea, ca plecarea in rugaciune este unul dintre stalpii acesteia, deoarece rugaciunea a fost numita printr-una dintre partile ei. Numirea unui act de adorare prin una dintre partile sale arata ca acea parte este obligatorie in cadrul lui.

Versetul 44

أَتَأْمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلْبِرِّ وَتَنسَوْنَ أَنفُسَكُمْ وَأَنتُمْ تَتْلُونَ ٱلْكِتَٰبَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾

44. Le porunciti oamenilor evlavia, dar uitati de voi insiva, desi cititi Scriptura? Oare nu pricepeti?

„Le porunciti oamenilor evlavia", adica le porunciti credinta si binele, „dar uitati de voi insiva", adica nu va porunciti voua insiva acelasi lucru, desi cititi Scriptura. „Oare nu pricepeti?"

In limba araba, ratiunea este numita 'aql pentru ca, prin ea, omul pricepe ceea ce ii aduce folos si este oprit de la ceea ce ii face rau. Ratiunea il indeamna pe om sa fie primul care implineste ceea ce le porunceste altora si primul care paraseste ceea ce le interzice. Cine le porunceste altora binele, dar nu il savarseste, sau le interzice raul, dar nu il paraseste, arata lipsa sa de ratiune si nestiinta sa, mai ales daca stie adevarul si dovada a fost statornicita impotriva lui.

Desi acest verset a fost pogorat cu privire la fiii lui Israel, sensul sau este general si i se aplica fiecarui om, asa cum spune Allah Preainaltul: „O, voi cei

care credeti! De ce spuneti ceea ce nu faceti? Este foarte urat inaintea lui Allah sa spuneti ceea ce nu faceti" (as-Saff, 61:2-3).

Versetul nu arata ca omul care nu implineste el insusi binele poruncit trebuie sa inceteze sa porunceasca binele si sa interzica raul. El are doua obligatii: sa le porunceasca altora binele si sa le interzica raul, iar el insusi sa-si porunceasca binele si sa-si interzica raul. Parasirea uneia dintre aceste obligatii nu ii ingaduie sa o paraseasca si pe cealalta. Desavarsirea consta in implinirea amandurora, iar la cealalta extrema se afla parasirea amandurora. Implinirea uneia si parasirea celeilalte nu ating prima treapta, dar se afla mai presus de cea din urma.

Mai mult, oamenii sunt inclinati in chip firesc sa nu urmeze pe cineva ale carui fapte ii contrazic cuvintele. Ei urmeaza faptele intr-o masura mai mare decat urmeaza simplele cuvinte.

Versetele 45 la 48

وَٱسْتَعِينُواْ بِٱلصَّبْرِ وَٱلصَّلَوٰةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى ٱلْخَٰشِعِينَ ﴿٤٥﴾

45. Cautati ajutor prin rabdare si rugaciune. Cu adevarat, ea este grea, afara de cei smeriti,

ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُواْ رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ ﴿٤٦﴾

46. care sunt convinsi ca Il vor intalni pe Domnul lor si ca la El se vor intoarce.

يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُواْ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّى فَضَّلْتُكُمْ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٧﴾

47. O, fii ai lui Israel! Amintiti-va de binefacerea Mea pe care v-am daruit-o si ca v-am ales mai presus de toate popoarele.

وَٱتَّقُواْ يَوْمًا لَّا تَجْزِى نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَٰعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

48. Feriti-va de o Zi in care niciun suflet nu-i va fi de folos altui suflet cu nimic, nicio mijlocire nu va fi primita de la el, nicio rascumparare nu va fi luata de la el si ei nu vor fi ajutati.

Allah le-a poruncit sa caute ajutor in toate treburile lor prin toate felurile rabdarii: rabdarea in ascultarea de Allah, pana cand omul implineste ceea ce i s-a poruncit; rabdarea de a se feri de neascultarea lui Allah, pana cand o paraseste; si rabdarea in fata hotararilor dureroase ale lui Allah, fara sa se revolte impotriva lor. Prin rabdare si prin staruinta sufletului in ceea ce Allah a poruncit sa fie indurat cu rabdare se dobandeste un mare ajutor in orice treaba. Cine se straduieste sa rabde va fi ajutat de Allah sa rabde.

La fel este rugaciunea, care este masura credintei si il opreste pe om de la faptele rusinoase si de la ceea ce este rau. Prin ea se cauta ajutor in toate treburile. „Ea este grea", adica anevoioasa, „afara de cei smeriti". Pentru ei este usoara, deoarece smerenia, teama de Allah si speranta in ceea ce se afla la El ii fac sa o implineasca avand inima deschisa, asteptand rasplata si temandu-se de pedeapsa. Cel care nu este astfel nu are niciun indemn care sa-l cheme la rugaciune, iar daca o implineste, ea devine pentru el unul dintre cele mai grele lucruri.

Smerenia este supunerea inimii inaintea lui Allah Preainaltul, linistea si pacea ei, frangerea ei inaintea Lui, cu umilinta, simtirea nevoii de El, credinta in El si in intalnirea cu El. De aceea Allah spune: „care sunt convinsi ca Il vor intalni pe Domnul lor", iar El ii va rasplati pentru faptele lor, „si ca la El se vor intoarce".

Aceasta convingere le usureaza actele de adorare, le aduce mangaiere in necazuri, le alina suferintele si ii opreste de la faptele rele. Ei vor avea desfatarea statornica in incaperile inalte ale Paradisului. Pentru cel care nu crede in intalnirea cu Domnul sau, rugaciunea si celelalte acte de adorare se numara printre cele mai grele lucruri.

Apoi Allah le-a amintit din nou fiilor lui Israel binefacerea Sa, pentru a-i povatui, a-i avertiza si a-i indemna. El i-a inspaimantat cu Ziua Invierii, in care niciun suflet, chiar daca ar fi unul nobil, precum sufletele Profetilor si ale celor drepti, nu-i va fi de niciun folos altui suflet, chiar daca acesta i-ar fi una dintre cele mai apropiate rude. Nimic, mare sau mic, nu-l va ajuta pe om, ci numai fapta pe care a trimis-o inaintea sa.

Nicio mijlocire nu va fi primita pentru cineva fara ingaduinta lui Allah si fara ca El sa fie multumit de cel pentru care se mijloceste. Allah nu primeste dintre fapte decat ceea ce a fost savarsit pentru Fata Sa si potrivit caii drepte si Sunnei. Nu va fi primita nicio rascumparare, chiar daca fiecare suflet nedrept ar avea tot ceea ce se afla pe pamant si inca pe atat ca sa se rascumpere de la pedeapsa lui Allah. „Si ei nu vor fi ajutati", adica nimeni nu va indeparta raul de la ei.

Astfel, Allah a negat orice folos care ar putea veni de la fapturi. Cuvintele „niciun suflet nu-i va fi de folos altui suflet cu nimic" privesc dobandirea folosului, iar cuvintele „si ei nu vor fi ajutati" privesc indepartarea raului. Cuvintele „nicio mijlocire nu va fi primita de la el, nicio rascumparare nu va fi

luata de la el” neaga folosul cautat de la cineva care il stapaneste, fie in schimbul unei compensatii, precum rascumpararea, fie fara compensatie, precum mijlocirea.

Aceasta il face pe rob sa-si desprinda inima de atasamentul fata de fapturi, stiind ca ele nu au puterea sa-i aduca nici macar un folos cat greutatea unui fir de praf, si sa si-o lege de Allah, Cel Care aduce folosul si indeparteaza raul. Astfel, Il adora numai pe El, fara niciun asociat, si Ii cere ajutorul pentru a-L adora.

Versetele 49 la 57

وَإِذْ نَجَّيْنَٰكُم مِّنْ ءَالِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ يُذَبِّحُونَ أَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ۚ وَفِى ذَٰلِكُم بَلَآءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾

49. Si amintiti-va cand v-am izbavit de oamenii lui Faraon, care va supuneau celui mai rau chin: va injunghiau fiii si le lasau in viata pe femeile voastre. In aceasta a fost o mare incercare de la Domnul vostru.

وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ ٱلْبَحْرَ فَأَنجَيْنَٰكُمْ وَأَغْرَقْنَآ ءَالَ فِرْعَوْنَ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴿٥٠﴾

50. Si amintiti-va cand am despartit marea pentru voi, v-am izbavit si i-am inecat pe oamenii lui Faraon, in vreme ce voi priveati.

وَإِذْ وَٰعَدْنَا مُوسَىٰٓ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ ٱتَّخَذْتُمُ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِهِۦ وَأَنتُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿٥١﴾

51. Si amintiti-va cand i-am randuit lui Musa patruzeci de nopti, iar dupa plecarea lui ati luat vitelul spre adorare si ati fost nedrepti.

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنكُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾

52. Apoi, dupa aceea, v-am iertat, pentru ca voi sa fiti recunoscatori.

وَإِذْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾

53. Si amintiti-va cand i-am dat lui Musa Cartea si Criteriul deosebirii, pentru ca voi sa fiti calauziti.

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ يَٰقَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُم بِٱتِّخَاذِكُمُ ٱلْعِجْلَ فَتُوبُوٓا۟ إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَٱقْتُلُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِندَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾

54. Si amintiti-va cand Musa a spus poporului sau: „O, poporul meu! V-ati nedreptatit pe voi insiva luand vitelul spre adorare. Intoarceti-va cu cainta la Creatorul vostru si ucideti-va unii pe altii. Aceasta este mai bine pentru voi la Creatorul vostru." Apoi El v-a primit cainta. Cu adevarat, El este Primitorul caintei, Induratorul.

وَإِذْ قُلْتُمْ يَٰمُوسَىٰ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَى ٱللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴿٥٥﴾

55. Si amintiti-va cand ati spus: „O, Musa! Nu te vom crede pana cand nu-L vom vedea pe Allah in chip deslusit." Atunci trasnetul v-a lovit, in vreme ce voi priveati.

ثُمَّ بَعَثْنَٰكُم مِّنۢ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾

56. Apoi v-am readus la viata dupa moartea voastra, pentru ca voi sa fiti recunoscatori.

وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ ٱلْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْكُمُ ٱلْمَنَّ وَٱلسَّلْوَىٰ ۖ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ ۖ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

57. Am facut norii sa va umbreasca si am coborat asupra voastra mana si prepelitele: „Mancati din lucrurile bune cu care v-am inzestrat." Ei nu Ne-au nedreptatit pe Noi, ci s-au nedreptatit pe ei insisi.

Aici incepe enumerarea amanuntita a binefacerilor daruite fiilor lui Israel. „V-am izbavit de oamenii lui Faraon", adica de Faraon, de capeteniile si ostile sale. Inainte de aceasta, ei ii supuneau „celui mai rau chin", folosindu-i si impovarandu-i cu cele mai grele munci. Le injunghiau fiii de teama ca numarul lor sa nu creasca, iar pe femei le lasau in viata. Astfel, se aflau intre ucidere si umilirea prin munci istovitoare, fiind lasati in viata ca si cum li s-ar fi facut o favoare si fiind priviti de sus. Aceasta este culmea injosirii.

Allah le-a daruit izbavirea deplina si l-a inecat pe dusmanul lor sub ochii lor, pentru ca ei sa se bucure. „In aceasta", adica in izbavirea voastra, „a fost o mare incercare de la Domnul vostru", adica o mare binefacere. Acest lucru va obliga sa-I multumiti si sa-I impliniti poruncile.

Apoi Allah le-a amintit binefacerea Sa de a-i randui lui Musa patruzeci de nopti, pentru ca Tora, care cuprindea binefaceri marete si foloase cuprinzatoare, sa le fie pogorata. Insa ei nu au avut rabdare pana la implinirea timpului randuit si au adorat vitelul dupa plecarea lui Musa. Au savarsit aceasta nedreptate fiind constienti de ea, dupa ce dovada fusese statornicita impotriva lor, ceea ce le-a facut vina si pacatul si mai mari.

Allah le-a poruncit apoi, prin cuvintele Profetului Sau Musa, sa se caiasca, ucigandu-se unii pe altii, iar prin aceasta le-a daruit iertarea, pentru ca ei sa-I multumeasca.

„O, Musa! Nu te vom crede pana cand nu-L vom vedea pe Allah in chip deslusit." Aceste cuvinte arata cea mai mare indrazneala fata de Allah si fata de Mesagerul Sau. Atunci i-a lovit trasnetul - fie moartea, fie o lesinare puternica - in vreme ce priveau ceea ce se petrecea, fiecare vazandu-l pe cel de langa el.

„Apoi v-am readus la viata dupa moartea voastra, pentru ca voi sa fiti recunoscatori."

Allah le-a amintit apoi cum le-a facut bine in vremea ratacirii prin pustietatea lipsita de umbra si cum le-a daruit hrana din belsug. El a facut norii sa-i umbreasca si a coborat asupra lor mana. Mana este un nume cuprinzator pentru orice hrana buna care se dobandeste fara osteneala, printre care ghimbirul, trufele, painea si altele. El a coborat si prepelitele, pasari mici cu carne gustoasa. Mana si prepelitele coborau asupra lor in cantitatea de care aveau nevoie si care le era de ajuns.

„Mancati din lucrurile bune cu care v-am inzestrat", adica o hrana atat de buna, incat nici locuitorii oraselor care traiau in belsug nu aveau parte de una asemenea. Totusi, ei nu au fost recunoscatori pentru aceasta binefacere, ci au staruit in impietrirea inimilor si in multimea pacatelor. Prin faptele lor potrivnice poruncilor, ei nu L-au nedreptatit pe Allah, caci neascultarea celor care nu-L asculta nu-I aduce nicio vatamare, dupa cum ascultarea celor care I se supun nu-I aduce niciun folos. Ei s-au nedreptatit numai pe ei insisi, pentru ca vatamarea faptelor lor s-a intors asupra lor.

Versetele 58 si 59

وَإِذْ قُلْنَا ٱدْخُلُواْ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةَ فَكُلُواْ مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَٱدْخُلُواْ ٱلْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُواْ حِطَّةٌ نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطَٰيَٰكُمْ وَسَنَزِيدُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾

58. Si amintiti-va cand am spus: „Intrati in aceasta cetate si mancati din ea din belsug, de oriunde voiti. Intrati pe poarta plecati cu smerenie si spuneti: «Hittah!» Noi va vom ierta pacatele si le vom spori rasplata celor care fac bine."

فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ قَوْلًا غَيْرَ ٱلَّذِى قِيلَ لَهُمْ فَأَنزَلْنَا عَلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ رِجْزًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُواْ يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾

59. Insa cei care au fost nedrepti au schimbat cuvantul care le fusese spus cu un altul. Atunci am coborat asupra celor nedrepti o pedeapsa din cer, din pricina nelegiuirii lor.

Aceasta este o alta binefacere daruita lor dupa ce nu L-au ascultat. Allah le-a poruncit sa intre intr-o cetate care sa le fie loc de cinste, patrie si locuinta si in care sa aiba parte de hrana imbelsugata. Le-a poruncit sa-si arate, la intrare, supunerea fata de Allah atat prin fapta - intrand pe poarta plecati, smeriti si umili -, cat si prin cuvant, spunand: „Hittah", adica cerandu-I sa le ridice povara pacatelor prin iertarea Sa. Prin cererea lor de iertare, El urma sa le ierte pacatele, iar celor care faceau bine prin faptele lor urma sa le sporeasca rasplata atat in aceasta lume, cat si in Viata de Apoi.

„Insa cei care au fost nedrepti" dintre ei - Allah nu a spus ca toti au schimbat cuvantul, pentru ca nu toti au facut-o - „au schimbat cuvantul care le fusese spus cu un altul". In loc de „Hittah", ei au spus: „Habbah fi hintah" - „un bob de grau" -, dispretuind si luand in ras porunca lui Allah. Daca au schimbat cuvantul, desi le era usor sa-l rosteasca, cu atat mai mult au schimbat si fapta. De aceea au intrat tarandu-se pe sezuturile lor.

Fiindca aceasta razvratire a fost cea mai mare pricina a pedepsei care s-a abatut asupra lor, Allah spune ca a coborat asupra celor nedrepti dintre ei „o pedeapsa din cer", din pricina neascultarii si a incalcarii limitelor.

Versetul 60

وَإِذِ ٱسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ فَقُلْنَا ٱضْرِب بِّعَصَاكَ ٱلْحَجَرَ ۖ فَٱنفَجَرَتْ مِنْهُ ٱثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۖ كُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ مِن رِّزْقِ ٱللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾

60. Si amintiti-va cand Musa a cerut apa pentru poporul sau, iar Noi am spus: „Loveste piatra cu toiagul tau!" Atunci au tasnit din ea douasprezece izvoare si fiecare grup si-a cunoscut locul de unde sa bea. „Mancati si beti din inzestrarea lui Allah si nu raspanditi stricaciunea pe pamant."

Musa a cerut pentru poporul sau apa din care sa bea. Allah i-a spus sa loveasca piatra cu toiagul sau. Poate fi vorba despre o anumita piatra pe care Musa o cunostea sau despre orice piatra. Din ea au tasnit douasprezece izvoare, deoarece triburile fiilor lui Israel erau douasprezece. Fiecare grup dintre ei si-a cunoscut locul de unde bea din acele izvoare, astfel incat sa nu se inghesuie unii peste altii, ci sa bea in tihna, fara tulburare.

De aceea Allah le-a spus: „Mancati si beti din inzestrarea lui Allah", pe care El v-a daruit-o fara efort si osteneala din partea voastra, „si nu raspanditi stricaciunea pe pamant", adica nu-l pustiiti savarsind stricaciune.

Versetul 61

وَإِذْ قُلْتُمْ يَٰمُوسَىٰ لَن نَّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَٰحِدٍ فَٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلْأَرْضُ مِنۢ بَقْلِهَا وَقِثَّآئِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ۖ قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ ٱلَّذِى هُوَ أَدْنَىٰ بِٱلَّذِى هُوَ خَيْرٌ ۚ ٱهْبِطُوا۟ مِصْرًا فَإِنَّ لَكُم مَّا سَأَلْتُمْ ۗ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ ٱلذِّلَّةُ وَٱلْمَسْكَنَةُ وَبَآءُو بِغَضَبٍ مِّنَ ٱللَّهِ ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۗ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوا۟ وَّكَانُوا۟ يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

61. Si amintiti-va cand ati spus: „O, Musa! Nu mai putem rabda o singura hrana. Cheama-L pentru noi pe Domnul tau sa ne scoata din ceea ce face pamantul sa creasca: verdeturile, castravetii, usturoiul, lintea si ceapa lui." El a spus: „Vreti sa schimbati ceea ce este mai bun cu ceea ce este mai prejos? Coborati intr-o cetate si veti avea ceea ce ati cerut." Asupra lor au fost asezate umilinta si saracia si au atras asupra lor mania lui Allah. Aceasta pentru ca nu

credeau in semnele lui Allah si ii ucideau pe Profeti fara drept. Aceasta pentru ca nu s-au supus si incalcau limitele.

Amintiti-va cand i-ati vorbit lui Musa aratandu-va plictisiti de binefacerile lui Allah si dispretuindu-le: „Nu mai putem rabda o singura hrana", adica un singur fel de hrana. Desi, asa cum s-a aratat, ea cuprindea mai multe soiuri, acestea nu se schimbau. „Cere-I Domnului tau sa ne scoata din ceea ce face pamantul sa creasca: verdeturile", adica plantele care nu au o tulpina lemnoasa, „castravetii, usturoiul, lintea si ceapa".

Musa le-a spus: „Vreti sa schimbati ceea ce este mai bun", mana si prepelitele, „cu ceea ce este mai prejos", adica alimentele pe care le-au cerut? Aceasta nu vi se cuvine. Alimentele cerute se gasesc in orice cetate in care coborati, in vreme ce hrana pe care Allah v-a daruit-o este cea mai buna si mai aleasa. Cum puteti cere sa fie inlocuita?

Ceea ce au facut a fost cea mai limpede dovada a lipsei lor de rabdare si a dispretuirii poruncilor si binefacerilor lui Allah. De aceea, El i-a rasplatit potrivit faptelor lor: pe trupurile lor s-a vazut umilinta, iar saracia si injosirea le-au cuprins inimile. Sufletele lor nu au avut noblete si nici aspiratii inalte, ci au fost suflete umilite, cu cele mai joase nazuinte.

„S-au intors cu mania lui Allah": singurul castig cu care s-au intors si pe care l-au dobandit a fost mania Sa asupra lor. Ce rau castig si ce rea stare! Au meritat aceasta manie pentru ca nu credeau in semnele lui Allah, care aratau adevarul si il faceau limpede pentru ei. Cand nu au crezut in ele, Allah i-a pedepsit cu mania Sa. De asemenea, ii ucideau pe Profeti fara drept. Cuvintele „fara drept" sporesc gravitatea faptei; uciderea Profetilor nu poate fi niciodata indreptatita, dar ele sunt adaugate pentru ca nimeni sa nu-si inchipuie ca fapta lor venea din nestiinta ori din lipsa cunoasterii.

Aceasta pedeapsa a venit si pentru ca nu s-au supus lui Allah, ci I-au incalcat poruncile, si pentru ca au incalcat drepturile robilor Sai. Pacatele se atrag unele pe altele: din nepasare se naste pacatul mic, din pacatul mic se naste pacatul mare, iar apoi se nasc diferitele inovatii, necredinta si alte rele. Ii cerem lui Allah sa ne daruiasca ocrotire de orice incercare.

Trebuie stiut ca, in aceste versete, cuvintele le sunt adresate fiilor lui Israel care traiau in vremea pogorarii Coranului, in timp ce faptele mentionate au fost savarsite de stramosii lor. Aceste fapte le sunt atribuite celor de mai tarziu din mai multe motive.

Mai intai, ei se laudau, isi atribuiau puritate si pretindeau ca sunt mai presus de Muhammad si de cei care au crezut in el. Allah le-a aratat stari ale stramosilor lor, pe care ei insisi le recunosteau, pentru ca tuturor sa le devina limpede ca nu erau oameni ai rabdarii, ai caracterului nobil si ai faptelor inalte. Daca aceasta

era starea stramosilor lor, despre care se presupunea ca erau mai vrednici si intr-o stare mai inalta decat urmasii lor, ce se poate spune despre cei carora le erau adresate aceste cuvinte?

In al doilea rand, binefacerea lui Allah asupra celor de dinainte a ajuns si la cei de dupa ei. Binefacerea daruita parintilor este o binefacere daruita si copiilor. De aceea li s-a vorbit despre ea, caci ii cuprinde si pe ei.

In al treilea rand, faptul ca li se vorbeste despre faptele altora arata ca membrii unei comunitati unite in aceeasi religie se sprijina unii pe altii si lucreaza impreuna pentru binele lor. Este ca si cum cei dintai si cei de pe urma ar trai in acelasi timp si ca si cum ceea ce face unul dintre ei ar fi facut de toti. Binele savarsit de unul aduce folos tuturor, iar raul savarsit de unul aduce vatamare tuturor.

In al patrulea rand, cele mai multe dintre aceste fapte nu au fost dezaprobate de urmasii lor, iar cel multumit de un pacat este partas cu cel care il savarseste. Exista si alte intelepciuni pe care numai Allah le cunoaste.

Apoi Allah Preainaltul a dat o judecata cu privire la grupurile care se revendicau de la Scripturi.

Versetul 62

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلنَّصَٰرَىٰ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْأَخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾

62. Cu adevarat, cei care au crezut, cei care au urmat iudaismul, crestinii si sabeenii - aceia dintre ei care au crezut in Allah si in Ziua de Apoi si au savarsit fapte bune - isi vor avea rasplata la Domnul lor. Ei nu vor avea a se teme si nici nu vor fi mahniti.

Aceasta judecata ii priveste indeosebi pe oamenii Scripturii, deoarece opinia corecta este ca sabeenii fac parte dintre grupurile crestinilor. Allah a vestit ca aceia dintre credinciosii acestei comunitati, dintre evrei, crestini si sabeeni care au crezut in Allah si in Ziua de Apoi si au dat crezare Mesagerilor lor vor avea o rasplata mare si siguranta; ei nu vor avea a se teme si nici nu vor fi mahniti. Cat despre cei dintre ei care nu au crezut in Allah, in Mesagerii Sai si in Ziua de Apoi, starea lor este opusa: asupra lor sunt frica si mahnirea.

Interpretarea corecta este ca aceasta judecata priveste aceste grupuri in ele insele, nu in raport cu credinta in Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah

fie asupra sa -, deoarece versetul relateaza starea lor de dinaintea trimiterii sale. Aceasta era realitatea lor.

Aceasta este metoda Coranului: daca, in timpul expunerii versetelor, in suflet s-ar putea naste o intelegere gresita, se gaseste neaparat ceva care o inlatura. Coranul este pogorat de Cel Care cunoaste lucrurile inainte ca ele sa existe si a Carui indurare cuprinde totul.

Allah stie cel mai bine, dar explicatia este ca, dupa ce i-a amintit pe fiii lui Israel, i-a mustrat si le-a pomenit pacatele si faptele urate, cineva ar fi putut crede ca mustrarea ii cuprinde pe toti. De aceea, Allah Preainaltul a descris cine dintre ei nu este cuprins de mustrare. De asemenea, mentionarea numai a fiilor lui Israel ar fi putut lasa impresia ca judecata li se aplica doar lor. Allah a dat, asadar, o judecata generala, care cuprinde toate grupurile, pentru ca adevarul sa fie limpede si orice neintelegere sa dispara. Slava Celui Care a asezat in Cartea Sa ceea ce uimeste mintile invatatilor!

Apoi Allah, Binecuvantatul si Preainaltul, S-a intors la mustrarea fiilor lui Israel pentru faptele stramosilor lor.

Versetele 63 si 64

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُوا۟ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَٱذْكُرُوا۟ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾

63. Si amintiti-va cand am incheiat legamantul cu voi si am ridicat Muntele deasupra voastra: „Tineti cu tarie ceea ce v-am daruit si amintiti-va ceea ce se afla in el, pentru ca voi sa aveti taqwa."

ثُمَّ تَوَلَّيْتُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ ۖ فَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ لَكُنتُم مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٦٤﴾

64. Apoi, dupa aceea, v-ati abatut. Daca nu ar fi fost harul lui Allah asupra voastra si indurarea Sa, v-ati fi numarat printre cei pierduti.

Amintiti-va cand Allah a incheiat cu voi legamantul solemn, intarit prin teama pe care v-a insuflat-o ridicarea Muntelui deasupra voastra. Vi s-a spus sa tineti cu tarie ceea ce vi s-a daruit din Tora, adica sa o primiti cu seriozitate si stradanie si sa aveti rabdare in implinirea poruncilor lui Allah. „Amintiti-va ceea ce se afla in el", citindu-l si invatandu-l, pentru ca voi sa va feriti de pedeapsa si de mania lui Allah sau pentru ca sa va numarati printre oamenii cu taqwa.

Dupa ce legamantul a fost astfel intarit, v-ati abatut si v-ati indepartat. Fapta voastra ar fi cerut sa se abata asupra voastra cele mai mari pedepse. Daca nu ar fi fost harul lui Allah asupra voastra si indurarea Sa, v-ati fi numarat printre cei pierduti.

Versetele 65 si 66

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ ٱلَّذِينَ ٱعْتَدَوْا۟ مِنكُمْ فِى ٱلسَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا۟ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ ﴿٦٥﴾

65. Cu siguranta, ii cunoasteti pe cei dintre voi care au incalcat Sabatul. Le-am spus: „Fiti maimute dispretuite!"

فَجَعَلْنَٰهَا نَكَٰلًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾

66. Am facut din aceasta pedeapsa o pilda pentru cei din vremea ei si pentru cei veniti dupa ea si o povata pentru cei cu taqwa.

Cunoasteti bine starea celor dintre voi care au incalcat Sabatul. Allah a istorisit pe larg intamplarea lor in Sura al-A'raf, incepand cu aceste cuvinte: „Intreaba-i despre cetatea aflata langa mare, cand incalcau Sabatul..." (al-A'raf, 7:163). Din pricina acestui pacat mare, Allah S-a maniat pe ei si i-a facut maimute dispretuite, injosite si umilite.

Allah a facut aceasta pedeapsa o pilda pentru cei din popoarele vremii care au fost de fata sau carora le-a ajuns vestea ei, precum si pentru cei veniti dupa aceea. Astfel, dovada lui Allah este statornicita impotriva robilor, pentru ca ei sa se opreasca de la pacate. Insa ea nu este o povata folositoare decat pentru cei cu taqwa; ceilalti nu trag folos din semne.

Versetele 67 la 74

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تَذْبَحُوا۟ بَقَرَةً ۖ قَالُوٓا۟ أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ۖ قَالَ أَعُوذُ بِٱللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٦٧﴾

67. Si amintiti-va cand Musa a spus poporului sau: „Allah va porunceste sa injunghiati o vaca." Ei au spus: „Iti bati joc de noi?" El a spus: „Caut adapost la Allah sa nu fiu dintre cei nestiutori."

قَالُواْ ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَۚ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٞ لَّا فَارِضٞ وَلَا بِكۡرٌۚ عَوَانُۢ بَيۡنَ ذَٰلِكَۖ فَٱفۡعَلُواْ مَا تُؤۡمَرُونَ ﴿٦٨﴾

68. Ei au spus: „Cheama-L pentru noi pe Domnul tau sa ne lamureasca ce fel de vaca sa fie." El a spus: „El spune ca trebuie sa fie o vaca nici batrana, nici tanara, ci de varsta mijlocie. Faceti, asadar, ceea ce vi se porunceste."

قَالُواْ ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا لَوۡنُهَاۚ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٞ صَفۡرَآءُ فَاقِعٞ لَّوۡنُهَا تَسُرُّ ٱلنَّٰظِرِينَ ﴿٦٩﴾

69. Ei au spus: „Cheama-L pentru noi pe Domnul tau sa ne lamureasca ce culoare sa aiba." El a spus: „El spune ca trebuie sa fie o vaca galbena, de un galben viu, care ii incanta pe privitori."

قَالُواْ ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَ إِنَّ ٱلۡبَقَرَ تَشَٰبَهَ عَلَيۡنَاۖ وَإِنَّآ إِن شَآءَ ٱللَّهُ لَمُهۡتَدُونَ ﴿٧٠﴾

70. Ei au spus: „Cheama-L pentru noi pe Domnul tau sa ne lamureasca mai bine ce fel de vaca sa fie, caci vacile ni se par asemanatoare. Daca Allah voieste, vom fi calauziti."

قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٞ لَّا ذَلُولٞ تُثِيرُ ٱلۡأَرۡضَ وَلَا تَسۡقِي ٱلۡحَرۡثَ مُسَلَّمَةٞ لَّا شِيَةَ فِيهَاۚ قَالُواْ ٱلۡـَٰٔنَ جِئۡتَ بِٱلۡحَقِّۚ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُواْ يَفۡعَلُونَ ﴿٧١﴾

71. El a spus: „El spune ca trebuie sa fie o vaca neinvatata cu munca, care nici nu ara pamantul si nici nu uda ogorul, fara cusur si fara nicio pata." Ei au spus: „Acum ai venit cu adevarul." Atunci au injunghiat-o, desi putin a lipsit sa nu o faca.

وَإِذۡ قَتَلۡتُمۡ نَفۡسٗا فَٱدَّٰرَٰٔتُمۡ فِيهَاۖ وَٱللَّهُ مُخۡرِجٞ مَّا كُنتُمۡ تَكۡتُمُونَ ﴿٧٢﴾

72. Si amintiti-va cand ati ucis un om si v-ati certat unii cu altii in privinta lui, insa Allah avea sa scoata la iveala ceea ce ascundeati.

فَقُلْنَا ٱضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا ۚ كَذَٰلِكَ يُحْيِ ٱللَّهُ ٱلْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾

73. Atunci am spus: „Loviti-l cu o parte din ea.” Astfel ii readuce Allah la viata pe cei morti si va arata semnele Sale, pentru ca voi sa pricepeti.

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَهِىَ كَٱلْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ ٱلْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ ٱلْأَنْهَٰرُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ ٱلْمَآءُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ ٱللَّهِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾

74. Apoi, dupa aceea, inimile voastre s-au impietrit si au devenit asemenea pietrelor sau chiar mai impietrite. Dintre pietre sunt unele din care tasnesc rauri, altele care se despica, lasand sa iasa apa, si altele care se prabusesc de teama lui Allah. Allah nu este nepasator fata de ceea ce faceti.

Amintiti-va ceea ce s-a petrecut intre voi si Musa atunci cand ati ucis un om, apoi v-ati invinuit unii pe altii si v-ati certat cu privire la ucigas, pana cand situatia s-a inrautatit si, daca Allah nu v-ar fi lamurit adevarul, era aproape sa se nasca intre voi un rau mare. Pentru a arata cine era ucigasul, Musa v-a spus sa injunghiati o vaca. Ar fi trebuit sa va grabiti sa impliniti porunca lui, fara sa va impotriviti, insa ati ales sa puneti intrebari si sa ridicati obiectii.

Ei au spus: „Iti bati joc de noi?” Profetul lui Allah a raspuns: „Caut adapost la Allah sa nu fiu dintre cei nestiutori.” Cel nestiutor rosteste cuvinte fara niciun folos si isi bate joc de oameni. Omul cu ratiune socoteste batjocorirea unui semen drept unul dintre cele mai mari neajunsuri care vatama religia si ratiunea. Daca Allah l-a asezat mai presus de acela, aceasta superioritate ii cere sa-I multumeasca Domnului sau si sa aiba mila de robii Lui.

Cand Musa le-a spus aceasta, au inteles ca vorbea adevarat si au cerut sa li se lamureasca varsta vacii. Allah le-a spus ca nu trebuia sa fie nici batrana, nici tanara, ci de varsta mijlocie. Trebuiau sa implineasca porunca si sa inceteze sa ingreuneze lucrurile si sa puna intrebari izvorate din incapatanare.

Apoi au intrebat ce culoare trebuia sa aiba. Raspunsul a fost ca trebuia sa fie o vaca galbena, de un galben intens, care ii incanta pe privitori prin frumusetea ei.

Ei au cerut din nou sa li se lamureasca ce fel de vaca trebuia sa fie, sustinand ca vacile li se pareau asemanatoare si spunand ca, daca Allah voia, aveau sa fie calauziti spre ea.

Li s-a raspuns ca trebuia sa fie o vaca neinvatata cu munca: sa nu fi arat pamantul si sa nu fi fost folosita la udarea ogorului; sa fie lipsita de cusur sau, potrivit unui alt inteles, nefolosita la munca si sa nu aiba nicio pata de alta culoare decat culoarea descrisa. Atunci au spus: „Acum ai adus adevarul limpede." Aceasta a fost o dovada a nestiintei lor, caci Musa le adusese adevarul de la inceput. Daca ar fi luat orice vaca, scopul poruncii ar fi fost implinit. Dar ei au ingreunat lucrurile prin multimea intrebarilor, iar Allah le-a facut porunca mai grea. Daca nu ar fi spus „daca Allah voieste", nici atunci nu ar fi gasit-o.

Ei au injunghiat vaca descrisa prin acele insusiri, dar putin a lipsit sa nu o faca, din pricina incapatanarii lor.

Dupa ce au injunghiat-o, Allah le-a spus sa loveasca mortul cu o parte a ei, fie ca era vorba despre o anumita parte sau despre oricare parte, caci stabilirea ei nu aduce niciun folos. L-au lovit, iar Allah l-a readus la viata si a scos la iveala ceea ce ascundeau. Omul a spus cine era ucigasul sau. Readucerea lui la viata sub ochii lor era o dovada ca Allah ii invie pe cei morti, pentru ca ei sa priceapa si sa se opreasca de la ceea ce le face rau.

„Apoi, dupa aceea, inimile voastre s-au impietrit", adica au devenit tari si aspre, astfel incat povata nu le-a mai influentat. Aceasta s-a petrecut dupa ce Allah le daruise binefaceri marete si le aratase semnele Sale. Inimile lor nu ar fi trebuit sa se impietreasca, deoarece ceea ce vazusera ar fi trebuit sa le inmoaie si sa le faca supuse.

Allah a descris impietrirea lor spunand ca inimile le-au devenit asemenea pietrelor, care sunt mai tari decat fierul. Fierul si plumbul se topesc atunci cand sunt puse in foc, pe cand pietrele nu se topesc. Cuvintele „sau chiar mai impietrite" inseamna ca inimile lor nu sunt mai putin tari decat pietrele; particula „sau" nu are aici sensul de „mai degraba".

Apoi Allah a aratat ca pietrele sunt mai bune decat inimile lor: dintre pietre sunt unele din care tasnesc rauri, altele se despica si din ele iese apa, iar altele se prabusesc de teama lui Allah. Prin aceste insusiri, pietrele au intrecut inimile lor.

Allah i-a amenintat apoi cu cea mai aspra amenintare: El nu este nepasator fata de ceea ce fac ei, ci le cunoaste si le pastreaza toate faptele, mici si mari, si ii va rasplati pentru ele in chip deplin.

Trebuie stiut ca multi dintre talcuitori - Allah sa aiba mila de ei - si-au incarcat talcuirile cu istorisiri ale fiilor lui Israel, au aplicat aceste istorisiri versetelor coranice si le-au folosit drept explicatii ale Cartii lui Allah, sprijinindu-se pe

cuvintele Profetului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa: „Povestiti de la fiii lui Israel, fara nicio opreliste.”[6]

In opinia mea, desi este ingaduit ca relatarile lor sa fie transmise separat, fara sa fie legate de Cartea lui Allah ori aplicate asupra ei, ele nu pot fi folosite in niciun caz drept explicatii ale Cartii lui Allah daca nu sunt confirmate autentic de Mesagerul lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa. Valoarea lor este cea aratata de cuvintele Profetului: „Nu-i credeti pe oamenii Scripturii si nici nu-i socotiti mincinosi.”[7]

Daca aceste relatari raman indoielnice, in vreme ce este un lucru indeobste cunoscut in religia islamului ca trebuie sa se creada cu certitudine in Coran, atat in cuvintele, cat si in sensurile sale, atunci nu este ingaduit sa fie folosite drept sensuri certe ale Cartii lui Allah istorisiri transmise prin relatari necunoscute, despre care este foarte probabil ca sunt mincinoase in intregime sau in cea mai mare parte. Niciun om cu judecata nu se indoieste de aceasta. Totusi, din nepasarea fata de acest principiu s-a ajuns la ceea ce s-a ajuns. Allah este Cel Care daruieste izbanda.

Versetele 75 la 78

* أَفَتَطْمَعُونَ أَن يُؤْمِنُواْ لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَـٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُۥ مِنۢ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

75. Mai nadajduiti ca ei va vor crede, cand un grup dintre ei auzea Cuvantul lui Allah, apoi il rastalmacea dupa ce il pricepuse, stiind bine ceea ce facea?

وَإِذَا لَقُواْ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوٓاْ أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَآجُّوكُم بِهِۦ عِندَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

76. Cand ii intalnesc pe cei care cred, spun: „Credem.” Dar cand raman singuri unii cu altii, spun: „Le vorbiti despre ceea ce Allah v-a dezvaluit, pentru ca ei sa foloseasca aceasta drept dovada impotriva voastra inaintea Domnului vostru? Oare nu pricepeti?”

[6] Relatat de al-Bukhari (3461), de la 'Abdullah ibn 'Amr - Allah sa fie multumit de amandoi.

[7] Relatat de al-Bukhari (4485).

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾

77. Oare nu stiu ei ca Allah cunoaste atat ceea ce ascund, cat si ceea ce dezvaluie?

وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ ٱلْكِتَـٰبَ إِلَّآ أَمَانِىَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾

78. Printre ei sunt oameni nestiutori de carte, care nu cunosc Scriptura decat prin simpla recitare si nu fac decat sa urmeze presupuneri.

Aceste cuvinte curma speranta credinciosilor ca oamenii Scripturii vor crede. Nu nadajduiti in credinta lor, caci purtarea lor nu da niciun temei unei asemenea sperante. Ei rastalmaceau Cuvantul lui Allah dupa ce il intelesesera si il cunoscusera, atribuindu-i sensuri pe care Allah nu le-a voit, pentru a-i face pe oameni sa creada ca acele sensuri veneau de la Allah, desi nu veneau de la El. Daca aceasta era purtarea lor fata de propria Carte, pe care o socoteau cinstea si religia lor, si prin ea ii opreau pe oameni de la calea lui Allah, cum s-ar putea nadajdui ca ei va vor crede? Este un lucru cat se poate de putin probabil.

Apoi Allah a descris starea ipocritilor dintre oamenii Scripturii. Cand ii intalneau pe credinciosi, spuneau din gura ca au crezut, aratand in exterior ceea ce nu se afla in inimile lor. Dar cand ramaneau singuri intre oameni ai aceleiasi religii, isi spuneau unii altora: „Le aratati credinta si le spuneti ca sunteti asemenea lor? Aceasta le va da o dovada impotriva voastra. Ei vor spune: «Ati recunoscut ca ceea ce urmam noi este adevarul, iar ceea ce urmati voi este falsitatea» si vor folosi recunoasterea voastra drept dovada impotriva voastra inaintea Domnului vostru. Oare nu aveti ratiune, ca sa parasiti ceea ce le ofera o dovada impotriva voastra?”

Allah spune despre aceste cuvinte pe care ei si le adresau unii altora: „Oare nu stiu ei ca Allah cunoaste atat ceea ce ascund, cat si ceea ce dezvaluie?” Chiar daca isi ascundeau intre ei convingerile si isi inchipuiau ca, pastrandu-le tainuite, credinciosii nu vor putea aduce impotriva lor nicio dovada, aceasta era o mare greseala si o mare nestiinta. Allah le cunoaste atat tainele, cat si ceea ce arata si le va dezvalui robilor Sai adevarata stare.

Printre oamenii Scripturii se aflau si oameni de rand, care nu faceau parte dintre invatati. Ei nu aveau parte din Cartea lui Allah decat de simpla recitare si nu aveau cunostinta de ceea ce stiau cei mentionati mai inainte, care cunosteau pe deplin starea lucrurilor. Acesti oameni de rand se margineau la presupuneri si la imitarea invatatilor lor.

In aceste versete, Allah a mentionat invatatii lor, oamenii lor de rand, ipocritii dintre ei si pe cei care nu erau ipocriti. Invatatii staruiau in ratacirea lor, iar oamenii de rand ii imitau fara sa aiba o intelegere limpede. De aceea, nu exista temei pentru a nadajdui ca vreuna dintre cele doua categorii va crede.

Versetul 79

فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ ٱلْكِتَـٰبَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَـٰذَا مِنْ عِندِ ٱللَّهِ لِيَشْتَرُوا۟ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ فَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾

79. Vai celor care scriu Cartea cu mainile lor, apoi spun: „Aceasta este de la Allah", pentru a o vinde pentru un pret neinsemnat! Vai lor pentru ceea ce au scris mainile lor si vai lor pentru ceea ce dobandesc!

Allah Preainaltul i-a amenintat pe cei care rastalmacesc Cartea si spun despre ceea ce au schimbat si au scris: „Aceasta este de la Allah." In aceasta se afla atat aratarea falsitatii, cat si ascunderea adevarului, iar ei fac aceasta in cunostinta de cauza, pentru a dobandi prin ea un pret neinsemnat. Intreaga lume, de la inceputul pana la sfarsitul ei, nu este decat un pret neinsemnat. Ei isi fac din falsitatea lor o capcana prin care vaneaza bunurile aflate in mainile oamenilor.

Ii nedreptatesc astfel in doua feluri: le tulbura religia, amestecand-o cu falsitatea, si le iau averile fara drept, prin cea mai desarta dintre minciuni. Aceasta este mai grav decat luarea lor cu forta, prin furt sau in alte moduri asemanatoare. De aceea Allah ii ameninta pentru amandoua: „Vai lor pentru ceea ce au scris mainile lor", adica pentru rastalmacirea si falsitatea lor, „si vai lor pentru ceea ce dobandesc" din averi. Cuvantul „vai" cuprinde asprimea pedepsei si amaraciunea parerii de rau si poarta in el o amenintare aspra.

Shaykh al-Islam a spus, dupa ce a mentionat aceste versete, de la cuvintele „Mai nadajduiti" pana la „ceea ce dobandesc": „Allah i-a mustrat pe cei care rastalmacesc cuvintele, abatandu-le de la locurile lor. Aceasta il cuprinde pe cel care talcuieste Cartea si Sunnah potrivit principiilor pe care le-a intemeiat pe inovatii false. El i-a mustrat si pe cei care nu cunosc Scriptura decat prin simpla recitare. Aceasta il cuprinde pe cel care paraseste cugetarea asupra Coranului si nu cunoaste decat simpla rostire a literelor sale, precum si pe cel care scrie cu mana sa o carte potrivnica Cartii lui Allah, ca sa dobandeasca prin ea un castig lumesc, apoi o pune pe seama lui Allah, spunand, de pilda:

«Aceasta este Legea si religia; acesta este sensul Cartii si al Sunnei; aceasta este [intelegerea rationala] a primelor generatii si a imamilor; acestea sunt principiile religiei pe care fiecare persoana in parte sau comunitatea in ansamblu

trebuie sa le creada.» Mustrarea il cuprinde si pe cel care ascunde ceea ce cunoaste din Carte si din Sunnah, pentru ca potrivnicul sau sa nu foloseasca aceste cunostinte ca dovada in sprijinul adevarului pe care il sustine. Aceste lucruri sunt foarte raspandite printre adeptii dorintelor, atat in randul gruparilor in ansamblu, precum rafiditii [si jahmitii si altii asemenea lor dintre adeptii dorintelor si ai kalamului], cat si in cazuri particulare, precum la multi dintre cei care se revendica de la juristi...” Aici se incheie citatul.[8]

Versetele 80 la 82

وَقَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَةً ۚ قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِندَ ٱللَّهِ عَهْدًا فَلَن يُخْلِفَ ٱللَّهُ عَهْدَهُۥٓ ۖ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾

80. Ei spun: „Focul nu ne va atinge decat cateva zile.” Spune: „Ati primit voi de la Allah un legamant? Allah nu-Si incalca legamantul. Sau spuneti despre Allah ceea ce nu stiti?”

بَلَىٰ مَن كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَٰطَتْ بِهِۦ خَطِيٓـَٔتُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٨١﴾

81. Ba da! Cel care dobandeste o fapta rea si este cuprins de pacatul sau - acela este dintre oamenii Focului si va ramane in el vesnic.

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٨٢﴾

82. Iar cei care cred si savarsesc fapte bune - aceia sunt oamenii Paradisului si vor ramane in el vesnic.

Dupa ce a mentionat faptele lor urate, Allah a aratat ca, in pofida acestora, ei se socoteau curati si marturiseau despre ei insisi ca vor fi izbaviti de pedeapsa lui Allah si vor dobandi rasplata Sa. Ei sustineau ca Focul nu-i va atinge decat cateva zile, atat de putine incat pot fi numarate pe degete. Astfel, au unit purtarea rea cu sentimentul sigurantei fata de urmari.

Fiindca aceasta nu era decat o pretentie, Allah Preainaltul le-a raspuns: „Spune-le, o, Mesagerule: «Ati primit voi de la Allah un legamant?»”, adica un

[8] Dar' ta'arud al-'aql wa an-naql, vol. 1, pp. 77-78, editie ingrijita de Muhammad Rashad Salim.

legamant intemeiat pe credinta in El si in Mesagerii Sai si pe ascultarea de El. Acesta este legamantul care ii aduce izbavire celui care il implineste si care nu se schimba si nu se inlocuieste. „Sau spuneti despre Allah ceea ce nu stiti?" Allah a aratat ca adevarul pretentiei lor depinde de unul dintre aceste doua lucruri, fara sa existe un al treilea.

Ori au primit de la Allah un legamant, iar atunci pretentia lor este adevarata, ori nascocesc cuvinte despre El, iar atunci pretentia lor este mincinoasa, ceea ce le sporeste rusinea si pedeapsa. Din starea lor se stie ca nu au primit niciun legamant de la Allah: ei au tagaduit multi Profeti, ajungand chiar sa-i ucida pe unii dintre ei, s-au impotrivit ascultarii de Allah si au incalcat legamintele. Ramane, asadar, o singura posibilitate: ei nascocesc minciuni si spun despre Allah ceea ce nu stiu. A vorbi despre Allah fara stiinta este una dintre faptele cel mai aspru interzise si dintre cele mai respingatoare.

Apoi Allah Preainaltul a rostit o judecata generala, care ii cuprinde pe fiii lui Israel si pe toti ceilalti. Aceasta este singura judecata adevarata, nu inchipuirile si pretentiile lor cu privire la cei pierduti si la cei mantuiti. El spune: „Ba da!", adica lucrurile nu stau asa cum ati sustinut, caci vorbele voastre nu au niciun temei. Adevarul este cel aratat de cuvintele: „cel care dobandeste o fapta rea". Formularea nehotarata din cadrul conditiei cuprinde atat shirk-ul, cat si pacatele mai mici, insa aici este avut in vedere shirk-ul, dupa cum arata cuvintele: „si este cuprins de pacatul sau". Pacatul il inconjoara pe cel care il savarseste si nu-i lasa nicio cale de scapare. Aceasta nu se intampla decat in cazul shirk-ului, deoarece pacatul nu-l poate cuprinde astfel pe cel care are credinta.

„Acela este dintre oamenii Focului si va ramane in el vesnic." Khawarij au folosit acest verset drept dovada ca savarsitorul unui pacat devine necredincios. Insa versetul este o dovada impotriva lor, dupa cum se vede, fiindca el se refera in mod limpede la shirk. Tot astfel, orice adept al falsitatii care invoca un verset sau un hadith autentic pentru a-si sustine parerea falsa va gasi neaparat in insasi dovada invocata ceva care se intoarce impotriva lui.

„Iar cei care cred" in Allah, in ingerii Sai, in Cartile Sale, in Mesagerii Sai si in Ziua de Apoi „si savarsesc fapte bune". Faptele nu sunt bune decat daca intrunesc doua conditii: sa fie savarsite cu sinceritate pentru Fata lui Allah si potrivit Sunnei Mesagerului Sau.

Prin urmare, aceste doua versete arata ca oamenii izbavirii si ai izbanzii sunt cei care au credinta si savarsesc fapte bune, iar cei pierduti, oamenii Focului, sunt cei care Ii fac asociati lui Allah si nu cred in El.

Versetul 83

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَقُولُوا۟ لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنكُمْ وَأَنتُم مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

83. Si amintiti-va cand am luat legamantul fiilor lui Israel: „Nu-L adorati decat pe Allah; purtati-va cu bunatate fata de parinti, rude, orfani si nevoiasi; vorbiti-le oamenilor frumos; impliniti rugaciunea si dati zakah." Apoi v-ati abatut, in afara de putini dintre voi, si v-ati indepartat.

Aceste randuieli fac parte dintre principiile religiei pe care Allah le-a poruncit in fiecare Lege revelata, deoarece cuprind binele general din orice timp si din orice loc. De aceea, ele nu sunt supuse abrogarii, la fel cum nici principiul religiei nu este supus abrogarii. Allah ni le-a poruncit si noua in cuvintele: „Adorati-L pe Allah si nu-I faceti niciun asociat...", pana la sfarsitul versetului (an-Nisa', 4:36).

„Si amintiti-va cand am luat legamantul fiilor lui Israel." Din pricina impietririi lor, de fiecare data cand li se dadea o porunca, se impotriveau si nu o primeau decat insotita de juraminte solemne si legaminte intarite.

„Nu-L adorati decat pe Allah" este o porunca de a-L adora numai pe Allah si o interdictie de a-I face asociati. Acesta este temeiul religiei, fara de care nicio fapta nu este primita, si acesta este dreptul lui Allah Preainaltul asupra robilor Sai.

„Purtati-va cu bunatate fata de parinti", adica faceti-le bine prin orice cuvant si orice fapta care reprezinta bunatate fata de ei. Porunca interzice atat purtarea rea fata de parinti, cat si lipsa bunatatii, deoarece bunatatea este obligatorie, iar porunca unui lucru cuprinde interzicerea contrariului sau. Bunatatea are doua contrarii: purtarea rea, care este pacatul mai grav, si parasirea bunatatii fara savarsirea unui rau, care este interzisa, dar nu trebuie asezata pe aceeasi treapta cu prima.

Acelasi lucru se spune despre pastrarea legaturilor cu rudele si despre bunatatea fata de orfani si nevoiasi. Formele concrete ale bunatatii nu pot fi cuprinse prin numarare, ci sunt cunoscute prin definitia ei, asa cum s-a aratat mai inainte.

Apoi Allah a poruncit bunatatea fata de oameni in general: „vorbiti-le oamenilor frumos". Din vorbirea frumoasa fac parte poruncirea binelui, oprirea

raului, transmiterea cunostintelor folositoare, oferirea salutului, intampinarea cu un chip senin si orice alt cuvant bun.

Fiindca omul nu poate ajunge la toti oamenii cu averea sa, i s-a poruncit un lucru prin care poate face bine oricarei fapturi: bunatatea in vorbire. Aceasta cuprinde interdictia de a le vorbi oamenilor urat, chiar si necredinciosilor. De aceea Allah spune: „Nu discutati cu oamenii Scripturii decat in felul cel mai frumos" (al-'Ankabut, 29:46).

Buna-cuviinta pe care Allah le-a insuflat-o robilor Sai cere ca omul sa fie demn in cuvintele si faptele sale, sa nu fie nerusinat, grosolan, insultator sau certaret, ci sa aiba un caracter frumos, o mare ingaduinta, sa se poarte cu amabilitate fata de fiecare si sa rabde vatamarea venita din partea fapturilor, ascultand porunca lui Allah si nadajduind in rasplata Sa.

Apoi Allah le-a poruncit sa implineasca rugaciunea si sa dea zakah. Asa cum s-a aratat mai inainte, rugaciunea cuprinde sinceritatea fata de Cel adorat, iar zakah cuprinde binefacerea fata de robi.

Dupa ce vi s-au dat aceste porunci frumoase - porunci despre care omul inzestrat cu vedere launtrica si ratiune intelege ca Allah le-a dat robilor Sai din bunatate fata de ei si ca le-a daruit ca binefacere - si dupa ce Allah a luat legamantul de la voi, „v-ati abatut" indepartandu-va cu totul. Cel care se intoarce de la ceva poate sa pastreze intentia de a reveni, insa acestia nu aveau nici dorinta, nici intentia de a reveni la aceste porunci. Cautam adapost la Allah de lipsirea de ajutorul Sau.

Cuvintele „in afara de putini dintre voi" reprezinta o exceptie, pentru ca nimeni sa nu creada ca toti s-au abatut. Allah a aratat astfel ca pe cativa dintre ei i-a ocrotit si i-a tinut statornici.

Versetele 84 la 86

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَآءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنفُسَكُم مِّن دِيَٰرِكُمْ
ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾

84. Si amintiti-va cand am luat legamantul vostru: „Nu va varsati sangele unii altora si nu va alungati unii pe altii din casele voastre." Apoi ati recunoscut si voi insiva ati fost martori.

ثُمَّ أَنتُمْ هَـٰٓؤُلَآءِ تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِّنكُم مِّن دِيَـٰرِهِمْ تَظَـٰهَرُونَ عَلَيْهِم بِٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَإِن يَأْتُوكُمْ أُسَـٰرَىٰ تُفَـٰدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ ۚ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ ٱلْكِتَـٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَآءُ مَن يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْىٌ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلْعَذَابِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَـٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾

85. Totusi, iata-va ucigandu-va unii pe altii si alungand un grup dintre ai vostri din casele lor, sprijinindu-va unii pe altii impotriva lor in pacat si nedreptate. Iar daca vin la voi ca prizonieri, ii rascumparati, desi alungarea lor va fusese interzisa. Credeti, oare, intr-o parte a Cartii si nu credeti in alta parte? Rasplata celui dintre voi care face aceasta nu poate fi decat rusinea in viata lumeasca, iar in Ziua Invierii ei vor fi trimisi la cea mai aspra pedeapsa. Allah nu este nepasator fata de ceea ce faceti.

أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُا۟ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا بِٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٦﴾

86. Acestia sunt cei care au cumparat viata lumeasca in schimbul Vietii de Apoi. Pedeapsa nu le va fi usurata si nici nu vor fi ajutati.

Fapta mentionata in aceste versete a fost savarsita de cei care traiau in Medina in vremea Revelatiei. Inainte de trimiterea Profetului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, al-Aws si al-Khazraj, care aveau sa devina Ansarii, erau politeisti si se luptau intre ei potrivit obiceiului din jahiliyyah. Cele trei triburi evreiesti - Banu Qurayzah, Banu an-Nadir si Banu Qaynuqa' - s-au asezat printre ei, iar fiecare trib evreiesc a incheiat alianta cu cate o grupare dintre locuitorii Medinei.

Cand izbucnea lupta, evreul isi ajuta aliatul impotriva vrajmasilor acestuia, care erau sprijiniti de cealalta grupare evreiasca. Astfel, un evreu il ucidea pe alt evreu sau il alunga din casa lui atunci cand aveau loc izgoniri si jafuri. Apoi, cand razboiul lua sfarsit si existau prizonieri in ambele tabere, ei se rascumparau unii pe altii.

Toate cele trei lucruri le fusesera impuse: sa nu-si verse sangele unii altora, sa nu se alunge unii pe altii si, daca gaseau un prizonier dintre ai lor, sa-l rascumpere. Ei au implinit ultima porunca, dar le-au parasit pe primele doua.

Allah i-a mustrat pentru aceasta: „Credeti, oare, intr-o parte a Cartii", adica in porunca rascumpararii prizonierului, „si nu credeti in alta parte?", adica in interdictia uciderii si a alungarii.

Acest verset arata ca din credinta fac parte implinirea poruncilor si ferirea de interdictii si ca faptele poruncite fac parte din credinta.

Allah Preainaltul spune: „Rasplata celui dintre voi care face aceasta nu poate fi decat rusinea in viata lumeasca." Aceasta s-a si implinit: Allah i-a facut de rusine si i-a dat Mesagerului Sau putere asupra lor, astfel incat unii au fost ucisi, altii luati prizonieri, iar altii izgoniti. „Iar in Ziua Invierii ei vor fi trimisi la cea mai aspra pedeapsa", adica la cea mai mare. „Allah nu este nepasator fata de ceea ce faceti."

Apoi Allah a aratat pricina care i-a facut sa nu creada intr-o parte a Cartii, desi credeau in alta: „Acestia sunt cei care au cumparat viata lumeasca in schimbul Vietii de Apoi." Ei si-au inchipuit ca, daca nu-si ajutau aliatii, s-ar fi acoperit de rusine, asa ca au ales Focul in locul rusinii. De aceea Allah spune: „Pedeapsa nu le va fi usurata", ci va ramane in toata asprimea ei, iar ei nu vor avea parte de nicio clipa de odihna, „si nici nu vor fi ajutati", adica nimeni nu va indeparta de la ei ceea ce le este neplacut.

Versetul 87

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَقَفَّيْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ بِٱلرُّسُلِ ۖ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ
مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَيَّدْنَٰهُ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ ۗ أَفَكُلَّمَا جَآءَكُمْ رَسُولٌۢ بِمَا لَا تَهْوَىٰٓ
أَنفُسُكُمُ ٱسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾

87. Cu siguranta, i-am daruit lui Musa Cartea si am trimis dupa el, unul dupa altul, Mesageri. I-am daruit lui 'Isa, fiul lui Maryam, dovezi limpezi si l-am intarit cu Duhul Sfant. Oare de fiecare data cand un Mesager v-a adus ceea ce sufletele voastre nu doreau v-ati purtat cu trufie, tagaduindu-i pe unii si ucigandu-i pe altii?

Allah Preainaltul le aminteste fiilor lui Israel binefacerea Sa: l-a trimis la ei pe Musa, cel caruia i-a vorbit, si i-a daruit Tora. Dupa el, a trimis unul dupa altul Mesageri care judecau potrivit Torei, pana cand sirul Profetilor lor s-a incheiat cu 'Isa, fiul lui Maryam - pacea fie asupra sa. Lui i-a daruit dovezi limpezi, suficiente pentru ca un om sa creada pe temeiul lor.

„L-am intarit cu Duhul Sfant”, adica Allah l-a intarit prin Duhul Sfant. Cei mai multi talcuitori au spus ca acesta este Jibril - pacea fie asupra sa -, iar altii au spus ca este credinta prin care Allah ii intareste pe robii Sai.

Cu toate aceste binefaceri a caror masura nu poate fi cuprinsa, ori de cate ori Mesagerii v-au adus „ceea ce sufletele voastre nu doreau”, ati refuzat cu trufie sa credeti in ei: pe unii i-ati tagaduit, iar pe altii i-ati ucis. Ati pus dorintele mai presus de calauzire si lumea aceasta mai presus de Viata de Apoi. Versetul cuprinde o mustrare si o amenintare a caror asprime este limpede.

Versetul 88

وَقَالُواْ قُلُوبُنَا غُلۡفُۢۚ بَل لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفۡرِهِمۡ فَقَلِيلٗا مَّا يُؤۡمِنُونَ ﴿٨٨﴾

88. Ei spun: „Inimile noastre sunt acoperite.” Dimpotriva, Allah i-a blestemat pentru necredinta lor, iar putin este ceea ce cred.

Ei si-au cautat o scuza pentru ca nu credeau in lucrul la care ii chemai, o, Mesagerule, spunand ca inimile lor sunt acoperite, adica peste ele se afla invelisuri si acoperaminte care le impiedica sa inteleaga ceea ce spui. In inchipuirea lor, aceasta le-ar fi oferit o scuza pentru lipsa de cunoastere. Insa era o minciuna. De aceea Allah Preainaltul spune: „Dimpotriva, Allah i-a blestemat pentru necredinta lor”, adica sunt alungati si lipsiti de indurarea Sa din pricina necredintei lor. Putini dintre ei cred sau credinta lor este putina, in vreme ce necredinta lor este multa.

Versetele 89 si 90

وَلَمَّا جَآءَهُمۡ كِتَٰبٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٞ لِّمَا مَعَهُمۡ وَكَانُواْ مِن قَبۡلُ يَسۡتَفۡتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَلَمَّا جَآءَهُم مَّا عَرَفُواْ كَفَرُواْ بِهِۦۚ فَلَعۡنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٨٩﴾

89. Cand le-a venit o Carte de la Allah, care confirma ceea ce aveau deja - desi mai inainte cereau biruinta impotriva celor care nu credeau -, atunci cand le-a venit ceea ce recunosteau, nu au crezut in ea. Blestemul lui Allah este asupra necredinciosilor.

بِئْسَمَا ٱشْتَرَوْا۟ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا۟ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بَغْيًا أَن يُنَزِّلَ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۖ فَبَآءُو بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ ۚ وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩٠﴾

90. Ce rau este lucrul pentru care si-au vandut sufletele: sa nu creada in ceea ce Allah a pogorat, din invidie ca Allah pogoara din harul Sau asupra cui voieste dintre robii Sai. Astfel, au atras asupra lor manie peste manie, iar necredinciosii vor avea parte de o pedeapsa umilitoare.

Le-a venit de la Allah, prin cea mai aleasa dintre fapturi si Pecetea Profetilor, o Carte care confirma ceea ce se afla la ei in Tora. Ei o cunosteau si erau siguri de venirea ei. Mai mult, cand intre ei si politeisti izbucneau razboaie in vremea jahiliyyah, cereau biruinta prin acest Profet, ii amenintau pe politeisti cu venirea lui si spuneau ca vor lupta alaturi de el impotriva lor.

Insa, cand le-au venit aceasta Carte si Profetul pe care il recunosteau, nu au crezut in el, din razvratire si invidie ca Allah Isi pogoara harul asupra cui voieste dintre robii Sai. Allah i-a blestemat si S-a maniat pe ei cu manie peste manie, din pricina marii lor necredinte si a succesiunii indoielii si shirk-ului lor.

In Viata de Apoi vor avea parte de o pedeapsa umilitoare, adica dureroasa si chinuitoare: intrarea in Foc si pierderea desfatarilor vesnice. Ce rea este starea lor si ce rau schimb au facut atunci cand au dat credinta in Allah, in Cartile si in Mesagerii Sai in schimbul necredintei in El, in Cartile si in Mesagerii Sai, desi aveau cunoastere si certitudine! Tocmai de aceea pedeapsa lor va fi mai aspra.

Versetele 91 la 93

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا۟ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُوا۟ نُؤْمِنُ بِمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُۥ ۚ وَهُوَ ٱلْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ ۗ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنۢبِيَآءَ ٱللَّهِ مِن قَبْلُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٩١﴾

91. Cand li se spune: „Credeti in ceea ce Allah a pogorat”, ei spun: „Credem in ceea ce ne-a fost pogorat noua”, dar nu cred in ceea ce a venit dupa aceasta, desi este adevarul care confirma ceea ce se afla la ei. Spune: „Atunci de ce i-ati ucis mai inainte pe Profetii lui Allah, daca sunteti credinciosi?”

* وَلَقَدْ جَآءَكُم مُّوسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ ثُمَّ ٱتَّخَذْتُمُ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِهِۦ وَأَنتُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿٩٢﴾

92. Cu siguranta, Musa v-a adus dovezi limpezi, iar dupa aceea ati luat vitelul spre adorare si ati fost nedrepti.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُوا۟ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَٱسْمَعُوا۟ قَالُوا۟ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأُشْرِبُوا۟ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُم بِهِۦٓ إِيمَٰنُكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٩٣﴾

93. Si amintiti-va cand am luat legamantul vostru si am ridicat Muntele deasupra voastra: „Tineti cu tarie ceea ce v-am daruit si ascultati!" Ei au spus: „Am auzit si nu ne supunem." Din pricina necredintei lor, dragostea vitelului le-a patruns inimile. Spune: „Ce rau este ceea ce va porunceste credinta voastra, daca sunteti credinciosi!"

Cand li se poruncea evreilor sa creada in ceea ce Allah i-a pogorat Mesagerului Sau, adica in Coran, ei se purtau cu trufie si se razvrateau, spunand: „Credem in ceea ce ne-a fost pogorat noua", dar nu credeau in celelalte Carti. Ei aveau insa datoria sa creada in tot ceea ce Allah a pogorat, indiferent daca fusese pogorat asupra lor sau asupra altora. Aceasta este credinta folositoare: credinta in tot ceea ce Allah le-a pogorat tuturor Mesagerilor Sai.

A face deosebire intre Mesageri si Carti si a pretinde ca se crede doar in unii Mesageri si doar in unele Carti nu este credinta, ci necredinta insasi. De aceea Allah Preainaltul spune: „Cei care nu cred in Allah si in Mesagerii Sai, care voiesc sa faca deosebire intre Allah si Mesagerii Sai si spun: «Credem in unii si nu credem in altii», voind sa-si aleaga o cale de mijloc, aceia sunt cu adevarat necredinciosi" (an-Nisa', 4:150-151).

Allah, Binecuvantatul si Preainaltul, le-a dat aici un raspuns deplin si i-a constrans printr-o dovada de care nu se puteau feri. El a raspuns necredintei lor in Coran in doua feluri. Mai intai a spus: „desi este adevarul". Daca el este adevarul in toate vestile, poruncile si interdictiile pe care le cuprinde si vine de la Domnul lor, atunci a nu crede in el inseamna a nu crede in Allah si in adevarul pe care El l-a pogorat.

Apoi a spus: „care confirma ceea ce se afla la ei", adica este in acord cu adevarul aratat de Scripturile lor si vegheaza asupra lor. De ce credeti in ceea ce

v-a fost pogorat voua, dar nu credeti in ceea ce ii este asemenea? Este aceasta altceva decat partinire si urmarea dorintelor in locul calauzirii?

Mai mult, faptul ca acest Coran confirma ceea ce se afla la ei inseamna ca el este dovada lor pentru adevarul Cartilor pe care le tin in maini. Ei nu pot dovedi adevarul acelor Carti decat prin el. Daca nu cred in el si il tagaduiesc, se aseamana cu cineva care face o afirmatie sprijinita pe o singura dovada, fara de care afirmatia sa nu poate sta in picioare, iar apoi isi ataca propria dovada si o declara mincinoasa. Nu este aceasta nesabuinta si nebunie? Astfel, necredinta lor in Coran a devenit necredinta in ceea ce aveau in propriile maini si o anulare a acestuia.

Apoi Allah a aratat ca pretentia lor de a crede in ceea ce le fusese pogorat era neintemeiata: „Spune-le: «Atunci de ce i-ati ucis mai inainte pe Profetii lui Allah, daca sunteti credinciosi?»"

„Cu siguranta, Musa v-a adus dovezi limpezi", adica dovezi clare care aratau adevarul, „iar dupa aceea ati luat vitelul" spre adorare, adica dupa venirea lui Musa, „si ati fost nedrepti". Nu aveati nicio scuza pentru aceasta.

„Si amintiti-va cand am luat legamantul vostru si am ridicat Muntele deasupra voastra: «Tineti cu tarie ceea ce v-am daruit si ascultati!»", adica ascultati, primind porunca, supunandu-va ei si raspunzandu-i. „Ei au spus: «Am auzit si nu ne supunem»", adica aceasta a devenit starea lor. „Din pricina necredintei lor, dragostea vitelului le-a patruns inimile", adica iubirea vitelului si a adorarii lui a fost turnata in inimile lor si le-a patruns din pricina necredintei lor.

„Spune: «Ce rau este ceea ce va porunceste credinta voastra, daca sunteti credinciosi!»" Voi pretindeti credinta si va laudati cu religia cea adevarata, dar i-ati ucis pe Profetii lui Allah si ati luat vitelul ca dumnezeu in afara de Allah atunci cand Musa, Profetul lui Allah, a lipsit dintre voi. Nu i-ati primit poruncile si interdictiile decat dupa ce ati fost amenintati si Muntele a fost ridicat deasupra voastra. V-ati luat un angajament prin cuvant, dar l-ati incalcat prin fapta. Ce fel de credinta este aceasta pe care o pretindeti si ce fel de religie?

Daca aceasta ar fi credinta, asa cum sustineti, atunci cat de rea este credinta care il cheama pe om la razvratire, la necredinta in Mesagerii lui Allah si la multa nesupunere! Se stie ca adevarata credinta ii porunceste omului orice bine si il opreste de la orice rau. Astfel s-au vadit minciuna lor si contradictia in care se aflau.

Versetele 94 la 96

قُلْ إِن كَانَتْ لَكُمُ ٱلدَّارُ ٱلْآخِرَةُ عِندَ ٱللَّهِ خَالِصَةً مِّن دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُا۟ ٱلْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٩٤﴾

94. Spune: „Daca lacasul Vietii de Apoi va este rezervat voua la Allah, cu excluderea celorlalti oameni, atunci doriti-va moartea, daca spuneti adevarul."

وَلَن يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٩٥﴾

95. Insa ei nu si-o vor dori niciodata, din pricina celor trimise inainte de mainile lor. Allah ii cunoaste bine pe cei nedrepti.

وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ ٱلنَّاسِ عَلَىٰ حَيَوٰةٍ ۛ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ ۚ يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِۦ مِنَ ٱلْعَذَابِ أَن يُعَمَّرَ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

96. Ii vei gasi cei mai dornici dintre oameni sa traiasca, chiar mai dornici decat politeistii. Fiecare dintre ei ar dori sa traiasca o mie de ani, dar nici macar o viata atat de lunga nu l-ar indeparta de pedeapsa. Allah vede bine ceea ce fac.

„Spune-le", pentru a le pune la incercare pretentia: „Daca lacasul Vietii de Apoi", adica Paradisul, „va este rezervat voua la Allah, cu excluderea celorlalti oameni", dupa cum sustineti ca nimeni nu va intra in Paradis decat daca este evreu sau crestin si ca Focul nu va va atinge decat cateva zile, atunci, daca sunteti sinceri in aceasta pretentie, „doriti-va moartea".

Acesta este un fel de mubahalah intre ei si Mesagerul lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, adica o confruntare in care fiecare parte cere ca blestemul lui Allah sa cada asupra celui mincinos. Dupa ce au fost pusi astfel in stramtoare din pricina incapatanarii lor, nu le-au mai ramas decat doua posibilitati: fie sa creada in Allah si in Mesagerul Sau, fie sa accepte aceasta chemare printr-un lucru usor pentru ei - dorinta mortii, care i-ar duce la lacasul despre care pretindeau ca le este rezervat. Insa ei au refuzat.

Astfel, tuturor le-a devenit limpede ca se aflau in culmea incapatanarii si a impotrivirii fata de Allah si Mesagerul Sau, desi cunosteau adevarul. De aceea Allah Preainaltul spune: „Insa ei nu si-o vor dori niciodata, din pricina celor trimise inainte de mainile lor", adica din pricina necredintei si a pacatelor lor. Ei

stiu ca moartea este calea care ii duce la rasplatirea faptelor lor rele. De aceea, moartea este lucrul cel mai urat de ei si sunt mai dornici sa traiasca decat oricare alti oameni, chiar si decat politeistii, care nu cred in niciun Mesager si in nicio Carte.

Apoi Allah a aratat cat de puternica era iubirea lor pentru lumea aceasta: „Fiecare dintre ei ar dori sa traiasca o mie de ani." Aceasta este cea mai puternica forma a dorintei de a trai, caci isi doresc o stare aproape cu neputinta. Totusi, chiar daca ar trai atat, viata lunga nu le-ar folosi cu nimic si nu ar indeparta de la ei nicio parte a pedepsei. „Allah vede bine ceea ce fac" este o amenintare ca vor fi rasplatiti dupa faptele lor.

Versetele 97 si 98

قُلْ مَن كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُۥ نَزَّلَهُۥ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ ٱللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾

97. Spune: „Cel care ii este dusman lui Jibril - el a pogorat Coranul asupra inimii tale, cu ingaduinta lui Allah, confirmand ceea ce a venit inaintea lui, drept calauzire si veste buna pentru credinciosi."

مَن كَانَ عَدُوًّا لِّلَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَىٰلَ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَدُوٌّ لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٩٨﴾

98. Daca cineva Ii este dusman lui Allah, ingerilor Sai, Mesagerilor Sai, lui Jibril si lui Mika'il, atunci Allah este dusmanul necredinciosilor.

Spune-le acestor evrei care sustineau ca nu cred fiindca ocrotitorul tau este Jibril - pacea fie asupra sa - si ca, daca ar fi fost un alt inger al lui Allah, ar fi crezut in tine si te-ar fi socotit adevarat: aceasta pretentie a voastra este contradictorie si lipsita de temei si vadeste trufie fata de Allah.

Jibril - pacea fie asupra sa - este cel care a pogorat Coranul de la Allah asupra inimii tale si tot el a coborat la Profetii de dinaintea ta. Allah este Cel Care i-a poruncit si l-a trimis cu aceasta, astfel incat el nu este decat un Mesager. Mai mult, Cartea pogorata prin Jibril confirma Cartile de dinaintea ei, fara sa le contrazica si fara sa li se opuna. Ea cuprinde calauzirea deplina, care scoate din toate felurile de ratacire, si vestea buna a binelui din aceasta lume si din Viata de Apoi pentru cel care crede in ea.

Dusmania fata de Jibril, care are aceste insusiri, este necredinta in Allah si in semnele Sale si dusmanie fata de Allah, fata de Mesagerii Sai si fata de ingerii Sai. Ei nu-i sunt dusmani lui Jibril pentru persoana lui, ci pentru adevarul pe care il coboara de la Allah asupra Mesagerilor Sai. Aceasta dusmanie cuprinde necredinta si dusmania fata de Cel Care l-a trimis, fata de mesajul cu care a fost trimis si fata de cel la care a fost trimis. Acesta este intelesul versetului.

Versetul 99

وَلَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ ۖ وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ إِلَّا ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٩٩﴾

99. Cu siguranta, am pogorat asupra ta semne limpezi, iar numai cei nelegiuiti nu cred in ele.

Allah ii spune Profetului Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa: „Cu siguranta, am pogorat asupra ta semne limpezi", prin care cel care cauta indrumarea este calauzit si prin care dovada este statornicita impotriva celui incapatanat. Limpezimea lor si puterea cu care arata adevarul au ajuns la un asemenea grad, incat numai cel care a iesit din ascultarea poruncii lui Allah, s-a razvratit impotriva ascultarii de El si s-a purtat cu cea mai mare trufie poate refuza sa le primeasca.

Versetul 100

أَوَكُلَّمَا عَٰهَدُوا۟ عَهْدًا نَّبَذَهُۥ فَرِيقٌ مِّنْهُم ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾

100. Oare de fiecare data cand incheie un legamant, un grup dintre ei il leapada? Ba mai mult, cei mai multi dintre ei nu cred.

Aceste cuvinte exprima uimirea fata de multimea legamintelor pe care le incheiau si fata de lipsa lor de rabdare in a le implini. Formularea „de fiecare data" arata repetarea: ori de cate ori se incheia un legamant, urma incalcarea lui.

Care era pricina? Cei mai multi dintre ei nu credeau, iar lipsa credintei i-a facut sa incalce legamintele. Daca credinta lor ar fi fost adevarata, ar fi fost asemenea celor despre care Allah spune: „Printre credinciosi sunt barbati care au fost sinceri in legamantul lor cu Allah" (al-Ahzab, 33:23).

Versetele 101 la 103

وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَـٰبَ كِتَـٰبَ ٱللَّهِ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

101. Cand le-a venit un Mesager de la Allah, care confirma ceea ce se afla la ei, un grup dintre cei carora li s-a dat Scriptura a aruncat Cartea lui Allah in spatele lor, ca si cum nu ar fi stiut.

وَٱتَّبَعُواْ مَا تَتْلُواْ ٱلشَّيَـٰطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَـٰنَ ۖ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَـٰنُ وَلَـٰكِنَّ ٱلشَّيَـٰطِينَ كَفَرُواْ يُعَلِّمُونَ ٱلنَّاسَ ٱلسِّحْرَ وَمَآ أُنزِلَ عَلَى ٱلْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَـٰرُوتَ وَمَـٰرُوتَ ۚ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَآ إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِۦ بَيْنَ ٱلْمَرْءِ وَزَوْجِهِۦ ۚ وَمَا هُم بِضَآرِّينَ بِهِۦ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ ۚ وَلَقَدْ عَلِمُواْ لَمَنِ ٱشْتَرَىٰهُ مَا لَهُۥ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ مِنْ خَلَـٰقٍ ۚ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْاْ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمْ ۚ لَوْ كَانُواْ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾

102. Ei au urmat ceea ce diavolii recitau in vremea domniei lui Sulayman. Sulayman nu a fost necredincios, ci diavolii au fost necredinciosi: ii invatau pe oameni vrajitoria si ceea ce fusese pogorat asupra celor doi ingeri din Babil, Harut si Marut. Cei doi nu invatau pe nimeni fara sa-i spuna mai intai: „Noi suntem doar o incercare, asa ca nu deveni necredincios." Oamenii invatau de la ei lucruri prin care desparteau un barbat de sotia sa, insa nu puteau vatama pe nimeni prin ele decat cu ingaduinta lui Allah. Ei invatau ceea ce le facea rau si nu le aducea folos, desi stiau bine ca cel care cumpara vrajitoria nu va avea nicio parte in Viata de Apoi. Ce rau este lucrul pentru care si-au vandut sufletele, daca ar fi stiut!

وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُواْ وَٱتَّقَوْاْ لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ خَيْرٌ ۚ لَّوْ كَانُواْ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾

103. Daca ar fi crezut si ar fi avut taqwa, rasplata de la Allah ar fi fost mai buna, daca ar fi stiut.

Cand acest Mesager nobil le-a adus Cartea mareata, intemeiata pe adevar si aflata in acord cu ceea ce aveau la ei, ei pretindeau ca se tin de propria Scriptura. Insa, cand nu au crezut in acest Mesager si in ceea ce a adus el, „un grup dintre

cei carora li s-a dat Scriptura a aruncat Cartea lui Allah" care le fusese pogorata, adica au lepadat-o fiindca nu o doreau, „in spatele lor". Aceasta exprimare arata o indepartare si mai puternica. Prin fapta lor pareau dintre cei nestiutori, desi cunosteau adevarul Mesagerului si al mesajului adus de el.

Astfel, a devenit limpede ca acest grup dintre oamenii Scripturii nu mai avea nimic de care sa se tina. Fiindca nu au crezut in acest Mesager, necredinta lor in el a devenit necredinta in propria lor Carte, fara ca ei sa-si dea seama.

Din randuielile statornice ale hotararii lui Allah si din intelepciunea Sa face parte ca acela care paraseste ceea ce i-ar aduce folos, desi are putinta de a se folosi de el, sa fie incercat prin preocuparea pentru ceea ce ii face rau. Cel care paraseste adorarea Celui Preamilostiv ajunge sa adore idoli; cel care paraseste iubirea, teama si nadejdea in Allah ajunge sa iubeasca, sa se teama si sa nadajduiasca in altcineva; cel care nu-si cheltuieste averea in ascultarea de Allah o cheltuieste in ascultarea lui Shaytan; cel care paraseste smerenia fata de Domnul sau ajunge sa fie umilit inaintea robilor; iar cel care paraseste adevarul ajunge sa fie incercat prin falsitate.

Tot astfel, atunci cand acesti evrei au aruncat Cartea lui Allah in spatele lor, au urmat vrajitoriile pe care diavolii le recitau si le nascocisera in vremea domniei lui Sulayman. Diavolii le-au dezvaluit oamenilor vrajitoria si au pretins ca Sulayman - pacea fie asupra sa - o folosea si ca prin ea dobandise marea sa stapanire. Ei minteau. Sulayman nu a folosit vrajitoria, iar Cel Adevarat l-a declarat nevinovat prin cuvintele: „Sulayman nu a fost necredincios", adica nu a invatat vrajitoria. „Ci diavolii au fost necredinciosi", deoarece ii invatau pe oameni vrajitoria pentru a-i rataci si din dorinta de a-i ademeni pe fiii lui Adam.

Evreii au urmat si vrajitoria care fusese pogorata asupra celor doi ingeri aflati in Babil, pe pamantul Irakului: Harut si Marut. Vrajitoria le fusese pogorata ca incercare si ispita din partea lui Allah pentru robii Sai. Ei ii invatau pe oameni, dar nu invatau pe nimeni fara sa-l sfatuiasca mai intai si sa-i spuna: „Noi suntem doar o incercare, asa ca nu deveni necredincios", adica nu invata vrajitoria, caci ea este necredinta. Cei doi il opreau de la ea si ii aratau gravitatea ei.

Diavolii ii invatau vrajitoria pentru a insela si a rataci, atribuind-o si raspandind-o in numele celui pe care Allah il declarase nevinovat de ea, Sulayman - pacea fie asupra sa. Cei doi ingeri o predau ca incercare, insotind aceasta de sfat, pentru ca oamenii sa nu aiba nicio scuza. Acesti evrei urmau atat vrajitoria invatata de la diavoli, cat si pe cea predata de cei doi ingeri. Ei au parasit stiinta Profetilor si a Mesagerilor si s-au indreptat spre stiinta diavolilor. Fiecare inclina spre ceea ce i se potriveste.

Apoi Allah a aratat relele vrajitoriei: „Oamenii invatau de la ei lucruri prin care desparteau un barbat de sotia sa", cu toate ca iubirea dintre soti nu poate fi

comparata cu iubirea dintre alti oameni, deoarece Allah spune despre ei: „Si a asezat intre voi afectiune si indurare” (ar-Rum, 30:21).

Aceasta arata ca vrajitoria este reala si ca poate vatama cu ingaduinta lui Allah, adica prin voia Sa. Ingaduinta este de doua feluri: ingaduinta prin hotarare, legata de voia lui Allah, asa cum apare in acest verset, si ingaduinta religioasa, asa cum apare in versetul anterior: „el a pogorat Coranul asupra inimii tale, cu ingaduinta lui Allah” (al-Baqarah, 2:97).

Acest verset si altele asemenea lui arata ca mijloacele, oricat de puternic ar fi efectul lor, raman supuse hotararii si predestinarii si nu actioneaza independent. Niciuna dintre gruparile comunitatii nu a contrazis acest principiu, in afara de Qadariyyah in privinta faptelor robilor. Ei au pretins ca acestea sunt independente si nu sunt supuse voii lui Allah, scotandu-le astfel de sub puterea Lui si contrazicand Cartea lui Allah, Sunnah Mesagerului Sau si consensul Companionilor si al tabi'inilor.

Apoi Allah a aratat ca stiinta vrajitoriei aduce numai vatamare, fara niciun folos religios sau lumesc. Unele pacate pot cuprinde anumite foloase lumesti, dupa cum Allah Preainaltul spune despre bauturile ametitoare si jocurile de noroc: „In ele se afla un pacat mare si unele foloase pentru oameni, insa pacatul lor este mai mare decat folosul lor” (al-Baqarah, 2:219).

Vrajitoria insa aduce numai vatamare si nu exista niciun motiv legitim pentru ea. Toate lucrurile interzise aduc fie numai vatamare, fie un rau mai mare decat binele lor; tot astfel, lucrurile poruncite aduc fie numai bine, fie un bine mai mare decat raul lor.

„Desi stiau bine”, adica evreii stiau, „ca cel care cumpara vrajitoria” si o doreste asa cum cumparatorul isi doreste marfa „nu va avea nicio parte in Viata de Apoi”, ci vrajitoria ii aduce pedeapsa. Ei nu au savarsit aceasta din nestiinta, ci pentru ca au iubit viata lumeasca mai mult decat Viata de Apoi. „Ce rau este lucrul pentru care si-au vandut sufletele, daca ar fi stiut”, adica daca ar fi avut stiinta care rodeste fapta, nu ar fi savarsit aceasta.

Versetele 104 si 105

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقُولُواْ رَٰعِنَا وَقُولُواْ ٱنظُرْنَا وَٱسْمَعُواْ ۗ وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾

104. O, voi cei care credeti! Nu spuneti: „Ra'ina”, ci spuneti: „Unzurna” si ascultati. Necredinciosii vor avea parte de o pedeapsa dureroasa.

مَّا يَوَدُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ وَلَا ٱلْمُشْرِكِينَ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْكُم مِّنْ خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۚ وَٱللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

105. Nici cei care nu cred dintre oamenii Scripturii, nici politeistii nu doresc sa se pogoare asupra voastra vreun bine de la Domnul vostru. Insa Allah alege pentru indurarea Sa pe cine voieste, iar Allah este Stapanul harului nemarginit.

Cand musulmanii i se adresau Mesagerului pentru a invata treburile religiei, spuneau: „Ra'ina", adica „tine seama de starea noastra" sau „acorda-ne atentie", urmarind prin aceasta un sens corect. Evreii ii dadeau insa un sens stricat. Ei au profitat de aceasta imprejurare si au inceput sa i se adreseze Mesagerului prin acel cuvant, urmarind sensul stricat.

Allah le-a interzis credinciosilor acest cuvant, inchizand astfel calea spre acel rau. Versetul arata ca un lucru ingaduit poate fi interzis atunci cand devine un mijloc spre ceva interzis. El ne invata si buna-cuviinta: sa folosim cuvinte care nu pot purta decat un sens frumos, sa ne ferim de vorbirea nerusinata si sa parasim cuvintele urate ori pe cele care pot crea confuzie si pot fi intelese intr-un sens nepotrivit.

De aceea, Allah le-a poruncit un cuvant care nu putea purta decat un sens bun: „spuneti: «Unzurna»". Acesta era suficient si implinea scopul fara niciun neajuns. „Si ascultati" - lucrul ascultat nu este numit, pentru ca porunca sa cuprinda tot ceea ce trebuie ascultat: Coranul si Sunnah, care este intelepciunea. Ascultarea cuprinde atat auzirea cuvintelor si intelegerea sensurilor lor, cat si raspunsul si supunerea fata de ele. In aceasta se afla buna-cuviinta si ascultarea. Apoi Allah i-a amenintat pe necredinciosi cu pedeapsa dureroasa si chinuitoare.

Allah a aratat si dusmania evreilor si a politeistilor fata de credinciosi: ei nu doresc „sa se pogoare asupra voastra vreun bine", nici putin, nici mult, „de la Domnul vostru". Aceasta vine din invidia si ura lor fata de voi, fiindca Allah v-a ales pentru harul Sau. El este „Stapanul harului nemarginit". Din harul Sau fata de voi face parte si faptul ca a pogorat Cartea asupra Mesagerului vostru, pentru ca el sa va curete, sa va invete Cartea si intelepciunea si sa va invete ceea ce nu stiati. Lui I se cuvin lauda si recunostinta.

Versetele 106 si 107

* مَا نَنسَخْ مِنْ ءَايَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَآ أَوْ مِثْلِهَآ ۗ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾

106. Pentru orice verset pe care il abrogam sau il facem sa fie uitat, aducem unul mai bun decat el ori asemenea lui. Oare nu stii ca Allah are putere asupra tuturor lucrurilor?

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾

107. Oare nu stii ca a lui Allah este stapanirea cerurilor si a pamantului si ca, in afara de Allah, nu aveti niciun ocrotitor si niciun ajutor?

Abrogarea inseamna mutare. Realitatea abrogarii este trecerea persoanelor responsabile din punct de vedere religios de la o randuiala la alta sau inlaturarea unei randuieli. Evreii tagaduiau abrogarea si sustineau ca ea nu este ingaduita, desi este mentionata in Tora lor. Tagaduirea ei este necredinta si simpla urmare a dorintei.

Allah Preainaltul a aratat intelepciunea Sa in abrogare. Orice verset pe care il abroga sau il face sa fie uitat - adica ii face pe robi sa-l uite si il inlatura din inimile lor - il inlocuieste cu unul „mai bun decat el", adica mai folositor pentru voi, „ori asemenea lui". Aceasta arata ca abrogarea nu aduce niciodata un folos mai mic decat randuiala dinainte, deoarece harul lui Allah sporeste, mai ales fata de aceasta comunitate, a carei religie El a facut-o cat se poate de usoara.

Allah a aratat ca acela care critica abrogarea critica, de fapt, stapanirea si puterea Sa: „Oare nu stii ca Allah are putere asupra tuturor lucrurilor? Oare nu stii ca a lui Allah este stapanirea cerurilor si a pamantului?"

Daca El este Stapanul vostru si va carmuieste prin decretele, poruncile si interdictiile Sale, asa cum se cuvine Stapanului Bun si Indurator, atunci nimeni nu are dreptul sa se impotriveasca randuielilor pe care le legifereaza pentru robii Sai, dupa cum nimeni nu-I poate impiedica niciuna dintre hotararile asupra lor. Robul se afla sub carmuire si este supus poruncilor religioase si hotararilor predestinate ale Domnului sau. Cum i s-ar cuveni sa se impotriveasca?

Allah este si Ocrotitorul si Ajutorul robilor Sai: ii ocroteste ajutandu-i sa dobandeasca ceea ce le este de folos si ii sprijina indepartand de la ei ceea ce le

face rau. Din ocrotirea Sa face parte si faptul ca le legifereaza randuielile cerute de intelepciunea si indurarea Sa fata de ei.

Cel care cugeta la abrogarile din Coran si Sunnah recunoaste prin ele intelepciunea lui Allah, indurarea Sa fata de robi si felul in care ii conduce spre lucrurile care le sunt de folos, chiar daca ei nu simt blandetea prin care El face aceasta.

Versetele 108 la 110

أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْـَٔلُوا۟ رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ ۗ وَمَن يَتَبَدَّلِ ٱلْكُفْرَ بِٱلْإِيمَٰنِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾

108. Sau voiti sa-i puneti Mesagerului vostru intrebari precum i-au fost puse lui Musa mai inainte? Cel care schimba credinta cu necredinta s-a ratacit de la calea cea dreapta.

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّنۢ بَعْدِ إِيمَٰنِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْحَقُّ ۖ فَٱعْفُوا۟ وَٱصْفَحُوا۟ حَتَّىٰ يَأْتِىَ ٱللَّهُ بِأَمْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾

109. Multi dintre oamenii Scripturii ar dori sa va intoarca la necredinta dupa ce ati crezut, din invidia nascuta in sufletele lor, dupa ce adevarul le-a devenit limpede. Iertati si treceti cu vederea pana cand Allah va aduce porunca Sa. Cu adevarat, Allah are putere asupra tuturor lucrurilor.

وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ۚ وَمَا تُقَدِّمُوا۟ لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٠﴾

110. Impliniti rugaciunea si dati zakah. Orice bine trimiteti inainte pentru sufletele voastre il veti gasi la Allah. Cu adevarat, Allah vede bine ceea ce faceti.

Allah le interzice credinciosilor sau evreilor sa-i puna Mesagerului lor intrebari precum i-au fost puse lui Musa mai inainte. Sunt avute in vedere intrebarile izvorate din incapatanare si impotrivire, asa cum Allah Preainaltul spune: „Oamenii Scripturii iti cer sa cobori asupra lor o Carte din cer. Ei i-au cerut lui Musa ceva si mai mare, spunand: «Arata-ni-L pe Allah in chip deslusit»” (an-Nisa', 4:153). El mai spune: „O, voi cei care credeti! Nu intrebati despre

lucruri care, daca v-ar fi dezvaluite, v-ar intrista" (al-Ma'idah, 5:101). Acestea si altele asemanatoare sunt intrebarile interzise.

Intrebarea prin care se cauta indrumarea si invatarea este insa vrednica de lauda, iar Allah a poruncit-o in cuvintele: „Intrebati-i pe oamenii Cunoasterii, daca nu stiti" (an-Nahl, 16:43). El ii aproba atunci cand o pun, asa cum apare in cuvintele: „Te intreaba despre bauturile ametitoare si jocurile de noroc" (al-Baqarah, 2:219) si „Te intreaba despre orfani" (al-Baqarah, 2:220), precum si in alte versete asemanatoare.

Fiindca intrebarile interzise sunt condamnabile si il pot duce pe om pana la necredinta, Allah spune: „Cel care schimba credinta cu necredinta s-a ratacit de la calea cea dreapta."

Apoi Allah a vorbit despre invidia multora dintre oamenii Scripturii. Ei au ajuns sa-si doreasca sa va intoarca la necredinta dupa ce ati crezut, s-au straduit pentru aceasta si au pus la cale uneltiri. Insa uneltirea lor se intoarce impotriva lor, asa cum Allah Preainaltul spune: „Un grup dintre oamenii Scripturii a spus: «Credeti la inceputul zilei in ceea ce le-a fost pogorat credinciosilor si nu credeti la sfarsitul ei, poate ca se vor intoarce»" (Al 'Imran, 3:72).

Aceasta venea din invidia nascuta in propriile lor suflete. Allah le-a poruncit credinciosilor sa raspunda celor care le facusera un rau atat de mare prin iertare si trecere cu vederea, pana cand El avea sa aduca porunca Sa. Dupa aceea, Allah le-a dat porunca jihadului si a alinat inimile credinciosilor prin ceea ce s-a abatut asupra dusmanilor lor: unii au fost ucisi, altii au fost inrobiti, iar altii izgoniti. „Cu adevarat, Allah are putere asupra tuturor lucrurilor."

Apoi Allah le-a poruncit sa-si foloseasca timpul prezent pentru implinirea rugaciunii, plata zakah si savarsirea tuturor faptelor prin care se apropie de El. El le-a fagaduit ca orice bine ar savarsi nu se va pierde la Allah, ci il vor gasi la El din belsug, intreg si pastrat. „Cu adevarat, Allah vede bine ceea ce faceti."

Versetele 111 si 112

وَقَالُوا۟ لَن يَدْخُلَ ٱلْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ ۗ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ۗ قُلْ هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١١١﴾

111. Ei spun: „Nimeni nu va intra in Paradis decat cel care este evreu sau crestin." Acestea sunt doar inchipuirile lor. Spune: „Aduceti dovada voastra, daca spuneti adevarul."

بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُۥٓ أَجْرُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

112. Ba da! Cel care isi supune chipul lui Allah si face bine isi va avea rasplata la Domnul sau. Ei nu vor avea a se teme si nici nu vor fi mahniti.

Evreii au spus: „Nimeni nu va intra in Paradis decat cel care este evreu", iar crestinii au spus: „Nimeni nu va intra in Paradis decat cel care este crestin." Astfel, fiecare grup a hotarat ca Paradisul ii apartine numai lui. Acestea nu erau decat inchipuiri lipsite de orice valoare daca nu erau insotite de argument si dovada. „Aduceti dovada voastra, daca spuneti adevarul."

Tot astfel, oricine face o afirmatie trebuie sa aduca dovada adevarului ei. Altfel, daca un altul ar intoarce afirmatia impotriva lui si ar sustine contrariul, tot fara dovada, nu ar exista nicio deosebire intre ei. Dovada este cea care confirma afirmatiile sau le vadeste falsitatea. Fiindca ei nu aveau nicio dovada, s-a stiut ca pretentia lor era mincinoasa.

Apoi Allah Preainaltul a mentionat dovada generala si limpede, valabila pentru fiecare om: „Ba da!" Lucrurile nu se hotarasc prin inchipuirile si pretentiile voastre. „Cel care isi supune chipul lui Allah" este cel care isi savarseste faptele cu sinceritate numai pentru Allah si se indreapta spre El cu inima sa. „Si face bine" inseamna ca, pe langa sinceritate, Il adora pe Domnul sau potrivit Legii Sale. Numai acestia sunt oamenii Paradisului.

Ei isi vor avea rasplata la Domnul lor: Paradisul si toate desfatarile pe care le cuprinde. „Nu vor avea a se teme si nici nu vor fi mahniti": vor dobandi ceea ce doresc si vor fi izbaviti de ceea ce ii inspaimanta.

Din verset se intelege ca omul care nu este astfel face parte dintre oamenii Focului, cei pierduti. Nu exista izbavire decat pentru cei sinceri fata de Cel adorat si care il urmeaza pe Mesager.

Versetul 113

وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ لَيْسَتِ ٱلنَّصَـٰرَىٰ عَلَىٰ شَىْءٍ وَقَالَتِ ٱلنَّصَـٰرَىٰ لَيْسَتِ ٱلْيَهُودُ عَلَىٰ شَىْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ ٱلْكِتَـٰبَ ۗ كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَٱللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾

113. Evreii spun: „Crestinii nu se intemeiaza pe nimic”, iar crestinii spun: „Evreii nu se intemeiaza pe nimic”, desi ei citesc Scriptura. Cei lipsiti de cunoastere au rostit cuvinte asemanatoare. Allah va judeca intre ei in Ziua Invierii cu privire la lucrurile in care se deosebeau.

Dorintele si invidia oamenilor Scripturii au ajuns pana acolo incat unii i-au socotit pe ceilalti rataciti si necredinciosi, asa cum au facut oamenii fara Carte dintre politeistii arabi si altii. Fiecare grupare o socoteste ratacita pe cealalta.

In Viata de Apoi, Allah va judeca intre cei aflati in dezacord prin judecata Sa dreapta, pe care le-a facut-o cunoscuta robilor Sai: nu exista izbanda si izbavire decat pentru cel care ii socoteste adevarati pe toti Profetii si Mesagerii, implineste poruncile Domnului sau si se fereste de interdictiile Sale. Toti ceilalti sunt pierduti.

Versetul 114

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسَـٰجِدَ ٱللَّهِ أَن يُذْكَرَ فِيهَا ٱسْمُهُۥ وَسَعَىٰ فِى خَرَابِهَآ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَن يَدْخُلُوهَآ إِلَّا خَآئِفِينَ ۚ لَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا خِزْىٌ وَلَهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾

114. Cine este mai nedrept decat acela care impiedica pomenirea Numelui lui Allah in moscheile Sale si se straduieste sa le ruineze? Acestora nu li s-ar cuveni sa intre in ele decat cu teama. Ei vor avea parte de rusine in aceasta lume si de o pedeapsa cumplita in Viata de Apoi.

Nimeni nu este mai nedrept si nu savarseste o vina mai grava decat cel care impiedica pomenirea lui Allah in moscheile Sale, implinirea rugaciunii si celelalte feluri de acte de adorare. „Se straduieste”, adica depune efort si isi da toata silinta, „sa le ruineze”, atat in sens material, cat si in sens spiritual. Ruinarea materiala inseamna daramarea lor, deteriorarea si murdarirea lor, iar ruinarea spirituala inseamna impiedicarea celor care pomenesc Numele lui Allah in ele.

Aceasta judecata este generala si il cuprinde pe oricine are aceasta insusire. Ii cuprinde pe oamenii Elefantului; pe qurayshiti, care l-au impiedicat pe Mesagerul lui Allah sa ajunga la Moscheea Sacra in anul al-Hudaybiyah; pe crestini, care au ruinat Bayt al-Maqdis; si ii cuprinde pe toti ceilalti nedrepti care se straduiesc sa ruineze moscheile, impotrivindu-se lui Allah si infruntandu-L.

Allah i-a rasplatit prin aceea ca, atat prin Legea Sa, cat si prin hotararea Sa, ei nu pot intra in ele decat cu teama si umiliti. Pentru ca ei i-au inspaimantat pe robii lui Allah, Allah i-a inspaimantat pe ei. Politeistii care l-au impiedicat pe Mesagerul Sau nu au ramas astfel decat putina vreme, pana cand Allah i-a ingaduit Mesagerului Sau sa cucereasca Mecca si i-a oprit pe politeisti sa se apropie de Casa Sa. Allah Preainaltul spune: „O, voi cei care credeti! Politeistii sunt necurati, asa ca sa nu se mai apropie de Moscheea Sacra dupa acest an al lor” (at-Tawbah, 9:28).

Despre oamenii Elefantului, Allah a mentionat ceea ce li s-a intamplat. In privinta crestinilor, Allah le-a dat credinciosilor putere asupra lor, iar acestia i-au izgonit din Bayt al-Maqdis. Tot astfel, oricine are insusirea lor va primi neaparat partea care i se cuvine.

Aceasta este una dintre marile dovezi: Creatorul a vestit-o inainte sa se petreaca, iar ea s-a petrecut asa cum a vestit. Invatatii au folosit acest verset drept dovada ca necredinciosilor nu trebuie sa li se ingaduie intrarea in moschei.

„Ei vor avea parte de rusine in aceasta lume”, adica de demascare si umilire, dupa cum s-a aratat, „si de o pedeapsa cumplita in Viata de Apoi”. Daca nimeni nu este mai nedrept decat cel care impiedica pomenirea Numelui lui Allah in moscheile Sale, atunci nimeni nu are o credinta mai mare decat cel care se straduieste sa le intretina si sa le insufleteasca, atat material, cat si spiritual. Allah Preainaltul spune: „Moscheile lui Allah sunt intretinute numai de cel care crede in Allah si in Ziua de Apoi” (at-Tawbah, 9:18).

Mai mult, Allah a poruncit ca lacasurile Sale sa fie inaltate, cinstite si respectate. El spune: „In case carora Allah le-a ingaduit sa fie inaltate si in care este pomenit Numele Sau” (an-Nur, 24:36).

Moscheile au numeroase randuieli, iar temeiul acestora se regaseste in continutul acestor versete nobile.

Versetul 115

وَلِلَّهِ ٱلْمَشْرِقُ وَٱلْمَغْرِبُ ۚ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا۟ فَثَمَّ وَجْهُ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

115. Ale lui Allah sunt Rasaritul si Apusul. Oriunde va intoarceti, acolo este Fata lui Allah. Cu adevarat, Allah este Atotcuprinzator, Atotstiutor.

„Ale lui Allah sunt Rasaritul si Apusul." Aceste doua directii au fost numite in mod deosebit pentru ca sunt locurile marilor semne: locurile de unde luminile rasar si unde apun. Daca Allah este Stapanul lor, atunci El este Stapanul tuturor directiilor.

Cuvintele „Oriunde va intoarceti" se refera la indreptarea fetelor voastre intr-o directie potrivit poruncii Sale. Poate fi vorba despre una dintre aceste situatii: Allah va porunceste sa va indreptati spre Ka'bah dupa ce vi se poruncise sa va indreptati spre Bayt al-Maqdis; vi se porunceste sa va rugati in timpul calatoriei pe animalul de calarie sau in alte situatii asemanatoare, iar qiblah este atunci directia spre care se indreapta robul; directia qiblei nu este clara, iar omul se straduieste sa o afle si se roaga in directia aleasa, apoi descopera ca a gresit; ori omul are o scuza, fiind rastignit, bolnav sau aflandu-se intr-o situatie asemanatoare. In toate aceste cazuri, robul fie este scuzat, fie implineste o porunca.

In orice situatie, nicio directie spre care se indreapta nu se afla in afara stapanirii Domnului sau: „acolo este Fata lui Allah".

„Cu adevarat, Allah este Atotcuprinzator, Atotstiutor." Acest pasaj afirma ca Allah Preainaltul are Fata, intr-un mod care I se potriveste, si ca Fata lui Allah nu seamana cu fetele fapturilor. El este Atotcuprinzator in harul Sau, are insusiri marete si cunoaste tainele si intentiile voastre. Din atotcuprinderea si cunoasterea Sa, El v-a usurat randuiala si a primit de la voi implinirea lucrului poruncit. Lui I se cuvin lauda si multumirea.

Versetele 116 si 117

وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدًا سُبْحَٰنَهُۥ ۖ بَل لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ كُلٌّ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ﴿١١٦﴾

116. Ei spun: „Allah Si-a luat un fiu." Slava Lui! Dimpotriva, ale Lui sunt toate cele din ceruri si de pe pamant; toate Ii sunt supuse.

بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَإِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾

117. El este Creatorul fara precedent al cerurilor si al pamantului. Cand hotaraste un lucru, ii spune doar: „Fii!", iar el este.

„Ei spun", adica evreii, crestinii, politeistii si toti cei care rostesc asemenea vorbe: „Allah Si-a luat un fiu." Ei I-au atribuit ceea ce nu se potriveste cu maretia Sa, savarsind un rau cumplit si nedreptatindu-se pe ei insisi. Cu toate acestea, Allah Preainaltul rabda ceea ce spun, este ingaduitor cu ei, le daruieste sanatate si ii inzestreaza, desi Il descriu prin ceea ce Il injoseste.

„Slava Lui!", adica El este mai presus si cu totul curat de tot ceea ce politeistii si nedreptii Ii atribuie si care nu se potriveste cu maretia Sa. Slava Celui Caruia Ii apartine desavarsirea absoluta din toate punctele de vedere si pe Care nu-L atinge nicio lipsa, in niciun fel.

Pe langa respingerea cuvintelor lor, Allah a adus dovada care arata ca El este mai presus de acestea: „Dimpotriva, ale Lui sunt toate cele din ceruri si de pe pamant", adica tot ceea ce exista Ii apartine si se afla in robia Sa. El hotaraste asupra lor asa cum stapanul hotaraste asupra celor aflati in stapanirea sa; toate Ii sunt supuse si se afla sub carmuirea Sa. Daca toate sunt robii Sai, au nevoie de El, iar El nu are nevoie de ele, cum ar putea vreuna dintre ele sa-I fie fiu? Fiul trebuie sa fie de acelasi fel cu tatal sau, fiindca este o parte din el.

Allah Preainaltul este Stapanitorul Atotputernic, iar voi sunteti robi stapaniti si supusi. El este Cel lipsit de orice nevoie, iar voi sunteti cei nevoiasi. Cum ar putea, in aceste conditii, sa aiba un fiu? Aceasta este una dintre cele mai neintemeiate si mai respingatoare minciuni.

Supunerea fata de Allah este de doua feluri: una generala, prin care toate fapturile se afla sub carmuirea Creatorului, si una deosebita, care este supunerea prin adorare. Primul fel este cel mentionat in acest verset, iar al doilea apare in cuvintele lui Allah Preainaltul: „Stati inaintea lui Allah cu supunere" (al-Baqarah, 2:238).

Apoi El spune: „El este Creatorul fara precedent al cerurilor si al pamantului", adica le-a creat in chip desavarsit si frumos, fara sa fi existat un model anterior. „Cand hotaraste un lucru, ii spune doar: «Fii!», iar el este." Nimic nu I se poate impotrivi si nimic nu-I poate fi cu neputinta.

Versetele 118 si 119

وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا ٱللَّهُ أَوْ تَأْتِينَآ ءَايَةٌ ۗ كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ۘ تَشَٰبَهَتْ قُلُوبُهُمْ ۗ قَدْ بَيَّنَّا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾

118. Cei lipsiti de cunoastere spun: „De ce nu ne vorbeste Allah sau nu ne vine un semn?" Tot astfel au vorbit si cei de dinaintea lor; inimile lor se aseamana. Noi am facut semnele limpezi pentru oamenii care au certitudine.

إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۖ وَلَا تُسْـَٔلُ عَنْ أَصْحَٰبِ ٱلْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

119. Cu adevarat, Noi te-am trimis cu adevarul, ca vestitor al binelui si prevenitor, iar tu nu vei fi intrebat despre oamenii Iadului.

Cei nestiutori dintre oamenii Scripturii si altii spun: „De ce nu ne vorbeste Allah asa cum le-a vorbit Mesagerilor? Sau de ce nu ne vine un semn?" Ei au in vedere semnele pe care le propun si le cer potrivit mintilor lor stricate si parerilor lor lipsite de valoare, prin care au indraznit impotriva Creatorului si s-au purtat cu trufie fata de Mesagerii Sai. Asa sunt cuvintele lor: „Nu te vom crede pana cand nu-L vom vedea pe Allah in chip deslusit" (al-Baqarah, 2:55); „Oamenii Scripturii iti cer sa cobori asupra lor o Carte din cer. Ei i-au cerut lui Musa ceva si mai mare decat aceasta..." (an-Nisa', 4:153); „Ei spun: «Ce are acest Mesager de mananca hrana si umbla prin piete? De ce nu a fost coborat la el un inger care sa fie impreuna cu el prevenitor? Sau de ce nu i se arunca o comoara ori nu are o gradina din care sa manance?»" (al-Furqan, 25:7-8); si cuvintele: „Nu te vom crede pana cand nu vei face sa tasneasca pentru noi un izvor din pamant" (al-Isra', 17:90), pana la sfarsitul versetelor.

Asa obisnuiau sa se poarte cu Mesagerii: cereau semne din incapatanare, nu semne prin care sa caute calauzirea. Scopul lor nu era sa li se lamureasca adevarul, deoarece Mesagerii adusesera deja semne pe temeiul carora oamenii puteau crede. De aceea Allah Preainaltul spune: „Noi am facut semnele limpezi pentru oamenii care au certitudine." Orice om inzestrat cu certitudine a cunoscut din semnele uimitoare si dovezile vadite ale lui Allah ceea ce i-a adus certitudinea si a indepartat de la el orice indoiala si sovaiala.

Apoi Allah Preainaltul a mentionat intr-un verset concis o dovada care cuprinde semnele adevarului Profetului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si ale autenticitatii mesajului sau: „Cu adevarat, Noi te-am trimis cu adevarul, ca vestitor al binelui si prevenitor." Semnele cu care a venit privesc trei aspecte: primul este insasi trimiterea lui; al doilea este purtarea, calauzirea si

infatisarea lui; iar al treilea este cunoasterea celor aduse de el din Coran si Sunnah. Primele doua sunt cuprinse in cuvintele: „Noi te-am trimis”, iar al treilea este cuprins in cuvintele: „cu adevarul”.

In privinta primului lucru, adica insasi trimiterea sa, starea locuitorilor pamantului dinaintea misiunii sale era cunoscuta: ei adorau idolii, focurile si crucile si schimbasera religiile, pana cand ajunsesera intr-un intuneric al necredintei care ii cuprinsese pe toti, cu exceptia catorva dintre oamenii Scripturii, care se stinsesera cu putin timp inaintea misiunii. Se stie ca Allah Preainaltul nu Si-a creat fapturile fara rost si nu le-a lasat de izbeliste, fiindca El este Intelept, Atotstiutor, Atotputernic si Milostiv. Din intelepciunea si indurarea Sa fata de robi face parte faptul ca le-a trimis acest Mesager maret, care le porunceste sa-L adore numai pe Preamilostivul, fara niciun asociat. Omul inzestrat cu ratiune recunoaste sinceritatea Mesagerului numai din faptul trimiterii lui, iar aceasta este o dovada mare ca el este Mesagerul lui Allah.

In privinta celui de-al doilea lucru, cel care il cunoaste deplin pe Profet - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, ii cunoaste viata si purtarea dinaintea misiunii, precum si felul in care a crescut cu cele mai desavarsite insusiri, apoi vede cum nobletea si caracterul sau maret au sporit dupa aceea, va intelege, cercetandu-i viata, ca acestea nu pot fi decat insusirile Profetilor desavarsiti. Allah Preainaltul a facut din insusirile oamenilor cea mai mare dovada prin care sunt cunoscuti oamenii si prin care se deosebesc sinceritatea si minciuna lor.

In privinta celui de-al treilea lucru, acesta este cunoasterea Legii marete si a Coranului nobil aduse de el - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, care cuprind vestiri adevarate, porunci frumoase, interzicerea oricarui lucru respingator si minuni uimitoare. Toate semnele intra in aceste trei categorii.

„Vestitor al binelui”, adica al fericirii in aceasta lume si in Viata de Apoi pentru cel care te asculta; „si prevenitor”, adica ii avertizezi asupra nefericirii si pierzarii din aceasta lume si din Viata de Apoi pe cei care nu ti se supun. „Iar tu nu vei fi intrebat despre oamenii Iadului”, adica nu esti raspunzator pentru ei; tie iti revine doar transmiterea mesajului, iar Noua Ne revine judecarea faptelor.

Versetul 120

وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡۗ قُلۡ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلۡهُدَىٰۗ وَلَئِنِ ٱتَّبَعۡتَ أَهۡوَآءَهُم بَعۡدَ ٱلَّذِي جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢٠﴾

120. Nici evreii si nici crestinii nu vor fi multumiti de tine pana cand nu le vei urma religia. Spune: „Calauzirea lui Allah este adevarata calauzire.” Daca le-ai urma dorintele dupa cunoasterea care ti-a venit, nu ai avea in fata lui Allah niciun ocrotitor si niciun ajutor.

Allah Preainaltul il instiinteaza pe Mesagerul Sau ca nici evreii si nici crestinii nu vor fi multumiti de el decat daca le va urma religia, fiindca ei cheama la religia pe care o urmeaza si pretind ca aceea este calauzirea. Spune-le: „Calauzirea lui Allah”, cu care am fost trimis, „este adevarata calauzire”, iar ceea ce urmati voi nu este decat dorinta. Dovada se afla in cuvintele: „Daca le-ai urma dorintele dupa cunoasterea care ti-a venit, nu ai avea in fata lui Allah niciun ocrotitor si niciun ajutor.”

Acest pasaj cuprinde o interdictie foarte aspra de a urma dorintele evreilor si ale crestinilor si de a-i imita in ceea ce tine in mod deosebit de religia lor. Desi cuvintele ii sunt adresate Mesagerului lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, comunitatea sa este cuprinsa in ele, fiindca se ia in considerare generalitatea sensului, nu numai persoana careia i se adreseaza cuvintele, asa cum se ia in considerare generalitatea formularii, nu numai imprejurarea deosebita care a prilejuit-o.

Versetele 121 la 123

ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَتۡلُونَهُۥ حَقَّ تِلَاوَتِهِۦٓ أُوْلَٰٓئِكَ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۗ وَمَن يَكۡفُرۡ بِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿١٢١﴾

121. Cei carora le-am daruit Cartea o citesc asa cum se cuvine; aceia sunt cei care cred in ea. Iar cei care nu cred in ea - aceia sunt cei pierduti.

يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتِيَ ٱلَّتِيٓ أَنۡعَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ وَأَنِّي فَضَّلۡتُكُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٢٢﴾

122. O, fii ai lui Israel! Amintiti-va binefacerea Mea pe care v-am daruit-o si ca v-am ales mai presus de toate popoarele.

وَٱتَّقُواْ يَوۡمٗا لَّا تَجۡزِي نَفۡسٌ عَن نَّفۡسٖ شَيۡـٔٗا وَلَا يُقۡبَلُ مِنۡهَا عَدۡلٞ وَلَا تَنفَعُهَا شَفَٰعَةٞ وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ﴿١٢٣﴾

123. Temeti-va de o Zi in care niciun suflet nu-i va fi de folos altuia cu nimic, nicio rascumparare nu va fi primita de la el, nicio mijlocire nu-i va fi de folos si ei nu vor fi ajutati.

Allah Preainaltul arata ca aceia carora le-a daruit Cartea si asupra carora Si-a revarsat deplin binefacerea „o citesc asa cum se cuvine", adica o urmeaza asa cum se cuvine, fiindca tilawah inseamna si urmare. Ei socotesc ingaduit ceea ce ea ingaduie, socotesc interzis ceea ce ea interzice, lucreaza potrivit versetelor ei limpezi si cred in cele al caror sens nu le este pe deplin deslusit. Acestia sunt cei fericiti dintre oamenii Scripturii, care au cunoscut binefacerea lui Allah si au fost recunoscatori pentru ea, au crezut in toti Mesagerii si nu au facut deosebire intre niciunul dintre ei.

Acestia sunt credinciosii adevarati, nu cei dintre ei care spun: „Credem in ceea ce ne-a fost pogorat noua", dar nu cred in ceea ce a venit dupa aceasta. De aceea Allah i-a amenintat prin cuvintele: „Iar cei care nu cred in ea - aceia sunt cei pierduti."

Explicatia urmatoarelor doua versete a fost prezentata mai inainte.

Versetele 124 si 125

* وَإِذِ ٱبۡتَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ رَبُّهُۥ بِكَلِمَٰتٖ فَأَتَمَّهُنَّۖ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامٗاۖ قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِيۖ قَالَ لَا يَنَالُ عَهۡدِي ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٢٤﴾

124. Si amintiti-va cand Domnul sau l-a incercat pe Ibrahim prin anumite porunci, iar el le-a implinit. El a spus: „Te voi face imam pentru oameni." Ibrahim a spus: „Si dintre urmasii mei?" El a spus: „Legamantul Meu nu-i cuprinde pe cei nedrepti."

وَإِذْ جَعَلْنَا ٱلْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا وَٱتَّخِذُوا۟ مِن مَّقَامِ إِبْرَٰهِـۧمَ مُصَلًّى ۖ وَعَهِدْنَآ
إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِىَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلْعَٰكِفِينَ وَٱلرُّكَّعِ
ٱلسُّجُودِ ﴿١٢٥﴾

125. Si amintiti-va cand am facut Casa un loc la care oamenii se intorc mereu si un loc sigur: „Luati locul lui Ibrahim drept loc de rugaciune." Le-am poruncit lui Ibrahim si lui Isma'il: „Curatati Casa Mea pentru cei care o inconjoara, pentru cei care raman in ea in adorare si pentru cei care se pleaca si se prosterneaza."

Allah Preainaltul vorbeste despre robul si apropiatul Sau Ibrahim - pacea fie asupra sa -, al carui rang de imam si a carui maretie sunt recunoscute de toate gruparile oamenilor Scripturii si pe care il revendica pana si politeistii. Allah l-a incercat si l-a pus la proba prin cuvinte, adica prin porunci si interdictii, asa cum este randuiala lui Allah cand Isi incearca robii, pentru ca mincinosul, care nu ramane statornic in vremea incercarii si a probei, sa fie deosebit de cel sincer, a carui treapta se inalta, a carui vrednicie sporeste, a carui fapta se curata si a carui esenta se purifica asemenea aurului. Printre cei mai de seama in aceasta privinta s-a numarat apropiatul lui Allah, Ibrahim - pacea fie asupra sa. El a implinit pe deplin toate lucrurile prin care Allah l-a incercat. Allah l-a rasplatit pentru aceasta, iar Allah nu inceteaza sa rasplateasca binele. El a spus: „Te voi face imam pentru oameni", adica ei te vor urma in calauzire, vor pasi in urma ta spre fericirea lor vesnica, iar tu vei avea parte de lauda neintrerupta, rasplata imbelsugata si cinstire din partea tuturor.

Pe Allah, aceasta este cea mai buna treapta pentru care se pot intrece oamenii, cel mai inalt rang spre care se avanta cei care lucreaza si cea mai deplina stare atinsa de Mesagerii cu vointa neclintita si de urmasii lor dintre toti cei sinceri care ii urmeaza si cheama la Allah si la calea Sa. Cand Ibrahim s-a bucurat de acest rang si l-a atins, l-a cerut si pentru urmasii sai, pentru ca treapta lui si treapta lor sa se inalte. Aceasta face parte tot din rolul sau de imam, din grija lui sincera pentru robii lui Allah si din dorinta ca cei care ii calauzesc pe altii sa fie numerosi printre robii lui Allah. Cat de marete sunt aceste nazuinti inalte si aceste ranguri sublime!

Preamilostivul, Blandul i-a raspuns si i-a aratat piedica in calea atingerii acestui rang: „Legamantul Meu nu-i cuprinde pe cei nedrepti", adica rolul de imam in religie nu-i revine celui care se nedreptateste pe sine, isi face rau si se injoseste, fiindca nedreptatea este potrivnica acestui rang. Mijloacele prin care acest rang se atinge sunt rabdarea si certitudinea, iar urmarea lui este ca omul

care il detine sa aiba multa credinta, multe fapte bune, un caracter frumos, insusiri drepte, iubire deplina, teama smerita si intoarcere catre Allah. Ce legatura poate exista intre nedreptate si acest rang? Sensul subinteles al versetului arata ca omul care nu este nedrept va dobandi rolul de imam, insa numai daca indeplineste conditiile dobandirii lui.

Apoi Allah Preainaltul a mentionat un semn ramas, care dovedeste rolul de imam al lui Ibrahim: aceasta Casa Sacra, catre care pelerinajul a fost randuit ca unul dintre stalpii Islamului si o cauza prin care sunt sterse pacatele. In ea se afla urmele apropiatului lui Allah si ale urmasilor sai, prin care rolul sau de imam a devenit cunoscut si viata lui este amintita.

El spune: „Si amintiti-va cand am facut Casa un loc la care oamenii se intorc mereu", adica un loc de intoarcere in care dobandesc foloase religioase si lumesti, la care revin mereu fara sa li se stinga dorul de el; „si un loc sigur", in care orice faptura este in siguranta, pana si animalele salbatice si chiar lucrurile neinsufletite, precum copacii. De aceea, in vremea jahiliyyah, in ciuda shirk-ului lor, oamenii o respectau in cel mai inalt grad: unul dintre ei il putea gasi in sanctuar pe ucigasul tatalui sau fara sa-l atinga. Cand a venit Islamul, i-a sporit sfintenia, maretia, cinstea si onoarea.

„Luati locul lui Ibrahim drept loc de rugaciune." Este posibil ca prin acest maqam sa fie avut in vedere locul bine cunoscut care se afla astazi in fata usii Ka'bah si ca versetul sa se refere la cele doua rak'ah ale tawaf-ului, recomandate in spatele Maqam-ului lui Ibrahim. Aceasta este parerea celor mai multi talcuitori. Este posibil si ca termenul maqam, aflat aici in constructie posesiva, sa cuprinda toate locurile in care Ibrahim a stat in timpul Hajj-ului. Acestea sunt toate ritualurile: tawaf-ul, sa'y-ul, stationarea la 'Arafah si Muzdalifah, aruncarea pietricelelor la jamarat, jertfirea animalului si celelalte fapte ale Hajj-ului. Atunci cuvantul „loc de rugaciune" ar insemna „loc de adorare", adica urmati-l in ritualurile Hajj-ului. Poate ca acest al doilea sens este mai potrivit, pentru ca il cuprinde pe primul, iar formularea il ingaduie.

„Le-am poruncit lui Ibrahim si lui Isma'il", adica le-am transmis prin revelatie si le-am poruncit sa curete Casa lui Allah de shirk, necredinta si pacate, precum si de murdarie, impuritati si necuratenii, pentru ca ea sa fie pregatita „pentru cei care o inconjoara, pentru cei care raman in ea in adorare si pentru cei care se pleaca si se prosterneaza", adica pentru cei care se roaga. Tawaf-ul este mentionat mai intai pentru ca este propriu Moscheii Sacre; apoi vine i'tikaf-ul, deoarece conditia lui este sa se desfasoare intr-o moschee; iar dupa aceea rugaciunea, desi este mai buna, din motivul amintit.

Creatorul a atribuit Casa Lui Insusi din mai multe motive, fiecare cu folosul sau. Printre ele se afla faptul ca aceasta atribuire cere ca Ibrahim si Isma'il sa

acorde cea mai mare grija curatirii ei, fiind Casa lui Allah, si sa-si indrepte spre aceasta toata stradania si puterea. Un alt folos este ca atribuirea implica cinstirea si onoarea si cuprinde porunca adresata robilor Sai de a o preamari si cinsti. Un alt folos este ca aceasta atribuire este cauza care atrage inimile spre ea.

Versetul 126

وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّ ٱجْعَلْ هَٰذَا بَلَدًا ءَامِنًا وَٱرْزُقْ أَهْلَهُۥ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ مَنْ ءَامَنَ مِنْهُم بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۖ قَالَ وَمَن كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُۥ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُۥٓ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلنَّارِ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٢٦﴾

126. Si amintiti-va cand Ibrahim a spus: „Domnul meu, fa din acesta un oras sigur si daruieste-le locuitorilor sai roade - acelora dintre ei care cred in Allah si in Ziua de Apoi." El a spus: „Iar celui care nu crede ii voi darui o desfatare vremelnica, apoi il voi sili spre pedeapsa Focului. Ce rea este destinatia!"

Ibrahim s-a rugat pentru aceasta Casa, cerand ca Allah sa faca din imprejurimile ei un oras sigur si sa le daruiasca locuitorilor lui felurite roade. Apoi a restrans aceasta rugaminte la credinciosi, din buna-cuviinta fata de Allah, deoarece prima sa rugaminte, privitoare la rolul de imam, fusese generala, iar raspunsul ii cuprinsese numai pe cei care nu sunt nedrepti.

Cand a cerut inzestrare pentru ei si a restrans rugamintea la credinciosi, desi inzestrarea lui Allah ii cuprinde pe credinciosi si pe necredinciosi, pe cei neascultatori si pe cei ascultatori, Allah Preainaltul a spus: „Iar celui care nu crede", adica le voi darui inzestrare tuturor, musulmanilor si necredinciosilor. Musulmanul se foloseste de inzestrare pentru a-L adora pe Allah, apoi trece de la ea la desfatarea Paradisului. Necredinciosul se desfata cu ea pentru putin timp, „apoi il voi sili", adica il voi constrange si il voi duce fara voia lui, „spre pedeapsa Focului. Ce rea este destinatia!"

Versetele 127 la 129

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَٰهِـۧمُ ٱلْقَوَاعِدَ مِنَ ٱلْبَيْتِ وَإِسْمَٰعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾

127. Si amintiti-va cand Ibrahim si Isma'il ridicau temeliile Casei, spunand: „Domnul nostru, primeste de la noi! Cu adevarat, Tu esti Cel care Aude Totul, Atotstiutorul."

رَبَّنَا وَٱجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَآ أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَآ إِنَّكَ أَنتَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾

128. „Domnul nostru, fa-ne pe amandoi supusi Tie si fa dintre urmasii nostri o comunitate supusa Tie. Arata-ne ritualurile noastre si primeste cainta noastra. Cu adevarat, Tu esti Primitorul caintei, Induratorul."

رَبَّنَا وَٱبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُواْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾

129. „Domnul nostru, trimite printre ei un Mesager dintre ei, care sa le recite versetele Tale, sa-i invete Cartea si intelepciunea si sa-i curate. Cu adevarat, Tu esti Atotputernicul, Preainteleptul."

Aminteste-ti de Ibrahim si Isma'il cand ridicau din temelie zidurile Casei, staruind in aceasta lucrare mareata, si priveste cum starea lor unea teama si speranta. In timp ce savarseau aceasta lucrare, L-au rugat pe Allah sa o primeasca de la ei, pentru ca in ea sa se afle folosul cel mai larg.

Ei s-au rugat pentru ei insisi si pentru urmasii lor sa fie supusi lui Allah in Islam, a carui realitate este smerenia inimii si supunerea ei fata de Domnul sau, care cuprinde si supunerea madularelor. „Arata-ne ritualurile noastre", adica invata-ni-le aratandu-ni-le, pentru ca invatarea prin vedere este mai deplina. Este posibil ca prin ritualuri sa fie avute in vedere toate faptele Hajj-ului, asa cum arata imprejurarea si contextul, si este posibil sa fie avut in vedere un sens mai larg: intreaga religie si toate actele de adorare, asa cum arata generalitatea cuvantului. Nusuk inseamna adorare, insa folosirea lui pentru actele Hajj-ului a devenit predominanta prin uz. Astfel, rugamintea lor inseamna cererea ajutorului pentru dobandirea cunoasterii folositoare si savarsirea faptelor bune.

Fiindca orice rob, oricat s-ar stradui, este atins neaparat de lipsuri si are nevoie de cainta, ei au spus: „Primeste cainta noastra. Cu adevarat, Tu esti Primitorul caintei, Induratorul."

„Domnul nostru, trimite printre ei", adica printre urmasii nostri, „un Mesager dintre ei", pentru ca treapta lui Ibrahim si a lui Isma'il sa fie mai inalta, pentru ca ei sa i se supuna si sa-l cunoasca asa cum se cuvine; „care sa le recite versetele Tale", rostindu-le, pastrandu-le si facandu-i sa le pastreze; „sa-i invete Cartea si intelepciunea", adica sensurile lor; „si sa-i curate", educandu-i prin fapte bune si ajutandu-i sa se lepede de faptele rele, impreuna cu care sufletele nu se pot curata.

„Cu adevarat, Tu esti Atotputernicul”, adica Cel care stapaneste orice lucru si Caruia nimic nu I se poate impotrivi, „Preainteleptul”, Cel care pune lucrurile la locurile lor. Asadar, prin puterea si intelepciunea Ta, trimite printre ei acest Mesager.

Allah le-a raspuns rugamintii si l-a trimis pe acest Mesager nobil, prin care le-a daruit indurare in mod deosebit urmasilor lor si, in general, tuturor fapturilor. De aceea Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a spus: „Eu sunt rugamintea tatalui meu Ibrahim.”[9]

Dupa ce Allah l-a cinstit astfel pe Ibrahim si a vorbit despre insusirile sale desavarsite, Allah Preainaltul a spus:

Versetele 130 la 134

وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ ۚ وَلَقَدِ ٱصْطَفَيْنَٰهُ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ
وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٣٠﴾

130. Cine se indeparteaza de religia lui Ibrahim, in afara de cel care isi nesocoteste propriul suflet? Noi l-am ales in aceasta lume, iar in Viata de Apoi el va fi dintre cei drepti.

إِذْ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسْلِمْ ۖ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٣١﴾

131. Cand Domnul sau i-a spus: „Supune-te!”, el a spus: „M-am supus Domnului lumilor.”

وَوَصَّىٰ بِهَآ إِبْرَٰهِـۧمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَٰبَنِىَّ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ
إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾

132. Ibrahim le-a lasat aceasta porunca fiilor sai, la fel si Ya'qub: „O, fiii mei! Allah a ales pentru voi aceasta religie, asa ca sa nu muriti decat fiind musulmani.”

[9] Relatat de Ahmad (1/127, 128) si al-Hakim (2/150), care l-a declarat autentic, iar adh-Dhahabi a fost de acord cu el. Hadithul a fost declarat autentic de al-Albani in as-Sahihah (1545, 1546).

أَمْ كُنتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ ٱلْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنۢ بَعْدِى قَالُوا۟ نَعْبُدُ إِلَٰهَكَ وَإِلَٰهَ ءَابَآئِكَ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ إِلَٰهًا وَٰحِدًا وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾

133. Sau ati fost voi de fata cand moartea i-a venit lui Ya'qub si el le-a spus fiilor sai: „Ce veti adora dupa mine?" Ei au spus: „Il vom adora pe Dumnezeul tau si pe Dumnezeul stramosilor tai - Ibrahim, Isma'il si Ishaq -, un singur Dumnezeu, si Lui Ii suntem supusi."

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

134. Aceasta este o comunitate care a trecut. Ei vor avea ceea ce au agonisit, iar voi veti avea ceea ce ati agonisit si nu veti fi intrebati despre ceea ce faceau ei.

Cine se indeparteaza de religia lui Ibrahim dupa ce i-a cunoscut vrednicia, in afara de cel care „isi nesocoteste propriul suflet", adica nu-l cunoaste, il injoseste, se multumeste sa-i ofere lucruri josnice si il vinde intr-un targ pagubos? Tot astfel, nimeni nu este mai bine calauzit si mai desavarsit decat cel care doreste religia lui Ibrahim. Apoi Allah a vorbit despre starea lui in aceasta lume si in Viata de Apoi: „Noi l-am ales in aceasta lume", adica l-am ales si i-am daruit reusita de a savarsi faptele prin care a ajuns sa se numere printre cei alesi si buni; „iar in Viata de Apoi el va fi dintre cei drepti", cei care vor avea cele mai inalte trepte.

„Cand Domnul sau i-a spus: «Supune-te!»", el a spus, ascultandu-L pe Domnul sau: „M-am supus Domnului lumilor", cu sinceritate, tawhid, iubire si intoarcere catre El. Astfel, tawhid-ul fata de Allah a devenit insusirea sa. Apoi l-a lasat mostenire urmasilor sai, le-a poruncit sa-l pastreze si l-a facut un cuvant statornic printre urmasii lui. Ei l-au mostenit unul de la altul pana cand a ajuns la Ya'qub, care le-a lasat aceeasi porunca fiilor sai.

Asadar, o, fii ai lui Ya'qub, tatal vostru v-a lasat voua in mod deosebit aceasta porunca, iar voi aveti datoria sa va supuneti pe deplin si sa-l urmati pe Pecetea Profetilor.

El a spus: „O, fiii mei! Allah a ales pentru voi aceasta religie", adica a ales-o pentru voi din indurare si bunatate fata de voi. Traiti potrivit ei, insusiti-va randuielile ei si lasati-o sa va modeleze caracterul, pentru ca sa staruiti in ea si moartea sa nu va vina decat cand va aflati in aceasta stare. Cel care traieste intr-

o anumita stare moare in acea stare, iar cel care moare intr-o anumita stare va fi inviat in ea.

Fiindca evreii pretindeau ca urmeaza religia lui Ibrahim si a lui Ya'qub dupa el, Allah Preainaltul i-a mustrat: „Sau ati fost voi de fata cand moartea i-a venit lui Ya'qub?", adica atunci cand s-au aratat primele semne ale mortii. El le-a spus fiilor sai, pentru a-i pune la incercare si pentru a se bucura, inca din timpul vietii, vazand ca vor implini porunca lasata lor: „Ce veti adora dupa mine?"

Ei i-au dat un raspuns care l-a bucurat: „Il vom adora pe Dumnezeul tau si pe Dumnezeul stramosilor tai - Ibrahim, Isma'il si Ishaq -, un singur Dumnezeu", fara sa-I facem niciun asociat si fara sa-I punem pe nimeni deopotriva cu El, „si Lui Ii suntem supusi". Astfel, au unit tawhid-ul cu fapta.

Se stie ca evreii carora li se adreseaza versetul nu au fost de fata la moartea lui Ya'qub, fiindca nu existau inca. Daca nu au fost de fata, Allah le-a vestit ca Ya'qub le-a poruncit fiilor sai credinta curata, nu iudaismul.

Apoi Allah Preainaltul spune: „Aceasta este o comunitate care a trecut", adica s-a dus. „Ei vor avea ceea ce au agonisit, iar voi veti avea ceea ce ati agonisit", adica fiecare va avea fapta sa si fiecare va fi rasplatit pentru ceea ce a facut. Nimeni nu va purta vina altuia si nimanui nu-i vor fi de folos decat propria credinta si propria evlavie. Preocuparea voastra pentru ei, pretentia ca le urmati religia si multumirea numai cu asemenea vorbe sunt vorbe goale, lipsite de temei. Datoria voastra este sa cercetati starea in care va aflati si sa vedeti daca ea va conduce spre izbavire sau nu.

Versetul 135

وَقَالُواْ كُونُواْ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ تَهْتَدُواْ ۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِـۧمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾

135. Ei spun: „Fiti evrei sau crestini si veti fi calauziti." Spune: „Dimpotriva, urmam religia lui Ibrahim, cel inclinat spre credinta curata; el nu a fost dintre politeisti."

Atat evreii, cat si crestinii i-au chemat pe musulmani sa intre in religia lor, pretinzand ca ei sunt cei calauziti, iar ceilalti sunt rataciti. Da-le un raspuns care sa le inlature ratacirea: „Dimpotriva, urmam religia lui Ibrahim, cel inclinat spre credinta curata", adica indreptat spre Allah si indepartat de tot ceea ce este in afara Lui, statornic in tawhid si parasind shirk-ul si asemanarea altora cu Allah. Urmarea acestei cai este calauzire, iar indepartarea de religia lui Ibrahim este necredinta si ratacire.

Versetul 136

قُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِيَ ٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ﴿١٣٦﴾

136. Spuneti: „Noi credem in Allah, in ceea ce ne-a fost pogorat noua, in ceea ce le-a fost pogorat lui Ibrahim, Isma'il, Ishaq, Ya'qub si triburilor, in ceea ce le-a fost daruit lui Musa si lui 'Isa si in ceea ce le-a fost daruit Profetilor de la Domnul lor. Nu facem deosebire intre niciunul dintre ei si Lui Ii suntem supusi."

Acest verset nobil cuprinde tot ceea ce trebuie crezut. Sa stii ca iman-ul, adica deplina incredintare a inimii in aceste principii, cuprinde recunoasterea lor si faptele inimii si ale madularelor. Privita astfel, credinta cuprinde Islamul si toate faptele bune, fiindca ele fac parte din credinta si sunt efecte ale ei. Oriunde termenul „credinta" este folosit singur, toate acestea intra in sensul lui. Tot astfel, cand termenul „Islam" este folosit singur, el cuprinde credinta. Cand cei doi termeni sunt asezati impreuna, credinta denumeste recunoasterea si incredintarea aflate in inima, iar Islamul denumeste faptele exterioare. Acelasi lucru este valabil cand credinta si faptele bune sunt mentionate impreuna.

Cuvintele lui Allah Preainaltul: „Spuneti" inseamna: rostiti cu limbile voastre ceea ce inimile voastre recunosc impreuna cu ele. Aceasta este vorbirea deplina, care aduce rasplata. Asa cum rostirea cu limba fara credinta inimii este ipocrizie si necredinta, cuvantul lipsit de fapta inimii este lipsit de putere si are putin folos, chiar daca robul este rasplatit pentru el atunci cand este bun si are la baza credinta. Exista insa o deosebire intre cuvantul singur si cuvantul insotit de fapta inimii.

In cuvantul „Spuneti" se afla si o trimitere la marturisirea deschisa a credintei, la proclamarea ei si la chemarea oamenilor catre ea, deoarece aceasta este temelia si fundamentul religiei. In cuvantul „credem" si in formularile asemanatoare, unde fapta este atribuita intregii comunitati, se afla o trimitere la obligatia tuturor membrilor comunitatii de a se tine impreuna de funia lui Allah si un indemn la unitate, pentru ca ei sa cheme la acelasi lucru si sa lucreze uniti. El cuprinde interdictia dezbinarii si arata ca dreptcredinciosii sunt ca un singur trup.

In cuvintele: „Spuneti: «Noi credem in Allah...»" se afla dovada ca omul poate sa-si atribuie credinta atunci cand o precizeaza astfel, ba chiar ca trebuie sa faca aceasta. Spre deosebire de aceasta, cuvintele „eu sunt credincios" si altele

asemanatoare nu se rostesc decat insotite de precizarea „daca Allah voieste”, fiindca altfel cuprind laudarea propriei persoane si marturia omului despre propria credinta.

„Noi credem in Allah”, adica noi credem ca El exista si ca este Unul si Unicul, inzestrat cu toate insusirile desavarsirii, mai presus de orice lipsa si defect, Singurul care merita sa primeasca toate actele de adorare, fara ca nimic sa-I fie facut asociat in vreunul dintre ele, in niciun fel.

„In ceea ce ne-a fost pogorat noua” cuprinde Coranul si Sunnah, potrivit cuvintelor lui Allah Preainaltul: „Allah a pogorat asupra ta Cartea si intelepciunea” (an-Nisa', 4:113). Aici intra credinta in ceea ce Cartea lui Allah si Sunnah Mesagerului Sau cuprind despre insusirile Creatorului, insusirile Mesagerilor Sai, Ziua de Apoi, lucrurile nevazute din trecut si din viitor, precum si credinta in randuielile religioase, in porunci, in judecatile rasplatirii si in toate celelalte lucruri pe care ele le cuprind.

„In ceea ce le-a fost pogorat lui Ibrahim...”, pana la sfarsitul versetului, cuprinde credinta in toate Cartile pogorate tuturor Profetilor si credinta in Profeti in general, iar in mod deosebit in cei numiti in acest verset, datorita cinstei lor si faptului ca au adus Legi mari. Datoria fata de Profeti si Carti este sa credem in toti acestia, in mod general si cuprinzator, apoi sa credem in mod amanuntit tot ceea ce cunoastem in amanunt despre ei.

„Nu facem deosebire intre niciunul dintre ei”, adica noi credem in toti. Aceasta este o trasatura a musulmanilor prin care se deosebesc de oricine pretinde ca urmeaza o religie. Evreii, crestinii, sabeenii si altii, desi pretind ca ei cred in unii dintre Mesageri si in unele dintre Carti, nu cred in ceilalti. Ei fac deosebire intre Mesageri si Carti: in unii cred, iar in altii nu cred. Tagaduirea lor anuleaza marturisirea lor, fiindca Mesagerul in care pretind ca au crezut i-a socotit adevarati pe ceilalti Mesageri, indeosebi pe Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa. Daca il tagaduiesc pe Muhammad, atunci isi tagaduiesc propriul Mesager in ceea ce le-a vestit si, astfel, nu cred nici in el.

Cuvintele: „in ceea ce le-a fost daruit Profetilor de la Domnul lor” arata ca darul religiei este darul adevarat, legat de fericirea din aceasta lume si din Viata de Apoi. Allah nu ne-a poruncit sa credem in puterea, averea si alte lucruri asemanatoare daruite Profetilor, ci ne-a poruncit sa credem in Cartile si Legile pe care le-au primit. Tot aici se arata ca Profetii transmit de la Allah si sunt mijlocitori intre Allah si fapturile Sale numai in transmiterea religiei Lui; ei nu au nicio putere de hotarare in aceasta privinta.

Cuvintele „de la Domnul lor” arata ca din desavarsirea stapanirii Sale asupra robilor face parte faptul ca le pogoara Carti si le trimite Mesageri. Desavarsirea stapanirii Sale nu ingaduie sa-i lase fara scop si de izbeliste. Daca ceea ce li s-a

daruit Profetilor vine numai de la Domnul lor, atunci prin aceasta se deosebesc Profetii de cei care pretind profetia. Pentru a-i deosebi, este de ajuns sa cercetam la ce cheama fiecare: Mesagerii nu cheama decat la bine si nu opresc decat raul; fiecare il socoteste adevarat pe celalalt si marturiseste adevarul lui, fara deosebire si fara contradictie, fiindca mesajul vine de la Domnul lor. „Daca ar fi fost de la altcineva decat Allah, ar fi gasit in el multe nepotriviri" (an-Nisa', 4:82).

Situatia este alta in cazul celui care pretinde profetia: vestile, poruncile si interdictiile unor asemenea oameni se vor contrazice neaparat, dupa cum stie cel care cerceteaza viata tuturor acestora si cunoaste lucrurile la care cheama. Dupa ce Allah Preainaltul a aratat toate lucrurile in care trebuie crezut, atat in mod general, cat si in mod deosebit, iar cuvantul singur nu este de folos fara fapta, El a spus: „si Lui Ii suntem supusi", adica ne smerim inaintea maretiei Sale, ne supunem Lui prin adorare, atat launtric, cat si in faptele noastre exterioare si Ii daruim numai Lui adorarea. Asezarea cuvintelor „Lui Ii" inaintea cuvantului „supusi" arata ca supunerea Ii apartine numai Lui.

In ciuda formularii sale concise, acest verset nobil cuprinde cele trei feluri de tawhid: tawhid ar-rububiyyah, adica unicitatea stapanirii; tawhid al-uluhiyyah, adica unicitatea adorarii; si tawhid al-asma' wa-s-sifat, adica unicitatea Numelor si Insusirilor. Cuprinde credinta in toti Mesagerii si in toate Cartile, iar numirea anumitor Mesageri dupa mentionarea lor generala arata vrednicia celor numiti. Cuprinde, de asemenea, incredintarea inimii, marturisirea limbii si fapta madularelor, sinceritatea fata de Allah in toate acestea, deosebirea dintre Mesagerii sinceri si mincinosii care pretind profetia, felul in care Creatorul ii invata pe robii Sai cum sa vorbeasca, precum si indurarea si bunatatea Sa fata de ei prin binefacerile religioase legate de fericirea acestei lumi si a Vietii de Apoi. Slava Celui care a facut din Cartea Sa o lamurire a tuturor lucrurilor, calauzire si indurare pentru oamenii care cred!

Versetul 137

فَإِنْ ءَامَنُواْ بِمِثْلِ مَآ ءَامَنتُم بِهِۦ فَقَدِ ٱهْتَدَواْ ۖ وَّإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا هُمْ فِى شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ ٱللَّهُ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾

137. Daca ei cred asa cum credeti voi, atunci sunt calauziti. Daca se intorc de la adevar, ei se afla numai in impotrivire. Allah iti va fi de ajuns impotriva lor, iar El este Cel care Aude Totul, Atotstiutorul.

Daca oamenii Scripturii cred asa cum credeti voi, o, dreptcredinciosilor, in toti Mesagerii si in toate Cartile - in fruntea Mesagerilor aflandu-se Pecetea si cel mai

bun dintre ei, Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, iar in fruntea Cartilor, Coranul -, daca se supun numai lui Allah si nu fac deosebire intre niciunul dintre Mesageri, „atunci sunt calauziti" spre calea dreapta care duce la gradinile desfatarii. Nu exista pentru ei nicio cale spre calauzire in afara acestei credinte, nu asa cum au pretins prin cuvintele: „Fiti evrei sau crestini si veti fi calauziti", inchipuindu-si ca indrumarea se afla numai in religia lor.

Calauzirea inseamna cunoasterea adevarului si lucrarea potrivit lui. Contrariul ei este ratacirea prin necunoasterea adevarului si abaterea de la faptuirea lui dupa dobandirea cunoasterii. Aceasta din urma este impotrivirea in care au cazut atunci cand s-au intors de la adevar si s-au indepartat. Cel care se impotriveste se afla de o parte, iar Allah si Mesagerul Sau de partea cealalta. Impotrivirea cuprinde dusmania si vrajmasia puternica, iar una dintre urmarile ei este ca ei isi folosesc toata puterea pentru a-l vatama pe Mesager.

De aceea Allah i-a fagaduit Mesagerului Sau ca ii va fi de ajuns impotriva lor, fiindca El este „Cel care Aude Totul", care aude toate glasurile, oricat de diferite ar fi limbile si oricat de variate nevoile; „Atotstiutorul", care cunoaste ceea ce se afla inaintea si in urma lor, nevazutul si ceea ce poate fi vazut, lucrurile exterioare si cele launtrice. Fiind astfel, Allah iti va fi de ajuns impotriva raului lor.

Allah Si-a implinit fagaduinta fata de Mesagerul Sau si i-a dat putere asupra lor: unii au fost ucisi, altii au fost luati prizonieri, altii au fost izgoniti, iar ceilalti au fost imprastiati in toate partile. Aici se afla una dintre minunile Coranului: vestirea unui lucru inainte sa se petreaca, iar el s-a petrecut intocmai cum fusese vestit.

Versetul 138

صِبْغَةَ ٱللَّهِ ۖ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ صِبْغَةً ۖ وَنَحْنُ لَهُۥ عَٰبِدُونَ ﴿١٣٨﴾

138. Culoarea lui Allah! Cine poate da o culoare mai frumoasa decat Allah? Iar noi numai pe El Il adoram.

Ramaneti statornici in culoarea lui Allah, adica in religia Sa, si impliniti-o pe deplin prin toate faptele exterioare si launtrice si prin toate credintele ei, in orice vreme, pana cand devine pentru voi o culoare si una dintre insusirile voastre. Cand religia devine una dintre insusirile voastre, ea va face ca voi sa va supuneti poruncilor ei de bunavoie, prin alegere si iubire. Religia va deveni parte din firea voastra, asemenea culorii depline a unei haine, care a devenit insusirea ei. Astfel veti dobandi fericirea in aceasta lume si in Viata de Apoi, fiindca religia indeamna la caracter nobil, fapte frumoase si teluri inalte.

De aceea Allah a rostit, in chipul unei intrebari retorice al carei raspuns este bine cunoscut mintilor limpezi: „Cine poate da o culoare mai frumoasa decat Allah?", adica nu exista o culoare mai frumoasa decat culoarea Sa. Daca vrei sa cunosti un exemplu care iti arata deosebirea dintre culoarea lui Allah si celelalte culori, compara un lucru cu opusul lui.

Priveste-l pe robul care crede in Domnul sau cu o credinta adevarata, al carei efect este smerenia inimii si supunerea madularelor. El nu inceteaza sa se impodobeasca prin orice insusire buna, fapta frumoasa, caracter desavarsit si trasatura aleasa si sa se lepede de orice insusire urata, viciu si defect. El se caracterizeaza prin sinceritate in cuvant si fapta, rabdare, blandete, curatie morala, curaj, bunatate prin cuvinte si fapte, iubire fata de Allah, teama smerita fata de El, frica de pedeapsa Sa si speranta in rasplata Sa. Starea lui este sinceritatea fata de Cel adorat si bunatatea fata de robii Sai.

Compara-l apoi cu un rob care nu crede in Domnul sau, fuge de El si se indreapta spre altii dintre cei creati. Acesta se caracterizeaza prin insusiri urate: necredinta, shirk, minciuna, tradare, viclenie, inselatorie, lipsa castitatii si purtare rea fata de fapturi, prin cuvinte si fapte. El nu are nici sinceritate fata de Cel adorat si nici bunatate fata de robii Sai.

Atunci ti se va arata marea deosebire dintre cei doi si vei intelege ca nu exista o culoare mai frumoasa decat culoarea lui Allah. Tot aici se intelege ca nicio culoare nu este mai urata decat culoarea celui care imbratiseaza o alta religie decat a Sa.

Cuvintele: „Iar noi numai pe El Il adoram" lamuresc aceasta culoare: ea consta in implinirea celor doua principii, sinceritatea si urmarea Mesagerului. Adorarea este un nume care cuprinde toate faptele si cuvintele exterioare si launtrice pe care Allah le iubeste si de care este multumit, iar acestea nu devin adorare decat atunci cand Allah le legifereaza prin intermediul Mesagerului Sau. Sinceritatea inseamna ca robul urmareste numai Fata lui Allah prin acele fapte. Asezarea cuvintelor „numai pe El" inaintea verbului arata restrangerea adorarii la El. Cuvintele: „noi numai pe El Il adoram" ii descriu printr-un nume de agent care arata statornicia si continuitatea, pentru a arata ca aceasta este o insusire a lor si ca a devenit o culoare statornica a lor.

Versetul 139

قُلْ أَتُحَآجُّونَنَا فِى ٱللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَآ أَعْمَـٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَـٰلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾

139. Spune: „Va contraziceti cu noi cu privire la Allah, desi El este Domnul nostru si Domnul vostru? Noi avem faptele noastre, iar voi aveti faptele voastre, si noi suntem sinceri numai fata de El."

Disputa este discutia dintre doua sau mai multe persoane cu privire la lucrurile asupra carora nu sunt de acord, fiecare dintre parti voind sa-si sustina opinia si sa o respinga pe a celeilalte. Fiecare se straduieste sa aduca dovezi in sprijinul opiniei sale. Ceea ce se cere este ca disputa sa se poarte in chipul cel mai frumos, pe calea cea mai scurta care il intoarce pe cel ratacit la adevar, stabileste dovada impotriva celui incapatanat, face adevarul limpede si arata falsitatea. Daca iese din aceste limite, devine o cearta si o disputa stearpa in care nu se afla niciun bine si care da nastere raului.

Oamenii Scripturii pretindeau ca sunt mai apropiati de Allah decat musulmanii. Aceasta era o simpla pretentie lipsita de argument si dovada. Daca Domnul tuturor este Unul, daca El nu este numai Domnul vostru, cu excluderea noastra, si daca fiecare dintre noi si dintre voi are fapta sa, atunci noi si voi suntem deopotriva in aceste privinte. De aici nu rezulta ca una dintre cele doua grupari sa fie mai apropiata de Allah decat cealalta, fiindca deosebirea intre doi oameni care au in comun un lucru, fara sa existe intre ei o diferenta relevanta, este o pretentie neintemeiata, o tratare diferita a doua lucruri asemanatoare si o incapatanare vadita.

Superioritatea se dobandeste numai prin fapte bune savarsite cu sinceritate doar pentru Allah. Aceasta este insusirea dreptcredinciosilor si numai a lor, iar de aici rezulta ca ei sunt mai apropiati de Allah decat ceilalti, fiindca sinceritatea este calea izbavirii.

Aceasta este deosebirea dintre apropiatii Preamilostivului si apropiatii lui Shaytan, intemeiata pe insusiri adevarate pe care oamenii inzestrati cu ratiune le recunosc si pe care nu le contesta decat un incapatanat nestiutor. In acest verset se afla o indrumare subtila privitoare la calea disputei: argumentarea se intemeiaza pe tratarea in acelasi fel a lucrurilor asemanatoare si pe distingerea celor diferite.

Versetul 140

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطَ كَانُوا۟ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ ۗ قُلْ ءَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ ٱللَّهُ ۗ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَٰدَةً عِندَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾

140. Sau spuneti ca Ibrahim, Isma'il, Ishaq, Ya'qub si triburile au fost evrei sau crestini? Spune: „Voi stiti mai bine sau Allah?" Cine este mai nedrept decat cel care ascunde o marturie pe care o are de la Allah? Allah nu este nepasator fata de ceea ce faceti.

Aceasta este o alta pretentie a lor si o alta disputa privitoare la Mesagerii lui Allah: ei sustineau ca sunt mai apropiati de Mesagerii mentionati decat musulmanii. Allah le-a raspuns prin cuvintele: „Voi stiti mai bine sau Allah?" Allah spune: „Ibrahim nu a fost nici evreu, nici crestin, ci a fost inclinat spre credinta curata, musulman, si nu a fost dintre politeisti" (Al 'Imran, 3:67), iar ei spun ca a fost evreu sau crestin.

Ori ei sunt cei sinceri si cunoscatori, ori Allah Preainaltul este Cel sincer si cunoscator in aceasta privinta. Una dintre cele doua posibilitati trebuie sa fie adevarata. Raspunsul este lasat nerostit, insa este cat se poate de limpede. Din pricina limpezimii lui, nici nu a fost nevoie sa se spuna: „Dimpotriva, Allah stie mai bine si spune adevarul" sau alte cuvinte asemanatoare, caci raspunsul este vadit pentru fiecare. Este ca atunci cand se intreaba: noaptea este mai luminoasa sau ziua? Focul este mai fierbinte sau apa? Shirk-ul este mai bun sau tawhid-ul? Orice om care are un dram de ratiune cunoaste raspunsul.

Pana si ei insisi cunosc aceasta si stiu ca Ibrahim si ceilalti Profeti nu au fost nici evrei, nici crestini. Insa au ascuns aceasta cunoastere si aceasta marturie, iar nedreptatea lor a fost astfel cea mai mare. De aceea Allah Preainaltul spune: „Cine este mai nedrept decat cel care ascunde o marturie pe care o are de la Allah?" Aceasta este o marturie incredintata lor de Allah, nu de o faptura. Datoria lor era sa se ingrijeasca sa o depuna, insa au ascuns-o si au aratat contrariul ei. Au unit ascunderea adevarului si refuzul de a-l rosti cu aratarea falsitatii si chemarea catre ea. Nu este aceasta cea mai mare nedreptate? Ba da, pe Allah, si vor primi pentru ea cea mai aspra pedeapsa.

De aceea El spune: „Allah nu este nepasator fata de ceea ce faceti." Dimpotriva, le-a consemnat si le-a numarat faptele si le-a pastrat rasplata cuvenita. Ce rea va fi rasplata lor si ce rau salas este Focul pentru cei nedrepti!

Aceasta este calea Coranului: dupa versetele care cuprind faptele pentru care oamenii vor fi rasplatiti, el mentioneaza cunoasterea si puterea lui Allah. Aceasta cuprinde fagaduinta si amenintarea, indemnul si avertizarea. Mentionarea Numelor Preafrumoase dupa randuieli mai arata ca randuiala religioasa si rasplata sunt efecte si urmari ale acestor Nume si sunt cerute de ele. Apoi Allah Preainaltul a spus:

Versetul 141

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟
يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

141. Aceasta este o comunitate care a trecut. Ei vor avea ceea ce au agonisit, iar voi veti avea ceea ce ati agonisit si nu veti fi intrebati despre ceea ce faceau ei.

Explicatia acestui verset a fost prezentata mai inainte. El este repetat pentru a indeparta atasamentul fata de fapturi. Lucrul pe care omul trebuie sa se bizuie este insusirea dobandita de el, nu fapta stramosilor si a parintilor sai. Folosul adevarat vine prin fapte, nu prin simpla pretentie de a apartine unor oameni.

Juzul 2

Sura al Baqarah

Sura 2 · Versetele 142 la 252

Versetele 142 si 143

سَيَقُولُ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَ ٱلنَّاسِ مَا وَلَّىٰهُمْ عَن قِبْلَتِهِمُ ٱلَّتِى كَانُوا۟ عَلَيْهَا ۚ قُل لِّلَّهِ ٱلْمَشْرِقُ وَٱلْمَغْرِبُ ۚ يَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾

142. Cei nechibzuiti dintre oameni vor spune: „Ce i-a intors de la qiblah spre care se indreptau?” Spune: „Ale lui Allah sunt Rasaritul si Apusul. El il calauzeste pe cine voieste spre o cale dreapta.”

وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَٰكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِّتَكُونُوا۟ شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ وَيَكُونَ ٱلرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا

143 (inceput). Tot astfel, v-am facut o comunitate de mijloc, pentru ca voi sa fiti martori asupra oamenilor, iar Mesagerul sa fie martor asupra voastra.

Acest verset cuprinde o minune, o mangaiere si o linistire pentru dreptcredinciosi, precum si o obiectie si raspunsul la ea, din trei puncte de vedere. El ii descrie pe cei care ridica obiectia si il descrie pe cel care se supune judecatii si religiei lui Allah.

Allah Preainaltul a vestit ca „cei nechibzuiti dintre oameni” vor ridica aceasta obiectie. Ei sunt oamenii care nu-si cunosc propriile interese, ci le pierd si isi vand sufletele pentru cel mai mic pret. Acestia sunt evreii, crestinii si cei asemenea lor dintre oamenii care se impotrivesc randuielilor lui Allah si Legii Sale. Aceasta se datora faptului ca musulmanilor li se poruncise sa se indrepte spre Bayt al-Maqdis pe intreaga perioada in care s-au aflat in Mecca, apoi timp de aproximativ un an si jumatate dupa Hijrah la Medina. Aceasta randuiala facea parte din intelepciunea lui Allah fata de ei. Apoi El le-a poruncit sa se indrepte spre Ka'bah si le-a vestit ca cei nechibzuiti dintre oameni vor spune neaparat: „Ce i-a intors de la qiblah spre care se indreptau?”, adica ce i-a facut sa se abata de la indreptarea spre Bayt al-Maqdis?

In aceste cuvinte se afla o obiectie impotriva judecatii, Legii, harului si bunatatii lui Allah. Allah i-a mangaiat si i-a intarit pe dreptcredinciosi, vestindu-le dinainte ceea ce avea sa se intample si aratand ca aceasta obiectie vine numai de la un om nechibzuit, cu putina judecata, stapanire de sine si religiozitate. De aceea sa nu va pese de ei, fiindca sursa acestor cuvinte este cunoscuta, iar omul inzestrat cu ratiune nu da atentie obiectiei celui nechibzuit si nu o lasa sa-i ocupe mintea.

Versetul mai arata ca nimeni nu se impotriveste randuielilor lui Allah in afara unui nechibzuit, nestiutor si incapatanat. Dreptcredinciosul calauzit primeste randuielile Domnului sau prin acceptare, supunere si ascultare, dupa cum spune Allah Preainaltul: „Nu se cuvine unui credincios sau unei credincioase, atunci cand Allah si Mesagerul Sau hotarasc un lucru, sa mai aiba de ales in privinta lui" (al-Ahzab, 33:36); „Nu, pe Domnul tau! Ei nu vor crede pana cand nu te vor lua judecator in neintelegerile dintre ei" (an-Nisa', 4:65); si: „Cuvintele credinciosilor, atunci cand sunt chemati la Allah si la Mesagerul Sau ca el sa judece intre ei, sunt numai: «Am auzit si ne supunem»" (an-Nur, 24:51).

Insasi numirea lor drept „nechibzuiti" este suficienta pentru respingerea cuvintelor lor si arata ca nu merita luate in seama. Cu toate acestea, Allah Preainaltul nu a lasat aceasta indoiala fara raspuns, ci a inlaturat-o, risipind nelinistea pe care obiectia avea sa o trezeasca in inimile unor oameni. El a spus: „Ale lui Allah sunt Rasaritul si Apusul. El il calauzeste pe cine voieste spre o cale dreapta", ca raspuns convingator. Asadar, daca Rasaritul si Apusul sunt in stapanirea lui Allah, atunci nu exista nicio directie care sa fie in afara stapanirii Sale. Totusi, El il calauzeste pe cine voieste spre o cale dreapta, iar din aceasta calauzire face parte indreptarea voastra spre aceasta qiblah, care tine de religia parintelui vostru Ibrahim. De ce s-ar impotrivi cineva faptului ca v-ati indreptat spre o qiblah aflata in stapanirea lui Allah? Voi nu v-ati indreptat spre o directie care sa nu-I apartina. Chiar si numai acest fapt cere supunere fata de porunca Sa; cu atat mai mult cu cat, prin harul, calauzirea si bunatatea Sa fata de voi, Allah v-a calauzit spre ea. Cel care vi se impotriveste se impotriveste, de fapt, harului lui Allah, din invidie si nedreptate fata de voi.

Cuvintele: „El il calauzeste pe cine voieste spre o cale dreapta" au un sens general, iar ceea ce este exprimat in termeni generali se intelege in lumina textelor care il precizeaza. Calauzirea si ratacirea au cauze pe care le impun intelepciunea si dreptatea lui Allah. In mai multe locuri din Cartea Sa, Allah a aratat cauzele calauzirii prin care robul, daca le implineste, dobandeste calauzirea. Allah Preainaltul spune: „Prin ea, Allah ii calauzeste pe caile pacii pe cei care cauta multumirea Sa" (al-Ma'idah, 5:16).

In acest verset, Allah mentioneaza cauza prin care aceasta comunitate a fost calauzita in mod cuprinzator, prin toate felurile calauzirii, si binefacerea Sa fata de ea. El spune: „Tot astfel, v-am facut o comunitate de mijloc", adica dreapta si aleasa. Tot ceea ce se abate de la mijloc cade in extreme primejdioase. Allah a facut aceasta comunitate una de mijloc in toate aspectele religiei. Ea urmeaza calea de mijloc in privinta Profetilor: nu ii preamareste fara masura, asa cum au facut crestinii, si nici nu ii dispretuieste, asa cum au facut evreii, ci crede in toti Profetii in chipul cuvenit. Ea urmeaza calea de mijloc si in privinta Legii: nu are inaspririle si poverile evreilor si nici nepasarea crestinilor.

In privinta purificarii si a hranei, musulmanii nu sunt asemenea evreilor, a caror rugaciune nu este valabila decat in sinagogile si bisericile lor, pe care nici apa nu-i curata de impuritati si carora le-au fost interzise lucrurile bune drept pedeapsa. Ei nu sunt nici asemenea crestinilor, care nu socotesc nimic impur si nu interzic nimic, ci au ingaduit tot ceea ce umbla sau se taraste pe pamant. Dimpotriva, purificarea musulmanilor este cea mai deplina si desavarsita.

Allah le-a ingaduit lucrurile bune dintre mancaruri, bauturi, vesminte si casatorii si le-a interzis lucrurile rele din toate acestea. Astfel, acestei comunitati ii apartin cea mai desavarsita religie, cele mai alese purtari si cele mai bune fapte. Allah i-a daruit cunoastere, blandete, dreptate si bunatate cum nu a daruit niciunei alte comunitati. De aceea, ei sunt „o comunitate de mijloc", desavarsita si echilibrata, pentru ca „sa fiti martori asupra oamenilor". Datorita dreptatii lor si faptului ca judeca in mod echitabil, ei ii judeca pe oamenii din celelalte religii, iar nimeni dintre ceilalti nu ii judeca pe ei. Ceea ce aceasta comunitate marturiseste ca fiind vrednic de primire este primit, iar ceea ce marturiseste ca fiind de respins este respins.

Daca se intreaba: cum poate fi primita judecata lor asupra altora, de vreme ce, intre doua parti aflate in disputa, marturia uneia impotriva celeilalte nu este primita? Raspunsul este ca marturia uneia dintre parti nu este primita din pricina banuielii de partinire. Atunci cand aceasta banuiala lipseste si exista dreptate deplina, asa cum este cazul acestei comunitati, ceea ce se urmareste este judecata intemeiata pe dreptate si adevar. Conditiile ei sunt cunoasterea si dreptatea, iar amandoua se afla in aceasta comunitate; de aceea, marturia ei este primita. Daca cineva se indoieste de vrednicia ei si cere pe cineva care sa marturiseasca in favoarea ei, martorul este cel mai desavarsit dintre fapturile lui Allah, Profetul ei - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa. De aceea Allah Preainaltul spune: „iar Mesagerul sa fie martor asupra voastra".

Una dintre formele marturiei acestei comunitati asupra celorlalte se va arata in Ziua Invierii. Allah ii va intreba pe Mesageri daca au transmis mesajul, iar pe comunitatile care i-au respins le va intreba daca mesajul le-a ajuns. Cand acestea

vor tagadui ca Profetii le-au transmis mesajul, Profetii vor chema aceasta comunitate ca martor, iar Profetul ei va marturisi pentru ea, pentru ca marturia ei sa fie primita.

Versetul mai arata ca consensul acestei comunitati este o dovada hotaratoare si ca ea este ocrotita de greseala, deoarece Allah a numit-o „de mijloc". Daca s-ar presupune ca ea ar ajunge la un consens gresit, nu ar mai putea fi numita astfel decat in cateva privinte. Iar cuvintele: „pentru ca voi sa fiti martori asupra oamenilor" cer ca, atunci cand membrii ei marturisesc cu privire la o randuiala ca Allah a ingaduit-o, a interzis-o ori a facut-o obligatorie, comunitatea sa fie ocrotita de greseala in aceasta privinta. Versetul mai arata ca dreptatea este o conditie pentru judecata, marturie, emiterea de verdicte religioase si alte lucruri asemanatoare.

وَمَا جَعَلْنَا ٱلْقِبْلَةَ ٱلَّتِى كُنتَ عَلَيْهَآ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعُ ٱلرَّسُولَ مِمَّن يَنقَلِبُ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ وَإِن كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى ٱلَّذِينَ هَدَى ٱللَّهُ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَـٰنَكُمْ إِنَّ ٱللَّهَ بِٱلنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٣﴾

143 (continuare). Noi nu am randuit qiblah spre care te indreptai decat pentru a-l deosebi pe cel care il urmeaza pe Mesager de cel care se intoarce pe urmele sale. Schimbarea ei a fost, intr-adevar, grea, in afara celor pe care Allah i-a calauzit. Allah nu va lasa credinta voastra sa se piarda. Cu adevarat, Allah este fata de oameni Plin de blandete si Milostiv.

Allah Preainaltul spune: „Noi nu am randuit qiblah spre care te indreptai", adica indreptarea de la inceput spre Bayt al-Maqdis, „decat pentru a-l deosebi", printr-o cunoastere de care se leaga rasplata si pedeapsa. Altfel, Allah Preainaltul cunoaste toate lucrurile inainte ca ele sa existe, insa de aceasta cunoastere anterioara nu leaga rasplata si pedeapsa, datorita dreptatii Sale desavarsite si pentru a statornici dovada impotriva robilor Sai. Cand faptele lor se savarsesc, rasplata si pedeapsa devin cuvenite.

Cu alte cuvinte, Noi am randuit acea qiblah pentru a-i deosebi si a-i incerca pe cei „care il urmeaza pe Mesager", cred in el si il urmeaza in orice imprejurare, fiindca el este un rob caruia i se porunceste si care se afla sub carmuirea lui Allah. In plus, Cartile anterioare vestisera ca el se va indrepta spre Ka'bah. Omul drept, al carui scop este adevarul, sporeste astfel in credinta si in ascultarea fata de Mesager. In schimb, cel care se intoarce pe urmele sale, se abate de la adevar si isi urmeaza dorinta nu face decat sa sporeasca in necredinta si nedumerire si aduce o dovada falsa, intemeiata pe o indoiala lipsita de orice realitate.

„Schimbarea ei a fost, intr-adevar, grea”, adica schimbarea directiei de la qiblah de mai inainte a fost anevoioasa, „in afara celor pe care Allah i-a calauzit”. Acestia au recunoscut binefacerea lui Allah fata de ei, I-au multumit si au marturisit bunatatea Sa, deoarece i-a indreptat spre aceasta Casa mareata, pe care a ales-o mai presus de toate celelalte locuri de pe pamant, a facut calatoria spre ea unul dintre stalpii Islamului si un mijloc prin care pacatele si greselile sunt sterse. De aceea schimbarea le-a fost usoara, in vreme ce altora le-a fost grea.

Apoi Allah spune: „Allah nu va lasa credinta voastra sa se piarda”, adica nu I se cuvine si nu se potriveste cu maretia Sa sa faca aceasta; mai mult, este cu neputinta ca El sa va lase credinta sa se piarda. In aceste cuvinte se afla o mare veste buna pentru cei carora Allah le-a daruit Islamul si credinta: El le va pastra credinta si nu o va lasa sa se piarda.

Pastrarea ei este de doua feluri. Mai intai, Allah o ocroteste de pieire si anulare, ferindu-i pe credinciosi de orice incercare tulburatoare, dorinta care abate de la adevar sau alt lucru care ar putea-o strica, inlatura ori slabi. Apoi, El o face sa creasca si ii calauzeste spre lucrurile prin care credinta lor sporeste si certitudinea lor devine deplina. Asa cum v-a calauzit la inceput spre credinta, El v-o va pastra si Isi va desavarsi binefacerea fata de voi, facand sa creasca atat credinta, cat si rasplata ei, si ocrotind-o de tot ceea ce ar putea-o tulbura. Cand vin incercarile al caror scop este sa-l deosebeasca pe credinciosul sincer de cel mincinos, ele ii curata pe dreptcredinciosi si le scot la iveala sinceritatea.

Aceste cuvinte par sa respinga o nelamurire care s-ar putea naste din afirmatia: „Noi nu am randuit qiblah spre care te indreptai decat pentru a-l deosebi pe cel care il urmeaza pe Mesager de cel care se intoarce pe urmele sale.” S-ar putea crede ca aceasta incercare i-ar face pe unii dreptcredinciosi sa-si paraseasca credinta. Allah inlatura aceasta presupunere gresita prin cuvintele: „Allah nu va lasa credinta voastra sa se piarda”, nici prin randuirea acestei incercari, nici prin alta. Aici sunt cuprinsi si dreptcredinciosii care au murit inainte de schimbarea qiblah. Allah nu le va lasa credinta sa se piarda, fiindca ei au implinit porunca lui Allah si s-au supus Mesagerului Sau la vremea cuvenita. Ascultarea fata de Allah inseamna implinirea poruncii Sale in fiecare vreme, in chipul potrivit acelei vremi.

In acest verset se afla o dovada pentru invatatura Ahl as-Sunnah wa al-Jama'ah ca faptele madularelor fac parte din credinta.

„Cu adevarat, Allah este fata de oameni Plin de blandete si Milostiv”, adica indurarea Sa fata de ei este puternica si mare. Din blandetea si indurarea Sa fata de ei face parte faptul ca Isi desavarseste binefacerea pe care le-a daruit-o la inceput, ii deosebeste de cei care au marturisit credinta numai cu limba, fara sa

creada in inima, ii incearca printr-o incercare care le sporeste credinta si le inalta treptele si ii indreapta spre cea mai nobila si mai mare dintre Case.

Versetul 144

قَدْ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي ٱلسَّمَآءِ ۖ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَىٰهَا ۚ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ
ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۥ ۗ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟
ٱلْكِتَٰبَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾

144. Vedem cum iti intorci fata spre cer. Te vom indrepta, asadar, spre o qiblah care te va multumi. Indreapta-ti fata spre Moscheea Sacra si, oriunde v-ati afla, indreptati-va fetele spre ea. Cei carora li s-a daruit Scriptura stiu ca acesta este adevarul de la Domnul lor, iar Allah nu este nepasator fata de ceea ce fac ei.

Allah ii spune Profetului Sau (pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa): „Vedem cum iti intorci fata spre cer", adica vedem cum iti intorci adesea fata in toate directiile, asteptand cu dor sa coboare revelatia care iti va porunci sa te indrepti spre Ka'bah. El a spus „fata", nu „privirea", pentru a arata grija lui deosebita, precum si pentru ca intoarcerea fetei presupune si intoarcerea privirii.

„Te vom indrepta", adica te vom orienta, luandu-te sub ocrotirea Noastra, „spre o qiblah care te va multumi", adica pe care o vei iubi: Ka'bah. Aceasta arata vrednicia si rangul inalt al Profetului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, fiindca Allah Preainaltul S-a grabit sa-i daruiasca ceea ce il multumeste.

Apoi i-a poruncit in mod limpede sa se indrepte spre ea: „Indreapta-ti fata spre Moscheea Sacra." Fata este partea dinainte a trupului omenesc. „Oriunde v-ati afla", pe uscat sau pe mare, la rasarit ori la apus, la miazazi ori la miazanoapte, „indreptati-va fetele spre ea", adica in directia ei.

Acest pasaj arata ca indreptarea spre Ka'bah este o conditie pentru valabilitatea tuturor rugaciunilor, atat a celor obligatorii, cat si a celor voluntare. Daca omul se poate indrepta exact spre ea, trebuie sa o faca; altfel, este de ajuns sa se indrepte spre directia ei. Intoarcerea trupului de la aceasta directie anuleaza rugaciunea, deoarece porunca de a face un lucru cuprinde interzicerea contrariului sau.

Mai inainte, Allah i-a mentionat pe oamenii Scripturii si pe altii care se impotriveau acestei porunci si a raspuns obiectiei lor. Aici, El arata ca oamenii cunoscatori dintre ei stiu ca tu urmezi adevarul limpede si porunca Domnului tau, fiindca gasesc aceasta in Scripturile lor. Prin urmare, obiectia lor vine din

incapatanare si nedreptate, cu toate ca isi cunosc greseala. Sa nu-ti pese de aceasta. Omul se framanta din pricina obiectiei altuia numai cand lucrul este neclar si exista posibilitatea ca obiectia sa fie corecta.

Insa atunci cand esti sigur ca cel impotriva caruia se ridica obiectia are dreptate, iar cel care obiecteaza este incapatanat si stie ca sustine ceva fals, nu exista niciun motiv de ingrijorare. Dimpotriva, cel care obiecteaza se poate astepta sa fie pedepsit in aceasta lume si in Viata de Apoi. De aceea Allah Preainaltul spune: „iar Allah nu este nepasator fata de ceea ce fac ei". El le pastreaza faptele si ii va rasplati pentru ele. Aceste cuvinte ii ameninta pe cei care se impotrivesc si ii mangaie pe dreptcredinciosi.

Versetul 145

وَلَئِنْ أَتَيْتَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَـٰبَ بِكُلِّ ءَايَةٍ مَّا تَبِعُوا۟ قِبْلَتَكَ ۚ وَمَآ أَنتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ وَمَا بَعْضُهُم بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ ۙ إِنَّكَ إِذًا لَّمِنَ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿١٤٥﴾

145. Chiar daca le-ai aduce celor carora li s-a daruit Scriptura toate semnele, ei nu vor urma qiblah ta. Nici tu nu vei urma qiblah lor si nici unii dintre ei nu vor urma qiblah celorlalti. Daca le-ai urma dorintele dupa cunoasterea care ti-a venit, atunci ai fi, cu adevarat, dintre cei nedrepti.

Datorita grijii sale desavarsite pentru calauzirea fapturilor, Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - isi dadea toata silinta sa le ofere sfat sincer, ii chema cu blandete spre calauzire si se intrista cand ei nu se supuneau poruncii lui Allah. Printre necredinciosi se aflau unii care se razvrateau impotriva poruncii lui Allah, se purtau cu trufie fata de Mesagerii Sai si paraseau calauzirea in mod voit si nedrept. Printre acestia se numarau evreii si crestinii, oamenii Scripturii de mai inainte, care nu au crezut in Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - desi cunosteau cu certitudine adevarul, nu din nestiinta.

De aceea Allah Preainaltul l-a instiintat: „Chiar daca le-ai aduce celor carora li s-a daruit Scriptura toate semnele", adica orice dovada si argument care iti confirma cuvintele si lamureste lucrul spre care ii chemi, „ei nu vor urma qiblah ta", adica nu te vor urma pe tine, fiindca a urma qiblah Profetului inseamna a-l urma pe el. Qiblah este mentionata deoarece ea era pricina discutiei. Ei se poarta astfel pentru ca sunt incapatanati: au cunoscut adevarul, dar l-au parasit. Semnele ii folosesc numai celui care cauta adevarul, insa acesta ii este neclar; semnele

limpezi ii pot lamuri adevarul. Cat despre cel care s-a hotarat sa nu urmeze adevarul, pentru el nu mai exista nicio cale.

Mai mult, intre ei existau deja deosebiri: unii nu urmau qiblah celorlalti. De aceea nu este de mirare ca ei nu urmeaza qiblah ta, o, Muhammad, de vreme ce sunt vrajmasi adevarati si plini de invidie.

Cuvintele: „Nici tu nu vei urma qiblah lor" sunt mai puternice decat formularea: „Nu urma qiblah lor", deoarece arata ca Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - se deosebeste de ei in mod statornic, astfel incat nu se poate intampla sa le urmeze qiblah. Allah nu a spus: „chiar daca ei ar aduce toate semnele", fiindca ei nu au nicio dovada pentru ceea ce spun. Tot astfel, atunci cand adevarul a devenit limpede prin dovezi care aduc certitudine, nu mai este obligatoriu sa se raspunda fiecarei indoieli ridicate impotriva lui, caci indoielile nu au sfarsit. Se stie ca ele sunt false, deoarece orice lucru potrivnic adevarului limpede este fals; inlaturarea lor este, prin urmare, un lucru facut in plus.

„Daca le-ai urma dorintele" - Allah a spus „dorintele lor", nu „religia lor", fiindca lucrul pe care il urmeaza nu este decat dorinta sufletului. Chiar si in sinea lor stiu ca acesta nu este religie. Cel care paraseste religia urmeaza neaparat dorinta, dupa cum spune Allah Preainaltul: „L-ai vazut pe cel care si-a luat propria dorinta drept dumnezeu?" (al-Jathiyah, 45:23).

„Dupa cunoasterea care ti-a venit", adica dupa ce ai cunoscut ca tu urmezi adevarul, iar ei falsitatea. „Atunci", adica daca i-ai urma. Aceasta precizare impiedica despartirea propozitiei de ceea ce o preceda, chiar si in intelegerea celui care o citeste. „Ai fi, cu adevarat, dintre cei nedrepti", adica ai intra si te-ai numara printre ei. Ce nedreptate poate fi mai mare decat a celui care cunoaste adevarul si falsitatea, dar alege falsitatea in locul adevarului? Desi aceste cuvinte ii sunt adresate Profetului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, comunitatea sa este cuprinsa in ele. Daca pana si el - fereasca Allah de aceasta - ar deveni nedrept savarsind un asemenea lucru, in ciuda rangului sau inalt si a numeroaselor sale fapte bune, cu atat mai mult ar fi nedrept oricine altcineva.

Versetele 146 si 147

ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَعْرِفُونَهُۥ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَآءَهُمْ ۖ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ ٱلْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾

146. Cei carora le-am daruit Scriptura il cunosc asa cum isi cunosc fiii, insa o parte dintre ei ascund adevarul cu buna stiinta.

ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿١٤٧﴾

147. Adevarul este de la Domnul tau; sa nu fii, asadar, dintre cei care se indoiesc.

Allah Preainaltul arata ca oamenii Scripturii stiau si erau pe deplin incredintati ca Muhammad este Mesagerul lui Allah si ca ceea ce a adus el este adevar si sinceritate. Ei aveau despre aceasta o certitudine asemenea certitudinii cu care isi cunosteau propriii fii si nu-i confundau cu altii. Cunoasterea pe care o aveau despre Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - ajunsese la un asemenea grad, incat nu se indoiau si nu sovaiau cu privire la el.

Cu toate acestea, o parte dintre ei - cei mai multi dintre cei care nu au crezut in el - au ascuns aceasta marturie, desi erau siguri de ea si o cunosteau. Cine este mai nedrept decat cel care ascunde o marturie pe care o are de la Allah? In aceste cuvinte se afla o mangaiere pentru Mesager si pentru dreptcredinciosi si un avertisment impotriva raului si a indoielilor lor. O alta parte nu a ascuns adevarul pe care il cunostea: unii au crezut in el, iar altii nu au crezut din nestiinta.

Omului inzestrat cu cunoastere ii revine sa arate si sa lamureasca adevarul si sa-l infatiseze in chip atragator prin orice formulare, dovada, pilda si alt mijloc de care este in stare. Tot lui ii revine sa respinga falsitatea, sa o deosebeasca de adevar si sa arate, prin toate mijloacele potrivite, cat este de respingatoare pentru suflete. Cei care ascund adevarul au rasturnat aceasta randuiala, iar starea lor s-a rasturnat la randul ei.

„Adevarul este de la Domnul tau." Acesta este adevarul cel mai vrednic dintre toate lucrurile sa fie numit adevar, deoarece cuprinde teluri inalte, porunci frumoase, curatirea sufletelor si indemnul de a dobandi ceea ce le este de folos si de a indeparta ceea ce le vatama. El vine de la Domnul tau, iar din purtarea Sa de grija fata de tine face parte faptul ca ti-a pogorat acest Coran, care educa mintile si sufletele si cuprinde toate lucrurile de folos. „Sa nu fii, asadar, dintre cei care se indoiesc", adica sa nu lasi sa se nasca in tine nici cea mai mica indoiala sau banuiala in privinta lui. Cugeta asupra lui si cerceteaza-l pana cand ajungi prin aceasta la certitudine, fiindca meditarea asupra lui inlatura neaparat indoiala si conduce la certitudine.

Versetul 148

وَلِكُلٍّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا ۖ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ ۚ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللَّهُ جَمِيعًا ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾

148. Fiecare are o directie spre care se indreapta. Intreceti-va, asadar, in fapte bune. Oriunde v-ati afla, Allah va va aduce pe toti laolalta. Cu adevarat, Allah are putere asupra tuturor lucrurilor.

Fiecare comunitate religioasa are o directie spre care se indreapta in adorarea ei. Lucrul hotarator nu este simpla indreptare spre qiblah, fiindca aceasta face parte dintre randuielile care se schimba odata cu vremurile si imprejurarile si care pot fi abrogate, directia fiind schimbata cu alta. Lucrul cu adevarat hotarator este ascultarea fata de Allah, apropierea de El si cautarea unui loc de cinste in apropierea Sa. Acesta este semnul fericirii si dovada apropierii de Allah. Sufletele lipsite de aceasta pierd atat in aceasta lume, cat si in Viata de Apoi, iar cele care se caracterizeaza prin aceasta sunt cu adevarat castigatoare. Asupra acestui principiu sunt de acord toate Legile revelate; pentru el a creat Allah fapturile si li l-a poruncit.

Porunca de a va intrece in fapte bune cuprinde mai mult decat simpla porunca de a le savarsi. Intrecerea in ele inseamna savarsirea si desavarsirea lor, implinirea lor in cel mai bun chip si grabirea spre ele. Cel care ii intrece pe altii in aceasta lume prin fapte bune va fi printre cei dintai care vor ajunge in Gradinile Vietii de Apoi, iar cei care se afla in frunte au cel mai inalt rang dintre fapturi. Faptele bune cuprind toate indatoririle si faptele voluntare: rugaciunea, postul, zakah, Hajj-ul, 'umrah, jihadul si orice fapta al carei folos ajunge la altii sau se limiteaza la cel care o savarseste.

Cel mai puternic lucru care indeamna sufletele sa se grabeasca spre bine si le insufleteste este rasplata pe care Allah a legat-o de faptele bune. De aceea El spune: „Oriunde v-ati afla, Allah va va aduce pe toti laolalta. Cu adevarat, Allah are putere asupra tuturor lucrurilor.” Prin puterea Sa, El va va aduna pentru Ziua Invierii si il va rasplati pe fiecare om pentru fapta lui, „pentru a-i rasplati pe cei care au facut rau dupa ceea ce au savarsit si pentru a-i rasplati cu cea mai buna rasplata pe cei care au facut bine” (an-Najm, 53:31).

Acest verset nobil dovedeste ca fapta trebuie savarsita implinind tot ceea ce o desavarseste: rugaciunea la inceputul timpului ei, graba de a indeplini obligatiile postului, Hajj-ului si 'umrah, achitarea fara intarziere a zakah, precum si implinirea faptelor recomandate si a bunelor randuieli ale actelor de adorare. Cat de cuprinzator si folositor este acest verset!

Versetele 149 si 150

قل صلى

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۖ وَإِنَّهُۥ لَلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾

149. De oriunde ai pleca, indreapta-ti fata spre Moscheea Sacra. Aceasta este, cu adevarat, adevarul de la Domnul tau, iar Allah nu este nepasator fata de ceea ce faceti.

ج

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۖ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۥ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَٱخْشَوْنِى وَلِأُتِمَّ نِعْمَتِى عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾

150. De oriunde ai pleca, indreapta-ti fata spre Moscheea Sacra si, oriunde v-ati afla, indreptati-va fetele spre ea, pentru ca oamenii sa nu aiba nicio dovada impotriva voastra, in afara celor dintre ei care savarsesc nedreptate. Nu va temeti de ei, ci temeti-va de Mine, pentru ca Eu sa-Mi desavarsesc binefacerea asupra voastra si pentru ca voi sa fiti calauziti.

„De oriunde ai pleca”, in calatoriile tale si in orice alta imprejurare - formularea este generala -, „indreapta-ti fata spre Moscheea Sacra”, adica in directia ei. Apoi Allah S-a adresat intregii comunitati: „si, oriunde v-ati afla, indreptati-va fetele spre ea”.

El a spus: „Aceasta este, cu adevarat, adevarul de la Domnul tau”, intarind afirmatia pentru ca nimeni sa nu aiba nici cea mai mica indoiala in privinta ei si sa nu creada ca indreptarea spre Ka'bah vine din simpla dorinta, nu din supunere fata de porunca. „Iar Allah nu este nepasator fata de ceea ce faceti.” Dimpotriva, El cunoaste pe deplin toate starile voastre; asadar, purtati-va cu buna-cuviinta fata de El si fiti constienti ca El va supravegheaza, implinindu-I poruncile si ferindu-va de ceea ce El a interzis. Faptele voastre nu sunt trecute cu vederea, ci veti primi pentru ele rasplata deplina: bine pentru bine si rau pentru rau.

Aici Allah spune: „pentru ca oamenii sa nu aiba nicio dovada impotriva voastra”. Cu alte cuvinte, v-am poruncit sa va indreptati spre cinstita Ka'bah pentru ca argumentele oamenilor Scripturii si ale politeistilor impotriva voastra sa fie inlaturate. Daca Profetul ar fi continuat sa se indrepte spre Bayt al-Maqdis, ei ar fi putut aduce un argument impotriva lui. Oamenii Scripturii gasesc in Cartile lor ca qiblah lui statornica este Ka'bah, Casa Sacra. Politeistii, la randul

lor, socotesc aceasta Casa mareata una dintre pricinile lor de mandrie si o leaga de religia lui Ibrahim. Daca Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - nu s-ar fi indreptat spre ea, ei ar fi spus: cum poate pretinde ca urmeaza religia lui Ibrahim si ca este dintre urmasii lui, de vreme ce a parasit qiblah lui?

Prin indreptarea spre Ka'bah, dovada a fost statornicita impotriva oamenilor Scripturii si a politeistilor, iar argumentele lor impotriva Profetului au fost inlaturate, „in afara celor dintre ei care savarsesc nedreptate". Acestia aduc un argument nedrept, care nu se sprijina decat pe urmarea dorintei si pe nedreptate. Un asemenea om nu poate fi convins prin argumente. Nici indoiala pe care o infatiseaza drept argument nu merita sa fie luata in seama sau sa primeasca atentie.

De aceea Allah Preainaltul spune: „Nu va temeti de ei", fiindca argumentul lor este fals, iar falsitatea, asa cum ii arata numele, este lipsita de ajutor si isi lasa sustinatorul fara ajutor. Altfel stau lucrurile cu omul care urmeaza adevarul: adevarul are putere si maretie, iar acestea fac ca cel care il sustine sa fie temut. Allah le-a poruncit sa se teama de El, iar teama de Allah este temelia oricarui bine. Cel care nu se teme de Allah nu se opreste de la neascultarea Sa si nu-I implineste poruncile.

Schimbarea directiei musulmanilor spre Ka'bah a pricinuit o mare incercare. Oamenii Scripturii, ipocritii si politeistii au raspandit vorbe despre ea si au ridicat numeroase indoieli. De aceea Allah Preainaltul a explicat-o pe larg, a lamurit-o in chip desavarsit si a intarit-o prin mai multe feluri de confirmare cuprinse in aceste versete.

Printre acestea se afla faptul ca porunca este repetata de trei ori, desi o singura porunca ar fi fost de ajuns. In mod obisnuit, porunca ii este adresata fie Mesagerului, iar comunitatea intra in ea urmandu-l, fie intregii comunitati. In aceste versete, porunca ii este adresata Mesagerului in mod deosebit prin cuvintele: „indreapta-ti fata", iar comunitatii in mod general prin cuvintele: „indreptati-va fetele".

Printre aceste confirmari se numara si faptul ca Allah a raspuns tuturor argumentelor false aduse de cei incapatanati si le-a anulat, indoiala dupa indoiala, asa cum s-a explicat mai inainte. El a inlaturat orice speranta ca Mesagerul ar putea urma qiblah oamenilor Scripturii. De asemenea, a spus: „Acesta este, cu adevarat, adevarul de la Domnul tau." Numai vestirea Celui sincer si maret ar fi fost de ajuns si ar fi risipit orice indoiala, insa Allah a adaugat aceasta confirmare. Tot El, Cunoscatorul celor ascunse, a vestit ca oamenii Scripturii cunosteau temeinic corectitudinea acestei porunci, dar ascundeau marturia, desi o cunosteau.

Indreptarea noastra spre qiblah este o binefacere mare. Blandetea si indurarea lui Allah fata de aceasta comunitate sporesc neincetat, iar fiecare randuiala pe care i-o da este o binefacere mare. De aceea El spune: „pentru ca Eu sa-Mi desavarsesc binefacerea asupra voastra". Temelia binefacerii este calauzirea spre religia Sa prin trimiterea Mesagerului si pogorarea Cartii Sale. Binefacerile care desavarsesc aceasta temelie sunt atat de numeroase, incat nu pot fi numarate sau cuprinse. Din vremea in care Allah Si-a trimis Mesagerul si pana aproape de plecarea lui din aceasta lume, El i-a daruit lui si comunitatii sale daruri si binefaceri prin care Si-a desavarsit binefacerea asupra lor. Allah i-a pogorat cuvintele: „Astazi v-am desavarsit religia, Mi-am implinit binefacerea asupra voastra si am ales Islamul ca religie pentru voi" (al-Ma'idah, 5:3).

Toata lauda Ii apartine lui Allah pentru harul Sau, ale carui binefaceri nu suntem in stare nici macar sa le numaram, cu atat mai putin sa-I multumim asa cum se cuvine.

„Si pentru ca voi sa fiti calauziti", adica sa cunoasteti adevarul si sa lucrati potrivit lui. Din indurarea lui Allah Preabinecuvantatul si Preainaltul fata de robi face parte faptul ca le-a facut cat mai accesibile mijloacele calauzirii, le-a atras atentia asupra cailor ei si le-a lamurit pe deplin. Mai mult, uneori El randuieste ca adevarul sa aiba impotrivitori incapatanati, care se cearta cu privire la el. Prin aceasta, adevarul se limpezeste, semnele si dovezile lui devin vadite, iar falsitatea se arata lipsita de orice realitate. Daca falsitatea nu s-ar ridica in fata adevarului, poate ca natura ei nu ar deveni limpede pentru cei mai multi oameni. Lucrurile sunt cunoscute prin contrariile lor: fara noapte nu s-ar cunoaste valoarea zilei, fara urat nu s-ar cunoaste frumusetea, fara intuneric nu s-ar cunoaste folosul luminii, iar fara falsitate adevarul nu s-ar arata in toata limpezimea lui.

Lui Allah I se cuvine toata lauda pentru aceasta.

Versetele 151 si 152

كَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِيكُمۡ رَسُولٗا مِّنكُمۡ يَتۡلُواْ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِنَا وَيُزَكِّيكُمۡ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمۡ تَكُونُواْ تَعۡلَمُونَ ﴿١٥١﴾

151. Tot astfel, am trimis printre voi un Mesager dintre voi, care va recita versetele Noastre, va curata, va invata Cartea si intelepciunea si va invata ceea ce nu stiati.

فَٱذْكُرُونِيٓ أَذْكُرْكُمْ وَٱشْكُرُواْ لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾

152. Pomeniti-Ma si va voi pomeni. Multumiti-Mi si nu fiti nerecunoscatori fata de Mine.

Allah Preainaltul spune: binefacerea Noastra fata de voi, prin indreptarea spre Ka'bah si prin desavarsirea acesteia cu randuielile si celelalte binefaceri care o intregesc, nu este ceva nou in bunatatea Noastra si nici cea dintai binefacere. V-am daruit atat temeliile binefacerilor, cat si lucrurile care le desavarsesc. Cea mai mare dintre ele este faptul ca v-am trimis acest Mesager nobil dintre voi, caruia ii cunoasteti neamul, sinceritatea, cinstea, desavarsirea si grija sincera fata de voi.

„Care va recita versetele Noastre." Aceasta cuprinde atat versetele Coranului, cat si celelalte semne. El va recita semnele care deosebesc adevarul de falsitate si calauzirea de ratacire, care v-au aratat mai intai unicitatea si desavarsirea lui Allah, apoi sinceritatea Mesagerului Sau si obligatia de a crede in el, iar dupa aceea toate vestile pe care el le-a adus despre Inviere si despre lucrurile nevazute. Prin aceasta, ati dobandit calauzirea deplina si cunoasterea care aduce certitudine.

„Va curata", adica va curata purtarile si sufletele, educandu-le prin trasaturi frumoase si indepartandu-le de trasaturile josnice. Astfel, va curata de shirk prin tawhid, de dorinta de a fi vazuti de oameni prin sinceritate, de minciuna prin adevar, de tradare prin cinste, de trufie prin smerenie, de purtare rea prin purtare frumoasa si de ura, instrainare si ruperea legaturilor prin iubire, apropiere si afectiune reciproca, precum si prin toate celelalte feluri de curatire.

„Va invata Cartea", adica va invata atat cuvintele Coranului, cat si sensurile lui, „si intelepciunea". S-a spus ca intelepciunea este Sunnah. S-a mai spus ca ea este cunoasterea tainelor Legii, intelegerea ei adanca si asezarea lucrurilor la locurile lor. Potrivit celui de-al doilea sens, invatarea Sunnah este cuprinsa in invatarea Cartii, fiindca Sunnah lamureste Coranul, il talcuieste si exprima sensurile lui.

„Si va invata ceea ce nu stiati." Inainte de trimiterea lui, oamenii se aflau intr-o ratacire vadita, fara cunoastere si fara fapte. Orice cunoastere si orice fapta dobandite de aceasta comunitate au venit prin Profet - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si datorita lui.

Acestea sunt, in mod absolut, temeliile binefacerilor si cele mai mari binefaceri pe care Allah le daruieste robilor Sai. Indatorirea lor este sa-I multumeasca lui Allah pentru ele si sa-si implineasca indatoririle pe care aceste binefaceri le cer. De aceea Allah Preainaltul spune: „Pomeniti-Ma si va voi pomeni."

Allah le-a poruncit sa-L pomeneasca si le-a fagaduit pentru aceasta cea mai buna rasplata: pomenirea de catre El a celui care Il pomeneste. Allah Preainaltul spune prin cuvintele Mesagerului Sau: „Cel care Ma pomeneste in sinea lui, pe acela il pomenesc in Sinea Mea; iar cel care Ma pomeneste intr-o adunare, pe acela il pomenesc intr-o adunare mai buna decat a lui."[10]

Cea mai buna pomenire a lui Allah este aceea in care inima si limba se unesc. Aceasta pomenire aduce cunoasterea lui Allah, iubirea fata de El si o rasplata imbelsugata. Pomenirea este temelia recunostintei; de aceea Allah a poruncit-o in mod deosebit, apoi a poruncit recunostinta in mod general: „Multumiti-Mi", adica pentru binefacerile pe care vi le-am daruit si pentru feluritele nenorociri pe care le-am indepartat de la voi.

Recunostinta se implineste cu inima, prin recunoasterea si marturisirea binefacerilor; cu limba, prin pomenire si lauda; si cu madularele, prin ascultare fata de Allah, supunere fata de porunca Sa si ferire de ceea ce El a interzis. Recunostinta pastreaza binefacerea existenta si atrage binefaceri de care omul nu se bucura inca. Allah Preainaltul spune: „Daca sunteti recunoscatori, va voi darui si mai mult" (Ibrahim, 14:7).

Porunca recunostintei venita dupa mentionarea binefacerilor religioase - cunoasterea, curatirea purtarilor si reusita in faptele bune - arata ca acestea sunt cele mai mari binefaceri. Mai mult, ele sunt binefacerile adevarate, care raman atunci cand toate celelalte dispar. Cel caruia i s-a daruit reusita in dobandirea cunoasterii sau in savarsirea faptelor trebuie sa-I multumeasca lui Allah pentru aceasta, pentru ca El sa-i sporeasca harul si pentru ca preocuparea pentru recunostinta sa indeparteze admiratia de sine.

Deoarece contrariul recunostintei este nerecunostinta, Allah a interzis contrariul ei prin cuvintele: „si nu fiti nerecunoscatori fata de Mine". Aici, nerecunostinta inseamna nerecunoasterea si tagaduirea binefacerilor si neimplinirea indatoririlor pe care acestea le cer. Este posibil si ca sensul sa fie general si sa cuprinda numeroasele feluri ale necredintei, dintre care cea mai mare este necredinta in Allah, urmata de toate felurile si categoriile de pacate, de la shirk in jos.

Versetul 153

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱسْتَعِينُواْ بِٱلصَّبْرِ وَٱلصَّلَوٰةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٥٣﴾

153. O, voi cei care credeti! Cautati ajutor prin rabdare si rugaciune. Cu adevarat, Allah este cu cei rabdatori.

[10] Relatat de al-Bukhari (7405) si Muslim (2675), din hadithul lui Abu Hurayrah.

Allah Preainaltul le porunceste dreptcredinciosilor sa caute ajutor in treburile lor religioase si lumesti „prin rabdare si rugaciune". Rabdarea inseamna stapanirea si infranarea sufletului in fata lucrurilor neplacute. Ea este de trei feluri: rabdarea in ascultarea fata de Allah, pana cand omul o implineste; rabdarea prin abtinerea de la neascultarea lui Allah, pana cand omul o paraseste; si rabdarea fata de hotararile dureroase ale lui Allah, fara nemultumire.

Rabdarea este un ajutor maret in orice lucru. Omul lipsit de rabdare nu are nicio cale spre atingerea telului sau, mai ales in privinta actelor de adorare anevoioase, care cer staruinta. Acestea cer mai mult decat orice indurarea rabdatoare a greutatii si a amaraciunii ei. Daca omul staruie cu rabdare in ele, dobandeste izbanda. Daca ceea ce ii displace si greutatea il abat de la rabdare si de la staruinta, nu dobandeste nimic si ramane lipsit de rasplata.

Tot astfel stau lucrurile cu pacatul spre care imboldurile si inclinarile sufletului sunt puternice si pe care robul are putinta sa-l savarseasca. El nu poate fi parasit decat prin multa rabdare, prin infranarea pentru Allah Preainaltul a imboldurilor si inclinarilor inimii si prin cererea ajutorului lui Allah pentru a fi ocrotit de acel pacat, caci el este una dintre marile incercari.

La fel este si nenorocirea grea, mai ales daca dureaza. Puterile sufletului si ale trupului slabesc, iar nemultumirea, urmarea fireasca a acestei slabiciuni, isi face loc daca omul nu i se impotriveste prin rabdare pentru Allah, incredere in El, cautarea adapostului la El si marturisirea neintrerupta a nevoii sale fata de El.

Astfel se cunoaste ca robul are nevoie de rabdare, ba chiar nu se poate lipsi de ea in nicio imprejurare. De aceea Allah Preainaltul a poruncit-o si a vestit ca El este „cu cei rabdatori", adica ii insoteste cu ajutorul, reusita si indrumarea Sa pe cei pentru care rabdarea a devenit o trasatura de caracter, o insusire si o deprindere statornica. Prin aceasta, greutatile si lucrurile neplacute le devin usoare, orice lucru maret li se inlesneste si orice dificultate dispare.

Aceasta este o insotire deosebita, care presupune iubirea, ajutorul, sprijinul si apropierea lui Allah. Ea este o mare vrednicie a celor rabdatori. Daca ei nu ar avea nicio alta virtute decat faptul ca au dobandit aceasta insotire din partea lui Allah, ea le-ar fi de ajuns ca vrednicie si onoare. Cat despre insotirea generala, ea inseamna insotirea tuturor fapturilor prin cunoasterea si puterea lui Allah, dupa cum spune Allah Preainaltul: „El este cu voi oriunde v-ati afla" (al-Hadid, 57:4). Aceasta are sens general si cuprinde toate fapturile.

Allah a poruncit cautarea ajutorului prin rugaciune, deoarece rugaciunea este stalpul religiei, lumina dreptcredinciosilor si legatura dintre rob si Domnul sau. Daca rugaciunea robului este deplina, cuprinzand toate lucrurile obligatorii si recomandate, si daca in ea se afla prezenta inimii, care este miezul ei, atunci, cand intra in rugaciune, robul simte ca intra inaintea Domnului sau. El sta in fata

Lui asemenea robului slujitor, bine crescut, pe deplin constient de tot ceea ce spune si face si cu totul cufundat in convorbirea tainica cu Domnul sau si in chemarea Lui. O asemenea rugaciune este, fara indoiala, unul dintre cele mai mari ajutoare in toate treburile.

Rugaciunea opreste de la faptele rusinoase si de la rau. Prezenta inimii in ea sadeste in inima robului o insusire si un imbold care il cheama sa implineasca poruncile Domnului sau si sa se fereasca de ceea ce El a interzis. Aceasta este rugaciunea prin care Allah ne-a poruncit sa cautam ajutor in toate lucrurile.

Versetul 154

وَلَا تَقُولُوا۟ لِمَن يُقْتَلُ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتٌۢ ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ وَلَٰكِن لَّا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾

154. Nu spuneti despre cei care sunt ucisi pe calea lui Allah: „Sunt morti." Dimpotriva, ei sunt vii, insa voi nu va dati seama.

Dupa ce Allah Preabinecuvantatul si Preainaltul a poruncit cautarea ajutorului prin rabdare in toate imprejurarile, El a dat un exemplu de situatie in care sprijinul rabdarii este necesar: jihadul pe calea Sa. Acesta este cel mai bun dintre actele de ascultare savarsite cu trupul si cel mai greu pentru suflete, din pricina greutatii lui si fiindca poate duce la ucidere si la pierderea vietii. Oamenii iubesc aceasta lume pentru viata si lucrurile care o sustin, iar toate stradaniile lor urmaresc pastrarea ei si indepartarea lucrurilor care i se impotrivesc.

Se stie ca omul intelept nu paraseste un lucru iubit decat pentru unul mai inalt si mai maret. Allah Preainaltul vesteste ca cel ucis pe calea Sa - adica cel care lupta pentru inaltarea Cuvantului lui Allah si pentru biruinta religiei Sale, nu pentru un alt scop - nu pierde viata pe care o iubeste. Dimpotriva, el dobandeste o viata mai mareata si mai desavarsita decat va puteti inchipui sau socoti.

Martirii „sunt vii la Domnul lor si primesc inzestrare, bucurandu-se de ceea ce Allah le-a daruit din harul Sau si primind vestea buna despre cei care au ramas in urma lor si nu li s-au alaturat inca: asupra lor nu va fi nicio teama si ei nu se vor intrista. Ei primesc vestea buna a unei binefaceri si a unui har de la Allah si a faptului ca Allah nu lasa sa se piarda rasplata dreptcredinciosilor" (Al 'Imran, 3:169-171).

Poate exista o viata mai mareata decat aceasta, care cuprinde apropierea de Allah Preainaltul, desfatarea trupeasca prin inzestrarea cu mancaruri si bauturi placute si desfatarea sufleteasca prin bucurie, primirea vestilor bune si disparitia oricarei frici si intristari? Aceasta este o viata in barzakh, mai desavarsita decat

viata din aceasta lume. Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a vestit ca sufletele martirilor se afla in trupurile unor pasari verzi care vin la raurile Paradisului, mananca din roadele lui, apoi se adapostesc in candele atarnate de Tron.[11]

In acest verset se afla cel mai puternic indemn la jihad pe calea lui Allah si la staruinta cu rabdare in el. Daca robii ar cunoaste rasplata celor ucisi pe calea lui Allah, nimeni nu ar ramane in urma. Insa lipsa cunoasterii intemeiate pe certitudine slabeste hotararile, prelungeste somnul celui care doarme si face sa se piarda rasplati si prazi uriase.

Cum ar putea fi altfel, cand Allah Preainaltul „a cumparat de la dreptcredinciosi sufletele si averile lor, in schimbul Paradisului: ei lupta pe calea lui Allah, ucid si sunt ucisi" (at-Tawbah, 9:111)? Pe Allah, daca omul ar avea o mie de suflete si le-ar pierde, unul dupa altul, pe calea lui Allah, aceasta ar fi putin in comparatie cu rasplata uriasa.

De aceea, dupa ce vad cu ochii lor rasplata lui Allah si frumusetea rasplatirii Sale, martirii nu-si doresc decat sa fie trimisi inapoi in aceasta lume, pentru a fi ucisi iar si iar pe calea Sa. Versetul dovedeste desfatarea si pedeapsa din barzakh, asa cum arata numeroase alte texte.

Versetele 155 la 157

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ ٱلْخَوْفِ وَٱلْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ ٱلْأَمْوَٰلِ وَٱلْأَنفُسِ وَٱلثَّمَرَٰتِ ۗ وَبَشِّرِ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٥٥﴾

155. Va vom incerca, cu siguranta, cu putina frica si foame si cu pierderea unei parti din averi, vieti si roade. Vesteste-le vestea buna celor rabdatori,

ٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَٰبَتْهُم مُّصِيبَةٌ قَالُوٓا۟ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ ﴿١٥٦﴾

156. care, atunci cand ii loveste o nenorocire, spun: „Noi Ii apartinem lui Allah si la El ne vom intoarce."

أُو۟لَٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَٰتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾

157. Asupra acestora sunt laude si indurare de la Domnul lor, iar acestia sunt cei calauziti.

[11] Relatat de Muslim in Sahih-ul sau (1887), din hadithul lui Ibn Mas'ud.

Allah Preainaltul vesteste ca Isi va incerca negresit robii prin felurite greutati, pentru a-l deosebi pe cel sincer de cel mincinos, iar pe cel lipsit de rabdare de cel rabdator. Aceasta este randuiala lui Allah cu robii Sai. Daca bunastarea ar dainui pentru credinciosi si nicio incercare nu i-ar atinge, cei buni si cei rai s-ar amesteca, iar aceasta ar duce la stricaciune. Intelepciunea lui Allah cere ca oamenii buni sa fie deosebiti de cei rai. Acesta este folosul incercarilor, nu inlaturarea credintei dreptcredinciosilor sau abaterea lor de la religie. Allah nu va lasa credinta dreptcredinciosilor sa se piarda.

In acest verset, Allah vesteste ca Isi va incerca robii „cu putina frica" de dusmani „si foame", adica numai cu o masura mica din ele. Daca i-ar incerca prin frica si foame in toata puterea lor, ei ar pieri. Incercarile curata, nu nimicesc.

„Si cu pierderea unei parti din averi." Aici este cuprinsa orice imputinare a bunurilor pricinuita de calamitati venite din cer, inundatii, pierderi sau de luarea averilor de catre nedrepti, precum conducatori asupritori, talhari si altii asemenea lor.

„Vieti", adica pierderea celor dragi dintre copii, rude si prieteni. Aici intra si feluritele boli care ating trupul robului sau trupul cuiva pe care il iubeste.

„Si roade", adica cerealele, roadele palmierilor si ale tuturor copacilor si plantele, care pot fi vatamate de frig, grindina, parjolire, lacuste sau alte nenorociri venite din cer.

Aceste lucruri trebuie sa se petreaca, fiindca Atotstiutorul, Cel pe deplin Cunoscator, le-a vestit, iar ele s-au petrecut asa cum a vestit El. Atunci cand se petrec, oamenii se impart in doua categorii: cei lipsiti de rabdare si cei rabdatori.

Cel lipsit de rabdare este lovit de doua nenorociri. Prima este pierderea lucrului iubit, adica nenorocirea care l-a atins. A doua, mai mare decat prima, este pierderea rasplatii pentru implinirea poruncii lui Allah de a avea rabdare. Astfel, el sufera pierderea si este lipsit de rasplata, iar credinta pe care o are se imputineaza. Pierde rabdarea, multumirea si recunostinta, iar in el se naste nemultumirea, care arata cat de mare este slabiciunea sa.

Cat despre omul caruia Allah ii daruieste reusita de a avea rabdare atunci cand vin aceste nenorociri, el isi stapaneste sufletul si il opreste de la nemultumirea aratata prin cuvant sau fapta. Cauta la Allah rasplata pentru incercarea sa si stie ca rasplata dobandita prin rabdare este mai mare decat nenorocirea care l-a lovit. Pentru el, nenorocirea devine o binefacere, fiindca se transforma intr-o cale spre ceva mai bun si mai folositor decat ceea ce a pierdut. El implineste porunca lui Allah si dobandeste rasplata. De aceea Allah Preainaltul spune: „Vesteste-le vestea buna celor rabdatori", adica vesteste-le ca isi vor primi rasplata fara masura. Cei rabdatori sunt oamenii care dobandesc aceasta mare veste buna si acest dar urias.

Apoi Allah ii descrie: „care, atunci cand ii loveste o nenorocire” - orice lucru care pricinuieste durere inimii sau trupului ori amandurora, dintre cele amintite mai sus - „spun: «Noi Ii apartinem lui Allah»”, adica suntem in stapanirea lui Allah si ne aflam sub porunca si carmuirea Sa. Nu stapanim nimic din sufletele si averile noastre. Daca ne incearca prin vreunul dintre acestea, Cel mai Milostiv dintre cei milostivi hotaraste dupa cum voieste asupra robilor si bunurilor Sale; nimeni nu are dreptul sa I se impotriveasca.

Dimpotriva, desavarsirea robiei fata de Allah cere ca robul sa stie ca nenorocirea a fost hotarata de Stapanitorul Preaintelept, care este mai milostiv cu el decat este el insusi. Aceasta il face sa fie multumit de Allah si sa-I multumeasca pentru felul in care randuieste lucrurile spre binele robului Sau, chiar daca el nu-si da seama de aceasta.

Pe langa faptul ca Ii apartinem lui Allah, ne vom intoarce la El in Ziua Invierii, iar El il va rasplati pe fiecare om potrivit faptei sale. Daca avem rabdare si cautam rasplata la El, ne vom gasi rasplata pastrata din belsug. Daca suntem lipsiti de rabdare si nemultumiti, partea noastra nu va fi decat nemultumirea si pierderea rasplatii. Cunoasterea faptului ca robul Ii apartine lui Allah si se va intoarce la El este unul dintre cele mai puternice mijloace care il ajuta sa aiba rabdare.

„Asupra acestora”, adica asupra celor care se caracterizeaza prin rabdarea descrisa, „sunt laude de la Domnul lor”, prin faptul ca El ii lauda si face cunoscut rangul lor inalt, „si indurare” mare. Din indurarea Sa fata de ei face parte faptul ca le daruieste reusita de a avea rabdare, prin care dobandesc rasplata deplina. „Iar acestia sunt cei calauziti”, care cunosc adevarul - in acest loc, faptul ca Ii apartin lui Allah si ca la El se vor intoarce - si lucreaza potrivit lui, avand rabdare pentru Allah.

Versetul arata ca omul care nu are rabdare primeste contrariul celor daruite lor: dojana lui Allah si pedeapsa, ratacire si pierdere. Cat de mare este deosebirea dintre cele doua categorii! Cat de mica este osteneala celor rabdatori si cat de mare este suferinta celor lipsiti de rabdare!

Aceste doua versete invata sufletele sa se pregateasca pentru nenorociri inainte ca ele sa se petreaca, pentru ca acestea sa le fie mai usoare cand vin. Ele arata cum trebuie intampinata nenorocirea - prin rabdare -, ce il ajuta pe om sa aiba rabdare si ce rasplata ii asteapta pe cei rabdatori. Starea celui lipsit de rabdare se intelege prin contrast cu starea celui rabdator. Aceste incercari si probe sunt randuiala lui Allah, statornicita si in trecut, iar tu nu vei gasi nicio schimbare in randuiala lui Allah (al-Ahzab, 33:62). Versetele lamuresc si felurile nenorocirilor.

Versetul 158

إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِ ۖ فَمَنْ حَجَّ ٱلْبَيْتَ أَوِ ٱعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ بِهِمَا ۚ وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ ٱللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾

158. Cu adevarat, as-Safa si al-Marwah sunt dintre insemnele lui Allah. Cel care savarseste Hajj-ul la Casa sau 'umrah nu savarseste niciun pacat daca face sa'y intre ele. Iar cel care savarseste de bunavoie un bine - cu adevarat, Allah este Cel care rasplateste binele, Atotstiutorul.

Allah Preainaltul vesteste ca „as-Safa si al-Marwah" - cele doua coline bine cunoscute - „sunt dintre insemnele lui Allah", adica dintre semnele vazute ale religiei Sale, de care Allah a legat acte de adorare pentru robii Sai. De vreme ce ele sunt dintre insemnele lui Allah, iar Allah a poruncit cinstirea insemnelor Sale prin cuvintele: „Cel care cinsteste insemnele lui Allah - aceasta vine, cu adevarat, din evlavia inimilor" (al-Hajj, 22:32), cele doua texte luate impreuna arata ca as-Safa si al-Marwah sunt dintre insemnele lui Allah si ca preamarirea insemnelor Sale vine din evlavia inimii.

Evlavia este obligatorie pentru fiecare persoana supusa obligatiilor religioase. Aceasta arata ca sa'y-ul intre cele doua coline este o parte obligatorie a Hajj-ului si a 'umrah, asa cum sustine majoritatea invatatilor. Hadithurile profetice si fapta Profetului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - dovedesc acelasi lucru. El a spus: „Luati de la mine ritualurile voastre."[12]

„Cel care savarseste Hajj-ul la Casa sau 'umrah nu savarseste niciun pacat daca face sa'y intre ele." Aceste cuvinte inlatura indoiala si retinerea unor musulmani cu privire la sa'y intre cele doua coline, fiindca in vremea jahiliyyah idolii erau adorati in acele locuri. Allah Preainaltul a inlaturat pacatul pentru a indeparta aceasta indoiala, nu pentru a arata ca sa'y nu ar fi obligatoriu.

Faptul ca inlaturarea pacatului este legata numai de sa'y savarsit in timpul Hajj-ului si al 'umrah arata ca nu exista un sa'y voluntar si de sine statator; el se savarseste numai impreuna cu Hajj-ul sau cu 'umrah. In aceasta privinta, el se deosebeste de tawaf-ul in jurul Casei, care este randuit atat in cadrul Hajj-ului si al 'umrah, cat si ca act de adorare de sine statator.

Sa'y, stationarea la 'Arafah si Muzdalifah si aruncarea pietricelelor la jamarat tin de ritual. Daca ar fi savarsite in afara unui ritual, ar fi o inovatie religioasa. Inovatia este de doua feluri: primul inseamna adorarea lui Allah printr-un act pe care El nu l-a legiferat deloc; al doilea inseamna adorarea lui Allah printr-un act

[12] Relatat de Muslim (1297), din hadithul lui Jabir, cu formularea: „لتأخذوا عني مناسككم".

pe care El l-a legiferat intr-un anumit chip, dar care este savarsit in alt chip decat cel randuit. Acest caz face parte din al doilea fel.

„Iar cel care savarseste de bunavoie un bine”, adica implineste cu sinceritate fata de Allah Preainaltul un act de ascultare precum Hajj-ul, 'umrah, tawaf-ul, rugaciunea, postul sau altul asemenea, atunci acesta este un bine pentru el. Cuvintele arata ca, pe masura ce robul sporeste in ascultarea fata de Allah, sporesc binele sau, desavarsirea lui si rangul lui la Allah, pe masura ce credinta sa sporeste.

Restrangerea actului voluntar la ceea ce este bun mai arata ca omul care savarseste de bunavoie inovatii pe care Allah si Mesagerul Sau nu le-au legiferat nu dobandeste decat osteneala zadarnica. Aceasta nu este un bine pentru el, ci poate fi un rau, daca o face in mod voit si stiind ca fapta nu este legiferata.

„Cu adevarat, Allah este Cel care rasplateste binele, Atotstiutorul.” Ash-Shakir si ash-Shakur se numara printre Numele lui Allah Preainaltul. Ele arata ca El primeste de la robii Sai fapta mica si le daruieste pentru ea o rasplata uriasa. Cand robul Sau implineste poruncile si I se supune, Allah il ajuta sa faca aceasta, il lauda si il cinsteste si ii daruieste drept rasplata lumina, credinta si largime sufleteasca, putere si vioiciune in trup, mai multa binecuvantare si mai mult spor in toate aspectele vietii sale, precum si mai multa reusita in faptele sale. Dupa aceea, robul va veni inaintea Domnului sau si va gasi rasplata Vietii de Apoi deplina si pastrata, fara ca aceste daruri sa o fi imputinat.

Din felul in care Allah rasplateste binele robului Sau face parte si faptul ca celui care paraseste ceva pentru Allah El ii daruieste ceva mai bun in schimb, iar de cel care se apropie de El cu o palma, El Se apropie cu un cot; iar de cel care se apropie de El cu un cot, El Se apropie cu o intindere a ambelor brate. Celui care vine la El mergand, El ii vine in graba, iar cel care face negot cu El dobandeste castiguri inmultite de multe ori. Desi El este Cel care rasplateste binele, este si Atotstiutorul: stie cine merita rasplata deplina, potrivit intentiei, credintei si evlaviei sale, si cine nu este astfel. El cunoaste faptele robilor si nu le lasa sa se piarda, ci ei le vor gasi sporite in cel mai deplin chip, potrivit intentiilor lor, pe care Atotstiutorul, Preainteleptul le-a cunoscut.

Versetele 159 la 162

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلْنَا مِنَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلْهُدَىٰ مِنۢ بَعْدِ مَا بَيَّنَّٰهُ لِلنَّاسِ فِى ٱلْكِتَٰبِ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ ٱللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ ٱللَّٰعِنُونَ ﴿١٥٩﴾

159. Cu adevarat, pe cei care ascund dovezile limpezi si calauzirea pe care le-am pogorat, dupa ce le-am lamurit oamenilor in Carte, ii blestema Allah si ii blestema cei care blestema,

إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ وَأَصْلَحُوا۟ وَبَيَّنُوا۟ فَأُو۟لَٰٓئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنَا ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾

160. in afara celor care se pocaiesc, isi indreapta faptele si fac adevarul cunoscut. Acestora le primesc pocainta, iar Eu sunt Primitorul pocaintei, Milostivul.

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ كُفَّارٌ أُو۟لَٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ ٱللَّهِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٦١﴾

161. Cu adevarat, asupra celor care nu cred si mor necredinciosi se afla blestemul lui Allah, al ingerilor si al tuturor oamenilor.

خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿١٦٢﴾

162. Ei vor ramane vesnic sub el. Pedeapsa nu le va fi usurata si nu li se va da niciun ragaz.

Desi acest verset a fost pogorat cu privire la oamenii Scripturii si la ceea ce au ascuns despre Mesager - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si despre insusirile lui, randuiala lui are sens general si se aplica oricui ascunde ceea ce Allah a pogorat: „dovezile limpezi", care arata adevarul si il fac vadit, si „calauzirea", adica stiinta prin care se dobandeste calauzirea spre calea dreapta si se deosebeste drumul celor ce vor avea parte de desfatare de drumul celor ce vor ajunge in Foc.

Allah a luat legamant de la oamenii cunoasterii ca le vor lamuri oamenilor stiinta Cartii cu care El i-a binecuvantat si ca nu o vor ascunde. Cel care leapada aceasta indatorire se face vinovat de doua rele: ascunderea a ceea ce Allah a

pogorat si inselarea robilor lui Allah. Pe acestia „ii blestema Allah”, adica ii indeparteaza si ii alunga de apropierea si indurarea Sa, „si ii blestema cei care blestema”, adica toate fapturile.

Blestemul tuturor fapturilor cade asupra lor fiindca se straduiesc sa-i insele pe oameni, sa le strice religia si sa-i indeparteze de indurarea lui Allah. Ei sunt rasplatiti dupa felul faptei lor. Tot astfel, Allah si ingerii Sai trimit binecuvantari asupra celui care ii invata pe oameni binele; pana si pestele din adancul apei face aceasta, deoarece el se straduieste pentru folosul fapturilor, pentru indreptarea religiei lor si pentru apropierea lor de indurarea lui Allah. Si el este rasplatit dupa felul faptei sale.[13]

Cel care ascunde ceea ce Allah a pogorat se impotriveste poruncii lui Allah si I se opune. Allah le explica oamenilor versetele si le face limpezi, iar acesta se straduieste sa le stearga si sa le ascunda. Lui i se adreseaza aceasta amenintare aspra.

„In afara celor care se pocaiesc”, adica se intorc de la pacatele in care se aflau, cu parere de rau, parasindu-le si hotarandu-se sa nu revina la ele, „isi indreapta faptele”, adica indreapta ceea ce s-a stricat in faptele lor. Nu este de ajuns parasirea raului pana cand nu este savarsit binele. Nici pentru cel care ascunde cunoasterea nu este de ajuns numai atat, pana cand nu face cunoscut ceea ce a ascuns si nu inlocuieste tainuirea cu dezvaluirea adevarului.

Acestuia Allah ii primeste pocainta, fiindca nimic nu-l impiedica sa ajunga la o pocainta primita de Allah. Celui care indeplineste conditiile pocaintei, Allah ii primeste pocainta, caci El este „Primitorul pocaintei”: Se intoarce mereu spre robii Sai cu iertare si trecere cu vederea dupa pacat, atunci cand ei se pocaiesc, si cu bunatate si binefaceri dupa o perioada de lipsuri, atunci cand se intorc la El. El este „Milostivul”, Cel care se caracterizeaza prin indurarea mareata ce cuprinde toate lucrurile. Din indurarea Sa face parte faptul ca le-a daruit reusita de a se pocai si de a se intoarce la El, astfel ca s-au pocait si s-au intors; apoi i-a cuprins cu indurarea Sa, primind aceasta de la ei cu blandete si darnicie. Aceasta este randuiala lui Allah fata de cel care se pocaieste de pacat.

Cat despre cei care nu cred si staruie in necredinta pana cand mor, fara sa se intoarca la Domnul lor, fara sa revina la El si fara sa se pocaiasca la timp, asupra lor se afla „blestemul lui Allah, al ingerilor si al tuturor oamenilor”. Fiindca necredinta lor a devenit o insusire statornica, blestemul asupra lor a devenit, la randul sau, o insusire statornica ce nu dispare, deoarece randuiala exista sau inceteaza odata cu motivul ei.

---

[13] Asa cum este relatat in Sunan at-Tirmidhi (2685) si de at-Tabarani in al-Kabir (8/278). Hadithul a fost declarat autentic de al-Albani in Sahih at-Targhib wa at-Tarhib (78).

„Ei vor ramane vesnic sub el”, adica sub blestem sau in pedeapsa, iar cele doua sensuri sunt legate unul de altul. „Pedeapsa nu le va fi usurata”, ci pedeapsa lor va fi permanenta, aspra si neintrerupta, „si nu li se va da niciun ragaz”, fiindca timpul ragazului, care a fost aceasta lume, a trecut si nu le-a mai ramas nicio scuza pe care sa o aduca.

Versetul 163

وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ ۖ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

163. Dumnezeul vostru este un singur Dumnezeu. Nu exista alta divinitate vrednica de adorare in afara Lui, Cel Milostiv, Induratorul.

Allah Preainaltul, Cel mai sincer dintre cei care vorbesc, vesteste ca El este „un singur Dumnezeu”, adica Unul, fara egal, unic in Esenta, Numele, Atributele si Faptele Sale. El nu are niciun asociat in Esenta Sa, nici pe cineva deopotriva cu El, nici egal, nici pe cineva asemenea Lui si nici pereche, iar in afara Lui nu exista alt creator ori carmuitor. De vreme ce El este astfel, numai El merita sa fie socotit Dumnezeu si sa fie adorat prin toate felurile adorarii, fara ca vreo faptura sa-I fie asociata.

Aceasta deoarece El este „Cel Milostiv, Induratorul”, Cel care se caracterizeaza prin indurarea mareata, cu care indurarea nimanui nu se poate asemana. Ea a cuprins toate lucrurile si s-a intins asupra fiecarei fiinte vii. Prin indurarea Sa au venit la existenta fapturile; prin indurarea Sa au dobandit feluritele lor desavarsiri; prin indurarea Sa a fost indepartata de la ele orice nenorocire; prin indurarea Sa li S-a facut cunoscut robilor prin Atributele si binefacerile Sale si le-a lamurit tot ceea ce le este necesar pentru binele religiei si al vietii lor lumesti, trimitand Mesagerii si pogorand Cartile.

Cand se cunoaste ca orice binefacere a robilor vine de la Allah si ca nicio faptura nu poate fi de folos alteia prin ea insasi, se cunoaste ca Allah este singurul care merita toate felurile adorarii si ca numai Lui trebuie sa-I fie inchinate iubirea, teama, nadejdea, preamarirea, increderea si celelalte acte de ascultare.

Una dintre cele mai mari nedreptati si dintre cele mai urate fapte este ca omul sa se intoarca de la adorarea Lui spre adorarea robilor, sa asocieze fapturi din tarana cu Domnul domnilor ori sa adore o faptura carmuita, neputincioasa in toate privintele, alaturi de Creatorul care carmuieste, Atotputernicul, Cel Tare, care a supus toate lucrurile si Caruia toate lucrurile I se supun.

Acest verset afirma unicitatea Creatorului si dreptul Sau exclusiv la adorare si le statorniceste aratand ca nicio faptura nu are parte de acestea. El arata si temelia dovezii pentru aceasta: afirmarea indurarii Sale, printre urmarile careia se numara

existenta tuturor binefacerilor si indepartarea tuturor nenorocirilor. Aceasta este o dovada generala a unicitatii Sale. Apoi Allah a mentionat dovezile amanuntite si a spus:

Versetul 164

إِنَّ فِى خَلْقِ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَـٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱلْفُلْكِ ٱلَّتِى تَجْرِى فِى ٱلْبَحْرِ بِمَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن مَّآءٍ فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٍ وَتَصْرِيفِ ٱلرِّيَـٰحِ وَٱلسَّحَابِ ٱلْمُسَخَّرِ بَيْنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ لَـَٔايَـٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾

164. Cu adevarat, in crearea cerurilor si a pamantului, in alternarea noptii si a zilei, in corabiile care strabat marea cu ceea ce le este de folos oamenilor, in apa pe care Allah o coboara din cer si prin care da viata pamantului dupa moartea lui, in toate vietuitoarele pe care le raspandeste pe el, in schimbarea vanturilor si in norii supusi intre cer si pamant sunt semne pentru oamenii care inteleg.

Allah Preainaltul vesteste ca in aceste fapturi marete se afla semne, adica dovezi ale unicitatii Creatorului si ale dreptului Sau la adorare, ale maretiei stapanirii Sale, ale indurarii Sale si ale tuturor celorlalte Atribute ale Sale. Ele sunt insa „pentru oamenii care inteleg”, adica pentru cei care isi folosesc mintea in scopul pentru care a fost creata. Robul se foloseste de aceste semne si le recunoaste prin ratiune, cugetare si meditare pe masura darului de ratiune pe care Allah i l-a facut.

In „crearea cerurilor”, in inaltimea, intinderea, trainicia si desavarsirea lor si in soarele, luna si stelele pe care Allah le-a asezat in ele si le-a randuit spre binele robilor, precum si in crearea „pamantului” drept asternut pentru fapturi, pe care ele se pot statornici, pot folosi cele aflate pe el si pot lua aminte, se afla dovezi ca numai Allah creeaza si carmuieste. Ele arata puterea Sa mareata prin care le-a creat, intelepciunea prin care le-a facut trainice si frumoase si le-a randuit, precum si cunoasterea si indurarea prin care a asezat in ele atatea lucruri folositoare fapturilor, atatea mijloace pentru binele lor si pentru trebuintele lor vitale.

In toate acestea se afla cea mai puternica dovada a desavarsirii Sale si a faptului ca numai El merita adorarea, deoarece numai El creeaza, carmuieste si se ingrijeste de treburile robilor Sai.

„Alternarea noptii si a zilei" inseamna succesiunea lor neintrerupta, una luand locul celeilalte, precum si deosebirile dintre ele: caldura, frig sau temperaturi potrivite, durata lunga, scurta sau mijlocie. Ea cuprinde si anotimpurile care se nasc din acestea si prin care sunt randuite cele de folos fiilor lui Adam, animalelor lor si tuturor copacilor si plantelor de pe fata pamantului. Toate se petrec intr-o ordine si sub o carmuire si o supunere care uimesc mintile si pe care nici cei mai inzestrati oameni nu le pot cuprinde. In toate acestea se afla dovezi ale puterii Celui care le schimba, ale cunoasterii, intelepciunii, indurarii Sale vaste, bunatatii Sale atotcuprinzatoare, precum si ale carmuirii si randuielii care Ii apartin numai Lui.

Ele arata maretia Sa, maretia imparatiei si a stapanirii Sale, ceea ce cere ca El sa fie socotit Dumnezeu si adorat, sa fie singurul iubit si preamarit, singurul de care oamenii sa se teama si in care sa nadajduiasca, si ca ei sa-si indrepte toata stradania pentru ceea ce El iubeste si pentru lucrurile care Il multumesc.

In „corabiile care strabat marea" - vasele, ambarcatiunile si altele asemenea - vedem cum Allah i-a inspirat pe robii Sai sa le construiasca si le-a creat mijloacele launtrice si exterioare prin care au dobandit putinta de a le face. Apoi le-a supus aceasta mare intinsa si vanturile care le poarta impreuna cu pasagerii, averile si marfurile aflate in ele, care le sunt de folos oamenilor, le implinesc trebuintele si le asigura mijloacele de trai.

Cine i-a inspirat sa le construiasca, le-a dat putinta si le-a creat uneltele cu care sa lucreze? Cine le-a supus marea si vanturile, ca ele sa o strabata cu ingaduinta Sa si datorita celor pe care El le-a pus in slujba lor? Cine a creat pentru mijloacele de transport de pe uscat si de pe mare focul si metalele care ajuta la purtarea lor si a averilor din ele? S-au petrecut acestea din intamplare? Sau le-a infaptuit singura aceasta faptura slaba si neputincioasa, care a iesit din pantecele mamei fara cunoastere si putere, iar apoi Domnul ei i-a creat puterea si a invatat-o ceea ce a voit sa o invete? Sau le-a supus un singur Domn, Preaintelept si Atotstiutor, Caruia nimic nu-I este cu neputinta si nimic nu-I poate sta impotriva?

Dimpotriva, toate lucrurile s-au supus Stapanirii Sale, s-au smerit inaintea maretiei Sale si s-au plecat puterii Sale covarsitoare. Tot ce se poate spune despre robul slab este ca Allah l-a facut una dintre verigile cauzelor prin care au venit la existenta aceste lucruri marete. Aceasta arata indurarea lui Allah si grija Sa fata de fapturi, ceea ce cere ca toata iubirea, teama, nadejdea, ascultarea, smerenia si preamarirea sa-I apartina numai Lui.

In „apa pe care Allah o coboara din cer", adica ploaia care coboara din nori, „si prin care da viata pamantului dupa moartea lui", facand sa rasara felurite roade si plante hranitoare, de care fapturile au neaparata nevoie si fara de care nu pot trai, ce altceva vedem decat dovezi ale puterii Celui care a coborat-o si a facut

sa rasara prin ea ceea ce a facut sa rasara, ale indurarii si blandetii Sale fata de robi, ale grijii Sale pentru binele lor si ale marii lor nevoi de El in toate privintele? Nu cere aceasta ca numai El sa fie Dumnezeul si Cel adorat de ei? Nu este aceasta o dovada a invierii mortilor si a rasplatirii lor pentru fapte?

„Si in toate vietuitoarele pe care le raspandeste pe el", adica in feluritele animale pe care le-a raspandit in toate tinuturile pamantului, se afla dovezi ale puterii, maretiei, unicitatii si stapanirii Sale uriase. El le-a supus oamenilor, ca acestia sa se foloseasca de ele in toate chipurile: din carnea unora mananca si din laptele lor beau; pe altele calaresc; altele slujesc intereselor lor si ii pazesc; iar din altele iau invataminte.

Faptul ca Allah a raspandit pe pamant toate felurile de vietuitoare arata si ca El, Slava Lui, le asigura hrana si Se ingrijeste de mijloacele lor de trai. Nu exista nicio vietuitoare pe pamant a carei inzestrare sa nu fie in seama lui Allah; El ii cunoaste locul de sedere si locul in care este pastrata.

In „schimbarea vanturilor" - reci si calde, de miazazi si de miazanoapte, de rasarit si de apus si din directiile dintre acestea - vedem ca uneori ele starnesc norii, alteori ii aduna, alteori ii fecundeaza, alteori fac sa se reverse ploaia, alteori ii destrama si indeparteaza vatamarea lor, uneori aduc indurare, iar alteori sunt trimise cu pedeapsa.

Cine schimba vanturile in toate aceste feluri, asezand in ele foloase de care robii nu se pot lipsi, si cine le-a supus pentru ca prin ele sa traiasca toate animalele si sa fie sustinuta buna stare a trupurilor, a copacilor, a cerealelor si a plantelor, daca nu Atotputernicul, Preainteleptul, Milostivul, Blandul cu robii Sai, care merita toata smerenia, supunerea, iubirea, intoarcerea si adorarea?

Norii dintre cer si pamant, desi sunt usori si fini, poarta multa apa. Allah ii mana acolo unde voieste, da prin ei viata tinuturilor si robilor, uda dealurile si vaile si coboara apa asupra fapturilor atunci cand au nevoie de ea. Daca multimea ei le-ar face rau, El o opreste de la ei. O coboara din indurare si blandete si o indreapta cu grija si bunatate.

Cat de mare este stapanirea Sa, cat de imbelsugata bunatatea Sa si cat de delicata binefacerea Sa! Nu este oare urat ca robii sa se bucure de inzestrarea Sa si sa traiasca din bunatatea Sa, apoi sa foloseasca toate acestea pentru ceea ce Ii atrage mania si pentru neascultarea Lui? Nu arata aceasta blandetea, rabdarea, iertarea, trecerea Sa cu vederea si marea Sa bunatate? A Lui este toata lauda, la inceput si la sfarsit, in cele launtrice si in cele vazute.

Pe scurt, cu cat omul inzestrat cu ratiune cugeta mai mult la aceste fapturi, isi adanceste gandirea in minunile lucrurilor create si mediteaza mai adanc la aceasta lucrare si la subtilitatea bunatatii si intelepciunii cuprinse in ea, cu atat cunoaste mai bine ca ele au fost create pentru adevar si prin adevar. Ele sunt

file pline de semne si carti de dovezi pentru ceea ce Allah a vestit despre Sine si despre unicitatea Sa si pentru ceea ce Mesagerii au vestit despre Ziua de Apoi.

El cunoaste ca ele sunt supuse, fara carmuire proprie si fara putinta de a se impotrivi Celui care le carmuieste si le schimba. Astfel, se cunoaste ca intreaga lume de sus si de jos are nevoie de El si se indreapta numai spre El, iar El este prin Sine lipsit de orice nevoie fata de toate fapturile. Nu exista alta divinitate vrednica de adorare in afara lui Allah si niciun alt Domn in afara Lui.

Apoi Allah Preainaltul spune:

Versetele 165 la 167

وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ ٱللَّهِ ۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَشَدُّ حُبًّا لِّلَّهِ ۗ وَلَوْ يَرَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ إِذْ يَرَوْنَ ٱلْعَذَابَ أَنَّ ٱلْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾

165. Printre oameni sunt unii care isi iau, in afara lui Allah, semeni pe care ii iubesc asa cum Il iubesc pe Allah. Insa cei care cred au o iubire mai puternica pentru Allah. Daca cei care au savarsit nedreptate ar vedea, atunci cand vor vedea pedeapsa, ca toata puterea Ii apartine lui Allah si ca Allah este aspru in pedeapsa!

إِذْ تَبَرَّأَ ٱلَّذِينَ ٱتُّبِعُوا۟ مِنَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوا۟ وَرَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ ٱلْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾

166. Atunci, cei care au fost urmati se vor lepada de cei care i-au urmat, vor vedea pedeapsa, iar toate legaturile dintre ei se vor rupe.

وَقَالَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوا۟ لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا۟ مِنَّا ۗ كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ ٱللَّهُ أَعْمَٰلَهُمْ حَسَرَٰتٍ عَلَيْهِمْ ۖ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنَ ٱلنَّارِ ﴿١٦٧﴾

167. Cei care i-au urmat vor spune: „Daca am avea prilejul sa ne intoarcem, ne-am lepada de ei asa cum s-au lepadat ei de noi.” Astfel, Allah le va arata faptele lor ca pricini de regret pentru ei, iar ei nu vor iesi din Foc.

Cat de frumoasa este legatura acestui verset cu cel dinaintea lui! Dupa ce Allah Preainaltul a lamurit unicitatea Sa, dovezile hotaratoare si argumentele

stralucitoare care duc la cunoasterea intemeiata pe certitudine si inlatura orice indoiala, El arata aici ca, in ciuda acestei lamuriri depline, „printre oameni sunt unii care isi iau" dintre fapturi „semeni" ai lui Allah, adica egali si asemanatori, pe care ii pun pe aceeasi treapta cu Allah in adorare, iubire, preamarire si ascultare.

Despre cel aflat intr-o asemenea stare, dupa statornicirea dovezii si lamurirea tawhidului, se cunoaste ca se impotriveste cu incapatanare lui Allah si Ii este vrajmas sau ca se abate de la meditarea asupra semnelor Sale si de la cugetarea la fapturile Sale. El nu are nici cea mai mica scuza, iar hotararea pedepsei a devenit cuvenita pentru el.

Cei care isi iau semeni alaturi de Allah nu ii socotesc egali cu El in creare, inzestrare si carmuire, ci ii pun pe aceeasi treapta cu El in adorare: ii adora pentru ca acestia sa-i apropie de Allah. Cuvintele „isi iau" arata ca Allah nu are niciun semen; numai politeistii au facut din unele fapturi semeni ai Sai, o simpla numire si un cuvant gol de inteles. Allah Preainaltul spune: „Ei Ii fac lui Allah asociati. Spune: «Numiti-i! Ii vestiti oare lui Allah ceva ce El nu cunoaste pe pamant sau sunt numai vorbe lipsite de temei?»" (ar-Ra'd, 13:33); si: „Acestea nu sunt decat niste nume pe care voi si stramosii vostri le-ati dat si pentru care Allah nu a pogorat nicio dovada. Ei nu urmeaza decat banuiala" (an-Najm, 53:23).

Faptura nu este un semen al lui Allah, fiindca Allah este Creatorul, iar tot ceea ce se afla in afara Lui este creat; El este Domnul care daruieste inzestrarea, iar tot ceea ce se afla in afara Lui este inzestrat; Allah este Cel lipsit de orice nevoie, iar voi sunteti cei nevoiasi; El este desavarsit in toate privintele, iar robii au lipsuri in toate privintele; Allah este Cel care aduce folosul si vatamarea, iar faptura nu are prin ea insasi nicio putere asupra folosului, vatamarii sau carmuirii.

Astfel, se cunoaste cu deplina certitudine falsitatea cuvintelor celui care isi ia, in afara lui Allah, dumnezei si semeni, fie ei ingeri, Profeti, oameni drepti, idoli sau orice altceva, si se cunoaste ca Allah este singurul care merita iubirea deplina si smerenia desavarsita. De aceea Allah i-a laudat pe dreptcredinciosi prin cuvintele: „Insa cei care cred Il iubesc mai mult pe Allah", adica mai mult decat isi iubesc politeistii pe cei pe care ii socotesc egali ai lui Allah. Dreptcredinciosii I-au inchinat numai Lui iubirea lor, pe cand aceia au asociat alte fapturi in iubirea datorata Lui. Ei L-au iubit pe Cel care merita cu adevarat iubirea, iar iubirea fata de El inseamna insasi indreptarea robului, fericirea si izbanda lui.

Politeistii i-au iubit pe cei care nu merita deloc aceasta iubire, iar iubirea lor este insasi nenorocirea robului, stricarea starii sale si destramarea treburilor sale.

De aceea Allah i-a amenintat prin cuvintele: „Daca cei care au savarsit nedreptate ar vedea" - prin luarea unor fapturi drept egali ai lui Allah si supunerea fata de altcineva in afara Domnului robilor, precum si prin nedreptatirea

fapturilor, abatandu-le de la calea lui Allah si straduindu-se pentru ceea ce le vatama - „atunci cand vor vedea pedeapsa", adica atunci cand o vor vedea cu ochii lor in Ziua Invierii, „ca toata puterea Ii apartine lui Allah si ca Allah este aspru in pedeapsa", ar cunoaste cu deplina certitudine ca toata puterea si taria Ii apartin lui Allah si ca semenii lor nu au nicio putere.

In acea Zi, slabiciunea si neputinta celor pe care ii socoteau egali ai lui Allah li se vor face vadite, spulberand inchipuirile lor din aceasta lume. Ei si-au inchipuit ca acestia au vreo putere de carmuire, ii apropie de Allah si ii duc la El, insa nadejdea lor va fi spulberata, stradania lor va fi zadarnica si asprimea pedepsei li se va cuveni. Semenii lor nu vor indeparta de la ei nimic si nu le vor aduce nici macar un fir de praf de folos. Dimpotriva, vatamarea le va veni chiar din partea celor de la care asteptau folosul.

Cei care au fost urmati se vor lepada de cei care i-au urmat, iar legaturile dintre ei se vor rupe. Legaturile acestea au existat in lume pentru altcineva decat Allah, impotriva poruncii Lui, si s-au intemeiat pe falsitatea lipsita de orice adevar. Faptele lor se vor risipi, starile lor vor pieri si li se va arata ca au fost mincinosi. Faptele de la care asteptau foloase si roade vor deveni pentru ei pricini de regret si parere de rau, iar ei vor ramane vesnic in Foc si nu vor iesi niciodata din el. Mai exista oare o pierdere asemenea acesteia?

Aceasta se petrece fiindca ei au urmat falsitatea, au savarsit fapte intemeiate pe falsitate, si-au pus nadejdea in cel de la care nu se putea astepta nimic si s-au legat de cel pe care nu se puteau bizui. Faptele lor au devenit zadarnice fiindca s-au legat de ceva zadarnic, iar dupa ce s-au dovedit zadarnice, i-a cuprins regretul pentru nadejdea pe care si-o pusesera in ele si le-a adus cea mai mare vatamare.

Cu totul alta este starea celui care se leaga de Allah, Stapanitorul, Adevarul limpede, isi inchina fapta numai Fetei Sale si nadajduieste in folosul venit de la El. Acesta a asezat adevarul la locul lui; faptele sale au fost drepte fiindca s-au intemeiat pe Adevar, iar el a dobandit rodul lucrarii sale si si-a gasit la Domnul sau o rasplata neintrerupta. Allah Preainaltul spune: „Celor care nu cred si ii abat pe altii de la calea lui Allah, El le zadarniceste faptele. Cat despre cei care cred, savarsesc fapte bune si cred in ceea ce i-a fost pogorat lui Muhammad - iar acesta este adevarul de la Domnul lor -, El le sterge faptele rele si le indreapta starea. Aceasta fiindca cei care nu cred urmeaza falsitatea, iar cei care cred urmeaza adevarul de la Domnul lor. Astfel le da Allah oamenilor pildele lor" (Muhammad, 47:1-3).

Atunci, cei care au urmat isi vor dori sa fie trimisi inapoi in aceasta lume pentru a se lepada de cei pe care i-au urmat, parasind asocierea altora cu Allah si intorcandu-se la inchinarea sincera a faptelor numai lui Allah. Insa este cu neputinta: timpul a trecut si nu mai este vreme de amanare si ragaz. Pe langa

aceasta, ei sunt mincinosi; daca ar fi trimisi inapoi, s-ar intoarce la lucrurile de la care au fost opriti. Acestea sunt numai vorbe si dorinte pe care le rostesc din manie si ura fata de cei care i-au condus, fiindca acestia s-au lepadat de ei, desi vina le apartine lor insisi.

Capetenia celor urmati in rau este Iblis. Cu toate acestea, atunci cand judecata va fi hotarata, el le va spune celor care l-au urmat: „Allah v-a facut o fagaduinta adevarata, iar eu v-am facut o fagaduinta pe care am incalcat-o. Eu nu am avut nicio putere asupra voastra; doar v-am chemat, iar voi mi-ati raspuns. Nu ma invinuiti pe mine, ci invinuiti-va pe voi insiva" (Ibrahim, 14:22).

Versetele 168 la 170

ج
يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ كُلُوا۟ مِمَّا فِى ٱلْأَرْضِ حَلَـٰلًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا۟ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَـٰنِ
إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٦٨﴾

168. O, oameni! Mancati din ceea ce se afla pe pamant, ingaduit si bun, si nu urmati pasii lui Shaytan. Cu adevarat, el va este un dusman vadit.

إِنَّمَا يَأْمُرُكُم بِٱلسُّوٓءِ وَٱلْفَحْشَآءِ وَأَن تَقُولُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

169. El va porunceste numai raul si faptele rusinoase si sa spuneti despre Allah ceea ce nu cunoasteti.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُوا۟ بَلْ نَتَّبِعُ مَآ أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَآ ۗ أَوَلَوْ
كَانَ ءَابَآؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْـًٔا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾

170. Cand li se spune: „Urmati ceea ce Allah a pogorat", ei spun: „Ba noi urmam ceea ce i-am gasit pe stramosii nostri urmand." Chiar daca stramosii lor nu intelegeau nimic si nu erau calauziti?

Aceste cuvinte se adreseaza tuturor oamenilor, dreptcredinciosi si necredinciosi. Allah le aminteste binefacerea Sa si le porunceste sa manance din toate cerealele, roadele, fructele si animalele de pe pamant, cu conditia ca ele sa fie „ingaduite", adica sa le fie permis sa le manance: sa nu fie luate prin uzurpare sau furt, dobandite printr-o tranzactie interzisa ori intr-un chip interzis si sa nu ajute la savarsirea unui lucru interzis; si sa fie „bune", adica sa nu fie spurcate, precum mortaciunea, sangele, carnea de porc si toate celelalte lucruri necurate.

Versetul dovedeste ca regula de baza privitoare la lucruri este ingaduinta de a le folosi si de a le manca si ca lucrurile interzise sunt de doua feluri: fie interzise prin ele insele, precum lucrul necurat, care este opusul celui bun, fie interzise dintr-o cauza care li s-a adaugat, pentru ca de ele se leaga un drept al lui Allah sau al robilor Sai, ceea ce este opusul lucrului ingaduit.

Versetul mai dovedeste ca a manca atat cat este necesar pentru mentinerea trupului este obligatoriu, iar cel care renunta la aceasta savarseste pacat, asa cum arata forma poruncii. Dupa ce Allah le-a poruncit sa urmeze ceea ce El le-a poruncit, fiindca in aceasta se afla insasi indreptarea lor, i-a oprit sa urmeze „pasii lui Shaytan", adica drumurile spre care acesta ii cheama. Aici intra toate pacatele: necredinta, abaterea, nedreptatea, interzicerea animalelor numite sa'ibah si ham si alte obiceiuri asemanatoare, precum si consumarea mancarurilor interzise.

„Cu adevarat, el va este un dusman vadit", adica vrajmasia lui este limpede. Prin poruncile sale, el nu voieste decat sa va insele si sa va faca dintre locuitorii Focului mistuitor. Domnul nostru nu S-a multumit sa ne opreasca de la urmarea pasilor lui, ci ne-a si vestit - iar El este Cel mai sincer dintre cei care vorbesc - vrajmasia sa, care cere sa ne ferim de el. Apoi nu S-a multumit nici cu aceasta, ci ne-a explicat in amanunt lucrurile pe care Shaytan le porunceste si faptul ca ele sunt cele mai urate si cele mai vatamatoare. El spune:

„El va porunceste numai raul", adica fapta rea care il vatama pe cel care o savarseste. Aici intra toate pacatele. „Si faptele rusinoase" reprezinta mentionarea unui lucru anume dupa cel general, deoarece faptele rusinoase sunt acele pacate a caror uratenie a ajuns la culme, precum adulterul, bautul vinului, uciderea, defaimarea, zgarcenia si altele asemenea, pe care omul inzestrat cu ratiune le socoteste urate.

„Si sa spuneti despre Allah ceea ce nu cunoasteti." Aici intra vorbirea despre Legea si hotararea lui Allah fara cunoastere. Cel care Ii atribuie lui Allah ceva cu care El nu S-a descris si cu care Mesagerul Sau nu L-a descris, neaga despre El ceea ce El a afirmat despre Sine ori afirma despre El ceea ce El a negat despre Sine a vorbit despre Allah fara cunoastere. Cel care pretinde ca Allah are un semen si ca idolii il apropie de Allah pe cel care ii adora a vorbit despre Allah Preainaltul fara cunoastere. Cel care spune fara dovada ca Allah a ingaduit sau a interzis un lucru, a poruncit ori a oprit altul a vorbit despre Allah fara cunoastere. Cel care spune fara nicio dovada ca Allah a creat un anumit fel de fapturi dintr-un anumit motiv a vorbit despre Allah fara cunoastere.

Una dintre cele mai grave forme de vorbire despre Allah fara cunoastere este ca omul sa rastalmaceasca vorbele Sale ori vorbele Mesagerului Sau potrivit unor sensuri convenite de una dintre gruparile ratacite, apoi sa spuna ca Allah le-a voit. Vorbirea despre Allah fara cunoastere este unul dintre cele mai grave si mai

cuprinzatoare lucruri interzise si una dintre principalele cai ale lui Shaytan spre care acesta cheama. Acestea sunt caile spre care el si ostile lui ii cheama pe oameni, intrebuintand toata viclenia si inselaciunea de care sunt in stare pentru a rataci fapturile.

Allah Preainaltul, in schimb, porunceste dreptatea, binefacerea si daruirea catre rude si opreste de la faptele rusinoase, de la rau si de la asuprire. Robul sa priveasca, asadar, carei chemari ii da ascultare si din care dintre cele doua tabere face parte. Il urmezi pe cel care te cheama la Allah, Cel care iti voieste binele si fericirea in aceasta lume si in Viata de Apoi? In ascultarea de El se afla toata izbanda, iar prin slujirea Lui se dobandeste toata biruinta. Tot castigul se afla in relatia cu Cel care daruieste binefacerile vazute si ascunse, care porunceste numai binele si opreste numai de la rau.

Sau il urmezi pe cel care cheama la Shaytan, dusmanul omului, care iti voieste raul si isi foloseste toata stradania sa te piarda in aceasta lume si in Viata de Apoi? In ascultarea lui se afla tot raul, iar in luarea lui drept aliat, toata pierderea. El nu porunceste decat raul si nu opreste decat de la bine.

Apoi Allah Preainaltul vesteste starea politeistilor cand li se porunceste sa urmeze ceea ce Allah i-a pogorat Mesagerului Sau, ale carui insusiri au fost aratate mai sus. Ei se indeparteaza si spun: „Ba noi urmam ceea ce i-am gasit pe stramosii nostri urmand.” Ei se multumesc sa-i imite orbeste pe parinti si se lipsesc de credinta in Profeti, desi parintii lor sunt cei mai nestiutori si mai rataciti dintre oameni.

Acesta este un argument indoielnic si slab prin care resping adevarul. El dovedeste ca s-au intors de la adevar, nu il doresc si nu sunt drepti. Daca ar fi fost calauziti spre ceea ce le indreapta starea si ar fi avut o intentie buna, adevarul ar fi fost telul lor. Cel care face din adevar telul sau si il cantareste in raport cu orice alt lucru va recunoaste negresit adevarul si il va urma, daca este drept.

Versetul 171

وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ كَمَثَلِ ٱلَّذِى يَنۡعِقُ بِمَا لَا يَسۡمَعُ إِلَّا دُعَآءً وَنِدَآءً ۚ صُمُّۢ بُكۡمٌ عُمۡىٌ فَهُمۡ لَا يَعۡقِلُونَ ﴿١٧١﴾

171. Pilda celor care nu cred este asemenea animalelor la care striga pastorul si care nu aud decat un glas si o chemare. Surzi, muti si orbi, ei nu inteleg.

Dupa ce Allah Preainaltul a aratat ca ei nu se supun mesajului adus de Mesageri si ca il resping prin imitarea oarba, a devenit limpede ca ei nu primesc adevarul si nu raspund chemarii lui. Mai mult, era cunoscut de oricine ca ei nu

se vor desprinde de incapatanarea lor. Allah Preainaltul vesteste ca, atunci cand cineva ii cheama la credinta, pilda lor este asemenea animalelor la care striga pastorul, fara ca ele sa inteleaga ceea ce le spune cel care le cheama.

Ei aud numai sunetul prin care dovada este statornicita impotriva lor, insa nu il inteleg intr-un chip care sa le fie de folos. De aceea sunt surzi: nu aud adevarul cu auzul intelegerii si al primirii; orbi: nu privesc pentru a lua aminte; si muti: nu rostesc ceea ce le-ar fi de folos. Cauza tuturor acestora este ca ei nu au o ratiune sanatoasa, ci sunt cei mai nesabuiti dintre nesabuiti si cei mai nestiutori dintre nestiutori.

Se poate oare indoi omul inzestrat cu ratiune ca acela care este chemat spre calea dreapta si indepartat de stricaciune, este oprit sa se arunce in pedeapsa si i se porunceste ceea ce ii aduce indreptare, izbanda, biruinta si desfatare, dar nu-l asculta pe sfatuitorul sincer, se intoarce de la porunca Domnului sau, intra in Foc cu buna stiinta, urmeaza falsitatea si leapada adevarul, nu are nici macar o urma de ratiune? Chiar daca s-ar caracteriza prin viclenie, inselaciune si iscusinta, el ramane printre cei mai nesabuiti oameni.

Versetele 172 si 173

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُلُواْ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقۡنَٰكُمۡ وَٱشۡكُرُواْ لِلَّهِ إِن كُنتُمۡ إِيَّاهُ تَعۡبُدُونَ ﴿١٧٢﴾

172. O, voi cei care credeti! Mancati din lucrurile bune cu care v-am inzestrat si multumiti-I lui Allah, daca numai pe El Il adorati.

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَيۡتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحۡمَ ٱلۡخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ بِهِۦ لِغَيۡرِ ٱللَّهِۖ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾

173. El v-a interzis numai mortaciunea, sangele, carnea de porc si ceea ce a fost jertfit in numele altcuiva decat Allah. Insa cel silit de nevoie, fara sa doreasca ceea ce este interzis si fara sa intreaca masura, nu savarseste niciun pacat. Cu adevarat, Allah este Iertator, Milostiv.

Aceasta este o porunca adresata in mod deosebit dreptcredinciosilor, dupa porunca adresata tuturor oamenilor, deoarece ei sunt cei care se folosesc cu adevarat de porunci si interdictii, datorita credintei lor. Allah le porunceste sa manance lucrurile bune dintre cele cu care i-a inzestrat si sa-I multumeasca

pentru binefacere, folosindu-le in ascultarea fata de El si intarindu-se prin ele pentru ceea ce ii apropie de El.

Le-a poruncit ceea ce le-a poruncit si Mesagerilor prin cuvintele: „O, Mesageri! Mancati din lucrurile bune si savarsiti fapte drepte" (al-Mu'minun, 23:51). In acest verset, recunostinta inseamna fapta dreapta. Aici Allah nu a spus „ingaduite", fiindca dreptcredinciosului i-a ingaduit lucrurile bune din inzestrare fara a-l socoti vinovat pentru ele, iar credinta il opreste sa ia ceea ce nu ii apartine.

„Daca numai pe El Il adorati", adica multumiti-I. Aceasta arata ca cel care nu-I multumeste lui Allah nu I se inchina numai Lui, iar cel care Ii multumeste I se inchina si implineste ceea ce i s-a poruncit. De asemenea, arata ca mancarea buna este o cauza a faptei drepte si a primirii ei.

Porunca de a multumi vine imediat dupa mentionarea binefacerilor, deoarece recunostinta pastreaza binefacerile existente si atrage binefacerile care lipsesc, dupa cum nerecunostinta impiedica venirea binefacerilor care lipsesc si le inlatura pe cele existente.

Dupa ce Allah Preainaltul a mentionat ingaduirea lucrurilor bune, a mentionat interzicerea lucrurilor necurate si a spus: „El v-a interzis numai mortaciunea", adica animalul care a murit fara sa fie sacrificat in chipul randuit de Lege. Mortaciunea este necurata si vatamatoare din pricina stricaciunii aflate in ea insasi si fiindca, cel mai adesea, moartea ei vine dintr-o boala, ceea ce sporeste vatamarea. Legiuitorul a exceptat din aceasta regula generala lacusta moarta si pestele marii, care sunt ingaduite si bune.

„Sangele", adica sangele varsat, asa cum a fost precizat in celalalt verset, si „ceea ce a fost jertfit in numele altcuiva decat Allah", adica animalul sacrificat pentru altcineva decat Allah, precum cel sacrificat idolilor, statuilor, pietrelor, mormintelor si altora asemenea.

Cele mentionate aici nu cuprind toate lucrurile interzise, ci au fost mentionate pentru a arata felurile lucrurilor necurate, indicate prin sensul expresiei „lucrurile bune". Toate lucrurile interzise se inteleg din versetul precedent, din cuvintele „ingaduit si bun", asa cum s-a aratat mai inainte. Allah ne-a interzis aceste lucruri necurate si altele asemenea din blandete fata de noi si pentru a ne feri de ceea ce este vatamator.

Cu toate acestea, „cel silit de nevoie", adica impins spre lucrul interzis de foame, lipsa hranei ori constrangere, „fara sa doreasca ceea ce este interzis", adica fara sa caute lucrul interzis desi are putinta sa obtina unul ingaduit sau fara sa se afle sub apasarea foamei, „si fara sa intreaca masura", adica fara sa depaseasca limita in consumarea lucrului care i-a fost ingaduit din nevoie, nu savarseste pacat.

Cel care este silit, nu poate gasi ceva ingaduit si mananca numai cat cere nevoia, fara sa depaseasca aceasta masura, „nu savarseste niciun pacat". Odata cu indepartarea pacatului, lucrul revine la randuiala sa de mai inainte. In aceasta stare, omului i se porunceste sa manance; mai mult, i se interzice sa se arunce cu propria mana in pieire si sa se omoare. Atunci ii este obligatoriu sa manance, iar daca renunta sa manance pana cand moare, savarseste pacat si se face vinovat de propria moarte.

Aceasta ingaduinta si usurare vin din indurarea lui Allah Preainaltul fata de robii Sai. De aceea, El a incheiat versetul cu aceste doua Nume nobile, pe deplin potrivite contextului: „Cu adevarat, Allah este Iertator, Milostiv."

De vreme ce ingaduinta este legata de cele doua conditii, iar omul aflat in aceasta stare s-ar putea sa nu le poata indeplini intocmai, Allah Preainaltul vesteste ca El este Iertator si ii iarta greseala savarsita mai ales intr-o asemenea stare, cand nevoia l-a biruit, iar greutatea i-a tulburat judecata.

In acest verset se afla dovada cunoscutei reguli: „Necesitatile fac ingaduite lucrurile interzise." Orice lucru interzis la care omul este constrans sa recurga a fost ingaduit pentru el de Stapanitorul Preamilostiv. A Lui este toata lauda si multumirea, la inceput si la sfarsit, in cele vazute si in cele ascunse.

Versetele 174 la 176

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَيَشْتَرُونَ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِى بُطُونِهِمْ إِلَّا ٱلنَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾

174. Cu adevarat, cei care ascund ceea ce Allah a pogorat din Carte si dobandesc prin aceasta un pret marunt nu inghit in pantecele lor decat Focul. Allah nu le va vorbi in Ziua Invierii, nu ii va curata si vor avea o pedeapsa dureroasa.

أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُا۟ ٱلضَّلَٰلَةَ بِٱلْهُدَىٰ وَٱلْعَذَابَ بِٱلْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ أَصْبَرَهُمْ عَلَى ٱلنَّارِ ﴿١٧٥﴾

175. Acestia sunt cei care au cumparat ratacirea in schimbul calauzirii si pedeapsa in schimbul iertarii. Cat de mare le este rabdarea fata de Foc!

ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ نَزَّلَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ ۗ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخْتَلَفُوا۟ فِى ٱلْكِتَٰبِ لَفِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿١٧٦﴾

176. Aceasta fiindca Allah a pogorat Cartea cu adevarul, iar cei care s-au deosebit cu privire la Carte se afla intr-o adanca impotrivire.

Aceasta este o amenintare aspra pentru cel care ascunde stiinta pe care Allah a pogorat-o asupra Mesagerilor Sai si in privinta careia Allah a luat legamant de la cei care o detin sa o lamureasca oamenilor si sa nu o ascunda. Cel care o da in schimbul bunurilor neinsemnate ale acestei lumi si leapada porunca lui Allah „nu inghite in pantecele sau decat Focul", deoarece pretul a fost dobandit prin cele mai urate mijloace si prin savarsirea unora dintre cele mai grave lucruri interzise. Rasplata acestuia este, asadar, dupa felul faptei sale.

„Allah nu le va vorbi in Ziua Invierii", ci Se va mania pe ei si Se va intoarce de la ei, iar aceasta este pentru ei mai greu de indurat decat pedeapsa Focului. „Nu ii va curata", adica nu ii va curata de purtarile josnice. Ei nu au fapte vrednice de lauda, de multumirea lui Allah si de rasplata.

Allah nu ii curata fiindca ei au facut lucrurile care impiedica aceasta curatire. Cea mai mare dintre cauzele curatirii este lucrarea potrivit Cartii lui Allah, primirea calauzirii ei si chemarea la ea. Acestia au lepadat Cartea lui Allah, s-au intors de la ea si au ales ratacirea in locul calauzirii si pedeapsa in locul iertarii. Ei nu merita, asadar, decat Focul. Cum vor putea sa-l indure si de unde vor avea puterea sa-l rabde?

„Aceasta", adica rasplatirea dreapta mentionata si faptul ca El ii lipseste de mijloacele calauzirii pe cei care le refuza si aleg altceva, se petrece „fiindca Allah a pogorat Cartea cu adevarul". Din adevar face parte rasplatirea celui care face bine cu bine si a celui care face rau dupa raul sau.

Cuvintele „Allah a pogorat Cartea cu adevarul" mai arata ca El a pogorat-o pentru calauzirea fapturilor Sale si pentru lamurirea adevarului fata de falsitate si a calauzirii fata de ratacire. Cel care o abate de la scopul pentru care a fost pogorata merita sa fie rasplatit prin cea mai mare pedeapsa.

„Iar cei care s-au deosebit cu privire la Carte se afla intr-o adanca impotrivire", adica cei care s-au deosebit cu privire la Carte, crezand intr-o parte si respingand alta parte, precum si cei care au rastalmacit-o si au abatut-o potrivit dorintelor si scopurilor lor, se afla intr-o impotrivire adanca fata de adevar. Ei s-au impotrivit Cartii care a venit cu adevarul ce cere unirea, nu contradictia. Treburile lor s-au tulburat, impotrivirea dintre ei s-a adancit si de aici s-a nascut dezbinarea lor.

Altfel este starea celor care urmeaza Cartea, cred in ea si o iau drept judecator in toate lucrurile: ei s-au unit, s-au ajutat unii pe altii prin iubire si s-au adunat in jurul ei.

Aceste versete cuprind amenintarea cu pedeapsa si mania pentru cei care ascund ceea ce Allah a pogorat si aleg in locul lui bunurile acestei lumi. Ele arata ca Allah nu ii curata, nici prin daruirea reusitei, nici prin iertare. Apoi este aratata cauza: au ales ratacirea in locul calauzirii, iar de aici a urmat alegerea pedepsei in locul iertarii.

Dupa aceea, Allah arata cat de vrednica de compatimire este rabdarea lor fata de Foc, fiindca au savarsit faptele despre care stiau ca duc la el. Cartea cuprinde adevarul care cere unirea in jurul lui si parasirea dezbinarii, iar cel care i se impotriveste se afla cat se poate de departe de adevar, in dezbinare si cearta. Allah stie cel mai bine.

Versetul 177

لَّيْسَ ٱلْبِرَّ أَن تُوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَلَٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلْكِتَٰبِ وَٱلنَّبِيِّۦنَ وَءَاتَى ٱلْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ ذَوِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ وَٱلسَّآئِلِينَ وَفِى ٱلرِّقَابِ وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَٰهَدُوا۟ ۖ وَٱلصَّٰبِرِينَ فِى ٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَحِينَ ٱلْبَأْسِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ صَدَقُوا۟ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾

177. Dreptatea nu inseamna sa va intoarceti fetele spre rasarit ori spre apus, ci drept este cel care crede in Allah, in Ziua de Apoi, in ingeri, in Carte si in Profeti; cel care daruieste din avere, in pofida iubirii pentru ea, rudelor, orfanilor, nevoiasilor, calatorului ramas fara mijloace, celor care cer si pentru eliberarea robilor; cel care implineste rugaciunea si da zakah; cei care isi respecta legamantul cand se leaga prin el si cei rabdatori in saracie, in suferinta si in vremea luptei. Acestia sunt cei sinceri si acestia sunt cei evlaviosi.

Allah Preainaltul spune: „Dreptatea nu inseamna sa va intoarceti fetele spre rasarit ori spre apus", adica aceasta nu este dreptatea ceruta robilor, astfel incat cercetarea indelungata si disputa in jurul ei nu sunt decat osteneala care aduce dezbinare si neintelegere. Aceasta seamana cu vorbele Profetului (pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa): „Cel puternic nu este cel care ii doboara

pe altii la lupta, ci cel puternic este acela care se stapaneste la manie", precum si cu alte cuvinte asemanatoare.[14]

„Ci drept este cel care crede in Allah", adica in faptul ca El este un singur Dumnezeu, descris prin fiecare insusire a desavarsirii si mai presus de orice lipsa, „in Ziua de Apoi", adica in tot ceea ce Allah a vestit in Cartea Sa ori a vestit Mesagerul despre cele care se vor petrece dupa moarte, „in ingeri", pe care Allah ni i-a descris in Cartea Sa si pe care Mesagerul Sau ni i-a descris, si „in Carte", adica in toate Cartile pe care Allah le-a pogorat asupra Mesagerilor Sai, cea mai mare dintre ele fiind Coranul. El crede in vestile si randuielile cuprinse in ele.

„Si in Profeti", in toti, iar in mod deosebit in Pecetea si cel mai bun dintre ei, Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa. „Cel care daruieste din avere" - aici intra orice lucru pe care omul il poate stapani ca avere, putin sau mult; adica el daruieste averea „in pofida iubirii pentru ea". Este vorba despre iubirea averii; Allah arata astfel ca averea este iubita de suflete si ca robul cu greu o scoate din stapanirea sa.

Cel care o daruieste, desi o iubeste, pentru a se apropia de Allah Preainaltul aduce prin aceasta o dovada a credintei sale. Din daruirea averii in pofida iubirii pentru ea face parte faptul ca omul da milostenie cand este sanatos si zgarcit, nadajduieste in bogatie si se teme de saracie. De asemenea, milostenia data atunci cand omul are putin este mai buna, fiindca in acea stare doreste sa pastreze ceea ce are din teama lipsei si a saraciei. Aici intra si daruirea lucrurilor de pret si a lucrurilor iubite din avere, dupa cum spune Allah Preainaltul: „Nu veti dobandi dreptatea pana cand nu veti darui din ceea ce iubiti" (Al 'Imran, 3:92). Toti acestia se numara printre cei care daruiesc averea in pofida iubirii pentru ea.

Apoi Allah ii mentioneaza pe cei carora li se daruieste. Cei dintai dintre oameni care merita bunatatea si binefacerea ta sunt „rudele", cele pentru a caror nenorocire suferi, de a caror bucurie te bucuri si care se sprijina si se ajuta intre ele, inclusiv la plata despagubirilor datorate. Una dintre cele mai bune si potrivite forme ale dreptatii este ingrijirea rudelor prin binefacere materiala si prin cuvant bun, potrivit apropierii si nevoii lor.

„Orfanilor", adica celor care nu au pe nimeni care sa castige pentru ei si nici puterea de a se descurca fara ajutor. Aceasta vine din indurarea lui Allah Preainaltul fata de robi si arata ca El este mai milostiv cu ei decat un parinte cu propriul copil. Allah le-a poruncit robilor Sai si i-a obligat sa le faca bine, din averile lor, celor care si-au pierdut tatii, pentru ca ei sa ajunga asemenea celor care nu si-au pierdut parintii. Rasplata este dupa felul faptei: celui care se indura de orfanul altuia i se va arata indurare fata de propriul orfan.

[14] Relatat de al-Bukhari (6114) si Muslim (2609), din hadithul lui Abu Hurayrah - Allah sa fie multumit de el.

„Nevoiasilor”, adica celor pe care nevoia i-a facut sa ramana fara putere si pe care saracia i-a umilit. Ei au un drept asupra celor bogati: acestia trebuie sa le inlature ori sa le usureze nevoia, daruind dupa putinta si dupa ceea ce le este la indemana.

„Calatorului ramas fara mijloace”, adica strainului ramas izolat intr-o alta tara decat a sa. Allah ii indeamna pe robii Sai sa-i daruiasca din avere ceea ce il ajuta in calatorie, deoarece este foarte probabil ca el sa se afle in nevoie si sa aiba multe cheltuieli. Cel pe care Allah l-a binecuvantat cu o patrie, odihna si mijloace din harul Sau trebuie sa se indure de fratele sau strain aflat in aceasta stare, potrivit putintei lui, fie dandu-i provizii, fie oferindu-i un mijloc pentru calatorie, fie indepartand de la el nedreptatile care il pot lovi ori ajutandu-l in alt chip.

„Celor care cer”, adica acelora carora li se iveste o nevoie ce ii sileste sa ceara, precum cel obligat sa plateasca o despagubire pentru o vatamare savarsita, cel asupra caruia conducatorii au asezat un bir ori cel care cere ajutor oamenilor pentru intretinerea lucrarilor de folos obstesc, precum moschei, scoli, poduri si altele asemenea. Acesta are dreptul sa ceara chiar daca este bogat.

„Si pentru eliberarea robilor.” Aici intra eliberarea unui rob si ajutarea altuia sa il elibereze, daruirea banilor catre robul care are un contract de rascumparare, pentru ca acesta sa-i plateasca stapanului sau, si rascumpararea prizonierilor aflati la necredinciosi ori la asupritori.

„Cel care implineste rugaciunea si da zakah.” S-a aratat de mai multe ori ca Allah Preainaltul alatura rugaciunea si zakah, deoarece ele sunt dintre cele mai bune acte de adorare si dintre cele mai desavarsite mijloace de apropiere: acte ale inimii, trupului si averii. Prin ele se cantareste credinta si se cunoaste certitudinea celui care le implineste.

„Cei care isi respecta legamantul cand se leaga prin el.” Legamantul este angajamentul impus de Allah ori pe care robul si-l asuma singur. Aici intra toate drepturile lui Allah, fiindca El le-a facut obligatorii pentru robii Sai, iar ei si-au luat angajamentul sa le respecte si sunt datori sa le implineasca; intra si drepturile robilor pe care Allah le-a facut obligatorii si obligatiile pe care omul si le asuma, precum juramintele, juruintele si altele asemenea.

„Si cei rabdatori in saracie”, fiindca saracul are nevoie de rabdare in multe privinte, deoarece traieste neincetat dureri sufletesti si trupesti pe care altii nu le traiesc. Cand bogatii se bucura de lucruri pe care el nu si le poate ingadui, sufera; cand el sau cei aflati in grija lui flamanzesc, sufera; cand mananca o hrana care nu ii place, sufera; cand este lipsit de haine sau aproape gol, sufera; cand priveste la starea sa prezenta si la ceea ce isi inchipuie despre viitorul pentru care se pregateste, sufera; iar cand il loveste frigul pe care nu il poate indeparta, sufera.

Toate acestea si altele asemenea sunt nenorociri fata de care i se porunceste sa aiba rabdare, sa caute rasplata la Allah si sa nadajduiasca in ea.

„In suferinta", adica in boala, sub feluritele ei forme: febra, rani, suferinte launtrice si dureri ale unui madular, pana si durerea unui dinte ori a unui deget. El are nevoie de rabdare in toate acestea, fiindca sufletul slabeste, iar trupul sufera, ceea ce este foarte greu pentru suflet, mai ales cand boala se prelungeste. I se porunceste sa rabde, cautand rasplata lui Allah Preainaltul.

„Si in vremea luptei", adica in timpul luptei impotriva dusmanilor a caror combatere este poruncita. Infruntarea armata este foarte grea pentru suflet, iar omul se teme de ucidere, ranire sau captivitate. De aceea are nevoie de rabdare, cautand rasplata si nadajduind in rasplata lui Allah Preainaltul, de la Care vin biruinta si ajutorul fagaduite celor rabdatori.

„Acestia", adica oamenii caracterizati prin credintele bune mentionate, prin faptele care sunt urmarile, dovada si lumina credintei si prin purtarile care alcatuiesc frumusetea omului si adevarata lui umanitate, „sunt cei sinceri" in credinta lor, fiindca faptele le-au confirmat credinta, „si acestia sunt cei evlaviosi", fiindca au parasit lucrurile oprite si au implinit cele poruncite.

Aceste insusiri cuprind toate trasaturile binelui, fie in mod direct, fie ca urmare necesara. Implinirea legamantului cuprinde intreaga religie, iar actele de adorare mentionate in verset sunt cele mai mari acte de adorare. Cel care le implineste este cu atat mai vrednic sa le implineasca pe celelalte. Acestia sunt oamenii dreptatii, sinceri si evlaviosi.

Se cunoaste rasplata din aceasta lume si din Viata de Apoi pe care Allah a legat-o de aceste trei lucruri, insa expunerea ei amanuntita nu isi are locul aici.

Versetele 178 si 179

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِصَاصُ فِي ٱلۡقَتۡلَىۖ ٱلۡحُرُّ بِٱلۡحُرِّ وَٱلۡعَبۡدُ بِٱلۡعَبۡدِ وَٱلۡأُنثَىٰ بِٱلۡأُنثَىٰۚ فَمَنۡ عُفِيَ لَهُۥ مِنۡ أَخِيهِ شَيۡءٞ فَٱتِّبَاعُۢ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَأَدَآءٌ إِلَيۡهِ بِإِحۡسَٰنٖۗ ذَٰلِكَ تَخۡفِيفٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَرَحۡمَةٞۗ فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿١٧٨﴾

178. O, voi cei care credeti! Vi s-a prescris talionul pentru cei ucisi: omul liber pentru omul liber, robul pentru rob si femeia pentru femeie. Daca celui vinovat i se iarta ceva de catre fratele sau, cererea despagubirii sa fie facuta in chip cuviincios, iar plata sa-i fie data cu bunatate. Aceasta este o usurare si o

indurare de la Domnul vostru. Cel care incalca apoi hotarul va avea o pedeapsa dureroasa.

وَلَكُمْ فِي ٱلْقِصَاصِ حَيَوٰةٌ يَـٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَـٰبِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾

179. In talion se afla viata pentru voi, o, oameni inzestrati cu intelegere, pentru ca voi sa deveniti evlaviosi.

Allah Preainaltul le aminteste robilor Sai dreptcredinciosi binefacerea Sa prin faptul ca le-a prescris „talionul in cazul celor ucisi", adica egalitatea in aplicarea lui: ucigasul sa fie ucis in acelasi fel in care a fost ucisa victima, pentru a statornici dreptatea si echitatea intre robi. Faptul ca porunca le este adresata tuturor credinciosilor dovedeste ca toti sunt datori sa-l ajute pe mostenitorul victimei atunci cand cere aplicarea talionului. Aceasta indatorire le revine si rudelor ucigasului, care trebuie sa-l puna la dispozitia mostenitorului, precum si ucigasului insusi, care trebuie sa se predea. Nimeni nu are voie sa se interpuna in calea acestei pedepse si sa-l impiedice pe mostenitor sa ceara talionul, asa cum obisnuiau oamenii din jahiliyyah si cei asemenea lor, care ii adaposteau pe cei vinovati de crime.

Apoi Allah a explicat amanuntele si a spus: „omul liber pentru omul liber". Formularea ii cuprinde pe barbat pentru barbat, pe femeie pentru femeie, pe femeie pentru barbat si pe barbat pentru femeie. Sensul direct al acestei expresii are intaietate fata de ceea ce s-ar putea deduce din cuvintele „femeia pentru femeie", iar Sunnah arata, de asemenea, ca un barbat poate fi ucis pentru o femeie.

Din caracterul general al acestei randuieli sunt exceptati parintii si ascendentii lor: ei nu sunt ucisi pentru copil, asa cum arata Sunnah. In plus, termenul „talion" arata ca nu ar fi drept ca parintele sa fie ucis pentru copilul sau, iar compasiunea si indurarea aflate in inima parintelui il impiedica in mod firesc sa-si ucida copilul, in afara cazului in care mintea sa este tulburata ori copilul i-a pricinuit o vatamare deosebit de grava.[15]

Tot prin Sunnah este exceptat din formularea generala necredinciosul, pe langa faptul ca versetul li se adreseaza in mod special credinciosilor. Nu ar fi drept ca un apropiat al lui Allah sa fie ucis pentru un dusman al lui Allah. „Robul pentru rob", fie barbat, fie femeie, indiferent daca valorile lor sunt egale ori diferite. Din sensul expresiei se intelege si ca omul liber nu este ucis pentru rob, deoarece cei doi nu sunt egali. Din cuvintele „femeia pentru femeie", unii invatati

[15] Asa cum este relatat in al-Musnad (1/49), Sunan at-Tirmidhi (1400) si Ibn Majah (2662).

au dedus ca barbatul nu poate fi ucis pentru femeie; explicatia corecta a acestei chestiuni a fost aratata mai sus.

Acest verset dovedeste ca regula de baza in cazul omorului este obligativitatea talionului, iar despagubirea de sange (diyah) il poate inlocui. De aceea Allah spune: „Daca celui vinovat i se iarta ceva de catre fratele sau", adica daca mostenitorul victimei il iarta pe ucigas in schimbul despagubirii sau daca unii dintre mostenitori il iarta, talionul nu mai poate fi aplicat, iar despagubirea devine obligatorie. Alegerea intre talion si despagubire ii apartine mostenitorului.

Daca il iarta pe ucigas, mostenitorul victimei trebuie sa ceara despagubirea „in chip cuviincios", fara sa-i ingreuneze plata, fara sa-i ceara ceea ce nu poate suporta, ci urmarindu-si dreptul si cerandu-l cu bunatate, fara sa-l puna in stramtorare. Ucigasul trebuie sa-i dea „plata cu bunatate", fara amanare, fara sa scada din suma datorata si fara purtare rea prin fapta sau cuvant. Oare rasplata bunatatii de a-l ierta poate fi alta decat bunatatea unei plati corecte?

Aceasta randuiala se aplica tuturor datoriilor dintre oameni: celui care are un drept i se porunceste sa-l ceara in chip cuviincios, iar celui care are o datorie i se porunceste sa o implineasca cu bunatate. Cuvintele „Daca celui vinovat i se iarta ceva de catre fratele sau" inmoaie inimile si indeamna la iertarea ucigasului in schimbul despagubirii, iar mai bine decat aceasta este iertarea fara nicio despagubire.

Cuvantul „fratele" dovedeste ca ucigasul nu devine necredincios prin fapta sa, fiindca aici este avuta in vedere fraternitatea credintei, din care el nu iese prin ucidere. Cu atat mai mult, celelalte pacate care nu ajung la necredinta nu il fac necredincios pe cel care le savarseste, ci ii micsoreaza credinta.

Daca mostenitorii victimei, ori numai unii dintre ei, il iarta pe ucigas, sangele acestuia devine ocrotit fata de ei si fata de oricine altcineva. De aceea Allah spune: „Cel care incalca apoi hotarul", adica dupa iertare, „va avea o pedeapsa dureroasa" in Viata de Apoi. In ceea ce priveste uciderea celui care a incalcat hotarul ori lasarea lui in viata, randuiala se deduce din cele aratate mai inainte: el a ucis pe cineva egal cu el, astfel ca se impune uciderea lui pentru aceasta.

Unii au talcuit „pedeapsa dureroasa" drept uciderea lui si au spus ca versetul arata ca el trebuie neaparat ucis si ca nu mai este ingaduita iertarea sa. Aceasta este opinia unor invatati, insa prima opinie este cea corecta, fiindca fapta lui nu este mai grava decat fapta altui ucigas.

Apoi Allah Preainaltul a aratat marea Sa intelepciune in legiferarea talionului si a spus: „In talion se afla viata pentru voi", adica prin el este ocrotit sangele oamenilor si sunt infranati raufacatorii. Este foarte putin probabil ca omul care stie ca va fi ucis daca ucide sa savarseasca un omor. Iar atunci cand

ceilalti vad ca ucigasul este executat, ei se vor abtine. Daca pedeapsa ucigasului ar fi alta decat uciderea, ea nu ar impiedica raul asa cum il impiedica aceasta.

La fel stau lucrurile cu toate pedepsele prescrise de Shari'ah: ele ofera o pilda si au putere de descurajare, ceea ce arata intelepciunea Preainteleptului, Multiertatorului. Cuvantul „viata" este nehotarat pentru a arata maretia si intinderea vietii ocrotite prin aceasta randuiala.

Fiindca adevarata intelepciune a acestei randuieli nu este cunoscuta decat de oamenii cu minti desavarsite si cu intelegere temeinica, Allah li S-a adresat lor in mod deosebit. Aceasta arata ca Allah Preainaltul iubeste ca robii Sai sa-si puna in lucrare gandirea si ratiunea, cugetand la intelepciunile si folosurile cuprinse in randuielile Sale, care dovedesc desavarsirea Sa, desavarsirea intelepciunii Sale, vrednicia Sa de lauda, dreptatea si indurarea Sa vasta.

Cel care se afla intr-o asemenea stare merita sa fie laudat ca unul dintre oamenii inzestrati cu intelegere, carora li S-a adresat Domnul domnilor prin aceasta chemare. Aceasta este o cinste si o virtute indeajuns de mare pentru oamenii care inteleg.

„Pentru ca voi sa deveniti evlaviosi": cel care isi cunoaste Domnul si cunoaste marile taine, intelepciunile minunate si semnele inalte aflate in religia si Legea Sa este indemnat prin aceasta sa se supuna poruncii lui Allah si sa socoteasca pacatele drept lucruri grave, astfel incat sa le paraseasca. Prin aceasta va merita sa fie dintre cei evlaviosi.

Versetele 180 la 182

كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا ٱلْوَصِيَّةُ لِلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ بِٱلْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾

180. Vi s-a prescris ca, atunci cand moartea se apropie de unul dintre voi si acesta lasa o avere, sa faca un testament in favoarea parintilor si a rudelor apropiate, in chip cuviincios. Aceasta este o indatorire pentru cei evlaviosi.

فَمَنۢ بَدَّلَهُۥ بَعْدَ مَا سَمِعَهُۥ فَإِنَّمَآ إِثْمُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

181. Cel care schimba testamentul dupa ce l-a auzit - pacatul revine numai celor care il schimba. Cu adevarat, Allah este Auzitor, Atotstiutor.

فَمَنْ خَافَ مِن مُّوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨٢﴾

182. Iar cel care se teme de o abatere ori de un pacat din partea testatorului si face impacare intre cei implicati nu savarseste niciun pacat. Cu adevarat, Allah este Iertator, Milostiv.

Allah v-a impus, o, credinciosilor, ca omul sa faca testament „atunci cand moartea se apropie de unul dintre voi", adica atunci cand se ivesc cauzele ei, precum o boala despre care se crede ca va duce la moarte sau alte imprejurari primejdioase, iar el „lasa o avere" - adica o avere insemnata potrivit obiceiului. Testamentul trebuie facut in favoarea parintilor si a celor mai apropiate rude, in chip cuviincios si potrivit starii sale, fara risipa si fara sa-i aleaga pe cei indepartati in dauna celor apropiati. El trebuie sa tina seama de gradul de rudenie si de nevoie. De aceea a fost folosita expresia „rudele cele mai apropiate", care arata gradele de apropiere.

Cuvintele „Aceasta este o indatorire pentru cei evlaviosi" dovedesc obligativitatea, fiindca dreptul este ceva statornicit, iar Allah l-a asezat printre cerintele evlaviei.

Sa se stie ca majoritatea talcuitorilor considera ca acest verset a fost abrogat de versetele mostenirii. Altii considera ca el se aplica parintilor si rudelor apropiate care nu sunt mostenitori, desi nu exista o dovada care sa-l restranga numai la ei.

Cel mai potrivit este sa se spuna ca testamentul in favoarea parintilor si rudelor apropiate a fost mentionat aici in termeni generali, iar Allah Preainaltul a lasat amanuntele sa fie stabilite potrivit obiceiului recunoscut. Mai tarziu, in versetele mostenirii, Allah Preainaltul a stabilit pentru parintii mostenitori si pentru celelalte rude mostenitoare ceea ce inseamna acest tratament cuviincios, dupa ce fusese mentionat in termeni generali.

Randuiala a ramas in vigoare pentru parintii care nu mostenesc si pentru celelalte rude lipsite de mostenire din cauza unei persoane ori a unei insusiri. Omului i se porunceste sa lase prin testament o parte din avere acestora, fiindca ei sunt cei mai vrednici de bunatatea sa. Intreaga comunitate poate fi de acord cu aceasta opinie, iar prin ea se armonizeaza cele doua pareri amintite mai sus. Fiecare dintre cele doua grupuri de invatati a avut in vedere un aspect, insa situatiile la care s-au referit sunt diferite. Prin aceasta armonizare se obtine acordul intre opinii si intre versete, caci ori de cate ori textele pot fi armonizate,

aceasta este mai bine decat afirmarea unei abrogari pentru care nu exista o dovada autentica.

Fiindca testatorul s-ar putea abtine sa faca testament, inchipuindu-si ca cei de dupa el vor schimba ceea ce a hotarat, Allah Preainaltul spune: „Cel care schimba testamentul", fie ca este vorba despre testamentul pentru cei mentionati ori pentru altii, „dupa ce l-a auzit", adica dupa ce l-a inteles si a cunoscut felul in care trebuie implinit, „pacatul revine numai celor care il schimba". Testatorul si-a dobandit rasplata de la Allah, iar pacatul apasa numai asupra celui care il schimba si il denatureaza.

„Cu adevarat, Allah este Auzitor": El aude toate glasurile, inclusiv cuvintele testatorului si testamentul sau. De aceea, testatorul trebuie sa fie constient de Cel care il aude si il vede si sa nu savarseasca nedreptate in testamentul sau. El este „Atotstiutor" al intentiei sale si al faptei celui caruia i s-a incredintat testamentul. Daca testatorul isi da toata silinta, iar Allah ii cunoaste intentia, il rasplateste chiar daca greseste.

In aceasta se afla si un avertisment pentru cel caruia i s-a incredintat testamentul sa nu-l schimbe, fiindca Allah ii cunoaste fapta si o vede; asadar, sa se teama de Allah. Aceasta este randuiala testamentului drept.

Cat despre testamentul in care se afla nedreptate, abatere ori pacat, cel care este de fata cand se face testamentul trebuie sa-l sfatuiasca pe testator sa aleaga ceea ce este mai bun si mai drept si sa-l opreasca de la nedreptate si abatere. Prin „abatere" se intelege indepartarea de la dreptate din greseala, fara intentie, iar pacatul inseamna savarsirea ei cu intentie.

Daca acest lucru nu s-a facut, omul trebuie sa indrepte lucrurile intre beneficiarii testamentului si sa ajunga la o impartire dreapta intre ei prin intelegere si impacare, indemnandu-i sa-l elibereze pe cel mort de raspunderea pentru nedreptatea savarsita. Cel care face aceasta savarseste un bine mare si nu poarta pacat, spre deosebire de cel care schimba un testament ingaduit.

De aceea Allah spune: „Cu adevarat, Allah este Iertator", adica iarta toate greselile si trece cu vederea urmarile lor pentru cel care se pocaieste. Din iertarea Sa face parte iertarea celui care renunta la o parte din dreptul sau in favoarea fratelui sau, fiindca Allah il trateaza cu ingaduinta pe cel care se poarta cu ingaduinta. El il iarta si pe mortul care a fost nedrept in testamentul sau, daca urmasii cauta rasplata la Allah prin faptul ca isi fac concesii unii altora pentru a-l elibera de aceasta raspundere. El este „Milostiv" cu robii Sai, caci le-a legiferat toate lucrurile prin care se indura unii de altii si isi arata afectiune.

Aceste versete indeamna la facerea testamentului si arata cine are dreptul sa beneficieze de el. Ele cuprind o amenintare pentru cel care schimba testamentul drept si un indemn la indreptarea testamentului nedrept.

Versetele 183 la 185

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾

183. O, voi cei care credeti! V-a fost prescris postul, asa cum le-a fost prescris celor dinaintea voastra, pentru ca voi sa deveniti evlaviosi.

أَيَّامٗا مَّعۡدُودَٰتٖۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٖ فَعِدَّةٞ مِّنۡ أَيَّامٍ أُخَرَۚ وَعَلَى ٱلَّذِينَ يُطِيقُونَهُۥ فِدۡيَةٞ طَعَامُ مِسۡكِينٖۖ فَمَن تَطَوَّعَ خَيۡرٗا فَهُوَ خَيۡرٞ لَّهُۥۚ وَأَن تَصُومُواْ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿١٨٤﴾

184. [Postiti] un numar hotarat de zile. Iar cel dintre voi care este bolnav ori in calatorie sa posteasca acelasi numar in alte zile. Cei care il pot tine numai cu mare greutate trebuie sa ofere drept compensare hrana unui nevoias. Iar cel care savarseste de bunavoie un bine, acesta este mai bine pentru el. Dar sa postiti este mai bine pentru voi, daca ati sti.

شَهۡرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلۡقُرۡءَانُ هُدٗى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَٰتٖ مِّنَ ٱلۡهُدَىٰ وَٱلۡفُرۡقَانِۚ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ ٱلشَّهۡرَ فَلۡيَصُمۡهُۖ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٖ فَعِدَّةٞ مِّنۡ أَيَّامٍ أُخَرَۚ يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلۡيُسۡرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ ٱلۡعُسۡرَ وَلِتُكۡمِلُواْ ٱلۡعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُواْ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمۡ وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿١٨٥﴾

185. Luna Ramadan este cea in care a fost pogorat Coranul, drept calauzire pentru oameni, cu dovezi limpezi ale calauzirii si cu Criteriul care deosebeste adevarul de falsitate. Acela dintre voi care este prezent in aceasta luna sa o posteasca. Iar cel care este bolnav ori in calatorie sa posteasca acelasi numar in alte zile. Allah voieste pentru voi usurinta si nu voieste pentru voi greutatea, pentru ca voi sa impliniti numarul de zile, sa-L preamariti pe Allah pentru ca v-a calauzit si sa-I fiti recunoscatori.

Allah Preainaltul le vesteste robilor Sai binefacerea pe care le-a daruit-o, prescriindu-le postul asa cum l-a prescris comunitatilor dinainte. Postul face parte dintre legile si poruncile care slujesc binele fapturilor in orice vreme.

In aceasta se afla si un indemn pentru aceasta comunitate: se cuvine sa va intreceti cu celelalte comunitati in desavarsirea faptelor si sa va grabiti spre insusirile bune. Postul nu este o povara grea care v-a fost impusa numai voua.

Apoi Allah Preainaltul a aratat intelepciunea legiferarii postului si a spus: „pentru ca voi sa deveniti evlaviosi". Postul este unul dintre cele mai importante mijloace de dobandire a evlaviei, fiindca prin el omul implineste porunca lui Allah si paraseste ceea ce El a interzis.

Din evlavia cuprinsa in post face parte faptul ca cel care posteste se abtine de la mancare, bautura, relatii intime si celelalte lucruri pe care Allah i le-a interzis in timpul postului si spre care sufletul sau inclina. El se apropie astfel de Allah si nadajduieste in rasplata Sa pentru renuntarea la ele. Aceasta face parte din evlavie.

De asemenea, cel care posteste isi deprinde sufletul sa fie constient ca Allah Preainaltul il supravegheaza. El paraseste ceea ce sufletul sau doreste, desi are putinta sa faca acel lucru, fiindca stie ca Allah il vede.

Postul ingusteaza caile lui Shaytan, caci acesta curge prin fiul lui Adam asemenea sangelui. Prin post, influenta lui slabeste, iar pacatele se imputineaza.

De obicei, cel care posteste isi inmulteste actele de ascultare, iar acestea sunt dintre insusirile evlaviei. Cand omul bogat simte durerea foamei, aceasta il indeamna sa-i ajute pe saracii lipsiti. Si aceasta face parte din insusirile evlaviei.

Dupa ce Allah a aratat ca le-a prescris postul, a vestit ca el cuprinde „un numar hotarat de zile", adica putine zile, al caror post este foarte usor de implinit. Apoi a adaugat o alta usurare: „Iar cel dintre voi care este bolnav ori in calatorie sa posteasca acelasi numar in alte zile." Fiindca boala si calatoria aduc de obicei greutate, Allah le-a ingaduit celor aflati in aceste stari sa intrerupa postul.

Fiindca fiecare credincios trebuie sa dobandeasca folosul postului, Allah le-a poruncit sa recupereze zilele la un alt moment, dupa ce boala a trecut, calatoria s-a incheiat, iar ei se pot odihni din nou.

Cuvintele „acelasi numar in alte zile" arata ca omul recupereaza numarul zilelor de Ramadan, fie ca luna a avut treizeci de zile, fie ca a avut mai putine. Ele arata si ca este ingaduit sa se recupereze zilele lungi si calduroase prin zile scurte si reci, precum si invers.

„Cei care il pot tine", adica cei care sunt in stare sa posteasca, trebuie sa ofere drept compensare hrana unui nevoias pentru fiecare zi in care nu postesc. Aceasta randuiala a existat la inceputul prescrierii postului. Fiindca oamenii nu erau obisnuiti cu postul, iar obligativitatea lui le-ar fi adus greutate, Domnul Preaintelept i-a condus treptat pe calea cea mai usoara: i-a lasat celui care putea

posti alegerea intre post - care era mai bun - si hranirea unui nevoias. De aceea a spus: „Dar sa postiti este mai bine pentru voi."

Dupa aceea, postul a devenit obligatoriu pentru cel capabil, iar cel incapabil il intrerupe si il recupereaza in alte zile. S-a spus si ca expresia „cei care il pot tine numai cu mare greutate" se refera la cei pentru care postul este o povara aproape de nesuportat, precum omul foarte varstnic; acesta ofera hrana unui nevoias pentru fiecare zi. Aceasta este opinia corecta.

„Luna Ramadan este cea in care a fost pogorat Coranul", adica postul care v-a fost prescris este postul lunii Ramadan, luna mareata in care Allah v-a daruit o binefacere uriasa: Coranul cel nobil. El cuprinde calauzirea spre binele religiei si al vietii voastre lumesti, explica adevarul in cel mai limpede chip si deosebeste adevarul de falsitate, calauzirea de ratacire, pe cei fericiti de cei nefericiti.

O luna cu o asemenea virtute, in care Allah v-a daruit o asemenea binefacere, merita sa fie un timp al adorarii in care postul este obligatoriu. Dupa ce Allah a statornicit aceasta si a aratat virtutea acestei luni si intelepciunea alegerii ei, a spus: „Acela dintre voi care este prezent in aceasta luna sa o posteasca." Aceasta arata ca postul este obligatoriu pentru cel capabil, sanatos si aflat acasa.

Fiindca a fost abrogata numai alegerea dintre post si compensare, Allah a repetat ingaduinta pentru cel bolnav si pentru calator, ca nu cumva cineva sa creada ca si aceasta fusese abrogata. El a spus: „Allah voieste pentru voi usurinta si nu voieste pentru voi greutatea", adica Allah Preainaltul voieste sa va usureze in cel mai deplin chip caile care duc la multumirea Sa.

Toate lucrurile pe care Allah le-a poruncit robilor Sai sunt, in esenta lor, foarte usoare. Daca se iveste o imprejurare care le ingreuneaza, El le face si mai usoare, fie inlaturandu-le obligativitatea, fie micsorandu-le in felurite chipuri. Aceasta este o afirmatie ale carei amanunte nu pot fi insirate aici, fiindca ele cuprind intreaga Lege religioasa, cu toate ingaduintele si usurarile sale.

„Pentru ca voi sa impliniti numarul de zile": Allah stie cel mai bine, dar aceste cuvinte au fost rostite ca nimeni sa nu-si inchipuie ca scopul postului din Ramadan poate fi atins postind numai o parte din luna. Aceasta inchipuire este inlaturata prin porunca de a implini numarul zilelor. La incheierea lor, robii Ii multumesc lui Allah Preainaltul pentru ca le-a daruit reusita, le-a usurat postul si le-a lamurit randuielile. Ei Il preamaresc la sfarsitul postului, iar aici intra rostirea takbirului - cuvintele „Allahu Akbar" - din clipa in care este vazuta luna noua a lui Shawwal pana la incheierea predicii de sarbatoare.

Versetul 186

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِى عَنِّى فَإِنِّى قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ ٱلدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۖ فَلْيَسْتَجِيبُوا۟ لِى وَلْيُؤْمِنُوا۟ بِى لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

186. Cand robii Mei te intreaba despre Mine, Eu sunt aproape. Raspund chemarii celui care Ma cheama, atunci cand Ma cheama. Sa-Mi raspunda, asadar, si sa creada in Mine, pentru ca ei sa urmeze calea dreapta.

Acesta este raspunsul la o intrebare. Unii dintre Companionii Profetului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - l-au intrebat: „O, Mesager al lui Allah, Domnul nostru este aproape, ca sa-I vorbim in soapta, sau este departe, ca sa-L chemam cu glas tare?" Atunci au fost pogorate cuvintele: „Cand robii Mei te intreaba despre Mine, Eu sunt aproape."[16]

Allah Preainaltul este Veghetorul, Martorul, Cel care cunoaste taina si ceea ce este chiar mai ascuns. El cunoaste privirea furisa a ochilor si ceea ce ascund piepturile. El este aproape si de cel care Il cheama, raspunzandu-i. De aceea a spus: „Raspund chemarii celui care Ma cheama, atunci cand Ma cheama."

Rugaciunea este de doua feluri: rugaciunea de adorare si rugaciunea prin care se cere ceva. Apropierea lui Allah este, de asemenea, de doua feluri: apropierea prin cunoasterea Sa de toate fapturile si apropierea de cei care Il adora si Il cheama, raspunzandu-le, ajutandu-i si daruindu-le reusita.

Cel care Il cheama pe Domnul sau cu inima prezenta, printr-o rugaciune ingaduita de Lege, fara ca un obstacol - precum folosirea castigului interzis pentru hrana ori altceva asemanator - sa impiedice raspunsul, are fagaduinta lui Allah ca ii va raspunde. Aceasta este cu atat mai adevarat cand el indeplineste conditiile care inlesnesc raspunsul: Ii raspunde lui Allah Preainaltul supunandu-se poruncilor Sale si ferindu-se de ceea ce El a interzis, prin cuvinte si fapte, si crede in El cu o credinta care cere aceasta supunere.

De aceea Allah spune: „Sa-Mi raspunda, asadar, si sa creada in Mine, pentru ca ei sa urmeze calea dreapta", adica sa dobandeasca dreapta calauzire spre credinta si fapte bune si sa fie indepartata de la ei ratacirea care se impotriveste credintei si faptelor bune. Credinta in Allah si raspunsul dat poruncii Sale sunt cauze ale dobandirii cunoasterii, asa cum spune Allah Preainaltul: „O, voi cei

[16] A se vedea Tafsir at-Tabari, editia ingrijita de Ahmad Shakir (3/480). Ibn Kathir (1/313) l-a atribuit lui Ibn Abi Hatim, Ibn Mardawayh si Abu ash-Shaykh al-Asbahani. Al-Hafiz a spus in al-'Ujab: „In lantul sau de transmitere exista slabiciune."

care credeti! Daca va temeti de Allah, El va va darui un criteriu prin care sa deosebiti adevarul de falsitate" (al-Anfal, 8:29).

Apoi Allah Preainaltul spune:

Versetul 187

أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ ٱلصِّيَامِ ٱلرَّفَثُ إِلَىٰ نِسَآئِكُمْ ۚ هُنَّ لِبَاسٌ لَّكُمْ وَأَنتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ ۗ
عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَخْتَانُونَ أَنفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنكُمْ ۖ فَٱلْـَٰٔنَ
بَـٰشِرُوهُنَّ وَٱبْتَغُوا۟ مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمْ ۚ وَكُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ ٱلْخَيْطُ
ٱلْأَبْيَضُ مِنَ ٱلْخَيْطِ ٱلْأَسْوَدِ مِنَ ٱلْفَجْرِ ۖ ثُمَّ أَتِمُّوا۟ ٱلصِّيَامَ إِلَى ٱلَّيْلِ ۚ وَلَا
تُبَـٰشِرُوهُنَّ وَأَنتُمْ عَـٰكِفُونَ فِى ٱلْمَسَـٰجِدِ ۗ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَقْرَبُوهَا ۗ كَذَٰلِكَ
يُبَيِّنُ ٱللَّهُ ءَايَـٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٨٧﴾

187. Vi s-a ingaduit ca in noptile postului sa aveti legaturi intime cu sotiile voastre. Ele sunt un vesmant pentru voi, iar voi sunteti un vesmant pentru ele. Allah a stiut ca va tradati pe voi insiva, asa ca v-a primit pocainta si v-a iertat. Acum apropiati-va de ele si cautati ceea ce Allah a randuit pentru voi. Mancati si beti pana cand firul alb al zorilor vi se deosebeste limpede de firul negru, apoi desavarsiti postul pana la noapte. Nu va apropiati de ele cand va aflati in retragere de adorare in moschei. Acestea sunt hotarele lui Allah, asa ca nu va apropiati de ele. Astfel Allah le lamureste oamenilor semnele Sale, pentru ca ei sa devina evlaviosi.

La inceputul prescrierii postului, musulmanilor le era interzis sa manance, sa bea si sa aiba relatii intime noaptea, dupa ce adormeau. Aceasta le-a adus greutate unora dintre ei, astfel ca Allah Preainaltul le-a usurat randuiala si le-a ingaduit, in toate noptile postului, mancarea, bautura si relatiile intime, indiferent daca dormisera ori nu. El a facut aceasta fiindca ei isi tradau propriile suflete, neizbutind sa respecte o parte din ceea ce li se poruncise.

„V-a primit pocainta", usurandu-va o randuiala care, daca nu ar fi fost usurata, ar fi dus la pacat, „si v-a iertat" pentru ceea ce savarsiserati mai inainte, tradandu-va pe voi insiva.

„Acum", dupa aceasta ingaduinta si usurare venite de la Allah, „apropiati-va de ele", prin relatii intime, sarut, atingere si alte forme de apropiere, „si cautati ceea ce Allah a randuit pentru voi". Adica, atunci cand va apropiati de sotiile voastre, aveti intentia de a va apropia de Allah Preainaltul si urmariti scopul cel

mai inalt al relatiei conjugale: dobandirea urmasilor, pastrarea castitatii voastre si a sotiilor voastre si implinirea scopurilor casatoriei.

Printre lucrurile randuite pentru voi se numara si Laylat al-Qadr, Noaptea Hotararii, una dintre noptile postului din Ramadan. Nu se cuvine sa va lasati preocupati de aceasta placere pana intr-atat incat sa pierdeti acea noapte. Placerea poate fi dobandita si mai tarziu, insa Laylat al-Qadr, odata pierduta, nu mai poate fi recuperata.

„Mancati si beti pana cand firul alb al zorilor vi se deosebeste limpede de firul negru." Acesta este hotarul pana la care sunt ingaduite mancarea, bautura si relatiile intime. Versetul arata ca omul care mananca ori face altceva asemanator, nefiind sigur daca s-au ivit zorile, nu savarseste niciun pacat.

El dovedeste si ca masa dinaintea zorilor (suhur) este recomandata, deoarece formularea cuprinde o porunca, precum si ca este recomandata amanarea ei, in acord cu ingaduinta lui Allah si cu usurarea pe care o daruieste robilor Sai.

Versetul mai dovedeste ca zorile il pot gasi pe om in starea de janabah, dupa relatii intime, inainte ca acesta sa faca baia rituala, iar postul lui este valabil. Ingaduirea relatiilor intime pana la ivirea zorilor implica in mod necesar ca zorile il pot gasi in starea de janabah, iar ceea ce urmeaza in mod necesar dintr-un adevar este, la randul sau, adevarat.

„Apoi", cand se ivesc zorile, „desavarsiti postul", adica abtineti-va de la lucrurile care il intrerup, „pana la noapte", adica pana la apusul soarelui.

Ingaduirea relatiilor intime in noptile postului nu se aplica oricarei persoane. Celui aflat in i'tikaf, retragerea de adorare, nu ii sunt ingaduite. De aceea el este exceptat prin cuvintele: „Nu va apropiati de ele cand va aflati in retragere de adorare in moschei", adica atunci cand va aflati in aceasta stare.

Versetul dovedeste legitimitatea i'tikaf-ului, care inseamna ramanerea in moschee pentru a asculta de Allah Preainaltul si a I se dedica pe deplin. El arata ca i'tikaf-ul nu este valabil decat intr-o moschee. Din forma hotarata a cuvantului „moschei" se intelege ca este vorba despre moscheile cunoscute de ei, acelea in care se implinesc cele cinci rugaciuni. Versetul arata si ca relatia intima invalideaza i'tikaf-ul.

Lucrurile mentionate - interzicerea mancarii, bauturii, relatiilor intime si a celorlalte lucruri care intrerup postul; interzicerea intreruperii postului pentru cel care nu are o scuza; interzicerea relatiilor intime pentru cel aflat in i'tikaf si alte interdictii asemanatoare - sunt „hotarele lui Allah", pe care El le-a randuit pentru robii Sai, oprindu-i de la aceste lucruri.

El a spus: „nu va apropiati de ele”, o formulare mai puternica decat „nu le savarsiti”, fiindca oprirea de la apropiere cuprinde atat interdictia de a savarsi lucrul oprit, cat si interdictia mijloacelor care duc la el.

Robului i se porunceste sa paraseasca lucrurile interzise, sa se indeparteze de ele cat mai mult cu putinta si sa renunte la orice cauza care il indeamna spre ele. In privinta poruncilor, Allah spune: „Acestea sunt hotarele lui Allah, asa ca nu le incalcati”, oprindu-i pe oameni sa treaca dincolo de ele.

„Astfel”, adica Allah le-a explicat robilor Sai randuielile de mai sus in cel mai deplin chip si le-a lamurit cat se poate de limpede. „Astfel Allah le lamureste oamenilor semnele Sale, pentru ca ei sa devina evlaviosi”: atunci cand adevarul le devine limpede, il urmeaza, iar cand falsitatea le este aratata, se feresc de ea.

Omul poate savarsi un lucru interzis din nestiinta, necunoscand ca este interzis, iar daca i-ar cunoaste interdictia, nu l-ar savarsi. Dupa ce Allah le-a lamurit oamenilor semnele Sale, nu le-a mai ramas nicio scuza si niciun argument. Prin urmare, aceasta lamurire devine o cauza a evlaviei.

Versetul 188

وَلَا تَأْكُلُوٓا۟ أَمْوَٰلَكُم بَيْنَكُم بِٱلْبَٰطِلِ وَتُدْلُوا۟ بِهَآ إِلَى ٱلْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا۟ فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَٰلِ ٱلنَّاسِ بِٱلْإِثْمِ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٨﴾

188. Nu va insusiti averile unii altora pe nedrept si nu le oferiti judecatorilor pentru a va insusi cu buna stiinta si prin pacat o parte din averile oamenilor.

Adica nu va insusiti averile unii altora - averile celorlalti, pe care Allah le-a numit „averile voastre” fiindca musulmanul trebuie sa-i doreasca fratelui sau ceea ce isi doreste pentru sine si sa respecte averea acestuia asa cum o respecta pe a sa. De asemenea, insusirea averii altuia ii incurajeaza pe ceilalti sa-i ia averea atunci cand au putinta.

Insusirea averilor este de doua feluri: una pe drept si alta pe nedrept. Fiindca numai cea savarsita pe nedrept este interzisa, Allah a restrans interdictia la aceasta.

Aici intra luarea averii prin uzurpare, furt, tradarea increderii cu privire la un bun incredintat, fie dat in pastrare, imprumutat spre folosinta ori incredintat in alt chip asemanator. Intra si dobandirea ei printr-un schimb interzis, precum contractele care cuprind riba (camata) si toate formele jocurilor de noroc. Toate acestea inseamna consumarea averii pe nedrept, fiindca nu exista in schimbul ei o contraprestatie ingaduita.

Aici intra si luarea averii prin inselaciune la vanzare, cumparare, inchiriere si altele asemenea; punerea oamenilor la munca fara a le plati salariul; precum si primirea unei plati pentru o lucrare pe care omul nu a indeplinit-o asa cum era dator. Intra si primirea unei plati pentru acte de adorare si fapte prin care omul se apropie de Allah, care nu sunt valabile daca nu sunt savarsite cautand Fata lui Allah Preainaltul. Intra, de asemenea, luarea de bunuri din zakah, milostenii, fundatii pioase ori din averi lasate prin testament de catre cel care nu are niciun drept asupra lor ori luarea unei parti mai mari decat dreptul sau.

Toate acestea si cele asemanatoare inseamna consumarea averii pe nedrept si nu sunt ingaduite in niciun chip. Chiar daca se iveste o disputa si pricina ajunge la judecatorul Legii, iar cel care voieste sa ia averea pe nedrept aduce o dovada care pare mai convingatoare decat aceea a celui indreptatit, iar judecatorul hotaraste in favoarea lui, hotararea judecatorului nu face ingaduit ceea ce este interzis si nu schimba interzisul in ingaduit.

Judecatorul hotaraste numai potrivit celor auzite, in timp ce adevarata stare a lucrurilor ramane neschimbata. Cel care sustine o pretentie falsa nu dobandeste prin hotararea judecatorului nici liniste, nicio scuza si nici dreptul de a socoti lucrul ingaduit. Daca ii prezinta judecatorului o dovada falsa si obtine prin ea o hotarare favorabila, averea nu ii devine ingaduita. El isi insuseste cu buna stiinta averea altuia prin falsitate si pacat, astfel ca pedeapsa lui va fi mai grea si mustrarea mai aspra.

Pe acest temei, daca reprezentantul ori avocatul stie ca pretentia celui pe care il reprezinta este falsa, nu ii este ingaduit sa pledeze in favoarea celui necinstit, asa cum spune Allah Preainaltul: „Nu fi aparator al celor necinstiti” (an-Nisa', 4:105).

Versetul 189

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْأَهِلَّةِ ۖ قُلْ هِىَ مَوَٰقِيتُ لِلنَّاسِ وَٱلْحَجِّ ۗ وَلَيْسَ ٱلْبِرُّ بِأَن تَأْتُوا۟ ٱلْبُيُوتَ مِن ظُهُورِهَا وَلَٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنِ ٱتَّقَىٰ ۗ وَأْتُوا۟ ٱلْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَٰبِهَا ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٨٩﴾

189. Ei te intreaba despre lunile noi. Spune: „Ele sunt repere pentru masurarea timpului in treburile oamenilor si pentru Hajj.” Dreptatea nu inseamna sa intrati in case prin partea din spate, ci drept este cel care se teme de Allah. Intrati in case prin usile lor si temeti-va de Allah, pentru ca voi sa izbanditi.

„Ei te intreaba despre lunile noi”: termenul arab folosit este pluralul cuvantului hilal. Intrebarea priveste folosul lor si intelepciunea randuirii lor. Sau poate ca intrebarea priveste insasi natura lor. „Spune: Ele sunt repere pentru masurarea timpului in treburile oamenilor”, adica Allah Preainaltul, prin blandetea si indurarea Sa, le-a randuit in acest chip: semiluna apare subtire la inceputul lunii, apoi creste pana la jumatatea ei, dupa care incepe sa descreasca pana la sfarsitul lunii.

Astfel, oamenii cunosc prin ea timpul actelor lor de adorare: postul, termenele pentru zakah si ispasiri, precum si vremea Hajj-ului. Fiindca Hajj-ul se implineste in luni cunoscute si cuprinde multe intervale de timp, Allah a spus in mod deosebit: „si pentru Hajj”.

Prin fazele lunii se cunosc si termenele datoriilor amanate, durata inchirierilor, perioada de asteptare a femeii, durata sarcinii si alte lucruri de care au nevoie fapturile. Allah Preainaltul le-a facut un mijloc de masurare pe care il poate cunoaste oricine: tanar ori varstnic, invatat ori nestiutor. Daca timpul ar fi socotit numai dupa anul solar, foarte putini oameni l-ar putea cunoaste.

„Dreptatea nu inseamna sa intrati in case prin partea din spate.” Cand intrau in starea de ihram, ansarii si alti arabi nu patrundeau in case pe usile lor. Ei faceau aceasta ca act de adorare si credeau ca este o forma a dreptatii. Allah Preainaltul le-a vestit ca aceasta nu este dreptate, fiindca El nu le-o legiferase. Oricine Il adora printr-un act pe care Allah si Mesagerul Sau nu l-au legiferat savarseste o inovatie religioasa. Allah le-a poruncit sa intre in case prin usile lor, fiindca acest lucru le este mai usor, iar usurinta este una dintre regulile Legii.

Din indrumarea versetului se intelege ca omul trebuie sa abordeze orice lucru pe calea usoara si scurta pe care Allah a facut-o mijloc de a ajunge la el. Cel care porunceste binele si opreste raul trebuie sa tina seama de starea persoanei careia i se adreseaza si sa foloseasca blandetea si intelepciunea practica prin care scopul este atins in intregime ori macar in parte.

Cel care invata si cel care ii invata pe altii trebuie sa urmeze calea cea mai scurta si mai usoara prin care scopul lor poate fi atins. La fel, oricine urmareste un lucru, il abordeaza pe calea potrivita si staruie in urmarirea lui isi va atinge neaparat scopul, cu ajutorul Regelui vrednic de adorare.

„Si temeti-va de Allah”: aceasta este dreptatea pe care Allah a poruncit-o, adica statornicia neincetata in evlavie prin implinirea poruncilor Sale si ferirea de ceea ce El a interzis. Evlavia este cauza izbanzii: dobandirea lucrului cautat si salvarea de lucrul temut. Cel care nu se teme de Allah Preainaltul nu are nicio cale spre izbanda, iar cel care se teme de El dobandeste izbanda si reusita.

Versetele 190 la 193

وَقَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ يُقَٰتِلُونَكُمۡ وَلَا تَعۡتَدُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ ﴿١٩٠﴾

190. Luptati pe calea lui Allah impotriva celor care lupta impotriva voastra, dar nu incalcati hotarele. Cu adevarat, Allah nu-i iubeste pe cei care incalca hotarele.

وَٱقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ ثَقِفۡتُمُوهُمۡ وَأَخۡرِجُوهُم مِّنۡ حَيۡثُ أَخۡرَجُوكُمۡۚ وَٱلۡفِتۡنَةُ أَشَدُّ مِنَ ٱلۡقَتۡلِۚ وَلَا تُقَٰتِلُوهُمۡ عِندَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ حَتَّىٰ يُقَٰتِلُوكُمۡ فِيهِۖ فَإِن قَٰتَلُوكُمۡ فَٱقۡتُلُوهُمۡۗ كَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿١٩١﴾

191. Ucideti-i oriunde ii intalniti si alungati-i de unde v-au alungat ei. Fitnah - idolatria si prigonirea credintei - este mai grava decat uciderea. Nu luptati impotriva lor langa Moscheea Sacra pana cand ei nu lupta acolo impotriva voastra. Dar daca lupta impotriva voastra, ucideti-i. Astfel este rasplata necredinciosilor.

فَإِنِ ٱنتَهَوۡاْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿١٩٢﴾

192. Iar daca ei inceteaza, atunci, cu adevarat, Allah este Iertator, Milostiv.

وَقَٰتِلُوهُمۡ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتۡنَةٞ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ لِلَّهِۖ فَإِنِ ٱنتَهَوۡاْ فَلَا عُدۡوَٰنَ إِلَّا عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٩٣﴾

193. Luptati impotriva lor pana cand nu va mai exista fitnah si adorarea Ii va apartine numai lui Allah. Iar daca ei inceteaza, sa nu mai existe nicio ostilitate, in afara celei indreptate impotriva celor nedrepti.

Aceste versete cuprind porunca luptei pe calea lui Allah. Ea a venit dupa emigrarea la Medina, cand musulmanii au devenit indeajuns de puternici pentru lupta. Allah le-a poruncit atunci sa lupte, dupa ce mai inainte li se poruncise sa se abtina de la lupta.

Restrangerea luptei la cea savarsita „pe calea lui Allah" indeamna la sinceritate fata de El si opreste luptele din vremuri de tulburare intre musulmani.

„Impotriva celor care lupta impotriva voastra", adica a celor pregatiti sa lupte impotriva voastra. Aici sunt avuti in vedere barbatii adulti supusi obligatiilor, nu batranii care nu contribuie nici prin sfat, nici prin lupta.

Interdictia de a incalca hotarele cuprinde toate formele de incalcare: uciderea celor care nu lupta, precum femeile, oamenii lipsiti de discernamant, copiii, monahii si altii asemenea; mutilarea celor ucisi; uciderea animalelor si taierea copacilor fara ca aceasta sa le aduca vreun folos musulmanilor; precum si alte fapte asemanatoare.

Din incalcarea hotarelor face parte si lupta impotriva celor de la care poate fi primit tributul jizyah, dupa ce acestia au acceptat sa-l plateasca. Aceasta nu este ingaduita.

„Ucideti-i oriunde ii intalniti": aceasta este porunca de a lupta impotriva lor oriunde sunt gasiti, in orice timp, fie intr-o lupta de aparare, fie intr-o lupta de inaintare. Apoi Allah a exceptat din aceasta porunca generala lupta „langa Moscheea Sacra". Nu este ingaduita lupta acolo decat daca ei o incep. Atunci se lupta impotriva lor ca raspuns la agresiunea lor.

Aceasta randuiala ramane valabila pana cand ei renunta la necredinta si intra in Islam. Atunci Allah le primeste pocainta, oricata necredinta fata de Allah ar fi savarsit mai inainte si oricata asociere de parteneri ar fi savarsit in Moscheea Sacra si oricat i-ar fi impiedicat pe Mesager si pe credinciosi sa ajunga la ea. Aceasta vine din indurarea si darnicia Sa fata de robi.

Fiindca lupta langa Moscheea Sacra ar putea fi socotita o stricaciune in acest tinut sacru, Allah Preainaltul a vestit ca stricaciunea fitnei savarsite acolo - prin asocierea de parteneri lui Allah si prin indepartarea oamenilor de religia Sa - este mai grava decat stricaciunea uciderii. De aceea, o, musulmani, nu savarsiti niciun pacat luptand impotriva lor in aceasta situatie.

Din acest verset se deduce cunoscuta regula potrivit careia se savarseste raul mai mic pentru a-l indeparta pe cel mai mare.

Apoi Allah Preainaltul a aratat scopul luptei pe calea Sa. Scopul ei nu este varsarea sangelui necredinciosilor si luarea averilor lor, ci acela ca „adorarea sa-I apartina numai lui Allah": religia lui Allah Preainaltul sa fie deasupra tuturor celorlalte religii, iar tot ceea ce i se impotriveste - asocierea de parteneri si altele asemenea - sa fie indepartat. Acesta este sensul fitnei in acest loc. Cand acest scop este atins, nu mai exista nici ucidere, nici lupta.

„Iar daca ei inceteaza" sa lupte impotriva voastra langa Moscheea Sacra, „sa nu mai existe nicio ostilitate, in afara celei indreptate impotriva celor nedrepti". Adica nu trebuie sa existe din partea voastra nicio agresiune impotriva lor, exceptand pedepsirea celui care savarseste nedreptate, caci el merita pedeapsa pe masura nedreptatii sale.

Versetul 194

ٱلشَّهْرُ ٱلْحَرَامُ بِٱلشَّهْرِ ٱلْحَرَامِ وَٱلْحُرُمَٰتُ قِصَاصٌ ۚ فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ فَٱعْتَدُوا۟
عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا ٱعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾

194. O luna sacra pentru o luna sacra, iar pentru incalcarea lucrurilor sfinte exista talion. Celui care va ataca raspundeti-i in aceeasi masura in care v-a atacat. Temeti-va de Allah si sa stiti ca Allah este cu cei evlaviosi.

Allah Preainaltul spune: „O luna sacra pentru o luna sacra." Este posibil ca aceasta sa se refere la faptul ca, in anul al-Hudaybiyah, politeistii i-au impiedicat pe Profet - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si pe Companionii sai sa intre in Mecca, apoi au incheiat cu ei o intelegere prin care urmau sa intre in anul urmator. Atat impiedicarea, cat si implinirea ulterioara a 'umrah au avut loc intr-o luna sacra, Dhu al-Qa'dah. Astfel, una a venit drept compensare pentru cealalta, iar aceasta le-a adus alinare inimilor Companionilor, prin desavarsirea si implinirea deplina a ritualului lor.

Este posibil si ca sensul sa fie: daca luptati impotriva lor in luna sacra, aceasta se intampla fiindca ei au luptat impotriva voastra in acea luna si au fost agresorii, astfel ca nu savarsiti niciun pacat raspunzandu-le.

Potrivit acestui sens, cuvintele „iar pentru incalcarea lucrurilor sfinte exista talion" reprezinta mentionarea generalului dupa particular. Orice lucru care trebuie respectat - o luna sacra, un tinut sacru, starea de ihram ori, intr-un sens si mai larg, orice lucru a carui sfintenie Legea porunceste sa fie respectata - se supune talionului atunci cand cineva indrazneste sa-l incalce.

Cel care lupta in luna sacra este combatut. Celui care incalca sfintenia tinutului sacru i se aplica pedeapsa legala si el nu mai beneficiaza de ocrotirea locului. Cel care isi ucide egalul este ucis pentru el. Celui care raneste ori reteaza un madular i se aplica talionul. Iar celui care ia averea ocrotita a altuia i se ia o valoare echivalenta.

Dar ii este ingaduit celui indreptatit sa ia din averea celui nedrept atat cat valoreaza dreptul sau? Invatatii au opinii diferite. Opinia cea mai puternica este ca, atunci cand cauza dreptului este vadita - precum in cazul oaspetelui caruia nu i se ofera ospitalitate sau al sotiei si al rudei pe care omul este obligat sa le intretina, dar pentru care refuza sa cheltuiasca - celui indreptatit ii este ingaduit sa ia din averea datornicului.

Daca insa cauza este ascunsa, precum in cazul celui care tagaduieste o datorie fata de altul, ii tradeaza increderea in privinta unui bun incredintat, ii fura ceva

ori savarseste o fapta asemanatoare, celui indreptatit nu ii este ingaduit sa ia, in schimb, din averea lui. Astfel sunt armonizate dovezile.

De aceea Allah Preainaltul a spus, intarind cele de mai sus: „Celui care va ataca raspundeti-i in aceeasi masura in care v-a atacat." Aceasta explica modul de aplicare a talionului: raspunsul trebuie sa fie egal cu atacul.

Fiindca sufletele, de obicei, nu se opresc la limita ingaduita atunci cand li se da voie sa raspunda, dorind sa-si satisfaca mania, Allah Preainaltul le-a poruncit sa ramana mereu evlavioase, oprindu-se la hotarele Sale si netrecand dincolo de ele. El a vestit ca este „cu cei evlaviosi", prin ajutor, sprijin si daruirea reusitei.

Cel cu care Allah este astfel dobandeste fericirea vesnica. Cel care nu staruie in evlavie este parasit de Allah si lasat in seama lui insusi; pierzania ajunge atunci mai aproape de el decat vena gatului.

Versetul 195

وَأَنفِقُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا تُلۡقُواْ بِأَيۡدِيكُمۡ إِلَى ٱلتَّهۡلُكَةِۛ وَأَحۡسِنُوٓاْۛ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿١٩٥﴾

195. Cheltuiti pe calea lui Allah si nu va aruncati cu propriile maini in pieire. Savarsiti binele; cu adevarat, Allah ii iubeste pe binefacatori.

Allah Preainaltul le porunceste robilor Sai sa daruiasca pe calea Sa, adica sa-si cheltuiasca averile pe caile care duc la Allah. Aici intra toate caile binelui: milostenia oferita unui nevoias ori unei rude si cheltuirea pentru cel a carui intretinere este obligatorie.

Cea mai insemnata dintre acestea si cea dintai cuprinsa in verset este cheltuirea pentru jihad pe calea lui Allah. Aceasta este o forma de jihad prin avere si este obligatorie asemenea jihadului prin trup. Ea aduce foloase mari: ajuta la intarirea musulmanilor, la slabirea asocierii de parteneri si a adeptilor ei, precum si la statornicirea si sprijinirea religiei lui Allah.

Jihadul pe calea lui Allah nu poate dainui decat sprijinit prin cheltuire. Cheltuirea este pentru el asemenea sufletului pentru trup: nu poate exista fara ea. Parasirea cheltuirii pe calea lui Allah duce la slabirea jihadului, la stapanirea dusmanilor si la intetirea atacului lor. Astfel, cuvintele „nu va aruncati cu propriile maini in pieire" arata motivul poruncii de a cheltui.

Aruncarea cu propriile maini in pieire imbraca doua forme: parasirea unei porunci, atunci cand aceasta parasire duce ori este aproape sa duca la pierzania

trupului sau a sufletului, si savarsirea unei fapte care duce la distrugerea trupului ori a sufletului.

Aici intra multe lucruri: parasirea jihadului pe calea lui Allah ori a cheltuirii pentru el, care duce la stapanirea dusmanilor; expunerea necugetata la primejdie in lupta, intr-o calatorie primejdioasa ori intr-un loc cu animale de prada sau serpi; urcarea intr-un copac ori pe o constructie periculoasa; intrarea sub ceva primejdios si alte fapte asemanatoare. Cel care le savarseste se arunca singur in pieire.

Tot aici intra staruinta in neascultarea lui Allah, pierderea nadejdii in pocainta si parasirea indatoririlor poruncite de Allah, atunci cand parasirea lor inseamna pierzanie pentru suflet si religie.

Fiindca daruirea pe calea lui Allah este o forma a binefacerii, Allah a poruncit binefacerea in general si a spus: „Savarsiti binele; cu adevarat, Allah ii iubeste pe binefacatori." Aceasta cuprinde toate formele binefacerii, fiindca El nu a restrans-o la un anumit lucru.

Aici intra binefacerea prin avere, asa cum s-a aratat mai sus, si binefacerea prin pozitia de care omul se bucura, mijlocind pentru altii si ajutandu-i in chipuri asemanatoare. Intra poruncirea binelui, oprirea raului si predarea cunoasterii folositoare. Intra implinirea nevoilor oamenilor: usurarea necazurilor lor, inlaturarea greutatilor, vizitarea bolnavilor, insotirea cortegiilor funerare, calauzirea celui ratacit, ajutarea celui care lucreaza, indeplinirea unei lucrari pentru cel care nu o poate face bine si alte fapte asemanatoare de bunatate pe care Allah le-a poruncit.

Din binefacere face parte si desavarsirea adorarii lui Allah Preainaltul, asa cum a spus Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa: „Sa-L adori pe Allah ca si cum L-ai vedea, iar daca tu nu-L vezi, El te vede."[17]

Cel care se caracterizeaza prin aceste insusiri se numara printre cei despre care Allah a spus: „Cei care savarsesc binele vor avea cea mai buna rasplata si inca si mai mult" (Yunus, 10:26). Allah este cu el, il indreapta, il calauzeste si il ajuta in toate treburile sale.

Dupa ce Allah Preainaltul a incheiat prezentarea randuielilor postului si jihadului, a mentionat randuielile Hajj-ului si a spus:

[17] Relatat de Muslim (8), din hadithul lui 'Umar ibn al-Khattab - Allah sa fie multumit de el.

Versetul 196

وَأَتِمُّوا۟ ٱلْحَجَّ وَٱلْعُمْرَةَ لِلَّهِ ۚ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا ٱسْتَيْسَرَ مِنَ ٱلْهَدْىِ ۖ وَلَا تَحْلِقُوا۟
رُءُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ ٱلْهَدْىُ مَحِلَّهُۥ ۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ بِهِۦٓ أَذًى مِّن
رَّأْسِهِۦ فَفِدْيَةٌ مِّن صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ ۚ فَإِذَآ أَمِنتُمْ فَمَن تَمَتَّعَ بِٱلْعُمْرَةِ إِلَى
ٱلْحَجِّ فَمَا ٱسْتَيْسَرَ مِنَ ٱلْهَدْىِ ۚ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَٰثَةِ أَيَّامٍ فِى ٱلْحَجِّ وَسَبْعَةٍ
إِذَا رَجَعْتُمْ ۗ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ۗ ذَٰلِكَ لِمَن لَّمْ يَكُنْ أَهْلُهُۥ حَاضِرِى ٱلْمَسْجِدِ
ٱلْحَرَامِ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾

196. Impliniti Hajj-ul si 'umrah pentru Allah. Daca sunteti impiedicati [sa le desavarsiti], aduceti jertfa pe care o puteti dobandi cu usurinta si nu va radeti capetele pana cand jertfa ajunge la locul ei de sacrificare. Cel dintre voi care este bolnav ori are o suferinta la cap trebuie sa ofere drept rascumparare fie post, fie milostenie, fie o jertfa. Iar cand sunteti in siguranta, cel care savarseste 'umrah, apoi iese din starea de ihram pana la Hajj, trebuie sa aduca jertfa pe care o poate dobandi cu usurinta. Cel care nu gaseste mijloacele necesare sa posteasca trei zile in timpul Hajj-ului si sapte cand va intoarceti; acestea sunt zece zile intregi. Aceasta este pentru cel a carui familie nu locuieste langa Moscheea Sacra. Temeti-va de Allah si sa stiti ca Allah este aspru in pedeapsa.

Cuvintele „Impliniti Hajj-ul si 'umrah" dovedesc mai multe lucruri:

Mai intai, obligativitatea Hajj-ului si a 'umrah. In al doilea rand, obligativitatea implinirii lor depline, cu stalpii si indatoririle lor, asa cum arata fapta Profetului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si cuvintele sale: „Luati de la mine ritualurile voastre." In al treilea rand, in ele se afla o dovada pentru cei care considera 'umrah obligatorie.[18]

In al patrulea rand, dupa ce omul a inceput Hajj-ul ori 'umrah, este obligat sa le duca la capat chiar daca ele sunt voluntare. In al cincilea rand, porunca de a le implini cu precizie si in cel mai bun chip, ceea ce inseamna mai mult decat simpla savarsire a lucrurilor obligatorii. In al saselea rand, porunca de a le savarsi cu sinceritate „pentru Allah" Preainaltul.

In al saptelea rand, cel care a intrat in starea de ihram pentru Hajj ori 'umrah nu poate iesi din ea inainte sa le desavarseasca, in afara exceptiei facute de Allah:

[18] Relatat de Muslim (1297), din hadithul lui Jabir ibn Abd Allah. Aceeasi relatare este citata in comentariul la al-Baqarah, 2:158.

impiedicarea. De aceea Allah spune: „Daca sunteti impiedicati”, adica daca o boala, ratacirea drumului, un dusman ori un alt fel de piedica va opreste sa ajungeti la Casa pentru a desavarsi Hajj-ul ori 'umrah.

„Aduceti jertfa pe care o puteti dobandi cu usurinta”, adica sacrificati animalul de jertfa pe care il puteti dobandi: a saptea parte dintr-o camila, a saptea parte dintr-o vita sau o oaie. Cel impiedicat il sacrifica, isi rade capul si iese din starea de ihram din cauza piedicii, asa cum au facut Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si Companionii sai cand politeistii i-au oprit in anul al-Hudaybiyah. Daca nu gaseste animalul de jertfa, posteste in locul lui zece zile, asemenea celui care savarseste Hajj at-tamattu', apoi iese din starea de ihram.[19]

„Nu va radeti capetele pana cand jertfa ajunge la locul ei de sacrificare.” Indepartarea parului prin radere ori prin alt mijloc este una dintre interdictiile starii de ihram. Sensul este acelasi pentru parul capului si pentru cel al trupului, fiindca scopul este ca omul sa ramana cu infatisarea neingrijita si sa fie lipsit de confortul indepartarii parului, iar aceasta ratiune se aplica si parului de pe restul trupului.

Multi invatati au facut analogie intre indepartarea parului si taierea unghiilor, deoarece amandoua aduc confort. Interdictia continua pana cand jertfa ajunge la locul sacrificarii, in Ziua Jertfei. Este de preferat ca raderea capului sa aiba loc dupa sacrificare, asa cum arata versetul.

Din verset se intelege si ca omul care savarseste Hajj at-tamattu' si a adus cu el animalul de jertfa nu iese din starea de ihram a 'umrah inainte de Ziua Jertfei. Dupa ce face tawaf-ul si sa'y-ul pentru 'umrah, intra in ihram pentru Hajj si nu ii este ingaduit sa iasa din ihram, deoarece a adus jertfa cu el.

Allah Preabinecuvantatul si Preainaltul a interzis aceasta fiindca aceasta stare implica smerenie, supunere, umilinta inaintea Lui si modestie, care reprezinta adevaratul bine al robului, fara sa-i aduca vreun rau.

Daca se iveste insa o vatamare - omul este bolnav si raderea capului il ajuta, ori are rani, paduchi sau ceva asemanator - ii este ingaduit sa-si rada capul. El trebuie insa sa ofere o rascumparare: sa posteasca trei zile, sa hraneasca sase nevoiasi ori sa sacrifice un animal care indeplineste conditiile unei jertfe udhiyah. El poate alege intre aceste lucruri; cea mai buna este jertfa, apoi milostenia, apoi postul.

Aceeasi randuiala se aplica oricarui lucru asemanator: taierea unghiilor, acoperirea capului, purtarea hainelor croite dupa forma trupului ori folosirea parfumului. Acestea sunt ingaduite la nevoie, cu obligatia rascumpararii amintite, fiindca toate urmaresc dobandirea confortului.

[19] A se vedea Sahih al-Bukhari (1807) si Sahih Muslim (1230).

„Iar cand sunteti in siguranta”, adica atunci cand puteti ajunge la Casa fara sa fiti impiedicati de un dusman ori de altceva, „cel care savarseste 'umrah, apoi iese din starea de ihram pana la Hajj”, folosindu-se de ea pentru a ajunge la Hajj si bucurandu-se de iesirea din ihram dupa incheierea ei, „trebuie sa aduca jertfa pe care o poate dobandi cu usurinta”, adica sa ofere un animal de jertfa care indeplineste conditiile unei udhiyah.

Aceasta este jertfa unui ritual, datorata pentru implinirea celor doua ritualuri intr-o singura calatorie si pentru binefacerea lui Allah de a-i ingadui sa se bucure de iesirea din ihram dupa incheierea 'umrah si inainte de inceperea Hajj-ului. Aceeasi randuiala i se aplica celui care savarseste Hajj al-qiran, fiindca si el implineste cele doua ritualuri intr-o singura calatorie.

Sensul versetului arata ca omul care savarseste numai Hajj-ul, Hajj al-ifrad, nu este dator sa aduca jertfa. Versetul dovedeste ca Hajj at-tamattu' este ingaduit si constituie chiar o fapta virtuoasa si ca poate fi savarsit in lunile Hajj-ului.

„Cel care nu gaseste mijloacele necesare”, adica nu gaseste animalul de jertfa ori pretul sau, „sa posteasca trei zile in timpul Hajj-ului”. Timpul in care postul devine ingaduit incepe odata cu intrarea in ihram pentru 'umrah si se incheie cu cele trei zile de dupa Ziua Jertfei, zilele aruncarii pietricelelor la jamarat si ale innoptarii la Mina. Insa este de preferat sa posteasca in zilele a saptea, a opta si a noua. „Si sapte [zile] atunci cand va intoarceti”, adica dupa ce ati incheiat ritualurile Hajj-ului. Este ingaduit sa postiti aceste sapte zile in Mecca, pe drum ori dupa ce ati ajuns la familie.

„Aceasta” obligatie de a aduce jertfa pentru cel care savarseste Hajj at-tamattu' se aplica „celui a carui familie nu locuieste langa Moscheea Sacra”, adica celui care locuieste la distanta unei calatorii in care rugaciunea poate fi scurtata ori mai departe, sau celui a carui locuinta este socotita, potrivit obiceiului, departe de Moscheea Sacra. Acesta este cel dator sa aduca jertfa, fiindca implineste cele doua ritualuri intr-o singura calatorie. Cat despre cel a carui familie locuieste langa Moscheea Sacra, el nu datoreaza nicio jertfa, deoarece motivul care ar face-o obligatorie nu exista in cazul sau.

„Temeti-va de Allah” in toate treburile voastre, implinind poruncile Sale si ferindu-va de interdictiile Sale. Aici intra si respectarea poruncilor si a interdictiilor mentionate in acest verset. „Si sa stiti ca Allah este aspru in pedeapsa” fata de cel care nu I se supune. Aceasta cunoastere impune evlavia: cel care se teme de pedeapsa lui Allah se va opri de la ceea ce o atrage, dupa cum cel care nadajduieste in rasplata lui Allah va savarsi ceea ce duce la ea. In schimb, cel care nu se teme de pedeapsa si nu nadajduieste in rasplata se arunca in lucrurile interzise si indrazneste sa paraseasca indatoririle.

Versetul 197

ٱلْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَٰتٌ ۚ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِى ٱلْحَجِّ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَتَزَوَّدُوا۟ فَإِنَّ خَيْرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقْوَىٰ ۚ وَٱتَّقُونِ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩٧﴾

197. Hajj-ul se savarseste in luni cunoscute. Cel care isi asuma Hajj-ul in aceste luni sa nu aiba relatii intime, sa nu savarseasca pacate si sa nu se certe in timpul Hajj-ului. Orice bine savarsiti, Allah il cunoaste. Luati-va provizii, insa cea mai buna provizie este evlavia. Asadar, temeti-va de Mine, o, voi cei inzestrati cu intelegere!

Allah Preainaltul vesteste ca Hajj-ul are loc „in luni cunoscute", adica bine cunoscute celor carora li se adreseaza, astfel incat nu era nevoie sa fie precizate, asa cum a trebuit precizata luna postului si cum Allah Preainaltul a aratat timpurile celor cinci rugaciuni.

Hajj-ul facea parte din religia lui Ibrahim si continuase sa fie practicat de urmasii sai, astfel ca lunile sale le erau bine cunoscute. Potrivit majoritatii invatatilor, „lunile cunoscute" sunt Shawwal, Dhu al-Qa'dah si primele zece zile din Dhu al-Hijjah. Acestea sunt lunile in care, de obicei, se intra in starea de ihram pentru Hajj.

„Cel care isi asuma Hajj-ul in aceste luni", adica intra in starea de ihram pentru el, devine obligat sa-l duca la capat prin simplul fapt ca l-a inceput, chiar daca era un Hajj voluntar.

Ash-Shafi'i si cei care i-au urmat au folosit acest verset drept dovada ca nu este ingaduit ca omul sa intre in ihram pentru Hajj inainte de lunile sale. Eu spun insa ca versetul ar putea fi mai degraba o dovada pentru opinia majoritatii, potrivit careia intrarea in ihram pentru Hajj este valabila si inaintea acestor luni. Cuvintele „Cel care isi asuma Hajj-ul in aceste luni" arata ca asumarea lui poate avea loc in lunile amintite, dar nu spun ca nu poate avea loc inaintea lor. Iar cuvintele „sa nu aiba relatii intime, sa nu savarseasca pacate si sa nu se certe in timpul Hajj-ului" arata ca omul trebuie sa respecte sacralitatea ihram-ului pentru Hajj, indeosebi a celui asumat in lunile sale, si sa-l pazeasca de tot ceea ce il strica ori ii micsoreaza desavarsirea.

„Relatiile intime" cuprind actul conjugal si tot ceea ce il preceda prin cuvinte ori fapte, indeosebi in prezenta femeilor. „Pacatele" cuprind toate formele de neascultare, printre care si incalcarea interdictiilor starii de ihram. „Cearta"

inseamna disputa, polemica si vrajba, deoarece ele starnesc raul si pricinuiesc dusmanie.

Scopul Hajj-ului este smerenia inaintea lui Allah, apropierea de El prin toate actele de adorare cu putinta si parasirea pacatelor. Prin aceasta Hajj-ul devine acceptat, iar pentru un Hajj acceptat nu exista alta rasplata decat Paradisul. Desi aceste lucruri sunt interzise in orice loc si in orice timp, interdictia lor este si mai accentuata in timpul Hajj-ului.[20]

Sa se stie ca apropierea de Allah prin parasirea pacatelor nu se desavarseste decat prin implinirea poruncilor. De aceea Allah Preainaltul spune: „Orice bine savarsiti, Allah il cunoaste." Aici intra toate faptele bune si toate actele de adorare, iar sensul este ca Allah le cunoaste. Aceste cuvinte cuprind un indemn foarte puternic la savarsirea binelui, indeosebi in acele locuri nobile si sacre. Omul trebuie sa faca acolo, pe cat ii este cu putinta, rugaciune, post, milostenie, tawaf si orice bine prin cuvant ori fapta.

Apoi Allah a poruncit pregatirea proviziilor pentru aceasta calatorie binecuvantata. Prin ele, omul nu mai depinde de ceilalti si se fereste sa le ceara averile ori sa le ravneasca. Daca isi inmulteste proviziile, ii poate ajuta pe ceilalti calatori, dobandind astfel apropiere de Domnul lumilor. Aceasta este provizia care il duce pe om la capatul calatoriei sale si ii asigura cele necesare.

Adevarata provizie, care ii aduce folos neincetat omului in viata sa lumeasca si in Viata de Apoi, este insa provizia evlaviei. Ea este provizia pentru calatoria catre salasul statorniciei, care duce la cea mai deplina placere si la fericirea vesnica. Cel care paraseste aceasta provizie ramane fara merinde, devine tinta tuturor relelor si este impiedicat sa ajunga la salasul celor evlaviosi. In aceasta se afla o lauda adusa evlaviei.

Apoi Allah le-a poruncit-o in mod deosebit celor inzestrati cu intelegere si a spus: „Temeti-va de Mine, o, voi cei inzestrati cu intelegere!" Adica: o, voi cei cu minti chibzuite, temeti-va de Domnul vostru. Evlavia fata de El este cel mai insemnat lucru pe care il porunceste ratiunea, iar parasirea ei este dovada a nestiintei si a judecatii stricate.

[20] Asa cum este relatat in Sahih Muslim (1349), din hadithul lui Abu Hurayrah - Allah sa fie multumit de el.

Versetele 198 la 202

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَبْتَغُوا۟ فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ ۚ فَإِذَآ أَفَضْتُم مِّنْ عَرَفَٰتٍ
فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ عِندَ ٱلْمَشْعَرِ ٱلْحَرَامِ ۖ وَٱذْكُرُوهُ كَمَا هَدَىٰكُمْ ۚ وَإِن كُنتُم مِّن قَبْلِهِۦ
لَمِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿١٩٨﴾

198. Nu este niciun pacat asupra voastra daca cautati darul Domnului vostru. Iar cand porniti de la 'Arafat, pomeniti-L pe Allah la al-Mash'ar al-Haram si pomeniti-L pentru ca v-a calauzit, desi inainte de aceasta erati dintre cei rataciti.

ثُمَّ أَفِيضُوا۟ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ ٱلنَّاسُ وَٱسْتَغْفِرُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿١٩٩﴾

199. Apoi porniti de unde pornesc ceilalti oameni si cereti-I iertare lui Allah. Cu adevarat, Allah este Iertator, Milostiv.

فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَاسِكَكُمْ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ كَذِكْرِكُمْ ءَابَآءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۗ فَمِنَ
ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا وَمَا لَهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنْ خَلَٰقٍ ﴿٢٠٠﴾

200. Dupa ce va incheiati ritualurile, pomeniti-L pe Allah asa cum ii pomeniti pe stramosii vostri sau chiar mai mult. Printre oameni se afla cel care spune: „Domnul nostru, daruieste-ne in aceasta lume!", insa el nu va avea nicio parte in Viata de Apoi.

وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ
ٱلنَّارِ ﴿٢٠١﴾

201. Iar printre ei se afla cel care spune: „Domnul nostru, daruieste-ne bine in aceasta lume si bine in Viata de Apoi si pazeste-ne de pedeapsa Focului!"

أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا۟ ۚ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾

202. Acestia vor avea o parte din ceea ce au agonisit, iar Allah este grabnic la socoteala.

Dupa ce Allah Preainaltul a poruncit evlavia, a aratat ca omul nu savarseste niciun pacat daca urmareste darul lui Allah prin obtinerea de castiguri in perioada Hajj-ului sau in alte perioade, cu conditia ca aceasta sa nu-l abata de la scopul urmarit, Hajj-ul, iar castigul sa fie ingaduit si sa fie pus pe seama darului lui Allah, nu pe seama priceperii omului. Oprirea la cauza si uitarea Celui care a creat cauza reprezinta adevarata vina.

Cuvintele „Iar cand porniti de la 'Arafat, pomeniti-L pe Allah la al-Mash'ar al-Haram" arata mai multe lucruri.

Mai intai, sederea la 'Arafat era cunoscuta drept unul dintre stalpii Hajj-ului, caci plecarea de la 'Arafat nu poate avea loc decat dupa sederea acolo.

In al doilea rand, ele cuprind porunca de a-L pomeni pe Allah la al-Mash'ar al-Haram, adica la Muzdalifah, lucru de asemenea cunoscut. Pelerinii innopteaza acolo in noaptea dinaintea Zilei Jertfei, iar dupa rugaciunea Fajr raman la Muzdalifah, invocandu-L pe Allah pana cand lumina diminetii se raspandeste bine. Pomenirea lui Allah acolo cuprinde implinirea actelor obligatorii si a celor voluntare.

In al treilea rand, sederea la Muzdalifah are loc dupa sederea la 'Arafat, asa cum arata particula folosita in verset si ordinea cuvintelor sale.

In al patrulea si al cincilea rand, atat 'Arafat, cat si Muzdalifah se numara printre locurile ritualurilor Hajj-ului, unde acestea trebuie implinite si manifestate.

In al saselea rand, Muzdalifah se afla in hotarele sanctuarului, deoarece Allah a numit-o „al-Mash'ar al-Haram".

In al saptelea rand, 'Arafat se afla in afara hotarelor sanctuarului, asa cum se intelege din faptul ca numai Muzdalifah a fost numita sacra.

„Si pomeniti-L pentru ca v-a calauzit", adica pomeniti-L pe Allah Preainaltul asa cum v-a daruit binefacerea calauzirii dupa ratacire si v-a invatat ceea ce nu stiati. Aceasta face parte dintre cele mai mari binefaceri, pentru care se cuvine sa-I multumiti si pe care trebuie sa le rasplatiti prin pomenirea Binefacatorului cu inima si cu limba.

„Apoi porniti de unde pornesc ceilalti oameni", adica porniti de la Muzdalifah, asa cum fac oamenii incepand din vremea lui Ibrahim - pacea fie asupra sa - si pana astazi. Sensul acestei porniri le era bine cunoscut: aruncarea pietricelelor la jamarat, sacrificarea jertfelor, tawaf-ul, sa'y-ul, innoptarea la Mina in noptile zilelor at-tashriq si desavarsirea celorlalte ritualuri.

Fiindca aceasta pornire urmareste cele mentionate, iar acestea sunt ultimele ritualuri ale Hajj-ului, Allah Preainaltul a poruncit ca, la incheierea lor, robii sa-I ceara iertare si sa-L pomeneasca mult. Iertarea se cere pentru greselile si

lipsurile care se strecoara in implinirea adorarii, iar Allah este pomenit din recunostinta pentru binefacerea prin care a ingaduit si a usurat implinirea acestui mare act de adorare.

Asa se cuvine sa faca robul ori de cate ori incheie un act de adorare: sa-I ceara lui Allah iertare pentru lipsuri si sa-I multumeasca pentru reusita daruita. El nu trebuie sa fie asemenea celui care crede ca si-a desavarsit adorarea, ca I-a facut prin ea o favoare Domnului sau si ca aceasta ii da un rang si un loc inalt. Un asemenea om merita respingerea faptei sale si mania, dupa cum primul merita acceptarea si reusita de a savarsi alte fapte bune.

Apoi Allah Preainaltul a aratat starea fapturilor: toate Ii cer ceea ce le foloseste si indepartarea lucrurilor care le vatama, insa scopurile lor sunt diferite. Unii spun: „Domnul nostru, daruieste-ne in aceasta lume!", cerandu-I numai lucrurile lumesti pe care le doresc poftele lor. Acestia nu au nicio parte in Viata de Apoi, fiindca nu o doresc si si-au restrans preocuparea la lumea aceasta. Altii Ii cer lui Allah binele ambelor lumi si isi arata nevoia de El in treburile religiei si ale vietii lumesti.

Fiecare dintre cele doua grupuri va avea o parte din agoniseala si faptele sale. Allah ii va rasplati potrivit faptelor, intentiilor si scopurilor lor, printr-o rasplata intemeiata pe dreptate si darnicie, pentru care El este laudat cu cea mai deplina lauda.

Acest verset dovedeste ca Allah raspunde rugaciunii oricarui om care Il cheama, fie el musulman, necredincios ori pacatos. Totusi, faptul ca El raspunde rugaciunii cuiva nu dovedeste ca il iubeste si ca l-a apropiat de El, in afara cazului in care cererea priveste Viata de Apoi si lucrurile insemnate ale religiei.

Binele acestei lumi cuprinde orice lucru pe care robul il socoteste placut: o inzestrare ingaduita, imbelsugata si placuta, o sotie dreapta, un copil care bucura ochii, tihna, stiinta folositoare, fapta dreapta si alte dorinte iubite si ingaduite.

Binele Vietii de Apoi inseamna izbavirea de pedepsele din mormant, de la locul Invierii si din Foc, dobandirea multumirii lui Allah, castigarea fericirii vesnice si apropierea de Domnul Milostiv. Aceasta rugaciune este, asadar, cea mai cuprinzatoare, cea mai deplina si cea mai vrednica de a fi rostita. De aceea Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - o rostea adesea si ii indemna pe oameni sa o rosteasca.[21]

[21] Relatat de al-Bukhari (6389) si Muslim (2690), de la Anas - Allah sa fie multumit de el.

Versetul 203

ج
* وَٱذْكُرُواْ ٱللَّهَ فِيٓ أَيَّامٖ مَّعْدُودَٰتٖۚ فَمَن تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَن تَأَخَّرَ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ ٱتَّقَىٰۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٠٣﴾

203. Pomeniti-L pe Allah in zilele hotarate. Cel care se grabeste sa plece dupa doua zile nu savarseste niciun pacat, iar cel care ramane mai mult nu savarseste niciun pacat, pentru cel care se teme de Allah. Temeti-va de Allah si sa stiti ca la El veti fi adunati.

Allah Preainaltul porunceste pomenirea Sa in zilele hotarate, cele trei zile at-tashriq care urmeaza Zilei Jertfei, datorita virtutii si cinstei lor si fiindca in ele se implinesc celelalte ritualuri ale Hajj-ului. In aceste zile oamenii sunt oaspetii lui Allah; de aceea postul le-a fost interzis. Pomenirea lui Allah in aceste zile are o insemnatate aparte, pe care nu o are in alte zile. De aceea Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a spus: „Zilele at-tashriq sunt zile de mancare, bautura si pomenire a lui Allah."[22]

Pomenirea lui Allah in aceste zile cuprinde pomenirea Sa la aruncarea pietricelelor la jamarat, la sacrificarea jertfei si pomenirea randuita dupa rugaciunile obligatorii. Unii invatati au spus ca in aceste zile este recomandat takbir-ul nerestrictionat, asemenea primelor zece zile din Dhu al-Hijjah, iar aceasta opinie nu este lipsita de temei.

„Cel care se grabeste sa plece dupa doua zile", adica paraseste Mina inainte de apusul soarelui din ziua a doua, „nu savarseste niciun pacat". „Iar cel care ramane mai mult", innopteaza la Mina in noaptea dinaintea zilei a treia si arunca pietricelele in ziua urmatoare, „nu savarseste niciun pacat". Aceasta este o usurare de la Allah Preainaltul pentru robii Sai, caci le-a ingaduit ambele variante. Este insa cunoscut ca, atunci cand amandoua sunt ingaduite, ramanerea este mai buna, fiindca astfel se implinesc mai multe acte de adorare.

Fiindca negarea pacatului ar putea fi inteleasa ca privind atat lucrul mentionat, cat si alte lucruri, desi aici pacatul este indepartat numai in privinta plecarii mai devreme ori a sederii mai indelungate, Allah a adaugat conditia: „pentru cel care se teme de Allah", adica acela care se teme de Allah in toate treburile sale si in toate imprejurarile Hajj-ului. Cel care se teme de Allah in toate lucrurile

[22] Relatat de Muslim (1141), de la Nubayshah al-Hudhali - Allah sa fie multumit de el.

dobandeste indepartarea pacatului in toate; iar cel care se teme de El intr-o privinta, dar nu si in alta, primeste rasplata potrivit faptei sale.

„Temeti-va de Allah", implinind poruncile Sale si parasind neascultarea, „si sa stiti ca la El veti fi adunati", iar El va va rasplati pentru faptele voastre. Cel care s-a temut de Allah va gasi la El rasplata evlaviei sale, iar cel care nu s-a temut de El va primi cea mai aspra pedeapsa. Cunoasterea rasplatii faptelor este unul dintre cele mai puternice motive ale evlaviei; de aceea Allah Preainaltul a indemnat la aceasta cunoastere.

Versetele 204 la 206

وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُعۡجِبُكَ قَوۡلُهُۥ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَيُشۡهِدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا فِي قَلۡبِهِۦ وَهُوَ أَلَدُّ ٱلۡخِصَامِ ﴿٢٠٤﴾

204. Printre oameni se afla cel ale carui vorbe iti plac in viata lumeasca si care Il ia pe Allah martor pentru ceea ce se afla in inima sa, desi el este cel mai indarjit potrivnic.

وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي ٱلۡأَرۡضِ لِيُفۡسِدَ فِيهَا وَيُهۡلِكَ ٱلۡحَرۡثَ وَٱلنَّسۡلَۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلۡفَسَادَ ﴿٢٠٥﴾

205. Cand pleaca, se straduieste sa raspandeasca stricaciunea pe pamant si sa nimiceasca recoltele si vietatile. Allah nu iubeste stricaciunea.

وَإِذَا قِيلَ لَهُ ٱتَّقِ ٱللَّهَ أَخَذَتۡهُ ٱلۡعِزَّةُ بِٱلۡإِثۡمِۚ فَحَسۡبُهُۥ جَهَنَّمُۚ وَلَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ﴿٢٠٦﴾

206. Cand i se spune: „Teme-te de Allah!", mandria il impinge mai adanc in pacat. Gheena ii va fi de ajuns, iar ce rau asternut este ea!

Dupa ce Allah Preainaltul a poruncit pomenirea Sa din belsug, indeosebi in perioadele deosebit de virtuoase, si a aratat ca aceasta este bine si indreptare, El a descris starea celui ale carui vorbe sunt contrazise de faptele sale. Vorbele fie il inalta pe om, fie il coboara.

De aceea Allah spune: „Printre oameni se afla cel ale carui vorbe iti plac in viata lumeasca", adica atunci cand vorbeste, cuvintele sale ii plac celui care le aude. Cand rosteste ceva, crezi ca spune ceva folositor. El isi intareste vorbele

spunand ca Allah este martor pentru ceea ce se afla in inima sa si ca stie ca inima sa se potriveste cu vorbele rostite. El minte insa, fiindca fapta sa ii contrazice cuvintele. Daca ar fi sincer, fapta si cuvantul sau s-ar potrivi, asa cum se intampla in cazul credinciosului care nu este fatarnic.

De aceea Allah spune: „desi el este cel mai indarjit potrivnic", adica atunci cand se cearta cu tine, gasesti in el incapatanare, indarjire, asprime si fanatism, iar din acestea se nasc insusirile urate. El se deosebeste de credinciosi, care si-au facut din blandete felul de a fi, din supunerea fata de adevar indatorirea lor si din ingaduinta firea lor.

„Cand pleaca", omul ale carui cuvinte te-au impresionat in prezenta ta, „se straduieste sa raspandeasca stricaciunea pe pamant", adica depune eforturi pentru a savarsi pacate, care reprezinta stricaciunea pe pamant. Din cauza aceasta sunt nimicite „recoltele si vietatile": ogoarele, roadele si animalele pier, scad sau isi pierd binecuvantarea ca urmare a savarsirii pacatelor. „Allah nu iubeste stricaciunea"; iar fiindca nu o iubeste, il uraste pe robul care raspandeste stricaciunea pe pamant, chiar daca acesta rosteste vorbe frumoase.

Acest verset dovedeste ca vorbele rostite de oameni nu sunt suficiente pentru a stabili daca ei spun adevarul ori mint si daca sunt drepti ori pacatosi. Trebuie sa existe fapte care sa le confirme, sa le indreptateasca si sa le sustina. Martorii, cel indreptatit si cel care pretinde un drept pe nedrept trebuie cercetati prin examinarea faptelor lor si prin observarea indiciilor privitoare la purtarea lor. Omul nu trebuie sa se lase inselat de simpla lor prezentare favorabila si de lauda pe care si-o aduc singuri.

Apoi Allah a aratat ca, atunci cand acestui om care raspandeste stricaciunea pe pamant prin pacate i se porunceste sa se teama de Allah, el se trufeste, refuza cu dispret si „mandria il impinge mai adanc in pacat". Astfel, el uneste savarsirea pacatelor cu trufia fata de cei care il sfatuiesc.

„Gheena ii va fi de ajuns", salasul celor neascultatori si trufasi. „Ce rau asternut este ea!", adica cat de rau este acest loc de sedere vesnica: pedeapsa neincetata, tristete care nu se curma si deznadejde fara alinare. Pedeapsa nu le va fi usurata si nu vor nadajdui in rasplata. Aceasta este rasplata nelegiuirilor lor. Cautam adapost la Allah de starea lor.

Versetul 207

وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشْرِى نَفْسَهُ ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ رَءُوفٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٢٠٧﴾

207. Iar printre oameni se afla cel care isi vinde sufletul cautand multumirea lui Allah. Allah este Bland cu robii Sai.

Acestia sunt cei carora li s-a daruit reusita. Ei si-au vandut sufletele si le-au socotit neinsemnate, daruindu-le pentru a cauta multumirea lui Allah si nadajduind in rasplata Sa. Ei le-au oferit Celui pe deplin capabil sa le dea rasplata, Celui care Isi implineste fagaduinta si este Bland cu robii Sai. Prin blandetea si indurarea Sa, El le-a daruit reusita de a face aceasta si le-a fagaduit cea mai deplina rasplata, spunand: „Cu adevarat, Allah a cumparat de la credinciosi sufletele si averile lor, in schimbul Paradisului" si pana la sfarsitul versetului (at-Tawbah, 9:111).

In acest verset Allah a vestit ca ei si-au vandut sufletele si le-au daruit si a aratat blandetea Sa, care cere ca ei sa dobandeasca ceea ce au cautat si au dorit. Dupa aceasta, nu mai intreba ce vor dobandi de la Cel Generos si ce izbanda si cinste vor primi.

Versetele 208 si 209

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱدْخُلُواْ فِى ٱلسِّلْمِ كَآفَّةً ۖ وَلَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ ۚ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٠٨﴾

208. O, voi cei care credeti! Intrati pe deplin in Islam si nu urmati pasii lui Shaytan. Cu adevarat, el va este un dusman vadit.

فَإِن زَلَلْتُم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْكُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ فَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٠٩﴾

209. Iar daca alunecati dupa ce v-au venit dovezile limpezi, sa stiti ca Allah este Atotputernic, Preaintelept.

Aceasta este o porunca de la Allah Preainaltul pentru credinciosi: sa intre „pe deplin in Islam", adica in toate randuielile religiei, fara sa paraseasca nimic din ele. Ei nu trebuie sa fie asemenea celui care isi ia dorinta drept divinitate: daca porunca Legii se potriveste dorintei sale, o implineste, iar daca i se impotriveste, o paraseste.

Dimpotriva, dorinta trebuie supusa religiei. Omul trebuie sa savarseasca toate faptele bune pe care le poate implini, iar pentru ceea ce nu poate sa savarseasca sa aiba intentia sincera de a o face; prin intentia sa, el va dobandi ceea ce nu poate implini prin fapta.

Fiindca intrarea deplina in Islam nu este cu putinta si nici nu poate fi inchipuita decat prin impotrivirea fata de caile lui Shaytan, Allah a spus: „nu urmati pasii lui Shaytan", savarsind pacatele si neascultarea lui Allah. „Cu adevarat, el va este un dusman vadit", iar dusmanul vadit nu porunceste decat raul, faptele rusinoase si ceea ce va vatama.

Fiindca omul nu poate evita orice alunecare si greseala, Allah a spus: „Iar daca alunecati dupa ce v-au venit dovezile limpezi", adica dupa ce ati dobandit stiinta si certitudinea, „sa stiti ca Allah este Atotputernic, Preaintelept".

Aceste cuvinte cuprind o amenintare aspra, care face obligatorie renuntarea la abatere. Daca cel neascultator se impotriveste Celui Atotputernic, Biruitor, Preaintelept, El il va birui prin puterea Sa si il va pedepsi potrivit intelepciunii Sale. Din intelepciunea Lui face parte pedepsirea celor neascultatori si a celor care savarsesc pacate.

Versetul 210

ج

هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن يَأْتِيَهُمُ ٱللَّهُ فِى ظُلَلٍ مِّنَ ٱلْغَمَامِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَقُضِىَ ٱلْأَمْرُ ۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿٢١٠﴾

210. Oare asteapta ei altceva decat ca Allah sa vina la ei in umbre de nori, impreuna cu ingerii, iar hotararea sa fie implinita? La Allah se intorc toate lucrurile.

Aceasta este o amenintare aspra si o avertizare care cutremura inimile. Allah Preainaltul spune: oare cei care raspandesc stricaciunea pe pamant, urmeaza pasii lui Shaytan si au parasit poruncile lui Allah asteapta altceva decat Ziua Rasplatirii faptelor, plina de spaime, nenorociri si grozavii care tulbura inimile celor nedrepti? Atunci rasplata faptelor rele va cobori asupra celor care le-au savarsit, fara ca ei sa o poata inlatura.

Allah Preainaltul va infasura cerurile si pamantul, stelele se vor imprastia, soarele si luna isi vor pierde lumina, ingerii cei nobili vor cobori si vor inconjura fapturile, iar Creatorul Preabinecuvantatul si Preainaltul va cobori „in umbre de nori" pentru a judeca intre robii Sai cu dreptate. Balantele vor fi asezate si registrele faptelor vor fi desfasurate. Chipurile celor fericiti vor straluci, iar chipurile celor nefericiti se vor intuneca. Oamenii buni vor fi despartiti de cei rai

si fiecare va fi rasplatit dupa fapta sa. Atunci cel nedrept isi va musca mainile, vazand adevarata sa stare.

Acest verset si cele asemanatoare lui sunt dovezi pentru calea Ahl as-Sunnah wa al-Jama'ah, care afirma atributele legate de vointa lui Allah, precum inaltarea deasupra Tronului, coborarea, venirea si celelalte atribute despre care Allah Preainaltul a vestit cu privire la Sine ori despre care Mesagerul Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a vestit cu privire la El. Ei le afirma intr-un chip vrednic de maretia si slava lui Allah, fara asemanare cu fapturile si fara denaturarea sensului.

Aceasta se deosebeste de calea celor care neaga atributele, cu toate ramurile lor - Jahmiyyah, Mu'tazilah, Ash'ariyyah si altii asemenea lor. Ei neaga aceste atribute si, din cauza lor, rastalmacesc versetele prin interpretari pentru care Allah nu a pogorat nicio dovada. In realitate, interpretarile lor ataca limpezimea cuvantului lui Allah si a cuvantului Mesagerului Sau si pretind ca tocmai vorbele lor ar aduce calauzirea in aceasta privinta. Ei nu au nicio dovada transmisa si nici vreo dovada rationala.

In ceea ce priveste textele transmise, ei insisi recunosc ca sensul vadit, ba chiar explicit, al textelor din Coran si Sunnah arata calea Ahl as-Sunnah wa al-Jama'ah. Pentru ca acele texte sa indice doctrina lor neintemeiata, sensul lor vadit trebuie rastalmacit si trebuie sa li se adauge ori sa li se inlature ceva. Dupa cum se vede, aceasta nu poate fi acceptata de cel in a carui inima se afla macar greutatea unui graunte de credinta.

In ceea ce priveste ratiunea, nimic din ea nu impune negarea acestor atribute. Dimpotriva, ratiunea arata ca faptuitorul este mai desavarsit decat cel incapabil sa savarseasca o fapta si ca fapta lui Allah Preainaltul legata de Sine, precum si cea legata de fapturile Sale, reprezinta desavarsire.

Daca ei pretind ca afirmarea acestor atribute ar insemna asemanarea cu fapturile, li se raspunde: discutia despre atribute urmeaza discutiei despre Esenta. Asa cum Allah are o Esenta care nu se aseamana cu celelalte esente, El are atribute care nu se aseamana cu celelalte atribute. Atributele Sale sunt potrivite Esentei Sale, iar atributele fapturilor sunt potrivite esentelor lor. Afirmarea lor nu impune in niciun fel asemanarea.

Celui care afirma unele atribute si le neaga pe altele ori afirma Numele, dar nu si atributele, i se mai spune: fie afirmi tot ceea ce Allah a afirmat pentru Sine si a afirmat Mesagerul Sau, fie le negi pe toate si devii unul care Il neaga pe Domnul lumilor. Insa sa afirmi unele si sa le negi pe altele este o contradictie. Arata deosebirea dintre ceea ce afirmi si ceea ce negi; nu vei gasi nicio cale de a o stabili.

Daca spui: „Ceea ce afirm eu nu implica asemanarea”, Ahl as-Sunnah iti raspund: „Nici afirmarea a ceea ce negi tu nu implica asemanarea.” Daca spui: „Din ceea ce neg eu nu pot intelege decat asemanarea”, cei care neaga toate atributele iti vor spune: „Nici noi nu putem intelege din ceea ce afirmi tu decat asemanarea.” Raspunsul pe care li-l dai celor care neaga atributele este acelasi raspuns pe care Ahl as-Sunnah ti-l dau cu privire la atributele pe care le negi.

Pe scurt, cel care neaga ceva si afirma altceva dintre lucrurile a caror afirmare este dovedita de Coran si Sunnah se contrazice. El nu are nicio dovada religioasa ori rationala, ci se impotriveste atat ratiunii, cat si textelor transmise.

Versetul 211

سَلۡ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ كَمۡ ءَاتَيۡنَٰهُم مِّنۡ ءَايَةم بَيِّنَةٖۗ وَمَن يُبَدِّلۡ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَتۡهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ﴿٢١١﴾

211. Intreaba-i pe fiii lui Israel cate semne limpezi le-am daruit. Iar cel care schimba binefacerea lui Allah dupa ce aceasta i-a venit - cu adevarat, Allah este aspru in pedeapsa.

„Intreaba-i pe fiii lui Israel cate semne limpezi le-am daruit.” Aceste semne aratau adevarul si sinceritatea Mesagerilor. Ei le-au cunoscut, au fost siguri de ele si le-au recunoscut, insa nu au aratat recunostinta ceruta de aceasta binefacere. Dimpotriva, au fost nerecunoscatori fata de ea si au schimbat binefacerea lui Allah cu necredinta. De aceea au meritat coborarea pedepsei lui Allah asupra lor si lipsirea de rasplata Sa.

Allah Preainaltul a numit nerecunostinta fata de binefacere o schimbare a ei. Cand Allah ii daruieste robului o binefacere religioasa ori lumeasca, iar acesta nu Ii multumeste si nu implineste ceea ce binefacerea ii cere, ea se imputineaza, apoi piere, fiind inlocuita de necredinta si pacat. Astfel, necredinta ajunge sa inlocuiasca binefacerea. In schimb, cel care Ii multumeste lui Allah Preainaltul si isi implineste indatoririle fata de aceasta binefacere o pastreaza statornica si neintrerupta, iar Allah i-o sporeste.

Versetul 212

زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۘ وَٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ فَوْقَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ وَٱللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾

212. Viata lumeasca le-a fost impodobita celor care nu cred, iar ei isi bat joc de cei care cred. Insa cei evlaviosi vor fi deasupra lor in Ziua Invierii. Allah il inzestreaza fara masura pe cine voieste.

Allah Preainaltul vesteste ca celor care nu cred in El, in versetele Sale si in Mesagerii Sai si nu se supun Legii Sale le-a fost impodobita viata lumeasca. Ea le-a placut, s-au multumit cu ea si s-au linistit in ea. Toate dorintele, vointele si faptele lor s-au indreptat spre ea. Ei se sarguiesc sa o dobandeasca, o preamaresc si ii preamaresc pe cei care impartasesc aceeasi preocupare si aduna impreuna cu ei bunurile lumii.

Ei ii dispretuiesc pe credinciosi si isi bat joc de ei, spunand: „Oare pe acestia i-a favorizat Allah dintre noi?" Aceasta vine din slabiciunea mintii si din viziunea lor marginita. Lumea aceasta este salasul incercarii; nenorocirea ajunge atat la credincios, cat si la necredincios. Daca credinciosul este lovit de un lucru neplacut in aceasta lume, el rabda si cauta rasplata la Allah. Prin credinta si rabdarea sa, Allah ii usureaza povara intr-un chip care nu se gaseste la altcineva.

Ceea ce conteaza cu adevarat si adevarata superioritate se vor vedea in salasul vesnic. De aceea Allah Preainaltul spune: „cei evlaviosi vor fi deasupra lor in Ziua Invierii". Cei evlaviosi se vor afla in cele mai inalte trepte, bucurandu-se de toate felurile de placeri, fericire, incantare si veselie. Necredinciosii se vor afla sub ei, in cele mai joase adancuri, pedepsiti prin toate felurile de chin, injosire si nefericire vesnica, fara sfarsit.

Acest verset cuprinde o mangaiere pentru credinciosi si o umilire pentru necredinciosi. Fiindca inzestrarea lumeasca si cea din Viata de Apoi sunt dobandite numai prin hotararea lui Allah si nu pot fi atinse decat prin voia Lui, Allah spune: „Allah il inzestreaza fara masura pe cine voieste." Inzestrarea lumeasca este daruita atat credinciosului, cat si necredinciosului. In schimb, inzestrarea inimilor prin stiinta, credinta, iubirea lui Allah, teama de El, nadejdea in El si altele asemenea nu este daruita decat celui pe care El il iubeste.

Versetul 213

كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ فِيمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ ۚ وَمَا ٱخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ أُوتُوهُ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۖ فَهَدَى ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لِمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ مِنَ ٱلْحَقِّ بِإِذْنِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ يَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢١٣﴾

213. Oamenii au fost o singura comunitate. Apoi Allah i-a trimis pe Profeti ca vestitori si prevenitori si a pogorat impreuna cu ei Cartea cu adevarul, pentru ca ea sa judece intre oameni in cele asupra carora s-au deosebit. Nu s-au deosebit asupra ei decat cei carora le fusese daruita, dupa ce le venisera dovezile limpezi, din nedreptatea unora fata de altii. Atunci Allah i-a calauzit, cu voia Sa, pe cei care au crezut catre adevarul asupra caruia ceilalti se deosebisera. Allah il calauzeste pe cine voieste pe o cale dreapta.

Oamenii au fost uniti in urmarea calauzirii vreme de zece generatii dupa Nuh - pacea fie asupra sa. Cand s-au deosebit in religie, unii au devenit necredinciosi, iar ceilalti au continuat sa urmeze calauzirea. S-au ivit disputa si conflictul, iar Allah i-a trimis pe Mesageri pentru a judeca intre fapturi si a statornici dovada asupra lor.

S-a spus si ca oamenii fusesera uniti in necredinta, ratacire si nenorocire, fara lumina si fara credinta. Atunci Allah Preainaltul S-a indurat de ei, trimitandu-le Mesagerii „ca vestitori" ai roadelor ascultarii de Allah: inzestrarea, puterea trupului si a inimii, viata buna si, mai presus de toate, castigarea multumirii lui Allah si a Paradisului.

Ei au fost trimisi si ca „prevenitori" ai roadelor neascultarii de Allah: lipsirea de inzestrare, slabiciunea, injosirea, viata stramtorata si, mai presus de toate, mania lui Allah si Focul. „Si a pogorat impreuna cu ei Cartea cu adevarul", care cuprinde istorisiri adevarate si porunci drepte.

Tot ceea ce cuprinde Cartea este adevarul prin care se judeca intre cei care se deosebesc asupra principiilor si ramurilor religiei. Aceasta este indatorirea in orice disputa: rezolvarea neintelegerii trebuie cautata la Allah si la Mesagerul Sau. Daca rezolvarea ei nu s-ar afla in Cartea Lui si in Sunnah Mesagerului Sau, Allah nu ar fi poruncit intoarcerea la ele.

Dupa ce a mentionat marea binefacere de a pogori Cartea asupra Oamenilor Cartii - o binefacere care cerea ca ei sa se uneasca si sa se adune in jurul ei -, Allah Preainaltul a vestit ca unii dintre ei s-au ridicat cu nedreptate impotriva altora. Intre ei s-au inmultit conflictele, disputele si neintelegerile.

Ei s-au deosebit asupra Cartii in jurul careia s-ar fi cuvenit sa fie cei dintai care se unesc. Aceasta a avut loc dupa ce au cunoscut-o si au dobandit certitudine prin semnele limpezi si dovezile hotaratoare. Astfel s-au ratacit foarte departe.

„Atunci Allah i-a calauzit pe cei care au crezut" din aceasta comunitate „catre adevarul asupra caruia ceilalti se deosebisera". In toate lucrurile asupra carora Oamenii Cartii s-au deosebit, ratacindu-se de adevar si de ceea ce este corect, Allah a calauzit aceasta comunitate catre adevar. „Cu voia Sa", adica prin inlesnirea si indurarea Sa fata de ei.

„Allah il calauzeste pe cine voieste pe o cale dreapta." Prin dreptatea Sa si pentru statornicirea dovezii asupra fapturilor, Allah Preainaltul ii cheama pe toti la calea dreapta, astfel incat ei sa nu poata spune: „Nu ne-a venit niciun vestitor si niciun prevenitor." Apoi, prin harul si indurarea Sa, prin ajutorul si blandetea Sa, El ii calauzeste pe aceia dintre robii Sai pe care ii voieste. Aceasta este bunavointa si harul Sau, iar chemarea tuturor este dreptatea si intelepciunea Sa.

Versetul 214

أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُم مَّثَلُ ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلِكُم ۖ مَّسَّتْهُمُ ٱلْبَأْسَآءُ وَٱلضَّرَّآءُ وَزُلْزِلُوا۟ حَتَّىٰ يَقُولَ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ مَتَىٰ نَصْرُ ٱللَّهِ ۗ أَلَآ إِنَّ نَصْرَ ٱللَّهِ قَرِيبٌ ﴿٢١٤﴾

214. Sau socotiti ca veti intra in Paradis fara sa fi trecut prin ceea ce au trecut cei dinaintea voastra? I-au atins saracia si suferinta si au fost zguduiti pana cand Mesagerul si cei care credeau impreuna cu el au spus: „Cand va veni ajutorul lui Allah?" Cu adevarat, ajutorul lui Allah este aproape!

Allah Preabinecuvantatul si Preainaltul vesteste ca ii va incerca negresit pe robii Sai prin bunastare si necaz, prin greutate si usurinta, asa cum i-a incercat pe cei dinaintea lor. Aceasta este randuiala Sa neschimbatoare, care nu poate fi inlocuita.

Cel care se tine de religia si Legea Sa trebuie sa fie incercat. Daca ramane statornic in ascultarea poruncii lui Allah si nu se lasa oprit de greutatile intalnite pe calea Lui, el este sincer si a dobandit fericirea deplina si rangul cel mai inalt.

In schimb, cel care socoteste prigoana venita din partea oamenilor asemenea pedepsei lui Allah, iar greutatea il opreste de la ceea ce si-a asumat si il intoarce din drum, nu este sincer in pretentia credintei. Credinta nu consta in dorinte, inchipuiri si simple pretentii; faptele sunt cele care o adeveresc ori o dezmint.

Asupra comunitatilor de dinainte s-au abatut incercari asemanatoare: „I-au atins saracia si suferinta", adica saracia si bolile trupului, „si au fost zguduiti" prin diferite feluri de teama - amenintarea cu uciderea si exilul, luarea averilor, uciderea celor iubiti si alte vatamari. Incercarile au ajuns pana acolo incat ei au socotit ca ajutorul lui Allah intarzie, desi erau siguri de venirea lui.

Din pricina asprimii si a greutatii situatiei, „Mesagerul si cei care credeau impreuna cu el au spus: Cand va veni ajutorul lui Allah?" Cand stramtorarea se intensifica, vine usurarea, iar dupa ce cercul greutatilor se strange, el se largeste. De aceea Allah Preainaltul spune: „Cu adevarat, ajutorul lui Allah este aproape!"

Asa se intampla cu oricine se ridica pentru adevar: el este incercat. Ori de cate ori greutatile se inmultesc si devin apasatoare, daca omul ramane rabdator si statornic pe drumul sau, incercarea se preschimba intr-un dar, greutatile lasa locul odihnei, iar dupa ele vin victoria asupra dusmanilor si vindecarea inimii de ceea ce o tulbura.

Acest verset seamana cu spusele lui Allah Preainaltul: „Sau socotiti ca veti intra in Paradis inainte ca Allah sa-i faca vaditi pe cei dintre voi care lupta si sa-i faca vaditi pe cei rabdatori?" (Al 'Imran, 3:142), precum si cu spusele Sale: „Oare socotesc oamenii ca vor fi lasati sa spuna: «Noi credem!», fara sa fie incercati? I-am incercat pe cei dinaintea lor. Allah ii va face negresit cunoscuti pe cei sinceri si ii va face cunoscuti pe cei mincinosi" (al-'Ankabut, 29:2-3). In incercare, omul fie este cinstit, fie este umilit.

Versetul 215

يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ ۖ قُلْ مَآ أَنفَقْتُم مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ وَٱلْيَتَـٰمَىٰ وَٱلْمَسَـٰكِينِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ﴿٢١٥﴾

215. Ei te intreaba ce sa cheltuiasca. Spune: „Orice bun cheltuit trebuie daruit parintilor, rudelor apropiate, orfanilor, nevoiasilor si calatorului ramas fara mijloace. Orice bine savarsiti, Allah il cunoaste."

Ei te intreaba despre cheltuire. Intrebarea cuprinde atat ce trebuie cheltuit, cat si cui trebuie daruit. Allah le-a raspuns: „Orice bun cheltuit", adica orice avere, putina ori multa.

Cei mai vrednici sa o primeasca si cei al caror drept impune sa aiba intaietate sunt parintii. Bunatatea fata de ei este obligatorie, iar neascultarea lor este interzisa. Una dintre cele mai mari forme ale bunatatii este cheltuirea pentru ei, iar una dintre cele mai grave forme ale neascultarii este parasirea intretinerii lor. De aceea, cheltuirea pentru parinti este obligatorie pentru cel care are mijloace.

Dupa ei urmeaza rudele apropiate, fiecare dupa gradul de rudenie: cea mai apropiata, apoi urmatoarea, tinand seama de apropiere si de nevoie. Cheltuirea pentru ele este, in acelasi timp, milostenie si pastrare a legaturii de rudenie.

„Orfanii" sunt copiii mici care nu au pe cineva care sa le poarte de grija. De obicei, ei se afla in nevoie, fiindca nu se pot ingriji singuri de propriile nevoi si l-au pierdut pe cel care ii intretinea. Allah le-a poruncit robilor sa le arate blandete si indurare.

„Nevoiasii" sunt oamenii apasati de nevoie si lipsiti de mijloace. Lor trebuie sa li se daruiasca atat cat sa le acopere nevoia si sa-i scoata din lipsuri.

„Calatorul ramas fara mijloace" este strainul ramas fara mijloace intr-o alta tara. El trebuie ajutat prin oferirea mijloacelor necesare pentru a ajunge la destinatie.

Allah Preainaltul a mentionat in mod deosebit aceste categorii din cauza nevoii lor mari. Apoi a generalizat, spunand: „Orice bine savarsiti" - prin milostenie fata de acestia ori fata de altii si prin toate felurile de ascultare si de apropiere de Allah, deoarece toate intra in denumirea de bine - „Allah il cunoaste".

El va va rasplati pentru bine si va pastra rasplata lui pentru voi, pe fiecare potrivit intentiei si sinceritatii sale, marimii ori micimii cheltuielii, gravitatii nevoii si folosului adus de dar.

Versetul 216

كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰٓ أَن تَكْرَهُوا۟ شَيْـًٔا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰٓ أَن تُحِبُّوا۟ شَيْـًٔا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۗ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾

216. Lupta v-a fost prescrisa, desi va este neplacuta. Se poate sa va displaca un lucru care este bun pentru voi si se poate sa iubiti un lucru care este rau pentru voi. Allah stie, iar voi nu stiti.

Acest verset cuprinde prescrierea luptei pe calea lui Allah, dupa ce credinciosilor li se poruncise sa se abtina din pricina slabiciunii lor si a neputintei de a o purta. Cand Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a

emigrat la Medina, iar musulmanii s-au inmultit si au devenit puternici, Allah Preainaltul le-a poruncit lupta.

El a vestit ca lupta le este neplacuta din cauza oboselii, a greutatii si a feluritelor primejdii la care ii expune. Cu toate acestea, ea este un bine deplin, datorita marii rasplati, feririi de pedeapsa dureroasa, victoriei asupra dusmanilor, dobandirii prazii si altor urmari dorite, in pofida neplacerii luptei.

„Se poate sa iubiti un lucru care este rau pentru voi", cum este parasirea luptei si cautarea odihnei. Aceasta este un rau, deoarece duce la esec, la stapanirea dusmanilor asupra Islamului si a oamenilor sai, la injosire si umilire, la pierderea unei rasplati mari si la venirea pedepsei.

Aceste versete sunt generale si statornicesc ca faptele bune pe care sufletele le urasc din cauza greutatii pe care o presupun sunt, fara indoiala, un bine. Faptele rele pe care sufletele le iubesc pentru odihna si placerea pe care si le inchipuie in ele sunt, fara indoiala, un rau.

Cat despre lucrurile lumesti, regula nu se aplica in toate cazurile. Cel mai adesea insa, atunci cand robul credincios iubeste un lucru, iar Allah randuieste cauze care il indeparteaza de acel lucru, aceasta este spre binele lui. In asemenea situatie, raspunsul cel mai potrivit este sa-I multumeasca lui Allah si sa creada ca binele se afla in ceea ce s-a intamplat.

El stie ca Allah Preainaltul este mai milostiv cu robul decat este acesta cu sine insusi, poate randui mai bine ceea ce ii este de folos si cunoaste mai bine ceea ce ii este de folos. Allah Preainaltul spune: „Allah stie, iar voi nu stiti." Se cuvine, asadar, sa primiti hotararile Sale, fie ca va plac, fie ca va displac.

Fiindca porunca luptei fusese rostita fara o limitare, ea ar fi cuprins lunile sacre si celelalte luni. Allah Preainaltul a exceptat lupta in lunile sacre si a spus:

Versetul 217

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلشَّهْرِ ٱلْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ ۖ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ ۖ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَكُفْرٌۢ بِهِۦ وَٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِۦ مِنْهُ أَكْبَرُ عِندَ ٱللَّهِ ۚ وَٱلْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ ٱلْقَتْلِ ۗ وَلَا يَزَالُونَ يُقَـٰتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ ٱسْتَطَـٰعُوا۟ ۚ وَمَن يَرْتَدِدْ مِنكُمْ عَن دِينِهِۦ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَـٰلُهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ أَصْحَـٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَـٰلِدُونَ ﴿٢١٧﴾

217. Ei te intreaba despre lupta in luna sacra. Spune: „Lupta in ea este un pacat mare, insa impiedicarea de la calea lui Allah, necredinta in El, impiedicarea accesului la Moscheea Sacra si alungarea oamenilor ei sunt si mai grave inaintea lui Allah. Prigoana religioasa (fitnah) este mai grava decat uciderea." Ei vor continua sa lupte impotriva voastra pana cand va vor intoarce de la religia voastra, daca vor putea. Iar celor dintre voi care se leapada de religia lor si mor necredinciosi le sunt zadarnicite faptele in lumea aceasta si in Viata de Apoi. Acestia sunt oamenii Focului si vor ramane vesnic in el.

Majoritatea invatatilor considera ca interdictia luptei in lunile sacre a fost abrogata prin porunca generala de a lupta impotriva politeistilor oriunde sunt gasiti. Alti talcuitori au spus ca aceasta interdictie nu a fost abrogata, fiindca textul general trebuie inteles in lumina celui particular. Acest verset restrange porunca generala a luptei, iar una dintre cele mai mari virtuti ale lunilor sacre este tocmai interzicerea luptei in ele.

Aceasta regula priveste insa inceperea luptei. Lupta de aparare este ingaduita in lunile sacre, asa cum este ingaduita si in tinutul sacru.

Acest verset a fost pogorat in legatura cu cele petrecute cu detasamentul lui 'Abdullah ibn Jahsh: uciderea lui 'Amr ibn al-Hadrami si luarea averilor lor. Potrivit unei relatari, aceasta s-a petrecut in luna Rajab. Politeistii i-au mustrat pe musulmani pentru lupta in lunile sacre, desi ei insisi erau nedrepti si savarseau fapte mult mai grave decat aceea pentru care ii mustrau pe musulmani.[23]

„Impiedicarea de la calea lui Allah" inseamna ca politeistii ii opreau pe oameni sa creada in Allah si in Mesagerul Sau si ii prigoneau pe cei care crezusera, cautand sa-i intoarca de la religia lor. Necredinta lor savarsita in luna

[23] A se vedea Sirat Ibn Hisham (2/213), Tafsir at-Tabari (4/302), editia ingrijita de Ahmad Shakir, si Dala'il an-Nubuwwah de al-Bayhaqi (3/17). Al-Hafiz a declarat relatarea autentica in Fath al-Bari (1/155).

sacra, in tinutul sacru, era rea prin ea insasi; cu atat mai rea era in acele imprejurari.

„Si alungarea oamenilor ei din ea", adica alungarea oamenilor Moscheii Sacre - Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si Companionii sai. Ei aveau, intr-adevar, cel mai mare drept asupra Moscheii Sacre si erau oamenii ei. Politeistii i-au alungat si i-au impiedicat sa ajunga la ea, desi Moscheea Sacra este deopotriva pentru cel care locuieste acolo si pentru cel venit din afara.

Fiecare dintre aceste fapte este „mai grava decat uciderea" in luna sacra; cu atat mai mult cand toate aceste fapte se adunau la ei. Astfel au devenit vadite nedreptatea si abuzul de care dadeau dovada mustrandu-i pe credinciosi.

Apoi Allah Preainaltul a vestit ca ei vor continua sa lupte impotriva credinciosilor, nu pentru a le lua averile si a-i ucide, ci pentru a-i intoarce de la religia lor si pentru ca ei sa devina din nou necredinciosi dupa ce au crezut, ajungand astfel dintre oamenii Focului. Ei si-au folosit toata puterea pentru acest scop, insa Allah nu voieste decat sa-Si desavarseasca lumina, chiar daca necredinciosilor le este neplacut.

Aceasta descriere se aplica tuturor necredinciosilor: ei nu inceteaza sa lupte impotriva altora pana cand nu ii intorc de la religia lor. In mod deosebit, ea li se aplica Oamenilor Cartii, dintre iudei si crestini. Acestia au infiintat asociatii, au trimis misionari si medici si au construit scoli pentru a atrage popoarele catre religia lor si pentru a le insufla toate indoielile cu putinta, care sa-i faca sa se indoiasca de religia lor.

Nadejdea vine insa de la Allah Preainaltul, Cel care i-a binecuvantat pe credinciosi prin Islam, a ales pentru ei religia cea dreapta si le-a desavarsit religia. Se nadajduieste ca El Isi va desavarsi binefacerea asupra lor, ajutandu-i sa se tina pe deplin de religie, ii va lasa fara sprijin pe toti cei care voiesc sa-I stinga lumina, va intoarce uneltirea lor impotriva lor, Isi va sprijini religia si Isi va inalta Cuvantul.

Acest verset se va adeveri si in privinta acestor necredinciosi, asa cum s-a adeverit in privinta celor de dinainte. Allah Preainaltul spune: „Cei care nu cred isi cheltuiesc averile pentru a-i impiedica pe oameni de la calea lui Allah. Le vor cheltui, apoi ele vor fi pentru ei pricina de regret, iar apoi vor fi invinsi. Cei care nu cred vor fi adunati catre Gheena" (al-Anfal, 8:36).

Apoi Allah Preainaltul a vestit ca acela care se leapada de Islam, alegand necredinta si staruind in ea pana cand moare necredincios, isi pierde faptele „in lumea aceasta si in Viata de Apoi", fiindca nu mai exista conditia primirii lor: Islamul. „Acestia sunt oamenii Focului si vor ramane vesnic in el."

Din sensul versetului se intelege ca cel care se leapada de religie si apoi se intoarce la Islam isi redobandeste faptele savarsite inaintea lepadarii. La fel, celui care se pocaieste de pacate ii revin faptele bune pe care le savarsise mai inainte.

Versetul 218

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ يَرْجُونَ
رَحْمَتَ ٱللَّهِ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢١٨﴾

218. Cu adevarat, cei care au crezut, au emigrat si au luptat pe calea lui Allah - acestia nadajduiesc in indurarea lui Allah. Allah este Iertator, Milostiv.

Aceste trei fapte sunt semnul fericirii si axul in jurul caruia se roteste adorarea. Prin ele se cunoaste castigul ori pierderea omului.

Cat despre credinta, nu intreba despre virtutea ei. Cum ai putea intreba despre un lucru care ii desparte pe cei fericiti de cei nefericiti, pe oamenii Paradisului de oamenii Focului? Prin ea sunt primite faptele robului. Daca ea lipseste, nu ii este primita nicio cale de rascumparare si niciun echivalent, nicio fapta obligatorie si nicio fapta voluntara.

Emigrarea inseamna parasirea celor iubite si familiare pentru multumirea lui Allah Preainaltul. Cel care emigreaza isi paraseste patria, averea, familia si prietenii pentru a se apropia de Allah si pentru a sprijini religia Sa.

Jihadul pe calea lui Allah inseamna depunerea tuturor eforturilor in infruntarea dusmanilor si stradania deplina pentru sprijinirea religiei lui Allah si infrangerea religiei lui Shaytan. El este culmea faptelor drepte, iar rasplata sa este cea mai buna rasplata. El este cauza cea mai insemnata a raspandirii Islamului, a infrangerii adoratorilor idolilor si a ocrotirii musulmanilor, a averilor si a copiilor lor.

Cel care implineste aceste trei fapte in pofida greutatii si dificultatii lor va fi cu atat mai statornic in implinirea si desavarsirea celorlalte fapte. Acestia sunt, pe drept, cei care nadajduiesc in indurarea lui Allah, fiindca au implinit faptele care atrag indurarea. Aceasta dovedeste ca nadejdea adevarata vine numai dupa indeplinirea celor care duc la fericire. Cat despre nadejdea insotita de lene si de nefolosirea mijloacelor, ea este neputinta, dorinta desarta si amagire. Ea arata slabiciunea hotararii si lipsa de intelegere a celui care o nutreste, asemenea celui care nadajduieste sa aiba un copil fara casatorie ori o recolta fara sa semene si sa ude, precum si altora asemenea lui.

Cuvintele: „Aceia nadajduiesc in indurarea lui Allah” arata ca robul, oricate fapte ar savarsi, nu trebuie sa se sprijine pe ele si sa se bizuie pe ele, ci sa

nadajduiasca in indurarea Domnului sau, in primirea faptelor sale, in iertarea pacatelor si in acoperirea lipsurilor sale. De aceea El spune: „Iar Allah este Iertator", adica fata de cel care se caieste cu o cainta sincera, si „Milostiv": indurarea Sa cuprinde toate lucrurile, iar darnicia si binefacerea Sa se intind asupra fiecarei fiinte vii.

Aceasta dovedeste ca cel care implineste faptele amintite dobandeste iertarea lui Allah, caci faptele bune sterg faptele rele, si dobandeste indurarea Sa. Cand dobandeste iertarea, sunt indepartate de la el pedepsele acestei lumi si ale Vietii de Apoi, care sunt urmarile pacatelor iertate, iar efectele lor se risipesc. Cand dobandeste indurarea, dobandeste tot binele din aceasta lume si din Viata de Apoi.

Chiar faptele amintite sunt parte din indurarea lui Allah fata de ei: daca El nu le-ar fi daruit reusita, nu le-ar fi voit; daca nu le-ar fi dat puterea sa le implineasca, nu ar fi fost in stare; iar daca nu le-ar fi aratat bunatate, nu le-ar fi dus la capat si nu le-ar fi fost primite. Lui Ii apartine, asadar, intreaga lauda la inceput si la sfarsit. El este Cel care a daruit atat cauza, cat si rezultatul. Apoi Allah Preainaltul spune:

Versetul 219

﴿ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْخَمْرِ وَٱلْمَيْسِرِ ۖ قُلْ فِيهِمَآ إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَآ أَكْبَرُ مِن نَّفْعِهِمَا ۗ وَيَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ ۖ قُلِ ٱلْعَفْوَ ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْـَٔايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١٩﴾

219. Ei te intreaba despre bauturile ametitoare si jocurile de noroc. Spune: „In amandoua este un pacat mare si sunt unele foloase pentru oameni, insa pacatul lor este mai mare decat folosul lor." Si te intreaba ce sa cheltuiasca. Spune: „Prisosul." Astfel va lamureste Allah semnele, pentru ca voi sa cugetati -

Credinciosii te intreaba, o, Mesagerule, despre hotararea cu privire la bauturile ametitoare si jocurile de noroc. Consumul acestor bauturi si practicarea jocurilor de noroc existau in vremea ignorantei si la inceputul Islamului, iar in privinta lor aparuse o nelamurire. De aceea au intrebat ce hotarare li se aplica, iar Allah Preainaltul i-a poruncit Profetului Sau sa le arate folosul si vatamarea lor, ca aceasta sa fie o pregatire pentru interzicerea lor si pentru porunca hotarata de a le parasi.

El a vestit ca pacatul si vatamarea lor - pierderea mintii si a averii, impiedicarea de la pomenirea lui Allah si de la rugaciune, precum si vrajmasia si

ura pe care le nasc - sunt mai mari decat folosul pe care oamenii si-l inchipuie: castigul din comertul cu bauturi ametitoare, banii castigati prin jocuri de noroc si placerea sufleteasca simtita la practicarea lor.

Aceasta lamurire indeparteaza sufletele de ele, fiindca omul cu judecata alege lucrul al carui folos este mai mare si evita lucrul a carui vatamare este mai mare. Totusi, deoarece oamenii se obisnuisera cu ele si le-ar fi fost greu sa le paraseasca dintr-odata, acest verset a venit ca pregatire pentru interdictia mentionata in cuvintele lui Allah: „O, voi cei care credeti! Bauturile ametitoare, jocurile de noroc, pietrele ridicate si sagetile de ghicire sunt numai o necuratie din lucrarea lui Shaytan" pana la cuvintele: „Oare nu va veti opri?" (al-Ma'idah, 5:90-91). Aceasta tine de blandetea, indurarea si intelepciunea Sa. Cand a coborat versetul, 'Umar - Allah sa fie multumit de el - a spus: „Ne-am oprit, ne-am oprit."[24]

Khamr este orice substanta ametitoare care invaluie si acopera mintea, indiferent de felul ei. Maysir este orice intrecere in care exista o miza oferita de ambele parti: jocuri cu zaruri, sah si orice intrecere prin cuvinte ori fapte pentru o recompensa. Sunt exceptate cursele de cai si de camile si intrecerile de tir cu arcul; acestea sunt ingaduite fiindca ajuta la jihad, iar Legiuitorul a acordat o inlesnire in privinta lor.

Cuvintele: „Si te intreaba ce sa cheltuiasca" privesc cantitatea din averile lor pe care trebuie sa o ofere. Allah le-a facut lucrurile usoare si le-a poruncit sa cheltuiasca prisosul: ceea ce le este la indemana din avere, dupa acoperirea nevoilor si a trebuintelor lor de baza. Aceasta difera de la om la om, potrivit starii fiecaruia - bogat, sarac ori aflat intre cele doua. Fiecare poate cheltui ceea ce ii prisoseste, chiar si o jumatate de curmala.

De aceea Allah i-a poruncit Mesagerului Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - sa primeasca de la oameni acele purtari si milostenii care le sunt usoare si sa nu-i impovareze cu ceea ce le este greu. Allah Preainaltul nu ne-a poruncit aceste lucruri pentru ca ar avea nevoie de noi si nici pentru a ne pune o povara apasatoare. El ne-a poruncit ceea ce ne aduce fericire, ne este usor si ne foloseste noua si fratilor nostri. Pentru aceasta I se cuvine cea mai deplina lauda.

Dupa ce a oferit aceasta lamurire vindecatoare si le-a facut robilor cunoscute tainele Legii Sale, Allah spune: „Astfel va lamureste Allah semnele", adica dovezile care arata adevarul, aduc stiinta folositoare si deosebesc adevarul de fals, „pentru ca voi sa cugetati asupra acestei lumi si a Vietii de Apoi". Cugetati la intelepciunile Legii Sale si intelegeti ca poruncile Sale cuprind binele acestei lumi si al Vietii de Apoi. Cugetati si la aceasta lume, la repeziciunea cu care se

[24] Relatat de imam Ahmad in al-Musnad (1/53), Abu Dawud (3670), at-Tirmidhi (3049) si an-Nasa'i (8/286). Ibn al-Madini si at-Tirmidhi l-au declarat autentic, asa cum mentioneaza Ibn Kathir in Tafsir-ul sau (2/87).

sfarseste, ca sa nu va alipiti de ea, si la Viata de Apoi, la statornicia ei si la faptul ca ea este salasul rasplatirii, ca sa o claditi prin fapte.

Versetul 220

فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةِ ۗ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْيَتَـٰمَىٰ ۖ قُلْ إِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ ۖ وَإِن
تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَٰنُكُمْ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ ٱلْمُفْسِدَ مِنَ ٱلْمُصْلِحِ ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَعْنَتَكُمْ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٠﴾

220. - asupra acestei lumi si a Vietii de Apoi. Si te intreaba despre orfani. Spune: „Indreptarea treburilor lor este mai buna; iar daca va amestecati treburile cu ale lor, ei sunt fratii vostri.” Allah stie cine strica si cine indreapta. Daca Allah ar fi voit, v-ar fi pus in greutate. Cu adevarat, Allah este Atotputernic, Preaintelept.

Cand au coborat cuvintele lui Allah: „Cu adevarat, cei care mananca pe nedrept averile orfanilor nu fac decat sa inghita foc in pantecele lor si vor arde intr-o Flacara aprinsa” (an-Nisa', 4:10), musulmanii au resimtit greutatea acestei avertizari. Ei si-au separat mancarea de mancarea orfanilor, de teama sa nu consume ceva din ea, chiar si in imprejurarile in care oamenii obisnuiesc sa manance impreuna. L-au intrebat pe Profet - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - despre aceasta.[25]

Allah Preainaltul le-a vestit ca scopul este buna administrare a averilor orfanilor prin pastrarea, ocrotirea si sporirea lor prin negot. Amestecarea treburilor si a hranei cu ale lor este ingaduita intr-un fel care nu le dauneaza, caci ei sunt fratii vostri, iar fratii isi impart in mod obisnuit hrana si treburile. Criteriul este intentia si fapta.

Cel despre care Allah stie ca urmareste binele orfanului si ca nu ravneste la averea lui nu savarseste niciun pacat daca, fara intentie, ajunge la el ceva din averea orfanului. Insa cel despre care Allah stie ca urmareste, prin amestecarea bunurilor, sa consume si sa-si insuseasca averea orfanului este pus in greutate si socotit vinovat. Mijloacelor li se aplica aceeasi hotarare ca scopurilor lor.

Versetul dovedeste ingaduirea diferitelor forme de amestec in mancare, bautura, contracte si altele. Aceasta inlesnire este o dovada a blandetii si binefacerii lui Allah Preainaltul si o usurare pentru credinciosi. Altfel, „daca

[25] A se vedea al-Musnad de imam Ahmad (1/325), Sunan Abu Dawud (2871), Sunan an-Nasa'i (6/256) si al-Mustadrak de al-Hakim (2/278); adh-Dhahabi a fost de acord cu aprecierea sa.

Allah ar fi voit, v-ar fi pus in greutate", adica v-ar fi ingreunat situatia prin neacordarea acestei inlesniri, iar voi ati fi ajuns in stramtorare si pacat.

„Cu adevarat, Allah este Atotputernic": Lui Ii apartin puterea desavarsita si stapanirea asupra tuturor lucrurilor. Cu toate acestea, El este „Preaintelept" si nu face decat ceea ce cere intelepciunea Sa desavarsita si grija Sa deplina. Puterea Sa nu contrazice intelepciunea. Nu se spune ca El face ceea ce voieste fie ca se potriveste, fie ca se impotriveste intelepciunii, ci se spune ca faptele si hotararile Sale urmeaza intelepciunea Sa.

El nu creeaza nimic in zadar; la temelia fiecarui lucru se afla o intelepciune, fie ca o cunoastem, fie ca nu. Tot astfel, El nu legiuieste nimic pentru robii Sai lipsit de intelepciune. Nu porunceste decat ceea ce cuprinde un bine deplin ori predominant si nu interzice decat ceea ce cuprinde un rau deplin ori predominant, datorita desavarsirii intelepciunii si indurarii Sale.

Versetul 221

وَلَا تَنكِحُواْ ٱلْمُشْرِكَٰتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَّ ۚ وَلَأَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّن مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ ۗ وَلَا تُنكِحُواْ ٱلْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُواْ ۚ وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّن مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ۗ أُوْلَٰٓئِكَ يَدْعُونَ إِلَى ٱلنَّارِ ۖ وَٱللَّهُ يَدْعُوٓاْ إِلَى ٱلْجَنَّةِ وَٱلْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِۦ ۖ وَيُبَيِّنُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢١﴾

221. Nu va casatoriti cu femeile politeiste pana cand nu cred. O sclava credincioasa este mai buna decat o femeie politeista, chiar daca aceasta va place. Si nu dati femeile credincioase in casatorie barbatilor politeisti pana cand nu cred. Un sclav credincios este mai bun decat un politeist, chiar daca acesta va place. Aceia cheama la Foc, iar Allah cheama la Paradis si la iertare, cu ingaduinta Sa. El le lamureste oamenilor semnele Sale, pentru ca ei sa-si aduca aminte.

„Nu va casatoriti cu femeile politeiste" atata vreme cat raman in politeism, „pana cand nu cred". O femeie credincioasa, oricat de lipsita de frumusete ar fi, este mai buna decat o femeie politeista, oricat de frumoasa ar fi aceasta. Hotararea este generala pentru toate femeile politeiste, iar versetul din al-Ma'idah a stabilit o exceptie pentru femeile Oamenilor Cartii: „si femeile curate dintre cei carora li s-a dat Scriptura inaintea voastra" (al-Ma'idah, 5:5). Cuvintele: „Si nu dati femeile credincioase in casatorie barbatilor politeisti pana cand nu cred" sunt generale si nu cuprind nicio exceptie.

Apoi Allah Preainaltul a aratat intelepciunea interzicerii casatoriei unui musulman ori a unei musulmane cu cel care li se impotriveste in religie: „Aceia cheama la Foc" prin cuvintele, faptele si starile lor. Amestecarea cu ei il pune pe om in primejdie, iar aceasta nu este o primejdie lumeasca, ci nefericirea vesnica.

Din motivarea versetului se intelege interdictia amestecarii cu orice politeist si inovator. Daca nu este ingaduita casatoria cu ei, desi cuprinde numeroase foloase, simpla amestecare este cu atat mai vrednica de a fi evitata, indeosebi atunci cand politeistul ori altul asemenea lui se afla deasupra musulmanului, cum este cazul slujirii lui si al altor situatii asemanatoare.

Cuvintele: „Si nu dati femeile credincioase in casatorie barbatilor politeisti" dovedesc ca prezenta wali-ului, tutorele femeii, este o conditie a casatoriei. „Iar Allah cheama la Paradis si la iertare": El ii cheama pe robii Sai la dobandirea Paradisului si a iertarii, una dintre urmarile iertarii fiind indepartarea pedepselor. Chemarea se face prin cauzele care duc la acestea: fapte drepte, cainta sincera, stiinta folositoare si lucrare dreapta.

„El le lamureste oamenilor semnele Sale", adica hotararile si intelepciunile lor, „pentru ca ei sa-si aduca aminte". Astfel isi amintesc ceea ce au uitat, afla ceea ce nu stiau si implinesc ceea ce au neglijat.

Versetele 222 la 223

وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْمَحِيضِ ۖ قُلْ هُوَ أَذًى فَٱعْتَزِلُوا۟ ٱلنِّسَآءَ فِى ٱلْمَحِيضِ ۖ وَلَا
تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ ۖ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ ٱللَّهُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
يُحِبُّ ٱلتَّوَّٰبِينَ وَيُحِبُّ ٱلْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾

222. Ei te intreaba despre menstruatie. Spune: „Ea este o vatamare. Asadar, abstineti-va de la actul sexual cu femeile in timpul menstruatiei si nu va apropiati de ele pana cand nu se curata. Iar dupa ce s-au curatit, apropiati-va de ele pe unde v-a poruncit Allah." Cu adevarat, Allah ii iubeste pe cei care se caiesc mereu si ii iubeste pe cei care se curatesc.

نِسَآؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأْتُوا۟ حَرْثَكُمْ أَنَّىٰ شِئْتُمْ ۖ وَقَدِّمُوا۟ لِأَنفُسِكُمْ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ
وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُم مُّلَٰقُوهُ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٣﴾

223. Sotiile voastre sunt un ogor pentru voi; veniti, asadar, la ogorul vostru cum voiti. Trimiteti inainte bine pentru sufletele voastre, temeti-va de Allah si sa stiti ca Il veti intalni. Si vesteste-le credinciosilor bucuria.

Allah Preainaltul vesteste despre intrebarea lor privitoare la menstruatie: dupa aparitia ei, femeia ramane precum era inainte ori trebuie evitata cu totul, asa cum fac iudeii? El a vestit ca menstruatia este o vatamare. Iar daca este o vatamare, intelepciunea cere ca Allah sa-i opreasca pe robii Sai numai de la locul vatamarii.

De aceea spune: „Abstineti-va de la actul sexual cu femeile in timpul menstruatiei", adica de locul menstruatiei, prin evitarea actului sexual vaginal. Acesta este interzis prin consens. Faptul ca porunca de indepartare este legata de locul menstruatiei arata ca atingerea si apropierea de femeia aflata la menstruatie, in afara actului sexual vaginal, sunt ingaduite.

Totusi, cuvintele: „si nu va apropiati de ele pana cand nu se curata" arata ca se cuvine evitata si apropierea de zona aflata langa locul menstruatiei, adica dintre buric si genunchi. Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, atunci cand voia sa se apropie de sotia sa in timpul menstruatiei, ii poruncea sa-si puna un acoperamant in jurul taliei, apoi se apropia de ea.[26]

Indepartarea si interdictia dureaza „pana cand nu se curata", adica pana cand sangerarea se opreste. Odata cu oprirea sangelui dispare interdictia legata de curgerea lui. Pentru ca actul sexual vaginal sa devina ingaduit sunt insa doua conditii: oprirea sangelui si baia rituala completa dupa menstruatie. Cand sangele se opreste, prima conditie este implinita, iar a doua ramane. De aceea spune: „Iar dupa ce s-au curatit", adica dupa ce au facut ghusl, „apropiati-va de ele pe unde v-a poruncit Allah", adica in partea din fata, nu in anus, fiindca acela este locul ogorului.

Aceasta dovedeste obligativitatea ghusl-ului pentru femeia aflata la menstruatie si faptul ca oprirea sangelui este o conditie pentru validitatea lui. Fiindca aceasta interdictie este o dovada a blandetii lui Allah fata de robii Sai si o ocrotire impotriva vatamarii, El spune: „Cu adevarat, Allah ii iubeste pe cei care se caiesc mereu", adica pe cei care se caiesc neincetat de pacate, „si ii iubeste pe cei care se curatesc", adica pe cei care se feresc de pacate.

Aceasta cuprinde curatirea fizica de necuratii si de starile de impuritate rituala. In ea se afla dovada ca Legea prescrie curatenia in general, deoarece Allah ii iubeste pe cei caracterizati prin ea. De aceea curatenia este conditie pentru validitatea rugaciunii si a tawaf-ului si pentru ingaduirea atingerii mushaf-ului. Ea cuprinde si curatirea launtrica de moravuri josnice, insusiri urate si fapte ticaloase.

„Sotiile voastre sunt un ogor pentru voi; veniti, asadar, la ogorul vostru cum voiti": din fata ori din spate, cu conditia ca actul sa aiba loc numai vaginal, fiindca acolo este locul ogorului si locul din care vine copilul. Aceasta dovedeste

[26] Relatat de al-Bukhari (302) si Muslim (293), din hadithul lui 'A'ishah - Allah sa fie multumit de ea.

interzicerea actului sexual anal, caci Allah nu a ingaduit apropierea de femeie decat in locul ogorului. Hadithurile de la Profet - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - sunt numeroase in privinta interzicerii lui si a blestemarii celui care il savarseste.[27]

„Trimiteti inainte bine pentru sufletele voastre", apropiindu-va de Allah prin fapte bune. Din acestea face parte si faptul ca barbatul se apropie de sotia sa si are relatii cu ea cu intentia apropierii de Allah, nadajduind rasplata si dobandirea unor urmasi prin care Allah sa aduca folos.

„Temeti-va de Allah" in toate starile voastre, ramanand statornici in evlavie si ajutandu-va pentru aceasta de cunoasterea faptului ca „Il veti intalni" si ca El va va rasplati pentru faptele drepte si pentru celelalte fapte.

„Si vesteste-le credinciosilor bucuria." Lucrul vestit nu este numit, pentru a cuprinde totul: ei au vestea cea buna in viata lumeasca si in Viata de Apoi. Aceasta veste cuprinde orice bine si indepartarea oricarui rau pe care Allah le-a randuit ca roade ale credintei. Ea arata iubirea lui Allah pentru credinciosi si pentru ceea ce ii bucura, precum si faptul ca este recomandat ca ei sa fie insufletiti si indemnati prin ceea ce Allah le-a pregatit drept rasplata in aceasta lume si in Viata de Apoi.

Versetul 224

وَلَا تَجْعَلُوا۟ ٱللَّهَ عُرْضَةً لِّأَيْمَـٰنِكُمْ أَن تَبَرُّوا۟ وَتَتَّقُوا۟ وَتُصْلِحُوا۟ بَيْنَ ٱلنَّاسِ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾

224. Nu faceti din juramintele voastre pe Allah o piedica pentru a savarsi binele, a fi evlaviosi si a impaca oamenii. Iar Allah este Atoateauzitor, Atotstiutor.

Scopul juramantului este preamarirea Celui pe care se jura si intarirea lucrului jurat. Allah Preainaltul a poruncit pastrarea juramintelor, ceea ce ar cere, in principiu, respectarea lor in orice privinta. El a facut insa exceptie atunci cand respectarea juramantului presupune parasirea unui lucru mai iubit de El.

Allah le-a interzis robilor Sai sa faca din juramintele lor o piedica ce ii opreste sa savarseasca binele, sa se fereasca de rau si sa impace oamenii. Cel care jura sa paraseasca o obligatie trebuie sa-si incalce juramantul si ii este interzis sa staruie in respectarea lui. Celui care jura sa paraseasca un lucru recomandat ii este recomandat sa-si incalce juramantul. Cel care jura sa savarseasca un lucru

[27] A se vedea Musnad Ahmad (2/444), Sunan Abu Dawud (2162) si 'Ishrat an-Nisa' de an-Nasa'i (129). A se vedea si Tafsir Ibn Kathir la acest verset.

interzis trebuie sa-si incalce juramantul, iar celui care jura sa savarseasca un lucru nerecomandat ii este recomandat sa-l incalce.

In privinta unui lucru ingaduit, se cuvine ca juramantul sa fie pastrat. Din acest verset se deduce regula cunoscuta potrivit careia, atunci cand mai multe foloase intra in conflict, se da intaietate celui mai important. Aici, ducerea juramantului pana la capat cuprinde un folos, insa implinirea poruncilor lui Allah in lucrurile amintite cuprinde un folos mai mare, de aceea ii este data intaietate.

Apoi versetul se incheie cu aceste doua Nume nobile: „Allah este Atoateauzitor", adica aude toate glasurile, si „Atotstiutor", adica stie scopurile si intentiile. Aici intra auzirea cuvintelor celor care jura si cunoasterea intentiilor lor, bune ori rele. In aceasta se afla avertizarea cu privire la rasplata Sa: faptele si intentiile voastre sunt pe deplin cunoscute de El.

Versetul 225

لَّا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ بِٱللَّغْوِ فِىٓ أَيْمَـٰنِكُمْ وَلَـٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾

225. Allah nu va trage la socoteala pentru juramintele neintentionate, ci va va trage la socoteala pentru ceea ce au dobandit inimile voastre. Iar Allah este Iertator, Bland.

Allah nu va trage la socoteala pentru juramintele lipsite de intentie, care le vin oamenilor pe limba fara sa fie rostite cu un scop si fara sa fie asumate in inima. Ele sunt simple vorbe. Asa sunt expresiile din vorbirea obisnuita: „Nu, pe Allah" si „Ba da, pe Allah", ori juramantul despre un lucru trecut pe care omul il crede adevarat.

Tragerea la socoteala priveste ceea ce inima a intentionat. Aceasta dovedeste ca intentiile sunt luate in considerare in cuvinte asa cum sunt luate in considerare in fapte. Allah este Iertator fata de cel care se intoarce la El cu cainta si Bland fata de cel care Ii este neascultator: nu Se grabeste sa-l pedepseasca, ci Se poarta cu blandete fata de el, ii acopera greselile si il iarta, desi are putere asupra lui si acesta se afla in mana Sa.

Versetele 226 la 227

لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ۖ فَإِن فَآءُو فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾

226. Pentru cei care jura sa se abtina de la sotiile lor este o asteptare de patru luni. Daca se intorc, atunci Allah este Iertator, Milostiv.

وَإِنْ عَزَمُوا۟ ٱلطَّلَٰقَ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾

227. Iar daca hotarasc divortul, atunci Allah este Atoateauzitor, Atotstiutor.

Aceasta este una dintre formele de juramant care il privesc in mod deosebit pe sot in legatura cu sotia sa: barbatul jura sa nu mai aiba relatii intime cu ea, fie fara termen, fie pentru mai putin ori mai mult de patru luni. Daca termenul este mai mic de patru luni, juramantul este asemenea celorlalte juraminte: daca il incalca, ofera ispasirea; daca il duce pana la capat, nu datoreaza nimic, iar sotia nu poate cere nimic impotriva lui, fiindca i s-a acordat dreptul la acest rastimp de patru luni.

Daca juramantul este pe termen nelimitat ori pentru mai mult de patru luni, i se stabileste un termen de patru luni de la juramant, atunci cand sotia cere aceasta, fiindca este dreptul ei. La implinirea termenului, i se porunceste sa revina la relatiile conjugale. Daca revine, nu datoreaza decat ispasirea juramantului. Daca refuza, este silit sa divorteze, iar daca refuza si divortul, judecatorul pronunta divortul in locul lui.

Revenirea la sotie este insa mai iubita de Allah Preainaltul. De aceea spune: „Daca se intorc", adica daca revin la ceea ce jurasera sa paraseasca, relatiile intime, „atunci Allah este Iertator": El le iarta juramantul prin intoarcerea lor, si „Milostiv": le-a randuit o ispasire si o cale de iesire din juramant si nu l-a facut o obligatie de care sa nu se poata desprinde. El Se indura de ei si prin faptul ca se intorc la sotiile lor, aratandu-le afectiune si mila.

„Iar daca hotarasc divortul", adica refuza sa revina la relatiile conjugale, aceasta dovedeste ca nu le mai doresc si nu mai vor sa le pastreze ca sotii, iar aceasta nu poate insemna decat hotararea de a divorta. Daca se ajunge aici, sotul trebuie sa indeplineasca personal aceasta obligatie; altfel, judecatorul il sileste sau pronunta el divortul.

„Allah este Atoateauzitor, Atotstiutor" cuprinde o amenintare si un avertisment pentru cel care face acest juramant cu intentia de a-i face rau sotiei si de a-i ingreuna situatia. Versetul dovedeste ca ila' priveste numai sotia, prin

cuvintele: „de la sotiile lor”, si ca relatia conjugala este obligatorie cel putin o data la patru luni. Dupa cele patru luni, sotul este silit fie sa reia relatiile, fie sa divorteze, iar aceasta nu s-ar intampla decat pentru parasirea unei obligatii.

Versetul 228

وَٱلْمُطَلَّقَٰتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَٰثَةَ قُرُوٓءٍ ۚ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَن يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ فِىٓ أَرْحَامِهِنَّ إِن كُنَّ يُؤْمِنَّ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۚ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِى ذَٰلِكَ إِنْ أَرَادُوٓا۟ إِصْلَٰحًا ۚ وَلَهُنَّ مِثْلُ ٱلَّذِى عَلَيْهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۚ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾

228. Femeile divortate sa astepte, in privinta lor, trei cicluri. Nu le este ingaduit sa ascunda ceea ce Allah a creat in pantecele lor, daca ele cred in Allah si in Ziua de Apoi. Sotii lor au mai mult drept sa le ia inapoi in aceasta perioada, daca doresc impacarea. Femeile au drepturi asemanatoare indatoririlor lor, potrivit cu ceea ce este drept, iar barbatii au o treapta asupra lor. Allah este Atotputernic, Preaintelept.

Femeile de care sotii lor au divortat „sa astepte, in privinta lor”, adica sa respecte 'iddah timp de „trei cicluri”. Invatatii au pareri diferite daca termenul inseamna trei menstruatii ori trei perioade de curatenie, insa opinia corecta este ca aici quru' inseamna menstruatii.

Aceasta perioada de asteptare cuprinde mai multe intelepciuni. Una dintre ele este verificarea absentei unei sarcini. Dupa trei cicluri se stie ca nu exista o sarcina, iar filiatiile nu se amesteca. De aceea Allah le-a obligat sa spuna „ceea ce Allah a creat in pantecele lor” si le-a interzis sa ascunda sarcina ori menstruatia, fiindca ascunderea duce la numeroase rele.

Ascunderea sarcinii poate face ca femeia sa atribuie copilul altuia decat tatalui sau, din dorinta pentru acel barbat ori pentru a grabi sfarsitul perioadei de asteptare. Prin aceasta se rup legaturile de rudenie si se pierd drepturile la mostenire, rudele apropiate ale copilului ajung sa se acopere fata de el, iar el poate chiar sa se casatoreasca, fara sa stie, cu una dintre rudele cu care casatoria ii este interzisa. Pe de alta parte, copilul este atribuit altuia decat tatalui sau, cu toate consecintele neintemeiate care decurg de aici in privinta mostenirii si a rudeniei. Raul si stricaciunea cuprinse aici nu sunt cunoscute pe deplin decat de Domnul robilor. Chiar daca singurul rau ar fi convietuirea ei cu un barbat pentru care casatoria cu ea este nevalida si staruinta in marele pacat al zina, aceasta ar fi indeajuns.

Ascunderea menstruatiei poate lua doua forme. Daca se grabeste si pretinde in mod mincinos ca a avut menstruatia, ea pune capat dreptului sotului de a o lua inapoi si pretinde ca ii este ingaduita casatoria cu alt barbat, cu relele care decurg de aici. Daca minte spunand ca menstruatia nu a aparut, ca sa-si prelungeasca 'iddah si sa primeasca o intretinere care nu i se datoreaza, ceea ce ia este un castig oprit din doua motive: nu i se cuvine si il atribuie in mod mincinos unei hotarari a Legii. Este posibil ca fostul sot sa o ia inapoi dupa ce adevarata perioada de asteptare s-a incheiat, iar relatia sa fie nelegitima, fiindca ea a devenit straina de el.

De aceea Allah spune: „Nu le este ingaduit sa ascunda ceea ce Allah a creat in pantecele lor, daca ele cred in Allah si in Ziua de Apoi." Faptul ca ascund aceasta arata lipsa credintei lor adevarate in Allah si in Ziua de Apoi. Daca ar crede cu adevarat si ar sti ca vor fi rasplatite pentru faptele lor, nu ar savarsi asemenea lucruri. Versetul dovedeste si ca declaratia femeii despre lucrurile pe care numai ea le poate cunoaste - precum menstruatia, sarcina si altele - este acceptata.

„Sotii lor au mai mult drept sa le ia inapoi in aceasta perioada": atata vreme cat 'iddah nu s-a incheiat, sotii au dreptul mai mare de a le readuce in casatorie, „daca doresc impacarea", adica apropiere, armonie si afectiune. Din sensul versetului rezulta ca, daca ei nu doresc indreptarea, nu au intaietate in dreptul de a le lua inapoi. Nu le este ingaduit sa le ia inapoi cu intentia de a le vatama si de a le prelungi asteptarea.

In privinta puterii juridice a sotului de a o lua inapoi cu aceasta intentie, invatatii au doua opinii. Majoritatea considera ca intoarcerea produce efect, desi este interzisa. Opinia corecta este ca, daca nu doreste impacarea, el nu are aceasta putere, asa cum arata sensul vadit al versetului.

Aceasta este o alta intelepciune a perioadei de asteptare: sotul poate regreta despartirea, astfel ca i se ofera un timp in care sa chibzuiasca si sa hotarasca. Aceasta arata iubirea lui Allah pentru armonia dintre soti si neplacerea Sa fata de despartire, dupa cum Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a spus: „Cel mai urat dintre lucrurile ingaduite inaintea lui Allah este divortul."[28]

Aceasta hotarare priveste numai divortul revocabil. In cazul divortului irevocabil, sotul nu mai are dreptul de a o lua inapoi prin simpla revocare. Daca amandoi consimt sa reia casatoria, este nevoie de un contract nou care sa intruneasca toate conditiile.

[28] Relatat de Abu Dawud (2178), Ibn Majah (2018) si al-Hakim (2/196), din relatarea lui Muharib ibn Dithar, de la Ibn 'Umar. Al-Hafiz a spus in at-Talkhis (3/232): Abu Dawud si al-Bayhaqi l-au relatat mursal, fara Ibn 'Umar. Abu Hatim, ad-Daraqutni in al-'Ilal si al-Bayhaqi au considerat mai puternica versiunea mursal. Al-Albani a declarat autentic lantul versiunii mursal in Irwa' al-Ghalil (7/106).

„Femeile au drepturi asemanatoare indatoririlor lor, potrivit cu ceea ce este drept”: femeile au drepturi pe care sotii lor sunt datori sa le respecte, asemenea drepturilor obligatorii si recomandate pe care sotii le au asupra lor. Reperul este ceea ce oamenii recunosc drept echitabil, potrivit obiceiului locului si timpului pentru persoane aflate in situatii asemanatoare. Aceasta variaza dupa vremuri, locuri, imprejurari, persoane si obiceiuri.

Versetul dovedeste ca intretinerea, imbracamintea, buna convietuire, locuinta si frecventa relatiilor conjugale se stabilesc potrivit cu ceea ce este recunoscut drept echitabil. Aceasta este cerinta contractului de casatorie fara clauze speciale. Daca exista o conditie convenita, ea trebuie respectata, cu exceptia unei conditii care face ingaduit ceea ce este interzis ori interzice ceea ce este ingaduit.

„Iar barbatii au o treapta asupra lor”, adica un rang mai inalt, autoritate de conducere si un drept suplimentar, dupa cum spune Allah: „Barbatii sunt ocrotitori si responsabili pentru femei, datorita celor prin care Allah i-a favorizat pe unii fata de altii si datorita cheltuielilor pe care le fac din averile lor” (an-Nisa', 4:34). Profetia, judecata, conducerea mai mica si mai mare si celelalte functii de autoritate sunt incredintate barbatilor, iar in multe chestiuni barbatul primeste de doua ori partea femeii, cum se intampla in cazul mostenirii si in alte situatii.

„Allah este Atotputernic, Preaintelept”: Lui Ii apartin puterea biruitoare si marea stapanire careia i se supun toate lucrurile; totusi, alaturi de puterea Sa, El este Preaintelept in randuirea Sa. De la regula generala a versetului sunt exceptate femeile insarcinate, a caror 'iddah se incheie la nastere, femeile cu care casatoria nu a fost consumata, care nu au 'iddah, si sclavele, a caror 'iddah este de doua menstruatii, asa cum au spus Companionii - Allah sa fie multumit de ei. Contextul arata ca versetul are in vedere femeia libera.

Versetul 229

ٱلطَّلَٰقُ مَرَّتَانِ ۖ فَإِمْسَاكٌۢ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌۢ بِإِحْسَٰنٍ ۗ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن
تَأْخُذُوا۟ مِمَّآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـًٔا إِلَّآ أَن يَخَافَآ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا
يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا ٱفْتَدَتْ بِهِۦ ۗ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا
تَعْتَدُوهَا ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٢٩﴾

229. Divortul este de doua ori; apoi urmeaza fie pastrarea cu bunatate, fie eliberarea cu buna purtare. Nu va este ingaduit sa luati inapoi ceva din ceea ce

le-ati daruit, afara numai daca amandoi se tem ca nu vor putea respecta hotarele lui Allah. Daca va temeti ca ei nu vor putea respecta hotarele lui Allah, nu este niciun pacat asupra lor pentru ceea ce ea ofera ca rascumparare. Acestea sunt hotarele lui Allah, asa ca nu le incalcati. Cei care incalca hotarele lui Allah, aceia sunt nedreptii.

In vremea ignorantei si la inceputul Islamului, barbatul putea divorta de sotia sa de un numar nelimitat de ori. Daca voia sa o vatame, divorta de ea, iar cand ea se apropia de sfarsitul perioadei de asteptare o lua inapoi, apoi divorta din nou de ea si repeta aceasta la nesfarsit. Prin aceasta, ea suferea o vatamare a carei amploare numai Allah o cunoaste.

Allah Preainaltul a vestit ca „divortul" care permite intoarcerea este „de doua ori". Astfel, daca sotul nu urmareste vatamarea, are posibilitatea de a o lua inapoi si de a-si revedea hotararea in acest timp. Dupa depasirea celor doua divorturi nu mai exista aceasta posibilitate, fiindca cel care trece de doua fie se incumeta sa savarseasca un lucru interzis, fie nu doreste sa o pastreze, ci urmareste vatamarea ei.

De aceea Allah i-a poruncit sotului fie sa-si pastreze sotia „cu bunatate", adica sa convietuiasca frumos cu ea, asa cum fac barbatii asemanatori lui cu sotiile lor - aceasta este alegerea mai buna -, fie sa o lase si sa se desparta de ea „cu buna purtare". Din buna purtare face parte sa nu ia nimic din averea ei in schimbul despartirii, fiindca aceasta ar fi nedreptate si luare de avere fara o contraprestatie.

De aceea spune: „Nu va este ingaduit sa luati inapoi ceva din ceea ce le-ati daruit, afara numai daca amandoi se tem ca nu vor putea respecta hotarele lui Allah." Acesta este khul'-ul savarsit in mod corect: sotia nu-si doreste sotul din pricina firii lui, a infatisarii lui ori a lipsurilor sale in privinta religiei si se teme ca nu-I va putea da ascultare lui Allah in privinta drepturilor lui. „Daca va temeti ca ei nu vor putea respecta hotarele lui Allah, nu este niciun pacat asupra lor pentru ceea ce ea ofera ca rascumparare", fiindca aceasta este compensatia prin care ea obtine despartirea dorita. Versetul dovedeste legitimitatea khul'-ului atunci cand exista acest motiv.

„Acestea", adica hotararile Legii mentionate, „sunt hotarele lui Allah", hotararile pe care El le-a legiuit si la care v-a poruncit sa va opriti. „Cei care incalca hotarele lui Allah, aceia sunt nedreptii." Ce nedreptate este mai mare decat aceea de a savarsi un lucru oprit, trecand dincolo de ceea ce este ingaduit, fiindca omului nu-i ajunge ceea ce Allah i-a facut permis?

Nedreptatea este de trei feluri: nedreptatea robului intre el si Allah, cea mai mare nedreptate a robului - shirk-ul - si nedreptatea robului fata de fapturi. Allah nu iarta shirk-ul decat prin cainta; din drepturile robilor El nu lasa nimic

nepedepsit ori nereparat; iar nedreptatea dintre rob si Domnul sau, mai mica decat shirk-ul, se afla sub voia si intelepciunea Sa.

Versetele 230 la 231

فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُۥ مِنۢ بَعْدُ حَتَّىٰ تَنكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُۥ ۗ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ أَن يَتَرَاجَعَآ إِن ظَنَّآ أَن يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾

230. Daca el divorteaza de ea a treia oara, ea nu-i mai este ingaduita dupa aceea pana cand nu se casatoreste cu un alt sot. Daca acesta divorteaza de ea, nu este niciun pacat asupra lor daca se intorc unul la altul, daca amandoi cred ca vor putea respecta hotarele lui Allah. Acestea sunt hotarele lui Allah, pe care El le lamureste unor oameni care stiu.

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ ۚ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا۟ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُۥ ۚ وَلَا تَتَّخِذُوٓا۟ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ هُزُوًا ۚ وَٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَآ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْحِكْمَةِ يَعِظُكُم بِهِۦ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٣١﴾

231. Cand divortati de femei si ele se apropie de sfarsitul perioadei lor de asteptare, fie pastrati-le potrivit cu ceea ce este drept, fie eliberati-le potrivit cu ceea ce este drept. Nu le pastrati pentru a le vatama si pentru a incalca limitele. Cel care face aceasta s-a nedreptatit pe sine. Nu luati semnele lui Allah in batjocura. Amintiti-va binefacerea lui Allah asupra voastra si ceea ce El a pogorat asupra voastra din Carte si intelepciune, prin care va povatuieste. Temeti-va de Allah si sa stiti ca Allah este Atotstiutor al tuturor lucrurilor.

„Daca el divorteaza de ea", adica prin al treilea divort, „ea nu-i mai este ingaduita dupa aceea pana cand nu se casatoreste cu un alt sot", printr-o casatorie valabila in care are loc si relatia conjugala. Casatoria recunoscuta de Lege cuprinde contractul valabil si consumarea, iar asupra acestui lucru exista acord.

A doua casatorie trebuie sa fie una dorita in sine. Daca scopul ei este numai ca femeia sa devina din nou ingaduita primului sot, aceasta nu este o casatorie

recunoscuta si nu o face din nou ingaduita primului sot. Nici relatia cu stapanul unei sclave nu o face ingaduita primului sot, fiindca stapanul nu este sot.

Daca ea se casatoreste cu al doilea sot din dorinta sincera de casatorie, acesta are relatii cu ea, apoi se desparte de ea si 'iddah se incheie, „nu este niciun pacat asupra lor", adica asupra primului sot si asupra femeii, „daca se intorc unul la altul", printr-un nou contract incheiat intre ei. Faptul ca intoarcerea le este atribuita amandurora arata ca este necesar consimtamantul reciproc.

Pentru intoarcere se cere ca ei sa creada ca „vor putea respecta hotarele lui Allah", fiecare respectand drepturile celuilalt. Aceasta se intampla atunci cand regreta felul de convietuire de dinainte, care a dus la despartire, si hotarasc sa-l inlocuiasca printr-o convietuire buna. Atunci nu este niciun pacat in intoarcerea lor.

Din sensul versetului rezulta ca, daca ei nu cred ca vor putea respecta hotarele lui Allah si li se pare mai probabil ca situatia de dinainte si convietuirea rea vor continua, intoarcerea lor este un pacat. Nu este ingaduit sa te angajezi intr-o situatie in care porunca lui Allah nu va fi implinita si in care nu I se va da ascultare.

Aceasta arata ca, atunci cand omul vrea sa se angajeze intr-o activitate, mai ales intr-o functie de autoritate mica ori mare, trebuie sa se cerceteze pe sine. Daca vede ca are puterea necesara si este increzator ca isi poate indeplini indatoririle, sa mearga inainte; altfel, sa se opreasca.

Dupa ce Allah Preainaltul a lamurit aceste hotarari mari, a spus: „Acestea sunt hotarele lui Allah", adica legile pe care El le-a delimitat, explicat si limpezit, „pe care El le lamureste unor oameni care stiu", fiindca ei sunt cei care beneficiaza de ele si le aduc folos altora. Aici se afla o virtute vadita a oamenilor stiintei: Allah a facut ca lamurirea hotarelor Sale sa le fie adresata in mod deosebit si ei sa fie cei vizati. Se arata si ca Allah iubeste ca robii Sai sa cunoasca hotarele a ceea ce a pogorat asupra Mesagerului si sa dobandeasca intelegerea lor.

„Cand divortati de femei", printr-un divort revocabil, o data ori de doua ori, „si ele se apropie de sfarsitul perioadei lor de asteptare, fie pastrati-le potrivit cu ceea ce este drept, fie eliberati-le potrivit cu ceea ce este drept". Fie le luati inapoi cu intentia de a le respecta drepturile, fie le lasati fara intoarcere si fara vatamare.

De aceea spune: „Nu le pastrati pentru a le vatama si pentru a incalca limitele", trecand prin aceasta fapta de la ingaduit la interzis. Ingaduit este sa le pastrati cu bunatate; interzis este sa le tineti pentru vatamare. „Cel care face aceasta s-a nedreptatit pe sine." Chiar daca dreptul incalcat apartine unei fapturi, vatamarea se intoarce asupra celui care a voit-o.

„Nu luati semnele lui Allah in batjocura." Allah Si-a lamurit hotarele pe deplin, iar scopul este ca ele sa fie cunoscute, puse in lucrare si respectate, fara a

fi depasite. El nu le-a pogorat in zadar, ci cu adevar, sinceritate si seriozitate. A le lua in batjocura inseamna a te juca cu ele, a le incalca cu indrazneala si a nu le implini cerintele: vatamarea femeii prin pastrarea casatoriei ori prin despartire, inmultirea divorturilor ori rostirea celor trei deodata. Din indurarea Sa, Allah a randuit cate un divort, unul dupa altul, din blandete fata de om si pentru binele lui.

„Amintiti-va binefacerea lui Allah asupra voastra" in general: cu limba, prin lauda si preamarire; cu inima, prin recunoastere si marturisire; si cu madularele, folosindu-le in ascultarea lui Allah. „Si ceea ce El a pogorat asupra voastra din Carte si intelepciune", adica Sunnah. Prin ele v-a aratat caile binelui si v-a incurajat spre ele, v-a aratat caile raului si v-a avertizat impotriva lor, v-a facut cunoscut pe Sine si lucrarile Sale fata de aliatii si dusmanii Sai si v-a invatat ceea ce nu stiati.

S-a mai spus ca „intelepciunea" inseamna tainele Legii: Cartea cuprinde hotararea, iar intelepciunea lamureste intelepciunea lui Allah din porunci si interdictii. Ambele sensuri sunt corecte. De aceea spune: „prin care va povatuieste", adica prin ceea ce a pogorat asupra voastra. Aceasta intareste interpretarea potrivit careia intelepciunea inseamna tainele Legii, fiindca povatirea cuprinde lamurirea hotararii si a intelepciunii, incurajarea si avertizarea. Prin cunoasterea hotararii dispare nestiinta; intelepciunea insotita de incurajare naste dorinta, iar intelepciunea insotita de avertizare naste teama.

„Temeti-va de Allah" in toate treburile voastre „si sa stiti ca Allah este Atotstiutor al tuturor lucrurilor". De aceea El v-a lamurit aceste hotarari cu cea mai deplina precizie si trainicie, iar ele urmaresc binele oamenilor in orice timp si loc. Lui I se cuvin lauda si recunostinta.

Versetul 232

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَن يَنكِحْنَ أَزْوَٰجَهُنَّ إِذَا تَرَٰضَوْا۟ بَيْنَهُم بِٱلْمَعْرُوفِ ذَٰلِكَ يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ مِنكُمْ يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ذَٰلِكُمْ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَأَطْهَرُ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٢﴾

232. Cand divortati de femei si ele isi incheie perioada de asteptare, nu le impiedicati sa se casatoreasca din nou cu fostii lor soti, daca se invoiesc intre ei potrivit cu ceea ce este drept. Prin aceasta este povatuit cel dintre voi care crede in Allah si in Ziua de Apoi. Lucrul acesta este mai curat pentru voi si mai neprihanit. Allah stie, iar voi nu stiti.

Aceasta este o adresare catre tutorii femeii de care sotul a divortat de mai putin de trei ori. Dupa ce ea a iesit din 'iddah, daca fostul sot doreste sa se casatoreasca din nou cu ea, iar ea consimte, tatal ei ori alt tutore nu are voie sa o impiedice din manie, ura sau dezgust fata de ceea ce sotul a facut prin primul divort.

Cel care crede in Allah si in Ziua de Apoi este oprit de credinta sa sa impiedice aceasta casatorie. A permite casatoria este „mai curat pentru voi si mai neprihanit" decat ceea ce tutorele isi inchipuie: ca refuzul casatoriei este hotararea potrivita si ca trebuie sa raspunda primului divort prin impiedicarea noii casatorii, asa cum fac cei mandri si ingamfati.

Daca tutorele crede ca binele se afla in refuz, sa stie ca „Allah stie, iar voi nu stiti". Impliniti porunca Celui care cunoaste binele vostru, il voieste, are putere asupra lui si va inlesneste caile pe care le cunoasteti si pe cele pe care nu le cunoasteti.

Versetul dovedeste ca pentru casatorie este obligatorie prezenta unui wali. Allah le-a interzis tutorilor sa impiedice femeile, iar aceasta interdictie nu li s-ar adresa decat cu privire la un lucru aflat sub autoritatea lor si asupra caruia au un drept.

Versetul 233

ج صلے
* وَٱلْوَٰلِدَٰتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ ۚ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ ٱلرَّضَاعَةَ ۚ
وَعَلَى ٱلْمَوْلُودِ لَهُۥ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۚ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا ۚ
لَا تُضَآرَّ وَٰلِدَةٌۢ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَّهُۥ بِوَلَدِهِۦ ۚ وَعَلَى ٱلْوَارِثِ مِثْلُ ذَٰلِكَ ۗ فَإِنْ
أَرَادَا فِصَالًا عَن تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ۗ وَإِنْ أَرَدتُّمْ أَن
تَسْتَرْضِعُوٓا۟ أَوْلَٰدَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُم مَّآ ءَاتَيْتُم بِٱلْمَعْرُوفِ ۗ وَٱتَّقُوا۟
ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾

233. Mamele sa-si alapteze copiii doi ani intregi, pentru cel care doreste sa desavarseasca alaptarea. Tatalui copilului ii revine asigurarea hranei si a imbracamintei lor, potrivit cu ceea ce este drept. Niciun suflet nu este impovarat peste puterea sa. Nicio mama sa nu fie vatamata din pricina copilului ei si niciun tata din pricina copilului sau. Mostenitorului ii revine acelasi lucru. Daca amandoi doresc intarcarea prin invoiala si consultare, nu este niciun pacat asupra lor. Iar daca doriti sa cautati doici pentru copiii vostri, nu este niciun

pacat asupra voastra, daca platiti potrivit cu ceea ce este drept. Temeti-va de Allah si sa stiti ca Allah vede deplin ceea ce faceti.

Acesta este un enunt cu sens de porunca, prezentata ca un lucru stabilit care nu mai are nevoie de o porunca expresa: mamele „sa-si alapteze copiii doi ani". Fiindca expresia „un an" poate desemna atat anul intreg, cat si cea mai mare parte a lui, Allah a spus: „doi ani intregi, pentru cel care doreste sa desavarseasca alaptarea".

Dupa implinirea celor doi ani, alaptarea copilului este completa, iar laptele primit dupa aceea este asemenea celorlalte alimente. De aceea alaptarea de dupa doi ani nu mai produce interdictia de casatorie datorata rudeniei prin alaptare.

Din acest text si din cuvintele lui Allah: „Purtarea si intarcarea lui sunt treizeci de luni" (al-Ahqaf, 46:15) se intelege ca durata minima a sarcinii este de sase luni si ca un copil poate trai daca se naste dupa aceasta perioada.

„Tatalui copilului" - adica tatalui - „ii revine asigurarea hranei si a imbracamintei lor, potrivit cu ceea ce este drept." Aceasta cuprinde atat situatia in care femeia se afla inca in casatoria lui, cat si situatia in care este divortata. Tatal trebuie sa-i asigure hrana, intretinerea si imbracamintea, acestea reprezentand plata alaptarii. Daca femeia este inca sotia lui, nu i se datoreaza pentru alaptare o plata separata de intretinere si imbracaminte.

Fiecare este tratat potrivit starii sale. De aceea spune: „Niciun suflet nu este impovarat peste puterea sa." Saracul nu este obligat la cheltuiala bogatului, iar cel care nu are nimic nu este obligat sa cheltuiasca pana cand dobandeste mijloace.

„Nicio mama sa nu fie vatamata din pricina copilului ei": nu este ingaduit ca mama sa fie impiedicata sa alapteze ori sa nu i se ofere intretinerea, imbracamintea sau plata care i se cuvin. „Si niciun tata din pricina copilului sau": mama nu are voie sa refuze alaptarea cu intentia de a-l vatama, sa ceara mai mult decat ceea ce i se cuvine ori sa foloseasca alte mijloace de vatamare.

Expresia „tatal copilului" arata ca pruncul este atribuit tatalui, fiindca ii este daruit lui si face parte din castigul sau. De aceea tatal poate lua din averea copilului, fie ca acesta consimte, fie ca nu, spre deosebire de mama.

„Mostenitorului ii revine acelasi lucru": daca tatal lipseste si copilul nu are avere, mostenitorului copilului ii revine, asemenea tatalui, obligatia de a asigura intretinerea si imbracamintea femeii care alapteaza. Aceasta dovedeste obligativitatea intretinerii rudelor lipsite de mijloace de catre ruda instarita care le-ar mosteni.

„Daca amandoi", adica parintii, „doresc intarcarea" copilului inainte de doi ani, „prin invoiala" reciproca „si consultare" asupra faptului daca aceasta este ori

nu in folosul copilului, atunci, daca amandoi consimt si exista un folos, „nu este niciun pacat asupra lor”. Din sensul versetului rezulta ca intarcarea nu este ingaduita daca numai unul consimte ori daca nu este in folosul copilului.

„Iar daca doriti sa cautati doici pentru copiii vostri”, altele decat mamele lor, fara intentia de vatamare, „nu este niciun pacat asupra voastra, daca platiti potrivit cu ceea ce este drept”, adica daca le dati doicilor plata cuvenita. „Allah vede deplin ceea ce faceti” si va va rasplati pentru aceasta cu bine ori rau.

Versetul 234

وَٱلَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَٰجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۖ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِىٓ أَنفُسِهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٤﴾

234. Aceia dintre voi care mor si lasa in urma sotii: acestea sa astepte, in privinta lor, patru luni si zece zile. Dupa ce isi incheie perioada de asteptare, nu este niciun pacat asupra voastra pentru ceea ce fac ele cu ele insele, potrivit cu ceea ce este drept. Allah este pe deplin Cunoscator al celor pe care le faceti.

Cand sotul moare, sotia lui trebuie sa astepte patru luni si zece zile. Intelepciunea este ca sarcina sa poata deveni vadita in cele patru luni si fatul sa inceapa sa se miste la inceputul lunii a cincea. Din aceasta hotarare generala sunt exceptate femeile insarcinate, a caror 'iddah se incheie la nastere. De asemenea, perioada sclavei este jumatate din perioada femeii libere: doua luni si cinci zile.

„Dupa ce isi incheie perioada de asteptare, nu este niciun pacat asupra voastra pentru ceea ce fac ele cu ele insele”, revenind la podoaba si parfum, „potrivit cu ceea ce este drept”, adica intr-un fel care nu este interzis si nici nerecomandat.

Aceasta dovedeste obligativitatea doliului pe durata 'iddah pentru femeia al carei sot a murit, spre deosebire de celelalte femei divortate ori despartite. Invatatii sunt in consens asupra acestui lucru. „Allah este pe deplin Cunoscator al celor pe care le faceti”: El cunoaste faptele voastre vadite si ascunse, limpezi si tainice, si va va rasplati pentru ele.

Adresarea catre tutori prin cuvintele: „nu este niciun pacat asupra voastra pentru ceea ce fac ele cu ele insele” arata ca tutorele vegheaza asupra femeii, o opreste de la ceea ce nu-i este ingaduit sa faca si o obliga la ceea ce ii este obligatoriu. Lui ii revine aceasta indatorire.

Versetul 235

ج
وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِۦ مِنْ خِطْبَةِ ٱلنِّسَآءِ أَوْ أَكْنَنتُمْ فِىٓ أَنفُسِكُمْ
عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَٰكِن لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّآ أَن تَقُولُوا۟ قَوْلًا
مَّعْرُوفًا ۬ وَلَا تَعْزِمُوا۟ عُقْدَةَ ٱلنِّكَاحِ حَتَّىٰ يَبْلُغَ ٱلْكِتَٰبُ أَجَلَهُۥ ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ
يَعْلَمُ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ فَٱحْذَرُوهُ ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٣٥﴾

235. Nu este niciun pacat asupra voastra pentru aluzia prin care cereti in casatorie aceste femei ori pentru ceea ce ascundeti in sufletele voastre. Allah stie ca va veti gandi la ele. Dar nu le faceti promisiuni in taina, ci rostiti numai cuvinte cuviincioase. Nu hotarati incheierea casatoriei pana cand perioada prescrisa nu ajunge la sfarsit. Sa stiti ca Allah cunoaste ceea ce se afla in sufletele voastre, asa ca feriti-va de El. Si sa stiti ca Allah este Iertator, Bland.

Aceasta este hotararea privitoare la femeia aflata in 'iddah dupa moartea sotului ori la femeia despartita printr-un divort irevocabil in timpul vietii sotului. Unui alt barbat decat cel de care ea s-a despartit ii este interzis sa-i faca o cerere directa in casatorie. Acesta este sensul cuvintelor: „Dar nu le faceti promisiuni in taina."

In schimb, Allah a aratat ca aluzia nu este un pacat. Deosebirea este ca cererea directa nu poate insemna altceva decat casatoria; de aceea este interzisa, pentru ca femeia sa nu grabeasca si sa nu minta cu privire la incheierea perioadei sale de asteptare din dorinta de a se casatori. Aici se afla dovada interzicerii mijloacelor care duc la lucrul oprit si a respectarii dreptului primului sot, prin faptul ca ea nu isi ia angajamente de casatorie fata de altul pe durata 'iddah.

Aluzia poate insemna atat casatoria, cat si altceva, de aceea este ingaduita in cazul femeii despartite irevocabil. Barbatul ii poate spune, de pilda: „Doresc sa ma casatoresc" ori „Mi-ar placea sa-mi ceri parerea dupa incheierea perioadei tale de asteptare" si alte cuvinte asemanatoare. Aceasta este ingaduita fiindca nu are limpezimea cererii directe, iar sufletele au o inclinatie puternica spre un asemenea lucru.

Este ingaduit si ca omul sa pastreze in sine intentia de a se casatori cu femeia aflata in 'iddah dupa incheierea perioadei ei. De aceea spune: „ori pentru ceea ce ascundeti in sufletele voastre. Allah stie ca va veti gandi la ele." Toate aceste amanunte privesc cele care preceda contractul. Contractul de casatorie insusi nu este ingaduit „pana cand perioada prescrisa nu ajunge la sfarsit", adica pana cand 'iddah se incheie.

„Sa stiti ca Allah cunoaste ceea ce se afla in sufletele voastre”, adica: intentionati binele si nu intentionati raul, din teama de pedeapsa Sa si nadajduind rasplata Sa. Sa stiti ca Allah este Iertator fata de cel de la care au pornit pacate, apoi s-a cait de ele si s-a intors la Domnul sau, si este Bland, deoarece nu Se grabeste sa-i pedepseasca pe cei neascultatori pentru neascultarea lor, desi are putere deplina asupra lor.

Versetul 236

لَّا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ مَا لَمْ تَمَسُّوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا۟ لَهُنَّ فَرِيضَةً
وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى ٱلْمُوسِعِ قَدَرُهُۥ وَعَلَى ٱلْمُقْتِرِ قَدَرُهُۥ مَتَٰعًۢا بِٱلْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى
ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣٦﴾

236. Nu este niciun pacat asupra voastra daca divortati de femei inainte sa le fi atins ori sa le fi stabilit o zestre. Dar daruiti-le ceva: cel instarit potrivit mijloacelor sale, iar cel lipsit potrivit mijloacelor sale, un dar potrivit cu ceea ce este drept. Aceasta este o indatorire asupra celor care fac bine.

Adica: nu este niciun pacat asupra voastra, o, soti, daca divortati de femei inainte de consumarea casatoriei si inainte de stabilirea zestrei. Chiar daca aceasta le frange sufletul, vatamarea este compensata prin darul de despartire. De aceea trebuie sa le oferiti ceva din avere, ca alinare pentru inimile lor: cel instarit potrivit mijloacelor sale, iar cel aflat in stramtorare potrivit mijloacelor sale.

Marimea darului se stabileste potrivit obiceiului recunoscut si difera dupa imprejurari. De aceea Allah spune: „un dar potrivit cu ceea ce este drept”. Acest dar este un drept al femeilor, a carui respectare este obligatorie pentru cei care fac bine; acestia nu au voie sa le nedreptateasca. Dupa ce le-au facut sa isi indrepte gandul spre casatorie, sa o doreasca si sa-si lege inimile de ea, iar apoi nu le-au oferit ceea ce isi doreau, li se cuvine in schimb acest dar.

Cat de frumoasa este aceasta hotarare divina si cat de limpede arata intelepciunea si indurarea Legiuitorului! Cine este mai bun decat Allah in judecata pentru un popor care are certitudine? Aceasta este hotararea privitoare la femeile divortate inainte de consumarea casatoriei si inainte de stabilirea zestrei. Apoi Allah mentioneaza hotararea privitoare la cele carora zestrea le fusese stabilita.

Versetul 237

وَإِن طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّآ أَن يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوَاْ ٱلَّذِى بِيَدِهِۦ عُقْدَةُ ٱلنِّكَاحِ وَأَن تَعْفُوٓاْ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَلَا تَنسَوُاْ ٱلْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٧﴾

237. Daca divortati de ele inainte sa le fi atins, dupa ce le-ati stabilit o zestre, atunci lor li se cuvine jumatate din ceea ce ati stabilit, afara numai daca ele renunta ori renunta cel in mana caruia se afla legatura casatoriei. Iar sa renuntati este mai aproape de evlavie. Nu uitati bunavointa dintre voi. Cu adevarat, Allah vede deplin ceea ce faceti.

Adica: daca divortati de femei inainte de consumarea casatoriei, dupa ce ati stabilit zestrea, femeii divortate ii revine jumatate din zestrea stabilita, iar voua va revine cealalta jumatate. Aceasta este indatorirea, daca nu intervine iertarea si renuntarea benevola: femeia poate renunta in favoarea sotului la jumatatea care i se cuvine, daca are capacitatea legala sa faca aceasta.

Ori poate renunta „cel in mana caruia se afla legatura casatoriei". Potrivit opiniei corecte, acesta este sotul, fiindca el are in mana desfacerea legaturii casatoriei, iar tutorele nu poate renunta la un drept dobandit de femeie, deoarece nu este nici titularul acelui drept, nici imputernicitul ei. S-a spus si ca acesta este tatal, iar formularea versetului indica aceasta opinie.[29]

Apoi Allah indeamna la iertare si arata ca acela care renunta este mai aproape de evlavie, fiindca aceasta este o facere de bine care aduce alinare sufletului. Omul nu trebuie sa se lipseasca pe sine de binefacere si de ceea ce este drept si nici sa uite bunavointa, care este treapta cea mai inalta a purtarii dintre oameni.

Purtarea oamenilor unii fata de altii are doua trepte. Prima este dreptatea si echitatea obligatorie: sa iei ceea ce ti se cuvine si sa dai ceea ce datorezi. A doua este bunavointa si binefacerea: sa oferi ceea ce nu iti este obligatoriu, sa fii ingaduitor cu privire la drepturile tale si sa treci peste nemultumirile din suflet. Omul nu trebuie sa uite aceasta treapta, chiar daca o implineste numai uneori, mai ales fata de cel cu care are legaturi si convietuieste. Allah ii rasplateste pe binefacatori prin har si darnicie. De aceea spune: „Cu adevarat, Allah vede deplin ceea ce faceti."

[29] Intr-o insemnare ulterioara, autorul precizeaza: „Aceasta este potrivit cu ceea ce mi s-a parut la vremea cand am scris acest loc. Apoi mi-a devenit limpede ca opinia potrivit careia cel in mana caruia se afla legatura casatoriei este tutorele cel mai apropiat, adica tatal, este cea mai corecta, fiind sustinuta de formulare si de sens, asa cum este evident celui care cugeta."

Versetele 238 la 239

حَٰفِظُواْ عَلَى ٱلصَّلَوَٰتِ وَٱلصَّلَوٰةِ ٱلۡوُسۡطَىٰ وَقُومُواْ لِلَّهِ قَٰنِتِينَ ﴿٢٣٨﴾

238. Paziti cu grija rugaciunile si, mai ales, rugaciunea de mijloc; si stati inaintea lui Allah cu supunere.

فَإِنۡ خِفۡتُمۡ فَرِجَالًا أَوۡ رُكۡبَانٗاۖ فَإِذَآ أَمِنتُمۡ فَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمۡ تَكُونُواْ تَعۡلَمُونَ ﴿٢٣٩﴾

239. Iar daca va temeti, rugati-va mergand pe jos ori calare. Cand sunteti din nou in siguranta, pomeniti-L pe Allah asa cum v-a invatat ceea ce nu stiati.

Allah Preainaltul porunceste pazirea tuturor rugaciunilor si, in mod deosebit, a rugaciunii de mijloc, care este rugaciunea de 'asr. Pazirea rugaciunilor inseamna implinirea lor la timpul lor, respectand toate conditiile si toti stalpii lor, cu smerenie si cu toate celelalte lucruri obligatorii si recomandate care le apartin. Prin pazirea rugaciunilor se dobandeste pazirea celorlalte acte de adorare si se intareste oprirea de la faptele rusinoase si de la rau, mai ales cand rugaciunile sunt implinite asa cum a poruncit Allah.

Cuvintele: „si stati inaintea lui Allah cu supunere” inseamna: umili, sinceri si smeriti. Qunut inseamna staruinta in ascultare impreuna cu smerenia.

In cuvintele: „Iar daca va temeti”, lucrul de care omul se teme nu este numit, pentru ca sensul sa cuprinda teama de dusman, de animale salbatice si de pierderea unui lucru a carui pierdere i-ar aduce vatamare. Atunci rugati-va mergand pe jos ori calare pe cai, pe camile ori pe alte mijloace de calarie. In aceasta stare nu este obligatorie indreptarea spre qiblah. Aceasta este forma rugaciunii celui scuzat din cauza fricii.

Cand siguranta revine, omul implineste rugaciunea in forma ei deplina. In cuvintele: „Cand sunteti din nou in siguranta, pomeniti-L pe Allah” intra desavarsirea rugaciunilor, precum si inmultirea pomenirii lui Allah, ca multumire pentru binecuvantarea sigurantei si pentru binecuvantarea invataturii in care se afla fericirea robului.

Versetul arata virtutea stiintei. Celui pe care Allah l-a invatat ceea ce nu stia se cuvine sa inmulteasca pomenirea lui Allah. El sugereaza si ca inmultirea pomenirii Sale este o cauza pentru dobandirea altor cunostinte, fiindca multumirea este legata de sporire.

Versetul 240

وَٱلَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَٰجًا وَصِيَّةً لِّأَزْوَٰجِهِم مَّتَٰعًا إِلَى ٱلْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِى مَا فَعَلْنَ فِىٓ أَنفُسِهِنَّ مِن مَّعْرُوفٍ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾

240. Aceia dintre voi care mor si lasa in urma sotii sa lase prin testament sotiilor lor intretinere pentru un an, fara sa fie scoase din case. Iar daca ele ies, nu este niciun pacat asupra voastra pentru ceea ce fac cu ele insele potrivit cu ceea ce este drept. Allah este Atotputernic, Preaintelept.

Sotii care mor si lasa in urma sotii trebuie sa lase prin testament pentru ele intretinere pentru un an, fara sa fie scoase din locuintele conjugale. Cu alte cuvinte, sa lase prin testament indrumarea ca sotiile lor sa ramana in acele case timp de un an si sa nu iasa din ele.

„Iar daca ele ies", din propria lor alegere, „nu este niciun pacat asupra voastra", o, tutori, „pentru ceea ce fac cu ele insele potrivit cu ceea ce este drept. Allah este Atotputernic, Preaintelept." Aici intra revenirea la podoabe, parfum si lucruri asemanatoare.

Cei mai multi exegeti considera ca acest verset a fost abrogat de versetul anterior: „Aceia dintre voi care mor si lasa in urma sotii: acestea sa astepte, in privinta lor, patru luni si zece zile" (al-Baqarah, 2:234). S-a spus si ca nu a fost abrogat: primul verset arata ca perioada de patru luni si zece zile este obligatorie, iar ceea ce depaseste aceasta perioada este recomandat, pentru respectarea dreptului sotului si pentru grija fata de sotie. Dovada caracterului recomandat este ca aici Allah inlatura vina de la tutori daca femeile ies inainte de implinirea anului. Daca ramanerea in locuinta ar fi obligatorie, vina nu ar fi fost inlaturata de la ei.

Versetele 241 la 242

وَلِلْمُطَلَّقَٰتِ مَتَٰعٌۢ بِٱلْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا عَلَى ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾

241. Femeilor divortate li se cuvine un dar potrivit cu ceea ce este drept, ca o indatorire asupra celor evlaviosi.

كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾

242. Astfel va lamureste Allah semnele Sale, pentru ca voi sa intelegeti.

Fiecare femeie divortata trebuie sa primeasca un dar potrivit cu ceea ce este drept, ca o indatorire asupra fiecarui om evlavios, pentru a-i alina sufletul si a-i respecta o parte dintre drepturi. Acest dar este obligatoriu pentru femeia divortata inainte de consumarea casatoriei si inainte de stabilirea zestrei, iar in celelalte cazuri este recomandat, asa cum s-a aratat mai inainte. Aceasta este cea mai buna dintre opiniile exprimate in aceasta privinta.

S-a spus si ca darul este obligatoriu pentru fiecare femeie divortata, luandu-se drept dovada sensul general al acestui verset. Insa regula este ca exprimarea nerestransa se intelege in lumina celei restranse printr-o precizare. S-a aratat mai inainte ca Allah a impus acest dar in mod deosebit femeii divortate inainte de stabilirea zestrei si inainte de consumarea casatoriei.

Dupa ce Allah a lamurit aceste randuieli marete, care cuprind intelepciune si mila, le aminteste robilor binefacerea Sa: „Astfel va lamureste Allah semnele Sale”, adica hotarele Sale, ceea ce ingaduie, ceea ce interzice si randuielile folositoare pentru voi, „pentru ca voi sa intelegeti”. Sa le cunoasteti si sa intelegeti scopul lor, caci aceasta cunoastere cere sa lucrati potrivit lor.

Versetele 243 la 245

۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ خَرَجُوا۟ مِن دِيَٰرِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ ٱلْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ ٱللَّهُ مُوتُوا۟ ثُمَّ أَحْيَٰهُمْ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾

243. Nu i-ai vazut pe aceia care au iesit din casele lor cu miile, temandu-se de moarte? Allah le-a spus: „Muriti!”, apoi i-a readus la viata. Cu adevarat, Allah este plin de har fata de oameni, dar cei mai multi oameni nu sunt multumitori.

وَقَٰتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾

244. Luptati pe calea lui Allah si sa stiti ca Allah este Atoateauzitor, Atotstiutor.

مَّن ذَا ٱلَّذِى يُقۡرِضُ ٱللَّهَ قَرۡضًا حَسَنًا فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥٓ أَضۡعَافًا كَثِيرَةً ۚ وَٱللَّهُ يَقۡبِضُ وَيَبۡصُۜطُ وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

245. Cine este acela care Ii da lui Allah un imprumut bun, pentru ca El sa i-l inmulteasca de multe ori? Allah restrange si daruieste din belsug, iar la El veti fi intorsi.

Adica: nu ai auzit istorisirea uimitoare a celor dintre fiii lui Israel peste care a venit molima in tinuturile lor? Ei au parasit casele cu miile, fugind de moarte, insa fuga nu i-a izbavit de ceea ce se temeau si precautia nu le-a folosit. Allah a facut sa li se intample contrariul a ceea ce urmareau si i-a facut sa moara pana la ultimul.

Apoi Allah le-a daruit din nou viata, fie prin rugaciunea unui profet, asa cum au spus multi exegeti, fie prin alta cauza. Aceasta a fost din harul si bunatatea Sa, iar binefacerea Sa fata de oameni nu inceteaza. Ei trebuie sa recunoasca binecuvantarile lui Allah, sa le marturiseasca si sa le foloseasca in lucrurile care Ii aduc multumirea. Cu toate acestea, cei mai multi oameni nu isi implinesc datoria de recunostinta.

Povestirea cuprinde dovada ca Allah are putere asupra tuturor lucrurilor si un semn perceptibil al invierii. Istorisirea era cunoscuta si transmisa prin numeroase cai printre fiii lui Israel si printre cei care aveau legaturi cu ei. De aceea Allah a prezentat-o ca pe un fapt deja cunoscut celor carora li Se adresa. Este posibil ca acei oameni sa fi parasit casele de teama dusmanilor si din lipsa curajului de a-i infrunta. Aceasta interpretare este sustinuta de faptul ca Allah mentioneaza apoi porunca luptei si arata ca fiii lui Israel fusesera alungati din casele lor si despartiti de copiii lor. Potrivit ambelor interpretari, povestirea indeamna la jihad si avertizeaza impotriva retragerii de la el, aratand ca aceasta nu il fereste pe om de moarte: „Spune: Chiar daca ati fi ramas in casele voastre, cei carora le fusese scrisa uciderea ar fi iesit la locurile unde aveau sa cada” (Al 'Imran, 3:154).

Allah a unit porunca luptei pe calea Sa cu porunca cheltuirii averii, deoarece jihadul nu se implineste decat prin amandoua. El indeamna la sinceritate, astfel incat robul sa lupte pentru inaltarea Cuvantului lui Allah. Allah este „Atoateauzitor” al cuvintelor, chiar daca sunt rostite in taina, si „Atotstiutor” al intentiilor bune si al celor potrivnice lor pe care le cuprind inimile. Pe langa aceasta, cand cel care lupta pe calea Sa stie ca Allah este Atoateauzitor si Atotstiutor, greutatile i se usureaza. El stie ca Allah vede ceea ce indura cei care sufera pentru El si ca ii va sprijini negresit cu ajutorul si bunatatea Sa.

Cugeta la acest indemn bland de a cheltui: cel care cheltuieste Ii da un imprumut lui Allah, Cel fara lipsuri si Generos, Care i-a fagaduit inmultirea lui de multe ori. Allah Preainaltul spune: „Pilda celor care isi cheltuiesc averile pe calea lui Allah este asemenea unui graunte care a facut sa creasca sapte spice, iar in fiecare spic sunt o suta de graunte. Allah inmulteste pentru cine voieste. Allah este Atotcuprinzator, Atotstiutor" (al-Baqarah, 2:261).

Fiindca cea mai mare piedica in calea cheltuirii este teama de saracie, Allah arata ca bogatia si saracia sunt in Mana Sa: El restrange mijloacele celui pe care il voieste si le largeste pentru cel pe care il voieste. Cel care doreste sa cheltuiasca sa nu se opreasca din pricina fricii de saracie si sa nu creada ca darul sau se pierde. Toti robii se vor intoarce la Allah, iar cei care cheltuiesc si cei care faptuiesc binele vor gasi la El rasplata lor pastrata, tocmai cand vor avea cea mai mare nevoie de ea. Bucuria pe care le-o va aduce atunci este prea mare pentru a fi descrisa. Prin „imprumut bun" se intelege cel care intruneste toate insusirile binelui: intentia dreapta, oferirea cu voie buna, cheltuirea acolo unde se cuvine si lipsa oricarui repros, a oricarei vatamari ori a vreunui lucru care i-ar anula sau micsora rasplata.

Versetele 246 la 248

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلْمَلَإِ مِنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مِنۢ بَعْدِ مُوسَىٰ إِذْ قَالُوا۟ لِنَبِىٍّ لَّهُمُ ٱبْعَثْ لَنَا
مَلِكًا نُّقَٰتِلْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِن كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِتَالُ أَلَّا تُقَٰتِلُوا۟ ۖ
قَالُوا۟ وَمَا لَنَآ أَلَّا نُقَٰتِلَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِن دِيَٰرِنَا وَأَبْنَآئِنَا ۖ فَلَمَّا
كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقِتَالُ تَوَلَّوْا۟ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٤٦﴾

246. Nu i-ai vazut pe capeteniile fiilor lui Israel de dupa Musa, cand i-au spus unui profet al lor: „Ridica pentru noi un rege, ca sa luptam pe calea lui Allah." El a spus: „S-ar putea ca, daca lupta va fi prescrisa pentru voi, sa nu luptati?" Ei au spus: „De ce sa nu luptam pe calea lui Allah, cand am fost scosi din casele noastre si despartiti de copiii nostri?" Dar cand lupta le-a fost prescrisa, ei s-au intors, in afara de putini dintre ei. Allah ii cunoaste deplin pe cei nedrepti.

ج
وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ ٱللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوٓاْ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ ٱلْمُلْكُ
عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِٱلْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ ٱلْمَالِ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰهُ
عَلَيْكُمْ وَزَادَهُۥ بَسْطَةً فِى ٱلْعِلْمِ وَٱلْجِسْمِ وَٱللَّهُ يُؤْتِى مُلْكَهُۥ مَن يَشَآءُ وَٱللَّهُ
وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٧﴾

247. Profetul lor le-a spus: „Allah l-a ridicat pentru voi pe Talut ca rege." Ei au spus: „Cum sa aiba el domnia asupra noastra, cand noi suntem mai indreptatiti la domnie decat el si lui nu i-a fost dat belsug de avere?" El a spus: „Allah l-a ales deasupra voastra si i-a dat din belsug in stiinta si in putere trupeasca. Allah daruieste domnia Sa cui voieste. Allah este Atotcuprinzator, Atotstiutor."

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ ءَايَةَ مُلْكِهِۦٓ أَن يَأْتِيَكُمُ ٱلتَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ
وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ ءَالُ مُوسَىٰ وَءَالُ هَٰرُونَ تَحْمِلُهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لَّكُمْ
إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

248. Profetul lor le-a spus: „Semnul domniei lui este ca va veni la voi Chivotul, in care se afla liniste de la Domnul vostru si ramasite din ceea ce au lasat familia lui Musa si familia lui Harun, purtat de ingeri. In aceasta se afla un semn pentru voi, daca sunteti credinciosi."

Allah relateaza aceasta istorisire comunitatii pentru ca membrii ei sa ia aminte si sa fie incurajati spre jihad, fara sa se dea inapoi de la el. Statornicia aduce urmari vrednice de lauda in aceasta lume si in Viata de Apoi, iar cei care se retrag le pierd pe amandoua.

Oamenii de seama dintre fiii lui Israel, al caror cuvant avea greutate, s-au sfatuit in privinta jihadului si au hotarat sa-i ceara profetului lor sa le numeasca un rege sub a carui conducere sa se uneasca si prin care cearta sa inceteze. Ei au spus ca doresc ascultare deplina si lupta efectiva. Profetul s-a temut ca vor cere un lucru pe care nu-l vor implini. Ei i-au raspuns cu hotarare ca vor lupta, fiindca fusesera scosi din case si despartiti de copii, iar situatia ii obliga la aceasta. Cand porunca a fost data, cei mai multi au dat inapoi de la angajamentul lor.

Ei au cerut ca regele sa fie ales prin profetul lor. Allah l-a ales pe Talut, insa ei au obiectat ca nu era cel mai bogat si nici din familiile pe care le socoteau mai vrednice. Profetul le-a raspuns ca Allah l-a ales si i-a dat cele doua insusiri prin care se dobandesc curajul si izbanda: stiinta conducerii si puterea trupului.

Domnia nu se masoara prin belsugul averii si nici nu este mostenita numai in anumite familii; Allah daruieste domnia cui voieste.

Acel profet nobil nu s-a multumit sa-i convinga aratandu-le competenta lui Talut si faptul ca el intrunea insusirile necesare, ci le-a oferit si un semn: „Semnul domniei lui este ca va veni la voi Chivotul, in care se afla liniste de la Domnul vostru si ramasite din ceea ce au lasat familia lui Musa si familia lui Harun." Dusmanii pusesera stapanire pe acel Chivot. Oamenilor nu le fusesera de ajuns calitatile personale ale lui Talut si nici numirea sa de catre Allah prin cuvintele profetului lor, pana cand acestea nu au fost intarite de acea minune. De aceea el a spus: „In aceasta se afla un semn pentru voi, daca sunteti credinciosi." Atunci ei s-au supus si au ascultat. Talut a preluat conducerea, i-a adunat si i-a randuit in oaste, apoi a pornit cu ei sa-si infrunte dusmanii.

Versetele 249 la 252

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِٱلْجُنُودِ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ مُبْتَلِيكُم بِنَهَرٍ فَمَن شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّى
وَمَن لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُۥ مِنِّىٓ إِلَّا مَنِ ٱغْتَرَفَ غُرْفَةًۢ بِيَدِهِۦ فَشَرِبُوا۟ مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا
مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُۥ هُوَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ قَالُوا۟ لَا طَاقَةَ لَنَا ٱلْيَوْمَ بِجَالُوتَ
وَجُنُودِهِۦ قَالَ ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ ٱللَّهِ كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً
كَثِيرَةًۢ بِإِذْنِ ٱللَّهِ وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٢٤٩﴾

249. Cand Talut a pornit cu ostile, a spus: „Allah va va incerca printr-un rau. Cel care bea din el nu este dintre ai mei, iar cel care nu gusta din el este dintre ai mei, in afara celui care ia o mana de apa." Dar ei au baut din el, in afara de putini dintre ei. Cand el si cei care credeau impreuna cu el au trecut raul, ei au spus: „Astazi nu avem putere impotriva lui Jalut si a ostilor sale." Cei care aveau certitudinea ca Il vor intalni pe Allah au spus: „De cate ori o ceata mica a biruit o ceata numeroasa, cu ingaduinta lui Allah!" Allah este cu cei statornici.

وَلَمَّا بَرَزُوا۟ لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ قَالُوا۟ رَبَّنَآ أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا
وَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٥٠﴾

250. Cand au iesit inaintea lui Jalut si a ostilor sale, ei au spus: „Domnul nostru, revarsa asupra noastra statornicie, intareste-ne pasii si daruieste-ne biruinta asupra poporului necredincios."

فَهَزَمُوهُم بِإِذْنِ ٱللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُۥدُ جَالُوتَ وَءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلْكَ وَٱلْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُۥ مِمَّا يَشَآءُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ ٱلْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٥١﴾

251. Astfel i-au infrant cu ingaduinta lui Allah, iar Dawud l-a ucis pe Jalut. Allah i-a daruit domnia si intelepciunea si l-a invatat din ceea ce a voit. Daca Allah nu i-ar opri pe unii oameni prin altii, pamantul s-ar umple de stricaciune. Dar Allah este plin de har fata de toate lumile.

تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِٱلْحَقِّ ۚ وَإِنَّكَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

252. Acestea sunt semnele lui Allah, pe care ti le recitam intru adevar. Cu adevarat, tu esti dintre Mesageri.

Talut a vazut in oaste lipsa de hotarare si neputinta si a inteles ca ea avea nevoie de o incercare prin care cel statornic sa se deosebeasca de cel care se retrage. El le-a spus ca Allah ii va incerca printr-un rau pe langa care urmau sa treaca intr-un moment in care aveau nevoie de apa. Cel care bea din el nu avea sa se mai numere printre oamenii sai, fiindca aceasta era dovada lipsei lui de rabdare; iar cel care nu gusta din el se numara printre oamenii sai, fiindca rabdarea si ascultarea lui erau dovedite. Era ingaduit sa ia doar o mana de apa, iar acea putina apa putea sa-i fie de ajuns prin binecuvantarea lui Allah.

Cei mai multi au baut si s-au retras. Cand Talut si cei care credeau impreuna cu el au trecut raul, unii au spus: „Astazi nu avem putere impotriva lui Jalut si a ostilor sale.” Daca acestea au fost cuvintele celor care se retrasesera, ele erau o justificare a retragerii lor; iar daca au fost cuvintele celor care trecusera, ele aratau ca isi socoteau puterile prea slabe. Oamenii credintei depline i-au incurajat: „De cate ori o ceata mica a biruit o ceata numeroasa, cu ingaduinta lui Allah! Allah este cu cei statornici”, prin ajutorul, sprijinul si biruinta Sa. Astfel ei au ramas statornici in lupta impotriva lui Jalut si a ostilor lui.

Dawud l-a ucis pe Jalut, iar prin aceasta li s-au daruit izbanda si biruinta asupra dusmanului. Allah i-a daruit lui Dawud domnia si intelepciunea, adica profetia, stiintele folositoare, judecata inteleapta si vorbirea hotaratoare. Apoi Allah a aratat folosul jihadului: daca nu i-ar opri pe necredinciosi, pe desfranati si pe oamenii raului prin credinciosi, pamantul s-ar umple de stricaciune. Din bunatatea Sa fata de credinciosi, Allah ii apara pe ei si religia lor prin Legea si puterea Sa.

Cand Allah i-a lamurit Mesagerului Sau aceasta istorisire, a spus: „Acestea sunt semnele lui Allah, pe care ti le recitam intru adevar. Cu adevarat, tu esti dintre Mesageri." Relatarea istoriei natiunilor trecute, a profetilor, a urmasilor si a dusmanilor lor se numara printre dovezile misiunii sale, fiindca el nu ar fi cunoscut-o daca Allah nu i-ar fi vestit-o.

Istorisirea cuprinde multe invataturi. Printre ele se afla virtutea jihadului, foloasele si roadele lui, precum si faptul ca el este singurul mijloc de pastrare a religiei, a tinuturilor, a trupurilor si a averilor. Chiar daca luptatorii intampina greutati, urmarile lor sunt bune, iar cei care se retrag, chiar daca se odihnesc putin, vor trudi multa vreme.

Ea arata ca pentru conducere trebuie ales cel competent, iar competenta se intemeiaza pe doua lucruri: stiinta conducerii si administrarii si puterea prin care adevarul este pus in aplicare. Cel care le intruneste pe amandoua este mai indreptatit decat altul.

Din istorisire se deduce si ceea ce au spus invatatii: comandantul unei ostiri trebuie sa o cerceteze la plecare si sa-i opreasca pe oamenii nepotriviti pentru lupta, precum si caii si celelalte animale de calarie nepotrivite. Motivele pot fi slabiciunea, lipsa de rabdare, raspandirea descurajarii ori teama de vatamarea pe care ar aduce-o insotirea lor. O asemenea prezenta nu le-ar aduce oamenilor decat rau.

Cand se apropie lupta trebuie intariti si incurajati luptatorii, indemnati sa fie puternici in credinta, sa se sprijine pe deplin pe Allah si sa aiba incredere in El; trebuie cerute de la Allah statornicia, ajutorul pentru rabdare si biruinta asupra dusmanilor.

Hotararea de a lupta nu este totuna cu realitatea luptei. Omul poate fi hotarat, dar, cand confruntarea soseste, hotararea lui se poate destrama. De aceea, printre rugile Profetului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - se afla: „Iti cer statornicie in ceea ce am de implinit si hotarare pe calea cea dreapta."[30] Cei care au rostit cuvinte ce aratau o hotarare neclintita s-au retras in cea mai mare parte atunci cand a venit timpul. Asemanator este si cuvantul sau: „Iti cer multumire dupa hotarare"[31], fiindca multumirea dupa implinirea unei hotarari neplacute sufletelor este multumirea adevarata.

---

[30] Relatat de imam Ahmad (4/123), al-Hakim (1/508), at-Tirmidhi (3407) si an-Nasa'i (3/54), cu o formulare apropiata, din hadithul lui Shaddad ibn Aws - Allah sa fie multumit de el. Al-Hakim l-a declarat autentic potrivit conditiei lui Muslim, iar adh-Dhahabi a fost de acord cu el.

[31] Relatat de Ahmad (5/191), al-Hakim (1/516-517) si Ibn as-Sunni in 'Amal al-Yawm wa al-Laylah (47), de la Abu ad-Darda', de la Zayd ibn Thabit. Al-Haythami l-a mentionat in Majma' az-Zawa'id (10/113) si a spus: „L-au relatat Ahmad si at-Tabarani; transmitatorii unuia dintre cele doua lanturi ale lui at-Tabarani au fost declarati de incredere. In celelalte lanturi se afla Abu Bakr ibn Abi Maryam, iar el este slab."

Juzul 3

Sura al Baqarah

Sura 2 · Versetele 253 la 286

Versetul 253

تِلْكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۘ مِّنْهُم مَّن كَلَّمَ ٱللَّهُ ۖ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ
دَرَجَٰتٍ ۚ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَيَّدْنَٰهُ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ ۗ وَلَوْ شَآءَ
ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلَ ٱلَّذِينَ مِنۢ بَعْدِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ وَلَٰكِنِ ٱخْتَلَفُوا۟
فَمِنْهُم مَّنْ ءَامَنَ وَمِنْهُم مَّن كَفَرَ ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلُوا۟ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا
يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾

253. Acesti Mesageri: pe unii dintre ei i-am favorizat deasupra altora. Printre ei sunt unii carora Allah le-a vorbit, iar pe altii i-a ridicat in trepte. Lui 'Isa, fiul lui Maryam, i-am dat dovezi limpezi si l-am intarit prin Duhul Sfant. Daca Allah ar fi voit, cei de dupa ei nu s-ar fi luptat intre ei dupa ce le venisera dovezile limpezi. Insa ei s-au deosebit: unii dintre ei au crezut, iar altii nu au crezut. Daca Allah ar fi voit, ei nu s-ar fi luptat intre ei, insa Allah face ceea ce voieste.

Allah vesteste ca a deosebit Mesagerii prin virtuti marete si insusiri frumoase, potrivit cu ceea ce le-a daruit din credinta desavarsita, certitudine trainica, purtari inalte, maniere nobile, chemare, invatatura si folos cuprinzator. Pe unii i-a luat drept prieteni apropiati, unora le-a vorbit direct, iar pe unii i-a ridicat cu trepte deasupra fapturilor. Niciun alt om nu poate ajunge la inaltimea virtutilor lor.

Lui 'Isa, fiul lui Maryam, i-a dat semne limpezi care dovedeau adevarul misiunii sale: vindeca orbul si leprosul si readucea mortii la viata cu ingaduinta lui Allah; vorbea oamenilor in leagan, iar Allah l-a intarit prin Duhul Sfant, adica prin duhul credintei, astfel incat forta sa launtrica a devenit mai mare decat a altora si prin ea a dobandit sprijin. In acest sens, fiecarui credincios i se daruieste intarire printr-un duh de la Allah, potrivit credintei sale, insa sprijinul daruit lui 'Isa a fost mai mare decat al altora; de aceea a fost mentionat in mod deosebit.

S-a spus si ca Duhul Sfant este aici Jibril, pe care Allah l-a trimis in ajutorul lui 'Isa si ca sprijin pentru el. Insa sensul avut in vedere este cel dintai.

Allah a aratat desavarsirea Mesagerilor, virtutile si darurile deosebite pe care li le-a oferit, precum si faptul ca religia lor este una si chemarea lor la bine este una. Aceasta ar fi trebuit sa uneasca toate comunitatile in recunoasterea adevarului adus de ei si in supunerea fata de ei, datorita dovezilor limpezi pe care Allah li le-a daruit, dovezi de felul celor care ii fac pe oameni sa creada. Cei mai multi s-au abatut insa de la calea dreapta. Intre comunitati au aparut neintelegeri: unii au crezut, iar altii nu au crezut, iar din aceasta au venit lupta, vrajmasia si ura. Daca Allah ar fi voit sa-i uneasca in urmarea calauzirii, ei nu s-ar fi deosebit; si daca ar fi voit, dupa deosebire, sa nu ajunga la lupta, ei nu s-ar fi luptat. Intelepciunea Sa a cerut insa ca lucrurile sa se desfasoare potrivit acestei randuieli si cauzelor lor.

Versetul este o dovada mare ca Allah administreaza toate cauzele si urmarile lor. Daca voieste, El le implineste; daca voieste, le opreste. Toate acestea se supun intelepciunii Sale. El face ceea ce voieste; vointa Lui nu intampina nicio piedica, iar hotararea Lui nu are impotrivitor si nici ajutator.

Versetul 254

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَنفِقُواْ مِمَّا رَزَقۡنَٰكُم مِّن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَ يَوۡمٞ لَّا بَيۡعٞ فِيهِ وَلَا خُلَّةٞ وَلَا شَفَٰعَةٞۗ وَٱلۡكَٰفِرُونَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٥٤﴾

254. O, voi cei care credeti! Cheltuiti din ceea ce v-am daruit, inainte sa vina o Zi in care nu va fi nici negot, nici prietenie apropiata si nici mijlocire. Iar necredinciosii sunt cei nedrepti.

Allah ii indeamna pe credinciosi sa cheltuiasca pe toate caile binelui. El a omis obiectul verbului pentru ca porunca sa fie generala si le aminteste ca El este Cel care le-a daruit mijloacele si le-a revarsat binecuvantari. Nu le porunceste sa scoata tot ceea ce se afla in mainile lor, ci numai o parte din ceea ce le-a daruit. Aceasta ii indeamna la cheltuire.

El le vesteste si ca aceste cheltuieli sunt pastrate la Allah pentru o Zi in care nu vor mai folosi schimburile prin vanzare ori prin alte mijloace, nici darurile si nici mijlocirile. Atunci fiecare se va intreba ce a pregatit pentru viata sa. Toate legaturile prin care oamenii cauta folos se vor intrerupe, in afara celor legate de ascultarea lui Allah si de credinta in El. In Ziua in care averile si copiii nu vor folosi, va avea folos numai acela care vine la Allah cu o inima sanatoasa.

„Nici averile voastre, nici copiii vostri nu va apropie de Noi. Insa cei care cred si savarsesc fapte drepte vor avea rasplata inmultita pentru ceea ce au savarsit si vor fi in siguranta in incaperile inalte” (Saba, 34:37). „Orice bine trimiteti inainte pentru sufletele voastre il veti gasi la Allah mai bun si cu o rasplata mai mare” (al-Muzzammil, 73:20).

Apoi Allah spune: „Iar necredinciosii sunt cei nedrepti”, fiindca Allah i-a creat pentru adorarea Sa, le-a daruit mijloace de trai si sanatate, ca sa se ajute de ele in ascultarea Lui. Ei s-au abatut insa de la scopul pentru care au fost creati, I-au asociat parteneri pentru care El nu a pogorat nicio dovada si au folosit binecuvantarile Sale in necredinta, faradelege si neascultare. Nu au lasat dreptatii niciun loc; de aceea nedreptatea deplina le este atribuita lor.

Versetul 255 Ayat al-Kursi

ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُۚ لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا نَوۡمٞۚ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيۡءٖ مِّنۡ عِلۡمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَۚ وَسِعَ كُرۡسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفۡظُهُمَاۚ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

255. Allah - nu exista nicio divinitate vrednica de adorare in afara de El, Cel Viu, Cel care Se sustine pe Sine si sustine toate. Nici atipirea, nici somnul nu-L cuprind. Ale Lui sunt cele din ceruri si cele de pe pamant. Cine poate mijloci la El fara ingaduinta Sa? El cunoaste ceea ce se afla inaintea lor si ceea ce se afla in urma lor, iar ei nu cuprind nimic din stiinta Sa in afara de ceea ce voieste El. Kursi-ul Sau cuprinde cerurile si pamantul, iar pazirea lor nu-L impovareaza. El este Cel Preainalt, Cel Maret.

Acest verset este cel mai maret, cel mai bun si cel mai inalt dintre versetele Coranului[32], datorita lucrurilor marete si insusirilor nobile ale lui Allah pe care le cuprinde. De aceea, numeroase hadithuri indeamna la recitarea lui cu regularitate: dimineata si seara, la culcare si dupa rugaciunile obligatorii.

Allah vesteste despre Sine ca „nu exista nicio divinitate vrednica de adorare in afara de El”: nimeni in afara Sa nu merita sa fie adorat. Toate formele adorarii, ascultarii si devotiunii trebuie indreptate numai catre El, datorita desavarsirii

[32] Relatat de Muslim (810), din hadithul lui Ubayy ibn Ka'b - Allah sa fie multumit de el.

Sale, desavarsirii insusirilor Sale si marilor Sale binefaceri. Se cuvine ca robul sa-I fie supus Domnului sau, sa-I implineasca poruncile si sa se fereasca de interdictiile Sale. Adorarea oricui in afara lui Allah este falsa, fiindca tot ceea ce exista in afara Lui este creat, nedesavarsit, aflat sub carmuirea Sa si lipsit de independenta in toate privintele. Prin urmare, nimic dintre acestea nu merita vreo forma de adorare.

Cele doua Nume nobile, „Cel Viu" si „Cel care Se sustine pe Sine si sustine toate", indica toate celelalte Nume frumoase, prin sensul lor deplin, prin ceea ce cuprind si prin ceea ce implica. „Cel Viu" este Cel care are viata desavarsita, care implica toate insusirile Esentei, precum auzul, vederea, stiinta si puterea. „Al-Qayyum" este Cel care Se sustine pe Sine si de Care toate celelalte au nevoie pentru a exista. Acest Nume implica toate actiunile Domnului lumilor: El savarseste, dupa voia Sa, actiuni precum inaltarea deasupra Tronului, coborarea, vorbirea, crearea, daruirea inzestrarii, aducerea mortii si a vietii si toate felurile de carmuire. Toate acestea intra in sensul Numelui al-Qayyum. De aceea, unii invatati au spus ca acestea sunt Numele cele mai marete: cand Allah este chemat prin ele, raspunde, iar cand I se cere prin ele, daruieste.

Desavarsirea vietii Sale si a faptului ca Se sustine pe Sine si sustine toate implica faptul ca „nici atipirea, nici somnul nu-L cuprind". Cuvantul tradus prin „atipire" inseamna somnolenta.

„Ale Lui sunt cele din ceruri si cele de pe pamant": El este Stapanul, iar tot ceea ce exista in afara Lui se afla in stapanirea Sa. El este Creatorul, Daruitorul inzestrarii si Carmuitorul; tot ceea ce exista in afara Lui este creat, inzestrat si carmuit. Nicio faptura nu stapaneste prin sine, pentru ea ori pentru altcineva, nici cat greutatea unui fir de praf in ceruri sau pe pamant.

De aceea spune: „Cine poate mijloci la El fara ingaduinta Sa?" Nimeni nu mijloceste la El fara ingaduinta Sa; toata mijlocirea Ii apartine lui Allah. Atunci cand voieste sa aiba mila de unul dintre robii Sai, El ii ingaduie altuia dintre robii Sai, pe care voieste sa-l cinsteasca, sa mijloceasca pentru acela. Mijlocitorul nu incepe mijlocirea inainte sa primeasca ingaduinta.

„El cunoaste ceea ce se afla inaintea lor", adica toate lucrurile trecute, „si ceea ce se afla in urma lor", adica ceea ce urmeaza in viitor. Stiinta Sa cuprinde toate amanuntele lucrurilor, cele trecute si cele viitoare, cele vadite si cele ascunse, Nevazutul si cele care pot fi vazute. Robii nu au prin ei insisi nicio putere de carmuire si nicio farama de stiinta, in afara de ceea ce El i-a invatat. De aceea spune: „iar ei nu cuprind nimic din stiinta Sa in afara de ceea ce voieste El".

„Kursi-ul Sau cuprinde cerurile si pamantul." Aceasta arata desavarsirea maretiei Sale si intinderea stapanirii Sale. Daca acesta este Kursi-ul, care cuprinde cerurile si pamantul, in pofida maretiei lor si a celor aflate in ele, atunci

cum este Cel care l-a creat? Kursi-ul nu este cea mai mare faptura a lui Allah; exista ceva mai mare decat el: Tronul, al-'Arsh, precum si ceea ce numai Allah cunoaste. Maretia acestor fapturi uimeste mintile, istoveste privirile, zguduie muntii si depaseste puterea de cuprindere a celor mai patrunzatori oameni. Cum este, atunci, maretia Creatorului lor, Cel care a asezat in ele atatea intelepciuni si taine si Care tine cerurile si pamantul sa nu se prabuseasca, fara osteneala si fara oboseala? De aceea spune: „iar pazirea lor nu-L impovareaza", adica nu-I este grea.

„El este Cel Preainalt": prin Esenta Sa, deasupra Tronului Sau; Preainalt prin faptul ca supune toate fapturile; Preainalt in rang prin desavarsirea insusirilor Sale. El este „Cel Maret", in fata maretiei Caruia puterea tiranilor devine neinsemnata si in fata slavei Caruia mandria regilor puternici se micsoreaza. Slava Celui caruia Ii apartin maretia nemasurata, maiestatea deplina, puterea si biruinta asupra tuturor lucrurilor!

Acest verset cuprinde unicitatea lui Allah in adorare, unicitatea Sa in Stapanire si unicitatea Numelor si Insusirilor Sale. El cuprinde stapanirea Sa asupra tuturor lucrurilor, stiinta Sa atotcuprinzatoare, intinderea autoritatii Sale, slava, maretia, maiestatea Sa si inaltarea Sa deasupra tuturor fapturilor. Acest singur verset arata credinta in Numele si Insusirile lui Allah si cuprinde toate Numele frumoase si Insusirile Sale inalte.

Versetele 256 la 257

لَآ إِكْرَاهَ فِى ٱلدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشْدُ مِنَ ٱلْغَىِّ ۚ فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَا ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

256. Nu exista constrangere in religie. Calea cea dreapta s-a deosebit limpede de ratacire. Cel care tagaduieste taghut-ul si crede in Allah s-a prins de toarta cea mai trainica, ce nu se rupe. Allah este Atoateauzitor, Atotstiutor.

ٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَوْلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٥٧﴾

257. Allah este Ocrotitorul celor care cred: ii scoate din intunericuri la lumina. Iar ocrotitorii celor care nu cred sunt taghut-ii: ii scot din lumina spre intunericuri. Acestia sunt oamenii Focului; in el vor ramane vesnic.

Acesta este un semn al desavarsirii religiei Islamului. Dovezile ei sunt complete, semnele ei sunt limpezi, iar ea este religia ratiunii si a stiintei, religia firii innascute si a intelepciunii, religia binelui si a indreptarii, religia adevarului si a caii drepte. Din pricina desavarsirii ei si a primirii ei de catre firea sanatoasa, nu are nevoie de constrangere. Constrangerea priveste lucrurile de care inimile se indeparteaza, care se opun adevarului ori ale caror dovezi sunt ascunse.

Cel caruia aceasta religie i-a ajuns, dar o respinge si nu o primeste, o face din incapatanare. Calea cea dreapta s-a deosebit limpede de ratacire, asa ca celui care o respinge dupa ce i-a devenit limpede nu-i mai ramane scuza si nici dovada.

Acest sens nu se opune numeroaselor versete care poruncesc jihadul. Allah a poruncit lupta pentru ca religia sa fie in intregime pentru Allah si pentru respingerea agresiunii celor care ataca religia. Musulmanii sunt in consens ca jihadul continua impreuna cu conducatorul drept ori pacatos si ca jihadul prin cuvant si jihadul prin fapta raman indatoriri statornice. Opinia unor exegeti ca acest verset s-ar opune versetelor jihadului si ar fi fost abrogat este slaba atat in formulare, cat si in sens, dupa cum devine limpede celui care cugeta la verset.

Allah ii imparte apoi pe oameni in doua categorii. Din prima categorie fac parte cei care cred numai in Allah, fara asociat, si tagaduiesc taghut-ul, adica tot ceea ce se opune credintei in Allah, precum politeismul si alte lucruri potrivnice credintei. Acestia s-au prins de toarta cea mai trainica, ce nu se rupe; ei raman statornici in religia corecta pana cand ajung la Allah si la salasul demnitatii Sale. Din sensul versetului se intelege ca cel care nu crede in Allah, ci crede in taghut, va avea parte de pieire vesnica si chin neintrerupt.

Allah este Atoateauzitor al tuturor glasurilor, oricat de felurite ar fi limbile si nevoile. El aude rugaciunile celor care Il cheama si smerenia celor care Il implora. Este Atotstiutor al celor pe care piepturile le ascund si al celor mai tainice lucruri. El va rasplati fiecare om potrivit celor pe care le cunoaste despre intentia si fapta sa.

Versetul urmator este legat de cel anterior: primul cuprinde temelia, iar acesta cuprinde rodul. Cei care cred in Allah si isi adeveresc credinta prin implinirea indatoririlor si parasirea lucrurilor care o contrazic Il au pe Allah drept Ocrotitor deosebit. El ii ocroteste, ii creste si ii scoate din intunericurile nestiintei, necredintei, pacatelor, nepasarii si impotrivirii spre lumina stiintei, certitudinii, credintei, ascultarii si indreptarii depline spre Domnul lor. El le lumineaza inimile prin lumina revelatiei si a credintei, le usureaza lucrurile grele si ii fereste de rau.

Necredinciosii i-au luat drept ocrotitori pe altii in afara de Allah, iar Allah i-a lasat in seama lor. Acestia nu le aduc nici folos, nici vatamare; dimpotriva, ii ratacesc, ii duc spre nenorocire si ii lipsesc de stiinta folositoare, de fapta dreapta

si de fericire. Ei sunt oamenii Focului, in care vor ramane vesnic. O, Allah, ocroteste-ne pe noi asa cum ii ocrotesti pe robii Tai credinciosi.

Versetul 258

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِى حَآجَّ إِبْرَٰهِـۧمَ فِى رَبِّهِۦٓ أَنْ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّىَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا۠ أُحْىِۦ وَأُمِيتُ ۖ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأْتِى بِٱلشَّمْسِ مِنَ ٱلْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ ٱلْمَغْرِبِ فَبُهِتَ ٱلَّذِى كَفَرَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥٨﴾

258. Nu l-ai vazut pe acela care s-a certat cu Ibrahim despre Domnul sau, pentru ca Allah ii daduse domnia? Cand Ibrahim a spus: „Domnul meu este Cel care da viata si da moarte", el a spus: „Eu dau viata si dau moarte." Ibrahim a spus: „Allah aduce soarele de la rasarit; adu-l tu de la apus." Atunci cel care nu credea a ramas uluit. Allah nu calauzeste poporul nedrept.

Allah ne relateaza, din istoria Mesagerilor si a celor de dinainte, cele care limpezesc adevarurile si aduc dovezi felurite in sprijinul tawhidului. El vesteste despre prietenul Sau apropiat, Ibrahim, cand acest rege tiran, Nimrod babilonianul, care Il tagaduia pe Domnul lumilor, s-a ridicat sa i se impotriveasca si sa se certe cu el intr-o chestiune in care nu exista loc pentru indoiala, nelamurire ori ezitare: unicitatea lui Allah in Stapanirea Sa, cel mai limpede si mai vadit dintre lucruri.

Pe acest tiran l-a amagit domnia si l-a impins la tiranie pana cand a ajuns sa-L nege pe Allah si sa se certe cu marele Mesager caruia Allah ii daruise stiinta si certitudine cum nu daruise niciunuia dintre Mesageri in afara de Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa.

Ibrahim i-a spus: „Domnul meu este Cel care da viata si da moarte", adica El singur creeaza si administreaza, da viata si da moarte. Ibrahim a mentionat aceste doua lucruri din aceasta categorie, fiindca ele sunt cele mai vadite. Tiranul a raspuns, incercand sa semene confuzie in privinta adevarului: „Eu dau viata si dau moarte", voind sa spuna ca poate omori pe cine doreste si poate cruta pe cine doreste. Este limpede ca aceasta era o amagire si o indepartare de la sensul dovezii. Sensul este ca Allah singur aduce viata in lucrurile lipsite de viata si o reda mortilor si ca El face sa moara robii si animalele cand li se implineste sorocul, prin cauze ori fara cauze.

Cand Ibrahim a vazut impotrivirea si sofismul lui, a spus: „Allah aduce soarele de la rasarit; adu-l tu de la apus.” Tiranul a fost redus la tacere, a ramas fara argumente, iar rationamentul sau inselator a fost spulberat.

Aceasta nu a fost trecerea lui Ibrahim de la o dovada la alta. El l-a obligat pe Nimrod sa aplice pana la capat propria pretentie, daca era sincer, aducand un argument care nu lasa loc pentru inselare, falsificare ori confuzie. Toate dovezile revelate, rationale si ale firii innascute marturisesc unicitatea lui Allah si faptul ca numai El creeaza si carmuieste. Numai Cel care are aceste insusiri merita sa fie adorat. Toti Mesagerii sunt de acord asupra acestei temelii marete; nu a tagaduit-o decat omul incapatanat si trufas, asemenea acestui tiran indarjit. Aceasta este una dintre dovezile tawhidului. Apoi Allah a mentionat dovezile puterii Sale desavarsite, ale invierii si ale rasplatirii.

Versetul 259

أَوْ كَٱلَّذِي مَرَّ عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ يُحْيِۦ هَٰذِهِ ٱللَّهُ
بَعْدَ مَوْتِهَا ۖ فَأَمَاتَهُ ٱللَّهُ مِاْئَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُۥ ۖ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ۖ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ
بَعْضَ يَوْمٍ ۖ قَالَ بَل لَّبِثْتَ مِاْئَةَ عَامٍ فَٱنظُرْ إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ
وَٱنظُرْ إِلَىٰ حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِّلنَّاسِ ۖ وَٱنظُرْ إِلَى ٱلْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ
نَكْسُوهَا لَحْمًا ۚ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُۥ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

259. Sau ca acela care a trecut pe langa o cetate prabusita peste acoperisurile ei si a spus: „Cum o va readuce Allah la viata dupa moartea ei?” Allah l-a lasat mort o suta de ani, apoi l-a inviat. El a spus: „Cat timp ai ramas astfel?” A raspuns: „Am ramas o zi ori o parte dintr-o zi.” El a spus: „Ba ai ramas o suta de ani. Priveste la mancarea si bautura ta: nu s-au stricat. Priveste la magarul tau. Si pentru ca Noi sa facem din tine un semn pentru oameni, priveste la oase, cum le ridicam, apoi le imbracam in carne.” Cand aceasta i s-a facut limpede, el a spus: „Stiu ca Allah are putere asupra tuturor lucrurilor.”

Acestea sunt doua dovezi marete si perceptibile, petrecute in aceasta lume inainte de Inviere, asupra invierii si rasplatirii. Allah a aratat una dintre ele printr-un barbat care se indoia de inviere, asa cum arata versetul, iar pe cealalta prin prietenul Sau apropiat, Ibrahim, dupa cum dovada anterioara a tawhidului fusese adusa tot prin el.

Un barbat a trecut pe langa o cetate nimicita si prabusita peste acoperisurile ei. Locuitorii murisera, iar asezarea ramasese pustiita. El a spus cu indoiala si

socotind readucerea ei la viata putin probabila: „Cum o va readuce Allah la viata dupa moartea ei?” Asa vedea el, in acel moment, starea acestei cetati si a celorlalte asemenea ei. Allah a voit sa aiba mila de el si de oameni: l-a facut sa moara o suta de ani, iar magarul pe care il avea cu el a murit, de asemenea. Mancarea si bautura pe care le avea au fost pastrate de Allah neschimbate in tot acest rastimp indelungat.

Dupa trecerea celor o suta de ani, Allah l-a readus la viata. Cand a fost intrebat cat ramasese astfel, el a raspuns dupa propria lui presupunere: o zi ori o parte dintr-o zi. Allah i-a spus: „Ba ai ramas o suta de ani.” Se pare ca aceasta discutie a avut loc prin mijlocirea unuia dintre profetii cei nobili.

Din desavarsirea indurarii lui Allah fata de el si fata de oameni, Allah a voit ca el sa vada semnul cu ochii sai si sa se convinga. Mancarea si bautura ramasesera neschimbate in tot acest timp, ceea ce era dovada puterii lui Allah si o minune, fiindca mancarea si bautura sunt dintre lucrurile care se strica cel mai repede. El a vazut magarul sau mort, oasele lui imprastiate, si a privit cum Allah le-a adunat si le-a ridicat unele peste altele, apoi le-a imbracat in carne si i-a redat viata. Cand lucrul i s-a facut limpede prin ceea ce vazuse, fara sa mai ramana loc de indoiala, el a recunoscut puterea lui Allah asupra tuturor lucrurilor si a devenit un semn pentru oameni.

Multi exegeti au spus ca acest barbat era credincios ori chiar un profet, precum 'Uzayr sau altul, si ca vorbele lui insemnau: „Cum va face Allah ca aceasta cetate sa fie locuita din nou dupa ce a ramas pustiita?” Ei au spus ca Allah l-a facut sa moara ca sa-i arate cum o readuce la viata prin zidirea ei si prin revenirea oamenilor. Insa formularea versetului nu indica acest sens, ci il contrazice. Refacerea cetatilor pustiite si intoarcerea locuitorilor sunt lucruri vazute fara incetare; ele nu sunt o dovada si o minune a invierii trupurilor si a aducerii mortilor din morminte. Minunea cea mare a fost readucerea lui la viata dupa moarte, readucerea magarului sau, pastrarea mancarii si bauturii si cuvintele: „Cand aceasta i s-a facut limpede”. Ele arata ca lucrul nu-i fusese limpede mai inainte, iar dupa ce a vazut cele petrecute, dovada puterii desavarsite a devenit vadita inaintea ochilor sai.

Versetul 260

وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّ أَرِنِى كَيْفَ تُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ ۖ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِن ۖ قَالَ بَلَىٰ
وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِى ۖ قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ ٱلطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ ٱجْعَلْ عَلَىٰ
كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ٱدْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا ۚ وَٱعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ﴿٢٦٠﴾

260. Cand Ibrahim a spus: „Domnul meu, arata-mi cum readuci mortii la viata.” El a spus: „Oare nu crezi?” Ibrahim a raspuns: „Ba da, dar pentru ca inima mea sa fie linistita.” El a spus: „Ia patru pasari, apropie-le de tine si taie-le in bucati, apoi pune pe fiecare munte cate o parte din ele. Dupa aceea cheama-le: ele vor veni la tine in graba. Si sa stii ca Allah este Atotputernic, Preaintelept.”

Cealalta dovada este aceea ca Ibrahim I-a cerut lui Allah sa-i arate cum readuce mortii la viata. Allah i-a spus: „Oare nu crezi?”, ca sa indeparteze orice banuiala cu privire la prietenul Sau apropiat. Ibrahim a spus: „Ba da”; am crezut ca Tu ai putere asupra tuturor lucrurilor, ca ii readuci pe morti la viata si ii rasplatesti pe robi, dar doresc ca inima mea sa se linisteasca si sa ajung la treapta certitudinii dobandite prin vedere. Allah i-a raspuns cererii, ca o cinstire fata de el si o indurare fata de robi.

Allah i-a poruncit sa ia patru pasari, fara ca felul lor sa fie precizat, fiindca semnul s-ar fi implinit prin oricare dintre ele. I-a poruncit sa le apropie de el, sa le taie, sa le imparta in bucati si sa puna pe fiecare dintre muntii din jur cate o parte. Ibrahim a facut aceasta, apoi le-a chemat pe nume, iar ele au venit la el cu repeziciune. Nu se intelege ca au venit mergand pe picioare, ci au venit zburand, readuse pe deplin la viata.

Pasarile au fost alese deoarece readucerea lor la viata era mai deplin si mai limpede aratata astfel. Allah a inlaturat orice banuiala care ar fi putut aparea in sufletele inclinate spre fals: pasarile erau patru, toate au fost taiate in bucati, iar partile lor au fost asezate pe varfurile muntilor, astfel incat semnul sa fie vadit si sa poata fi vazut de aproape si de departe. Partile au fost indepartate mult de Ibrahim, pentru ca nimeni sa nu creada ca folosise vreun siretlic. In plus, i s-a poruncit sa le cheme, iar ele au venit cu repeziciune. Astfel, acest semn a devenit una dintre cele mai mari dovezi ale desavarsirii puterii si intelepciunii lui Allah.

In inviere se arata robilor desavarsirea puterii si intelepciunii lui Allah, vastitatea stapanirii Sale si dreptatea, harul si bunatatea Sa deplina.

Versetul 261

مَّثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنۢبَتَتۡ سَبۡعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنۢبُلَةٖ مِّاْئَةُ حَبَّةٖۗ وَٱللَّهُ يُضَٰعِفُ لِمَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦١﴾

261. Pilda celor care isi cheltuiesc averile pe calea lui Allah este asemenea unui graunte care a facut sa creasca sapte spice, iar in fiecare spic sunt o suta de graunte. Allah inmulteste pentru cine voieste. Allah este Atotcuprinzator, Atotstiutor.

Acesta este un indemn maret al lui Allah pentru robii Sai sa-si cheltuiasca averile pe calea Sa, care este drumul ce duce la El. Aici intra cheltuirea pentru raspandirea stiintelor folositoare, pregatirea luptatorilor si inzestrarea lor si toate proiectele de binefacere folositoare musulmanilor. Urmeaza apoi cheltuirea pentru cei nevoiasi, pentru saraci si pentru cei lipsiti. Cele doua se pot reuni: cheltuiala poate implini nevoile si poate, totodata, ajuta la bine si la acte de ascultare. Aceste cheltuieli sunt inmultite de sapte sute de ori si chiar mai mult. De aceea Allah a spus: „Allah inmulteste pentru cine voieste.” Aceasta depinde de credinta si sinceritatea deplina aflate in inima celui care cheltuieste, precum si de roadele si folosul cheltuielii sale. Unele cai ale binelui aduc, prin cheltuirea pentru ele, foloase care dainuie si multe feluri de bine, iar rasplata este de acelasi fel cu fapta.

Versetul 262

ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ لَا يُتۡبِعُونَ مَآ أَنفَقُواْ مَنّٗا وَلَآ أَذٗى لَّهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿٢٦٢﴾

262. Cei care isi cheltuiesc averile pe calea lui Allah, apoi nu amintesc favoarea facuta si nu pricinuiesc vatamare, isi au rasplata la Domnul lor. Nu va fi teama asupra lor si nici nu se vor intrista.

Apoi Allah a mentionat o alta rasplata pentru cei care isi cheltuiesc averile pe calea Sa: cheltuiala lor izvoraste dintr-o intentie dreapta, indeplineste conditiile primirii si este lipsita de piedicile care o strica. Dupa ce au daruit, nu ii amintesc celui care a primit favoarea facuta, nu ii insira binefacerile si nu il vatama prin vorba ori prin fapta.

Acestia „isi au rasplata la Domnul lor”, potrivit celor pe care El le cunoaste despre ei, cheltuielilor lor si folosului acestora, precum si prin harul Sau, care

depaseste valoarea milosteniilor lor si pe care acestea nu-l pot cuprinde. „Nu va fi teama asupra lor si nici nu se vor intrista”: lucrul neplacut din trecut este inlaturat prin inlaturarea intristarii, iar cel viitor prin inlaturarea fricii. Ei dobandesc astfel ceea ce iubesc si sunt feriti de ceea ce le este neplacut.

Versetul 263

قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّن صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَآ أَذًى ۗ وَٱللَّهُ غَنِىٌّ ۞
حَلِيمٌ ﴿٢٦٣﴾

263. Un cuvant bun si iertarea sunt mai bune decat o milostenie urmata de vatamare. Allah este Cel Lipsit de orice nevoie, Indelung-Rabdator.

Allah a mentionat patru trepte ale binefacerii. Treapta cea mai inalta este cheltuiala care izvoraste dintr-o intentie dreapta si dupa care daruitorul nici nu aminteste favoarea facuta, nici nu pricinuieste vatamare.

Urmeaza apoi cuvantul bun, adica binefacerea prin vorba in toate formele ei: cuvantul care aduce bucurie musulmanului, raspunsul cuviincios si scuza oferita celui care cere atunci cand omul nu are ce sa-i dea, precum si alte cuvinte bune.

A treia treapta este binefacerea prin iertarea celui care ti-a facut rau prin cuvant ori prin fapta. Aceste doua trepte sunt mai bune decat a patra: milostenia dupa care daruitorul il vatama pe cel care a primit-o, caci el si-a tulburat binefacerea si a adunat binele cu raul.

Binele curat, chiar daca se afla pe o treapta mai joasa, este mai bun decat un bine mai inalt amestecat cu rau. In aceasta se afla o avertizare aspra pentru cel care il vatama pe omul caruia i-a facut milostenie, asa cum fac oamenii josnici, nechibzuiti si nestiutori.

Allah Preainaltul este „Cel Lipsit de orice nevoie”: El nu are nevoie de milosteniile lor si nici de vreunul dintre robii Sai. El este „Indelung-Rabdator”: cu toata desavarsirea independentei Sale si largimea darurilor Sale, are rabdare fata de cei neascultatori si nu Se grabeste sa-i pedepseasca. Dimpotriva, le daruieste sanatate si inzestrare si revarsa asupra lor binele Sau, desi ei I se impotrivesc prin pacate.

Versetele 264 la 266

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُبۡطِلُواْ صَدَقَٰتِكُم بِٱلۡمَنِّ وَٱلۡأَذَىٰ كَٱلَّذِي يُنفِقُ مَالَهُۥ رِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَلَا يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۖ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ صَفۡوَانٍ عَلَيۡهِ تُرَابٞ فَأَصَابَهُۥ وَابِلٞ فَتَرَكَهُۥ صَلۡدٗاۖ لَّا يَقۡدِرُونَ عَلَىٰ شَيۡءٖ مِّمَّا كَسَبُواْۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٢٦٤﴾

264. O, voi cei care credeti! Nu va zadarniciti milosteniile prin amintirea favorii si prin vatamare, asemenea celui care isi cheltuieste averea pentru a fi vazut de oameni si nu crede in Allah si in Ziua de Apoi. Pilda lui este asemenea unei stanci netede acoperite cu pamant: o ploaie puternica se abate asupra ei si o lasa goala. Ei nu au nicio putere asupra celor pe care le-au agonisit. Allah nu-i calauzeste pe oamenii necredinciosi.

وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمُ ٱبۡتِغَآءَ مَرۡضَاتِ ٱللَّهِ وَتَثۡبِيتٗا مِّنۡ أَنفُسِهِمۡ كَمَثَلِ جَنَّةِۭ بِرَبۡوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٞ فَـَٔاتَتۡ أُكُلَهَا ضِعۡفَيۡنِ فَإِن لَّمۡ يُصِبۡهَا وَابِلٞ فَطَلّٞۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾

265. Pilda celor care isi cheltuiesc averile cautand multumirea lui Allah si din statornicie launtrica este asemenea unei gradini aflate pe un loc inalt: asupra ei cade o ploaie puternica si ea isi da roadele indoit; iar daca nu cade asupra ei o ploaie puternica, ii este de ajuns o burnita. Allah vede bine ceea ce savarsiti.

أَيَوَدُّ أَحَدُكُمۡ أَن تَكُونَ لَهُۥ جَنَّةٞ مِّن نَّخِيلٖ وَأَعۡنَٰبٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ لَهُۥ فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَأَصَابَهُ ٱلۡكِبَرُ وَلَهُۥ ذُرِّيَّةٞ ضُعَفَآءُ فَأَصَابَهَآ إِعۡصَارٞ فِيهِ نَارٞ فَٱحۡتَرَقَتۡۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّكُمۡ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾

266. Si-ar dori vreunul dintre voi sa aiba o gradina de curmali si vita-de-vie, pe sub care curg rauri si in care are din toate roadele, iar batranetea sa-l ajunga in vreme ce are urmasi slabi, apoi asupra ei sa se abata un vartej cu foc si sa arda? Astfel va lamureste Allah semnele, pentru ca voi sa cugetati.

In aceste versete, Allah a dat trei pilde: pentru cel care cheltuieste cautand Fata Sa si care, dupa ce daruieste, nu aminteste favoarea facuta si nu pricinuieste

vatamare; pentru cel care, dupa ce daruieste, aminteste favoarea facuta si pricinuieste vatamare; si pentru cel care savarseste fapte pentru a fi vazut de oameni.

Prima pilda este cea a omului a carui cheltuiala este primita si inmultita, fiindca izvoraste din credinta si sinceritate deplina, „cautand multumirea lui Allah si din statornicie launtrica". Ei cheltuiesc cu suflet statornic, darnic si sincer. O asemenea fapta este „asemenea unei gradini aflate pe un loc inalt". Gradina aflata pe un loc inalt este expusa vantului si soarelui si are apa din belsug.

Daca nu se abate asupra ei ploaia puternica si bogata, ii ajunge burnita, datorita pamantului ei bun, locului roditor si tuturor cauzelor care ii sporesc cresterea, inflorirea si rodirea. De aceea „isi da roadele indoit", adica inmultit. O gradina cu asemenea insusiri este tot ce isi pot dori oamenii mai bun; tot astfel, aceasta fapta aleasa se afla pe cea mai inalta treapta.

A doua pilda este cea a omului care cheltuieste pentru Allah, apoi aminteste favoarea facuta si pricinuieste vatamare, ori savarseste o fapta, dupa care face ceva care o anuleaza. El este asemenea stapanului acestei gradini asupra careia se abate „un vartej", adica un vant puternic, „cu foc si arde", in vreme ce omul este batran si slab, iar urmasii lui sunt neputinciosi.

Aceasta este una dintre cele mai cumplite stari. De aceea pilda incepe prin intrebarea: „Si-ar dori vreunul dintre voi...?" Uratenia ei este recunoscuta de cei carora li se adreseaza. Pierderea gradinii dintr-odata, dupa ce copacii ei se inaltasera si roadele se copsesera, este o nenorocire mare. Faptul ca ea se petrece cand stapanul ei este batran si slab, incapabil sa munceasca, iar copiii lui sunt slabi, nu-l pot ajuta si depind de el pentru intretinere, este o a doua nenorocire. Omul care a lucrat pentru Allah, apoi si-a anulat fapta prin ceva potrivnic ei, seamana cu stapanul gradinii peste care s-a abatut aceasta nenorocire tocmai cand nevoia lui de ea era cea mai mare.

A treia pilda este a omului care lucreaza pentru a fi vazut de oameni, fara credinta in Allah si fara sa nadajduiasca rasplata Sa. Inima lui este asemanata cu o stanca neteda acoperita cu pamant. Privitorul crede ca, atunci cand va cadea ploaia, ea va rodi precum pamanturile bune. Dar este numai o piatra: ploaia puternica spala pamantul de pe ea si o lasa goala.

Aceasta pilda se potriveste inimii celui care savarseste fapte pentru a fi vazut de oameni: in ea nu se afla credinta, ci este aspra, nu se inmoaie si nu se smereste. Faptele si cheltuielile lui nu au o temelie pe care sa se sprijine si nici un scop drept spre care sa se indrepte. Tot ceea ce face este zadarnic, fiindca lipseste conditia primirii.

Fapta celui din pilda anterioara s-a anulat desi conditia primirii ei exista, din pricina ivirii unei piedici. Fapta celui dintai este primita si inmultita, fiindca

exista conditia ei - credinta, sinceritatea si statornicia - si lipsesc piedicile care o strica.

Aceste trei pilde se aplica tuturor celor care savarsesc fapte. Robul sa se cantareasca pe sine si sa-i cantareasca pe altii dupa aceste cantare drepte si pilde potrivite: „Aceste pilde le dam Noi oamenilor, insa nu le inteleg decat cei care au stiinta” (al-'Ankabut, 29:43).

Versetele 267 si 268

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَنفِقُواْ مِن طَيِّبَٰتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّآ أَخْرَجْنَا لَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ ۖ وَلَا تَيَمَّمُواْ ٱلْخَبِيثَ مِنْهُ تُنفِقُونَ وَلَسْتُم بِـَٔاخِذِيهِ إِلَّآ أَن تُغْمِضُواْ فِيهِ ۚ وَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿٢٦٧﴾

267. O, voi cei care credeti! Cheltuiti din lucrurile bune pe care le-ati castigat si din ceea ce am scos pentru voi din pamant. Nu alegeti ceea ce este rau ca sa daruiti din el, cand voi insiva nu l-ati primi decat inchizand ochii. Sa stiti ca Allah este Cel Lipsit de orice nevoie, Vrednic de Lauda.

ٱلشَّيْطَٰنُ يَعِدُكُمُ ٱلْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِٱلْفَحْشَآءِ ۖ وَٱللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾

268. Shaytan va fagaduieste saracia si va porunceste fapta rusinoasa, iar Allah va fagaduieste iertare de la El si har. Allah este Cuprinzator, Atotstiutor.

Creatorul ii indeamna pe robii Sai sa cheltuiasca din ceea ce au castigat prin negot si din ceea ce El a scos pentru ei din pamant: grane si roade. Aceasta cuprinde zakah pentru aur si argint, pentru toate marfurile pregatite pentru vanzare si cumparare, precum si pentru roadele pamantului dintre grane si fructe. In sensul general intra atat cheltuiala obligatorie, cat si cea voluntara.

Allah le-a poruncit sa aleaga lucrurile bune si sa nu se indrepte spre ceea ce este rau, adica spre lucrul slab si lipsit de valoare, ca sa I-l ofere lui Allah. Daca cineva care le-ar datora un drept le-ar da un asemenea lucru, ei insisi nu ar fi multumiti si nu l-ar primi decat cu ingaduinta silita, trecand cu vederea lipsurile lui.

Este obligatoriu sa se ofere lucrul de calitate mijlocie; desavarsirea consta in oferirea lucrului ales; iar oferirea lucrului rau este oprita. Acesta nu este de ajuns pentru implinirea obligatiei si nu aduce rasplata deplina intr-o fapta recomandata.

„Sa stiti ca Allah este Cel Lipsit de orice nevoie, Vrednic de Lauda.” El nu are nevoie de nicio faptura, nici de cheltuielile celor care cheltuiesc, nici de ascultarea celor care se supun. El le-a poruncit si i-a indemnat la acestea numai pentru folosul lor, din harul si darnicia Sa curata fata de ei.

Cu toata desavarsirea independentei Sale si largimea darurilor Sale, El este Vrednic de Lauda in randuielile pe care le legiuieste pentru robii Sai si prin care ii conduce spre Casa Pacii. Este Vrednic de Lauda in faptele Sale, care sunt intotdeauna in acord cu harul, dreptatea si intelepciunea Sa, si in insusirile Sale, toate frumoase si desavarsite, a caror realitate robii nu o pot cuprinde si pe care nu le pot descrie pe deplin.

Dupa ce i-a indemnat la cheltuiala folositoare si i-a oprit de la retinerea daunatoare a averii, Allah le-a aratat ca se afla intre doua chemari.

Cel Preamilostiv ii cheama la bine si le fagaduieste pentru el bine, har si rasplata grabnica si viitoare, precum si inlocuirea celor cheltuite. Chemarea lui Shaytan ii indeamna sa tina averea si ii infricoseaza ca, daca vor cheltui, vor saraci.

Cel care raspunde chemarii Celui Preamilostiv si cheltuieste din ceea ce Allah i-a daruit sa se bucure de iertarea pacatelor si de dobandirea a tot ceea ce cauta. Cel care raspunde chemarii lui Shaytan sa stie ca acesta isi cheama ceata numai pentru ca ei sa fie dintre oamenii Focului. Robul sa aleaga care dintre cele doua cai i se potriveste.

Versetul se incheie spunand ca Allah este „Cuprinzator, Atotstiutor”: insusirile Sale sunt cuprinzatoare, darurile Sale sunt multe si El ii cunoaste pe cei care, prin faptele lor, merita inmultirea rasplatii. Il cunoaste pe cel potrivit pentru bine si il ajuta sa savarseasca fapte bune si sa paraseasca lucrurile reprobabile.

Versetul 269

يُؤْتِي ٱلْحِكْمَةَ مَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُؤْتَ ٱلْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٢٦٩﴾

269. El daruieste intelepciunea cui voieste, iar celui caruia i-a fost daruita intelepciunea i s-a daruit un bine imbelsugat. Insa numai cei daruiti cu pricepere iau aminte.

Dupa ce a mentionat starea celor care cheltuiesc averile si faptul ca Allah le-a daruit averi din care pot cheltui pe caile binelui si pot ajunge la ranguri inalte, El a mentionat ceva si mai bun: daruieste intelepciunea cui voieste dintre robii Sai si celor carora le voieste binele dintre fapturile Sale.

Intelepciunea inseamna stiintele folositoare, cunostintele drepte, mintile calauzite, priceperea temeinica si rostirea adevarului si savarsirea faptelor drepte. Acesta este cel mai bun dar si cea mai mare binefacere. De aceea Allah a spus: „celui caruia i-a fost daruita intelepciunea i s-a daruit un bine imbelsugat". El a iesit din intunericul nestiintei la lumina calauzirii si de la nechibzuinta si abaterea in cuvinte si fapte la adevar si cumpatare. Prin acest bine maret, el isi desavarseste sufletul si se pregateste sa aduca fapturilor cel mai mare folos in religia si viata lor lumeasca.

Treburile nu se indreapta decat prin intelepciune: asezarea lucrurilor la locurile lor, acordarea fiecarei chestiuni a locului cuvenit, inaintarea acolo unde se cuvine inaintat si oprirea acolo unde se cuvine oprit.

Numai „cei daruiti cu pricepere" isi amintesc acest lucru maret si cunosc pretul acestui dar urias. Ei au minti intregi si judecata deplina, cunosc lucrul folositor si il savarsesc, iar pe cel daunator il parasesc.

Aceste doua lucruri - daruirea averii si daruirea intelepciunii bazate pe cunoastere - sunt cele mai bune cai prin care cei apropiati se apropie de Allah si cele mai inalte mijloace prin care ajung la cele mai marete cinstiri. Pe amandoua le-a mentionat Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - cand a spus: „Nu este ingaduita invidia decat in doua cazuri: un om caruia Allah i-a daruit avere si i-a dat puterea sa o cheltuiasca pentru adevar si un om caruia Allah i-a daruit intelepciunea, iar el judeca potrivit ei si ii invata pe oameni."[33]

Versetele 270 si 271

وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُم مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُهُۥ ۗ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٢٧٠﴾

270. Orice ati cheltui si orice juruinta ati face, Allah cunoaste aceasta. Cei nedrepti nu vor avea ajutatori.

إِن تُبْدُوا۟ ٱلصَّدَقَٰتِ فَنِعِمَّا هِىَ ۖ وَإِن تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا ٱلْفُقَرَآءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَيُكَفِّرُ عَنكُم مِّن سَيِّـَٔاتِكُمْ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾

271. Daca va aratati milosteniile, bine faceti; iar daca le ascundeti si le daruiti saracilor, aceasta este mai bine pentru voi si va sterge din faptele voastre rele. Allah este bine Cunoscator a ceea ce savarsiti.

[33] Relatat de al-Bukhari (73) si Muslim (816), din hadithul lui Ibn Mas'ud - Allah sa fie multumit de el.

Allah Preainaltul vesteste ca orice ar cheltui cei care cheltuiesc, orice milostenie ar darui cei milostivi si orice juruinta ar face cei care fac asemenea juruinte, El cunoaste toate acestea.

Afirmarea faptului ca El cunoaste toate acestea implica si rasplatirea lor: la Allah nu se pierde nici greutatea unui fir de praf. El cunoaste intentiile bune ori rele din care au izvorat faptele. Cei nedrepti, care nu implinesc ceea ce Allah le-a impus ori savarsesc ceea ce El le-a interzis, nu vor avea in afara Lui ajutatori care sa-i sprijine si sa-i apere. Pedeapsa se va abate negresit asupra lor.

Allah a vestit ca milostenia aratata de cel care o daruieste este buna, insa daca o ascunde si o inmaneaza saracului este mai bine. Daruirea ei in ascuns saracului este o binefacere in plus si dovedeste puterea sinceritatii. Unul dintre cei sapte pe care Allah ii va umbri in Umbra Sa este „omul care da o milostenie si o ascunde atat de bine, incat mana sa stanga nu stie ce cheltuieste mana sa dreapta".

In cuvintele „iar daca le ascundeti si le daruiti saracilor, aceasta este mai bine pentru voi" se afla o invatatura subtila: ascunderea este mai buna decat aratarea atunci cand milostenia este data saracului. Daca este insa cheltuita pentru un proiect de binefacere, versetul nu dovedeste ca ascunderea este mai buna. Regulile religiei cer aici urmarirea folosului. Uneori aratarea poate fi mai buna, fiindca oamenii urmeaza pilda si oamenii sunt incurajati sa savarseasca fapte bune.

Cuvintele „va sterge din faptele voastre rele" arata ca milosteniile reunesc doua foloase: dobandirea binelui prin inmultirea faptelor bune, a rasplatii si a recompensei, precum si indepartarea raului si a nenorocirilor din lumea aceasta si din Viata de Apoi prin stergerea pacatelor. „Allah este bine Cunoscator a ceea ce savarsiti", iar El il rasplateste pe fiecare potrivit faptei sale si intelepciunii Sale.

Versetul 272

لَّيْسَ عَلَيْكَ هُدَىٰهُمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهْدِى مَن يَشَآءُ ۗ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ ۞
فَلِأَنفُسِكُمْ ۚ وَمَا تُنفِقُونَ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ ٱللَّهِ ۚ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ
وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾

272. Nu tie iti revine calauzirea lor, ci Allah il calauzeste pe cine voieste. Orice bine cheltuiti este pentru sufletele voastre si nu cheltuiti decat cautand Fata lui Allah. Orice bine cheltuiti va va fi inapoiat pe deplin si nu veti fi nedreptatiti.

Tie, o, Mesagerule, iti revine numai transmiterea, indemnarea oamenilor la bine si oprirea lor de la rau. Calauzirea se afla insa in Mana lui Allah Preainaltul.

El vesteste despre credinciosii adevarati ca nu cheltuiesc decat cautand multumirea Domnului lor si nadajduind rasplata Sa, fiindca aceasta este ceea ce le cere credinta lor. Aici se afla un bine si o curatire pentru credinciosi si, totodata, un indemn pentru ei sa fie sinceri.

Allah a repetat ca El cunoaste ceea ce cheltuiesc ca sa le arate ca la El nu se pierde nici greutatea unui fir de praf: „Daca este o fapta buna, El o inmulteste si daruieste de la Sine o rasplata mare" (an-Nisa', 4:40).[34]

Versetele 273 si 274

لِلْفُقَرَآءِ ٱلَّذِينَ أُحْصِرُواْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِى ٱلْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ ٱلْجَاهِلُ أَغْنِيَآءَ مِنَ ٱلتَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُم بِسِيمَـٰهُمْ لَا يَسْـَٔلُونَ ٱلنَّاسَ إِلْحَافًا ۗ وَمَا تُنفِقُواْ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾

273. Milosteniile sunt pentru saracii tinuti pe calea lui Allah, care nu pot umbla prin tinuturi. Cel care nu le cunoaste starea ii socoteste bogati fiindca se feresc sa ceara. Ii recunosti dupa semnele lor: ei nu le cer oamenilor cu staruinta. Orice bine cheltuiti, Allah il cunoaste.

ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

274. Cei care isi cheltuiesc averile noaptea si ziua, pe ascuns si pe fata, isi au rasplata la Domnul lor. Nu va fi teama asupra lor si nici nu se vor intrista.

Trebuie sa cautati pentru milosteniile voastre saracii care s-au dedicat caii lui Allah si ascultarii de El si care nu doresc ori nu pot sa-si castige traiul. Ei se feresc sa ceara; cand ii vede, cel care nu le cunoaste starea ii socoteste bogati. „Ei nu le cer oamenilor cu staruinta": nu cer deloc, iar daca nevoia ii sileste sa ceara, nu staruie.

Aceasta categorie de saraci este cea mai indreptatita sa primeasca milosteniile, pentru a li se implini nevoile si pentru a fi ajutati sa-si atinga scopul si sa staruie

[34] O alta explicatie a incheierii versetului: „Orice bine cheltuiti va va fi inapoiat pe deplin" in Ziua Invierii, cand va veti primi rasplatile fara sa fiti nedreptatiti, adica fara sa vi se scada nimic din fapte, nici cat greutatea unui fir de praf, dupa cum nici faptele rele nu va vor fi sporite.

pe calea binelui si pentru a le multumi pentru rabdarea lor si pentru faptul ca privesc spre Creator, nu spre fapturi.

Cu toate acestea, cheltuirea pe caile binefacerii si pentru nevoiasi, oriunde s-ar afla, este un bine, o rasplata si o recompensa la Allah. De aceea Allah Preainaltul a spus: „Cei care isi cheltuiesc averile noaptea si ziua, pe ascuns si pe fata, isi au rasplata la Domnul lor. Nu va fi teama asupra lor si nici nu se vor intrista."

Allah ii va umbri in Umbra Sa in Ziua in care nu va exista alta umbra decat Umbra Sa, le va darui lucrurile bune si va indeparta de la ei intristarile, fricile si lucrurile neplacute. Cuvintele „isi au rasplata la Domnul lor" inseamna ca fiecare dintre ei o va primi potrivit situatiei sale. Faptul ca rasplata se afla la Domnul lor arata cinstea si maretia acestei stari.

In hadithul autentic se spune: „Un rob daruieste ca milostenie o curmala dintr-un castig bun, iar Cel Atotputernic o primeste cu Mana Sa si o creste pentru unul dintre voi asa cum unul dintre voi isi creste manzul, pana cand ajunge asemenea unui munte urias."[35]

Versetele 275 la 281

ٱلَّذِينَ يَأْكُلُونَ ٱلرِّبَوٰا۟ لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ ٱلَّذِى يَتَخَبَّطُهُ ٱلشَّيْطَٰنُ مِنَ ٱلْمَسِّ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوٓا۟ إِنَّمَا ٱلْبَيْعُ مِثْلُ ٱلرِّبَوٰا۟ ۗ وَأَحَلَّ ٱللَّهُ ٱلْبَيْعَ وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰا۟ ۚ فَمَن جَآءَهُۥ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ فَٱنتَهَىٰ فَلَهُۥ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ ۖ وَمَنْ عَادَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٧٥﴾

275. Cei care se hranesc din riba (camata) nu se vor ridica decat asemenea celui pe care Shaytan il doboara prin atingere. Aceasta pentru ca ei spun: „Negotul este asemenea riba", insa Allah a ingaduit negotul si a oprit riba. Cel la care a venit un indemn de la Domnul sau si s-a oprit poate pastra ceea ce a trecut, iar soarta lui este incredintata lui Allah. Cei care se intorc la ea sunt oamenii Focului si vor ramane vesnic in el.

[35] Relatat de al-Bukhari (1410, 7430), Muslim (1014), at-Tirmidhi (661), an-Nasa'i (5/57-58) si Ibn Majah (1842), din hadithul lui Abu Hurayrah - Allah sa fie multumit de el. Autorul l-a redat prin sens. Allah stie cel mai bine.

يَمْحَقُ ٱللَّهُ ٱلرِّبَوٰا۟ وَيُرْبِى ٱلصَّدَقَٰتِ ۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾

276. Allah nimiceste riba si face sa creasca milosteniile. Allah nu iubeste niciun tagaduitor nerecunoscator si pacatos.

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُا۟ ٱلزَّكَوٰةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾

277. Cei care cred, savarsesc fapte drepte, implinesc rugaciunea si dau zakah isi au rasplata la Domnul lor. Nu va fi teama asupra lor si nici nu se vor intrista.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَذَرُوا۟ مَا بَقِىَ مِنَ ٱلرِّبَوٰٓا۟ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾

278. O, voi cei care credeti! Temeti-va de Allah si lasati ceea ce a ramas din riba, daca sunteti credinciosi.

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا۟ فَأْذَنُوا۟ بِحَرْبٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۖ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَٰلِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾

279. Daca nu faceti aceasta, primiti vestirea unui razboi din partea lui Allah si a Mesagerului Sau. Iar daca va pocaiti, va revine capitalul vostru: nu nedreptatiti si nu veti fi nedreptatiti.

وَإِن كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ ۚ وَأَن تَصَدَّقُوا۟ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

280. Daca datornicul se afla in stramtorare, acordati-i ragaz pana cand va putea plati. Iar sa renuntati la datorie ca milostenie este mai bine pentru voi, daca ati sti.

وَٱتَّقُواْ يَوۡمٗا تُرۡجَعُونَ فِيهِ إِلَى ٱللَّهِۖ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفۡسٖ مَّا كَسَبَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

281. Temeti-va de Ziua in care veti fi intorsi la Allah. Atunci fiecarui suflet i se va rasplati pe deplin ceea ce a agonisit si ei nu vor fi nedreptatiti.

Dupa ce Allah a mentionat starea celor care cheltuiesc si binele pe care il primesc de la El, precum si pacatele si greselile pe care li le sterge, i-a mentionat pe cei nedrepti care se ocupa cu riba si cu tranzactii rele. El a vestit ca vor fi rasplatiti potrivit faptelor lor.

Asa cum in lumea aceasta cautau castigurile necurate asemenea unor nebuni, in lumea dintre moarte si Inviere (barzakh), precum si in Ziua Invierii, vor fi pedepsiti: nu se vor ridica din morminte pentru inviere si adunare „decat asemenea celui pe care Shaytan il doboara prin atingere", adica asemenea celui lovit de nebunie si crize convulsive. Aceasta este o pedeapsa, o rusine si o dezonoare pentru ei, drept rasplata pentru practicarea deschisa a riba si pentru cuvintele lor: „Negotul este asemenea riba." Prin indrazneala lor au pus pe acelasi plan ceea ce Allah a ingaduit si ceea ce El a interzis, declarand astfel ca riba este ingaduita.

Apoi Allah Preainaltul le-a oferit celor care practica riba, precum si altora, calea pocaintei: „Cel la care a venit un indemn de la Domnul sau", adica o lamurire insotita de fagaduinta si amenintare, „si s-a oprit" din riba pe care o practica, „poate pastra ceea ce a trecut", adica ceea ce a dobandit prin tranzactiile la care a indraznit si de care s-a pocait. „Iar soarta lui este incredintata lui Allah" in privinta celor ce urmeaza. Daca ramane statornic in pocainta, Allah nu lasa sa se piarda rasplata celor care fac bine.

„Cei care se intorc" la riba dupa lamurirea, amintirea si amenintarea lui Allah „sunt oamenii Focului si vor ramane vesnic in el". Aceasta arata ca riba impune intrarea in Foc si ramanerea vesnica in el, din pricina urateniei sale, daca nu exista credinta care sa impiedice ramanerea vesnica in Foc.

Acesta se numara printre textele ale caror hotarari depind de existenta conditiilor lor si de lipsa piedicilor. El nu ofera nicio dovada in sprijinul kharijitilor, asa cum nu ofera nici celelalte versete de amenintare. Este obligatoriu sa fie crezute toate textele Cartii si Sunnei. Robul crede ceea ce textele numeroase au transmis: oricine are in inima sa credinta cat greutatea unui bob de mustar va iesi din Foc; si crede, totodata, ca aceste pacate nimicitoare fac omul vrednic de intrarea in Foc daca nu se pocaieste de ele.

Apoi Allah Preainaltul a vestit ca nimiceste castigurile celor care practica riba si face sa creasca milosteniile celor care cheltuiesc. Aceasta este contrariul a ceea ce isi inchipuie multi oameni: ca cheltuiala imputineaza averea, iar riba o sporeste. Temelia inzestrarii si dobandirea roadelor ei se afla la Allah Preainaltul, iar ceea ce se afla la Allah nu se obtine decat prin ascultarea Sa si implinirea poruncii Sale.

Pe cel care indrazneste sa practice riba, Allah il pedepseste prin contrariul scopului sau. Aceasta se vede din experienta, iar „cine este mai adevarat in cuvant decat Allah?" (an-Nisa', 4:122). „Allah nu iubeste niciun tagaduitor nerecunoscator si pacatos", adica pe cel care tagaduieste binefacerea lui Allah, respinge harul Domnului sau si pacatuieste staruind in neascultare. Intelesul opus al versetului este ca Allah il iubeste pe cel recunoscator pentru binefaceri si pocait de pacate si greseli.

Apoi Allah a asezat intre versetele despre riba cuvintele: „Cei care cred, savarsesc fapte drepte, implinesc rugaciunea si dau zakah...", ca sa arate ca cele mai puternice motive pentru renuntarea la castigurile interzise obtinute prin riba sunt desavarsirea credintei si implinirea drepturilor ei, indeosebi implinirea rugaciunii si darea zakah. Rugaciunea opreste de la fapta rusinoasa si de la ceea ce este reprobabil, iar zakah este o binefacere fata de fapturi si se opune practicarii riba, care inseamna nedreptatirea si vatamarea lor.

Apoi Allah li S-a adresat credinciosilor, le-a poruncit sa se teama de El si sa lase ceea ce ramasese din tranzactiile cu riba pe care le practicau mai inainte. Daca nu fac aceasta, se afla in razboi cu Allah si cu Mesagerul Sau. Aceasta este una dintre cele mai puternice dovezi ale urateniei riba, fiindca acela care staruie in ea este socotit luptator impotriva lui Allah si a Mesagerului Sau.

„Iar daca va pocaiti" de tranzactiile cu riba, „va revine capitalul vostru": nu-i nedreptatiti pe oameni luand sporul riba si nici „nu veti fi nedreptatiti" prin micsorarea capitalului vostru.

Oricine se pocaieste de riba, daca tranzactiile s-au incheiat, poate pastra ceea ce a dobandit, iar soarta lui este lasata judecatii lui Allah. Daca tranzactiile sunt inca in vigoare, trebuie sa se limiteze la capitalul sau. Daca ia ceva in plus, a indraznit sa practice riba.

Versetul lamureste intelepciunea interzicerii riba: ea cuprinde nedreptatirea celor nevoiasi prin luarea sporului si cresterea datoriei lor, in vreme ce este obligatoriu sa li se acorde ragaz.

De aceea Allah a spus: „Daca datornicul se afla in stramtorare, acordati-i ragaz pana cand va putea plati." Daca datornicul este in stramtorare si nu poate plati, creditorul este dator sa-i acorde ragaz pana cand va avea aceasta posibilitate. Iar

datornicul, cand dobandeste printr-o cale ingaduita mijloacele de plata, este dator sa-si achite datoria.

Daca creditorul renunta ca milostenie la intreaga datorie ori la o parte din ea, aceasta este mai bine pentru el. Cunoasterea faptului ca va veni o Zi in care se va intoarce la Allah, cand fapta ii va fi rasplatita pe deplin fara ca el sa fie nedreptatit nici cat greutatea unui fir de praf, ii face robului usoara implinirea randuielilor religiei, parasirea tranzactiilor cu riba si binefacerea fata de cei aflati in stramtorare. De aceea Allah a incheiat spunand: „Temeti-va de Ziua in care veti fi intorsi la Allah. Atunci fiecarui suflet i se va rasplati pe deplin ceea ce a agonisit si ei nu vor fi nedreptatiti."

Versetele 282 si 283

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا تَدَايَنتُم بِدَيۡنٍ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى فَٱكۡتُبُوهُۚ وَلۡيَكۡتُب بَّيۡنَكُمۡ كَاتِۢبُۢ بِٱلۡعَدۡلِۚ وَلَا يَأۡبَ كَاتِۢبٌ أَن يَكۡتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ ٱللَّهُۚ فَلۡيَكۡتُبۡ وَلۡيُمۡلِلِ ٱلَّذِي عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ وَلۡيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ وَلَا يَبۡخَسۡ مِنۡهُ شَيۡـٔٗاۚ فَإِن كَانَ ٱلَّذِي عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ سَفِيهًا أَوۡ ضَعِيفًا أَوۡ لَا يَسۡتَطِيعُ أَن يُمِلَّ هُوَ فَلۡيُمۡلِلۡ وَلِيُّهُۥ بِٱلۡعَدۡلِۚ وَٱسۡتَشۡهِدُواْ شَهِيدَيۡنِ مِن رِّجَالِكُمۡۖ فَإِن لَّمۡ يَكُونَا رَجُلَيۡنِ فَرَجُلٞ وَٱمۡرَأَتَانِ مِمَّن تَرۡضَوۡنَ مِنَ ٱلشُّهَدَآءِ أَن تَضِلَّ إِحۡدَىٰهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحۡدَىٰهُمَا ٱلۡأُخۡرَىٰۚ وَلَا يَأۡبَ ٱلشُّهَدَآءُ إِذَا مَا دُعُواْۚ وَلَا تَسۡـَٔمُوٓاْ أَن تَكۡتُبُوهُ صَغِيرًا أَوۡ كَبِيرًا إِلَىٰٓ أَجَلِهِۦۚ ذَٰلِكُمۡ أَقۡسَطُ عِندَ ٱللَّهِ وَأَقۡوَمُ لِلشَّهَٰدَةِ وَأَدۡنَىٰٓ أَلَّا تَرۡتَابُوٓاْ إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَٰرَةً حَاضِرَةٗ تُدِيرُونَهَا بَيۡنَكُمۡ فَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ أَلَّا تَكۡتُبُوهَاۗ وَأَشۡهِدُوٓاْ إِذَا تَبَايَعۡتُمۡۖ وَلَا يُضَآرَّ كَاتِۢبٞ وَلَا شَهِيدٞۚ وَإِن تَفۡعَلُواْ فَإِنَّهُۥ فُسُوقُۢ بِكُمۡۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۖ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱللَّهُۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ﴿٢٨٢﴾

282. O, voi cei care credeti! Cand contractati intre voi o datorie cu un termen hotarat, scrieti-o. Un scrib sa scrie intre voi cu dreptate. Niciun scrib sa nu refuze sa scrie asa cum l-a invatat Allah; asadar, sa scrie. Cel care datoreaza sa dicteze, sa se teama de Allah, Domnul sau, si sa nu scada nimic din datorie. Daca cel care datoreaza este nechibzuit, slab ori nu poate dicta el insusi, atunci tutorele lui sa dicteze cu dreptate. Luati ca martori doi barbati dintre voi. Daca

nu sunt doi barbati, atunci un barbat si doua femei dintre martorii pe care ii primiti, astfel incat, daca una dintre ele uita, cealalta sa-i aminteasca. Martorii sa nu refuze atunci cand sunt chemati. Nu socotiti prea anevoios sa scrieti datoria, fie mica, fie mare, impreuna cu termenul ei. Aceasta este mai drept inaintea lui Allah, mai sigur pentru marturie si mai potrivit pentru a nu va indoi. Daca este un negot pe loc, pe care il savarsiti intre voi, nu este niciun pacat asupra voastra daca nu-l scrieti. Luati martori cand vindeti si cumparati. Nici scribul, nici martorul sa nu fie vatamat. Daca faceti aceasta, este o abatere din partea voastra. Temeti-va de Allah, iar Allah va invata. Allah este Atotstiutor al tuturor lucrurilor.

* وَإِن كُنتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا۟ كَاتِبًا فَرِهَٰنٌ مَّقْبُوضَةٌ ۖ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم
بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ ٱلَّذِى ٱؤْتُمِنَ أَمَٰنَتَهُۥ وَلْيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ ۗ وَلَا تَكْتُمُوا۟ ٱلشَّهَٰدَةَ ۚ وَمَن
يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُۥٓ ءَاثِمٌ قَلْبُهُۥ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾

283. Daca sunteti in calatorie si nu gasiti un scrib, atunci sa fie un zalog primit in stapanire. Daca unul dintre voi are incredere in altul, cel caruia i s-a acordat increderea sa inapoieze ceea ce i-a fost incredintat si sa se teama de Allah, Domnul sau. Nu ascundeti marturia. Cel care o ascunde are inima pacatoasa. Allah cunoaste ceea ce savarsiti.

Aceste doua versete cuprind calauzirea Creatorului pentru robii Sai in tranzactiile lor, ca sa-si ocroteasca drepturile prin cai folositoare si randuieli mai inalte si mai desavarsite decat orice ar putea propune oamenii cu judecata. Ele cuprind multe foloase.

Printre ele se afla ingaduirea tranzactiilor cu datorii, fie ca datoria provine dintr-un contract cu plata in avans si livrare la termen, fie dintr-o cumparare al carei pret este amanat. Toate sunt ingaduite, deoarece Allah a vorbit despre ele ca despre fapte ale credinciosilor, iar ceea ce El vesteste despre credinciosi tine de cerintele credintei si a fost incuviintat de Stapanul Judecatii.

Printre ele se afla obligatia de a stabili termenul in toate datoriile si scadentele contractelor de inchiriere.

Printre ele se afla faptul ca un termen necunoscut nu este ingaduit, fiindca el cuprinde nesiguranta si primejdie si intra in categoria jocurilor de noroc.

Printre ele se afla porunca lui Allah Preainaltul de a scrie datoriile. Aceasta poate deveni obligatorie cand este obligatorie ocrotirea dreptului, cum se intampla cu bunurile aflate sub tutela omului: averile orfanilor, bunurile fundatiilor pioase, cele incredintate reprezentantilor si celor care le pazesc. Ea

poate fi aproape obligatorie cand dreptul ii apartine in intregime omului. Obligatia ori recomandarea ei devine mai puternica potrivit imprejurarilor.

In orice situatie, consemnarea in scris este unul dintre cele mai sigure mijloace de protejare a tranzactiilor cu executare la termen, fiindca uitarea si erorile sunt frecvente, iar inselaciunile oamenilor care nu se tem de Allah Preainaltul trebuie prevenite.

Printre ele se afla porunca lui Allah ca scribul sa scrie cu dreptate intre cei care incheie tranzactia. El nu trebuie sa-l favorizeze pe unul dintre ei din pricina rudeniei ori a altui motiv si nici sa-l defavorizeze pe celalalt din pricina dusmaniei ori a unui motiv asemanator.

Printre ele se afla faptul ca scrierea pentru cei care incheie tranzactia este una dintre cele mai bune fapte si o binefacere fata de amandoi. Prin ea le sunt ocrotite drepturile si sunt eliberati de raspundere, asa cum Allah a poruncit. Scribul sa urmareasca aceasta rasplata atunci cand scrie intre oameni.

Printre ele se afla faptul ca scribul trebuie sa cunoasca dreptatea si sa fie cunoscut drept un om drept. Daca nu cunoaste dreptatea, nu o poate implini; iar daca oamenii nu-l socotesc drept si vrednic de incredere, scrierea lui nu este luata in seama si nu se implineste scopul ei: pazirea drepturilor.

Printre ele se afla faptul ca, pentru ca documentul sa fie complet si intocmit cu dreptate, scribul trebuie sa-l alcatuiasca bine si sa foloseasca expresiile potrivite fiecarei tranzactii. Obiceiul recunoscut are aici o insemnatate mare.

Printre ele se afla faptul ca scrierea este una dintre binefacerile lui Allah asupra robilor, fara de care treburile religiei si ale vietii lor lumesti nu se pot indrepta. Celui pe care Allah l-a invatat sa scrie i-a daruit un har maret. Recunostinta deplina pentru binefacerea lui Allah presupune sa raspunda prin scrisul sau nevoilor robilor Lui si sa nu refuze sa scrie. De aceea Allah a spus: „Niciun scrib sa nu refuze sa scrie asa cum l-a invatat Allah."

Printre ele se afla faptul ca scribul noteaza marturisirea celui care are de indeplinit o obligatie, daca acesta stie sa exprime dreptul datorat. Daca nu stie, din pricina varstei mici, a nechibzuintei, a lipsei ratiunii, a muteniei ori a neputintei, tutorele dicteaza in locul lui si ii tine locul.

Printre ele se afla faptul ca marturisirea este una dintre cele mai puternice cai prin care drepturile sunt dovedite, deoarece Allah i-a poruncit scribului sa scrie ceea ce ii dicteaza cel care are de indeplinit o obligatie.

Printre ele se afla instituirea tutelei asupra celor lipsiti de capacitate deplina, precum copiii, cei lipsiti de ratiune, cei nechibzuiti si altii asemenea lor.

Printre ele se afla faptul ca tutorele tine locul celui aflat sub tutela sa in toate marturisirile legate de drepturile acestuia.

Printre ele se afla faptul ca, daca ii incredintezi cuiva o tranzactie si il imputernicesti sa o savarseasca, cuvantul lui in acea privinta este primit, iar el te

reprezinta. Daca tutorele celor lipsiti de capacitate ii reprezinta, atunci cel pe care l-ai ales si caruia i-ai incredintat de bunavoie treaba este cu atat mai vrednic ca spusa lui sa fie primita, luata in seama si, in caz de neintelegere, sa aiba intaietate fata de spusele tale.

Printre ele se afla obligatia celui care datoreaza un drept de a se teme de Allah atunci cand dicteaza scribului si de a nu micsora cu nimic dreptul datorat: nici in privinta cantitatii, nici a descrierii, nici a conditiilor sau limitarilor. El trebuie sa marturiseasca tot ceea ce tine de drept, asa cum este dator sa faca atunci cand el are un drept asupra altuia. Cel care nu face aceasta se numara printre cei care inseala si imputineaza drepturile.

Printre ele se afla obligatia de a recunoaste drepturile vadite si ascunse. Aceasta este una dintre cele mai inalte insusiri ale evlaviei, asa cum nerecunoasterea lor este unul dintre lucrurile care o strica si o imputineaza.

Printre ele se afla indrumarea de a lua martori la vanzare. Daca este o tranzactie cu datorie, marturia urmeaza aceeasi randuiala ca scrierea, asa cum s-a aratat, fiindca documentul scris consemneaza marturia. Daca este o vanzare pe loc, se cuvine sa fie luati martori, insa nu este nicio vina daca nu este scrisa, pentru ca asemenea vanzari sunt multe si scrierea fiecareia ar aduce greutate.

Printre ele se afla indrumarea de a lua ca martori doi barbati drepti. Daca aceasta nu este cu putinta ori este greu, atunci un barbat si doua femei. Randuiala cuprinde toate tranzactiile: vanzarile pe loc, vanzarile cu datorie si cele legate de ele, precum conditiile, garantiile si altele.

Daca se spune ca s-a statornicit faptul ca Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a judecat pe temeiul unui singur martor impreuna cu juramantul, in vreme ce versetul mentioneaza numai doi barbati ori un barbat si doua femei, raspunsul este ca versetul ii indruma pe robii lui Allah sa-si pazeasca drepturile. De aceea le arata calea cea mai deplina si mai puternica. Nimic din el nu contrazice hotararea Profetului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - intemeiata pe un martor si juramant.[36]

Pentru a-si ocroti drepturile de la bun inceput, robul este indrumat sa ia cele mai depline masuri de precautie si protectie. La judecarea neintelegerilor, sunt cercetate dovezile si imprejurarile care inclina balanta judecatii, potrivit situatiei celor aflati in litigiu.

Printre ele se afla faptul ca marturia a doua femei tine locul marturiei unui barbat in drepturile lumesti. In treburile religiei, precum transmiterea relatarilor si emiterea de verdicte religioase, femeia tine locul barbatului. Deosebirea dintre cele doua domenii este limpede.

[36] Relatat de Muslim (1712), din hadithul lui Ibn 'Abbas - Allah sa fie multumit de el si de tatal sau. Pentru folos suplimentar, a se vedea al-Irwa' (2683).

Printre ele se afla indrumarea spre intelepciunea pentru care marturia a doua femei tine locul marturiei unui barbat: memoria femeii este, de obicei, mai slaba, iar puterea de retinere a barbatului este mai mare.

Printre ele se afla faptul ca, daca un martor isi uita marturia, iar celalalt martor ii aminteste si el isi aduce aminte, uitarea nu dauneaza, fiindca Allah a spus: „astfel incat, daca una dintre ele uita, cealalta sa-i aminteasca". Cu atat mai mult este primita marturia daca martorul isi aminteste singur, fara ca altul sa-i aminteasca, fiindca marturia se intemeiaza pe cunoastere si certitudine.

Printre ele se afla faptul ca marturia trebuie sa izvorasca din cunoastere si certitudine, nu din indoiala. Daca martorului ii apare vreo indoiala cu privire la marturia sa, chiar daca o anumita parere i se pare mai puternica, nu-i este ingaduit sa marturiseasca decat ceea ce cunoaste.

Printre ele se afla faptul ca martorul nu are voie sa refuze atunci cand este chemat, fie pentru a fi de fata la tranzactie si a-si asuma rolul de martor, fie pentru a depune marturie. Implinirea marturiei este una dintre cele mai bune fapte drepte: Allah a poruncit-o si a vestit folosul si binele ei.

Printre ele se afla faptul ca nu este ingaduita vatamarea scribului ori a martorului, prin chemarea lor intr-un timp ori intr-o imprejurare care le aduce vatamare. Asa cum detinatorii drepturilor si cei care incheie tranzactia sunt opriti sa-i vatame pe martori si pe scribi, scribul si martorul sunt, de asemenea, opriti sa-i vatame pe cei care incheie tranzactia ori pe unul dintre ei.

Tot de aici se intelege ca, daca scrierea ori marturia ii aduce scribului sau martorului o vatamare, el este scutit de aceasta obligatie.

Versetul atrage atentia ca nu este ingaduita vatamarea celor care fac bine si savarsesc fapte bune si nici impovararea lor cu ceea ce nu pot purta: „Oare rasplata binelui este alta decat binele?" (ar-Rahman, 55:60).

Tot astfel, cel care face bine trebuie sa-si desavarseasca binefacerea, abtinandu-se sa-l vatame prin cuvant ori fapta pe omul caruia i-a facut bine. Binefacerea nu se desavarseste decat astfel.

Printre ele se afla faptul ca nu este ingaduita luarea unei plati pentru scriere si marturie atunci cand acestea sunt obligatorii, fiindca sunt drepturi pe care Allah le-a impus scribului si martorului si fiindca plata ar putea deveni o vatamare pentru cei care incheie tranzactia.

Printre ele se afla aratarea binelui si folosului care urmeaza aplicarii acestor indrumari marete: ocrotirea drepturilor, dreptatea, inlaturarea certurilor si ferirea de uitare si neatentie. De aceea Allah a spus: „Aceasta este mai drept inaintea lui Allah, mai sigur pentru marturie si mai potrivit pentru a nu va indoi." Acestea sunt foloase de care robii au neaparata nevoie.

Printre ele se afla faptul ca invatarea scrierii tine de treburile religiei, deoarece este un mijloc de pazire a religiei si a vietii lumesti si o cauza a binefacerii.

Printre ele se afla faptul ca, daca Allah l-a ales pe un om printr-o binefacere de care ceilalti au nevoie, recunostinta deplina pentru ea cere sa le daruiasca robilor lui Allah din ceea ce a primit si sa le implineasca nevoile. Allah a legat interdictia adresata scribului de a refuza sa scrie de amintirea binefacerii Sale: „asa cum l-a invatat Allah". Mai mult, celui care implineste nevoia fratelui sau, Allah ii implineste nevoia.

Printre ele se afla faptul ca vatamarea martorilor si a scribilor este o abatere a omului. Abaterea inseamna iesirea din ascultarea de Allah si caderea in neascultare; ea creste, scade si poate fi numai partiala. De aceea Allah nu a spus: „sunteti razvratiti" ori „sunteti oameni abatuti", ci: „este o abatere din partea voastra". Abaterea robului este pe masura indepartarii lui de ascultarea Domnului sau.

Din cuvintele „Temeti-va de Allah, iar Allah va invata" se deduce ca evlavia fata de Allah este un mijloc pentru dobandirea stiintei. Acest lucru reiese si mai limpede din cuvintele Sale: „O, voi cei care credeti! Daca va temeti de Allah, El va va darui un criteriu" (al-Anfal, 8:29), adica o stiinta prin care deosebiti realitatile si adevarul de fals.

Printre ele se afla faptul ca stiinta folositoare nu inseamna numai invatarea treburilor religiei legate de actele de adorare, ci cuprinde si invatarea treburilor lumesti legate de tranzactii. Allah Preainaltul a pazit pentru robi treburile religiei si ale vietii lor lumesti, iar Cartea Sa mareata cuprinde lamurirea tuturor lucrurilor.

Versetul 283 arata si legitimitatea garantiilor pentru drepturi, adica a zalogurilor si garantiilor personale prin care omul isi asigura primirea dreptului sau, fie ca incheie o tranzactie cu un om drept ori pacatos, demn de incredere ori tradator. Cate drepturi nu sunt ocrotite prin garantii si cate neintelegeri nu sunt astfel inlaturate!

Printre ele se afla faptul ca deplinatatea garantiei prin zalog cere ca bunul sa fie primit in stapanire. Aceasta nu inseamna ca zalogul ar fi valabil numai dupa primirea lui, ci precizarea „un zalog primit in stapanire" arata ca uneori este primit si increderea este deplina, iar alteori nu este primit si garantia ramane nedesavarsita.

Din cuvintele „un zalog primit in stapanire" se deduce ca, daca cel care a dat zalogul si cel care l-a primit nu se inteleg asupra marimii datoriei pentru care a fost dat zalogul, este primit cuvantul creditorului care tine zalogul. Allah a facut din zalog o garantie pentru dreptul sau; daca spusa lui despre marimea datoriei nu ar fi primita, garantia nu si-ar atinge scopul in lipsa documentului si a martorilor.

Printre ele se afla faptul ca este ingaduita tranzactia fara document si fara martori, potrivit cuvintelor: „Daca unul dintre voi are incredere in altul, cel caruia

i s-a acordat increderea sa inapoieze ceea ce i-a fost incredintat." In aceasta situatie este insa nevoie de evlavie si teama de Allah; altfel, detinatorul dreptului isi primejduieste dreptul. De aceea Allah i-a poruncit celui care datoreaza dreptul sa se teama de El si sa inapoieze ceea ce i-a fost incredintat.

Printre ele se afla faptul ca acela care i-a acordat incredere partenerului sau de tranzactie i-a facut un bine maret si s-a increzut in religiozitatea si cinstea lui. Astfel, celui care datoreaza dreptul i se intareste obligatia de a inapoia lucrul incredintat din doua motive: implineste dreptul lui Allah si porunca Sa si implineste dreptul partenerului care s-a increzut in cinstea lui si i-a acordat incredere.

Printre ele se afla interzicerea ascunderii marturiei. Cel care o ascunde are inima pacatoasa, iar inima este stapanul madularelor. Ascunderea marturiei, asemenea marturiei mincinoase si false, duce la pierderea drepturilor, stricarea tranzactiilor si repetarea pacatului atat in sarcina martorului, cat si a celui care datoreaza dreptul.

Faptul ca zalogul este mentionat in legatura cu calatoria, desi este ingaduit atat in calatorie, cat si acasa, se datoreaza nevoii mai mari de el atunci cand lipsesc scribul si martorul.

Versetul se incheie spunand ca Allah este „Atotstiutor" al tuturor faptelor robilor, incurajandu-i sa incheie tranzactii bune si avertizandu-i impotriva celor rele.

Versetul 284

لِّلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِ ۗ وَإِن تُبْدُوا۟ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ
يُحَاسِبْكُم بِهِ ٱللَّهُ ۖ فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾

284. Ale lui Allah sunt toate cele din ceruri si de pe pamant. Fie ca aratati ceea ce se afla in sufletele voastre, fie ca ascundeti, Allah va va cere socoteala pentru aceasta. El iarta pe cine voieste si pedepseste pe cine voieste. Allah are putere asupra tuturor lucrurilor.

Allah Preainaltul vesteste stapanirea Sa cuprinzatoare asupra locuitorilor cerurilor si ai pamantului, precum si stiinta Sa care cuprinde ceea ce robii arata si ceea ce ascund in sufletele lor. El le va cere socoteala pentru toate acestea.

El „iarta pe cine voieste": pe cel care se intoarce mereu cu pocainta la Domnul sau - „Cu adevarat, El este Iertator fata de cei care se intorc mereu" (al-Isra',

17:25) - si „pedepseste pe cine voieste”: pe cel care staruie in pacate launtric si pe fata.

Acest verset nu contrazice hadithurile care vestesc iertarea gandurilor pe care robul le are in sine atata vreme cat nu le pune in fapta si nu le rosteste. Este vorba despre gandurile trecatoare ale sufletului, care nu devin insusiri ale robului si pe care acesta nu se hotaraste sa le urmeze. Aici este vorba despre hotararile ferme si insusirile statornicite in suflet, fie ele insusiri ale binelui ori ale raului. De aceea Allah a spus: „ceea ce se afla in sufletele voastre”, adica hotararile si insusirile care s-au asezat si s-au statornicit in ele.[37]

Allah a vestit ca „are putere asupra tuturor lucrurilor”. Din desavarsirea puterii Sale face parte judecarea fapturilor si daruirea rasplatii ori pedepsei pe care o merita fiecare.

Versetele 285 si 286

ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ وَقَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾

285. Mesagerul crede in ceea ce i-a fost pogorat de la Domnul sau, iar credinciosii, de asemenea. Fiecare crede in Allah, in ingerii Sai, in Cartile Sale si in Mesagerii Sai: „Nu facem deosebire intre niciunul dintre Mesagerii Sai.” Ei spun: „Am auzit si ne-am supus. Iertarea Ta, Domnul nostru! La Tine este intoarcerea.”

لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَاۚ لَهَا مَا كَسَبَتۡ وَعَلَيۡهَا مَا ٱكۡتَسَبَتۡۗ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذۡنَآ إِن نَّسِينَآ أَوۡ أَخۡطَأۡنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تَحۡمِلۡ عَلَيۡنَآ إِصۡرٗا كَمَا حَمَلۡتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِنَاۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلۡنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦۖ وَٱعۡفُ عَنَّا وَٱغۡفِرۡ لَنَا وَٱرۡحَمۡنَآ أَنتَ مَوۡلَىٰنَا فَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

286. Allah nu impovareaza niciun suflet peste puterea lui. In folosul sau este ceea ce a agonisit, iar impotriva sa este ceea ce a savarsit. „Domnul nostru, nu ne lua la socoteala daca uitam ori gresim! Domnul nostru, nu aseza asupra noastra o povara precum cea pe care ai asezat-o asupra celor dinaintea noastra!

[37] Asa cum apare in Sahih al-Bukhari (5269) si Muslim (127), din hadithul lui Abu Hurayrah - Allah sa fie multumit de el.

Domnul nostru, nu ne impovara cu ceea ce nu avem putere sa purtam! Treci cu vederea greselile noastre, iarta-ne si ai mila de noi! Tu esti Ocrotitorul nostru, asadar ajuta-ne impotriva oamenilor necredinciosi!"

S-a transmis in mod autentic de la Profet - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - ca celui care recita aceste doua versete in timpul noptii ii vor fi de ajuns, adica il vor feri de toate relele. Aceasta se datoreaza intelesurilor marete pe care le cuprind.[38]

La inceputul acestei sure, Allah le-a poruncit oamenilor sa creada in toate temeliile credintei, spunand: „Spuneti: Noi credem in Allah si in ceea ce ne-a fost pogorat..." (al-Baqarah, 2:136). In acest verset, El a vestit ca Mesagerul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si credinciosii aflati impreuna cu el au crezut in aceste temelii marete, in toti Mesagerii si in toate Cartile. Ei nu au facut ceea ce au facut oamenii religiilor abatute, care au crezut in unii si nu au crezut in altii.

Alaturarea credinciosilor Mesagerului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si folosirea acelorasi cuvinte pentru a vorbi despre ei toti reprezinta o mare cinste pentru credinciosi. Versetul arata ca el - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - face parte din comunitatea careia i se adreseaza randuielile religiei si, asemenea ei, are datoria de a le implini pe deplin si ca i-a intrecut pe credinciosi, ba chiar pe toti Mesagerii, in implinirea credintei si a drepturilor ei.

Cuvintele „Ei spun: Am auzit si ne-am supus" reprezinta angajamentul general al credinciosilor fata de tot ceea ce Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a adus din Carte si din Sunnah. Ei au ascultat, au primit cele auzite si s-au supus cu ascultare.

Aceasta cuprinde rugamintea lor smerita catre Allah de a-i ajuta sa implineasca cele primite si de a le ierta neajunsurile in implinirea indatoririlor si savarsirea lucrurilor interzise. Ei I s-au rugat, de asemenea, prin aceste cereri folositoare, iar Allah Preainaltul le-a raspuns prin cuvintele Profetului Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - spunand: „Am facut aceasta."[39]

Aceste rugaciuni sunt primite cu certitudine pentru credinciosi in ansamblu si pentru fiecare dintre ei, daca in cazul sau nu exista o piedica. Allah i-a scutit de tragerea la raspundere pentru greseala si uitare, le-a usurat Legea Sa cat se poate de mult, nu a asezat asupra lor greutatile, poverile si lanturile pe care le-a asezat asupra celor dinaintea lor si nu i-a impovarat peste puterea lor. El i-a iertat, a avut mila de ei si i-a ajutat impotriva oamenilor necredinciosi.

---

[38] Relatat de al-Bukhari (5051) si Muslim (807), din hadithul lui Abu Mas'ud al-Ansari al-Badri - Allah sa fie multumit de el.

[39] Relatat de Muslim (126), din hadithul lui Ibn 'Abbas - Allah sa fie multumit de el si de tatal sau.

Il rugam pe Allah Preainaltul, prin Numele si Insusirile Sale si prin binefacerea de a ne fi daruit statornicia in religia Sa, sa implineasca aceasta pentru noi, sa-Si indeplineasca fagaduinta facuta noua prin cuvintele Profetului Sau si sa indrepte starea credinciosilor.

Din aceasta se desprinde regula usurarii si a inlaturarii greutatii din toate treburile religiei. Se desprinde si regula trecerii cu vederea a uitarii si greselii in actele de adorare si in drepturile lui Allah Preainaltul.

La fel stau lucrurile si in privinta drepturilor fapturilor: pacatul si mustrarea sunt inlaturate. Insa obligatia despagubirii pentru pierderile pricinuite din greseala ori din uitare, fie ca este vorba despre vieti, fie despre averi, decurge din pricinuirea acelor pierderi fara drept, indiferent daca aceasta s-a produs din greseala, din uitare sau cu intentie.

Aici se incheie tafsirul Surei al-Baqarah. Lui Allah I se cuvin lauda si preamarirea, iar Allah sa reverse pacea si binecuvantarea asupra lui Muhammad.

Sura Al Imran

Sura 3 · Juzul 3 · Versetele 1 la 91

Revelata la Medina

Versetele 1 la 6

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

In Numele lui Allah, Cel Preamilostiv, Milostivul.

الٓمٓ ﴿١﴾

1. Alif. Lam. Mim.

ٱللَّهُ لَآ إِلَـٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ ﴿٢﴾

2. Allah - nu exista alta divinitate demna de adorare in afara de El, Cel Vesnic Viu, Cel care Se sustine pe Sine si sustine toate.

نَزَّلَ عَلَيْكَ ٱلْكِتَـٰبَ بِٱلْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ ﴿٣﴾

3. El ti-a pogorat Cartea cu adevarul, confirmand ceea ce a fost inaintea ei, si a pogorat Tora si Evanghelia,

مِن قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ ٱلْفُرْقَانَ ۗ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَـٰتِ ٱللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٤﴾

4. mai inainte, drept calauzire pentru oameni. Si El a pogorat Criteriul. Cei care nu cred in semnele lui Allah vor avea parte de o pedeapsa aspra. Allah este Atotputernic, Stapan al razbunarii.

إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَىْءٌ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فِى ٱلسَّمَآءِ ﴿٥﴾

5. Cu adevarat, nimic de pe pamant si nimic din cer nu-I este ascuns lui Allah.

هُوَ ٱلَّذِى يُصَوِّرُكُمْ فِى ٱلْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَآءُ ۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٦﴾

6. El este Cel care va da chip in pantece asa cum voieste. Nu exista alta divinitate demna de adorare in afara de El, Atotputernicul, Preainteleptul.

„Alif. Lam. Mim" face parte dintre literele al caror inteles nu-l cunoaste decat Allah.

Allah Preainaltul vesteste ca El este „Cel Vesnic Viu", desavarsit in viata Sa, si „Cel care Se sustine pe Sine si sustine toate", Care nu are nevoie de nimeni, dar sustine fapturile Sale in toate starile lor. El le-a randuit atat treburile religiei, cat si treburile lumesti si cele hotarate prin destin.

El i-a pogorat Mesagerului Sau Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - Cartea cu adevarul, asupra careia nu exista indoiala si care cuprinde adevarul. Ea „confirma ceea ce a fost inaintea ei" dintre Carti: marturiseste ceea ce au marturisit ele, se potriveste cu ele si confirma adevarul Mesagerilor care le-au adus.

Tot astfel, El „a pogorat Tora si Evanghelia" inaintea acestei Carti, „drept calauzire pentru oameni".

Allah a desavarsit mesajul si l-a pecetluit prin Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si prin Cartea sa mareata. Prin ea, Allah a scos fapturile din ratacire si le-a calauzit, le-a izbavit din nestiinta si a deosebit adevarul de fals, fericirea de nefericire, calea cea dreapta de caile Iadului. Cei care cred in ea si ii urmeaza calauzirea dobandesc mult bine si rasplata atat in aceasta lume, cat si in Viata de Apoi.

„Cei care nu cred in semnele lui Allah", pe care El le-a lamurit in Cartea Sa si prin cuvintele Mesagerului Sau, „vor avea parte de o pedeapsa aspra". Allah este Atotputernic si Se razbuna pe cel care nu I se supune.

Din desavarsirea faptului ca El sustine toate face parte si faptul ca stiinta Sa cuprinde toate fapturile: „nimic de pe pamant si nimic din cer nu-I este ascuns", nici macar ceea ce se afla in pantecele celor insarcinate.

El este „Cel care va da chip in pantece asa cum voieste": barbat ori femeie, cu alcatuire deplina ori cu lipsuri, facandu-va sa treceti prin etapele creatiei, potrivit minunatei Sale intelepciuni.

Cel care Se poarta astfel cu robii Sai si Se ingrijeste atat de mult de toate starile lor, din clipa in care ii aduce la existenta si pana la incheierea tuturor treburilor lor, fara niciun asociat in aceasta, este singurul care merita sa fie adorat.

„Nu exista alta divinitate demna de adorare in afara de El, Atotputernicul”, Care a supus fapturile prin puterea Sa si este mai presus de orice lipsa ori insusire vrednica de mustrare, „Preainteleptul” in creatia si Legea Sa.

Versetele 7 la 9

هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ مِنْهُ ءَايَٰتٌ مُّحْكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٌ ۖ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ مِنْهُ ٱبْتِغَآءَ ٱلْفِتْنَةِ وَٱبْتِغَآءَ تَأْوِيلِهِۦ ۗ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُۥٓ إِلَّا ٱللَّهُ ۘ وَٱلرَّٰسِخُونَ فِى ٱلْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلٌّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٧﴾

7. El este Cel care ti-a pogorat Cartea. In ea sunt versete limpezi si hotaratoare, care sunt temelia Cartii, iar altele au un inteles ce poate fi neclar. Cei in ale caror inimi este abatere urmeaza ceea ce poate avea un inteles neclar din ea, cautand tulburarea si cautand talcuirea lui. Nimeni nu-i cunoaste talcuirea decat Allah. Iar cei temeinici in stiinta spun: „Noi credem in ea; toate sunt de la Domnul nostru.” Insa numai cei daruiti cu pricepere iau aminte.

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْوَهَّابُ ﴿٨﴾

8. „Domnul nostru, nu abate inimile noastre dupa ce ne-ai calauzit si daruieste-ne mila de la Tine! Cu adevarat, Tu esti Daruitorul.”

رَبَّنَآ إِنَّكَ جَامِعُ ٱلنَّاسِ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخْلِفُ ٱلْمِيعَادَ ﴿٩﴾

9. „Domnul nostru, Tu ii vei aduna pe oameni pentru o Zi asupra careia nu este nicio indoiala. Cu adevarat, Allah nu-Si incalca fagaduinta.”

Allah Preainaltul vesteste despre maretia Sa si despre desavarsirea faptului ca El sustine toate: numai El a pogorat aceasta Carte mareata, care nu a avut si nu va avea ceva asemenea ori macar apropiat de ea in calauzire, elocventa, caracterul ei miraculos si indreptarea fapturilor.

Cartea cuprinde versete hotaratoare, cu intelesuri limpezi si vadite, care nu se confunda cu altele. Ea cuprinde si versete al caror inteles poate fi neclar: ele pot admite mai multe sensuri, iar sensul avut in vedere nu poate fi stabilit doar pe baza lor, pana cand nu sunt puse alaturi de versetele hotaratoare.

Cei in ale caror inimi se afla boala, abatere si indepartare, din pricina intentiilor lor rele, urmeaza ceea ce poate avea un inteles neclar. Ei il folosesc drept dovada pentru afirmatiile lor false si parerile lor stricate, cautand tulburarea, rastalmacind Cartea si talcuind-o potrivit dorintelor si orientarilor lor, ca sa se rataceasca si sa-i rataceasca si pe altii.

In schimb, oamenii temeinici in stiinta, in inimile carora stiinta si certitudinea au patruns si au rodit fapte si cunostinte, stiu ca intregul Coran vine de la Allah si ca totul este adevarat, atat versetele hotaratoare, cat si cele al caror inteles poate fi neclar. Adevarul nu se contrazice si nu se deosebeste de sine insusi.

Fiindca stiu ca intelesul versetelor hotaratoare este cat se poate de limpede, ei raporteaza la acestea versetele care ii pot nedumeri pe cei cu stiinta si cunoastere neindestulatoare. Ei raporteaza ceea ce poate fi neclar la ceea ce este hotarator, iar astfel totul devine limpede si hotarator. Ei spun: „Noi credem in ea; toate sunt de la Domnul nostru."

Numai „cei daruiti cu pricepere", adica oamenii cu minti cumpatate si sanatoase, iau aminte la lucrurile folositoare si la stiintele drepte. Aceasta arata ca o asemenea purtare este unul dintre semnele celor daruiti cu pricepere, pe cand urmarirea versetelor al caror inteles poate fi neclar este o insusire a oamenilor cu pareri bolnave, minti slabe si intentii rele.

Cuvintele „Nimeni nu-i cunoaste talcuirea decat Allah" au doua intelesuri. Daca prin talcuire se intelege cunoasterea urmarii lucrurilor si a realitatii la care ele ajung, oprirea se face la cuvintele „decat Allah", caci numai Allah cunoaste talcuirea in acest sens. Daca prin talcuire se intelege explicarea si cunoasterea sensului cuvintelor, atunci legarea de ceea ce urmeaza este mai potrivita. In acest caz, cuvintele reprezinta o lauda adusa celor temeinici in stiinta: ei stiu cum sa inteleaga textele Cartii si ale Sunnei, atat pe cele hotaratoare, cat si pe cele al caror inteles poate fi neclar.

Pentru ca aici oamenii sunt impartiti intre cei abatuti si cei drepti, cei temeinici in stiinta Il roaga pe Allah Preainaltul sa-i intareasca in credinta: „Domnul nostru, nu abate inimile noastre", adica nu le inclina de la adevar spre fals, „dupa ce ne-ai calauzit si daruieste-ne mila de la Tine" prin care sa ne indrepti toate starile. „Cu adevarat, Tu esti Daruitorul", Cel cu har si daruri imbelsugate.

Acest verset este un exemplu al caii care trebuie urmata pentru intelegerea versetelor al caror sens poate fi neclar. Allah a spus despre cei temeinici in stiinta ca Ii cer sa nu le abata inimile dupa ce i-a calauzit. In alte versete, El a aratat pricinile indepartarii inimilor celor abatuti si faptul ca aceste pricini tin de propriile lor fapte: „Cand s-au abatut, Allah le-a abatut inimile" (as-Saff, 61:5); „Apoi ei s-au intors, iar Allah le-a intors inimile" (at-Tawbah, 9:127); si: „Le

vom intoarce inimile si privirile, asa cum nu au crezut in el intaia oara" (al-An'am, 6:110).

Cand robul Ii intoarce spatele Domnului sau, il ia drept aliat pe dusmanul Sau, vede adevarul si se indeparteaza de el, vede falsul si il alege, Allah il lasa prada alegerii pe care a facut-o si ii abate inima drept pedeapsa pentru abaterea sa. Allah nu l-a nedreptatit, ci el s-a nedreptatit pe sine; asadar, sa nu invinuiasca decat propriul suflet, care ii porunceste raul. Allah stie cel mai bine.

Cuvintele lor: „Domnul nostru, Tu ii vei aduna pe oameni pentru o Zi asupra careia nu este nicio indoiala. Cu adevarat, Allah nu-Si incalca fagaduinta" fac parte tot din vorbele celor temeinici in stiinta. Ele cuprind recunoasterea invierii si a rasplatirii, certitudinea deplina si convingerea ca Allah va implini negresit ceea ce a fagaduit.

Aceasta cere sa actioneze si sa se pregateasca pentru Ziua aceea. Credinta in inviere si rasplatire este temelia indreptarii inimilor, a dorintei de bine si a temerii de rau, iar acestea doua sunt temelia tuturor lucrurilor bune.

Versetele 10 si 11

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيۡـٔٗاۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمۡ وَقُودُ ٱلنَّارِ ﴿١٠﴾

10. Celor care nu cred nu le vor fi de niciun folos inaintea lui Allah nici averile, nici copiii lor. Acestia sunt combustibilul Focului.

كَدَأۡبِ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمۡۗ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ﴿١١﴾

11. Asemenea purtarii neamului lui Faraon si a celor dinaintea lor: ei au tagaduit semnele Noastre, iar Allah i-a prins pentru pacatele lor. Allah este aspru in pedeapsa.

Dupa ce a mentionat Ziua Invierii, Allah a aratat ca toti cei care nu cred in El si il tagaduiesc pe Mesagerul Sau vor intra negresit in Foc si vor arde in el. Averile si copiii lor nu le vor folosi cu nimic impotriva pedepsei lui Allah.

In aceasta lume, asupra lor se vor abate lovituri si pedepse asemenea celor care s-au abatut asupra lui Faraon si asupra celorlalte comunitati care au tagaduit semnele lui Allah: „Allah i-a prins pentru pacatele lor" si le-a grabit pedeapsa din aceasta lume, careia ii urmeaza pedeapsa Vietii de Apoi.

„Allah este aspru in pedeapsa.” Feriti-va, asadar, sa socotiti pedeapsa Sa neinsemnata, caci astfel vi s-ar parea usor sa staruiti in necredinta si tagaduire.

Versetele 12 si 13

قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ سَتُغۡلَبُونَ وَتُحۡشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَۚ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ﴿١٢﴾

12. Spune-le celor care nu cred: „Veti fi infranti si veti fi adunati spre Gheena. Ce rau asternut!”

قَدۡ كَانَ لَكُمۡ ءَايَةٞ فِي فِئَتَيۡنِ ٱلۡتَقَتَاۖ فِئَةٞ تُقَٰتِلُ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ وَأُخۡرَىٰ كَافِرَةٞ يَرَوۡنَهُم مِّثۡلَيۡهِمۡ رَأۡيَ ٱلۡعَيۡنِۚ وَٱللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصۡرِهِۦ مَن يَشَآءُۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبۡرَةٗ لِّأُوْلِي ٱلۡأَبۡصَٰرِ ﴿١٣﴾

13. Ati avut un semn in cele doua tabere care s-au intalnit: o tabara lupta pe calea lui Allah, iar cealalta era necredincioasa. Ei ii vedeau cu ochii lor de doua ori mai numerosi decat ei. Allah il intareste prin ajutorul Sau pe cine voieste. In aceasta se afla, cu adevarat, o invatatura pentru cei care vad limpede.

Aceasta este o vestire si o veste buna pentru credinciosi si, totodata, o amenintare pentru necredinciosi: ei vor fi negresit infranti in aceasta lume. Lucrul s-a petrecut asa cum a vestit Allah, iar ei au fost infranti intr-un chip fara asemanare.

Allah a facut din ceea ce s-a petrecut la Badr unul dintre semnele care dovedesc veridicitatea Mesagerului Sau: el urma adevarul, iar dusmanii sai urmau falsul. S-au intalnit doua tabere. Tabara credinciosilor numara numai putin peste trei sute zece oameni, cu putine mijloace, in vreme ce tabara necredinciosilor se apropia de o mie de oameni si era deplin pregatita cu arme si celelalte mijloace.

Allah i-a intarit pe credinciosi prin ajutorul Sau, iar ei i-au infrant cu ingaduinta lui Allah. In aceasta se afla o invatatura pentru oamenii cu vedere patrunzatoare. Daca ei nu ar fi urmat adevarul, care nimiceste falsul si il face sa piara atunci cand il infrunta, lucrurile s-ar fi petrecut invers, judecand dupa mijloacele vazute.

Versetele 14 si 15

زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ ٱلشَّهَوَٰتِ مِنَ ٱلنِّسَآءِ وَٱلْبَنِينَ وَٱلْقَنَٰطِيرِ ٱلْمُقَنطَرَةِ مِنَ ٱلذَّهَبِ وَٱلْفِضَّةِ وَٱلْخَيْلِ ٱلْمُسَوَّمَةِ وَٱلْأَنْعَٰمِ وَٱلْحَرْثِ ذَٰلِكَ مَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسْنُ ٱلْمَـَٔابِ ﴿١٤﴾

14. Oamenilor le-a fost impodobita iubirea poftelor: femeile, fiii, gramezile stranse de aur si argint, caii alesi, vitele si ogoarele. Acestea sunt bucuria trecatoare a vietii lumesti, insa la Allah se afla cea mai buna intoarcere.

۞ قُلْ أَؤُنَبِّئُكُم بِخَيْرٍ مِّن ذَٰلِكُمْ ۚ لِلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَٰنٌ مِّنَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿١٥﴾

15. Spune: „Sa va vestesc ceva mai bun decat acestea? Cei care se tem de Allah vor avea la Domnul lor Gradini pe sub care curg rauri si in care vor ramane vesnic, sotii curatite si multumirea lui Allah.” Allah ii vede bine pe robi.

In aceste doua versete, Allah Preainaltul vesteste starea oamenilor care aleg aceasta lume in locul Vietii de Apoi si arata deosebirea uriasa dintre cele doua salasuri. Aceste lucruri le-au fost impodobite oamenilor; ochii lor le privesc cu dorinta, inimile le socotesc placute, iar sufletele se alipesc de placerile lor. Fiecare categorie de oameni inclina spre cate unul dintre aceste lucruri si il transforma in tinta suprema a nazuintelor sale si isi limiteaza cunoasterea la el.

Cu toate acestea, ele sunt numai o placere neinsemnata, care se sfarseste curand. „Acestea sunt bucuria trecatoare a vietii lumesti, insa la Allah se afla cea mai buna intoarcere.”

Apoi Allah a vestit ca aceia care se tem de El si implinesc adorarea Sa vor avea ceva mai bun decat aceste placeri. Ei vor avea toate felurile de bine si desfatarea vesnica pe care niciun ochi nu a vazut-o, nicio ureche nu a auzit-o si care nu i-a trecut prin inima vreunui om. Ei vor avea multumirea lui Allah, care este mai mare decat orice altceva.

Ei vor avea sotii curatite de orice neajuns si lipsa, frumoase la purtare si desavarsite in infatisare. Negarea lipsurilor cere existenta insusirilor opuse; curatirea lor de orice neajuns inseamna, asadar, ca sunt impodobite cu desavarsirea.

„Allah ii vede bine pe robi” si ii inlesneste fiecaruia lucrul pentru care a fost creat. Celor fericiti le inlesneste savarsirea faptelor care duc la Salasul vesnic, iar ei iau din viata lumeasca numai ceea ce ii ajuta sa-L adore pe Allah si sa I se supuna. Pe cei nefericiti si indepartati de El ii lasa sa savarseasca faptele celor nefericiti: ei sunt multumiti cu viata lumeasca, isi gasesc linistea in ea si o iau drept salas statornic.

Versetele 16 si 17

ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ إِنَّنَآ ءَامَنَّا فَٱغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٦﴾

16. Cei care spun: „Domnul nostru, noi am crezut, asadar iarta-ne pacatele si fereste-ne de pedeapsa Focului!”

ٱلصَّٰبِرِينَ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلْقَٰنِتِينَ وَٱلْمُنفِقِينَ وَٱلْمُسْتَغْفِرِينَ بِٱلْأَسْحَارِ ﴿١٧﴾

17. Cei rabdatori, cei sinceri, cei statornici in ascultare, cei care cheltuiesc si cei care cer iertare inainte de ivirea zorilor.

Acesti oameni temeinici in stiinta, oameni ai cunoasterii si ai credintei, Il roaga pe Domnul lor, invocand credinta lor, sa le ierte pacatele si sa-i ocroteasca de pedeapsa Focului. Acesta este unul dintre mijloacele de apropiere pe care Allah le iubeste: invocand credinta si faptele drepte pe care El i le-a daruit, robul Il roaga pe Domnul sau sa-Si desavarseasca binefacerea fata de el, daruindu-i rasplata deplina si ferindu-l de pedeapsa.

Apoi Allah ii descrie prin cele mai frumoase insusiri. Ei sunt rabdatori: isi tin sufletele statornice in ceea ce Allah iubeste, cautand multumirea Sa. Rabda in ascultarea lui Allah, se infraneaza cu rabdare de la neascultarea Lui si rabda hotararile Sale dureroase.

Ei sunt sinceri in cuvinte si in starile lor: ceea ce se vede in afara se potriveste cu ceea ce se afla inauntru, iar hotararea lor de a urma calea cea dreapta este adevarata. Sunt statornici in ascultare, adica raman mereu supusi, cu smerenie si umilinta. Cheltuiesc pe caile binelui, pentru saraci si pentru cei nevoiasi. Cer iertare indeosebi inainte de ivirea zorilor: isi prelungesc rugaciunea pana la acel ceas, apoi se asaza si Ii cer lui Allah Preainaltul iertare.

Versetul 18

شَهِدَ ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَأُو۟لُوا۟ ٱلْعِلْمِ قَآئِمًۢا بِٱلْقِسْطِ ۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

18. Allah marturiseste ca nu exista alta divinitate demna de adorare in afara de El; la fel marturisesc ingerii si cei daruiti cu stiinta. El mentine dreptatea. Nu exista alta divinitate demna de adorare in afara de El, Atotputernicul, Preainteleptul.

Aceasta este cea mai mare dintre marturii, rostita de Stapanul maret, de ingeri si de oamenii stiintei, cu privire la cel mai maret adevar marturisit: unicitatea lui Allah si faptul ca El mentine dreptatea. Aceasta cuprinde marturia pentru intreaga Lege si pentru toate hotararile privitoare la rasplatire.

Temelia si baza Legii si a religiei constau in afirmarea unicitatii lui Allah, in adorarea numai a Lui si in recunoasterea faptului ca numai El are insusirile maretiei, grandorii, slavei, puterii, tariei si maiestatii, precum si insusirile darniciei, bunatatii, milei, binefacerii si frumusetii. Lui Ii apartine desavarsirea absoluta, din care nicio faptura nu poate cuprinde, atinge ori descrie prin lauda decat atat cat ii este ingaduit.

Toate actele de adorare legiuite, tranzactiile si cele ce tin de ele, poruncile si opririle sunt dreptate, fara nicio nedreptate ori asuprire. Dimpotriva, ele ating culmea intelepciunii si a desavarsirii randuielii. Rasplatirea faptelor bune si a celor rele este, de asemenea, in intregime dreapta.

„Spune: Ce marturie este cea mai mare? Spune: Allah” (al-An'am, 6:19). Unicitatea lui Allah, religia Sa si rasplatirea Sa sunt astfel adevaruri statornicite, asupra carora nu exista nicio indoiala. Ele sunt cele mai marete si mai limpezi dintre realitati, iar Allah a adus pentru ele dovezi si argumente ce nu pot fi numarate.

Versetul arata meritul stiintei si al oamenilor ei. Allah i-a mentionat in chip deosebit dintre toti oamenii, le-a alaturat marturia marturiei Sale si marturiei ingerilor Sai si a facut din marturia lor una dintre cele mai mari dovezi pentru unicitatea Sa, religia Sa si rasplatirea Sa. Celor carora li se adreseaza poruncile le revine sa primeasca aceasta marturie dreapta si adevarata.

Aceasta cuprinde si recunoasterea integritatii oamenilor stiintei, a faptului ca ceilalti ii urmeaza si ca ei sunt conducatorii luati drept pilda. Aici se afla un merit, o cinste si un rang atat de inalt, incat masura lor nu poate fi cuprinsa.

Versetul 19

إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلْإِسْلَٰمُ ۗ وَمَا ٱخْتَلَفَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿١٩﴾

19. Cu adevarat, religia primita de Allah este Islamul. Cei carora li s-a dat Cartea nu au ajuns la neintelegeri decat dupa ce le-a venit stiinta, din nedreptate si invidie intre ei. Iar cel care nu crede in semnele lui Allah sa stie ca Allah este grabnic la socoteala.

Allah Preainaltul vesteste ca singura religie pe care El o primeste este Islamul. Acesta inseamna supunerea numai fata de Allah, la exterior si in interior, potrivit celor pe care El le-a legiuit prin cuvintele Mesagerilor Sai.

Allah Preainaltul a spus: „Celui care cauta o alta religie decat Islamul nu i se va primi, iar in Viata de Apoi va fi dintre cei pierduti” (Al 'Imran, 3:85). Cel care urmeaza alta religie decat Islamul nu I se supune cu adevarat lui Allah, fiindca nu urmeaza calea pe care El a legiuit-o prin Mesagerii Sai.

Apoi Allah vesteste ca oamenii Cartii cunosteau aceasta. Ei au ajuns la neintelegeri si s-au abatut de la ea numai din incapatanare, nedreptate si invidie, desi le venise stiinta care ar fi trebuit sa inlature neintelegerile si sa-i faca sa ramana in religia adevarata.

Cand Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a venit la ei, l-au recunoscut pe deplin. Invidia, nedreptatea si necredinta in semnele lui Allah i-au impiedicat insa sa urmeze adevarul.

„Iar cel care nu crede in semnele lui Allah sa stie ca Allah este grabnic la socoteala.” Sa astepte, asadar, acea socoteala, caci ea va veni, iar Allah ii va rasplati pentru ceea ce savarseau.

Versetul 20

فَإِنْ حَآجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِ ۗ وَقُل لِّلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْأُمِّيِّـۧنَ ءَأَسْلَمْتُمْ ۚ فَإِنْ أَسْلَمُواْ فَقَدِ ٱهْتَدَواْ ۖ وَّإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٢٠﴾

20. Daca ei se cearta cu tine, spune: „M-am supus lui Allah cu intreaga mea fiinta, eu si cei care ma urmeaza.” Spune-le celor carora li s-a dat Cartea si celor nestiutori de carte: „V-ati supus?” Daca se supun, sunt calauziti; iar daca se intorc, tie iti revine numai sa transmiti. Allah ii vede bine pe robi.

Dupa ce Allah a lamurit ca religia adevarata, primita de El, este Islamul, iar oamenii Cartii au intrat in disputa directa cu Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, desi dovada fusese statornicita impotriva lor, ei s-au incapatanat. Atunci Allah i-a poruncit Profetului sa spuna si sa vesteasca deschis ca si-a supus intreaga fiinta lui Allah, la exterior si in interior, si ca cei care il urmeaza au facut la fel, fiind intru totul de acord cu aceasta supunere curata.

Allah i-a poruncit sa le spuna tuturor oamenilor, atat oamenilor Cartii, cat si celor fara Carte dintre arabi si dintre ceilalti: daca va supuneti, va aflati pe calea cea dreapta, in calauzire si adevar; iar daca va intoarceti, socoteala voastra este la Allah. Mie imi revine numai sa transmit, iar eu v-am transmis si am statornicit dovada impotriva voastra.

Versetele 21 si 22

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ ٱلَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِٱلْقِسْطِ مِنَ ٱلنَّاسِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢١﴾

21. Celor care nu cred in semnele lui Allah, care ii ucid pe Profeti fara drept si ii ucid pe oamenii care poruncesc dreptatea, vesteste-le o pedeapsa dureroasa.

أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٢﴾

22. Acestia sunt cei ale caror fapte au devenit zadarnice in aceasta lume si in Viata de Apoi si care nu vor avea ajutatori.

Acestia au adunat toate aceste rele: necredinta in semnele lui Allah, tagaduirea Mesagerilor lui Allah si marea nelegiuire impotriva fapturilor care au cel mai mare drept asupra celorlalti oameni - Mesagerii si conducatorii care ii calauzesc pe oameni, care le poruncesc oamenilor dreptatea recunoscuta atat de religii, cat si de mintile sanatoase.

Faptele lor au devenit zadarnice in aceasta lume si in Viata de Apoi. Ei au meritat pedeapsa dureroasa si nu vor avea niciun ajutator care sa-i apere de pedeapsa lui Allah ori vreun izbavitor care sa-i scape de ea.

Versetele 23 la 25

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ كِتَٰبِ ٱللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾

23. Nu i-ai vazut pe cei carora li s-a dat o parte din Carte? Ei sunt chemati la Cartea lui Allah pentru ca ea sa judece intre ei, apoi o parte dintre ei se intoarce, indepartandu-se.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۖ وَغَرَّهُمْ فِى دِينِهِم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾

24. Aceasta pentru ca ei au spus: „Focul nu ne va atinge decat cateva zile numarate.” Minciunile pe care le nascocisera i-au amagit in religia lor.

فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَٰهُمْ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾

25. Cum va fi cand ii vom aduna pentru o Zi asupra careia nu este nicio indoiala si fiecare suflet va primi pe deplin ceea ce a agonisit, fara ca ei sa fie nedreptatiti?

Priveste si minuneaza-te de cei carora li s-a dat o parte din Carte si care sunt chemati la Cartea lui Allah, cea care confirma ceea ce El le-a pogorat Mesagerilor Sai, ca sa judece intre ei. Apoi o parte dintre ei se intoarce si refuza sa urmeze adevarul.

S-ar putea intreba: ce i-a facut sa se indeparteze astfel, desi ei ar fi trebuit sa fie cei mai grabnici sa urmeze si cei mai buni cunoscatori ai adevarului adus de

Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -? Allah a mentionat doua pricini.

Cea dintai este siguranta lor inselatoare si marturia falsa pe care au dat-o despre propria lor mantuire, spunand ca Focul ii va atinge numai cateva zile numarate, stabilite dupa dorintele lor stricate, de parca puterea de a hotari s-ar afla in mainile lor. Ei au mai spus: „Nu vor intra in Paradis decat iudeii sau crestinii" (al-Baqarah, 2:111). Este limpede, atat potrivit Legii, cat si potrivit judecatii sanatoase, ca acestea sunt numai dorinte false.

A doua pricina este ca, dupa ce au tagaduit semnele lui Allah si au nascocit minciuni despre El, Shaytan le-a impodobit faptele rele. Ei s-au lasat amagiti, iar raul li s-a parut adevar, drept pedeapsa pentru indepartarea lor de adevar.

Cum va fi starea acestor oameni atunci cand Allah ii va aduna in Ziua Invierii, le va da tuturor pe deplin rasplata pentru ceea ce au savarsit si va face sa se implineasca dreptatea Sa intre robi? Sa nu intrebi atunci la ce pedeapsa vor ajunge si ce bine si ce rasplata vor pierde, toate din pricina celor agonisite de mainile lor. „Domnul tau nu-i nedreptateste pe robi" (Fussilat, 41:46).

Versetele 26 si 27

قُلِ ٱللَّهُمَّ مَٰلِكَ ٱلْمُلْكِ تُؤْتِى ٱلْمُلْكَ مَن تَشَآءُ وَتَنزِعُ ٱلْمُلْكَ مِمَّن تَشَآءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَآءُ بِيَدِكَ ٱلْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾

26. Spune: „O, Allah, Stapan al stapanirii! Tu daruiesti stapanirea cui voiesti si iei stapanirea de la cine voiesti. Tu cinstesti pe cine voiesti si umilesti pe cine voiesti. In Mana Ta se afla tot binele. Cu adevarat, Tu ai putere asupra tuturor lucrurilor.

تُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَتُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ ۖ وَتُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ ۖ وَتَرْزُقُ مَن تَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾

27. Tu faci noaptea sa patrunda in zi si faci ziua sa patrunda in noapte. Tu scoti viul din mort si scoti mortul din viu si il inzestrezi fara masura pe cine voiesti."

Allah Preainaltul ii porunceste in primul rand Profetului Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, iar apoi si celorlalti, sa vorbeasca despre Domnul sau, marturisind ca numai El randuieste treburile, carmuieste lumea de sus si lumea de jos si merita, prin stapanirea Sa absoluta si carmuirea Sa desavarsita, sa fie recunoscut drept singurul Stapan.

El daruieste stapanirea cui voieste, o ia de la cine voieste, cinsteste pe cine voieste si umileste pe cine voieste. Lucrurile nu se petrec dupa dorintele oamenilor Cartii ori ale altora, ci porunca este a lui Allah si carmuirea Ii apartine. Nimeni nu I se poate impotrivi in carmuire si nimeni nu-L ajuta in hotararea Sa.

Asa cum El schimba zilele intre oameni, tot El carmuieste timpul insusi: „Tu faci noaptea sa patrunda in zi si faci ziua sa patrunda in noapte." O face pe una sa intre in cealalta si o pune pe una in locul celeilalte; adauga uneia ceea ce scade din cealalta, randuind astfel folosul fapturilor Sale.

El scoate viul din mort, asa cum scoate feluritele plante si copaci din semintele lor si pe credincios din necredincios. Scoate mortul din viu, asa cum scoate boabele si samburii din plante si copaci si oul din pasare. El scoate lucrurile potrivnice unele din altele, iar toate elementele I se supun.

Cuvintele „In Mana Ta se afla tot binele" inseamna ca tot binele vine de la Tine si ca nimeni in afara de Allah nu aduce faptele bune si lucrurile folositoare. Cat despre rau, acesta nu Ii este atribuit lui Allah Preainaltul ca insusire, nume ori fapta, desi se afla printre lucrurile create de El si este cuprins in hotararea si destinul Sau.

Binele si raul sunt cuprinse in intregime de hotararea si destinul lui Allah, iar in stapanirea Sa nu se petrece decat ceea ce El voieste. Raul insa nu Ii este atribuit lui Allah. Nu se spune: „In Mana Ta se afla binele si raul", ci se spune: „In Mana Ta se afla tot binele", asa cum au spus Allah si Mesagerul Sau.

Cat despre adaugirea unor comentatori: „Si raul se afla in Mana lui Allah", aceasta este o greseala vadita. Ei au socotit ca mentionarea numai a binelui ar contrazice faptul ca hotararea si destinul Sau cuprind toate lucrurile, iar raspunsul se afla in deosebirea pe care am lamurit-o.

„Il inzestrezi fara masura pe cine voiesti." In alte versete, Allah a mentionat mijloacele prin care inzestrarea Sa este dobandita: „Celui care se teme de Allah, El ii va face o iesire si il va inzestra de unde nici nu se asteapta. Iar celui care se increde in Allah, El ii este de ajuns" (at-Talaq, 65:2-3).

Robii sa nu caute inzestrarea decat de la Allah si sa urmareasca dobandirea ei prin mijloacele pe care Allah le-a inlesnit si le-a ingaduit.

Versetul 28

لَّا يَتَّخِذِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۖ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ
فَلَيْسَ مِنَ ٱللَّهِ فِى شَىْءٍ إِلَّآ أَن تَتَّقُوا۟ مِنْهُمْ تُقَىٰةً ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَإِلَى
ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾

28. Credinciosii sa nu-i ia pe necredinciosi drept aliati in locul credinciosilor. Cel care face aceasta nu mai are nicio legatura cu Allah, cu exceptia situatiei in care trebuie sa va feriti de ei din pricina unei primejdii. Allah va avertizeaza cu privire la El Insusi, iar la Allah este intoarcerea.

Aceasta este o interdictie si o avertizare din partea lui Allah pentru credinciosi: sa nu-i ia pe necredinciosi drept aliati in locul credinciosilor. Credinciosii sunt aliati unii altora, iar Allah este Ocrotitorul lor.

Cel care savarseste aceasta aliere „nu mai are nicio legatura cu Allah", adica el se leapada de Allah, iar Allah Se leapada de el, asa cum Allah Preainaltul a spus: „Cel dintre voi care ii ia drept aliati este unul dintre ei" (al-Ma'idah, 5:51).

„Cu exceptia situatiei in care trebuie sa va feriti de ei din pricina unei primejdii": daca va temeti pentru voi insiva atunci cand aratati dusmanie fata de necredinciosi, vi se ingaduie, in aceasta situatie, sa pastrati pacea si sa incheiati un armistitiu in privinta purtarii exterioare. Aceasta nu ingaduie insa alierea care inseamna iubirea inimii si din care izvoraste sprijinirea lor.

„Allah va avertizeaza cu privire la El Insusi": temeti-va de El, paziti-va de El si puneti teama de El inaintea temerii de oameni. El carmuieste treburile robilor, ii tine in puterea Sa si la El se vor intoarce. El il va rasplati din belsug pe cel care pune teama si speranta fata de El mai presus de orice alta teama si speranta si ii va pedepsi cu o pedeapsa cumplita pe necredinciosi si pe cei care se aliaza cu ei.

Versetele 29 si 30

قُلْ إِن تُخْفُوا۟ مَا فِى صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

29. Spune: „Indiferent daca ascundeti ori dati la iveala ceea ce se afla in piepturile voastre, Allah cunoaste aceasta. El cunoaste ceea ce este in ceruri si ceea ce este pe pamant. Allah are putere asupra tuturor lucrurilor."

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِن سُوٓءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُۥٓ أَمَدًۢا بَعِيدًا ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَٱللَّهُ رَءُوفٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٣٠﴾

30. In Ziua in care fiecare suflet va gasi de fata binele pe care l-a savarsit si raul pe care l-a savarsit, va dori sa fie intre el si acel rau o departare mare. Allah va avertizeaza cu privire la El Insusi. Allah este Bland cu robii.

Allah Preainaltul vesteste ca stiinta Sa cuprinde ceea ce se afla in piepturi, fie ca robii ascund acel lucru, fie ca il arata. Tot astfel, stiinta Sa cuprinde toate lucrurile din ceruri si de pe pamant si nimic nu-I ramane ascuns.

Pe langa stiinta Sa cuprinzatoare, El este Cel Maret, Atotputernic asupra tuturor lucrurilor; nimic din ceea ce exista nu se poate impotrivi vointei Sale.

Dupa ce le-a dezvaluit maretia si cuprinderea insusirilor Sale, indemnandu-i sa fie constienti ca El ii supravegheaza in toate starile lor, Allah le-a mai dat robilor un indemn la aceasta grija si la evlavie: toti se vor intoarce la El, iar faptele lor bune si rele le vor fi infatisate.

Atunci oamenii binelui se vor bucura de ceea ce au trimis inainte pentru sufletele lor, iar oamenii raului vor fi cuprinsi de regret cand vor gasi de fata ceea ce au savarsit si vor dori sa existe intre ei si acele fapte o departare mare.

Cand robul stie ca se indreapta spre Domnul sau, trudind in aceasta viata, ca Il va intalni negresit pe Domnul sau si va vedea rodul stradaniei sale, aceasta il face sa fie prevazator, sa se fereasca de faptele care aduc rusinea si pedeapsa si sa se pregateasca prin fapte drepte, care aduc fericirea si rasplata.

De aceea Allah Preainaltul a spus: „Allah va avertizeaza cu privire la El Insusi”, aratandu-va insusirile maretiei Sale, desavarsirea dreptatii Sale si asprimea pedepsei Sale. Cu toate ca pedeapsa Lui este aspra, El este Bland si Milostiv.

Din blandetea si mila Sa face parte faptul ca ii infricoseaza pe robi si ii opreste de la ratacire si stricaciune. Dupa ce a mentionat pedepsele, Allah a spus: „Prin aceasta Allah ii infricoseaza pe robii Sai. O, robii Mei, temeti-va de Mine!” (az-Zumar, 39:16).

In blandetea si mila Sa, El le-a inlesnit caile prin care dobandesc lucrurile bune si i-a avertizat cu privire la caile care ii duc spre lucrurile neplacute. Il rugam pe Allah Preainaltul sa-Si desavarseasca binefacerea fata de noi, ajutandu-ne sa urmam calea cea dreapta si ferindu-ne de caile care ii duc pe cei ce le urmeaza spre Iad.

Versetele 31 si 32

قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ ٱللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣١﴾

31. Spune: „Daca Il iubiti pe Allah, urmati-ma, iar Allah va va iubi si va va ierta pacatele. Allah este Iertator, Milostiv."

قُلْ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿٣٢﴾

32. Spune: „Supuneti-va lui Allah si Mesagerului!" Iar daca se intorc, Allah nu-i iubeste pe necredinciosi.

Acest verset este cantarul prin care se deosebeste cel care Il iubeste cu adevarat pe Allah de cel care doar pretinde aceasta. Semnul iubirii fata de Allah este urmarea lui Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -. Allah a facut din urmarea lui si a tuturor lucrurilor la care el cheama o cale spre iubirea si multumirea Sa.

Iubirea, multumirea si rasplata lui Allah nu sunt dobandite decat prin credinta in ceea ce Mesagerul a adus din Carte si Sunnah, prin implinirea poruncilor lor si prin evitarea lucrurilor pe care acestea le interzic.

Pe cel care face aceasta, Allah il iubeste, il rasplateste cu rasplata celor iubiti de El, ii iarta pacatele si ii acopera lipsurile. S-ar putea intreba atunci: ce inseamna, in realitate, sa-l urmezi pe Mesager si cum se arata aceasta?

Raspunsul se afla in cuvintele: „Supuneti-va lui Allah si Mesagerului", implinind poruncile, ferindu-va de interdictii si crezand vestile transmise. Daca se intorc de la aceasta, tocmai aceasta este necredinta, iar Allah „nu-i iubeste pe necredinciosi".

Versetele 33 si 34

إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰٓ ءَادَمَ وَنُوحًا وَءَالَ إِبْرَٰهِيمَ وَءَالَ عِمْرَٰنَ عَلَى ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٣٣﴾

33. Cu adevarat, Allah i-a ales pe Adam, pe Nuh, familia lui Ibrahim si familia lui 'Imran mai presus de toate lumile,

ذُرِّيَّةًۢ بَعْضُهَا مِنۢ بَعْضٍ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

34. urmasi unii din altii. Allah este Auzitor, Atotstiutor.

Allah Preainaltul are printre robii Sai oameni alesi, pe care ii alege si ii deosebeste, daruindu-le virtuti inalte, insusiri alese, stiinte folositoare, fapte drepte si felurite daruri aparte.

El a mentionat aceste familii marete si oamenii desavarsiti care au facut parte din ele, oameni care au adunat insusirile desavarsirii. Virtutea si binele s-au transmis urmasilor lor si i-au cuprins atat pe barbatii, cat si pe femeile lor. Aceasta este una dintre cele mai mari binefaceri ale lui Allah si una dintre cele mai alese manifestari ale darniciei si generozitatii Sale.

„Allah este Auzitor, Atotstiutor”: El stie cine merita harul si alegerea si Isi asaza harul acolo unde o cere intelepciunea Sa.

Versetele 35 si 36

إِذْ قَالَتِ ٱمْرَأَتُ عِمْرَٰنَ رَبِّ إِنِّى نَذَرْتُ لَكَ مَا فِى بَطْنِى مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّىٓ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾

35. Cand sotia lui 'Imran a spus: „Domnul meu, Ti-am inchinat ceea ce se afla in pantecele meu, consacrat in intregime slujirii Tale. Primeste, asadar, de la mine! Cu adevarat, Tu esti Auzitorul, Atotstiutorul.”

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّى وَضَعْتُهَآ أُنثَىٰ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ ٱلذَّكَرُ كَٱلْأُنثَىٰ ۖ وَإِنِّى سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّىٓ أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾

36. Cand a nascut-o, ea a spus: „Domnul meu, am nascut o fata” - iar Allah stia mai bine ce nascuse - „si baiatul nu este asemenea fetei. I-am pus numele Maryam si o pun pe ea si pe urmasii ei sub ocrotirea Ta impotriva lui Shaytan cel alungat.”

Dupa ce a statornicit maretia acestor familii, Allah a relatat istoria lui Maryam si a fiului ei, 'Isa - pacea fie asupra sa -, aratand cum se trag din aceste familii virtuoase si prin ce imprejurari au trecut, de la inceputul istoriei lor pana la sfarsitul ei.

Sotia lui 'Imran a spus, rugandu-se staruitor Domnului ei si apropiindu-se de El printr-o fapta pe care El o iubeste si care cuprinde cinstirea locului Sau de adorare si staruinta in ascultarea de El: „Ti-am inchinat ceea ce se afla in pantecele meu, consacrat in intregime slujirii Tale", adica pus deoparte ca slujitor al locului de adorare, plin de cei care I se inchina lui Allah.

„Primeste, asadar, de la mine" aceasta fapta, adica fa-o sa fie intemeiata pe credinta si sinceritate si sa rodeasca bine si rasplata. „Cu adevarat, Tu esti Auzitorul, Atotstiutorul."

„Cand a nascut-o, ea a spus: Domnul meu, am nascut o fata - iar Allah stia mai bine ce nascuse - si baiatul nu este asemenea fetei." Aceste cuvinte exprima rugamintea ei smerita si zdrobirea ei sufleteasca, fiindca juruinta fusese facuta cu gandul ca pruncul va fi baiat, avand puterea de a sluji si de a implini acea sarcina asa cum o implinesc cei puternici, pe cand fata nu era astfel.

Allah i-a mangaiat inima si i-a primit juruinta. Aceasta fata a ajuns mai deplina si mai desavarsita decat multi barbati, ba chiar decat cei mai multi dintre ei, iar prin ea s-au implinit scopuri mai mari decat cele care s-ar fi implinit printr-un baiat.

De aceea, „Domnul ei a primit-o cu buna primire si a facut-o sa creasca frumos". Ea a fost crescuta intr-un chip minunat in religie, purtare si educatie; astfel, starile ei s-au desavarsit, cuvintele si faptele i s-au indreptat, iar desavarsirea ei a sporit. Allah i l-a randuit pe Zakariyya drept ocrotitor.

Este una dintre binefacerile lui Allah fata de un rob sa-i randuiasca drept educator unul dintre oamenii desavarsiti, care ii indreapta pe ceilalti.

Versetele 37 la 39

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا
زَكَرِيَّا ٱلْمِحْرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزْقًا ۖ قَالَ يَٰمَرْيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَٰذَا ۖ قَالَتْ هُوَ مِنْ
عِندِ ٱللَّهِ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾

37. Domnul ei a primit-o cu buna primire, a facut-o sa creasca frumos si i-a incredintat-o lui Zakariyya. De fiecare data cand Zakariyya intra la ea in locul de rugaciune, gasea langa ea hrana. El spunea: „O, Maryam, de unde ai aceasta?" Ea raspundea: „Este de la Allah. Cu adevarat, Allah il inzestreaza fara masura pe cine voieste."

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُۥ ۖ قَالَ رَبِّ هَبْ لِى مِن لَّدُنكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۖ إِنَّكَ سَمِيعُ ٱلدُّعَآءِ ﴿٣٨﴾

38. Atunci Zakariyya L-a chemat pe Domnul sau, spunand: „Domnul meu, daruieste-mi de la Tine urmasi buni! Cu adevarat, Tu esti Cel care aude rugaciunea."

فَنَادَتْهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٌ يُصَلِّى فِى ٱلْمِحْرَابِ أَنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَىٰ مُصَدِّقًۢا بِكَلِمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٣٩﴾

39. Ingerii l-au chemat in vreme ce statea in picioare, rugandu-se in locul de rugaciune: „Allah iti da vestea buna a lui Yahya, care va confirma un Cuvant de la Allah, va fi nobil, cast si un Profet dintre cei drepti."

Allah Preainaltul i-a cinstit pe Maryam si pe Zakariyya, daruindu-i lui Maryam o inzestrare care venea fara truda si osteneala, ca semn al cinstirii Sale.

De fiecare data cand Zakariyya intra la ea in locul de rugaciune - iar aceasta arata ca se ruga mult si ramanea staruitor acolo -, gasea langa ea hrana buna, pregatita. Cand a intrebat-o de unde o are, ea a spus: „Este de la Allah. Cu adevarat, Allah il inzestreaza fara masura pe cine voieste."

Cand Zakariyya a vazut acestea si bunatatea si blandetea cu care Allah o inconjura, si-a amintit sa-I ceara lui Allah Preainaltul un copil, desi ajunsese la varsta la care nu mai nadajduia aceasta. El a spus: „Domnul meu, daruieste-mi de la Tine urmasi buni! Cu adevarat, Tu esti Cel care aude rugaciunea."

Ingerii l-au chemat in vreme ce statea in picioare, rugandu-se in locul de rugaciune, vestindu-i ca Allah ii da vestea buna a lui Yahya, „care va confirma un Cuvant de la Allah". Acest Cuvant este 'Isa fiul lui Maryam.

Vestea buna despre acest Profet ales cuprindea astfel si vestea buna despre 'Isa fiul lui Maryam, recunoasterea veridicitatii lui si marturia in sprijinul mesajului sau.

'Isa este numit un Cuvant de la Allah deoarece a fost creat prin Cuvantul Lui, asa cum Preainaltul a spus: „Pilda lui 'Isa la Allah este asemenea pildei lui Adam: l-a creat din tarana, apoi i-a spus: «Fii!», iar el a fost" (Al 'Imran, 3:59).

Yahya va fi „nobil", unul dintre Mesagerii de seama si cinstiti. Despre cuvantul „cast" s-a spus ca desemneaza pe cel care nu are copii si nici dorinta pentru femei. S-a spus si ca il desemneaza pe cel ferit si ocrotit de pacate si de poftele vatamatoare. Acesta din urma este sensul mai potrivit.

El va fi „un Profet dintre cei drepti”, dintre aceia care au atins culmea dreptatii.

Versetul 40

قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَٰمٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ ٱلْكِبَرُ وَٱمْرَأَتِي عَاقِرٌ ۖ قَالَ كَذَٰلِكَ ٱللَّهُ
يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ﴿٤٠﴾

40. El a spus: „Domnul meu, cum as putea avea un baiat, cand m-a ajuns batranetea, iar sotia mea este stearpa?” El a spus: „Astfel, Allah face ceea ce voieste.”

Zakariyya a spus: „Domnul meu, cum as putea avea un baiat, cand m-a ajuns batranetea, iar sotia mea este stearpa?” Acestea erau doua piedici; pe ce cale ar fi putut, asadar, sa primeasca un copil, desi imprejurarile pareau sa impiedice aceasta?

Allah a spus: „Astfel, Allah face ceea ce voieste.” Intelepciunea Sa cere ca lucrurile sa se petreaca potrivit pricinilor lor cunoscute, insa uneori El face sa se petreaca altfel, caci El savarseste tot ceea ce voieste. Toate pricinile se supun puterii Sale, iar vointa si hotararea Sa se implinesc in ele. Nicio pricina nu poate sta impotriva puterii Sale, oricat de puternica ar fi.

Versetul 41

قَالَ رَبِّ ٱجْعَل لِّيٓ ءَايَةً ۚ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْزًا ۗ
وَٱذْكُر رَّبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِٱلْعَشِيِّ وَٱلْإِبْكَٰرِ ﴿٤١﴾

41. El a spus: „Domnul meu, fa-mi un semn!” El a spus: „Semnul tau este ca nu le vei vorbi oamenilor vreme de trei zile decat prin gesturi. Pomeneste-L mult pe Domnul tau si preamareste-L seara si dimineata.”

Zakariyya a cerut un semn pentru ca bucuria si vestea buna sa-i fie depline. Desi era pe deplin convins de ceea ce Domnul sau ii vestise, sufletul se bucura, iar inima se linisteste vazand primele semne ale milei si blandetii.

Allah i-a spus: „Semnul tau este ca nu le vei vorbi oamenilor vreme de trei zile decat prin gesturi”, iar in acest timp: „Pomeneste-L mult pe Domnul tau si preamareste-L seara si dimineata”, adica la inceputul si la sfarsitul zilei.

Faptul ca nu a putut vorbi in acest rastimp era un semn potrivit pentru nasterea unui copil dintr-un barbat inaintat in varsta si o femeie stearpa. Neputinta de a le

vorbi oamenilor, in vreme ce limba lui putea sa-L pomeneasca si sa-L preamareasca pe Allah, era un alt semn.

Atunci bucuria adusa de vestea buna i-a fost deplina. El I-a multumit lui Allah si a inmultit pomenirea si preamarirea Sa seara si dimineata.

Acest copil a fost una dintre binecuvantarile aduse de Maryam fiica lui 'Imran lui Zakariyya. Inzestrarea buna pe care Allah i-o daruise ei fara masura i-a amintit sa se roage cu staruinta si sa ceara un copil. Allah Preainaltul este Cel care daruieste atat pricina, cat si urmarea ei, insa El randuieste lucrurile iubite prin intermediul celor pe care ii iubeste, pentru a le inalta rangul si a le mari rasplata.

Versetele 42 la 44

وَإِذْ قَالَتِ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرْيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰكِ وَطَهَّرَكِ وَٱصْطَفَىٰكِ عَلَىٰ نِسَآءِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٢﴾

42. Cand ingerii au spus: „O, Maryam, cu adevarat Allah te-a ales, te-a curatit si te-a ales mai presus de femeile lumilor.

يَٰمَرْيَمُ ٱقْنُتِى لِرَبِّكِ وَٱسْجُدِى وَٱرْكَعِى مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾

43. O, Maryam, ramai statornica in ascultarea Domnului tau, prosterneaza-te si pleaca-te impreuna cu cei care se pleaca.”

ذَٰلِكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۚ وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَٰمَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾

44. Acestea sunt dintre vestile Nevazutului pe care ti le revelam. Tu nu erai langa ei cand isi aruncau condeiele ca sa hotarasca cine sa o ia pe Maryam in grija si nu erai langa ei cand se certau.

Apoi Allah Preainaltul a revenit la pomenirea lui Maryam si a aratat ca ea atinsese un rang inalt in adorare si desavarsire. „Allah te-a ales”, adica te-a deosebit si ti-a daruit insusiri marete si o purtare frumoasa. „Te-a curatit” de purtarile josnice si „te-a ales mai presus de femeile lumilor”.

De aceea Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a spus: „Multi barbati au atins desavarsirea, iar dintre femei nu au atins-o decat Maryam fiica lui 'Imran, Asiyah fiica lui Muzahim si Khadijah fiica lui Khuwaylid.

Intaietatea lui 'A'ishah asupra femeilor este asemenea intaietatii mancarii tharid asupra celorlalte mancaruri."[40]

Ingerii au chemat-o la porunca lui Allah pentru ca ea sa se bucure de binefacerile Lui, sa-I multumeasca, sa implineasca drepturile Lui si sa se dedice slujirii Sale. Ei i-au spus: „O, Maryam, ramai statornica in ascultarea Domnului tau", adica inmulteste ascultarea, smerenia si umilinta fata de Domnul tau si ramai necontenit astfel. „Prosterneaza-te si pleaca-te impreuna cu cei care se pleaca", adica roaga-te impreuna cu cei care se roaga.

Ea a implinit tot ceea ce i s-a poruncit, s-a distins si i-a intrecut pe altii in desavarsire.

Aceasta relatare si altele asemenea ei sunt dintre cele mai mari dovezi ale mesajului lui Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -. El le-a transmis in amanunt si cu exactitate, fara adaugiri ori omisiuni, iar aceasta nu se poate datora decat revelatiei de la Allah, Atotputernicul, Preainteleptul, nu invatarii de la oameni.

De aceea Allah Preainaltul a spus: „Acestea sunt dintre vestile Nevazutului pe care ti le revelam. Tu nu erai langa ei cand isi aruncau condeiele ca sa hotarasca cine sa o ia pe Maryam in grija." Cand mama ei a adus-o, ei s-au certat pentru a hotari cine sa o ingrijeasca, fiindca era fiica imamului si conducatorului lor, iar fiecare dorea binele si rasplata de la Allah.

Cearta lor a ajuns pana acolo incat au tras la sorti pentru ea. Si-au aruncat condeiele, iar sortul a cazut asupra lui Zakariyya, ca mila de la Allah pentru el si pentru ea.

Tu, o, Mesagerule, nu ai fost de fata ca sa cunosti acea intamplare si apoi sa le-o povestesti oamenilor. Allah este Cel care ti-a vestit-o. Acesta este scopul cel mai inalt al acestor relatari: prin ele se dobandeste invatatura, iar cea mai mare invatatura este folosirea lor drept dovada pentru unicitatea lui Allah, mesajul profetic, inviere si celelalte temelii marete.

[40] Relatat de al-Bukhari (3769) si Muslim (2431), din hadithul lui Abu Musa al-Ash'ari - Allah sa fie multumit de el. Adaugirea „Khadijah fiica lui Khuwaylid" nu se afla in al-Bukhari si Muslim; al-Hafiz o atribuie in Fath al-Bari (6/447) lui at-Tabarani si lui Abu Nu'aym in al-Hilyah.

Versetele 45 la 51

إِذْ قَالَتِ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرْيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ ٱسْمُهُ ٱلْمَسِيحُ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ وَمِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾

45. Cand ingerii au spus: „O, Maryam, Allah iti da vestea buna a unui Cuvant de la El, al carui nume este Mesia, 'Isa fiul lui Maryam, cinstit in aceasta lume si in Viata de Apoi si dintre cei apropiati.

وَيُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِى ٱلْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٤٦﴾

46. El le va vorbi oamenilor din leagan si la maturitate si va fi dintre cei drepti.”

قَالَتْ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِى وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِى بَشَرٌ ۖ قَالَ كَذَٰلِكِ ٱللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ إِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾

47. Ea a spus: „Domnul meu, cum as putea avea un copil, cand niciun barbat nu m-a atins?” El a spus: „Astfel, Allah creeaza ceea ce voieste. Cand hotaraste un lucru, ii spune numai: «Fii!», iar el este.”

وَيُعَلِّمُهُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ ﴿٤٨﴾

48. El il va invata Cartea, intelepciunea, Tora si Evanghelia.

وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَنِّى قَدْ جِئْتُكُم بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ أَنِّىٓ أَخْلُقُ لَكُم مِّنَ ٱلطِّينِ كَهَيْـَٔةِ ٱلطَّيْرِ فَأَنفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًۢا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۖ وَأُبْرِئُ ٱلْأَكْمَهَ وَٱلْأَبْرَصَ وَأُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۖ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِى بُيُوتِكُمْ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾

49. Si va fi Mesager catre fiii lui Isra'il: „Eu am venit la voi cu un semn de la Domnul vostru. Eu plamadesc pentru voi din lut ceva asemenea chipului unei pasari, apoi suflu in el si el devine pasare, cu ingaduinta lui Allah. Il vindec pe cel nascut orb si pe lepros si ii invii pe morti, cu ingaduinta lui Allah. Va vestesc ceea ce mancati si ceea ce pastrati in casele voastre. In acestea se afla, cu adevarat, un semn pentru voi, daca sunteti credinciosi.

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَلِأُحِلَّ لَكُم بَعْضَ ٱلَّذِى حُرِّمَ عَلَيْكُمْ ۚ
وَجِئْتُكُم بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٥٠﴾

50. Eu confirm ceea ce a fost inaintea mea din Tora si am venit ca sa va ingadui unele dintre lucrurile care v-au fost oprite. Am venit la voi cu un semn de la Domnul vostru, asadar temeti-va de Allah si supuneti-va mie.

إِنَّ ٱللَّهَ رَبِّى وَرَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُ ۗ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٥١﴾

51. Cu adevarat, Allah este Domnul meu si Domnul vostru, asadar adorati-L! Aceasta este o cale dreapta."

Ingerii i-au spus lui Maryam: „Allah iti da vestea buna a unui Cuvant de la El, al carui nume este Mesia, 'Isa fiul lui Maryam, cinstit in aceasta lume si in Viata de Apoi si dintre cei apropiati." El va avea cinste si un rang inalt printre fapturi in aceasta lume si in Viata de Apoi.

Pe langa aceasta, la Allah va fi dintre cei apropiati, care sunt fapturile cele mai apropiate de Allah si au cele mai inalte ranguri. Aceasta este o veste buna cu care nicio alta veste buna nu se aseamana.

Din desavarsirea vestii bune face parte faptul ca „le va vorbi oamenilor din leagan". Vorbirea lui va fi un semn dintre semnele lui Allah si o mila de la El pentru mama sa si pentru fapturi. De asemenea, le va vorbi „la maturitate", iar aceasta va fi vorbirea prin care isi va implini misiunea profetica, chemandu-i si indrumandu-i pe oameni.

Vorbirea sa din leagan va cuprinde semne si dovezi ale veridicitatii si Profetiei sale, precum si ale nevinovatiei mamei sale in privinta banuielilor rele. Vorbirea sa la maturitate va cuprinde marele folos adus fapturilor: el va fi un mijloc de legatura intre fapturi si Domnul lor, prin revelatia primita si prin transmiterea religiei si Legii Sale.

Pe langa toate acestea, el va fi „dintre cei drepti", ale caror inimi Allah le-a indreptat prin cunoasterea si iubirea Sa, ale caror limbi le-a indreptat prin lauda si pomenirea Lui si ale caror madulare le-a indreptat prin ascultarea si slujirea Sa.

Maryam a spus: „Domnul meu, cum as putea avea un copil, cand niciun barbat nu m-a atins?" Aceasta este una dintre imprejurarile uimitoare. Allah i-a spus: „Astfel, Allah creeaza ceea ce voieste", pentru ca robii sa stie ca El are putere asupra tuturor lucrurilor si ca nimeni nu se poate impotrivi vointei Sale.

„Cand hotaraste un lucru, ii spune numai: «Fii!», iar el este." Cuvintele „il va invata Cartea" pot desemna Cartile in general; in acest caz, Tora si Evanghelia sunt mentionate in mod deosebit datorita meritului lor si randuielilor pe care le cuprind, dupa care judeca Profetii fiilor lui Isra'il si potrivit carora se implineste adorarea. Aceasta cuprinde invatarea cuvintelor si sensurilor lor. Se poate intelege si ca il va invata scrierea, fiindca aceasta este una dintre cele mai mari binefaceri ale lui Allah pentru robii Sai. Allah aminteste binefacerea de a-i fi invatat pe robi prin condei: „Cel care a invatat prin condei, l-a invatat pe om ceea ce nu stia" (al-'Alaq, 96:4-5), si jura pe condei: „Nun. Pe condei si pe ceea ce scriu!" (al-Qalam, 68:1). Prin „intelepciune" se intelege cunoasterea tainelor si rosturilor Legii si asezarea lucrurilor la locurile potrivite. Astfel, Allah i-a daruit cunoasterea scrierii, stiinta si intelepciunea.

El il va face „Mesager catre fiii lui Isra'il" si il va intari prin semne limpezi si dovezi covarsitoare. 'Isa va spune: „Eu am venit la voi cu un semn de la Domnul vostru", adica un semn care va arata ca el este cu adevarat Mesagerul lui Allah.

„Eu plamadesc pentru voi din lut ceva asemenea chipului unei pasari, apoi suflu in el si el devine pasare, cu ingaduinta lui Allah. Il vindec pe cel nascut orb" - adica pe cel lipsit de vedere din nastere - „si pe lepros si ii invii pe morti, cu ingaduinta lui Allah. Va vestesc ceea ce mancati si ceea ce pastrati in casele voastre. In acestea se afla, cu adevarat, un semn pentru voi, daca sunteti credinciosi."

Allah l-a intarit prin doua feluri de semne si dovezi. Primul cuprinde minunile uimitoare pe care nimeni in afara Profetilor nu le poate savarsi. Al doilea cuprinde mesajul, chemarea si religia pe care le-a adus si faptul ca acestea sunt religia Torei si religia Profetilor de dinainte. Aceasta este una dintre cele mai mari dovezi ale veridicitatii celor sinceri.

Daca el ar fi fost dintre mincinosi, s-ar fi impotrivit celor aduse de Mesageri si i-ar fi contrazis in temeliile si ramurile religiei lor. Prin aceasta s-a cunoscut ca este Mesagerul lui Allah si ca ceea ce a adus el este adevarul asupra caruia nu exista nicio indoiala.

Tot astfel, cuvintele: „va ingadui unele dintre lucrurile care v-au fost oprite" inseamna: va voi usura unele dintre poverile si lanturile voastre.

„Temeti-va de Allah si supuneti-va mie. Cu adevarat, Allah este Domnul meu si Domnul vostru, asadar adorati-L!" La aceasta au chemat toti Mesagerii: adorarea numai a lui Allah, fara niciun asociat, si supunerea fata de Mesagerii Sai.

Aceasta este calea cea dreapta, care il duce pe cel ce o urmeaza spre Gradinile desfatarii.

Versetele 52 la 54

* فَلَمَّآ أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنۡهُمُ ٱلۡكُفۡرَ قَالَ مَنۡ أَنصَارِيٓ إِلَى ٱللَّهِۖ قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ نَحۡنُ أَنصَارُ ٱللَّهِ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَٱشۡهَدۡ بِأَنَّا مُسۡلِمُونَ ﴿٥٢﴾

52. Cand 'Isa a simtit necredinta lor, a spus: „Cine sunt ajutatorii mei pe calea lui Allah?" Discipolii au spus: „Noi suntem ajutatorii lui Allah. Noi credem in Allah; marturiseste ca suntem musulmani."

رَبَّنَآ ءَامَنَّا بِمَآ أَنزَلۡتَ وَٱتَّبَعۡنَا ٱلرَّسُولَ فَٱكۡتُبۡنَا مَعَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٥٣﴾

53. Domnul nostru, noi credem in ceea ce ai pogorat si il urmam pe Mesager, asadar inscrie-ne printre marturisitori."

وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ ٱللَّهُۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلۡمَٰكِرِينَ ﴿٥٤﴾

54. Ei au uneltit, iar Allah a zadarnicit uneltirea lor. Allah este Cel mai bun dintre cei care zadarnicesc uneltirile.

Atunci gruparile fiilor lui Isra'il au avut pareri diferite cu privire la 'Isa. Unii au crezut in el si l-au urmat, iar altii nu au crezut in el, l-au tagaduit si au invinuit-o pe mama sa de desfranare, asa cum au facut iudeii.

Cand 'Isa a simtit necredinta lor si faptul ca se intelesesera sa-i respinga chemarea, i-a chemat pe fiii lui Isra'il sa-l sprijine, spunand: „Cine sunt ajutatorii mei pe calea lui Allah?"

Discipolii, adica ajutatorii, au spus: „Noi suntem ajutatorii lui Allah. Noi credem in Allah; marturiseste ca suntem musulmani." Aceasta a fost o binefacere a lui Allah fata de ei si fata de 'Isa: El le-a insuflat acestor discipoli credinta in el, supunerea fata de el si sprijinirea Mesagerului Sau.

Ei au spus: „Domnul nostru, noi credem in ceea ce ai pogorat si il urmam pe Mesager." Acesta este un angajament deplin de a crede in tot ceea ce Allah a pogorat si de a se supune Mesagerului Sau.

„Inscrie-ne printre marturisitori": printre cei care marturisesc unicitatea Ta, mesajul Profetului Tau si adevarul si sinceritatea religiei Tale.

Cat despre cei la care 'Isa a simtit necredinta - cei mai multi dintre fiii lui Isra'il -, ei au uneltit impotriva lui 'Isa, iar Allah a zadarnicit uneltirea lor. „Allah este Cel mai bun dintre cei care zadarnicesc uneltirile."

Ei s-au inteles sa-l ucida si sa-l rastigneasca, insa au fost facuti sa vada pe altcineva ca fiind asemenea lui 'Isa si l-au prins pe cel care le-a aparut astfel.

Versetul 55

إِذْ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَىٰٓ إِنِّى مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَىَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَجَاعِلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوكَ فَوْقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۖ ثُمَّ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾

55. Cand Allah a spus: „O, 'Isa, Eu te voi lua, te voi ridica la Mine, te voi curati de cei care nu cred si ii voi aseza pe cei care te urmeaza deasupra celor care nu cred, pana in Ziua Invierii. Apoi la Mine va fi intoarcerea voastra si voi judeca intre voi cu privire la lucrurile asupra carora nu va intelegeati."

Apoi Allah i-a spus lui 'Isa: „Eu te voi lua, te voi ridica la Mine si te voi curati de cei care nu cred." Astfel, Allah l-a ridicat la El si l-a curatit de cei care nu cred. Ei l-au rastignit pe cel pe care l-au ucis, crezand ca este 'Isa, si s-au incarcat cu un pacat urias.

Spre sfarsitul existentei acestei comunitati, 'Isa fiul lui Maryam va cobori ca judecator drept. El va ucide porcul, va sfarama crucea si va urma ceea ce a adus Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -. Atunci mincinosii isi vor da seama de amagirea si inselaciunea lor si vor intelege ca ei insisi au fost amagiti si inselati.

Cuvintele Sale: „ii voi aseza pe cei care te urmeaza deasupra celor care nu cred, pana in Ziua Invierii" se refera la grupul care a crezut in el. Allah i-a ajutat impotriva celor care s-au abatut de la religia lui.

Apoi, cand a venit comunitatea lui Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, membrii ei au devenit adevaratii urmasi ai lui 'Isa. Allah i-a sprijinit si le-a daruit biruinta asupra tuturor necredinciosilor si i-a facut sa se ridice prin religia pe care Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - le-a adus-o: „Allah le-a fagaduit celor dintre voi care cred si savarsesc fapte drepte ca ii va face urmasi pe pamant..." (an-Nur, 24:55).

Insa intelepciunea lui Allah este dreapta. Ea cere ca Allah sa-i daruiasca o biruinta limpede celui care ramane statornic in religie si sa-l pedepseasca pe cel care nu mai respecta poruncile si interdictiile Sale, leapada Legea Lui si cuteaza sa savarseasca pacate, dand putere dusmanilor asupra lui. Allah este Atotputernic, Preaintelept.

Apoi El spune: „Apoi la Mine va fi intoarcerea voastra si voi judeca intre voi cu privire la lucrurile asupra carora nu va intelegeati."

Versetele 56 la 58

فَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَأُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّـٰصِرِينَ ﴿٥٦﴾

56. Cat despre cei care nu cred, ii voi pedepsi cu o pedeapsa aspra in aceasta lume si in Viata de Apoi si ei nu vor avea ajutatori.

وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ ۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٥٧﴾

57. Cat despre cei care cred si savarsesc fapte drepte, El le va da rasplata pe deplin. Allah nu-i iubeste pe cei nedrepti.

ذَٰلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ ٱلْـَٔايَـٰتِ وَٱلذِّكْرِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٥٨﴾

58. Acestea sunt dintre semnele si Pomenirea plina de intelepciune pe care ti le recitam.

Allah a lamurit apoi ce va face cu ei. Celor care nu cred le va da o pedeapsa aspra in aceasta lume si in Viata de Apoi, iar ei nu vor avea pe nimeni care sa-i ajute. Celor care cred si savarsesc fapte drepte le va da rasplata pe deplin. Allah nu-i iubeste pe cei nedrepti.

Aceasta rasplatire ii cuprinde pe toti adeptii religiilor anterioare care au avut aceste insusiri. Cand a fost trimis stapanul Mesagerilor si pecetea Profetilor, mesajul sau a abrogat toate mesajele anterioare, iar religia lui a abrogat toate celelalte religii. Din acel moment, cel care ramane atasat de alta religie se afla printre cei pierduti.

Cuvintele Sale: „Acestea sunt dintre semnele si Pomenirea plina de intelepciune pe care ti le recitam" inseamna ca acest Coran maret, care cuprinde vestile celor dintai si ale celor de pe urma, precum si ale Profetilor si Mesagerilor, este alcatuit din semnele limpezi ale lui Allah. El le aminteste robilor tot ceea ce le este necesar. Este plin de intelepciune si trainic alcatuit, adevarat in vestile sale si desavarsit in randuielile sale.

Versetele 59 la 63

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ ٱللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَ ۖ خَلَقَهُۥ مِن تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾

59. Cu adevarat, pilda lui 'Isa inaintea lui Allah este asemenea pildei lui Adam: El l-a creat din tarana, apoi i-a spus: „Fii!", iar el a fost.

ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿٦٠﴾

60. Adevarul vine de la Domnul tau, asadar nu fi dintre cei care se indoiesc.

فَمَنْ حَآجَّكَ فِيهِ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا۟ نَدْعُ أَبْنَآءَنَا وَأَبْنَآءَكُمْ وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمْ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ ٱللَّهِ عَلَى ٱلْكَـٰذِبِينَ ﴿٦١﴾

61. Iar celui care se cearta cu tine cu privire la el, dupa stiinta care ti-a venit, spune-i: „Veniti sa-i chemam pe fiii nostri si pe fiii vostri, pe femeile noastre si pe femeile voastre, pe noi insine si pe voi insiva, apoi sa ne rugam staruitor si sa chemam blestemul lui Allah asupra mincinosilor."

إِنَّ هَـٰذَا لَهُوَ ٱلْقَصَصُ ٱلْحَقُّ ۚ وَمَا مِنْ إِلَـٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُ ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾

62. Cu adevarat, aceasta este relatarea adevarata. Nu exista alta divinitate demna de adorare in afara de Allah, iar Allah este Atotputernicul, Preainteleptul.

فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾

63. Iar daca se intorc, Allah ii cunoaste bine pe cei care raspandesc stricaciunea.

Dupa ce Allah a relatat istoria lui Maryam si a lui 'Isa si a vestit adevarul despre ei - ca 'Isa este un rob asupra caruia Allah Si-a revarsat binefacerea -, El a aratat ca acela care pretinde ca 'Isa ar avea ceva din divinitate minte despre

Allah, ii tagaduieste pe toti Profetii Sai si il tagaduieste chiar pe 'Isa - pacea fie asupra sa -.

Argumentul inselator care i-a amagit pe cei care l-au luat drept divinitate este lipsit de temei. Daca ar fi avut un temei adevarat, Adam ar fi avut mai mult drept la aceasta pretentie, fiindca a fost creat fara mama si fara tata. Cu toate acestea, toti oamenii sunt de acord ca Adam este un rob dintre robii lui Allah. Pretentia ca 'Isa ar fi divin pentru ca a fost creat dintr-o mama, fara tata, este astfel una dintre cele mai lipsite de temei pretentii.

Acesta este adevarul asupra caruia nu exista nicio indoiala. 'Isa a spus despre sine: „Nu le-am spus decat ceea ce mi-ai poruncit: Adorati-L pe Allah, Domnul meu si Domnul vostru" (al-Ma'idah, 5:117).

La Profet - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a venit delegatia crestinilor din Najran. Ei au staruit cu incapatanare in credinta lor falsa, pretinzand divinitatea lui 'Isa, desi Profetul le adusese dovezi ca 'Isa este robul si Mesagerul lui Allah. Lucrurile au ajuns pana acolo incat Allah i-a poruncit Profetului sa-i cheme la mubahalah, adica la invocarea reciproca a blestemului lui Allah asupra partii care minte. Adevarul le devenise limpede, insa incapatanarea si fanatismul i-au impiedicat sa-l urmeze.

Mesagerul lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - i-a chemat sa vina impreuna cu familiile si copiii lor, urmand ca el sa vina impreuna cu familia si copiii sai, dupa care sa-L roage pe Allah sa-Si trimita pedeapsa si blestemul asupra mincinosilor. Ei s-au sfatuit daca sa raspunda chemarii. Au hotarat sa nu o faca, fiindca stiau ca el este cu adevarat Profetul lui Allah si ca, daca ar fi intrat in mubahalah cu el, ei, copiii si familiile lor ar fi pierit.

Au incheiat, asadar, o intelegere cu el, i-au platit jizyah si i-au cerut pace si un armistitiu. Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - le-a primit cererea si nu i-a constrans, fiindca scopul fusese atins: adevarul devenise limpede, iar incapatanarea lor fusese vadita prin hotararea de a refuza mubahalah. Aceasta dovedea ca erau nedrepti.[41]

De aceea Allah a spus: „Cu adevarat, aceasta este relatarea adevarata", adica asupra ei nu exista nicio indoiala. Allah este „Atotputernicul", Care a supus prin puterea si taria Sa toate lucrurile, iar locuitorii pamantului si ai cerurilor I s-au supus. Totodata, El este „Preainteleptul", Care asaza lucrurile la locurile lor si le randuieste pe treptele care li se potrivesc.

[41] Istorisirea delegatiei crestinilor din Najran a fost relatata de al-Bukhari (4380) si Muslim (2420), de la Hudhayfah. Hadithul a fost relatat si de al-Hakim (2/594), iar formularea sa este mai completa decat cea din cele doua Sahih-uri. A se vedea si at-Tabaqat de Ibn Sa'd (1/357) si ad-Durr al-Manthur (2/68).

Versetul 64

قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَآءٍۭ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُولُوا۟ ٱشْهَدُوا۟ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾

64. Spune: „O, oameni ai Cartii, veniti la un cuvant drept, comun noua si voua: sa nu-L adoram decat pe Allah, sa nu-I asociem nimic si niciunul dintre noi sa nu-i ia pe altii drept stapani in afara de Allah.” Iar daca se intorc, spuneti: „Marturisiti ca noi suntem musulmani.”

Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - obisnuia sa includa acest verset nobil in scrisorile catre regii dintre oamenii Cartii. Uneori, in prima rak'ah a rugaciunii Sunnah de dinaintea rugaciunii Fajr, recita versetul: „Spuneti: Noi credem in Allah...” (al-Baqarah, 2:136), iar in a doua rak'ah il recita pe acesta. Cele doua versete cuprind chemarea la singura religie asupra careia toti Profetii si Mesagerii au fost de acord.

Acest verset cuprinde Tawhid al-Uluhiyyah, intemeiat pe adorarea numai a lui Allah, fara niciun asociat, precum si convingerea ca oamenii si toate celelalte fapturi raman fapturi: nimeni dintre ei nu merita nimic din insusirile Stapanirii lui Allah si nici din insusirile divinitatii.

Daca oamenii Cartii si ceilalti se supun acestui adevar, ei sunt calauziti. „Iar daca se intorc, spuneti: Marturisiti ca noi suntem musulmani”, asemenea cuvintelor lui Allah din Sura al-Kafirun: „Spune: O, voi, necredinciosilor...” pana la sfarsitul surei.

Versetele 65 la 68

يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تُحَآجُّونَ فِىٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمَآ أُنزِلَتِ ٱلتَّوْرَىٰةُ وَٱلْإِنجِيلُ إِلَّا مِنۢ بَعْدِهِۦٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾

65. O, oameni ai Cartii, de ce va certati cu privire la Ibrahim, cand Tora si Evanghelia nu au fost pogorate decat dupa el? Oare nu pricepeti?

هَٰٓأَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ حَٰجَجْتُمْ فِيمَا لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾

66. Iata, voi sunteti cei care v-ati certat cu privire la lucrurile pe care le cunoasteti. De ce va certati atunci cu privire la ceea ce nu cunoasteti? Allah stie, iar voi nu stiti.

مَا كَانَ إِبْرَٰهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾

67. Ibrahim nu a fost nici iudeu, nici crestin, ci a fost hanif, musulman, si nu a fost dintre politeisti.

إِنَّ أَوْلَى ٱلنَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِيُّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾

68. Cei mai apropiati oameni de Ibrahim sunt cei care l-au urmat, precum si acest Profet si cei care cred. Allah este Ocrotitorul credinciosilor.

Toate grupurile religioase - iudeii, crestinii, politeistii si musulmanii - pretindeau ca urmeaza religia lui Ibrahim. Allah a vestit ca oamenii cei mai apropiati de el sunt Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si urmasii sai, precum si cei care l-au urmat pe Ibrahim inainte de venirea lui Muhammad.

Cat despre iudei, crestini si politeisti, Ibrahim se dezice de ei si de alianta cu ei. Religia lui era religia hanifiyyah, cea usoara, care cuprinde credinta in toti Mesagerii si in toate Cartile, iar aceasta este o insusire proprie musulmanilor.

Pretentia iudeilor si a crestinilor ca ar urma religia lui Ibrahim este vadit falsa, deoarece iudaismul si crestinismul pe care pretind ca le urmeaza au aparut abia dupa Ibrahim. Cum pot intra in disputa cu privire la un lucru care le dovedeste minciuna si nascocirea? Chiar daca li s-ar ingadui sa discute in contradictoriu despre lucrurile pe care le cunosc, cum ar putea face aceasta intr-o chestiune despre care nu au nicio stiinta? Inainte chiar de a cerceta falsitatea continutului spuselor lor, aceasta imprejurare este suficienta pentru a dovedi falsitatea pretentiei lor.

Versetul arata ca omului nu-i este ingaduit sa vorbeasca ori sa se certe cu privire la un lucru despre care nu are stiinta.

Cuvintele Sale: „Allah este Ocrotitorul credinciosilor” arata ca, pe masura ce credinta robului se intareste, Allah il cuprinde mai mult cu blandetea si ocrotirea Sa, ii inlesneste calea usoara si il fereste de cea grea.

Versetele 69 la 74

وَدَّت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ لَوْ يُضِلُّونَكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾

69. Un grup dintre oamenii Cartii ar dori sa va rataceasca, insa nu se ratacesc decat pe ei insisi, fara sa-si dea seama.

يَـٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَـٰبِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِـَٔايَـٰتِ ٱللَّهِ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

70. O, oameni ai Cartii, de ce nu credeti in semnele lui Allah, desi voi insiva marturisiti adevarul lor?

يَـٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَـٰبِ لِمَ تَلْبِسُونَ ٱلْحَقَّ بِٱلْبَـٰطِلِ وَتَكْتُمُونَ ٱلْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾

71. O, oameni ai Cartii, de ce amestecati adevarul cu falsul si ascundeti adevarul, desi il cunoasteti?

وَقَالَت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ ءَامِنُوا۟ بِٱلَّذِىٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَجْهَ ٱلنَّهَارِ وَٱكْفُرُوٓا۟ ءَاخِرَهُۥ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾

72. Un grup dintre oamenii Cartii a spus: „Credeti, la inceputul zilei, in ceea ce le-a fost pogorat celor care cred, iar la sfarsitul ei tagaduiti, pentru ca ei sa se intoarca.

وَلَا تُؤْمِنُوٓا۟ إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمْ ۗ قُلْ إِنَّ ٱلْهُدَىٰ هُدَى ٱللَّهِ أَن يُؤْتَىٰٓ أَحَدٌ مِّثْلَ مَآ أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَآجُّوكُمْ عِندَ رَبِّكُمْ ۗ قُلْ إِنَّ ٱلْفَضْلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

73. Si nu va incredeti decat in cel care urmeaza religia voastra." Spune: „Adevarata calauzire este calauzirea lui Allah." [Va temeti] ca altora li s-ar putea da ceva asemenea celor ce v-au fost date voua ori ca acestia ar putea aduce dovezi impotriva voastra inaintea Domnului vostru. Spune: „Harul se afla in Mana lui Allah si El il daruieste cui voieste. Allah este Atotcuprinzator, Atotstiutor.

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

74. El Isi alege pentru mila Sa pe cine voieste. Allah este Stapanul harului nemarginit."

Aceasta face parte din binefacerea lui Allah fata de aceasta comunitate: El i-a dezvaluit uneltirea dusmanilor ei dintre oamenii Cartii. Din dorinta lor puternica de a-i rataci pe credinciosi, ei nascocesc felurite uneltiri rele.

Un grup dintre ei a spus: „Credeti, la inceputul zilei, in ceea ce le-a fost pogorat celor care cred", apoi le-a cerut sa paraseasca religia lor la sfarsitul zilei. Ei sperau ca, vazandu-i cum parasesc religia, credinciosii - care ii socoteau oameni ai stiintei - sa inceapa sa aiba indoieli cu privire la propria religie si sa spuna: „Daca nu ar fi vazut in ea ceva gresit si neconform cu Scripturile anterioare, nu ar fi parasit-o."

Aceasta era uneltirea lor. Insa Allah calauzeste pe cine voieste, iar harul se afla in Mana Sa. El il daruieste cui voieste si a daruit acestei comunitati ceea ce nu le-a daruit altora.

Acesti uneltitori nu stiau ca religia lui Allah este adevarul. Cand adevarul ei patrunde in inima, trecerea timpului nu-i sporeste omului decat credinta si certitudinea. Indoielile nu fac decat sa-l determine sa se tina si mai strans de religia sa, sa-L laude pe Allah si sa-L preamareasca pentru binefacerea de a i-o fi daruit.

Cuvintele lor: „ca altcuiva i s-ar putea da ceva asemenea celor care vi s-au dat voua ori ca ei ar putea aduce dovezi impotriva voastra inaintea Domnului vostru" arata ca invidia, nedreptatea si teama ca altii vor aduce dovezi impotriva lor i-au impins spre aceste fapte urate. Allah Preainaltul a spus: „Multi dintre oamenii

Cartii ar dori sa va intoarca la necredinta dupa ce ati crezut, din invidia sufletelor lor, dupa ce adevarul le-a devenit limpede...” (al-Baqarah, 2:109).

Versetele 75 si 76

* وَمِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ مَنْ إِن تَأْمَنْهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيْكَ وَمِنْهُم مَّنْ إِن تَأْمَنْهُ
بِدِينَارٍ لَّا يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَآئِمًا ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لَيْسَ عَلَيْنَا فِى
ٱلْأُمِّيِّـۧنَ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

75. Printre oamenii Cartii se afla cel care, daca ii incredintezi o mare avere, ti-o inapoiaza; dar printre ei se afla si cel care, daca ii incredintezi un dinar, nu ti-l inapoiaza decat daca insisti necontenit sa ti-l dea. Aceasta pentru ca ei spun: „Nu avem nicio raspundere fata de cei nestiutori de carte.” Ei spun minciuni despre Allah, desi stiu.

بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِۦ وَٱتَّقَىٰ فَإِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾

76. Ba da! Allah il iubeste pe cel care isi implineste legamantul si se teme de El. Cu adevarat, Allah ii iubeste pe cei evlaviosi.

Allah vesteste despre oamenii Cartii ca printre ei se afla oameni vrednici de incredere: chiar daca le incredintezi averi foarte mari, ti le inapoiaza. Printre ei se afla insa si oameni tradatori, care te insala chiar si pentru cea mai mica suma.

Pe langa aceasta tradare urata, ei isi cauta scuze false si spun: „Nu avem nicio raspundere fata de cei nestiutori de carte”, adica nu savarsim niciun pacat daca ii tradam si le luam averile, fiindca - dupa pretentiile si parerile lor stricate - acestia nu s-ar bucura de inviolabilitate.

Allah a spus: „Ei spun minciuni despre Allah, desi stiu” ca poarta cea mai grea vina. Ei au adunat tradarea, dispretuirea arabilor si minciuna despre Allah, savarsind toate acestea cu stiinta, nu din nestiinta si ratacire.

Apoi Allah a spus: „Ba da!”, adica lucrurile nu stau asa cum pretind ei. Cel care isi implineste legamantul si se teme de Allah, implinind drepturile lui Allah si drepturile fapturilor Sale, este cu adevarat evlavios, iar Allah il iubeste.

Cel care se poarta altfel, nu-si implineste legamintele si intelegerile fata de ceilalti si nu se teme de Allah este urat de El, iar Allah il va rasplati prin cea mai aspra pedeapsa.

Versetul 77

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ ٱللَّهِ وَأَيْمَـٰنِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُو۟لَـٰٓئِكَ لَا خَلَـٰقَ لَهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ وَلَا يَنظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٧﴾

77. Cei care vand legamantul lui Allah si juramintele lor pentru un pret neinsemnat nu vor avea nicio parte in Viata de Apoi. Allah nu le va vorbi, nu-i va privi in Ziua Invierii si nu-i va curati. Ei vor avea parte de o pedeapsa dureroasa.

Acestia vand religia pentru lumea aceasta, aleg putina placere trecatoare si cauta sa o dobandeasca prin juraminte mincinoase si legaminte incalcate. Allah nu le va vorbi, nu-i va privi in Ziua Invierii, nu-i va curati si ei vor avea parte de o pedeapsa dureroasa.

Ei au atras asupra lor mania lui Allah si merita pedeapsa Sa; sunt lipsiti de rasplata si de curatire. Vor veni in Ziua Invierii patati de nelegiuiri si intinati de pacate mari.

Versetul 78

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُۥنَ أَلْسِنَتَهُم بِٱلْكِتَـٰبِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ ٱلْكِتَـٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ ٱلْكِتَـٰبِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾

78. Printre ei se afla un grup care isi rasuceste limbile atunci cand recita Cartea, pentru ca voi sa credeti ca spusele lor fac parte din Carte, desi ele nu fac parte din Carte. Ei spun: „Aceasta este de la Allah", desi nu este de la Allah. Ei spun minciuni despre Allah, desi stiu.

Printre oamenii Cartii se afla un grup care rastalmaceste Cartea lui Allah. Ei isi rasucesc limbile atunci cand o recita, ca voi sa credeti ca ceea ce spun face parte din Carte. Aceasta cuprinde atat denaturarea cuvintelor, cat si denaturarea sensurilor.

Pe langa aceasta denaturare urata, ei lasa impresia ca vorbele lor fac parte din Carte, desi nu este asa. Ei spun in mod deschis ca sunt de la Allah, desi nu sunt

de la Allah, si mint despre El, cunoscandu-si starea si urmarile rele care ii asteapta.

Versetele 79 si 80

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤْتِيَهُ ٱللَّهُ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا۟ عِبَادًا لِّى مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَـٰكِن كُونُوا۟ رَبَّـٰنِيِّـۧنَ بِمَا كُنتُمْ تُعَلِّمُونَ ٱلْكِتَـٰبَ وَبِمَا كُنتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾

79. Nu se cuvine ca un om caruia Allah i-a dat Cartea, intelepciunea judecatii si Profetia sa le spuna apoi oamenilor: „Fiti robii mei in locul lui Allah." Dimpotriva, el le spune: „Fiti oameni devotati Domnului, prin faptul ca ii invatati pe altii Cartea si o studiati necontenit."

وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَن تَتَّخِذُوا۟ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةَ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ أَرْبَابًا ۚ أَيَأْمُرُكُم بِٱلْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾

80. El nu va porunceste sa-i luati pe ingeri si pe Profeti drept stapani. Oare v-ar porunci necredinta dupa ce ati devenit musulmani?

Este cu totul imposibil ca un om asupra caruia Allah a revarsat binefacerea revelatiei, a Cartii si a Profetiei si caruia i-a dat intelepciunea judecatii potrivit Legii sa le porunceasca oamenilor sa-l adore pe el, sa-i adore pe Profeti ori pe ingeri si sa-i ia drept stapani. Aceasta ar fi necredinta. Cum ar putea el sa porunceasca necredinta, cand a fost trimis cu Islamul, care i se impotriveste in toate privintele?

Starea sa, insusirile sale si virtutile si darurile aparte cu care Allah l-a inzestrat cer, dimpotriva, robie deplina si supunere desavarsita fata de Allah, Cel Unic, Biruitorul.

Acesta este raspunsul dat delegatiei din Najran, care, manata de amagire si trufie, a ajuns sa spuna: „O, Muhammad, ne poruncesti sa te adoram?", dupa ce el le poruncise sa-L adore pe Allah si sa I se supuna. Allah a aratat falsitatea vadita a spuselor lor si a tuturor afirmatiilor asemanatoare.

Versetele 81 si 82

وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ لَمَآ ءَاتَيْتُكُم مِّن كِتَٰبٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِۦ وَلَتَنصُرُنَّهُۥ ۚ قَالَ ءَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِى ۖ قَالُوٓا۟ أَقْرَرْنَا ۚ قَالَ فَٱشْهَدُوا۟ وَأَنَا۠ مَعَكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٨١﴾

81. Cand Allah a luat legamantul Profetilor, El a spus: „Orice v-as da din Carte si intelepciune, daca apoi vine la voi un Mesager care confirma ceea ce aveti, trebuie sa credeti in el si sa-l sprijiniti." El a spus: „Recunoasteti si primiti asupra voastra legamantul Meu?" Ei au spus: „Recunoastem." El a spus: „Marturisiti, iar Eu sunt impreuna cu voi dintre marturisitori."

فَمَن تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٨٢﴾

82. Cei care se intorc dupa aceasta sunt cei nelegiuiti.

Allah Preainaltul vesteste ca a luat de la toti Profetii un legamant si o promisiune solemna, datorita Cartii si intelepciunii pe care li le-a daruit. Aceste daruri cereau ca ei sa implineasca pe deplin dreptul lui Allah.

Daca ar fi venit la ei un Mesager care confirma ceea ce aveau, trimis cu aceeasi chemare la Tawhid, adevar, dreptate si cu aceleasi principii asupra carora Legile revelate sunt de acord, trebuiau sa creada in el si sa-l sprijine.

Ei au recunoscut acest legamant, l-au marturisit si si l-au asumat. Allah i-a facut martori, a fost martor asupra lor si l-a amenintat pe cel care incalca legamantul.

Aceasta este o randuiala generala intre Profeti: calea tuturor este una, iar chemarea fiecaruia este cea asupra careia au fost cu totii de acord si pentru care au incheiat legamant. In aceasta randuiala generala intra legamantul luat de la toti de a crede in Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si de a-l sprijini.

Cel care pretinde ca se numara printre urmasii Profetilor trebuie sa stie ca aceasta este religia in privinta careia Allah le-a luat legamantul si pe care ei au recunoscut-o. Cel care pretinde ca ii urmeaza, dar refuza sa-l urmeze pe Muhammad, este un nelegiuit iesit din ascultarea lui Allah. El il tagaduieste pe Mesagerul pe care pretinde ca-l urmeaza si se impotriveste caii lui.

Acest legamant statorniceste dovada impotriva tuturor oamenilor Cartii si adeptilor celorlalte religii care nu cred in Muhammad - pacea si binecuvantarea

lui Allah fie asupra sa -. Ei nu pot crede cu adevarat in Mesagerii pe care pretind ca-i urmeaza pana cand nu cred in conducatorul si pecetea lor - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -.

Versetele 83 la 85

أَفَغَيْرَ دِينِ ٱللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُۥٓ أَسْلَمَ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

83. Oare cauta ei alta religie decat religia lui Allah, cand tot ceea ce se afla in ceruri si pe pamant I s-a supus, de voie ori fara voie, si la El vor fi intorsi?

قُلْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾

84. Spune: „Noi credem in Allah, in ceea ce ne-a fost pogorat, in ceea ce le-a fost pogorat lui Ibrahim, Isma'il, Ishaq, Ya'qub si semintiilor si in ceea ce le-a fost dat lui Musa, lui 'Isa si Profetilor de la Domnul lor. Nu facem deosebire intre niciunul dintre ei si Lui Ii suntem supusi."

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾

85. Celui care cauta o alta religie decat Islamul, aceasta nu-i va fi primita, iar in Viata de Apoi va fi dintre cei pierduti.

In Sura al-Baqarah s-a aratat deja ca aceste principii fundamentale ale credintei, pe care Allah le-a poruncit acestei comunitati, sunt aceleasi asupra carora Cartile si Mesagerii au fost de acord. Ele reprezinta obligatia impusa fiecarui om, religia adevarata si adevaratul Islam. Fapta celui care cauta altceva este respinsa, iar el nu are o religie pe care sa se poata sprijini.

Daca omul se indeparteaza de aceasta religie si o dispretuieste, unde se va duce? Spre adorarea copacilor, pietrelor si focurilor? Spre luarea rabinilor, calugarilor si crucilor drept stapani? Spre negarea Domnului lumilor? Ori spre

religiile false, inspirate de diavoli? Toti cei care aleg aceste cai vor fi dintre cei pierduti in Viata de Apoi.

Versetele 86 la 91

كَيْفَ يَهْدِى ٱللَّهُ قَوْمًۢا كَفَرُوا۟ بَعْدَ إِيمَـٰنِهِمْ وَشَهِدُوٓا۟ أَنَّ ٱلرَّسُولَ حَقٌّ وَجَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَـٰتُ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٨٦﴾

86. Cum ar putea Allah sa calauzeasca un popor care a cazut in necredinta dupa ce a crezut, a marturisit ca Mesagerul este adevarat si a primit dovezile limpezi? Allah nu calauzeste poporul nedrept.

أُو۟لَـٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ ٱللَّهِ وَٱلْمَلَـٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾

87. Rasplata acestora este ca asupra lor se afla blestemul lui Allah, al ingerilor si al tuturor oamenilor.

خَـٰلِدِينَ فِيهَا ۖ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٨﴾

88. Vor ramane vesnic sub el. Pedeapsa nu le va fi usurata si nu li se va da niciun ragaz.

إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٨٩﴾

89. Fac exceptie cei care, dupa aceea, se caiesc si se indreapta, caci Allah este Atoateiertator, Milostiv.

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بَعْدَ إِيمَـٰنِهِمْ ثُمَّ ٱزْدَادُوا۟ كُفْرًا لَّن تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ ۖ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلضَّآلُّونَ ﴿٩٠﴾

90. Celor care au cazut in necredinta dupa ce au crezut, apoi au sporit in necredinta, nu li se va primi cainta. Acestia sunt cei rataciti.

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَمَاتُواْ وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِم مِّلْءُ ٱلْأَرْضِ ذَهَبًا
وَلَوِ ٱفْتَدَىٰ بِهِۦٓ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٩١﴾

91. Celor care nu au crezut si au murit necredinciosi nu li se va primi nici macar aur cat sa umple pamantul, chiar daca l-ar oferi drept rascumparare. Ei vor avea parte de o pedeapsa dureroasa si nu vor avea ajutatori.

Este cat se poate de departe de calauzirea lui Allah un popor care a cunoscut credinta, a intrat in ea si a marturisit ca Mesagerul este adevarat, iar apoi s-a intors pe urmele sale, retragandu-se si incalcandu-si legamantul. Ei au cunoscut adevarul, dar l-au respins.

Pe cel care se afla intr-o asemenea stare Allah il pedepseste lasandu-l sa se abata si intorcandu-i inima de la adevar, drept rasplata pentru faptul ca a cunoscut adevarul si l-a parasit, a cunoscut falsul si l-a preferat. Astfel, Allah il lasa prada alegerii pe care a facut-o.

Asupra acestora se afla blestemul lui Allah, al ingerilor si al tuturor oamenilor. Ei vor ramane vesnic sub blestem si in pedeapsa. Pedeapsa nu le va fi usurata si nu li se va da ragaz atunci cand va veni porunca lui Allah, fiindca El le-a daruit o viata indeajuns de lunga pentru ca acela care voia sa ia aminte sa poata lua aminte, iar avertizatorul a venit la ei.

Allah i-a exceptat apoi de la aceasta amenintare pe cei care se caiesc de necredinta si de pacatele lor si isi indreapta neajunsurile. Allah le iarta faptele trecute si trece peste ceea ce au savarsit mai inainte.

Insa cei care nu cred, staruie in necredinta si nu fac decat sa sporeasca in ea pana cand mor necredinciosi sunt dintre cei rataciti de la calea calauzirii si dintre cei care urmeaza calea nenorocirii. Prin aceasta, ei au meritat pedeapsa dureroasa. Nu vor avea niciun ajutator impotriva pedepsei lui Allah, iar daca ar oferi aur cat sa umple pamantul ca sa se rascumpere, nu le-ar folosi la nimic. Cautam adapost la Allah de necredinta si de ramurile ei.

Repertoarul pasajelor comentate

Pasajele sunt asezate in ordinea Coranului. Cifra din dreapta indica pagina de inceput a comentariului.

SURA AL FATIHAH

Versetele 1 la 5.....39
Versetele 6 si 7.....41
Invataturile cuprinzatoare ale Surei al-Fatihah.....42

AL BAQARAH 1 LA 141

Versetele 1 la 5.....43
Versetele 6 si 7.....47
Versetele 8 la 10.....49
Versetele 11 si 12.....51
Versetul 13.....52
Versetele 14 si 15.....53
Versetul 16.....54
Versetele 17 la 20.....55
Versetele 21 si 22.....57
Versetele 23 si 24.....58
Versetul 25.....61
Versetele 26 si 27.....63
Versetul 28.....65
Versetul 29.....66
Versetele 30 la 34.....67
Versetele 35 si 36.....70
Versetul 37.....72
Versetele 38 si 39.....72
Versetele 40 la 43.....73
Versetul 44.....76
Versetele 45 la 48.....77
Versetele 49 la 57.....79
Versetele 58 si 59.....82
Versetul 60.....83
Versetul 61.....83
Versetul 62.....85
Versetele 63 si 64.....86
Versetele 65 si 66.....87
Versetele 67 la 74.....87
Versetele 75 la 78.....91
Versetul 79.....93
Versetele 80 la 82.....94
Versetul 83.....96
Versetele 84 la 86.....97
Versetul 87.....99
Versetul 88.....100
Versetele 89 si 90.....100
Versetele 91 la 93.....101
Versetele 94 la 96.....104
Versetele 97 si 98.....105
Versetul 99.....106
Versetul 100.....106
Versetele 101 la 103.....107
Versetele 104 si 105.....109
Versetele 106 si 107.....111
Versetele 108 la 110.....112
Versetele 111 si 112.....113
Versetul 113.....115
Versetul 114.....115
Versetul 115.....117
Versetele 116 si 117.....117
Versetele 118 si 119.....119
Versetul 120.....121
Versetele 121 la 123.....121
Versetele 124 si 125.....122
Versetul 126.....125
Versetele 127 la 129.....125
Versetele 130 la 134.....127
Versetul 135.....129
Versetul 136.....130
Versetul 137.....132
Versetul 138.....133

Versetul 139.....135
Versetul 140.....136
Versetul 141.....137

AL BAQARAH 142 LA 252

Versetele 142 si 143.....138
Versetul 144.....143
Versetul 145.....144
Versetele 146 si 147.....145
Versetul 148.....147
Versetele 149 si 150.....148
Versetele 151 si 152.....150
Versetul 153.....152
Versetul 154.....154
Versetele 155 la 157.....155
Versetul 158.....158
Versetele 159 la 162.....160
Versetul 163.....162
Versetul 164.....163
Versetele 165 la 167.....166
Versetele 168 la 170.....169
Versetul 171.....171
Versetele 172 si 173.....172
Versetele 174 la 176.....174
Versetul 177.....176
Versetele 178 si 179.....179
Versetele 180 la 182.....182
Versetele 183 la 185.....185
Versetul 186.....188
Versetul 187.....189
Versetul 188.....191
Versetul 189.....192
Versetele 190 la 193.....194
Versetul 194.....196
Versetul 195.....197
Versetul 196.....199
Versetul 197.....202
Versetele 198 la 202.....204
Versetul 203.....207
Versetele 204 la 206.....208
Versetul 207.....210
Versetele 208 si 209.....210
Versetul 210.....211
Versetul 211.....213
Versetul 212.....214
Versetul 213.....215
Versetul 214.....216
Versetul 215.....217
Versetul 216.....218
Versetul 217.....220
Versetul 218.....222
Versetul 219.....223
Versetul 220.....225
Versetul 221.....226
Versetele 222 la 223.....227
Versetul 224.....229
Versetul 225.....230
Versetele 226 la 227.....231
Versetul 228.....232
Versetul 229.....234
Versetele 230 la 231.....236
Versetul 232.....238
Versetul 233.....239
Versetul 234.....241
Versetul 235.....242
Versetul 236.....243
Versetul 237.....244
Versetele 238 la 239.....245
Versetul 240.....246
Versetele 241 la 242.....246
Versetele 243 la 245.....247
Versetele 246 la 248.....249
Versetele 249 la 252.....251

AL BAQARAH 253 LA 286

Versetul 253.....254
Versetul 254.....255
Versetul 255 Ayat al-Kursi.....256
Versetele 256 la 257.....258
Versetul 258.....260

Versetul 259.....261
Versetul 260.....263
Versetul 261.....264
Versetul 262.....264
Versetul 263.....265
Versetele 264 la 266.....266
Versetele 267 si 268.....268
Versetul 269.....269
Versetele 270 si 271.....270
Versetul 272.....271
Versetele 273 si 274.....272
Versetele 275 la 281.....273
Versetele 282 si 283.....277
Versetul 284.....283
Versetele 285 si 286.....284

AL IMRAN 1 LA 91

Versetele 1 la 6.....287
Versetele 7 la 9.....289
Versetele 10 si 11.....291
Versetele 12 si 13.....292
Versetele 14 si 15.....293
Versetele 16 si 17.....294
Versetul 18.....295
Versetul 19.....296
Versetul 20.....297
Versetele 21 si 22.....297
Versetele 23 la 25.....298
Versetele 26 si 27.....299
Versetul 28.....301
Versetele 29 si 30.....301
Versetele 31 si 32.....303
Versetele 33 si 34.....303
Versetele 35 si 36.....304
Versetele 37 la 39.....305
Versetul 40.....307
Versetul 41.....307
Versetele 42 la 44.....308
Versetele 45 la 51.....310
Versetele 52 la 54.....313
Versetul 55.....314
Versetele 56 la 58.....315
Versetele 59 la 63.....316
Versetul 64.....318
Versetele 65 la 68.....318
Versetele 69 la 74.....320
Versetele 75 si 76.....322
Versetul 77.....323
Versetul 78.....323
Versetele 79 si 80.....324
Versetele 81 si 82.....325
Versetele 83 la 85.....326
Versetele 86 la 91.....327

Indicele notiunilor si al Numelor

Trimiterile duc la explicatiile din partea introductiva. In fiecare grupa, intrarile sunt ordonate alfabetic.

NOTIUNI

Binele recunoscut si raul condamnat.....23
Bizuirea pe Allah.....25
Bolile inimii.....23
Cainta.....26
Calauzirea.....19
Calea cea dreapta.....26
Certitudinea.....20
Cheltuirea.....25
Credinta si fapta buna.....19
Dreptatea si nedreptatea.....22
Du'a si chemarea.....24
Ihsan.....19
Inabah intoarcerea catre Allah.....21
Indreptarea si stricaciunea.....20
Intelepciunea si dreapta masura.....23
Ipocrizia.....23
Legamintele si contractele.....23
Limitele lui Allah.....22
Lucrurile bune si lucrurile rele.....24
Lucrurile incredintate spre pastrare.....23
Ma'iyyah lui Allah.....24
Multumirea.....21
Pomenirea lui Allah.....26
Rabdarea.....20
Ratiunea.....25
Sensurile termenilor muhkam si mutashabih.....24
Sensurile termenului ummah.....25
Sensurile verbului istawa.....26
Sinceritatea in adorare.....22
Sinceritatea si minciuna.....22
Speranta.....21
Statornicia.....23
Stiinta.....25
Taqwa si binefacerea.....19
Teama si teama plina de veneratie.....21
Trufia si smerenia.....22

NUMELE LUI ALLAH

Al-Adl.....34
Al-Afuww.....29
Al-Ahad.....27
Al-Akhir.....37
Al-Ala.....30
Al-Ali.....30
Al-Alim.....28
Al-Awwal.....37
Al-Azim.....29
Al-Aziz.....30
Al-Bari.....31
Al-Barr.....28
Al-Basir.....29
Al-Basit.....35
Al-Batin.....37
Al-Fa'al lima yurid.....35
Al-Fattah.....33
Al-Ghaffar.....29
Al-Ghafur.....29
Al-Ghani.....36
Al-Hadi.....38
Al-Hafiz.....32
Al-Hakam.....34
Al-Hakim.....28
Al-Halim.....36
Al-Hamid.....29
Al-Haqq.....38
Al-Hasib.....32

Al-Hayy....34
Al-Jabbar....31
Al-Jalil....29
Al-Jawad....28
Al-Kabir....29
Al-Kafi....37
Al-Karim....28
Al-Khabir....28
Al-Khaliq....31
Al-Latif....32
Al-Maalik....27
Al-Majid....29
Al-Malik....27
Al-Mani....35
Al-Matin....30
Al-Mu'id....35
Al-Mu'min....31
Al-Mu'ti....35
Al-Mubdi....35
Al-Mughni....36
Al-Muhaymin....31
Al-Muhit....32
Al-Mujib....36
Al-Muqit....32
Al-Musawwir....31
Al-Mutakabbir....31
Al-Qabid....35
Al-Qadir....31
Al-Qahhar....32
Al-Qarib....36
Al-Qawiyy....30
Al-Qayyum....34
Al-Quddus....30
Al-Wadud....33
Al-Wahhab....28
Al-Wahid....27
Al-Wakil....33
Al-Wasi....37
Allah....27
An-Nur....34
Ar-Ra'uf....28
Ar-Rahim....28
Ar-Rahman....28
Ar-Raqib....32
Ar-Rashid....38
Ar-Razzaq....33
As-Salam....30
As-Samad....28
As-Sami....29
Ash-Shahid....35
Ash-Shakir....36
Ash-Shakur....36
At-Tawwab....30
Az-Zahir....37
Badi' as-samawati wa al-ard....35
Dhu al-Jalal wa al-Ikram....33
Jami' an-nas....34
Rabb....27